

11, 188 pulmo ... attrahens ac -ens a. cf. e. g. CIC. nat. deor. 2, 138 pars *animae* -itur respirando. *sim.* VAL. MAX. 7, 8, 9 spiritu *orientis* supremos anhelitus -ente [PLIN. nat. 9, 16 a. -ere ac per vices recipere]. CELS. 2, 12, 2^B si spiritus difficilior -itur [4, 19, 1, 7, 26, 5^D. PS. QVINT. decl. 5, 16 quem s. victorum trahunt -untque gemitus]). VERG. Aen. 9, 700 infixa sub altum pectus abit *hasta*: -it specus atri volneris undam spumantem (*item -itur sanguis e. g.* CELS. 4, 11, 4 id *sanguinis profluvium* ... [per urinam] -tum [] *item*: SCRIB. LARG. 90. al. PLIN. nat. 20, 111. al.; cf. SCRIB. LARG. 93 ab urina]. SEN. epist. 37, 2 *gladiatores* edunt ac bibunt, quae per sanguinem -ant. al.). OV. rem. 437 -ente obscena puellā (MELA 1, 57 o. intimis aedium -unt). met. 7, 64 *dicitur* Charybdis nunc sorbere fretum, nunc -ere. GERM. 365 Phaethonta ... vulnere -entem flammam Iovis. CELS. 1, 3, 25 ubi venter suppressus parum -it (*item -it venter sim.*: 2, 3, 5 venter ei, qui a periculo tutus est, -it mollia. 2, 8, 38 alvus nisi coacta non -it. 4, 23, 1 quicquid adsumptum est, imperfectum protinus -unt *intestina. al.*). 2, 7, 14 difficulter urina -itur paulatimque (7, 26, 1^A naturaliter. al. SCRIB. LARG. 147 difficulter. al. PLIN. nat. 8, 46 u. mares *leonum* crure sublato -ere ut canes. 8, 134 in desperatione ... u. in se -unt tabificam *irenacei. al.*). 3, 27, 4^A pus vel albo vel ore -tum (*sim.* 4, 24, 1 hi *lumbri* ... modo ex inferioribus partibus, modo foedius ore -untur). 5, 26, 16 nonnumquam bilis per os -itur (7, 18, 6. PLIN. nat. 26, 35 per urinam). al. SEN. epist. 95, 21 invitis ingesta visceribus per os -unt. COLVM. 2, 14, 4 fimum (PLIN. nat. 8, 40). 9, 2, 5 utrum evomant liquorem mellis, an alia parte -ant *apes. al.* PLIN. nat. 16, 247. al.

β soni; *sonum emittunt*: **α res maxime percussae sim.** (*manus fidicinis l. 28*): BIBAC. carm. frg. 8, 3 lapsus ... in humum defluxit *equus* et armis -didit aeratis sonitum (CIC. Tusc. 1, 96). VARRO AT. carm. frg. 14, 5 (2 septem aeternis sonitum dare vocibus orbes) Phoebi dextera, *sc. psallens*, consimiles meditatatur -ere voces. HOR. ars 348 chorda sonum non -it, quem volt manus et mens (OV. met. 12, 52. al. SEN. nat. 1, 1, 15 quae *corpora* percussa -ant s. 2, 17 igneum spiritum ... s. -ere. al. PLIN. nat. 16, 155. VAL. FL. 2, 259 trieterica -unt aera s. QVINT. inst. 11, 3, 20 tibiae ... s. -unt. al.). OV. met. 11, 608 ianua ne verso stridore cardine -at. GERM. frg. 4, 96 concava *quos fragores* -unt incluso nubila vento. PLIN. nat. 37, 154 chalcophonos ... inlusa aeris tinnitum -it. al. **β animantes, sc. fere qui loquuntur (soni -untur e loco incluso l. 37. 40. 41)**: VERG. Aen. 3, 40 gemitus lacrimabilis imo auditur tumulo et vox -ta fertur ad auris ([*huc spectat* GLOSS.¹ I Ansil. RE 404 -ta: emissa]. HOR. ars 158 -ere qui voces iam scit puer. OV. met. 15, 635 cortina ... -didit imo ... adyto vocem. VAL. FL. 1, 209 v. *vatis* -ta tandem. al.). OV. met. 8, 770 -tus (edi- *var. l.*) e medio sonus est tum robore talis: 'nympha sub hoc ego sum ... ligno' (11, 601 [*locum secl. Tarrant*]). LYGD. 4, 70 similes chordis -ere voce s. SEN. nat. 2, 6, 5 maiorem s. ..., quam qui ore -i potest. epist. 108, 10 spiritus noster clariorem s. -it, cum illum tuba ... effudit. PLIN. nat. 11, 266 s. *muscarum* ... attritu ... -i. al.). 10, 702 pro verbis murmura -unt *homines in leones mutati*. trist. 5, 7, 54 latine ... -ere verba. al.

2 -untur homines: VERG. Aen. 2, 260 illos *Argivos* patefactus ad auras -it ecus (*item -it receptaculum sim.*: PS. TERT. haer. 2, 9 *angelos malos* in arcam misisse etiam semen Cham, quo semen malitiae non periret, sed ... post cataclysmum terris -tum ... excresceret. AVG. civ. 18, 30 p. 297, 14 exceptus est ventre beluino et die tertio -tus *Ionas*). 5, 178 gravis ... fundo vix tandem -tus imost ... Menoetes (*item -it mare, flumen sim. immersos*: OV. met. 11, 558 cum qua *navi mersa* pars magna virorum gurgite pressa gravi neque in aera -ta fato functa suo est. LVCAN. 2, 218 non retinent ripae *amnem* -itque cadavera campo. 8, 439 nostra cadavera Tigris detulit in terras ac -didit. SIL. 10, 320 -it ... furens *Aufidus* sua corpora ripis. al.). SEN. Herc. f. 961 non capit terra Herculeum tandemque superis -it (cf. p. 485, 10). VAL. FL. 8, 191 sequemur ipsius amnis iter, donec nos ... in ... aliud -at mare. al. *respicitur resurrectio mortuorum* (cf. p. 485, 1sq.). VET. LAT. IV Esdr. 7, 32 terra -et, qui in eam dormiunt, et pulvis, qui in eo silentio habitant, et promptuaria -ent, quae eis commendatae sunt animae. TERT. apol. 48, 9 quaecumque te materia destruxerit ..., -et. PRVD. cath. 11, 116 mors hausit et mox -didit *Christum*. CARM. de resurr. 111 -it magis omnia tellus, iussa revocabit quidquid contexerat olim. 149 quos -ere iussa debebit terra.

CAPVT ALTERVM: vi praeverbii minus perspicua vel evanida: **I fere i. q. efficere (usus fort. sec. p. 489, 6sq. ad actionem redigendi in formam debitam spectat [sed vix quadrant e. g. p. 498, 13sq. 28. 43] vel ad notionem rei acceptae restituendae, sc. post mutationem [sed vix quadrant loci, ubi non intellegitur novum e vetere fieri, ut saepe sub B2]; huc pertinere vid. ENN. ann. 313 loco corrupto)**: **A accedunt praedicative iuncturae, sc.:** **1 adi. vel p. p. sim. (pron. poss. p. 498, 26sq., gerund. p. 498, 33; indicatur unde per praepos. ex l. 75. p. 498, 19. 27; exempla selecta inde a CIC.):** PLAVT. Asin. 122 moriri sese misere mavolet, quam non perfectum -at, quod promiserit. 145 -am ego te ex fera

fame mansuetem. Aul. 573 ego te hodie -am madidum. Bacch. 197 egon ut ... non impetratum id advenienti ei -rem? (Epid. 48 id ei i. -didi. Mil. 1214 -am i.). 767 tam frictum ego illum -am quam frictum est cicer. Capt. 199 eam *servitatem* ... ingeniis vestris lenem -ere. 326 multos iam lucrum lutulentos homines -didit. 503 me miserum restitendo ... lassum -erunt. Cas. 129 numquam edepol ieiunium ieiunumst aequae atque ego te ruri -ibo. Most. 1015 te ... potesse ... infectum hoc -ere (HOR. carm. 3, 29, 47 non i. ... -et *Iuppiter*, quod fugiens semel hora vexit. PLIN. paneg. 80, 3). Pseud. 386 qui imperata ecfecta -at (530. 1309 TER. Andr. 703). Trin. 819 actum -am. al. TER. Hec. 407 prior amor me ad hanc rem exercitatum -didit. 761 facilem benivolamque lingua tua iam tibi me -didit. Haut. 760 dictum ac factum -didi. Ad. 849 *psaltriam* tam excoctam -am atque atram, quam carbost. al. CAECIL. com. 81 subito res -ent hebem (CIC. Att. 9, 17, 2 me hebetem molestiae -erunt). ACC. trag. 61. LEX par. fac. Puteol. (CIL I² 698) 3, 1 locum ... purum pro eo opere -ito. POMPON. Atell. 58 vocem -am ego (e. v. -am *trad.*) tenuem. NOVIVS Atell. 64 qui me miserum miseriorem -didit quam panus puerum. RHET. Her. 1, 2, 3 quae *res* causam probabilem -ant. 1, 4, 6 auditoris animum nobis idoneum -imus ad audiendum. al. CIC. inv. 1, 2 *quidam magnus vir homines* ex feris et immanibus mites -didit et mansuetos (OV. trist. 5, 8, 5). S. Rosc. 101 nisi ipsos caecos -ret cupiditas. Verr. II 3, 152 cum omnes eius *praetoris* comites iste sibi ... amicos -didisset ([redemisset *var. l.*]. p. red. in sen. 29. al. HOR. epist. 1, 18, 101 quid te tibi -at a.). Cluent. 71 ut *iudices* iratos Oppianico -ret (NEP. Ages. 2, 5 quod ... deos sibi i. -ret *Tissaphernes*). Att. 1, 13, 5 te amor nostri *φιλοφίτορα* -didit. 12, 44, 3 te vacuum -e nobis. fam. 7, 32, 3 Dolabellam ... -e plane meum (*item pron. poss.*: 16, 19 NEP. Alc. 3, 4). 15, 4, 14 ex infidelissimis firmissimos. LVCR. 4, 1238 ut gravidas -ant uxores semine largo. CAES. civ. 3, 79, 4 haec *fama* itinera infesta -erat (LIV. 2, 11, 3 i. omnem Romanum agrum -didit *Porsenna*). VARRO rust. 3, 9, 21 ut diebus XX pingues -ant, *sc. aves faciundo* (*ibid. iterum*). HOR. epist. 2, 1, 34 si meliora dies, ut vina, poemata -it. 2, 2, 155 si divitiae prudentem -ere possent (*obi. subauditur*). VAL. MAX. 9, 3, 5 congratulationem ... in Torquato spernendam ... -didit *ira*. CELS. 1 prooem. 47 naturae rerum contemplatio, quamvis non faciat medicum, aptiorem tamen medicinae -it. al. *formae pass.*: AMBR. hex. 6, 9, 62 quis non ad omnem fortioris sonum vocis adtonitus -retur? CLAVD. MAM. anim. epil. p. 191, 14 ut firmi stabilesque -amur. ALC. AVIT. epist. 7 p. 37, 7 -itur inquinatus *consecratus panis*. 80 particeps -ti laetitiae vicinorum. c. Eutych. 2 p. 27, 29 (*respic. Thomas, cf. Ioh. 20, 27*) cum palpando -aris expertus (*mediopass.*). CASSIOD. var. 7, 26, 1 ut universis temporibus -atur acceptus. GREG. Tvr. Franc. 8, 16 fide data insons -turus (*pass.*) ero ab hoc crimine. al.

2 structura verbalis: **a enunt. secund.**: TER. Andr. 389 -es omnia, quae nunc sunt certa ei consilia, incerta ut sient. CATO agr. 156, 1 -et te *brassica*, quasi nihil ederis. **b inf.**: BOETH. cons. 3, 8, 10 te pulchrum videri non tua natura, sed oculorum spectantium -it infirmitas. VEN. FORT. carm. 2, 16, 4 sic vixisti ..., ut caelos patriam -res esse tuam. 7, 16, 30 (*ad domesticum regis*) actibus eximiis sic publica iura fovebas, ut iuvenem regem -res esse senem.

3 subst.: VARRO Men. 285 *Pelias Medae permisit*, ut se vel vivum degluberet, dum modo -ret, puellum (] *Iunius*, dummadore addere *sim. trad.*). CIC. de orat. 2, 40 nox te ... nobis ... expolivit hominemque -didit. Att. 4, 3, 3 *Clodius* omnis Catilinas Acidinos postea -didit. 5, 20, 1 num potui Ciliciam Aetoliam aut Macedoniam -ere? fam. 9, 25, 1 summum me ducem litterae tuae -erunt. CATVLL. 74, 4 patrum -didit Harpocratem. NEP. Hann. 2, 1 quem *Philippum* absens hostem -didit Romanis (SEN. epist. 83, 25 LVCAN. 2, 53). OV. epist. 18, 160 quem subito -didit herba deum, i. *Glaucom*. met. 8, 253 illum *Perdicem ex arce dieictum* ... excepit Pallas avemque -didit. 12, 187 si quem potuit spatiosa senectus spectatorem operum multorum -ere. fast. 2, 390 quem *Albulam* Tiberim mersus Tiberinus in undis -didit. VAL. MAX. 5, 3, 2^B Africanus ... rem publicam ... paene iam ... morientem Carthaginis dominam -didit (7, 3, 1). 5, 3 ext. 3 l. 189 cum illam *patriam* ... principem Graeciae -isset *Themistocles*. SEN. Phaedr. 564 *Medea* -et feminas dirum genus. MELA 1, 112 quam *regionem* ... Coracanda paene insulam -it (2, 4). al.

4 locutio c. praepos. indicans: **a statum**: COLVM. 2, 9, 8 uligo sine ulla stirpe seminum areas -it (CASSIOD. hist. 10, 28, 3 solus pugnando s. vastatione -didit civitatem [gr. *Theodoret. 5, 37, 7 ἀπόρθητον τὴν πόλιν ἐφύλαξεν*]). COMM. instr. 2, 28, 6 -itur in culpa pastor saecularia servans. SYNON. Cic. p. 423, 7 domuit. ... sub dicionem -didit. **b locum** (*vix addas* CAES. Gall. 2, 5, 5): FRONTIN. strat. 1, 5, 4 Croesus ... fossa ... post castra deducta alveum fluminis a tergo exercitus sui -didit.

5 adv.: GREG. Tvr. Iul. 46^A quae cum mihi delata fuissent, amarissime -or (amarissimus *ed. princ.*).

B sine tali determinatione: **1 structura '-ere rem novam e re** [*Hajdiū*]

veteri sim.: LVCIL. 838 pluteos ‚ex scutis, (excudit trad.) tectaque et testudines -et (huc spectat NON. p. 381, 8 -ere: facere). LVCR. 6, 911 catenam ... ex anellis -it pendentibus ex se lapis Magnes. VARRO ling. 8, 57 cum dicatur ‚lassus sum metendo, ferendo, ex his vocabula non -unt proportionem, quo(niam) non fit ut ‚messor ‚fertor. SEN. nat. 1, 3, 3 ab illis perluentibus stillicidiis fulgorem -i, ab his magis coactis umbram. FRONTO p. 144, 21 ut de vulgaribus elegantia, de contaminateis nova -res. 2 *cetera exempla*: VARRO Men. 535 non vides in publico ante tabernas, quae populus ambulando proinde ut in arato porcas -it? LVCR. 2, 228 quae plagae corporum possint genitalis -ere motus (OV. met. 6, 308 Niobae nec flecti cervix nec brachia -ere m. nec pes ire potest. MANIL. 2, 970 [interpol., ut vid.]). 2, 890 lapides et ligna et terra ... una mixta tamen nequeunt vitalem -ere sensum. 5, 716 potest luna varias splendoris -ere formas. HOR. ars 253 cum trimetrus versus senos -ret ictus. LIV. 3, 26, 2 consul tantam vastitatem in Sabino agro -didit, ut eqs. MANIL. 2, 311 hanc ... numeri non -it linea summam, si signum signo, non pars a parte notetur (cf. PAVL. dig. 38, 10, 10, 18 p. 361, 36 ad singulorum patruorum magnum personas quadruplicatus pronepos, item proneptis triginta duo personas -et). 2, 843 intervalla ... suas -entia vires. 5, 427 (describ. schemata natantis) passu ... natabit et vada mentitus -et super aequora campum. al. VITR. 6, 3, 2 cava aedium testudinata ... ibi fiunt, ubi ... in contignationibus supra spatiosae -untur habitationes. 7, 4, 5 summo libramento cote despumato -itur species nigri pavimenti. al. SEN. Oed. 878 (Oedipus se ipsum alloq.) -e nunc animos pares, nunc aliquid aude sceleribus dignum tuis. COLVM. 3, 13, 10 ut eadem latitudo in imo -atur, quae coepta est in summo. 9, 4, 6 saporis praecipui mella -it thymum. PLIN. nat. 2, 37 claritatis ... tantae est Venus, ut unius huius stellae radiis umbrae -antur (6, 212 MART. CAP. 8, 883). 16, 60 decoctam resinam ... minus picis -ere. 18, 62 genus farris quoddam fere quaternis libris plus -it panis quam far aliud (item farina -it panem: 18, 67. 88. 90). al. APVL. met. 5, 4, 5 ut est natura -tum, novitas ... delectationem ei Psychae commendarat. mund. 20 p. 334 musica ... dissonis vocibus harmoniam consonam -it. al.

II *i. q. dare, tradere (adde p. 489, 60sq.)*: CELS. dig. 31, 21 (= 50, 16, 94) -endi verbum quamquam significationem habet retro dandi, recipit tamen et per se dandi significationem. APVL. met. 10, 7, 9 quod venenum sua manu temperatum dandum fratri -erit. HIER. psalt. sec. Hebr. 12, 6 cantabo domino, quia -didit mihi (fort. ex interpr. prava vocis hebr. 721, quae ad actionem -endi spectat e. g. psalm. 17, 21).

?III *sec. gr. ἀποδοῦμαι abit in notionem q. e. vendere (sed quid voluisset interpret. incertum est; fort. huc etiam VET. LAT. lev. 25, 16 [cod. 100] loco mutilo)*: VET. LAT. lev. 25, 27 (cod. 100; de venditore possessionem suam redimente) -et quod abundaverit homini, ‚cui -et, ‚sc. emptori, et ibit in possessionem suam (‚gr. ᾗ ἀπέδοτο, ‚Vulg. emptori). 25, 29 (ibid.) homo si cui -et domum (gr. ἀποδοῦμαι, ‚Vulg. vendiderit).

appendicula: 1 *syntactica*: a *indicatur: quid -atur, per acc. passim (obi. subauditur e. g. p. 479, 35. 486, 33. 495, 75. 498, 32), enunt. secund. p. 489, 55. 491, 25. inf. p. 481, 17. cui vel quo -atur, per dat. passim, adv. huc p. 479, 43 (bis), praepos. ad e. g. p. 481, 56sq., in c. acc. e. g. p. 481, 33. 36. 485, 60. 491, 42. 495, 55. 497, 18, c. abl. e. g. p. 484, 66. 496, 29, apud APVL. met. 9, 10, 4. quid compensetur, per praepos. pro passim; cetera v. p. 486, 34. unde -atur, per praepos. ab p. 496, 75 et ARNOB. nat. 1, 38, ex p. 497, 73. ad quid respondeatur p. 491, 21 sqq. p. 492, 64. 486, 496, 71. pretium per abl. p. 482, 16. 491, 71. b *accedunt praedictive iuncturae variae, v. p. 497, 72sq., supinum p. 489, 48sq., inf. p. 496, 36 et IVVENC. 3, 497.**

2 *stilistica*: a *pro syn. est vel iuxta ponitur (selecta)*: restituere (disting. p. 478, 64sq.): TER. Eun. 147. 746 CIC. Verr. II 4, 73 Flacc. 73 dom. 75 Liv. 3, 68, 4. al. referre: CIC. Verr. II 4, 66 Planc. 68. b *opp. vel disting. (selecta)*: accipere: PLAVT. Persa 762 TER. Hec. 150 RHET. Her. 4, 44, 57 CIC. Verr. II 2, 79 Cluent. 68 Sest. 122. et saepe. dare: PLAVT. Bacch. 245 Men. 664. al. CATO agr. 144, 2. 146, 3 TER. Ad. 981 sq. TITIN. com. 22 CIC. p. red. ad Quir. 5. al. eripere: CIC. Verr. II 2, 50, 3, 123 Phil. 2, 94 VERG. Aen. 5, 342. al. c *additur adv. abundans: rursus (rursum)*: TER. Phorm. 538 CIC. Tim. 47 VARRO rust. 2, 2, 1 HOR. sat. 1, 3, 75 VITR. 9, 8, 14 PLIN. nat. 2, 225. 37, 4 PS. QVINT. decl. 4, 16. 19, 10 TAC. ann. 12, 60, 3 PLIN. epist. 7, 24, 9. al. iterum: VERG. Aen. 10, 684 CIRIS 286 SEN. Herc. O. 310 dial. 10, 8, 5 STAT. Theb. 7, 559 Ach. 1, 266. al. retro: MARCELL. dig. 46, 3, 67. denuo: RVFIN. hist. 9, 6, 3 p. 815, 9. 11, 28 COMM. apol. 1048.

pro subst. neutr. adhibetur p. p. -tum p. 480, 4. 492, 71, gerund. SEN. epist. 120, 11 facienda provideri, -enda distribui.

deriv.: redditio, redditivus, redditor.

compos.: irreddibilis, perreddo.

cf. Onom. (Redditus).

Hajdú.

reddūco v. reduco. ?**reddux** v. redux. **redēbeo** v. redhibeo.

redēlecto, -āre. a re- et delectare. i. q. rursus delectare: REGVLA mag. 91, 62 cui semel ‚crucifixus est mundus (Gal. 6, 14), denuo ab eo -ari non debet.

redemo v. redimo.

Bl.

***redēptio**, -ōnis f. a redimere. scribitur -emt- in inscr. p. 501, 75, in codd. vet. e. g. AVX. Maximin. c. Ambr. fol. 306, 7 (saec. V) et passim in recc., -dimt- CIL XII 2584 (a. 527). GLOSS. -o: ἐξαγορασία, λύτρωσις, -em: ἀπολύτρωσιν. legitur in prosa orat. inde a CIC., BELLO Alex., LIV., SEN. rhet., maxime in script. sacr. et apud Christ., in versibus non nisi p. 503, 3; raro plur., e. g. l. 28. p. 502, 65. [subsidium, auxilium salutis: it. sept. redenzio, -sio, histr. radēnsio (Deanović, Avviamento allo studio del dialetto di Rovigno d'Istria, 1954, 116); ‚pecunia, qua quis redimitur et sensu christ.: ligur. vet. (Genuae) reenzon, francog. rançon, prov. rezensió, cat. vet. reemçó, rençó. cf. M.-L. 7142 et Faré, Postille. Wartburg X 176sq. Coromines VII 183sq. Schd.-Cr.] [confunditur in codd. c. redemptor p. 503, 15 et e. g. PS. CYPR. pudic. 2, 2, remissio p. 501, 72. 503, 19; subesse vid. vox gr. vel perperam ex hebr. versa VET. LAT. iud. 1, 15 (cod. 100, sim. al.); gr. λύτρωσις, ‚Vulg. inriguum; ad loc. v. Lampe, Patristic Gr. Lex., s. v. λύτρωσις 6), vel fort. vitiata IREN. 1, 9, 5 (gr. ἀπολύτρωσις trad., ἀπόλυσις ead. rec.)].

i. q. actio vel effectus redimendi (facultas l. 42. p. 501, 15. 502, 24; pendet gen. obi. passim, v. e. g. l. 27. 29. 60. 73. p. 502, 54. 503, 18 [eius vice pron. poss. e. g. p. 501, 9. 59. 502, 5], subi. e. g. p. 501, 13. 52sq. 69, inhaer. p. 501, 55, explic. p. 501, 43, praepos. ab p. 501, 2. 66, ex p. 501, 13): I *notione communi*: A *vi praeverbii minus perspicua de actione*: 1 *emendi*: a *in malam partem (cf. l. 55sq. p. 501, 6sq.)*: CIC. Verr. I 16 -o est huius iudici facta grandi pecunia. Pis. 87 quid ego rerum capitalium quaestiones, ... -es ... proferam? HEGES. 1, 15, 1 Aristobolus praesumebat ... de Scauri -e (gr. l. 132 δωροδοκία). NOVELL. Valent. 1, 3, 3 venduntur indutiae ab exactore, ... cum dilationis -o publicam magis adtenuet functionem. CASSIOD. var. 4, 46 in nostro comitatu -o non sit forte suspecta. IORD. Get. 185 Attila dudum bella concepta Gyzerici -e parturienti (cf. 184 Gyzericus multis muneribus ad ... bella precipitat Attilam). al. -e suscipitur lis procuranda, sc. pacto praemio (maiore) pro litis eventu contra bonos mores sim. (cetera v. p. 505, 11sq. 552, 41sq.): VLP. dig. 17, 1, 6, 7 qui mercede pacta accesserat ad talem -em, sc. litis. b *in bonam vel neutram partem*: CELS. dig. 8, 6, 6, 1° uterque fundus liberabitur a servitute, alter propter -em eius, cui servitus debebatur, alter eqs. GAIUS dig. 15, 1, 27, 6 (e Iuliano) in venditorem ... intra annum post -em servi numerandum ... dandam esse actionem. COD. Iust. 8, 40, 14, 1 (a. 239) si facta nominis -e solutio celebrata est.

2 *conducendi (respici vid. facultas redimendi l. 46)*: CIC. Verr. II 3, 54 decumanus tritici tantum ex ... arationibus ... non -is aliquo iure tollit. prov. 11 non temeritate -is ..., sed avaritia ... eversos publicanos. ASCON. tog. cand. p. 72, 3 Antonius redemptas habebat ab aerario vectigales quadrigas, quam -em senatori habere licet. PAVL. dig. 39, 4, 11, 5 publicani maximos fructus ex -e vectigalium consequuntur (SCHOL. Cic. Bob. p. 155, 13). PS. ASCON. div. in Caec. p. 196, 22 mancipes providentes ... in illa -e commodis suis. al.

B *vi praeverbii perspicua de actione*: 1 *liberandi, recuperandi, salvandi pretio sim. (nota pretium -is l. 71sq. p. 501, 10. 17. 23. 58. 62; gr. resp. (ἀπο)λύτρωσις, nisi aliud adnotavimus)*: a *usu peculiari accedit gen. indicans rem*: a *quae -e tollitur, excusatur sim.*: BELL. Alex. 56, 4 equites Romanos transmarina militia perterritos ad sacramenti -em vocabat Cassius; magnum hoc fuit vectigal (vergūt in malam partem ut: TERT. fug. 12, 9 quo exemplo uteris in -em traditionis? [postea: apostoli persecutionibus agitati quando se pecunia liberaverunt?]). VET. LAT. Hebr. 9, 15 (cod. 75, sim. al. et VVLG.) veteris testamenti praevaricationum. AMBR. in Luc. 10, 66 venditio propter peccata nostra, propter bonitatem ... dei -o peccatorum (HIER. epist. 108, 11, 4 ut -em veterum p. in aquis baptismi repperirent. cf. p. 501, 45sq.). PASS. Petr. 11 p. 33, 15 captivitas humanae. β *quae -e recuperatur, salvatur, sc. salutis*: HIL. in Matth. 20, 12 (nisi ad p. 503, 11sq.) qui dominus animam suam pro -e nostrae s. impenderit. PS. AVG. quaest. test. 95, 2 in -em (-e var. l.) s. humanae eqs. (EVSEB. GALLIC. hom. 16, 1 in -em h. s.).

b *usu sollempni, sc. redimuntur homines eorumve corpus, anima sim. (quae saepius indicantur per gen. obi. vel pron. poss.)*: a *contextu quolibet; redimuntur*: ① *a captivitate, sc.: ab hostibus sim.*: LIV. 23, 19, 15 Hannibal agi secum est passus de -e liberorum capitum. al. SEN. contr. 7, 7 them. pater dixit ... se aurum ad -em filii capti tulisse. al. VAL. MAX. 4, 3, 1. 6, 4 ext. 1. SEN. benef. 2, 21, 1 cui captivo -is pretium homo quidam ... promittit (HEGES. 1, 29, 9 [gr. l. 274 τὰ λύτρα]). OROS. hist. 1, 15, 9). 6, 13, 5 decem captivorum -o ([captorum var. l.]). LACT. inst. 6, 12, 15 VIR. ill. 43, 7. al.; respicitur -o testamento sim. disposita: NOVELL. Marc. 5, 1 COD. Iust. 1, 3, 28 pr. al.). al. POMPON. dig. 49, 15, 20,

2 -o facultatem redeundi praebet, non ius postlimini mutat. TRYPH. dig. 49, 15, 12, 16 -e ab hostibus. *et saepe. a piratis*: SEN. contr. 1, 6 them. captus a piratis scripsit patri [de -e, ([exc. et corr. unius cod., -em var. l.]), 1, 7 them. exc. 3, 3 them. al., fere in themate decl.; cf. CALP. decl. 52 rescripsit]. *al. apud rhet. a persecutoribus*: TERT. fug. 12, 2 sicut fuga -o gratuita est, ita -o nummaria, fuga est; ... quod stetit ex -e, fugisti (subest notio corruptionis). 12, 11 *numquam* ex Christianis tale aliquid prospectum est sub aliqua -e, (-quam -em ed. vet.) capitis et sectae redigendis. ② *a servitute*: PS. QVINT. decl. 9, 2 -is meae, sc. a munere gladiatorio, pretium debeo. VLP. dig. 40, 5, 24, 18 nisi pecunia legata sufficiat ad -em omnium, quibus libertas data est (item respicitur -o testamento sim. disposita: COD. Iust. 7, 4, 13 [a. 294]). COD. Theod. 4, 8, 7 -o ex servitute. GREG. TVR. Mart. 2, 4 o admirabilem beati viri -em! ... qui miraculo conditionem cuiusdam servi absolvit ab onere. ③ *ab obligatione (respicit vid. facultas redimendi l. 16)*: LEX Sal. Merov. 53, 6 ista -o de manu redemendam usque ad leudem sic permanet. de cr. Child. 2, 3 homicida non de pretio -is <se> redemat.

β *in religione*: ① *Iudaeorum*: redimuntur ea, quae domini sunt vel ei offeruntur, mutata pecuniā (cf. p. 502, 60sq. 548, 47sq.): VET. LAT. num. 18, 16 (cod. 100, sim. VVLG.) -o eius, sc. hominis primogeniti vel animalis immundi, a mense erit siclis argenti tot. *exempla quaelibet*: VET. LAT. psalm. 48, 9 (cod. 303, sim. al. et VVLG.) homo non dabit deo propitiationem suam et pretium -is animae suae (sc. ut mortem evitet; allegorice explicat AVG. in psalm. 48, serm. 1, 9 l. 10 illi dant p. -is a. s., qui non cessant eleemosynas facere). 110, 9 (cod. 303. al. = VVLG., sim. al.) dominus -em misit populo suo (sim. Luc. 1, 68 [cod. 2, sim. al. et VVLG.] fecit -em plebi suae). 129, 7 (cod. 303 = VVLG., sim. al.) expectet Israel dominum, quia ... copiosa apud eum -o (cf. Luc. 2, 25 [cod. 15] Symeon expectans -em Israel [gr. παράκλησιν, Vulg. consolationem]. 2, 38 [cod. 2, sim. al. et VVLG.] -em Hierusalem). HIL. in Matth. 17, 10 hoc (sc. ut didrachmam solvant) ... omni Israel lex pro -e animae et corporis constituerat in ministerio templo servientium (spectat ad exod. 30, 11sq. [cf. p. 502, 62]; cf. 17, 11 Christus docuit potius ... se redemptorem animae nostrae corporisque esse quam in -em sui, sc. ut hominis, aliquid postulandum). in psalm. 51, 6 l. 18 cum deus sacerdotibus ad emundationem peccatorum et -em animae suae, sc. populi Israel, usus est (spectat ad exod. 4, 26sq.).

② *Christianorum*; -o fit potius: ③ *a perditione salutis, vitae aeternae, a peccatis sim.*: ① *per Christum eiusve passionem, mortem (praeceptum l. 58)*: TERT. pudic. 11, 3 christiana ... disciplina ... a -e carnis, id est domini passione, censetur (cf. p. 548, 69). VET. LAT. Eph. 1, 14 (cod. 78 = VVLG., sim. cod. 75) qui spiritus sanctus est pignus hereditatis nostrae (in -em acquisitionis), sc. hereditatis (subest gen. explic., gr. εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιουσίας). Col. 1, 14 (cod. 78, al., sim. VVLG.) in quo Christo habemus -em et remissionem peccatorum (cf. HESYCH. in lev. 4, 1 p. 819^p p. remissio et -o. an gen. ἀπὸ κωνοῦ, ut loci spectent ad p. 500, 60?). CYPR. epist. 63, 14, 3 mandata ad ipsum dominicae passionis et nostrae -is sacramentum pertinentia (LEO M. serm. 41, 1. al.; cf. l. 64). HIL. in Matth. 14, 15 Christo ... pro universorum -e passuro (AMBR. paenit. 1, 1, 1). 17, 13 haec -o animae et corporis per imaginem designabatur (trin. 10, 15. cf. l. 31). PRISCILL. tract. 4, 79 (item 10, 137) nisi ... divinae crucis -e salvemur (PS. PROSP. vocat. gent. 2, 14, 23 [iuxta: ablutio regenerationis]. item c. gen. subi.: AVG. civ. 7, 32 p. 315, 2 Christi [epist. 157, 20. al.]). CHROMAT. in Matth. 38, 3 sanguinis [LEO M. serm. 31, 3. al.]). 6, 104 in -em humanae expiationis. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 141, 1 quae hostia oblata est in die paschae pro -e hominis (SVLP. SEV. dial. 1, 7, 1 LEO M. serm. 22, 2. MAX. TAVR. 28, 1 -o h. constat ... adnuntiatione praecepti Christi. al.). AVG. epist. 149, 20 pretium ... -is nostrae sanguis est Christi (sim. c. Iulian. 3, 3, 9). MAX. TAVR. 97, 2 -em saeculi ante pastores saeculi potuerunt scire quam principes. *et saepius. respicitur eucharistia*: AMBR. sacr. 4, 4, 20 similitudinem pretiosi sanguinis bibis, ut ... pretium ... operetur -is. LEO M. serm. 42, 5 sanguinem ... -is nostrae haurire declinant Manichaei. SACR. Leon. 417 -is nostrae munere vegetati. 511 sacramentum nostrae redemptio(nis) (Greg. 174, 2 [740 D.]). *al.* ② *per baptismum* (cf. p. 500, 61. 502, 72): PS. CYPR. tract. 33 in -e tua a mundi contagione (30 per baptismum). RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 170, 10 -em generis humani per aquas baptismi ... datam. AVG. grat. Christ. 30, 32 quod Pelagius parvulis baptismum negans absque -e Christi aliquibus caelorum regna promittat (cf. de eadem re: c. Iulian. 3, 12, 25. al.). *al.* ③ *per paenitentiam, bona opera sim.*: AMBR. paenit. 1, 6, 28 (spectat ad Col. 2, 18sq.) corpus omne ... per ... -em crescere peccatoris (1, 15, 83 [remiss- var. l.]). HIER. in Ier. 2, 108, 5). MAX. TAVR. 35, 1 hos dies quadragesimae esse dies -is. EVSEB. GALLIC. hom. 45, 6 ut abundantibus boni operis ac -is suae occasio non deesset. CIL XIII 2474^b (ca. a. 501) hic reliquit levertio puero, i. libertum

puerum, ... pro -em animae suae (CONC. Agath. a. 506 p. 194 l. 51 GREG. M. dial. 4, 9, 1). *al.*

④ *a servitute corporis mortalis sim., sc. in fine dierum* (cf. etiam p. 501, 43): VET. LAT. Luc. 21, 28 (cod. 8, sim. al. et VVLG.) adpropiat -o vestra. Rom. 8, 23 (cod. 78 = VVLG., sim. al.) gemimus ... expectantes -em corporis nostri (AVG. in Rom. 43, 2 exspectamus -em c. nostri, quando corruptibile hoc induet incorruptionem et mortale hoc induet immortalitatem. al.). Eph. 4, 30 (cod. 78. al., sim. VVLG.) in quo spiritu sancto signati estis in -is diem. HIL. in Matth. 26, 1 scire ... tempus nostrae -is, quo ex corruptione corporum in honorem spiritalis substantiae transferemur. *al.*

⑤ *gnosticorum*: IREN. 1, 21, 1 -is ... ipsorum traditionem eventit invisibilem esse et incomprehensibilem. 1, 21, 2 dicunt baptismum ... apparentis Iesu in remissionem esse peccatorum, -em autem esse eius, qui in eo descenderit Christus, ad perfectionem; et illud ... animale, illam ... spiritali esse ([subest om. cod. unus]. 1, 21, 4 l. 83). 1, 21, 4 l. 80 per agnitionem dissolvi ... ignorantiae statum, uti sit agnitione -o interioris hominis. *al. apud eundem. in formula baptismi*: IREN. 1, 21, 3 l. 47 alii ... -em profantur sic: '...'. *ibid.* 1.61 qui autem sacatur, respondit: '... redimo animam meam ab aeone hoc ... in nomine Iao, qui redemit animam eius in -em in Christo vivente'. *al. ibid.*

2 *rursus emendi vel sumendi venditione irrita facta id, quod quis aere alieno, paupertate sim. coactus vendidit, sc. apud Iudaeos sec. lev. 25, 24sq. (cf. p. 550, 28sq.; subest notio quaedam liberandi, salvandi ut sub l. 31 et cf. IIA2]; respicitur potestas, ius redimendi l. 28. 32; adde l. 27)*: VET. LAT. lev. 25, 24 (Aug. quaest. hept. 3, 91) per ... terram possessionis vestrae (-em) dabitur terrae (subest var. l. mercedem sec. AVG. *ibid.*; cod. 100 praemia, VVLG. sub -is condicione vendetur). 25, 29 (cod. 100) homo si cui reddet domum fundatam ... in civitate murata, et erit -o eius usque adimpleatur annus totus (gr. λύτρωσις, Rufin. Orig. in lev. 15, 1 copiam redimendi, Vulg. licentiam r.; cf. VET. Lat. lev. 25, 30 [Rufin. *ibid.* postea] si intra annum liberare eam domum non potuerit, qui distraxit [gr. ἐὰν δὲ μὴ λύτρωθῆ]). 25, 32 (Rufin. *ibid.* 15, 3) semper habet -em (gr. λυτρωταί ... ἔσσονται, Vulg. possunt redimi). *inde* RVFIN. Orig. in lev. 15 tit. de venditionibus domorum et -us (sim. 15, 1 p. 487, 6).

3 *rursus sumendi, recipiendi (sc. in statum priorem, meliorem), ut vergat in notionem q. e. recreare, reficere (nisi falso trad.)*: ALC. AVIT. c. Eutyech. 2 p. 28, 30 (respic. Luc. 24, 41sq.) Christus resurrectus cibum iussit apponi ...; quod faciebant illi apostoli adhuc pro -e corporis (opp. pro testimonio veritatis).

⑥ *meton. de eo, per quod (quem) quis (quid) redimitur*: A vi praeverbii perspicua (gr. resp. λύτρωσις, nisi aliud adnotavimus): 1 c. respectu liberandi, recuperandi: a usu sollempni, sc. redimuntur homines eorumve corpus, anima sim. (quae saepius indicantur per gen. obi. vel pron. poss.): a contextu quolibet; redimuntur: ① *a captivitate, persecutione, servitute* (cf. RVFIN. Orig. in Rom. 3, 4 l. 160 -o dicitur, quod datur hostibus pro his, quos in captivitate detinent): APVL. met. 4, 23, 5 parentes ... parabant ... idoneam sui sanguinis -em (SIDON. epist. 7, 7, 6). 4, 25, 5 tanto compendio tuae -is. TERT. fug. 14, 1 -em tuam potes (-est var. l.) perdere (simul vergit ad B, ut *ibid.* iterum). VLP. dig. 49, 15, 15 si patre redempto et ante luitationem defuncto filius ... -is quantitatem offerat eqs. (item in sermone iuris: IULIAN. epit. novell. 59, 1 -es vel alimonias. LEX Visig. 5, 4, 10). VITA Caes. Arel. 1, 20 data ... -e (1, 33. GREG. TVR. Franc. 3, 13 obsessi -e d. liberantur. al.; cf. l. 46). 1, 45 (respic. Caesarius) defensio pupillorum, captivorum -o. 2, 23 accepta ... -e (2, 24). *al.* ② *ab aliis rebus*: VET. LAT. exod. 21, 30 (cod. 100) si -o ab eo, sc. tauri domino, exigetur, dabit -em pro animam eius (Vulg. pretium). prov. 13, 8 (Ambr. epist. 1, 1, 3, sim. al. et VVLG.) -o ... animae hominis divitiae eius. VVLG. prov. 6, 35 furor viri non suscipiet pro -e dona adulteri.

β *in religione*: ① *Iudaeorum* (redimuntur ii, qui domini sunt vel ei offeruntur, mutati aliis l. 65sq.; cf. p. 501, 20. 548, 47sq.): VET. LAT. exod. 30, 12 (Ambr. epist. 1, 1, 3. al.) dabunt singuli -em animae suae domino (Vulg. pretium). 35, 5 (cod. 100. al.) sumite a vobis ipsis -em domino (gr. ἀφαιρέμα, Vulg. primitias; cf. 35, 22 [ibid.] adtulerunt ... demptionem). num. 3, 12 (cod. 100, sim. al.; dominus ad Mosen) -es eorum primogenitorum erint isti et erint mihi Levitae (Vulg. aliter; huc spectat AMBR. Cain et Ab. 2, 3, 11 de Levitis scriptum est, quod sint -es eorum Israelitarum). *al.*

② *Christianorum*: ③ *de rebus variis*: VET. LAT. Matth. 16, 26 (cod. 2) quid dabit homo -em animae suae? (gr. ἀνάλλαγμα, Vulg. commutationem; alludere vid. ad p. 501, 23; cf. l. 62). PRISCILL. tract. 1, 2 intrantes lavacrum, i. baptisterium, (-em) corporis nostri (-is) -is Schepsis dub., ut spectet ad p. 501, 65). AMBR. obit. Theod. 43 (loq. Helena) quomodo me redemptam (-ta var. l.) arbitror, si -o ipsa non cernitur? (de cruce Christi ut: 48 Helena crucem in capite regum locavit, ut Christi crux

in regibus adoretur; non insolentia ista, sed pietas est, cum defertur sacrae -i. PRVD. perist. 10, 587 crux est omnium nostrum salus, ... hominis haec -o est). *al.* **ⓑ** *de Christo eiusve anima* (cf. NICET. appell. p. 3, 7 -o dicitur *Christus*, quia ... sanguinis sui pretio nos redemit): *praedic.*: VET. LAT. Matth. 20, 28 (cod. 2. *al.*, *sim.* VVLG.) *filii hominis* venit ... dare animam suam pro multis -em (Marc. 10, 45 [cod. 3. *al.* et VVLG.]; cf. I Tim. 2, 6 [cod. 75, *sim.* *al.* et VVLG.] qui dedit se ipsum -em [gr. ἀντί-λυτρον]. *sim.* *al.*). I Cor. 1, 30 (cod. 75, *sim.* *al.* et VVLG.) *Christus* factus est sapientia nobis a domino et ... -o (gr. ἀπολύτρωσις. *huc spectat e. g.* HIER. in Is. 14, 51, 4 l. 33 G. *al.*). HIL. trin. 2, 31 *dominus* venerat ... -o univ ersorum (PELAG. in I Cor. 16, 22 p. 229, 18). *al.* *cetera exempla* (*huc fort.* p. 500, 64): AMBR. epist. 6, 33, 2 *Maria* concepit -em univ ersorum (*sim.* myst. 3, 13 quando *Maria* -em genti generavit [geniuit var. l.] humanae. cf. *e. g. exhort. virg.* 5, 28 redemptorem virgo generavit). SEDVL. op. pasch. 4, 12 manu -is (redemptoris cod. unus post corr.). *al.*

b *usu peculiari accedit gen. obi. indicans rem, quae -e tollitur, excusatur sim.* (cf. p. 500, 52sq.): DOCTR. apost. 4, 6 si habes per manus tuas -em peccatorum [gr. λύτρωσιν ἁμαρτιῶν σου]. HIER. epist. 52, 10, 2 [remiss- var. l.]. AMBR. exc. Sat. 1, 1 (*in imag.*) ut dolor meus publici doloris -o sit. MAX. TAVR. 22, 1 cunctorum est -o delictorum. INTERPR. cod. Theod. 4, 8, 7 (*spectat ad p. 501, 13*) nisi patres -em statūs servilis eorum solverint.

2 c. *respectu rursus emendi vel sumendi venditione irrita facta, sc. sec. usum legis Iudaeorum propriae* (p. 502, 21sq. illustratum): VET. LAT. lev. 25, 26 (cod. 100) si invenietur sufficiens -o eius, qui redimere quiddam vult (*Vulg.* pretium ad redimendum). 25, 31 (cod. 100) domus quaedam redimetur -e (gr. λυτρωται ... ἔσονται, *Rufin. ibid.* 15, 1 restituere pretium et recuperare ... domum, *Vulg. aliter*).

B *vi praeverbii minus perspicua de eo, per quod corruptus aliquis ab incepto avertitur* (cf. p. 502, 48): CASSIOD. var. 7, 1, 3 nemo -bus tuum velle deflectat. LEX Visig. 9, 2, 5 quia per precem aut per -em ... refugerint milites. suppl. p. 469, 3 fabore (*i. fav-*) lenitus aut -e proclivis. *al.*

redemptio, -āvī, -āre. *a* re(d)- et emptitare per lusum verborum (*v. Till, Die Sprache Catos*, 1935, 74; *ceterum cf. Lucil.* 320 ampruet ... redemptruet). *i. q.* (*plene, omnino*) redimere, sc. compensando: CATO orat. 52 honorem [t]emp[er]t[i]vare, [ma]lefacta, benefactis non -vere ([i.] *Vrsinus; v. Sblendorio Cugusi, comm.* 1982, ad l.). *frg. tradit* FEST. p. 286 '-vere' ... Cato ... in ea, qua egit de signis et tabulis eqs.).

redemptio, -āre. *a* redimere. *i. q.* (*frequentur*) redimere: captivos liberandos: TAC. hist. 3, 34, 2 a propinquis adfinibusque occulte -bantur captivi Cremonenses (redime- cod. unus det. et edd. *vet. quidam; v. ed. Oberlin, 1801, ad l.*). pacem sibi pariendam: AMM. 24, 3, 4 quidam docuerunt principes auro quietem a barbaris -a, re; ([i.] *falso c. voce, quae seq., iungit cod.*).

redemptor, -ōris m. *a* redimere. scribitur -emt- (cf. l. 49) INSCR. Tripol. 275 (post a. 79). CIL IX 3650, in cod. saec. V AVX. p. 506, 34 et passim in rec., -ent- INSCR. Année Épigr. 2009 n. 1702 (saec. V ex. VI). notatur red p. 505, 1 et CIL VI 9852^b (saec. I). XI 4127 (a. 218), redempt p. 504, 11. 45. 75 et CIL VI 607 (saec. I ex.), redmtor CIL I² 2995. de notione (cf. l. 68. p. 504, 22): SYNON. Cic. p. 445, 9 selulani (*i. -arii*). opifices. artifices. -es. institores. GLOSS. -r: ἀγοραστής, λυτροτής. legitur apud CATONEM, in titulis legibusve *vet.* p. 504, 10sq. 18. 53. *al. et inde a* CIC., SALL., ALF., maxime in scripturis sacris et apud Christ.; in versibus apud HOR. (bis), MART. (semel) et hic illic apud Christ. (fere sub IIB2). [francog. *vet.* raembeer (de Christo, *v. infra IIB2*) et raimberes, raimbor in serm. iuris (cf. IIB2). cf. *Faré, Postille* 7142a. *Wartburg X 177sq. Schd.-Cr.*] confunditur in codd. c. redemptio e. g. AMBR. spir. 1, 7, 86; perperam ed. Migne 8, 1032^c pro salvator MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 26, unde nos vol. V 2, 746, 40.]

i. qui redimit (*elucet vis verbi maxime p. 505, 74; quid [quis] redimatur, indicatur passim per gen. vel pron. poss., unde redimatur, per praepos. ab, de p. 504, 62. 506, 21sq., pron. poss. p. 504, 1*): **I** de eo, qui pretio constituto (per temporis spatium) sumit, capit vel suscipit ab aliquo (*v. l. 71; conferunt manceps Kunkel-Wittmann, Die Magistratur*, 1995, 453sq.; titulos praebemus inde ab aet. Aug. selectos): **A** conducendo opus conficiendum, laborem peragendum, rem praebendam vel efficiendam aut fruendam, utendam (*rarius privatim* [sub I et e. g. p. 504, 17], sed plerumque publice; cf. etiam FEST. p. 270 -es proprie atque antiqua consuetudine dicebantur qui, cum quid publice faciendum (a)ut praebendum condixerant [-dux- Voigt] effecerantque, tum demum pecunias accipiebant; nam antiquitus emere pro accipere ponebatur; at hi nunc dicuntur -es, [i] quid [i] quicquid F] conduxerunt praebendum utendumque). *variatur in contextu conductor p. 504, 49, iuxta ponitur variatve manceps p. 504, 61. 505, 2; disting. architectus p. 504, 48, curator p. 504, 37, dominus e. g. p. 504, 4. 30, locator p. 504, 33. eum, a quo opus locatum*

est, indicat pron. poss. l. 12. 14. 17, praepos. ab l. 62; genus operis indicat adi. l. 38. 46.

1 agrum colendum, fruges legendas sim.: CATO agr. 144, 3 (*I oleam legendam ... locare*) si quid -is operā domino damni datum erit (145, 3 -is oleae faciendae o.). 137 tit. (*inde capp. 146*) vineam curandam -i partiario ut des. capp. 145 politionem quo pacto -i des. COLVM. 3, 3, 13 decem milia vitium, sc. curandarum earumque uvarum legendarum, tribus milibus nummorum ... cum lucro [-r emet, (*Winterbottom, -es mercantur Hedberg, -r emerit vel -um erunt codd.*)]. **2 construenda, restituenda, tuenda aedificia, ornamenta, aquas sim. (*hucine l. 61?*): CIL I² 2995 (*contextu manco*) (aedifi)candum ... -r. 1356 C. Hostius ... Col(l)ina -t(or). CIC. Verr. II 1, 145 (*antea*: locasti) in illis columnis dico esse, quae a tuo -e commotae non sint (-r tuetur aedem Castoris ut: 1, 146 [*in lege locatiōis*]. 1, 150. 3, 16 tuo. *aliam*: PLIN. nat. 35, 14 tutelae Capitolio [-lii var. l.] -r). Phil. 9, 16 (*in senatus consulto*) ut quaeostores urbanei quanti ... locaverint statum faciendam, tantam pecuniam -i (-es var. l.) ... solvendam ... curent. ad Q. fr. 2, 4, 2 -i tuo ... pecuniam curavi (*idem -r aedificat domum Quinti*: 2, 6, 3 -em cohortatus sum). *al.* LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 49 -ei (48 via locata). SALL. hist. frg. 3, 85 mulio -is (cf. HOR. epist. 2, 2, 72 festinat calidus mulis gerulisque -r, torquet nunc lapidem, nunc ... machina tignum [*vix recte explicat* PORPH. -em ... cursus publici significat et animalium praebendorum. *huc fort. spectat* GLOSS. I² Philox. RE 56 -r: ἐγγολάβος, ἐκλήμπτωρ]). ALF. dig. 19, 2, 30, 3 pro lapide et manupretio dominus -i in pedes singulos septem dabit. HOR. carm. 3, 1, 35 huc, sc. in aequora, frequens caementa demittit [-r cum famulis, (-r; tum f. eqs. Shackleton Bailey; postea: dominus). ACT. lud. saec. Aug. (CIL VI 32323) 63 (*antea*: ut consules columnam locent) uti -bus, ea(m) summam, qua locaverint, solvant, praetores) ([i.] *suppl. Mommsen, alii alia; cf. frg. eiusdem tit.* 32324, 6 eam pecuniam ... adtribuendam [-udorum -bus, [*suppl. Mommsen*]). VITR. 7, 5, 8 ut a domino, non a -e repraesententur pigmenta quaedam pretiosa. 9 praef. 9 Hiero auream coronam votivam locavit faciendam et aurum ad sacrom appendit -i (de eodem *ibid.* 12 furtum -is). LABEO dig. 19, 2, 60, 3 -r ex voluntate locatoris, quaedam in opere domus faciendae permutaverat ([i.] *opp. ibid. iterum; cf. l. 67*). CIL VI 9034 (*saec. I med.*) (rede)mptor operum Caesar(is) (XIV 3530 [*a. 88*]) quidam -r ope(rum Caesar(is)) et puplicorum. *al. in tit.; ceterum*: PAPIR. dig. 50, 8, 11 pr. [*distig.* curatores ut: VLP. dig. 50, 10, 2, 1]). X 1549 (*a. 62*) -r marmorarius (INSCR. Tripol. 275 [*post a. 79*] templi Liberi Patris. CIL VI 33873 [*saec. II*]). PLIN. nat. 36, 6 -r cloacarum. 36, 176 in antiquorum aedium legibus invenitur, ne recentiore trima calce uteretur -r. MART. 14, 92, 2 -is ... furta (cf. l. 32). FRONTIN. aq. 96 tutelam ... singularum aquarum locari solitam invenio positamque -bus necessitatem certum numerum ... alicubi servorum opificum habendi (*item -r tuetur aquas*: 119, 3 quae per -es effici debeant, quae per domesticos artifices. 124, 4). CIL VI 9794 (*saec. I*) pictor scaenarius idem -t(or) (cf. X 3821 -r prosc(a)eni). INSCR. suppl. Ital. n. s. 2 p. 56 n. 25 (*saec. I ex.?*) -r intestinarius (*i. intestinalis operis aedificiorum*). TAC. hist. 1, 27, 1 exspectari eum Othonem ad architecto et -bus (reparatoribus var. l.). IAVOL. dig. 19, 2, 51, 1 pro opere -i (*postea*: a conductore). *al. in titulis et apud iuris consultos.* **3 praebenda, paranda, quae ad cultum deorum, homines alendos opus sunt** (*addas* PORPH. l. 22): CIC. inv. 2, 96 hostias nisi ad sacrificium ... -r praebuisset, capital esset (*item -r praebet ea, quibus sacris perficiendis opus est*, 2, 97 [*bis*]). LEX Vrson. [CIL II² 5, 1022] 69, 30 uti -i -busque, qui ea redempta habebunt, quae ad sacra ... opus erunt, pecunia ex lege locatiōis ... solvatur. *al. ibid.* TERT. idol. 11, 6 publicarum victimarum -r). CIL I² 1203 (*aet. Aug.?*) cuiusdam pistoris -is (*sim.* 1204. *item -r praebet frumentum*: LIV. 34, 9, 12). LIV. 42, 3, 11 (10 ut tegulae reportandae ... (locarentur)) tegulas relictas in area templi ... -es nuntiarunt. **4 vectigalia, tributa exigenda**: CIC. Verr. II 3, 71 ipsum praetorem, *i. Verrem, ... -em decumarum ... fuisse*. LEX Vrson. (CIL II² 5, 1022) 93, 22 duumvir neve pro loco publico neve ab -e mancipe praede(d)one donum ... kapito (*nisi ad 2*). CIL VI 9852^a (*saec. I*) -r ab aerar(ia) (9852^b. *an [coll. p. 500, 45] ad p. 505, 20?*). PAPIR. dig. 50, 5, 8, 1 fisci vectigalium -es (SCHOL. Cic. Bob. p. 106, 9). CENS. 20, 7 publici (*neutr.*) -r. **5 locos fruendos, utendos** (cf. p. 503, 72): CIC. ad Q. fr. 3, 2, 3 domus a -bus tractatur non indiligenter. ALF. dig. 19, 2, 29 in lege locatiōis scriptum erat: '-r silvam ne caedito eqs.' (*et bis ibid.; opp.* locatorum). 39, 4, 15 Caesar cum ... cotorias locaret, legem ita dixerat: 'ne quis praeter -em post idus Martias cotem ... fodito eqs.' (*item de -e lapicidinae, fodinae sim.*: INSCR. Dessau 8715 [*Romae; a. 135*] ex ratione -i(s)). cf. Hirschfeld, Die kaiserlichen Verwaltungsbeamten, ²1905, 166 c. adn.). LABEO dig. 19, 2, 60, 8 -r ... pontis portorium ab eo mulione exigebat. **6 supplicium sumendum** (*privatim* l. 75; *ad rem v. Hünard-Dumont, Libitina*, 2003, 89sq.; -r *idemque est libitinarius*): LEX locat. Puteol. (Année Épigr. 1971 n. 88) 2, 9 si qui dominus servum in crucem) patibul(um) agere volet, -t(or) as-**

ser(es) vincula) ... et verberator(es) praeber(e) (debet) 2, 12 red(emptor) (de voce restit. v. e. g. *Hinard-Dumont, op. cit.*, 120). 3, 14 (I manceps) (redem)ptor(em). 7 cetera (minus technice l. 7): ACT. lud. saec. Aug. (CIL VI 32324) 6 ludorum (e suppl., v. p. 504, 29). PORPH. Hor. epist. 2, 2, 72 cursus publici (v. p. 504, 21). COD. Theod. 2, 14, 1 (= Iust. 2, 14, 1, 4; a. 400) qui se sponte alienis litibus inseri patiuntur, ... veluti ... calumniarum -es notari oportebit.

B emendo: 1 *quaelibet*: PS. QVINT. decl. 12, 19 p. 253, 13 (*frumentum sub hasta venit fame intereuntibus*) si semel ponis hastam salutis, si -es vitae admittis, et nos admone; melius vendis. TERT. anim. 34, 2 Simon ... -r spiritus sancti (sc. act. 8, 18sq.). 2 *litem procurandam, sc. pacto praemio (maiore) pro litis eventu contra bonos mores sim. (cf. p. 500, 36. 552, 41sq.; aliter l. 7):* VLP. dig. 1, 16, 9, 2 proconsulem oportet ... non dissimulare, si quos causarum concinnatores vel -es deprehendat, eosque solos pati postulare, quibus per edictum eius postulare permittitur. 17, 1, 6, 7 (*antea*: ex eventu litis caverat sibi certam quantitatem dari) quasi -r litis (COD. Iust. 4, 35, 22, 1 non dubium est -es l. alienarum ... eos esse, qui tales cessiones, sc. *actionum aliis competentium*, in se confici cupiunt [*postea* cessio *disting. a venditio*]. cf. 4, 35, 22, 2 -r ... existit, qui alienis pecuniis praestitis subit actiones).

II de eo, qui liberat, reducit (educit), servat sim. (sc. fere emendo [v. l. 62]): **A contextu vario:** 1 *a malis variis*: SEN. contr. 9, 1, 2 e carcere publico redemptus Cimon -is felicitas est (*in eadem re*: 9, 1, 12). PS. QVINT. decl. 9, 10 -is mei patri ... quid praestitit? (sc. *a munere gladiatorio; in eadem re*: 9, 11. 22). CALP. decl. 37 tit. filius meretricis suae -r. AMBR. obit. Valent. 79^b (*in imag.*; *antea*: per me putabas eripi te periculis) tu me ... -em tui et liberatorem sperabas. Tob. 8, 31 cum *faenerator* viderit -em (sc. *propter debita in servitium actorum*). 2 *a captivitate (ad rem v. e. g. Leonhard, RE IA 447sq.):* SEN. benef. 2, 21, 1 (*antea p. 500, 71*) servatus ... quam illi gratiam referam? ... non vivam cum -e? QVINT. decl. 257, 13 *pater redemptus* in gratiam velit redire iam ... cum -e suo (sc. *a piratis ut*: PS. QVINT. decl. 6, 20 p. 132, 15 meum. 9, 12. 21). TRYPH. dig. 49, 15, 12, 14 nisi -i satisfecerit *redemptus*. COD. Iust. 8, 50, 6 (a. 291). LACT. inst. 3, 25, 16 insectatus est conviciis ... -em *Platonis Seneca eqs.* (= frg. 23, v. M. *Lausberg, Unters. zu Sen. Fragm., 1970, 126sqq.*). GREG. M. epist. 4, 17 l. 14 *pecuniam* -i eius *clerici* restitue. al.

B in religione (iuxta ponitur vel variat in versione adiutor e. g. l. 45 sq. p. 506, 10 [disting. p. 506, 24], liberator e. g. l. 47. p. 506, 11 [cf. l. 27], manumissor p. 506, 15, salvator e. g. p. 506, 35sq. [nota p. 506, 45]; opp. captivator p. 506, 40, venditor p. 506, 42; disting. auctor, conditor, creator e. g. l. 65. 75. p. 506, 17 [cf. p. 506, 16]; gr. resp. *λυτρωτής, nisi aliud adnotavimus*): 1 *de deo Iudaeorum (de Messia l. 56. 58; huc vergunt etiam l. 67sqq.):* **a per pron. poss. vel gen. indicatur:** *quis redimatur*: VET. LAT. psalm. 17, 3 (cod. 300. al.) *domine*, cornu salutis meae et -r meus (gr. *ἀντὴλυπτῶς*, cod. 303. al. adiutor, 189. al. et Vulg. susceptor). 18, 15 (cod. 303. al. = VVLG.) *domine*, adiutor meus et -r meus ([cod. 136 liberator, 304 protector]. *sim.* 27, 7 [cod. 189. al.; gr. *ὑπερασπιστής*, cod. 300. al. et Vulg. protector, Hier. psalt. sec. Hebr. scutum]). HIER. in Is. 12, 43, 14 -r eorum dominus (sc. *Israhelitarum ut*: VVLG. psalm. 77, 35 [Vet. Lat. cod. 300. al. liberator]. Ier. 50, 34). VVLG. Iob 19, 25 scio ..., quod -r meus vivat (*Hier. interpr. Iob* qui me resoluturus est). Is. 44, 6 dominus rex Israhel et -r eius (49, 7 dominus -r I.). 49, 26 ego dominus salvans te et -r tuus, fortis Iacob (*sim.* 60, 16). al. *in eodem libro (c. pron.)*. *quid -is opera accipiat, recuperetur, salvetur (cf. p. 506, 19)*: HIER. epist. 21, 35, 1 (*ad Luc. 15, 29; loq. Israhel*) tot hominum caesa sunt milia et nullus eorum nostrae extitit salutis -r. VVLG. thren. 3, 58 domine, ... -r vitae meae. **b sine tali indicatione**: AMBROSIAST. in Rom. 9, 17, 1 Iudaei veteres sperantes futurum Christum -em Christiani erant. IVLIAN. epit. in psalm. 80, 8^a quo *sensu* apud Sinam usum esse -em Moyses refert (sc. *exod. 20, 2sq.*).

2 *de Christo (de deo uno e. g. p. 506, 4, de deo patre p. 506, 18; valet imago eius, qui emendo liberat, e. g. l. 74. p. 506, 2. 15. 36. 41sq.):* **a per struct. nominale indicatur:** **a quis (quid) -is opera redimatur, liberetur sim., sc. per gen. vel pron. poss. (adde p. 506, 23; paulo aliter p. 506, 17):** TERT. resurr. 2, 6 de deo carnis auctor et de Christo carnis -e, (*ibid. iterum*). VET. LAT. Luc. 24, 21 (Tert. adv. Marc. 4, 43, 3; *loq. discipuli*) nos autem putabamus ... ipsum *Christum* esse -em Israhelis ([gr. *ὁ μέλλων λυτροῦσθαι*, cod. 10. al. et Vulg. esset redempturus, *sim. al.*; cod. 8 incipit liberare, 5 incipiebat salvare, 11 est salus]. TERT. *ibid.* 4, 43, 5 creatoris ... *Christum*, -em I. PS. AVG. quaest. test. 66, 2. *vergit ad I.*) CYPR. epist. 55, 22, 1 a qua *morte* nos salutaris baptismi et -is nostri gratia liberavit (PAVL. NOL. carm. 23, 76. AVG. in psalm. 125, 11. 23 si -r n. ille dicitur, captivi tenebamur. serm. 213, 3 coll. Morin p. 444, 16 nemo ... praeter ipsum -r n.: non auro ..., sed sanguine suo. LEO M. serm. 9, 1 [*iuxta*: salvator]. FVLG. RVSP. praedest. 1, 45 n. conditor et -r. et *persaepe*;

distingue l. 7). HIL. in Matth. 10, 18 quod venditur, corpus atque anima est; cui venditur, peccatum est, quia Christus et de peccato redimit et animae ac corporis est -r (17, 11 v. p. 501, 33. RVFIN. Orig. in num. 23, 10 p. 221, 17. SACR. Leon. 1150 fidelium, deus, a. conditor et -r. al.). AMBR. Ioseph 3, 9 (*ad Luc. 2, 26. 29sq.*) *Symeon* remissorem peccatorum et totius mundi viderat -em (FVLG. Virg. cont. p. 87, 8 divina lex nostrum [sc. *quem nos veneramus*] m. -em Christum [virtutem et sapientiam] cecinit [cf. *I Cor. 1, 24*]. al.). HYMN. Ambros. 5, 5 F. veni, -r gentium. PRVD. cath. 9, 21 puer -r orbis *nascitur* (PS. PAVL. NOL. carm. app. 3, 219). AVG. civ. 20, 8 p. 425, 13 cum ingenti gloria [sui] -is, adiutoris, liberatoris ([sc. *dei civitatis*]). conf. 8, 6, 13 domine, adiutor meus et -r meus ([sec. psalm. p. 505, 46 ut: 9, 1, 1]. serm. 23, 5. INSCR. christ. Hisp. Vives 151, 2 [saec. V/VII] credo, quod -r m. vivet [sec. *Iob p. 505, 50 ut*: INSCR. Année Épigr. 1974 n. 333]). serm. 86, 7 agnosce -em tuum, manumissorem tuum (*ibid.* attende -em t., ... pretium t. al.). IVLIAN. Aug. c. Iulian. op. imperf. 1, 53, 3 *Christus* est sui operis -r. PROSP. in psalm. 149, 2 deus est novi populi et creator et -r et rector. SACR. Leon. app. 1362 deus, humanae conditor et -r naturae, qui verbum tuum ... carnem adsumere voluisti. al. **β quid -is opera recuperetur, accipiat sim., sc. per gen. (cf. p. 505, 53sq.):** AMBR. spir. 3, 17, 123 salutis omnium -em. **γ a quo malo sim. quis -e redimatur, sc. per praeupos.** (a(b) *praeter l. 23; iuxta gen. l. 23*): AVG. nupt. et concup. 2, 3, 8 p. 260, 7 ut *quis deum* parvulorum neget a potestate diaboli -em (cf. 2, 5, 15 de potestate diaboli). in psalm. 18, enarr. 2, 16 adiutor in bonis, -r a malis. 129, 12 -r a peccato.

b cetera exempla: CYPR. hab. virg. 2 per sanguinem Christi redempti ... -is imperio pareamus. GAUDENT. serm. 15, 16 pro -is nomine dimicare *debent martyres*. AMBR. Ioseph 3, 14 religiosiori pretiosior deus, peccatori pretiosior est -r. obit. Theod. 16 maluit in hunc mundum -r venire quam iudex (*item praedic.*: AVG. in epist. Ioh. 2, 10 intravit ad captivum -r, non oppressor. serm. 16A, 4 ille, qui venerat -r, non damnator - venerat enim redimere, quod perierat eqs.). HYMN. Ambros. 14, 29 F. te nunc, -r, quaesumus (*in invocatione ut e. g.* AVG. serm. 134, 4 veni, -r. cf. l. 8). AVX. Maximin. c. Ambr. fol. 304^v, 42 dominum, provisorum et legislatorum, -em, salva(torem) (*item iuxta ponitur*: AVG. gest. Pelag. 8, 21 quae *natura* sub peccato venundata et vitio sauciata -em s. que desiderat. al.; adde l. 41 et cf. e. g. p. 505, 75). HIER. in Eph. 1, 7 p. 450^c ita, *sc. ut bello capti*, et nos ... in hoc mundo esse captivos ... nec ante vincas catenis explicare manus ..., nisi -r advenerit. PAVL. NOL. epist. 20, 5 quasi venditus eguit -e homo. AVG. pecc. orig. 40, 45 a captivatore ... ad ... -em transire. serm. 21, 7 lege pro te mortem salvatoris, ... pretium -is. 30, 2 'vendidi me arbitrio meo, redime me sanguine tuo'; in venditore erubescat superbia, in -e gloriatur gratia. PROSP. epigr. 66, 16 peccati servis et mortis compede vincis ... *tulit -r opem*. SEDVL. carm. pasch. 5, 437 facta -is (cf. *op. pasch.* 5, 38 miracula salvatoris). GREG. M. dial. 3, 36, 3 corpus et sanguinem -is acceperunt (sc. *eucharistiam*). et *saepe*.

3 *de aliis*: VET. LAT. act. 7, 35 (cod. 5 = VVLG., *sim. al.*) *Mosen* deus et principem et -em misit. OPTAT. 3, 11, 5 (*contra Donatistas*) numquid est alter -r? PAVL. NOL. epist. 12, 2 iam tunc, *sc. diluvii tempore*, operante mysterio unici -is, ut per unum reconciliatio proveniret eqs.

f. **redēmptrix**, -īcis. scribitur -emt- cod. R saec. V/VII AMBR. spir. 1, 16, 165 et hic illic in codd. rec. abl. sing. -i l. 62 (*metri causa*).

i. *quae redimit (sc. usu christiano [hebraeo]; fere pro adi.; ponitur praedic. e. g. l. 56. 68; pendet gen. vel pron. poss. indicans, quid vel quis redimendo salvetur, l. 67. 68 et fort. l. 65, tollatur l. 61)*: AMBR. Cain et Ab. 2, 4, 13 (*ad num. 35, 6*) civitates Levitarum ... -es significavit Moyses (*postea*: in civitatibus L. erat poenarum remissio). exc. Sat. 1, 5 pauperes ... lacrimis suis eius, *sc. fratris mortui*, delicta laverunt; illae sunt lacrimae -es (vid. 6, 36 ut *vidua* ... fleat saeculum et in promptu sint l. -es ... viventibus profuturae). spir. 1, 16, 165 *Christi* passionem illam tuorum criminum -em. PS. AMBR. carm. de tern. num. 3 trina salutaris species crucis una -x (*item de cruce*: VEN. FORT. carm. app. 9, 7 -i postquam in cruce Christus adhaesit, per lignum rediit quod prius Eva tulit). PRVD. perist. 10, 774 (*spectat ad II Macc. 7, 4*) *lingua excisa* prima offeratur in sacramentum necis et sit -x prima membrorum omnium (770 quae *lingua* sit hostia). ALC. AVIT. epist. 7 p. 38, 3 'in monumento novo ...' (*Matth. 27, 60*) -em nostram dominicam carnem ... quievisse (*respicitur Christus ut*: CORIPP. Iust. 4, 298 ex tribus una e caelo veniens mundi persona -x).

cf. *Onom.*

redēmptrū, -ae f. a redimere. i. q. *actio eius, qui redimit, sc. conducendo*: LIV. 23, 48, 10 cohortandos ..., qui -is auxissent patrimonia, ut rei publicae, ex qua crevissent, tempus commodarent. VLP. dig. 14, 3, 5, 2 (*e Labeone*) *quendam* pecuniis faenerandis, agris colendis, mercaturis -isque faciendis *praepone*. Pieroni.

redēmpus v. redimo. **redēmt-, redēnt-** v. redempt-.

***redeo**, -ī (-ī, -īvī), -itum, -īre. a re(d)- et ire (item e. g. VEL. gramm. VII 66, 2, v. p. 242, 48). *praeverbium caret d littera in var. lect. l. 53, cf. MACR. Sat. 6, 9, 6 pro 'reire' '-ire' (v. p. 470, 56).*

de scriptura et formis (plura v. Neue-Wagener IV 306): 1) *stirpis praes.: indicat. et coni. praes. -eo, -eam sim. inde a PLAVTO; (re)dinunt ex ENN. ann. 475 affert FEST. p. 286 (PAVL. FEST. p. 287 -inunt: -unt. cf. ob-, prod-inunt et v. Leumann, Gramm. 1977, 514); -eitur PLAVT. Rud. 1018 (cod. A, -itur cett.); -ias INSCR. Orelli 2586 (tab. lusoria Romae reperta; cf. Ihm, Bonner Stud. 1890, 233 n. 21), -i(am)us CE 1615, 13 (Theveste, saec. II/III; cf. 11 iamus). imperf. indicat. (cf. PROB. inst. gramm. IV 184, 22 [sim. 27] '-ibam' et non '-iebam'): -iba- trad. e. g. CIC. Mur. 26 VARRO ling. 5, 180, metro confirmatur e. g. LVCR. 5, 1141 VERG. ecl. 1, 35; -ieba- trad. e. g. TER. Hec. 172 -iebat (cod. A et cett. plerique, -ibat edd.). LIV. 5, 41, 6 (-ibat edd.). SEN. contr. 7, 6, 15, 9, 3, 13 VVLG. act. 8, 25. DRAC. Romul. 10, 272 -iebat (metro confirmante); variant in codd. -iba- et -ieba- e. g. CAES. Gall. 2, 8, 3 LIV. 3, 68, 6 FRONTIN. strat. 2, 5, 31. fut. indicat. -bo sim. inde a PLAVTO (cf. CHAR. gramm. p. 221, 13 -o -is -bo); -eam (potius coni. praes. PLAVT. Aul. 273) e. g. VET. LAT. Matth. 12, 44 vel Luc. 11, 24 (Euseb. Emes. serm. 20, 11; gr. ἐπι-, ὑποστρέφω). AVG. in euang. Ioh. 34, 10 1.23 (iuxta ero ... invocabo); -ies APVL. met. 6, 19, 6 (sed 3, 23, 5 -bo. 3, 25, 3 -bis). SORT. Sangall. 15, 4; -iet p. 518, 13. 522, 2 et VET. LAT. lev. 14, 39 (cod. 100). PALLAD. 7, 7, 9 CHIRON 475 sq. 490. 491 (antea: -bit). al.; -iemus p. 510, 9 et COLVM. 8, 17, 16 (-eamus pars codd. rec., edd. rec.). VET. LAT. I Macc. 9, 9 (rec. B). al.; -ient GAUDENT. serm. 1, 21 VVLG. lev. 25, 13 Ier. 37, 7. part. praes. -iens, -euntis certe inde a TER. (-euntem cod. A PLAVT. Poen. 1332 [se recipit cett., edd.]); discrepant INSCR. Année Épigr. 1956 n. 55 (ex Aegypto; a. 2 a Chr.) redes (si -iens intellegendum). AVG. cons. euang. 2, 8, 21 -ientem (-eunt- var. l.; cf. CONC.⁵ II 3, 2 Rustic. p. 42, 10 -ientibus). IULIAN. in psalm. 5, 9 -iuntis (cod. unicus). 2) *stirpis perf. (-ierunt, -ieram, -ierim sim. passim): formae i duplicem exhibentes: -ii, -iit inde a PLAVTO (metro confirmante e. g. Cas. 469 -ii. Merc. 810 -iit; scrib. -ieit Merc. 530 [cod. A]. CE 3, 4 [Romae; post a. 145 a Chr.]); -i(i)sti POMPON. Atell. 90 (restit. metri causa), -iistis STAT. Theb. 10, 237 (cf. l. 44); -iisse(s) PLAVT. Merc. 596. Stich. 411 (-iisse cod. A, -isse cett., metro permittente). al. TER. Hec. 289 (metro confirmante). al. LVCIL. 677 (-i(i)sse restit. metri causa). VERG. Aen. 5, 196. al.; v. etiam l. 60sq. formae contractae: -di SEN. Herc. f. 612 (metro confirmatur in fine trim. iamb., ut Herc. O. 22. 48. 795. 1162). CLAVD. 5, 387 (-ii var. l. contra metrum); -disti TER. Hec. 504 CIC. div. in Caec. 58. al., nota CIL IV 2246 -dei; -dit (quae forma non semper ab indicat. praes. distingui potest) e. g. PLAVT. Asin. 395 (-iit var. l., ut e. g. CAES. civ. 3, 18, 2 SALL. Iug. 104, 1 LIV. 27, 5, 9). TER. Hec. 347 (metro confirmante); -dimus SEN. contr. 10, 2, 16 PETRON. 63, 8. 103, 6 AVR. Fronto p. 62, 19; -distis PLAVT. Amph. 962 (codd., -i(i)stis pars edd.). VVLG. Am. 4, 8; -disse(m) sim. e. g. TER. Haut. 304 RHET. Her. 4, 41, 53 CIC. dom. 73. LVCR. 1, 541 (metro comprobante, ut e. g. STAT. Theb. 6, 609). et saepissime. formae v litteram exhibentes (cf. CHAR. gramm. p. 322, 5 -o, -is, -vi. falso trad. -vit LVCIL. 697 [-bit edd.]); Ps. QVINT. decl. 6, 20 p. 132, 17 -vi. FLOR. epit. 1, 13, 16 -vit (unus cod., edd. rec. propter clausulam, -i(i)it ceteri codd.). APVL. met. 4, 14, 2 -vere. VET. LAT. Luc. 17, 15 (cod. 2). FRG. fab. (Pap. Corp. 40; saec. IV) 5. GREG. Tvr. dorm. 4 (-iit var. l.). al. pauca.**

litteris graecis p. 509, 33. abbreviatur r fort. p. 510, 7, vix etiam l. 59. NOT. Tir. 13, 21sq. -it. -iit (reit. reit var. l.). de genere: pass. impers. saepe inde a PLAVTO, e. g. p. 509, 13. 511, 13. 518, 65sq. 522, 11; gerund. -eundus p. 512, 45sq.; ?depon. GREG. Tvr. Franc. 5, 11 p. 206, 17 discedentes ab illa urbe Massiliae -ti sunt, (sic unus cod., redditi (-didi) sunt, -ierunt cett.; cf. 8, 39 p. 406, 9 migrati sunt et v. Svennung, Wortstud. Oribas., 1932, 139 nec non cognomina -tus, -ta infra p. 525, 65); vix recte quater restit. (reditus) EPIST. imp. Phil. Année Épigr. 2003 n. 2040 (a. 248/9; r(eversus) alii). de prosodia: metro confirmatur, sc. ante vocalem, perf. -iit Ov. rem. 6 met. 14, 766. al. STAT. Theb. 6, 664. al., -iit SEN. Tro. 806 (-iit var. l.). PETRON. 128, 6 vers. 8 IVV. 3, 174 (sed CLAVD. 15, 209 -it); imperat. sing. per corrupt. iamb. -i PLAVT. Cas. 965. 998 Truc. 208. al. TER. Haut. 349 Ad. 190 (-i PLAVT. Most. 721^a [in fine orationis]. Ov. epist. 19, 157 [ante caesuram hexam., ut STAT. Ach. 1, 942]). de notione (cf. p. 510, 21. 513, 61. 515, 9. 10. 521, 49. 522, 74. 523, 19. 28): NON. p. 384, 26 -ire: referri, revocari (affert LVCIL. et VERG. p. 516, 47. 48). CHAR. gramm. p. 344, 12 -o ἐπανάγωμαι. SYNON. Cic. p. 441, 32 -it. re-meat. revertit. revertitur. regreditur. recedit. pedem refert. GLOSS. -o: ὑποστρέφω. -it: ἀναλαμβάνει. ὑποστρέφει, ἀναλύει. -bat: repedabat, revertabat. sim. al. Legitur inde a LIV. ANDR., NAEV., PLAVTO per totam latinitatem (apud LIV. servata sunt fort. prisca quaedam p. 522, 55. 67).

[a serm. docto non aliena sunt tusc. vert. riederere, reddire, umbr. vet. (Orvieto) ardire (v. Ugolini, Contributi di dialettologia umbra II, 1980, s. v.); francog. rec. redde 'visitatio carceris, missio e custodia' fort. a coni. praes. redeas

ortum. cf. M.-L. 7145 et Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3220. 3250. Cortelazzo-Zolli² 1335. 1368. Wartburg X 180. Schd.-Cr.] [confunditur in codd. maxime cum reddere (v. p. 479, 3sq.), non raro cum venire, e. g. TER. Hec. 360 -ant (veniant cod. A, edd.). Ad. 378 (v. Grant, Class. Quart. 23, 1973, 91sq.; dissentiunt edd., ut LIV. 38, 44, 1). HOR. epist. 2, 2, 22 (in var. l. falsa CALP. ecl. 3, 98), ceterum e. g. cum credere PROP. 3, 12, 14 LIV. 38, 46, 2. al., ridere CIC. Att. 10, 1, 3 SEN. Ag. 781. al. (restit. PETRON. 44, 18).]

fere i. q. retro ire. re- praeverbium reversionem indicat ad locum sim., qui retro iacet (sub I eodem, unde abitum est), ceterum maxime ad aliquid, quod vel prius est vel minus, inferius sim. (v. etiam quae sub IIB ad singulas partes adnotavimus); negare tamen non possumus vim eius saepius parum manifestam esse (v. maxime p. 524, 1sq. 39sq. et ea, quae e. g. p. 513, 3. 24. 514, 72. 515, 52. 516, 29. 521, 33. 522, 40 temptavimus), hic illic evanescere posse, ita ut vox ad notionem verbi simplicis q. e. ire vergere videatur (v. fort. p. 521, 37sq. 524, 11. 12. 48 et cf. SERV. auct. p. 521, 54). hic illic fort. i. q. iterum ire, v. p. 524, 58. 525, 48sq., quamquam et alibi notio iterationis a voce non aliena est (v. imprimis IB1b). de additamentis, quibus acuitur vis revertendi verbo inhaerens, v. p. 525, 7 sqq. in proverbiiis p. 512, 18. 514, 1. 17. 522, 1. 68. 523, 13sq. graece respondet imprimis ἐπανάγωσθαι, fort. iam p. 511, 54, postea e. g. VET. LAT. Luc. 10, 35 (cod. 2. al. et VVLG.). PASS. Perp. 13, 6 HERMEN. Celtis coll. 21. CONC.⁵ II 3, 2 p. 42, 10 (gr. II I, 2 p. 26, 1), ceterum ὑπάγειν p. 520, 17. 26 et composita verbi q. e. στρέφειν, e. g. ἀπο- VET. LAT. gen. 3, 19 (Rufin. Adamant. 2, 7), ἐπι- p. 510, 52 et CHIRON 475 (v. Hippiatr. gr. I p. 204, 18), ὑπο- p. 511, 36.

exempla sic digerenda esse putavimus:

I eodem fere -itur, unde abitum est:

A respicitur motus localis:

1 proprie: a specialia quaedam: p. 509, 4 (-unt, qui inter pugnam vel bellum et castra vel domum eunt p. 509, 5, ab exilio sim. revertuntur p. 509, 41, quae ad domicilium viri revertuntur p. 509, 57, qui e missione revertuntur p. 509, 64, inter terram et caelum vel inferos eunt p. 510, 11, mortui vel saucii reportantur p. 510, 62, eo revertuntur, unde abiit gens p. 510, 70). b generaliter: p. 511, 1 (-unt homines vel dei p. 511, 2, animalia p. 512, 49, res p. 512, 64).

2 in imagine: p. 513, 73 (agitur de motu ficto p. 514, 20; per speciem motus p. 514, 43).

B sine respectu motus localis: 1 contextu vario: p. 514, 56 (-unt, qui [quae] ad statum sim. priorem revertuntur p. 514, 57, rursus apparent sim. p. 516, 18, causae praecedenti respondent, ita ut alia pro aliis reddantur, p. 517, 33, animantibus rursus se adiungunt p. 517, 65, ad originem vel auctorem revertuntur p. 518, 3). 2 in dicendo, scribendo: p. 518, 26. 3 in cogitando, inspiciendo sim.: p. 519, 9. 4 in utendo, agendo: p. 519, 64.

II -itur varia ratione: A respicitur motus localis: p. 520, 2 (proprie -unt homines vel dei p. 520, 3, animalia p. 520, 59, res p. 520, 71; per speciem motus p. 521, 42; in imag. p. 521, 63). B sine respectu motus localis: p. 522, 8 (-itur eo, unde petitur utilitas, auxilium p. 522, 8, ad successores p. 522, 39, ad originem, principium p. 522, 71, ad statum vel eventum p. 523, 9, ad priora in serie posita p. 524, 14; cetera exempla p. 524, 39).

appendix syntactica et stilistica: p. 524, 62.

I eodem fere -itur, unde abitum est, ubi quis (quid) massi fuit (sive eadem via sive alia; circuitu e. g. l. 68sq. p. 513, 12sq., aliā viā p. 516, 5. loco generali VARRO ling. 7, 80, v. p. 356, 37). vario modo confirmatur eodem -iri, sc. ad eundem locum, statum, ad eandem personam, actionem sim., e. g. adv. circum p. 516, 68, eodem RHET. Her. 4, 45, 58 VARRO frg. Gell. 3, 10, 6 CIC. Mur. 26. al. (cf. pron. idem e. g. CIC. rep. 6, 24 ad idem. PLANC. Cic. fam. 10, 11, 2 ad eundem furorem); ad se, in se aliisque refl. e. g. p. 512, 5. 513, 31. 64. 514, 50. 515, 8. 44. 516, 1. 4. 70. 518, 24. 521, 70sq. (cf. p. 521, 29); adi. e. g. PLAVT. Amph. 1142 antiquam in gratiam (TVRPIL. com. 94 LIV. 3, 9, 1. al., cf. p. 515, 70sq.). CIC. Phil. 14, 1 ad pristinum vestitum (CAES. Gall. 7, 54, 4. al., cf. p. 515, 68sq.); subst. orbe, in orbem sim. p. 513, 22. 38. 514, 38. 516, 38. 49. 518, 25, in gyrum p. 512, 59, circuitu p. 514, 4 et CELS. 3, 3, 1 (cf. vol. X I, 1486, 45sq.).

confirmatur eundem (vel eandem rem) -ire, qui (quae) prius abierit, e. g. LVCR. 4, 1117 -it rabies eadem. HOR. carm. 3, 9, 17 prisca -it Venus. Ov. met. 3, 331 forma prior -iit. fast. 6, 168 -iit ..., qui fuit ante, color. hic illic usu quodam liberiore aut alius (aliud) abiit, alius (aliud) -it (e. g. sub B1c et p. 509, 18. 510, 57sq. 70sq. 512, 65sq. 513, 3. 5. 516, 41. 56. 517, 5. 518, 21. 72sq.; cf. p. 520, 52), aut ab alio loco, alia re vel persona

abitum est, ad alium vel aliam -itur (e. g. p. 510, 29, 514, 74, 516, 43 sqq. 60 sq.), ita tamen, ut inter haec loca, has res vel personas nexum quandam discernere possis.

A respicitur motus localis: **1 proprie:** **a specialia quaedam:** **α -unt, qui inter pugnam vel bellum et castra vel domum eunt** (-it res per prosopop. l. 16; notabilia quaedam, cetera ad ba; cf. p. 510, 63 sqq. 520, 40 sqq.): **① domum vel ad castra revertentes (exempla selecta inde a PLAVTO; fort. huc locus corruptus SVEIVS carm. frg. 7 [v. Courtney, *Fragm. Latin Poets*, 1993, 116]):** LIV. ANDR. carm. frg. 13 partim errant, nequino Graeciam -ire, sc. *Graeci a Troia*. NAEV. carm. frg. 42 milites sese ... perire mavolunt ibidem quam cum stupro -ire ad suos popularis. CATO orig. 71 Achaei Troia domum -euntes. PACVV. trag. 167 prius ... quam -tum est Pergamo. POMPON. Atell. 51 Mars, tibi voveo facturum, si unquam -ierit, bidentis verre. CIC. Pis. 53 non ut -ire ex Macedonia nobilis imperator, sed ut mortuus infamis referri videretur. Tusc. 4, 54 ista bellatrix iracundia cum domum -iit. GALBA Cic. fam. 10, 30, 4 Hirtius ... -eunti Antonio in sua castra occurrit. 10, 30, 5 Hirtius in ea castra -iit, unde Pansa exierat. VARRO ling. 6, 68 cum imperatore milites -euntes clamantur ... '(i)o triumphe'. BELL. Hisp. 25, 8 nostri equites in receptu dum ad castra -unt. LIV. 41, 3, 5 ex omnibus locis ad castra recipienda ... -iri coeptum est. STAT. Theb. 7, 18 credas eos bello -iisse. et saepissime. **ad subi. accedit praedic.:** PLAVT. Amph. 584^b salvos domum si -iero (948 si domum -iissem s. Epid. 416 TER. Haut. 150. LIV. 4, 40, 2 s. victoresque -isse equites). ENN. ann. 301 Livius inde -it magno mactatus triumpho (cf. triumphans: CE 3, 4 [post a. 145 a. Chr.] L. Mummius Corinto deleto Romam -ieit t. LIV. 41, 28, 9 tabula ... posita est: '... Gracchus iterum t. in urbem Romam -iit'. et saepius. CYPR. Fort. 13 l. 13 sq. PANEG. 10, 13, 2). LVCIL. 122 gladiator incolumis ... -it ac recipit se (nisi ad p. 520, 3 sqq.). CIC. Att. 10, 10, 5 seu Caesar victus seu victor -ierit (SALL. Iug. 84, 4 Ov. trist. 2, 177 Liv. 6, 4, 1. et saepe; cf. victrix p. 510, 60. 520, 42). PLIN. paneg. 9, 5 nihil ... interesse, ire legatum an -ire principem iubeat te Nerva. **al.** **② ad pugnam, bellum revertentes (exempla selecta; -i est vox imperantis Ps. MAVRIC. strat. 12 B 16 l. 79 'ῥεδι' καὶ καθίστανται [ῥαδδε vel βρεγγε,] vel ἐπίστρεψον codd.; , i. fort. verte). item fere 24 l. 21):** CAES. civ. 3, 37, 6 ad suos quosque ordines -it (LIV. 3, 28, 1. 35, 5, 10. FRONTIN. strat. 2, 5, 31 in ordinem). SALL. hist. frg. 3, 96A nullis ex postrema fuga ... ad signa -euntibus [de-cod.]. LIV. 40, 41, 11 TAC. ann. 15, 12, 2 AMM. 25, 10, 10). LIV. 1, 27, 8 in proelium (al., v. vol. X 2, 1656, 62 sq.). 10, 36, 9 in pugnam (22, 5, 5. al. HOMER. 784 iterum). et saepe.

β -unt, qui ab exilio, peregrinatione, captivitate domum vel in patriam revertuntur (exempla notabilia selecta inde a CIC., cetera v. sub ba; cf. p. 514, 6. 10. 24 sq.): PLAVT. Capt. 411 ut mihi -ire liceat ad parentis denuo. TER. Phorm. 243 peregre -ens (pro subst. masc.). CIC. dom. 73 si non -issem (item -it Cicero: p. red. in sen. 4 [postea: revertissem]. 27. Sest. 129 in patriam [Pis. 52]. al. PS. SALL. in Tull. 7 de exilio tuo Dyrhachio). de orat. 1, 182 (antea: domum revenisset) ad suos postliminio (top. 36 p. -unt haec: homo, navis, mulus eqs.; et saepe, v. vol. X 2, 235, 28 sqq.). fam. 1, 7, 4 ut ... Ptolemaeus -at in regnum (postea: restituitur ... reducat). NEP. Dion 10, 3. HOR. carm. 3, 5, 26 (log. *Regulus ironice*) auro repensus scilicet acrior miles -bit. Ov. trist. 2, 183 non precor, ut -am ...; mitius exilium si das eqs. (sim. 2, 575 ut in Ausoniam -am). LIV. 38, 38, 6 si qui earum urbium cives, quae regno *Antiochi* abscedunt, ... intra ... fines regni eius sunt, Apameam ... -unto (cf. *Polyb. 21, 43, 8 τούτους εἰς Ἄ. ἀποκαταστήσασαν*). FRONTO p. 233, 14 ut ... peregrinantes somnio -rent (cf. p. 514, 42). et saepe.

γ -unt mulieres, quae ad domicilium viri revertuntur: PLAVT. Cist. 528 si -ierit illa ad hunc, sc. *meretrix ad adulescentem*. ENN. scaen. 226 (log. *Agamemno*) pro malefactis Helena -at, virgo *Iphigenia* pereat innocens? TER. Hec. 774 Pamphilo ... ut -at uxor. al. in eadem comoedia. VERG. catal. 1, 6 illi viro ..., cui, -iit puella (Heyne, qui, quae) codd.). MART. 12, 52, 7 deserto raptore -isti. QVINT. inst. 7, 8, 2 uxor rogata, ut -ret, non est reversa. IAVOL. dig. 23, 3, 64 ad priorem virum (24, 3, 66, 5). al.

δ -unt, qui e missione sim. revertuntur: legati sim.: ENN. ann. 207 orator sine pace -it regique refert rem. SISENNA hist. 94 legatos Iguvium -euntis. CIC. Vatin. 34 ex legatione. Phil. 2, 89 cum ... consulares irent, -rent (item iuxta ire: 12, 28. Att. 10, 1, 3 dum oratores eant et -ant). et saepissime. **rectores provinciarum:** CIC. Verr. I 16 ut primum e provincia -iit *Verres* (LIV. 34, 54, 1 [venit var. l.]. al.). al. LIV. 31, 20, 1 pro consule ex Hispania -iit. al. **tabellarii, nuntii, speculatores sim.** (cf. p. 512, 66): CIC. Att. 15, 5, 1 tabellarius ... -iit (15, 24 ex itinere. AVSON. 27, 19^a [412 S.]. l. 21 sine corollario poetico). fam. 11, 5, 1 ut ad te Lupus sine meis litteris -ret. 16, 1, 1. SALL. Iug. 101, 2 **speculatores** divorsi -euntes alius ab alia parte. NEP. Paus. 4, 1. HOR. epist. 1, 7, 55 'abi, puer, quaere et refer, ... quis sit ille ...'; it, -it et narrat eqs. TIB. 2, 6,

46 lena ... tabellas occulto portans itque -itque sinu. Ov. fast. 2, 707 nuntius (LIV. 1, 32, 10 Romam ad consulendum. al.). al. **milites ex commeatu vel praesidio** (cf. infra p. 511, 28): CAES. Gall. 4, 12, 1 ii, qui frumentandi causa erant ... profecti, nondum -ierant. VAL. MAX. 1, 5, 1 praesidio cohortibus -euntibus. SEN. dial. 3, 18, 3 ex commeatu. CHART. lat. ant. I 7 IIA 4 (prope *Alexandriam*; a. 81/90) **legionarius quidam** exit ad frumentum tum, ... r(edit) tum (in eadem papyro saepius exit ... r(edit)). TAB. Vindol. III 628 I 7 (ca. a. 100) rogo ... praecipias, utrumne cum vexillo omnes -iemus, an eqs. TAC. hist. 1, 46, 3 in manipulum. SVET. Galba 20, 2 a frumentatione. PAVL. dig. 4, 6, 35, 9. al.

ε -unt, qui inter terram et caelum vel inferos migrant (sc. fere homines eorumve animae sim. [Christus l. 36 sq. 42 sq. 53]; deae sim. l. 38 sqq. 41. 60 sq., animal l. 17): **① revertentes ad terram:** **Ⓐ ab inferis, mortuis (exempla selecta inde ab Ov.):** COM. pall. inc. 51 si nunc -ire posset ad superos pater. CATVLL. 3, 12 **passer** nunc it per iter tenebrosicum illuc, unde negant -ire quemquam (item *negatur reditus*: CVLEX 381 [log. *culex mortuus*] digredior numquam -turus. APVL. met. 6, 17, 4 ibis ... ad imum Tartarum, sed inde nullo pacto -ire poteris, *Psyche*. cf. PROP. 2, 27, 16 *amator a puella revocatus* concessum nulla lege -bit iter). VERG. Aen. 6, 122 si fratrem Pollux alterna morte redemit itque -itque viam totiens (SERV. se ad frequentiam tulit. cf. p. 525, 49). Ov. met. 10, 39 *sine Eurydice* certum est nolle -ire mihi (*respic. Orpheus ut*: SEN. Med. 633 contigit ... Tartarum ... non -turus). SEN. Herc. f. 114 natos reversus videat incolumes pater manue fortis -at (*Hercules*, ut: 890 pacatis -it inferis. Herc. O. 48. 1766 ad Tartara olim ... -turus ibas. al. *apud eundem*). epist. 36, 11 veniet iterum, qui nos in lucem reponat dies ...; aequo animo debet -turus exire. al. MELA 2, 18 *Thraeces* alii -turas putant animas obeuntium, alii, etsi non -ant, non extingui (TERT. nat. 1, 19, 3 in corpora. MIN. FEL. 34, 7 in pecudes, aves, beluas hominum a. -ire. et saepe). STAT. Theb. 4, 479 (*evocantur umbrae ex Tartaro*) plena -at Styga portitor alno (SCHOL. quomodo dicimus 'viam -at'. alii alia conii., e. g. relegat *Alton*). 8, 49 (log. *Hades*) quid *Mercurius* ... mihi nuntius ambas itque -itque domos? TERT. apol. 48, 3 hominem ex homine -tutum esse. CE 1991 (= INSCR. Iud. Noy II 103), 5 uxor rursum victura, -tura ad lumina rursum (*Romae in catacumbis; saec. III/IV tribuit Noy*). MAR. VICTORIN. adv. Arium 3, 12 l. 36 ad mundum (-it *Christus ut e. g.:* PRVD. apoth. 1059 ut occisus -at superis. AVG. civ. 18, 30 p. 297, 15 de profundo inferni. al.). al. **Ⓑ de caelo:** VERG. ecl. 4, 6 -it ... *Virgo Iustitia* (v. p. 516, 75). HOR. carm. saec. 58 iam Fides ... et neglecta -ire Virtus audet. BVC. Eins. 2, 23 *Astraea* ... virgo (v. *app. crit.*). CALP. ecl. 1, 43 Themis. SIL. 13, 559 animae caelum repetunt ac mille peractis ... -unt in corpora lustris. STAT. silv. 5, 2, 92 *Pietas Domitiano* auctore -it terrasque revisit. CYPR. epist. 61, 4, 1 dominum iam -ire (i. *Christum ut*: AVG. serm. 6, 7 l. 129 ad regnum. ARATOR act. 1, 33. al.). al.

② revertentes e terra: **Ⓐ in caelum, paradisum, ad deos sim.** (cf. p. 514, 30 sq.): HOR. carm. 1, 2, 45 serus in caelum -as, *Auguste* (cf. HIST. AVG. Aur. 18, 2 quod ab diis commodatus ad deos -isset *M. Antoninus*). MANIL. 4, 887 in caelum ... -ire animas caeloque venire. SEN. epist. 86, 1 **animus Scipionis** ... in caelum, ex quo erat, -isse. 102, 24 excutit e vita -euntem natura sicut intrantem (cf. 22 me diis reddam). VET. LAT. eccles. 12, 7 (Hier. ad l. = VVLG.) spiritus -at ad deum, qui dedit illum (gr. *ἐπιστρέψῃ*). COMM. instr. 1, 3, 5 angeli quoinquinati[o] non possunt caelo -ire. PRVD. tituli 174 *Christus* ... sursum ad patrem -iit. AVG. c. acad. 2, 9, 2 **animus** securior -turus in caelum (*huc spectat* retract. 1, 3, 8 'iturus' ... quam '-turus' dixissem securius [postea: tamquam dicerem 'ad deum']. aliter p. 514, 18). MAX. TAVR. 37, 2 latro ... aliter ad patriam paradysi, de qua primus homo exierat, ... -ire non poterat, nisi eqs. (item -it homo eo, unde *Adam exiit*: 48, 3 l. 45). VITA Hil. Arel. 27 l. 6 (*de moriente*) iam -ens atque commigrans. al. **Ⓑ ad inferos, mortuos (aliter p. 512, 4):** Ov. met. 4, 511 *furia* victrix ... ad ... regna -it Ditis. SIL. 2, 694 ad manes ... Erinyes ... -it. PANEG. 3, 13, 3 ad inferiores aliquos inferos.

ζ -unt, qui mortui vel saucii reportantur: VERG. Aen. 10, 507 (*ad Pallantem occisum*) o dolor atque decus magnum -ture parenti (item e bello, pugna: PROP. 3, 12, 14 sic [i. in urna] -unt, illis qui cecidere locis. EPICED. Drusi 310. AVSON. 13, 25 [25 S.], 2 mater Lacaena ... 'cum hoc scuto' inquit, 'aut in hoc -i' [pertinet simul ad a]). Ov. met. 11, 728 sic ad me, miserande, -is? (SEN. Phaedr. 1272 ad parentem. adde l. 64). STAT. Theb. 6, 512 *Polynices saucius* socero -it haud speratus Adrasto. CIL XI 319, 26 (saec. VI ex.) his -iit terris, sc. *sepeliendus*.

η -unt, qui eo revertuntur, unde abierunt maiores, gens eorum: VLP. dig. 38, 17, 1, 3 si apud hostes conceptus a captiva procreatus cum ea -iit. HIST. AVG. Hadr. 2, 1 ad patriam, sc. *maiorum*. PRVD. c. Symm. 2, 289 (*ironice*) -amus ad antra, sc. *hominum priscorum*. CLAVD. 10, 261 (*ad Mariam Honorio nuptam*) in haec penetralia rursus, unde parens progressa, -i. al.

b generaliter (per meton. l. 37. p. 512, 2. 29. 513, 57): **α -unt animantes; respiciuntur:** ① *homines vel dei (sc. quolibet modo euntes, nota e. g. pedibus l. 17. 45 [cf. p. 514, 22; pes -it l. 63], lecticā l. 45, asturcone PLIN. nat. 8, 144, navibus l. 66 [cf. e. g. l. 58. 73. p. 512, 73sq.]; deos planetarum v. p. 513, 23, partes corporis p. 513, 55sq.):* ② *varia exempla (paucissima selecta):* PLAVT. Asin. 395 ad tonsorem ire dixit. : ... post non -it? Aul. 415 -i! quo fugis nunc? tene, tene (*item prohibetur aliquis abire*: 444 quo abis? -i rursum. Curc. 114 -i et respice ad me. Men. 697 mane, -i. al. TER. Haut. 349 -i, -i. : adsum). Men. 225 -i cito. : iam ego hic ero. 685 abii ad forum; nunc -o. Mil. 864 iam huc revereno. : ... abi, actutum -i (Pseud. 561 ad forum ibo, iam hic ero. : a. -i. Stich. 154 Trin. 1108. Truc. 208 [207 quam mox te huc recipis?]. cf. l. 48). Persa 448 dum stas, -tum oportuit. Truc. 755 -in an non -is? CAECIL. com. 113 (*contextu obscuro*) filia -at. TER. Andr. 359 (355 percurro ad forum) -eunti interea ... mihi incidit suspicio. Eun. 49 *meretrix me* exclusit, revocat; -am? non, si me obsecret (*-it amator ut*: 503 ut ores primum, ut maneant; si id non commodumst, ut -at. PROP. 2, 25, 20 invitis ipse -it pedibus, sc. ad dominam. cf. l. 62). 593 accersitur lavatum ... virgo; iit, lavit, -iit. Ad. 204 (*log. leno*) de argento - somnium: 'mox! cras -i'. TITIVS or. frg. Macr. Sat. 3, 16, 16 iudex ... it minctum; ubi -it, ait se omnia audivisse. CIC. Att. 10, 13, 1 *eos* postridie -ire iussit. 13, 45, 2 Puteolos excurrere ... et ad tempus -ire. VARRO rust. 1, 16, 5. SALL. Iug. 109, 3 post diem decumum. VERG. Aen. 4, 556 huic *Aeneae* se forma dei ... -euntis ... obtulit in somnis rursusque *monuit*. Ov. am. 2, 11, 37 vade memor nostri ventro -tura secundo. epist. 17, 158 ego *Helena Menelao* ... 'quam primum', dixi, 'fac -turus eas' (*item part. fut. iuxta ire*: MART. 2, 5, 4). LIV. 27, 21, 8 legatis ... responsum ab senatu est, ut -rent, cum ... consul Romam venisset. FEST. p. 277 *commeatus* ..., id est tempus, quo ire, -ire quis possit. SEN. contr. 10, 3, 6 *filia a patre* semel repulsa iterum -it. SEN. benef. 7, 21, 2 (*I venit ad tabernam*) -iit ad eandem tabernam. CIL IV 5395 (*in acclamatione actoris*) Acti, ... cito -i! vade! CE 949, 2 (*Pompeii*) cur ... cras usque -ire me iubet? SIL. 8, 235 placavimus iras caelicolum; -unt divi (*i. nobis faventes*; cf. p. 510, 38sq. 512, 1 et AVG. civ. 3, 8 p. 105, 13. 15). MART. 14, 181, 2 mergite me *Leandrum*, fluctus, cum -turus ero (*sim. epigr. 25^b, 4* parcite, dum propero, mergite, dum -o). VET. LAT. gen. 43, 10 (cod. 100) si non tardas(sem)us, iam -isse(mus bi)s (*gr. ἤδη ἂν ἕπεστρούραμεν ὄγς, Vulg. venissemus*). et *saepe*. per meton. -ire dicitur homo pro telo, quod retro mittit: SIDON. epist. 9, 13, 5 vers. 30 resupina flexus ora it equo -itque telo ... Parthus.

③ *cum additamentis selectis:* ① *indicatur, quo -atur:* ② *ad locum vel rem:* domum (domi l. 46): PLAVT. Asin. 903 si *maritus* d. -ierit hodie. Aul. 273 a foro (v. p. 512, 11). Men. 248 quin nos hinc d. -imus? Pseud. 1234 dum hac d. -am via. al. TER. Eun. 663 d. ... ad nos. al. RHET. Her. 4, 41, 53 CIC. Caecin. 35 de orat. 3, 6 VARRO rust. 2, 9, 6. LIV. 2, 36, 8 pedibus suis. EPIST. imp. Aug. Suet. Aug. 76, 2 dum lectica ex regia d. -o. CIL IV 2246 -ei domi. et *saepe*. *cetera exempla (pauca selecta):* PLAVT. Amph. 527 (523 abii) clam illuc -eundum est mihi. 969 gubernatorem a navi huc evoca ...; actutum huc -i (Asin. 685 -ito h. conticinno. Most. 579. al. TER. Hec. 91 quam cupida eram h. -eundi, abeundi a milite *eqs. al.*). Aul. 81 (*senex domo egressus ad uxorem*) -i nunciam intro atque intus serva! (Cas. 998 -i modo huc intro. *al., v. vol. VII 2, 54, 68*). Cas. 65 in urbem (CIC. Phil. 10, 8 me in eam u. -ire, ex qua illi *liberatores* abirent. R. GEST. div. Aug. 11 quo die ... in u. ex (Syria -ieram) [si recte restit. e gr. ἐπανελήλυθει(v)]. Ov. epist. 19, 169 quisque suas iterum -amus ad u.). Men. 1152 in patriam (*et saepe, v. vol. XI 1, 768, 73sq.*). TER. Haut. 278 (276 anus quaedam prodit) anus ... ad lanam -it. CIC. fam. 7, 1, 2 in scaenam -ierant ei *actores*, quos ego ... de scaena decessisse arbitrabar. NEP. Milt. 7, 4 ut ... cum totidem navibus, atque erat profectus, Athenas ... -ret. VERG. Aen. 5, 454 *pugil* acrior ad pugnam -it. CIRIS 172 saepe -it patrios ascendere perdita muros (petit *Baehrens praeter necess.*; cf. *Lyne, comm. 1978, ad l.*). TIB. 2, 6, 13 sq. iuravi quotiens me -turum ad *puellae* limina numquam (*cf. l. 16sq.*); (14) cum bene iuravi, pes tamen ipse -it, (*ad p. 513, 58*). Ov. met. 13, 77 (*Aiux ad Vlixem*) locum -amus in (ad var. l.) illum, ubi te servavi (trist. 3, 13, 26). LIV. 10, 20, 2 Volumnum magnis itineribus in Samnium -euntem. 28, 38, 1 *Scipio* decem navibus Romam -iit. CELS. 3, 6, 14 utile est ... *aegrum* demittere in solium, tum ungere, iterum ad solium -ire. LVCAN. 9, 224 iam pelago pirata -is. et *saepe*. ③ *ad hominem:* PLAVT. Aul. 209 (203 revertar ad te) -o ad te ..., si quid me vis. Cist. 722 nunc ad te -o: si quid est opus, dic. Most. 721^a mastigia, ad me -i. : iam isti ero. Pseud. 1157 mane, iam -o ad te (*cf. 1159* revertar). al. TER. Eun. 663 v. l. 44. Phorm. 917 (*c. acumine, agitur de sponsalibus renovandis*) quo -bo ore ad eam, quam contempserim? CAES. civ. 2, 23, 5 *quaestor* ad C. Curionem cum classe -it. Ov. epist. 2, 101 expecto, -as modo serus amanti. 5, 59 (*Oenone Paridi*) votis ... meis alii, i. *Helena*, -ture -isti? LIV. 24, 6, 6. VAL. FL. 2, 485 iam -unt

Phrygibus si numina (*i. faventia, cf. p. 511, 32sq.*). STAT. silv. 2, 6, 68 qua tibi cumque ... larga -it Fortuna (*respic. messis*). MART. 9 praef. vers. 8 (*meton. ponitur poeta pro libro*) mihi ... sufficit in vestras saepe -ire manus. INSCR. Année Épigr. 1987 n. 75 (*Romae; saec. I ex. II*) at suum natum -it pater (*i. ad mortuum -it mortuus*). al. ④ in se: SEN. benef. 1, 3, 4 in se -euntium chorus *Grattiarum*. dial. 7, 8, 4 (*sec. doctrinam Stoicorum*) ratio ... in se revertetur; nam mundus quoque ... rectorque universi deus in exteriora quidem tendit, sed tamen (introsum) (*Schultess, in totum trad.*) undique in se -it.

② *indicatur, unde -atur (nonnulla simul ad p. 511, 40sq. pertinent; exempla pauca selecta):* PLAVT. Aul. 273 cum a foro -am domum (356 Pseud. 1028. *al.*; cf. CIC. Caecin. 89 de f.). Capt. 490 nunc -o inde, sc. a foro. Cas. 719 -it ... opsonatu (Men. 277. 288). Curc. 225 Cariā. Merc. 586 cras si rure -ierit *uxor* (810 Truc. 670. al. TER. Eun. 611. 967 CIC. fam. 5, 20, 9. *al.*). Most. 485 a cena domum (TER. Ad. 26 CIC. S. Rosc. 18 Cael. 20. *et saepius*). TER. Ad. 226 ubi illinc ... -eris tamen, *leno*, hoc ages (*i. Cypro, ut 232* ubi illinc -ero). POMPON. Atell. 90 sarculum hinc illo profectus, illim -iisti rutrum (*v. Otto, Sprichw. n. 1584*). CIC. Sest. 117 senatoribus ... spectatum e senatu -euntibus. Att. 2, 9, 4 cum e Formiano -iero (*antea: me ex F. recipere*). ad Q. fr. 2, 5, 4 a Caesare. SVLP. RVF. Cic. fam. 4, 5, 4 ex Asia -ens cum ab Aegina ... navigarem. Ov. fast. 6, 785 suburbana -ens male sobrius aede ... aliquis. al.

③ *indicatur, qua via -atur (exempla selecta):* PLAVT. Pseud. 1234 hac ... via (*v. p. 511, 43*). LIV. 34, 50, 9 eadem, qua venerat, v. Elatiam -iit. VVLG. num. 24, 25 v., qua venerat, -iit). LIV. 25, 19, 8 alio itinere ad Capuam -iit (TAC. ann. 15, 61, 3 non eo, quo venerat, i. *esse* -tum, [redi(sse) t(ribunum) *Halm*]). 38, 40, 8 non aliā quam per Thraciam -turos esse Romanos (MANIL. 4, 734 (Cererem, varia -euntem messe p. urbes [per meton. pro fructibus]. PHAEDR. 3, 19, 7 rectā p. forum). al.

④ *ad subi. accedit praedic. indicans, quo statu sim. quis -at (nonnulla simul ad p. 511, 40sq. vel ad l. 10sq. pertinent):* PLAVT. Stich. 585 saluum gaudeo peregre te in patriam -isse (Trin. 618. al. CIC. fam. 7, 19. *al.*; cf. p. 509, 22). POMPON. Atell. 90 rutrum (*v. l. 18*). VERG. Aen. 5, 196 (*in certamine navali*) extremos pudeat -iisse. 5, 454 acrior (*v. p. 511, 59*). Ov. epist. 6, 111 vir meus hinc ieras, vir (cur var. l.) non meus inde -isti. LIV. 1, 42, 3 *Tullus Hostilius* haud dubius rex ... Romam -iit. 3, 68, 4 ex illis sentionibus ... *nemo* re, fortuna domum auctior -it. SEN. epist. 7, 3 e *spectaculis* avarior -o ..., immo vero ... inhumanior. 120, 7 tutus. al. STAT. Ach. 1, 942 i cautus ..., i felix nosterque -i! VET. LAT. Iob 1, 21 (Hier. epist. 108, 19, 3. *al.*) nudus exivi de utero matris meae, nudus et -am (*gr. ἀπὸ λέυσομαι ἐκεῖ, Vulg. revertar*). al.

⑤ *accedit obi. int.:* CIC. Mur. 26 (*affert verba prisca praetoris cum litigantibus fundum adeuntis*) 'istam viam dico: ite viam': praesto aderat ... *iuris consultus*, qui inire viam doceret: '-ite viam': eodem duce -bant. -e unda sunt loca, per quae quis -ire vel potest vel debet: Ov. Ib. 374 (tecta, ... celantia *Minotaurum* ... intrarunt caecae non -eunda domūs (l. an texta coll. Verg. Aen. 5, 589?)). SIDON. epist. 4, 15, 3 quamvis iugorum ... declivitas aggere cocleatim fracto saepe -eunda sit.

⑥ *animalia (exempla pauca selecta; cf. p. 509, 48):* VARRO rust. 1, 13, 3 e pabulo cum -ierunt anseres, sues, porci (*cf. e pastu: 2, 2, 13* (ad stabula. *al., v. vol. X 1, 648, 36sq.*)). 3, 7, 6 *columbae* propter pullos ... utique -unt (*item -unt aves l. 50. 62 et Ov. fast. 2, 258 Pont. 1, 3, 40 MONTAN. carm. frg. 1, 3. al.*)). 3, 16, 38 ut ... ad ... opus et domicilium -ant (*apes ut: COLVM. fr. 8, 8sq. PLIN. nat. 11, 68 ad cibum. al.*). VERG. Aen. 7, 538 quinque greges illi viro balantum, quina -bant armenta. Ov. met. 3, 684 *delphini* emergunt ... -untque sub aequora rursus (*sim. -unt pisces: PLIN. nat. 1, 9, 20 qui pisces Pontum intrent, qui aliā -ant [resp. 9, 50 exeunt]. 9, 47 thynnos -euntes in mare magnum. 32, 149 in Maeotim*). 7, 784 *fera fugiens* -it in gyrum. PLIN. nat. 8, 112 *cervae* -unt ad fetum (*Arist. hist. anim. 611a19 ἔρχονται ... πάλιν*). 30, 129 (*antea: araneus* filum deducit ex alto) si quis -euntem prenderit. GAIVS inst. 2, 68 in iis ... animalibus, quae ... abire et -ire solent, velut columbis et apibus (*sim. ibid. in silvas ire et -ire solent cervi [postea: revertendi animum]*). al.

β -unt res: ① *quaelibet:* ② *ab hominibus motae:* ① *epistulae, nuntii (praeter Ov. usu liberiore, sc. -it aliud pro alio):* PLAVT. Men. 37 Syracusas de ea re -iit nuntius ad *senem* ... *filium* Tarenti esse emortuum (*i. abii filius, -iit nuntius mortis*). HOR. epist. 2, 2, 22 ne mea ... iurgares ad te quod epistula nulla -ret (*sc. pro epistula tua; veniret var. l.*). Ov. am. 1, 12, 1 tristes -iere tabellae (*sc. quas amicae meae misi*). PLIN. epist. 2, 12, 7 ut ... *epistulas meas* remunereris litteris, quales istinc -ire uberimae possunt. SYMM. epist. 5, 40 viros ... emisi, certus aliquid ad nos ex ... actibus tuis eorum relatione -turum. al. ② *cetera exempla:* TVRPIL. com. 98 lembi -euntes domum (*item -unt naves sim.:* CIC. top. 36 v. p. 509, 48. CAES. civ. 3, 8, 2. *et saepe, e. g. ELEG. in Maecen. 1, 6 ratis Charonis* numquam defessa carinā [*sc. est*] -et, -it in vastos semper

onusta lacus [sic Schoonhoven, ed. 1980, ad l.; ₁ it var. l., unde carinā it, -it pars edd.]. cf. p. 521, 16sq.). VARRO rust. 1, 55, 4 olea ut uva per idem bivium ₁-it in villam, alia ad cibum eqs. (₁ sc. quasi eo, unde culturam acceperunt [cf. p. 517, 34sq.]?). TIB. 2, 5, 37 ad iuvenem ... est vecta puella ..., cum qua ... -ierunt munera ruris. VITR. 10, 2, 6 capita funis referuntur ... et deiciuntur ... et -unt ad imum. et saepe. respic. facultas revertendi: HIL. in psalm. 140, 12 scimus crassiores ... terras in eas scrobes, e quibus effossae sunt, ex solido non -ire.

ⓑ vi naturali motae (arte magica l. 40): ① -unt sidera sim. et quae ad ea pertinent (dei eorum l. 22, mundus l. 19, observatio umbrarum, quas iacit sol, l. 25; exempla pauca selecta post OV.): VARRO frg. Gell. 3, 10, 6 luna ..., ex quo vestigio profecta est, eodem -it. ling. 6, 8 tempus, a bruma ad brumam dum sol -it, vocatur annus. 9, 25 ut luna ab sole discedit ad aquilonem et inde -it in eandem viam. CIC. Arat. 233 hae stellae, i. planetae, faciunt magnos ... annos, cum -unt ad idem ... signum (cf. gr. 459 εἰς ἔν ἰόντων. item respic. magnus annus: rep. 6, 24 cuncta astra). CATVLL. 5, 4 soles occidere et -ire possunt (item ortu: VERG. georg. 1, 249 in regione australi -it a nobis Aurora diemque reducit. HOR. carm. 3, 21, 24 -ens ... Phoebus. MANIL. 1, 45 oriente sub ipso ..., qua mundus -it. al. GERM. 609 -it in caelum vasti caput Hydri [gr. 594 ἀντέλλει]. 636 -it caelo ... Corona. et saepe). OV. fast. 3, 161 moras solis, quibus in sua signa -ret. MANIL. 3, 524 cuiusque sideris ... -euntis in orbem. SEN. benef. 4, 23, 4 di stellarum errantium eunt -untque. LVCAN. 2, 723 sub solis ortum plaustra Bootae in faciem puri -unt languentia caeli (an quasi in profunda caeli recedentia et evanescentia?). PLIN. nat. 2, 35 ut anno impleto observatio umbrarum ... solis -at ad notas horologii. et saepe. ② -it unda, flumen sim. (exempla selecta): VARRO frg. Aug. civ. 7, 22 p. 300, 15 quae unda in salum -it (c. respectu aestus ut: rust. 3, 17, 9 qua aestus ... introire ac refrigerare piscinas ac -ire rursus in mare posset. CVRT. 9, 9, 26 unde tantum -isset subito mare, quo pridie refugisset. MELA 3, 1 oceanus in semet ipsum -it. al.). LVCR. 6, 637 umor super terras -it agmine dulci (e locis subterraneis ut: AETNA 133 flumina ... condita ... -unt. SEN. nat. 6, 8, 5 in terras). ALF. dig. 41, 1, 38 flumen ... rursus minutatim recessit et alluvione in antiquum locum -iit. ibid. cum paulatim retro -isset. OV. met. 9, 451 Maeandri totiens -euntis eodem (item respic. fluminis cursus sinuosus [sensus vergit ad 2ca]: MANIL. 4, 424 amnis ... (c)ur(r)itve -itve. SEN. nat. 3, 27, 9 [in diluvio] Danuvius non inveniens exitum ... in orbem -it. SIL. 15, 623 amnis ... in sese -it). al. flumina -unt in fontes (ad fontis caput PROP.; cf. p. 521, 26sq.). PROP. 3, 19, 6 (per adynaton ut: OV. Pont. 4, 5, 43). OV. medic. 40 (arte magica ut: met. 7, 200 CLAVD. 3, 160). ③ cetera exempla (selecta): VARRO frg. Aug. civ. 7, 19 p. 297, 5 quod eo semina, unde nascerentur, -rent. LVCR. 3, 502 -it ... in latebras acer corrupti corporis umor. 4, 334 (agitur de imagine in duobus speculis bis conversa) cum laeva data est, fit rursus ut dextera fiat, inde retro rursus -it et convertit eodem (item respic. imago repercussa: SEN. nat. 1, 3, 7 ab aere spisso visus noster in nos -it [pendet ab Arist. meteor. 373a35 ἀνακλωμένη ... ἢ ὄψις]. AVSON. Mos. 229 fallaces fluvio ... -ire figuras). OV. epist. 21, 71 bis ... adverso -ierunt carbasa vento (i. navis coacta est ad terram -ire). EPICED. Drusi 220 vox adversis collibus icta -it (item respic. echo: STAT. silv. 3, 1, 129 terris ingens -it aequoris echo. AVSON. 27, 21 [418 S.], 10 bis. CLAVD. carm. min. 25, 49 -tura ... rupibus echo. ENNOD. epist. 7, 22, 1 p. 190, 9). PLIN. nat. 12, 79 huius arboris accensae odor -it a camaris ad solum, (sc. unde fumus ascendit?). STAT. Theb. 6, 684 discus tardior ad terram -it. al.

ⓐ partes corporis animantium earumve motus (cf. p. 514, 16):

Ⓐ movet aliquis partem corporis sui, sc. motu voluntario (exempla selecta): VERG. ecl. 1, 35 (manus per meton. pro homine) non umquam gravis aere domum mihi dextra -bat (sc. caseo vendito; cf. l. 65). TIB. 2, 6, 14 pes ... -it (v. p. 511, 63). SEN. nat. 3 praef. 11 quorum oculi in densam umbram ex claro sole -ierunt (i. aciem eodem dirigentes, quo antea, ut: STAT. Theb. 1, 539 puellarum o. ... ad sanctum -iere patrem [SCHOL. primo patrem, post juvenes, et ite(ru)m patrem aspexerunt eqs.]. cf. p. 520, 7). VAL. FL. 2, 502 pelago ... remenso cauda monstri -it. QVINT. inst. 11, 3, 105 ille, qui in se -it, orbis (sc. quem facit manus oratoris; cf. 11, 3, 106 manus interim cadit, ut cito tamen -at). al. ⓑ cetera exempla (movetur pars corporis vel vi naturali vel a medico sim.): SEN. contr. 2, 5, 9 nondum in sua membra artus mulieris cruciatae -ierant, ([redieritis erant codd. plerique]. item respic. membra luxata: CELS. 8, 14, 3 os vertebrae plerumque iterum -it. PLIN. nat. 31, 71 luxata corpora ... in artus -unt). CELS. 7, 7, 8^d fit, ut is pilus palpebrae glutinatus eo, unde vi abductus est, -at (sc. in oculum). 7, 7, 14^e suffusio oculi acu deducta si subinde -it, eadem acu incidenda ... est.

2 in imagine vel cum respectu motus ficti, non veri: a varia exempla (pro subi. sunt fere animantes, sed res, ut vid., p. 514, 10): PLAVT. Cas. 369 vah, tandem -ii vix veram in viam (i. ad recte agendum ut: TER.

Andr. 190 [DON. ad loc. 5 proverbiale. cf. Otto, Sprichw. n. 1886]. CIC. Phil. 12, 7 SEN. benef. 5, 25, 5. sim. PLAVT. Cas. 469 in rectam -ii semitam. aliter, sc. ad opinionem quandam: LACT. inst. 6, 15, 17 Stoici longo ... circuitu in eandem v. -unt, sc. atque Peripatetici). Epid. 381 (loq. adulescens) virtute atque auspicio Epidici servi cum praeda in castra -o (OV. epist. 19, 157 in tua c. -i, socii desertor amoris!). Merc. 592 salus -at an non, nescio; si opprimit pater, quod dixit, exsulatum abiit salus. HOR. epist. 1, 7, 97 qui semel adspexit, quantum dimissa petitis praestent, mature -at repetatque relicta. FEST. p. 153 (loco lacunosus; sub lemmate metaphoram) -it ad sua(m domum ...) (sc. verbum? ita textum suppl. Mueller, sua(m originem ...) Lindsay in ed. altera). SEN. dial. 8, 1, 3 viam bonam ac malam ... aestimamus ... turba vestigiorum, in quibus nulla sunt -euntium. rem. fort. 2, 2 peregrinatio est vita: cum multum ambulaveris, (domum) -eundum est (₁ pars codd., ed. Haase; demum, diu(que) var. ll.). LVCAN. 5, 37 (respic. senatores ad Pompeium convenientes) omnia rursus membra loco -unt. APVL. met. 6, 22, 1 Cupido ... ad armillum -it (i. ad malos mores; v. Otto, Sprichw. n. 123). AVG. c. acad. 2, 9, 22 animus quasi in regionem suae originis -ens (sc. se ipsum respiciens, v. Fuhrer, comm. 1997, 200sq.; aliter postea p. 510, 54). al.

ⓑ agitur de motu, quem quis sibi fingit (pro subi. sunt fere homines eorumve animi, sed iter l. 40): a vario modo: PLAVT. Men. 49 (ambulat prologus in scaena) nunc in Epidamnum pedibus -eundum est mihi (cf. 56 illuc -o, unde abii). Merc. 947 (loq. adulescens) navem conscendo, proficiscor ilico, iam sum domi, iam -i(ex) exilio (item fingitur reditus ab exilio: OV. Pont. 2, 8, 11 -ii nec me tenet ultima tellus [cf. l. 29]). TER. Ad. 579 (loq. servus et senex) hac pergito. :: id quidem angiportum non est pervium. :: ... erravi; in porticum rursus -i. VERG. georg. 3, 11 primus ego in patriam mecum ... Aonio -ens deducam vertice Musas. OV. Pont. 3, 5, 55 rursus ubi huc -ii, sc. ex urbe. SEN. nat. 1 praef. 12 (agitur de scientia naturae) animus, cum illa spatia caelestia tetigit, ... in originem -it (item -itur in caelum: epist. 92, 31 animo magnus erat labor ire in caelum: -it). AVR. Fronto p. 43, 13 Athenas degredior ..., nunc -o Romam. β contemplanando, somniando, scriptis tractando (-itur ad loca sive vera sive ficta): CIC. Brut. 172 (antea de Theophrasto) sed domum -amus, id est ad nostros revertamur (Att. 7, 1, 9 atque haec de rebus forensibus; -amus d., i. ad res domesticas). leg. 3, 18 de provinciis decedatur in urbemque -atur. LVCR. 5, 780 ad ... arva (v. p. 518, 51). PROP. 3, 2, 1 carminis interea nostri -amus in orbem (i. ad argumenta solita). MANIL. 5, 4 hic alius scriptor ... caelo ... -ret ac per descensum medios percurreret (dec- var. l.) ignes Saturni, Iovis eqs. MELA 1, 24 donec rursus incepti operis ... illuc, unde coeperit, -at. PLIN. nat. 5, 91 sed -amus ad oram Syriae. CLAVD. 27, 4 mens venatoris ... ad silvas et sua lustra -it (in somniis, cf. p. 509, 55). al.

γ per speciem motus -ire dicuntur: a quae recurva, reflexa sunt (cf. IIA2): loca: CAES. Gall. 2, 8, 3 collis ... ex planitie editus ... paulatim ad planitiem -bat (item in terris: MANIL. 4, 626 [601 ad Nilum] donec in Aegyptum -unt curvata ... litora Niliacis iterum morientia ripis. cf. p. 513, 35sq.). MANIL. 1, 614 curvatus -it in caelum (item in caelo: 2, 852 [respic. ὄψεσκατόροπος] qua parte orbis perficitur cursus -eunte sub (ortum) [Shackleton Bailey, imo trad.]). varia (cf. anulus p. 516, 67): LACT. opif. 11, 17 intestinorum flexiones in se saepe -eunt. CLAVD. carm. min. 7, 5 (descr. quadriga marmorea; cf. 2 surgit in aurigam currus) vir -it in currum. DONATIO Tiburt. p. CXLVI^p 24 (de finibus areae donatae; v. p. 521, 59) ad torum, qui -it usque ad arcum superscriptum (cf. 19 arcus). β loca antea relicta, quae iterum adeuntur: LVCAN. 3, 6 Pompeius Italiam linquens litora numquam ad visus -tura suos ... cernit.

Ⓐ sine respectu motus localis: 1 contextu vario: a -unt, qui (quae) ad condicionem, actionem, statum sim. priorem vel solitum revertuntur (status sim. saepe indicatur, sc. fere per praepos. ad vel in c. acc., per adv. retro p. 515, 73, per praedic. p. 515, 23. 61. 516, 17, vario modo p. 515, 2sq.): a animantes eorumve corpus (animalia e. g. p. 515, 29; partes corporis v. sub β): ① in quemlibet statum sim., qui indicatur: Ⓐ per praepos. ad vel in c. acc.: NAEV. com. 92 primum ad virtutem ut -atis (reductis trad.), abeatis ab ignavia (SCHOL. Hor. carm. 3, 5, 28 ad pristinam ... v. [antea: reverti]). PLAVT. Amph. 940 irae interveniunt, homines -unt rursus in gratiam (et saepe, v. vol. VI 2, 2220, 35sq.). POEN. 1276 (simul spectat ad da) ut meae gnatae ad me, sc. eas reperientem, -rent (in) potestatem meam ([₁ et cod. A, ut vid.]. LIV. 34, 36, 6 servi in ... dominorum p. al.; aliter p. 515, 13). CATO agr. 56 familiae cibaria: ... per hiemem panis p(ondo) IIII, ... postea panis p(ondo) V ..., deinde ad p(ondo) IIII -ito. et saepe. usu liberiore (v. p. 508, 73 sq.): SEN. Phaedr. 417 (nisi ad IIB4) Hippolytus amare discat ...; torvus aversus ferrox in iura Veneris -at (i. in statum hominibus proprium, solitum?). Tro. 1120 ut ... flevit ... Achivum turba, quod fecit nefas, idem ille populus aliud ad facinus -it tumulumque Achillis, (per zeugma pertinet ad IIA1). PLIN. epist. 8, 11, 1 (uxoris amitae simul nuntiat abortum eam fecisse [Spath]

et iam convalescere) vereor ne post gratulationem quoque in metum -as (i. in affectum conditioni praecedenti aptum). ② vario modo: CLAVD. DON. Aen. 6, 325 p. 552, 6 poeta -it rursus insepultorum exitum dicere (item per inf.: ANTH. 128, 9 si formonsas -as lenare puellas). CLAVD. 18, 37 omnes emptores paenituit pretii venumque -bat servus. VEN. FORT. carm. 2, 1, 12 -unt vitae, qui caruere diem (respic. Matth. 27, 52).

③ in potestatem, naturam sim. suam (saepe accedit ad vel in c. pron. refl. [pron. poss. refl. l. 13]; cf. ββ): ④ ad tranquillitatem vel sanitatem animi (cf. GLOSS.^L II Abav. AD 103 ad se -it: respit): TER. Andr. 622 sine paululum ad me -am (DON. ad loc. 1 ad se -ire dicitur, qui animum recipit in sedem mentis eqs. [in Wessner, et trad.]). Ad. 794 sq. reprime iracundiam atque ad te -i. :: (795) repressi, -ii. CATO orig. 95^a dum ex tanto gaudio in potestatem nostram -amus. LVCIL. 877 ni -ret ad se atque illam exterminare(t) miser(i)am. CIC. Phil. 8, 25 Antonius -ire ad se videtur. fam. 12, 10, 1 ad sanitatem -eundi ... potestas. PVBLIL. sent. I 43 iratus cum ad se -(i)it. HOR. epist. 2, 2, 138 homo delusus -it ad sese. SEN. benef. 2, 14, 3 ad mentem bonam. STAT. Theb. 7, 362 senex perturbatus -it atque exile profatur eqs. al. ⑤ ad mores: TER. Hec. 113 ad ingenium -is, sc. tuum (Ad. 71 rursus [QVEROL. p. 16, 3]. al.). CIC. div. in Caec. 57 Verres -it ad se atque ad mores suos (LIV. 29, 1, 24 ut ... Hispania in patrios -ret m. ritusque. al.). Att. 7, 3, 8 id, quod animum induxerat, paulisper non tenuit, sed cito ad se -iit. Ov. trist. 5, 12, 30 me ... despero, fuerim cum parvus et ante, illi, qui fueram, posse -ire parem. et saepe. in aliquem -it, qui mores huic convenientes resumit: STAT. Theb. 11, 668 Creon -it in regem (SCHOL. animum regium sumit). PETR. CHRYS. serm. 23, 1 l. 15 donec gentilis saevitia ... in hominem -ret ex bestia (99bis, 1 l. 23). ⑥ ad sensum integrum: LVCR. 3, 505 aeger omnis paulatim -it in sensus animamque receptat (cf. SEN. nat. 4, 13, 7 ad sensum sui). 4, 996 donec canes expergefacci ... -ant ... ad se (post somnium ut: 4, 1023 vix ad se -unt). LIV. 1, 41, 5 sopitum fuisse regem subito ictu ..., iam ad se -isse. CELS. 3, 23, 1 homo subito concidit ..., deinde ... ad se -it. 4, 27, 1^b ad se. VET. LAT. Iudith 14, 7 (cod. 109) cum -isset in se (gr. in var. l. ἀνέλαβεν ἑαυτὸν, Vulg. 13, 30 resumpto spiritu). CHIRON 294, 490 (antea: inmobilem ... coxam demonstrat) iumentum statim -iet ad se, et ambulabat rectum eqs. (resp. Veg. mulom. 2, 86, 1 emendabat gressus). al. ⑦ ad sanitatem, vigorem corporis: SEN. benef. 7, 20, 3 optimum ... est abire (i. mori) ei, qui ad se nunquam -urus est. PETRON. 138, 7 forsitan -ret hoc corpus ad vires et respiricerent partes beneficio ... sopitae. PAVL. NOL. epist. 18, 3 p. 130, 15 moribundus quidam in lectulo baptizatus -it (nisi ad l. 27 sqq.). RVST. HELP. benef. 95 per te, Christe, ... aeger vix anima residente -it. al.

⑧ in formam vel aetatem priorem, sc. metamorphosi, mutatione (hucine p. 523, 73?): VERG. georg. 4, 444 omnia transformat sese in miracula rerum ...; postremo in sese -it (Proteus ut: Ov. fast. 1, 374 in sua membra). Ov. met. 7, 216 per quos sucos renovata senectus in florem -at. 9, 431 in annos, quos egit, -iit (Ib. 441 aevi melioris in a. SYMM. epist. 7, 20 in virides a.). 14, 766 Vertumnus deus ... in iuvenem -iit. STAT. Theb. 4, 430 Hecate in ... novae melior -it ora Dianae. APVL. met. 3, 23, 5 (verba Lucii in asinum mutati) quo dicto factove rursus ... ad meum -bo Lucium? (3, 25, 3 statim ... in meum L. postliminio -bis). MIN. FEL. 1, 1 in praeterita. al.

⑨ a peccatis, a daemonibus (an ad virtutem vel ad deum, quasi ad statum solitum, idoneum? sed loci fort. ad IIB6 pertinent): VET. LAT. Ezech. 18, 30 (Ps. Cypr. ad Novat. 18, 1) convertite vos et -ite ab, impietatibus vestris (gr. ἀποστρέψατε ἐκ, cod. 176 avertite vos ab, Vulg. agite paenitentiam ab). VVLG. Is. 59, 20 qui -unt ab iniquitate. PASS. Prim. Felician. (BHL 6922) 6 -i a daemonibus ... et crede in deum ... verum.

β res (per prosopop. l. 62. p. 516, 11; hucine p. 523, 45?): TER. Haut. 1010 potius quam ... -at ad integrum eadem oratio (DON. Ter. Andr. 688, 1. INTERPR. Paul. sent. 1, 7, 3 in i. cf. TER. MAVR. 2143 reddo pedes binos ..., rursus de mutilo -it integer versus. sim. PROP. 3, 5, 28 in plenum menstrua luna -it). PVBLIL. sent. P 10 pudor dimissus numquam -it in gratiam. LVCR. 1, 248 sq. (cf. p. 536, 62) haud ... -it ad nihilum res ulla, sed omnes (249) discidio -unt in corpora materiai (1, 541 nisi materies aeterna fuisset, antehac ad n. penitus res quaeque -issent. 1, 673 [= 1, 797. 2, 756. 864] ne tibi res -ant ad n. funditus omnes. PRVD. apoth. 516 in n. al.). 4, 28 docui, quo ... modo natura distracta -ret in ordia prima (i. primordia). VERG. Aen. 12, 424 novae -iere in pristina vires (VITR. 2, 9, 1 in p. naturae firmitatem. PHAEDR. 3, 12, 5 ad splendorem p. al.; cf. in antiquum: Ov. rem. 623 [in imag.] vulnus in a. -iit ... cicatrix. CELS. 6, 6, 39^a in a. statum. al.). HOR. carm. 4, 2, 39 quamvis -ant in aurum tempora priscum. Ov. met. 15, 249 (vergii ad IIB5) tellus in liquidas rarescit aquas, ... in auras ... umor abit ... et in superos aer ... emicat ignes; inde retro -unt elementa idemque retexitur ordo: ignis enim ... in aera transit eqs. MANIL. 1, 128 in idem -tura soluta ... natura. 4, 839 cuncta ... iterum in

semet -unt. SEN. suas. 3, 1 ante ... quam luna in lucem -it (reddit var. l., unde [in] l. reddit Kiessling; loco gemino 3, 4 (in) l. red[d]it [ita Håkanson, vicem reddit trad., l. reddit Kiessling]). CELS. 3, 27, 1^c membrum resolutum ... vi quadam ad consuetudinem suam -at (SEN. benef. 2, 35, 2 a consuetudine quaedam, quae dicimus, abhorrent, deinde alia via ad c. -unt: negamus iniuriam accipere sapientem, tamen percussor eius ... iniuriarum damnabitur eqs.). SEN. nat. 2, 53, 1 vinum cum ad priorem habitum -it. 4, 1, 2 Danuvius reliquo ... aestatis minuitur et ad hibernam magnitudinem -it. LVCAN. 9, 943 Catoni diversere pulvis coepit et in terram Libye spissata -ire (est peragrantis diversitas regionis, quam transeunt, quasi mutatio eius; v. Wick, comm. 2004, 399). PETRON. 141, 1 fortuna -it (v. vol. X I, 51, 32). PLIN. nat. 2, 164 (usu liberiore; antea e. g. 162 alio miraculo exoriente, 163 id ... magis mirum) id ipsum ad miraculum -it, quoniam modo ... extremum non decidat mare. 18, 93 zeam et tiphen, cum sint degeneres, -ire ad frumentum, si eqs. (Theophr. hist. plant. 2, 4, 1 μεταβάλλουσαν). STAT. Theb. 2, 327 cum ... cervix tauri ... recepto sanguine magna -it eqs. al.

β -unt, quae (qui) rursus apparent, contingunt, existunt sim.: α res: ① quaelibet (partes corporis l. 33; exempla pauca selecta post VERG.): ② varia exempla (ad subi. accedit adi. praedic. e. g. l. 24. 34): PLAVT. Capt. 86 (cf. 78 ubi res prolatae sunt, quom rus homines eunt) quando res -ierunt (CIC. p. red. in sen. 27. Sest. 129 ad res -eutes [cf. ad l. SCHOL. Cic. Bob. p. 138, 32 rerum actus -bat]. e con. dub. LVCR. 5, 679 [v. app. crit.]). CIC. ad Q. fr. 2, 15, 4 ambitus -it immanis, numquam fuit par. LVCR. 4, 1117 parva fit ardoris ... pausa ...; inde -it amantibus rabies eadem (SEN. Herc. O. 807 antiquam ... r. LVCAN. 4, 240 r. que furorque). HOR. sat. 1, 10, 39 haec ego ludo, quae ... non -ant iterum atque iterum spectanda theatris. ars 329 ad quincuncem -it uncia, quid fit? :: semis (SCHOL. additur. ut an quasi ad assem -atur?). PROP. 2, 26, 23 non si, Cambysae, -ant et flumina Croesi eqs. (utrum gen. sing. an nom. plur. [cf. γ]? alii locum aliter em., e. g. iam Gygae Schrader probante Fedeli, comm. 2005, 748). Ov. met. 1, 741 (Io formam humanam resumit) -unt umerique manusque ..., de bove nil superest (14, 304). LIV. 2, 47, 11 spreta in tempore gloria interdum cumulatorum -iit. SEN. Thy. 133 alterae scelerum ne -ant vices (CLAVD. 10, 303). LVCAN. 1, 462 Gallis est ignavum -turae parcere vitae (PAVL. NOL. carm. 28, 223. al.). 4, 122 fortuna Caesaris ... plena -it. PLIN. nat. 2, 56 defectus solis et lunae CCXXIII mensibus -ire in suos orbis. SIL. 2, 224 tantone cavetur mors -tura metu eqs.? MART. 12, 6, 4 Nerva imperante recta fides, hilaris clementia ... -unt. TERT. pall. 2, 6 si quid mare diluit ..., alias versura, compensato, -it (abl. absol., v. Turcan, ed. 2007, ad l.; -sati var. l.). PRVD. apoth. 924 secunda -it generatio (i. baptisma). et saepissime. ③ indicatur, cui (rei) quid contingat (sc. per dat. vel ad, in c. acc.): ENN. frg. var. 71 id ... fecit Titan, uti ad suos gnatos regnum -ret ([sc. quod ipse Saturno fratri concesserat]. Liv. 1, 40, 2 filii Anci quondam regis indignum putantes, si ne ab Tarquinio quidem ad se -ret r. cf. p. 522, 43). LVCIL. 697 (si huc pertinet) si non tamen ad te hoc -bit (-vit trad.), tu hoc carebis commodo. PVBLIL. sent. F 16 fides in animum, unde abiit, ... non -it (v. app. crit.). VERG. georg. 2, 401 -it agricolis labor actus in orbem. Aen. 2, 367 etiam victis -it in praecordia virtus (SEN. Herc. f. 1093 -at pietas v. que viro. al.). HOR. carm. 4, 7, 1 -unt iam gramina campis arboribusque comae (sim. Ov. fast. 3, 237 arboribus -unt ... frondes. SEN. Phaedr. 968 ut ... arbustis -ant umbrae). 4, 8, 14 per quae marmorae spiritus et vita -it bonis post mortem ducibus (PLIN. nat. 11, 120 muscis). ars 201 chorus deos ... oret, ut -at miseris, abeat fortuna superbis. PROP. 2, 3, 32 (de Cynthia) post Helenam haec terris forma secunda -it. LIV. 4, 11, 5 ager ad Ardeates -it (cf. 4, 7, 4 restituito agro. item -it possessio vel detentio ad dominos priores: POMPON. dig. 49, 15, 20, 1 dominia eorum agrorum ad priores dominos -ire. AFRIC. dig. 7, 2, 2 ad ... proprietarium. et saepe). SEN. nat. 4, 2, 26 aestate -it rigor fontibus. epist. 94, 7 mors ad neminem -it. SIL. 4, 525 non, mihi Maeoniae -at si gloria linguae ..., tot caedes proferre queam. et saepe.

④ tempora, aetates: respic. iteratio vel dierum, annorum sim. vel eius status rerum, qui antea fuit (agitur de temporibus priscis e. g. l. 75 sq., de vita hominum l. 72. p. 517, 7): LVCR. 1, 311 multis solis -euntibus annis (VERG. Aen. 8, 47 ter denis ... -euntibus a. HOR. sat. 2, 2, 83 sive diem festum -ens advexerit a. carm. 3, 8, 9. SERV. Aen. 1, 269 annus ... dictus quasi ... anulus, quod in se -at. al.). 3, 1006 annorum tempora circum cum -unt (Ov. Pont. 4, 6, 47 [per adynaton] Thyestae -ant si t. mensae. SEN. Herc. f. 177 t. numquam -tura. dial. 10, 17, 5 APVL. met. 11, 25, 3. PORPH. Hor. carm. saec. 21 circulum t. in se ... -euntium). VARRO rust. 1, 2, 5 in Italia nox et dies modice -it et abit (PROP. 2, 15, 24 non -tura d. vitae. 2, 18, 12 Aurora Tithonum amplexa maturos iterum est quae -ire dies. Ov. fast. 1, 54 [de nundinis] qui d. nono semper ab orbe -it. LVCAN. 5, 717 primum -eunte die. al.). VERG. ecl. 4, 6 magnus ab integro saeculorum nascitur ordo; iam -it et Virgo Iustitia (ad p. 510, 38 sqq.), -unt

Saturnia regna. HOR. carm. 1, 2, 5 ne -ret saeculum Pyrrhae (*i. diluuii*). 3, 18, 10 cum tibi, *Faune*, Nonae -unt Decembres (*i. dies festus*). OV. ars 3, 64 nec ... iterum revocabitur unda nec, quae praeterit, hora -ire potest (SEN. Herc. f. 842 cum longae -it h. nocti, *i. aequinoctio autumnali*). SIL. 11, 530 altera iam lux si talis -at. STAT. Theb. 5, 72 nulla -unt in gaudia noctes. PAVL. NOL. carm. 10, 1 quarta -it ... haec iam messoribus aestas ..., ex quo eqs. DRAC. satisf. 255 omnia cum -ant, homini sua non -it aetas. *al. respic. convenientia diversorum spatiorum temporis restituta (ad rem v. Goold, ed. 1977, 208 adn.)*; MANIL. 3, 558 vicibus ... recedit aut -it atque alio mutatur tempore temporis.

Ⓜ *quae statis temporibus fiunt*: CIRIS 24 confecto -unt quinquennia lustrum. PROP. 2, 33, 1 tristia iam -unt iterum sollemnia *Isidis* nobis (AVSON. 4 [317 S.], 1). OV. ars 1, 415 qua ... die -unt culta ... septima festa. met. 10, 219 annua ... Hyacinthia. CVRT. 8, 6, 15 post septimum diem -tura vice *custodum* (PLIN. nat. 2, 130 omnium ... -ire easdem vices quadrienni exacto Eudoxus putat).

β *facultates animantium (sc. e defectione animi vel metu sim. restituae; cf. p. 515, 7sq.)*: PLAVT. Merc. 530 animus -iit, si mecum servatur fides (TRUC. 367 aspersisti aquam: iam -iit a. TER. Hec. 347 mihi. OV. epist. 6, 31. *al. LIV. 2, 43, 8 hosti. al.*). HOR. epod. 5, 76 (*verba veneficae*) mens tua ... non -bit ([PORPH. ad sanitatem]). OV. ars 3, 730 et m. et -iit verus in ora color. met. 6, 531. *al. LIV. 28, 29, 8 sana m. CELS. 3, 27, 1^b et motus et m. al. apud eundem*). LIV. 2, 22, 3 Volscis levatis metu suum -iit ingenium. *al.*

γ *ipsi animantes (cf. p. 516, 30)*: OV. epist. 15, 205 efficite, ut *Phaon meus* -at (*ad IAI*): vates quoque vestra -bit (*i. ego Sappho nunc poetico ingenio privata; subi. indicat mores rursus assumptos [cf. p. 515, 25 sqq.] ut*: SEN. Med. 928 [*Medea de se*] ira discessit loco materque totā coniuge expulsā -it. Thy. 431 irā frater abiectā -it). SEN. Med. 701 (*verba Medae*) et Hydra et omnis -at Herculea manu succisa serpens. TAC. hist. 4, 50, 2 *vir exitiosus et in(ter) causas malorum, quae mox tulimus, saepius -turus. al.*

ε *-unt, quae causae cuidam praecedenti respondent, sc. ita, ut alia pro aliis reddantur: α fructus, seges sim. quaeque inde fiunt (aliter p. 513, 3)*: PLAVT. Trin. 530 tribus tantis illi (*i. illic, in illo agro*) minus red[d]it, quam opseveris. VARRO rust. 1, 2, 8 possentne fructus pro impensa ac labore -ire (DIFF. Suet. p. 308, 24 annuus f. est, qui suo -it tempore). 1, 44, 1 ut ex eodem semine aliubi cum decimo -at, aliubi cum quinto decimo (*desideratur subi. ut*: 1, 44, 2 dicunt ... cum centesimo -ire solitum). OV. am. 3, 10, 3 videres ... sata cum minima parte -ire sui. COLVM. 10, 142 ut -ant nobis cumulado fenore messes. PLIN. nat. 14, 52 Cato denos culleos -ire ex iugeribus scripsit (*Cato orig. 43 fiunt*). 18, 68 miscetur *tritico Cyprio* Alexandrinum candidum -untque XXV pondo, *sc. panis* ([redduntque var. l.], *item -it certa mensura farinae vel panis*: 18, 86 e modio *grani* -ire sextarios IV siliginis eqs. 18, 87. 89). 18, 79 *hordeum* celerrime -it. PALLAD. 5, 2, 2 (*agitur de olea*) -eundi felicitatem. AVIEN. Arat. 40 ut ... gravis autumnii -at fetura. β *lucrum sim.*: TER. Ad. 236 iamne enumerasti quot ad te -turum putes, *leno?* (Kauer-Lindsay, (id) quod ad trad.; quoad *Phillimore* [ad p. 511, 2sqq.; cf. p. 512, 16]). NEP. Them. 2, 2 pecunia publica, quae ex metallis -bat. 10, 3 ex qua regione quinquaginta talenta quotannis -bant. PERS. 6, 79 rem *familiarē* duplica. :: feci: iam triplex, iam mihi quarto, iam decies -it in rugam. MART. 4, 37, 5 ex insulis fundisque tricies solum, ex pecore -unt ter decena Parmensi (5, 35, 1 sibi -ire de Putrensibus fundis d.). AFRIC. dig. 21, 2, 46 pr. non ad me, sed ad proprietatem usum fructum -ire. *al. in imag. faenoris*: LACT. inst. 6, 11, 27 perit ..., quidquid ... cum [faenore -it, (facinore reddit var. l.)], et beneficentia non erit. PRVD. psych. 583 *Operatio* (v. vol. IX 2, 674, 55) aeternam numerans -turo faenore summam.

γ *cetera exempla (vix recte trad. Cic. fin. 2, 78, v. p. 585, 57)*: LIV. 3, 68, 8 ex otio illo brevi multiplex bellum -turum esse (*item -it malum*: GRATT. 230 ne qua ex nimio -at iactura favore [i. studio]). GRATT. 246 ubi plena suo -iit victoria fine, *sc. e venatu*. 380 nostrā quidam -it usus ab arte. VAL. FL. 2, 310 -unt ... piaae sua praemia menti. ARNOB. nat. 2, 37 p. 110, 5 ab homine ... nihil ad mundi perfectionem -ire.

δ *-unt, qui animantibus eorumve coetibus rursus se adiungunt: α quaelibet exempla*: PLAVT. Poen. 1276 meae gnatae ad me (v. p. 514, 67; *item vice versa*: SEN. contr. 2, 1, 20 ad suos filios pater). CIC. Cluent. 120 a censoribus remoti in senatum -ierunt. Lig. 26 v. p. 345, 38. LIV. 24, 45, 6 si abire ab Romanis liceat, -ire ad eos non liceat, cui dubium esse, quin eqs.? (*post defectionem ut*: 26, 18, 1. 33, 16, 11 in societatem Philippi. FLOR. epit. 2, 6, 42). *al. β -it aliquis ad ecclesiam vel ad deum, diabolum*: TERT. pudic. 22, 12 in ecclesiam (CYPR. epist. 4, 4, 1 ad e. EPIST. pontif. 111 Cypr. epist. 49, 1, 3. al.). CYPR. laps. 29 ad dominum. zel. 11 ad diabolum. LACT. inst. 4, 11, 2 nisi *Iudaei* ... abiectis vanitatibus ad deum suum -issent. AVG. conf. 3, 4, 7 ut ad te, *deus,*

-rem. CARM. ad senat. 36 *Isi* dea, erravi; ignosce, -vi (ignoscere divi *al. var. ll.*). *et saepe.*

ε *-unt, quae (qui) ad originem vel auctorem suum revertuntur (cf. p. 519, 27)*: α *ita ut res effectae auctorem vel originem afficiant*:

CIC. nat. deor. 1, 111 profectam a corpore et -euntem ad corpus animi voluptatem. GRATT. 309 haec magno -it indulgentia damno. SEN. Oed. 706 *tyrannus* timet timentis; metus in auctorem -it (Tro. 870 ad a. -it sceleris coacti culpa. PS. QVINT. decl. 5, 7 iterum ... ex illa, quam vos liberi traxistis, anima portio brevis in suum -ret a. [i. parentem]. al.). Thy. 311 saepe in magistrum scelera -ierunt sua. benef. 1, 1, 12 dare beneficia non utique -tura. 2, 15, 1 numquam *beneficia* in turpitudinem nostram, -tura tribuamus (i. indicatur, quo effectu -ant, ut: ENNOD. dict. 22, 6 p. 495, 8 ad paenitentiam -iet, quicquid *ita* ... expetii). epist. 81, 19 magna pars eius *gratiae* in se -it. al. QVINT. decl. 316, 4 invidia -it ad accusatorem.

β *ita ut res effectae origini, auctori, causae suae tribuantur*: PLIN. nat. 18, 194 singulas vehes fimi (-ire, in singulas pecudes minores, in maiores denas (i. Mayhoff, denario ire *codd.*). QVINT. decl. 257, 2 omne redempti patris *mei* munus ad socerum -it. 262, 9 repudiū ... causa ad te -ret (CLAVD. carm. min. 30, 35). γ *vario modo*: VARRO rust. 1, 44, 4 a quo profectum est, -it semen (*i. ex fructu ortum procerat fructum*). SEN. Phaedr. 907 (*Theseus de Hippolyto ut progenie Amazonum*) -it ad auctores genus stirpemque primam degener sanguis refert. benef. 5, 8, 5 quidquid ... *naturae rerum* avellitur, ad illam -it (*postea*: revolvitur). nat. 3, 10, 3 nihil deficit, quod in se -it; omnium elementorum alterni recursus sunt (PANEG. 2, 10, 1 negotiis ... in se quodam orbe -euntibus. al.). *al.*

2 *in dicendo, scribendo, sc. -itur ad argumenta sim. (sive iam tractata, sive proposita vel expectata, adhuc tamen ommissa [v. e. g. l. 50. 58. 62 et in fine proemii e. g. l. 37. 53]; ad ipsa verba l. 65. 68; cf. e. g. p. 514, 33 sqq. 516, 5; quo -atur, indicatur fere per praepos. ad vel adv.)*: α *-unt homines*: α *imperat.*: PLAVT. Men. 617sq. illuc -i, *sc. ad causam pallae cuiusdam*. :: (618) quo ego -am? :: equidem ad phrygionem censeo ([flectitur iocose ad sensum localem]). TER. Ad. 190 i. quaeso -i, quo coepisti). TER. Haut. 319 (318 ambages *narrat*) ad rem -i (Ad. 185 TVRPIL. com. 145. al.). β *formae primae pers. aliaque ad ipsum scribentem vel loquentem spectantes*: PLAVT. Men. 618 quo ego -am? (v. l. 31). Poen. 1061 mitto de illoc, ad te -o (LVCIL. 1227. CIC. Cael. 37 vicissim. cf. p. 519, 5). CATO agr. praef. 4 nunc ut ad rem -am, quod promisi institutum principium hoc erit ([Schubert, Glotta 78, 2002, 162sq., *agi. putat de parte praefationis amissa*]). CIC. de orat. 2, 351 sed ut ad r. -am. fam. 2, 10, 1 sed ... ad r. -amus. al. SALL. Iug. 79, 10 COLVM. 5, 1, 4. al.; cf. l. 33). 34, 1 -o ad sementim (cf. 27 s. facito eqs.). CIC. Rab. Post. 20 -o igitur ad crimen eqs. de orat. 2, 272 sed -o ad cetera (AMM. 28, 4, 35 nunc -amus ad c. cf. reliquus l. 58. 60sq.). Tusc. 1, 23 utrum ... diiudicare malum an ad propositum -ire? (off. 2, 29 -eundem est ... ad p. CELS. prooem. 74 ut ad p. meum -am. al.; cf. l. 72. p. 519, 3). Cato 32 sed -o ad me (Lael. 96). div. 1, 47 -amus ad somnia (*antea*: revertar). 2, 144 ecce alius cursor -... - sed ad cursorem -o eqs. Att. 10, 15, 2 sed ad maiora -amus. 12, 24, 2 ut ad meas ineptias -am. 13, 20, 4 -o enim rursus eodem. fam. 1, 7, 5 -o ... ad illud, quod initio scripsi eqs. (seq. acc. c. inf.). 4, 13, 6 -o igitur ad id, ut iam tibi etiam pollicear aliquid, quod primo omiseram. *et saepius*. LVCR. 5, 780 (*simul spectat ad p. 514, 33sqq.*) nunc -o ad mundi novitatem et ... arva eqs. SALL. Iug. 4, 9 verum ego liberius ... processi ...; nunc ad inceptum -o (42, 5 [post digressionem]). TAC. ann. 4, 33, 4 sed [ad] i. -o. al.). NEP. Ages. 4, 2 sed illuc -amus (CARM. de fig. 90 [exemplum metabaseos] verum longius excessi ...; ergo -o i. cf. l. 30). SEN. contr. 2, 1, 37 ad Othonem -o, a quo longius aberravi. CVRT. 10, 9, 7 ut ad ordinem, a quo me contemplatio ... averterat, -am eqs. (COLVM. 3, 11, 1 ad reliquum o. propositae disputationis. 5, 3, 9. TAC. hist. 2, 38, 2 ad rerum o. al.). COLVM. 12, 55, 1 hactenus de oleo dixisse abunde est, nunc ad minora -amus. al. PLIN. nat. 2, 28 hinc -amus ad reliqua naturae. 8, 104 sed ad reliqua ferarum genera -amus (trans-var. l.). QVINT. decl. 339, 15. LACT. inst. 1, 11, 15 nunc ad illud, quod omiseram, -o. BOETH. arithm. 2, 46, 8 l. 58 sed nunc ad tertiam medietatem -eundem est (Nicom. 2, 24, 11 μεταβάιντες). *al. γ cetera exempla*: RHET. Her. 4, 14, 21 non inopiā verborum fit, ut ad idem verbum -atur saepius, sed inest festivitas eqs. 4, 45, 58 commoratio est, cum in loco firmissimo ... manetur diutius et eodem saepius -itur. CIC. orat. 135 (*inter orationis lumina; descr. verba e membro praecedenti repetita*) cum gradatim susum versus -itur (redd-var. l., (itur et) -itur *Kayser*, [red]itur *Sandys*). Att. 13, 37, 2. QVINT. inst. 8, 2, 15 Vergilius ... cum dixisset ..., compluribus insertis ... quinto demum versu -it: 'tum, ...' (georg. 3, 79. 83sq.; reddidit trad.). 9, 2, 4 digredi a re et -ire ad propositum suum. *al. usu liberiore -it aliquis ad argumentum alterius, sc. imitando*: OV. Pont. 4, 16, 33 cum ... Tityron antiquas Passerque -ret ad herbas (*i. ad carmen bucolicum scribendum, ut olim Verg.; textum trad. def. Housman, Class. Papers III 937sqq., alii aliter em.*).

SEN. contr. 1, 7, 17 *declamator* ad illum colorem -it Cestianum (sc. 16 a *Cestio adhibito*).

b -it oratio sim.: CIC. Tusc. 4, 5 sed ut ad propositum -at oratio (5, 66 unde aberravit. 5, 80. div. 1, 109 sed unde huc digressa est, eodem -at o.). Ov. epist. 20, 172 ad te, Cydippe, littera nostra -it (ad quid var. l. vix recta; cf. trist. 3, 11, 56 ad te ... nostra querella -it). AMM. 20, 11, 30 narratione -ire, unde digressa est, festinante. SVLP. SEV. dial. 3, 5, 7 sed -at ad nostrum sermo consessum.

3 in cogitando, inspiciendo sim.: **a** -it is (-eundum est ei), qui cogitat sim.: **α** in memoriam: PLAVT. Capt. 1022 nunc demum in m. -o, cum mecum recogito (secl. pars edd. coll. 1023 in m. regredior). al., v. vol. VIII 679, 34sq.; pendet enunt. interrog. CIC. Quinct. 57 Verr. II 1, 120. **β** ad id, quod antea consideratum, lectum sim. est (exempla selecta inde a SEN. philos.): CIC. orat. 101 (argumentandi causa; nisi ad 2aβ) -o ... ad illam Platonis, de qua dixeram (orat. 10), rei formam et speciem eqs. Att. 15, 4, 2 stulta iam Iduum Martiarum est consolatio ...; -amus igitur ... ad Tusculanas disputationes (sc. quibus nos consolemur). Ov. fast. 5, 721 ad Ianum -at (sc. 1, 317sq. tractatum), qui quaerit, Agonia quid sint. SEN. epist. 2, 4 libros probatos ... semper lege, et si quando ad alios deverti liberit, ad priores -i. QVINT. inst. 7, 1, 48 -at animus ad petiorem. APVL. met. 7, 9, 3 si sententia haec mea displicuerit, liceat rursus ad asinum -ire (i. consilium, quod ad asinum spectat). al. **γ** ad initium ordinis cuiusdam: numerorum: VARRO ling. 9, 86 ab uno ad novem cum pervenimus, rursus -imus ad unum eqs. (i. post I, II ... ad X, XX ..., deinde ad C, CC ... progredientes; eodem spectat AVG. mus. 1, 11, 19 a quibus articulis homines ad unum rursus -ant [postea: revertimur]). AVG. serm. 8, 17 l. 465 (antea l. 55) sed, tamquam ut -atur ad caput (i. unitatem) ..., ideo ... additur unum ... et fiunt quinquaginta (de eadem re: 259, 2 p. 1198 [bis]. de serm. dom. 1, 4, 12 l. 258). litterarum: AVGVSTVS Isid. orig. 1, 25, 2 (de litteris secretis) ut ... scribamus ... pro a b, pro b c ...; pro z autem littera -eundum erit ad duplex aa.

b -unt ea, quae (ii, qui) cogitando sim. cognoscuntur: **α** respicitur memoria (cf. l. 10sq.): **①** -it aliquid (aliquis) in memoria (saepius indicatur, quo -at; pro subi. est enunt. secund. e. g. l. 36. 38, acc. c. inf. CYPR. laps. 21 in cor nostrum [cf. l. 45]): RHET. Her. 4, 49, 63 si ... ille potest vobis in memoriam -ire (GELL. 11, 15, 7 in m. nobis -iit, quod Sisenna ... verbo ita usus est. VET. LAT. psalm. 108, 14 [cod. 300. al. et VVLG.; gr. ἀναμνησθεῖν]). OPTAT. 2, 15, 2 -at in m. Constantinus ..., quem famulatum exhibuerit deo eqs. VITA Melaniae prol. 11 ad m. al.). CORN. SEV. carm. frg. 13, 4 -unt animis ingentia consulis acta eqs. (VAL. FL. 4, 577 animo. al.; cf. in animum: PETRON. 113, 3. al.). 13, 7 poena Cethegi ... -it et ... Catilina. SEN. Med. 130 (Medea secum loq.) scelera te hortentur tua et cuncta -ant: ... vellus raptum eqs. VAL. FL. 4, 187 hospitis ... monitūs -iere ... et monstri subiit ... imago. 8, 160 -unt ... singula menti (SIL. 13, 280). al. **②** -it ipsa memoria: SEN. Oed. 768 -it memoria tenue per vestigium, cecidisse ... obvium senem (QVINT. inst. 11, 2, 7). PS. QVINT. decl. 9, 7 -it in extremis tristis praeteritae voluptatis recordatio.

β cetera exempla: **①** in arte gramm. -it vox eo, unde formata vel derivata est: VEL. gramm. VII 57, 17 ut i littera terminatus nominativus pluralis adsumpta s faciat dativum, detracta -at rursus ad nominativum. SACERD. gramm. VI 429, 31 passivum ... ea r littera amissa -it in activum. POMP. gramm. V 257, 16sq. 'legendus, scribendus' -unt in praesens participium 'legens, scribens', 'moribundus' non -it (sim. alia in eodem contextu; cf. p. 561, 35). et saepius. **②** in arte arithm. (cf. p. 516, 28. l. 23sq.) -it numerus vel quantitas: AVG. serm. 8, 17 l. 465 septies ... septeni quadraginta novem in summa -unt (seq. l. 27; reddunt var. l., loco simili de serm. dom. 1, 4, 12 l. 256 fiunt). BOETH. arithm. 2, 30, 4 l. 23 si ... faciat semel unum, unus -it (reddit var. l.). in herm. comm. sec. 4, 10 p. 268, 17 res simplices iunctae naturaliter -unt pauciores (p. 269, 15). al. apud eosdem. **③** in arte logica -it propositio: BOETH. in herm. comm. pr. 2, 12 p. 170, 20 talis mihi -it negatio, qualis esset, si negatio ad 'esse' poneretur (redditur fort. cod. unus ante corr.). comm. sec. 5, 10 p. 348, 24 etiam si determinationes auferantur, eadem oppositio -it.

4 in utendo, agendo, sc. -itur ad ea, quae antea adhibita, acta sunt (exempla selecta; hucine p. 522, 32?): ad quaelibet necessaria vitae vel instrumenta: CIC. Sest. 32 edicunt ... consules, ut ad suum vestitum senatores -rent, sc. e lectu (Pis. 18 Phil. 14, 1sq.; eodem spectant 14, 3 quo die ... -ierimus. ibid. ad saga isse, ... -isse ad togas). fam. 9, 16, 9 ad tyrotarichum antiquum -i. LIV. 3, 28, 8 exercitus a perfecto opere ad arma -iit. CELS. 3, 7, 1^c tertio die ad similem cibum -at puer aeger (QVINT. inst. 2, 10, 6 ad cibos). 3, 24, 4 ad ... vinum (4, 5, 9). 6, 6, 8^d iterum ad usum balinei. ad instituta rei publicae, sc. ad consules: LIV. 3, 41, 6 si post decemvros ... res sine populari strepitu ad c. -isset. ORAT. imp. Claud. (CIL XIII 1668) 1, 33 soluto ... decemvirali regno ad c. rusus -tum.

II -itur varia ratione (sc. evanida vel minus vigente notione eodem revertendi, unde abitur est): **A** respicitur motus localis retro directus: **1** proprie: **a** -unt homines vel dei (motu non totius corporis, sed partium eius, l. 6. 16): **α** contextu vario: **①** quaelibet exempla (vix huc PLAVT. p. 522, 11): TER. Eun. 634 praeterii imprudens villam, longe iam abieram, cum sensi; -o rursus. VAL. FL. 4, 290 in certamine -it huc oculis, (cf. p. 513, 59sq.) et pondere Bebryx. STAT. Theb. 6, 224 (215sq. lustrant ... sinistro orbe rogam) dextri gyro ... hac -unt (item de motu circumeuntium: FORTVN. gramm. VI 295, 3 circumire aram a dextra strophem vocabant, -ire a sinistra antistrophem. cf. l. 36). 6, 664 concessit cetera pubes sponte et ... -iit ingloria (sc. quae discum iacere non posset. item c. praedic. indicante, quo statu quis -at: MART. 6, 72, 5 fur non vult vacua manu -ire ex horto. PS. QVINT. decl. 6, 8 [prohibita est sepultura] derisus dissignator -it. GELL. 19, 8, 1 numquam Frontonem vidimus ..., quin -remus ... doctiores. al.). 12, 387 feminae tractantes corpus mortui partitae ... artus -unt ... ad vultum eqs. VET. LAT. Matth. 4, 10 (Aug. in epist. Ioh. 2, 14) -i post me, satanas (i. gr. in var. l. ὕπαγε ὀπίσω μου, Aug. in psalm. 9, 4 -i retro, cod. 10. al. et Vulg. vade). al.

② accedunt alia verba (selecta), quibus indicatur motus oppositus (cf. imprimis alia compos. verbi q. e. ire l. 5. 9. 52): **A** venire: CIC. Att. 9, 9, 2 Bibulum ... audio venisse et -isse pridie Idus. Ov. fast. 2, 341 Faunus venerat ad ... cubilia lecti ...; ut tetigit ... leonis vellera, ... attonitus ... metu -iit (riguit var. l.). PRIAP. 17, 3 ad me Priapum quid prohibes venire furem? accedat, sine: laxior -bit. VET. LAT. Marc. 6, 31 (cod. 10. al. et VVLG.) erant ..., qui veniebant et -iebant multi (gr. οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες, cod. 4 qui ibant ac -bant). **B** ire (maxime in locut. ire (et) -ire sim.; cf. p. 525, 29sq.): Ov. epist. 15, 118 frater ... ante oculos itque -itque meos. met. 2, 409 Iuppiter dum -it itque frequens. fast. 1, 126 ego Ianus praesideo foribus caeli ...; it, -it officio Iuppiter ipse meo (i. et codd. plerique). trist. 5, 7, 14 Getarum frequentia ... per medias in equis itque -itque vias. SEN. contr. 1, 2, 8 (respic. lupo) in tanta euntium -euntiumque turba. PHAEDR. 2, 8, 12. SEN. nat. 5, 16, 5 tam euntibus ... quam -euntibus (sc. navigantibus). VAL. FL. 1, 725. STAT. silv. 1, 2, 35 per limen aperto ire, -ire gradu. MART. 12, 60, 10 dominum cenae inter mensas ire, -ire suas. PS. MAR. VICTORIN. gramm. VI 60, 11 chorus ... dextrorsum ... ibat ..., dehinc sinistrorsum -bat. al. cum obi. int. vias: SIL. 13, 561 has (hac var. l.) passim ... Mors ... itque -itque v. et portis omnibus Orci errat. MART. 6, 10, 8 (nisi re-meram repetitionem significat; v. p. 525, 51). CORIPP. Ioh. 2, 311.

β in re militari (exempla selecta inde a LIV.; cf. p. 509, 5sq.): PLANC. Cic. fam. 10, 21, 5 hoc (i. huc) me venire ... temeritatis esse vidi ...; itaque -urus sum. VERG. Aen. 11, 764 qua victrix -it illa Camilla pedemque ex hoste reportat, hac eqs. LIV. 1, 25, 9 Horatius fugiens videt ... sequentes Curiatios; ... in ... unum magno impetu -iit (item se ex fuga convertendo: CORIPP. Ioh. 4, 189 nullus post terga -it). 1, 27, 10 Tullus fuso ... Fidenatium cornu in Veientem ... ferocior -it. 22, 30, 10 Hannibalem ... ex acie -euntem. FEST. p. 282 (suppl. sec. PAUL. p. 283) (Radiculi fanum ...) ... Cornific(cius) scripsit ... (p)ropterea appel(latum esse, quia accedens ad urbem Romam Hannibal (ex eo loco -ierit). LVCAN. 8, 7 qui post terga -it ([venit var. l.]). CORIPP. l. 45. al. apud eundem; cf. STAT. Theb. 10, 199 pulsi ... in t. -imus). VAL. FL. 6, 520 (postea: verso ... tergo). MART. 10, 48, 2 pilata -it iamque subitque cohors (unam cohortem praetoriam in castra reverti, alteram eius excipere vices explicavit Gronovius). TAC. hist. 2, 22, 2 obsidentes -ere. VET. LAT. II Macc. 9, 2 (rec. L, sim. V) Antiochum in fugam versum ... turpiter -ire (gr. τὴν ἀναζυγὴν ποιήσασθαι, rec. X reversus est, B. al. regredi). VEG. mil. 2, 22, 5 sive eos pugnare sive stare sive sequi vel -ire praeceperint duces. 3, 6, 24 non tam -ire quam effugere cupiunt. al.

b -unt animalia (cf. p. 521, 45): ALF. dig. 9, 2, 52, 2 quoniam mulae non sua sponte, sed percussae retro -issent. VERG. Aen. 9, 794 ceu ... turba leonem cum telis premit ..., at territus ille ... retro -it (Claud. Don. p. 285, 15 cedendo). Ov. ars 1, 93 ut -it itque frequens longum formica per agmen. PLIN. nat. 8, 114 cervi nantes ... vicibusque ad terga -euntis (CORIPP. Ioh. 6, 759 post t. 8, 596 in t.). 9, 98 cancri in pavore et retrorsi pari velocitate -unt. MART. 1, 14, 3 cum pressus blando totiens a dente leonis -ret ... lepus (eodem spectat: 1, 48, 2 per quos rictus leonis ... itque -itque lepus). FRG. fab. (Pap. Corp. 40; saec. IV) 5 luppas ... -vit (vertitur Babr. 16, 7 ἀπῆλθε). ROMVL. fab. 53, 7 rec. gall. (equus asino) te calcibus rumperem, qui obvianti mihi non -iisti. VEN. FORT. Mart. 3, 359 -iere canes venatorum quasi per vestigia cancri. al.

c -unt res: **α** post motum in alteram partem directum (-unt res repercussae e. g. p. 521, 10. 15. 23sq.; exempla selecta post AETNAM): ALF. dig. 9, 2, 52, 2 in clivo superius plostrum cessim ire coepit et ... posterius plostrum a priore percussum retro -ierat. ibid. si ... ideo plostrum cessim -isset. AETNA 338 obsequitur, quacumque iubet levis aura,

-itque *nubes* (cf. STAT. Theb. 11, 42 ceu -unt *nubes*). CELS. 4, 27, 1^D add. 1.87 calculus ... modo vesicae cervicem urget, modo ab ea recedit ...; ac nisi inde retro -it *eqs.* 7, 5, 1^A (*antea*: extrahitur) *telum* viam, qua -at, ipsum sibi fecit (*sim.* 7, 5, 1^C dum -it *telum extractum. aliter l. 23 sq.*). SEN. Oed. 350 (*descr. sacrificium tauri*) versus retro (*sc. a vulneribus*) per ora multus sanguis atque oculos -it. dial. 9, 1, 6 placet cibus ... non -turus, qua intraverit (*item respic. vomitus, ructus*: epist. 108, 15 oblectamenta ... facile descensura, facile -tura. MART. 1, 87, 4 ructus *vini hesterni* cum -it a barathro [venit *var. l.*]). IVV. 6, 429 dum -it *vinum*. ORIENT. comm. 2, 70 saepe -ire cibos). nat. 2, 10, 3 radii solis a terra replicantur et, quousque -ire potuerunt *eqs.* 2, 40, 2 fulmen per id foramen, quo ingressum est, ... -it et evadit. 7, 25, 7 aliqua -ire *videntur* ([*sim.* 5 quare agantur retro *planetae; opp. 6* prodeunt]). *item -unt sidera*: VAL. FL. 7, 499 -euntia sidera nutu *Medeae*. VET. LAT. Sirach 48, 26 retro -iit sol [*gr. 23 ἀνεπὸδίσεν*]). LVCAN. 3, 431 si ... *arbores sacras* ferirent, in sua credebant -turas membra securis (cf. p. 522, 2). 3, 545 in puppem -iere rates (*item -unt naves*: VAL. FL. 5, 211 versa ... in proram -iit ratis [213 revehemur]). STAT. Theb. 9, 143 velut ... puppis ... -it in vestigia. cf. VAL. FL. 2, 12 -euntia vento vela). PLIN. nat. 22, 111 *spiritum* euntem -euntumque (*de respiratione ut*: CE 254, 11 [*e Numidia; saec. III?*] anima -eunte. DRAC. laud. dei 1, 592 itque -itque suos repetendo spiritus haustus). VAL. FL. 6, 77 fessae ... -iere sagittae (*sc. ad terram cadere incipiunt, ut*: ANTH. 660, 6 dum pendet in aere *telum* ac -it). STAT. Theb. 5, 411 incussae -unt a turribus hastae (*sim. -it impetus teli a re percussa*: 9, 147 *tormentorum* impulsus temptato umbone -issent). Ach. 1, 305 non latet haustus ab *Achille* amor, sed fax vibrata medullis in vultus atque ora -it *erubescens*. AVSON. app. A1, 1 -ite rursus, flumina (*item -it flumen*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 11, 4 Iordanis cum rugitu -it post se et stat aqua [cf. *psalm. 113, 3, ubi Vulg. conversus est retrorsum*]). cf. p. 513, 38sq.). APIC. 1, 1, 1 *mel cum vino coctum* subtracto igni in se -it (*i. residit*). al.

β *sine respectu motus prioris*: ① *vigente vi praeverbii q. e. retro*: PLIN. nat. 28, 138 tanta ... est vis *axungiae*, ut genibus etiam adaligatā -at in os *sapor eqs.* (*an -ire dicitur, quia ad interiora corporis?*). STAT. Theb. 6, 694 *iaculatur cuiusdam* iam cervix conversa et iam latus omne -bat (*-it pars corporis ut*: Ach. 2, 84 ad capulum -iit manus *Achillis irati*). Ps. QVINT. decl. 2, 17 dum ... dexterarum -ire permittitur). ② *evanescente vi praeverbii, ut significet i. q. ire*: CAEL. AVR. acut. 2, 16, 98 materia *morbida* ... ex partibus *aegris corporis* ... ad sanas partes -ens. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 184 ad caelum -iere preces (6, 482 ad sanctum). VEN. FORT. carm. 5, 6 p. 117, 6 (*in carm. figurato*) ripae iucundae nari grata aura -bat.

2 *per speciem motus* (cf. IA2c) describitur: a *forma rerum*: VARRO ling. 5, 127 *vas quoddam est ita flexum, ut -at sursum versus, ut (est trad.) in aratro quod est urvum*. MANIL. 1, 335 (*de sideribus fixis*) respicit ille *Serpens* ... molli cervice reflexus et -it (dedit *codd. fere omnes*) effusus per laxa volumina palmis *Ophiuchi*. VITR. 10, 11, 4 (*agitur de parte ballistae*) contractura latitudinis -a[n]t introrsus sexta parte. STAT. Theb. 1, 110 riget horrida tergo *Furiae* palla et caerulei -unt in pectora nodi (SCHOL. poeta '-unt' ad duplicationem rettulit alterius nodi). silv. 2, 3, 3 quae *arbor*, robore ab imo (in)curvata vadis, -it inde cacumine recto ardua. b *situs locorum, viarum, aedificiorum*: VERG. georg. 3, 351 qua ... -it medium Rhodope porrecta sub axem (*i. recedit, ut Mynors, comm. 1990, 234; vix recte SERV. qua Rhodope ... protentus in orientalem plagam γαμμοειδῆς reflectitur in septentrionem. SERV. auct. pro 'it', (an re vera) '-it', quod ibi flectatur in sinum et quasi -ire videatur?* [suppl. *Jakobi, Mus. Helv. 58, 2001, 55*]). PLIN. nat. 6, 167 *alterum iter a* (sexaginta milibus) p(assum) -it in Pelusiacam viam. TAC. Germ. 35, 1 *Germania* in septentrionem ingenti flexu -it (re)cedit *Heraeus praeter necess.*). DONATIO Tiburt. p. CXLVI^b 20 *parietes* contra praetorium -euntens aream ... claudunt (*si recte huc*; cf. p. 514, 53). c *recessus locorum, quae ab iter facientibus relinquantur*: VAL. FL. 2, 16 in nubem Minyis repetentibus altum Ossa -it (v. *Löfstedt, Komm. zur Peregr. Aeth., 1911, 274*).

3 *in imagine*: a -it aliquis ad cogitationes *sim. suas vel ad se ipsum* (*sc. per imaginem motus ad interiora directi*; in memoriam -it aliquis p. 519, 10sq.): SEN. benef. 6, 38, 5 in secretum pectoris sui -at quisque et inspicat, quid tacitus optaverit. VVLG. Is. 46, 8 -ite, praevicatores, ad cor (AVG. conf. 4, 12, 19 ut -amus ad c. et saepe, imprimis apud AVG.). RVFIN. Orig. in lev. 9, 7 p. 430, 14 ad conscientiam suam (AVG. in psalm. 33, enarr. 2, 8 l. 18. et saepius). AVG. conf. 7, 10, 16 admonitus -ire ad memet ipsum intravi in intima mea (*item c. pron. refl.*: serm. 13, 7 in te ipsum -i. al.). al. b *cetera exempla*: CALP. decl. 8 quotiens prodire felicitas non potest, -it. AMBR. fid. 3, 12, 94 *Arriani* contra suam sententiam -bunt, ut idem patris et filii regnum esse fateantur (*si huc pertinet; an potius -itur ad veram fidem prius relictam* [cf. p. 517, 72sq.]). PRVD. psych. 290 (*sec. Matth. 23, 12*) scandere celsa humiles et ad ima -ire

feroces. AVG. c. acad. 3, 10, 22 l. 20 (cf. *Otto, Sprichw. n. 469*) quam *definitionem* si succidere temtabis, -iet bipennis in crura (*sim. -unt securis p. 521, 15 et gen. c. Manich. 1, 5, 8 ne, cum volunt ... concidere veritatem ...*, -at illis s. in c. cf. *ibid.* maiore ictu -unt *plagae* in eos, qui *eqs.*). serm. 306B, 1 coll. Morin p. 91, 4 *deus odit* remanentem, retro -euntem, aberrantem. GREG. M. moral. 34, 30 l. 126 fit plerumque, ut ... post se -ant, qui praeibant *eqs.* (*sc. in via sanctitatis*). al.

B *sine respectu motus localis*: 1 -itur eo, unde petitur utilitas, auxilium *sim.*: a *ad homines, sc. a quibus petuntur officia, munera, debita sim.*: PLAVT. Rud. 1018 nisi pars mea mihi datur, aut ad arbitrum -itur aut sequestro ponitur (cf. 1040 ibo ad a.; vix ad A1). QVINT. decl. 273, 11 sq. (*loq. sponsor; antea*: ad debitorem reverterer, *sc. ad pecuniam repetendam*) si debitor decessisset ..., ad heredem -rem (*Ritter, -issem trad.*) ...; (12) nunc ad te transit patrimonium, ... ad te -am necesse est. VLP. dig. 27, 8, 2 ad magistratus. al.

b *ad res*: α *ad auctoritates, regulas, leges sim.*: CIC. Quint. 84 'si ex edicto praetoris bona ... possessa non sunt' (*verba sponsionis*); -amus ad edictum: id quidem quem ad modum iubet possidere? VARRO rust. 1, 1, 3 ad cuius *Sibyllae* libros ... publice solemus -ire (GELL. 16, 8, 4 ad graecos l.). HOR. epist. 2, 1, 48 qui -it ad fastos et virtutem *poetarum* aestimat annis. PLIN. dub. serm. frg. Pomp. gramm. V 164, 14 (*sec. Varonem*) quando dubitamus principale genus *substantivi*, -amus ad diminutionem *eqs.* (*item in re gramm.*: POMP. gramm. V 176, 11 [cf. 7 recurras] ad auctoritatem -iit *Servius* [sc. locum *Hor. afferens*]. 245, 23 -i ad rationem. al. apud eundem). QVINT. inst. 7, 1, 52 -eundum est rustico ad animum legum latoris. decl. 350, 6 (cf. 4 quo recedam) lex de aqua frigida scripta non erat; -amus necesse est tamen ad eam, quae venena coerces *eqs.* al. β *ad argumenta*: CIC. Tusc. 2, 29 ad ineptias -is. Lael. 75 ut ad fabulas -am (*nisi pertinet ad p. 518, 34sq., ut fort. off. 3, 94 ut -amus ad f.*). DON. Ter. Andr. 231, 1 *ancilla* -it ad illud 'quod coacta' (*sc. id feci sim.*; quia c. *var. l.*, quamvis c. *Rabbow vix recte*). γ *ad varia*:

CIC. Att. 11, 24, 2 sed (*a dictando?*) ad meam manum (-o: erunt, enim haec occultius agenda (J. Wesenberg, reddiderint *codd.*; nisi ad IB4, v. *Shackleton Bailey, comm. 1966, 293*). CAES. civ. 3, 93, 2 *Pompeiani* pilis ... missis ad gladios -ierunt (*sim. in proelio*: BELL. Afr. 18, 4 cum ... cominus ad manus non -retur). QVINT. decl. 260, 22 *iuvenes divites in angustiis* non -bunt ad opus cotidianum (*sc. quo sustineantur*). CAEL. AVR. chron. 5, 4, 76 ad ... vehementia -eundum est adiutoria.

2 -itur ad successores (*ad imperium, arbitrium eorum l. 44, 49, ad interregnum l. 53; aliter l. 13. an -itur quasi ad eos, quos exspectaveris, vel ad eos, qui in ordine successionis post alios stant?*): a -it potestas, regnum *sim.*: PLAVT. Cas. 336 (*servus ad dominum iocose*) si tu Iuppiter sis [emortuos, cum ad deos minores -ierit regnum tuom *eqs.* CIC. har. resp. 40 (*verba responsi*) ad unius imperium res -at ([sic *Lambinus sec. 54, v. p. 321, 28*; ad unum i. pecuniae -ant *trad.*]). LIV. 1, 32, 1 mortuo Tullo r. ... ad patres -ierat. 6, 6, 3 ad Camillum tribunum militum. 7, 25, 10. cf. l. 53sq. p. 519, 73. 523, 21). ad Brut. 13, 4 dum ... unus erit patricius magistratus, auspicia ad patres -ire non possunt. CAES. Gall. 6, 11, 3 quorum principum ad arbitrium iudiciumque summa omnium rerum consilio-rumque -at (FLOR. epit. 4, 3, 5 ad Octavium Caesarem Augustum. *sim. -it s. imperii*: CAES. civ. 1, 4, 2, 3, 18, 2 ad neminem unum. cf. l. 73). FLOR. epit. 3, 19, 9 a Syro -itur ad Cilicem (*sc. novum ducem servorum seditiosorum*).

-it res (publica) ad interregnum: LIV. 1, 22, 1 Numae morte ad i. r. -iit. 4, 43, 7 r. publica a consulibus ad i. ... -it. et saepius apud eundem in formula fort. antiquiore, v. *Oakley, comm. 1997, ad 6, 1, 5 et vol. VII l. 2264, 44sq.*

b -it hereditas, legatum *sim.*: TER. Andr. 799 eius *sobrinate* morte ea ad me lege -ierunt bona (DON. in familiam -unt, si non est heres *eqs.*). Hec. 172 moritur cognatus senex horunc: ea ad hos -bat lege hereditas ([DON. ad loc. 2 verbo iuris usus est *eqs.*]. al., v. vol. VI 3, 2633, 68sq.). TVRPIL. com. 194 cum ad te -ierit res olim post mortem patris. POMPON. dig. 29, 4, 3 si quis ..., quod lege ad se -ret, possidebit hereditatem. SCAEV. dig. 33, 1, 19 pr. pleno iure. PAPIN. dig. 33, 2, 25 praedia ... ad heredes suos -ire (*postea syn. reverti*). al. c -it ius, munus, officium *sim.*: Q. SCAEV. dig. 50, 17, 73 pr. quo tutela -it, eo et hereditas pervenit (PAVL. dig. 38, 10, 10 pr. hereditates et tutelae. al.). OV. fast. 6, 430 *Palladii* cura ... ad heredem Laomedonta -it (venit *var. l.*). LIV. 8, 8, 11 (*antea p. 610, 70sq.*) inde rem ad triarios -isse, cum laboratur, proverbio increbuit. IVLIAN. dig. 46, 8, 22, 9 ut *mortuo patre* ... iniuriarum actio -at ad filium (VLP. dig. 47, 2, 12 pr.). SCAEV. dig. 17, 1, 60, 3 ut onus exhibendae uxoris a *socero* ad maritum -ret. al.

3 -itur ad originem, principium, primam causam *sim.* (*sive nexu causarum sive cogitatione; -it ipsa origo p. 523, 8*): PLAVT. Truc. 25 Venus, quam penes amantum summa summarum -it (TER. Phorm. 317 [*Phormio ad se*] ad te s. solum, Phormio, rerum -it [EVGRAPH. rec. β revertitur]). MAR. VICTOR. aleth. 2, 246 populi ... futuri quod ... caede peribunt, ad te

s. -it, *Cain. cf. p. 522, 49. 524, 9*). SEN. benef. 4, 21, 3 huius virtutis, i. gratiae, ad animum tota aestimatio -it. epist. 90, 29 sapientia ad initia ... rerum -it aeternamque rationem toti inditam eqs. CYPR. unit. eccl. 3 l. 69 dum ad veritatis originem non -itur ... nec Christi ... doctrina servatur. SYMM. epist. 1, 20, 2 (*Ausonio; in imag.*) imperator ..., quasi pro usura tibi primā detulerit, *insuper*, (*Callu, ita super [vel semper] codd.*) ad sortem fenoris -it largiendo (*an quasi ad originem usurarum?*). AVG. dialect. 6 p. 11, 1 (*sim. p. 12, 3*) -it origo vocis ad ... vicinitatem.

4 -itur ad statum, eventum (ad homines, i. ad condicionem illorum, l. 36; sub a et d saepe accedit adv. illuc, adeo sim. vel in eum locum, quibus subiungitur enunt. vel primar. vel consec., v. e. g. l. 16sq. 37. p. 524, 9): **a** peiorem, difficilem sim. (*cf. DON. l. 19. 28*): **a** in locut. res -it sim.: in proverbii (v. *Otto, Sprichw. n. 1508. 1528*): CAECIL. com. 215 ad restim r. -it. :: immo collus, non r. (TER. Phorm. 686 mihiquidem). TER. Haut. 931 mihi ... ad rastros r. -it (*i. ad paupertatem*; v. p. 149, 57). *cetera exempla*: TER. Haut. 113 postremo adeo r. -iit: adulescentulus ... victus est (980 adeon rem -iisse, ut periculum ... sit. Phorm. 55 a. r. -it: siquis quid reddit, magna habenda est gratia [DON. ad loc. 3 proprie -isse r. dicitur, cum aliquid peius ab expectatione contigit]. 153). 359 *id faciam*; in eum iam r. -iit locum, ut sit necessus. LVCR. 5, 1141 *regibus occisis* r. ... ad summam faecem turbasque -bat (*nisi ad p. 522, 44 sqq.*). QVINT. decl. 298, 6 donec (eo) r. (r)edit, ut eqs. (eo add. Ritter post alios, respuit Löfstedt, Coniectanea, 1950, 11). al. **β** vario usu: *pro subi. sunt res*: CAECIL. com. 215 collus (v. l. 14). TER. Andr. 567 incommoditas denique huc omnis -it, si eveniat ... discessio (*li. divortium*). Eun. 158 [*adulescens meretrici*] omnia haec nunc verba tua h. -unt d.: ego excludor, ille amator recipitur). Phorm. 201 si eo meae fortunae -unt ..., abs te ut distrahar (DON. ad loc. 2 quasi in peius et a processu retro et in deterius). LVCIL. 101 illud ad incita cum -it atque internecione (v. *Otto, Sprichw. n. 858*). PS. QVINT. decl. 18, 13 tormentis in secreto adhibitis in maius -itur incertum. FLOR. epit. 3, 13, 5 (*agitur de legibus Gracchorum*) haec ipsa in perniciem -bant. CALP. decl. 48 ius (*an res?*) ... ad hoc -it, ut excusare compellar, ... quod illa priora toleraverim. VLP. dig. 12, 7, 1, 3 id ... posse condici alicui, quod ... -it ad non iustam causam. *pro subi. est homo*: TER. Haut. 719 (*loq. adulescens et servus*) quid tum ..., si hoc pater resciverit? :: quid, si -o ad illos (*sc. ineptos*), qui aiunt 'quid, si nunc caelum ruat'? Ad. 273 nos ... paene in eum locum -isse, ut, si omnes cuperent, nil tibi possent auxiliari.

b deminutum, minorem: a -it homo, qui minuit, pauciora habet sim.: TER. Hec. 135 ut ad pauca -am: uxorem deducit domum eqs. (*brevius loquendo, ut in eadem formula*: Phorm. 648). CAES. Gall. 5, 48, 1 *Caesar* opinione trium legionum deiectus ad duas -ierat.

β -unt, quae minuuntur, minus fortia vel vehementia fiunt sim. (opp. crescere l. 47): **① varia exempla**: LVCR. 3, 910 ad somnum si post mortem res -it atque quietem (*nisi -itur ad statum nondum nati, ut ad p. 515, 58 sqq. pertineat*). MANIL. 3, 482 post solstitium aestivum dies simili ... -it, quam creverat, actu. SEN. benef. 7, 22, 1 quae(dam) praecipimus ultra modum, ut ad verum et suum -ant. dial. 2, 1, 2 (*comparatur studium philosophiae cum ascensu montis*) illis, *sc. rupibus sim.*, quae praecipitia ex intervallo apparebant, -it lene fastigium, *cum propius adeas (an quasi restituta vera specie, ut ad p. 516, 20sq.?)*. PLIN. nat. 6, 122 *Babylon* ad solitudinem -iit exhaustā vicinitate Seleucia. PLIN. epist. 9, 13, 4 cum post mortem Domitiani ... languidior in dies ira ad iustitiam -isset. GELL. 20, 1, 38 severitas legis ad pecuniae multam -bat. **② respicitur contractio corporalium**: LIV. 25, 24, 14 illa, *sc. aedificia sim.*, ... arsura esse omnia et ad cineres -tura (PLIN. nat. 34, 103 ubi *cadmea cocta* in cinerem -iit). VEG. mulom. 2, 90, 3 *id* decoquunt ad tertias, ut -at ad heminam (*sim. -it id, quod decoquitur*: CAEL. AVR. chron. 2, 14, 205. DIOSC. 5, 48 p. 186, 17 [*cf. gr. 5, 26 ἐψήσας εἰς τὸ τρίτον*]). al.; *cf. p. 521, 29*). **③ respicitur deminutio numeri, quantitatis**: PLIN. nat. 35, 47 ad denarios senos vilitas lapidis -iit. 37, 91 (*descr. venae onychis*) colore inenarrabili et in unum -eunte concentum (*de rebus coeuntibus [aliter l. 68]; item c. subst.*: BOETH. in herm. comm. sec. 5, 11 p. 369, 8 *duae res* possunt in unam propositionem -ire. *sine subst.*: VVLG. exod. 28, 7 ut in u. -ant orae cuiusdam vestimenti. ANON. in I Cor. 81A [*respic. 15, 37*] quae omnia in u. -euntia 'corpus' fiunt). APVL. met. 4, 14, 2 *ursae* paene ad nullum -vere numerum. VLP. dig. 3, 4, 7, 2 si universitas decurionum ad unum -it. BOETH. arithm. 2, 1, 4 l. 37 *detractioe quadam facta*, si sit ... sesquiquartus terminus, primo ad sesquitercium, inde ad sequalterum, postremo ad aequalitatem ... -ire videbis (*syn. 3 l. 32 reverti, l. 34 reduci, 4 l. 35 remeare; cf. Nicom. 2, 2, 2 μέγιστος ἂν ... ἀναχθῶσιν, sc. οἱ ὄροι*).

γ convenientem, proprium sim.: Ov. fast. 1, 112 ego *Ianus*, qui fueram globus et sine imagine moles, in faciem -ii dignaque membra deo (*cf. p. 280, 4 recessit, p. 540, 41 redegit; formam solidam rursus acceptam esse intellegit Green, comm. 2004, 78, ut locus ad p. 515, 42sq. pertineat*).

d quemlibet (non ubique apparet vis praeverbii; pro subi. est enunt. secund. SCAEV.; eventus per praedic. indicatur l. 12): PLIN. nat. 34, 106 *aes Cyprum ustum tractatur*, donec ad speciem minii -at (*cf. p. 537, 44*). QVINT. decl. 268, 18 eodem -ant omnia: quid civitati profuisti? (331, 6 hoc nihil interest ..., si eventus e. -turus fuerat. SCAEV. dig. 15, 1, 51 quod ... dicitur hoc ita esse ..., in (eo) socio e. -bit, si eqs. [*suppl. Mommsen*]). LACT. inst. 6, 12, 2 res e. -it, ut eqs.). TRYPH. dig. 37, 4, 20 pr. -it res ad intestati exitum. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 28 eo (re)s -it, ut eqs. ARNOB. nat. 3, 35 p. 192, 17 quo constituto ... summa omnis illuc -it, ut neque sol deus sit neque luna eqs. BOETH. in herm. comm. sec. 3, 9 p. 190, 5 quodcumque ... in utramque partem -ire possibile est (v. vol. IV 720, 45sq.). VEN. FORT. Mart. 3, 528 ut ... te orante, sacer, -at medicata cicatrix, *sc. culpae meae*.

5 -itur ad priora in serie quadam posita (huc vergit p. 515, 73):

a -unt res: signa zodiaci posteriora, sc. quae in ortu et occasu tantum occupant temporis, quantum ea, quae praecedunt, inverso tamen temporum ordine (ad rem v. Goold, ed. 1977, lxx): MANIL. 3, 290 rursus ... a sidere Librae ordine mutato paribus per tempora versa momentis -unt. *syllabae, versus, pedes metrici*: TER. MAVR. 577 sequente 'i' vel 'u' partem videbis huc -ire temporis (*sc. ad syllabam priorem; cf. 604 partem temporis retrorsus 'u' dabit*). 1414 qui *pes* -it contrarius (*i. bacchius antibacchio*). PS. MAR. VICTORIN. gramm. VI 113, 24 in iambicum trimetrum -it sic pentametrum (*sc. ordine vocum verso; cf. 18 recurrit. in re simili 114, 2*). MART. CAP. 9, 984 anapaestus ... dicitur, quia per ordinem -at sursum (*i. dactylo contrarius; cf. Aristid. Quint. 1, 15 διὰ τὸ ἀνάπαλιν τετάχθαι et e. g. Quint. inst. 9, 4, 81 retro actum*). *genera, sc. in arte logica*: BOETH. in categ. comm. 1 p. 179^A hoc ... significatur, ut praedicatio subiecti -at in praedicatum, quod fieri non potest (*antea*: ut in rem superiorem ... redundet). **b -unt homines, sc. cum respectu temporis; -it aliquis: ad ea, quae (eos, qui) tempore praeterito erant (sive cogitando sive imitando)**: SEN. epist. 114, 13 multi oratores ex alieno saeculo petunt verba, ... ad Appium usque ... -unt (*cf. SYMM. epist. 3, 44, 1 in verba prisca -amus*). TERT. monog. 17, 5 -i in Adam vel priorem, si in novissimum, *i. Christum*, non potes. PS. CYPR. idol. 5 si ad originem Romae -as, erubescas: populus de sceleratis ... congregatur eqs. al. *ad ipsa tempora praeterita, sc. momenta mente transeundo*: AVG. civ. 12, 13 p. 530, 12 si a fine spatii temporis ... momenta detrahantur ..., retrorsum -eundo ... quandoque ad initium illa detractio perducetur.

6 cetera exempla (non ubique manifestum est, quid praeverbium sibi velit; addasne p. 515, 52sq.?): **a -itur ad res**: CIC. S. Rosc. 128 aut haec bona in tabulas publicas nulla -ierunt, ... aut, si -ierunt, tabulae publicae corruptae ... sunt (i. non relata sunt; *cf. p. 621, 29sq.*). VARRO ling. 5, 180 qui iudicio vicerat, suum sacramentum e sacro auferebat, victi ad aerarium -bat (*cf. in aerarium reponere, referre sim. vol. I 1056, 62. 73sq. 79sq.; item -it pecunia*: PAPIN. dig. 34, 4, 25 cum ... pretium praedii in corpus patrimonii -isset [*sim. VLP. dig. 5, 3, 25, 16*]). EVTYCH. gramm. V 464, 2 (463, 32 perveniunt) quaedam verba respuunt a prima coniugatione et ad quartam plerumque -unt (466, 18 ad tertiam c.). **b -itur ad animantes vel ad omnem naturam**: OCTAVIA 759 ut expientur ... somni mei minae terrorque in hostes -at ... meos (*item -it affectus*: VAL. FL. 6, 513 victores ... paeana Geloni congeminant; eadem -unt mox quadam victis. ANTH. 415, 12 spes sola perit numquam nec venit atque -it [*lect. trad. def. Armstrong, comm. 1998, 88sq.*; sed venit *Baehrens, alii alia*]). ARNOB. nat. 1, 12 (v. vol. X 1, 516, 36). SYMM. epist. 2, 13, 2 si ad eos tantum falsi -at occasio, qui eqs. COD. Theod. 13, 9, 4, 1 ut *damna* ... non ad eos -ant, quos eqs. CASSIOD. inst. 1, 15, 11 (*scripturae lat. ex hebr. et gr. corrigendae sunt*) decet enim ut, unde ad nos venit salutaris translatio, inde iterum -at, decora correctio (i. *an redundanter, ipso verbo iterum eat' significante?*). *ad eum, qui dicto significatur*: DON. Ter. Andr. 241, 1 ('quid Chremes') -it τὸ 'quid' non ad Chremetem, sed ad illum transeuntis [dicitur] est eqs. (reddidit var. l.; *cf. p. 491, 21sq.*).

appendix: 1 syntactica quaedam: a ad subi. pertinentia: pro subi. est fere is, qui (id, quod) movetur sim., sed motus, via sim. e. g. p. 513, 64. 514, 40. 521, 24. 47 et MELA 1, 56 -eunte flexu (QVINT. inst. 11, 3, 100). STAT. silv. 3, 3, 55 orbita (AVIEN. Arat. 976), *struct. verbalis p. 519, 34. l. 6 (cf. p. 522, 75); subi. desideratur p. 517, 38 sq. ad subi. saepe accedunt praedictiva, e. g. l. 12. p. 509, 22sq. 512, 30 sq. 516, 72. 520, 11sq. 42. (compar. e. g. p. 509, 51. 511, 59. 512, 37sq. 516, 34. 520, 24. 46)*.

b accedit obi. internum: maxime viam, vias, v. p. 512, 44. 520, 36sq. 525, 37sq. et RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 216, 23 ut eadem ... retrorsum -at v.; ceterum e. g. cursus p. 525, 36, iter p. 510, 19, Styga p. 510, 30; cf. gerund. -eundum p. 512, 45sq.

c accedunt varia additamenta, quibus indicatur: a quo -atur (ad quem locum, statum, ad quam personam, actionem sim.; v. e. g. p. 511,

40sq.]: *saepissime per praepos.* ad, in c. acc. (c. pron. refl. p. 508, 63) *vel per adv.*; *per acc. nudum, sc. domum saepe inde a PLAVTO, v. p. 509, 12. 23. 511, 41sq. 512, 37. 513, 58. 514, 34sq. al., ceterum e. g. LIV. ANDR. carm. frg. 13 Graeciam. SIL. 13, 703 loca amoena. APVL. met. 9, 32, 1 hortum. CLAVD. 18, 37 venum, cf. textum trad. p. 512, 51; per dat. personae e. g. p. 509, 60. 511, 74, loci vel rei e. g. p. 511, 67. 513, 20. 50. 516, 51; per inf. p. 511, 60. 515, 3sq.; per supin. p. 512, 19. vis revertendi, retro eundi verbo inhaerens saepe additamentis acuitur (v. etiam p. 508, 60sq.), e. g. adv. denuo p. 509, 44 et CYPR. epist. 55, 22, 2. al., iterum vol. VII 2, 557, 3sq. al., retro p. 513, 44. 515, 73. 520, 60sq. 521, 3. al., rursum, -sus p. 511, 8. 514, 27. 65. 518, 48. 519, 75. 520, 6 et saepe; locut. c. praepos. post se, post aliquem p. 520, 17. 521, 28. al., in puppem p. 521, 16, ad terga, post tergum sim. p. 520, 63sq. al., in (per) vestigia sim. p. 519, 46. 520, 70. 521, 18; adi. praedic. contrarius p. 524, 21. **β** unde -atur (ex quo loco, statu, ex qua actione, a qua persona sim.; v. e. g. p. 512, 10sq.): saepe per praepos. ab, de, ex vel per adv.; per abl. nudum e. g. PLAVT. Cas. 719 opsonatu. OV. fast. 6, 785 suburbana ... aede. MANIL. 5, 4 caelo. VAL. MAX. 1, 5, 1 praesidio. STAT. Theb. 7, 18 bello. **γ** ubi vel qua via -atur: per adv. vel abl. loci vel praepos. per, e. g. p. 512, 23sq. 57. 513, 19. **δ** quantum spatium -eundo transeat: per acc. mensurae, sc. MELA 1, 56 tantum. VEG. mil. 1, 27 tit. quantum spatium. 1, 27, 2 decem millia passuum. **ε** quo instrumento -atur: per ablativum, v. imprimis p. 511, 3sq.*

2 synonyma et opposita: **a** pro syn. accedunt e. g. (se) recipere PLAVT. Rud. 879 Truc. 208 LVCIL. 122 CIC. Att. 2, 9, 4. al., revenire e. g. PLAVT. Capt. 448 Mil. 864 CIC. de orat. 1, 182, reverti (revertere) e. g. PLAVT. Aul. 209 (203 revortar). Pseud. 1157 TER. Eun. 218 CIC. p. red. in sen. 4 Phil. 2, 76.

b saepe iuxta ponitur ire, sc. nexu artiore (vario modo opp. e. g. p. 511, 11. 18. 20; struct. ire -turum v. p. 510, 25. 511, 25sq. [sim. vadere -turum p. 511, 24]; cf. p. 561, 46sq. et Wills, Repetition in Lat. Poetry, 1996, 446sq.): **α** verba coniunguntur (adde exempla p. 520, 26sq. allata; ire praecedit praeter l. 41sq.): **①** per asyndeton: CIC. Phil. 2, 78 isti, -isti. 2, 89. HOR. epist. 1, 7, 55 it, -it et narrat. ELEG. in Maecen. 6, 1 (si legitur it, v. p. 513, 1). FEST. p. 277 PRVD. perist. 11, 190. al.; c. obi. int.: PS. VEN. FORT. carm. app. 1, 180 cursus ire, -ire novos. **②** per coniunct. -que: *geminatam*: VERG. Aen. 6, 122 itque -itque viam (sim. c. obi. int. vias: STAT. Theb. 1, 102. al. in versibus). TIB. 2, 6, 46 lena itque -itque. VAL. FL. 8, 331. STAT. Theb. 8, 49 ambas ... domos (acc. directionis). MART. 1, 48, 2 LVX. anth. 352, 4 DRAC. laud. dei 1, 592. al. in versibus. *simplicem*: OV. ars 1, 93 -it itque (item ire postponitur: met. 2, 409. VAL. FL. 7, 229 redi(t) itque dies). SEN. benef. 4, 23, 4. 6, 22 PLIN. nat. 22, 111. al. **③** per quamlibet coniunct.: CIC. Phil. 12, 28 isse et -isse (et del. Clark). Att. 10, 1, 3 [eant et] -ant ([] cantent codd. plerique; et del. Beroaldus). GAIUS inst. 2, 68 ire et -ire. VEG. mil. 1, 27, 2 ire ac -ire in castra. et saepius.

β de sensu verbi q. e. -ire ita c. ire coniuncti: paucis locis cogitare possis de vi mutata re- praeverbii, ita ut -ire significet i. q. iterum, secunda vice ire, sc. evanida notione motus in partem posticam directi (ita Henry, Aeneidea III, 1881, 251sq. ad VERG. Aen. 6, 122); sic interpretari possis e. g. MART. 6, 10, 8 Domitianus triumphator Capitolinas itque -itque vias (de D. saepius triumphante v. Suet. Dom. 6, 1. 13, 3; sed fort. pertinet ad p. 520, 38). DRAC. satisf. 244 sol ad solitas itque -itque plagas. v. etiam p. 508, 17sq.

c opp.: alia compos. verbi q. e. ire, e. g. abire NAEV. com. 92. PLAVT. Amph. 527 (523 abii). Aul. 444 TER. Hec. 91 CIC. Phil. 10, 8. al., exire CIC. Sest. 128 off. 1, 40 VARRO rust. 1, 16, 5. al., perire NAEV. carm. frg. 42 ENN. scaen. 226 CIC. div. 1, 56 SEN. Ag. 113 PETRON. 80, 9. al., prodire SEN. nat. 7, 25, 7 COLVM. 12, 1, 3 CALP. decl. 8. verba varia, e. g. egredi CIC. off. 3, 113 LIV. 25, 8, 9. al., proficisci PLAVT. Truc. 208. et saepius, v. vol. X 2, 1704, 47, referri p. 509, 15, venire p. 520, 20sq. et PLANC. Cic. fam. 10, 21, 5 CAES. civ. 3, 37, 4 OV. epist. 18, 120 LIV. 24, 20, 3. al.

deriv.: 1. reditio, 1. redito, reditus (-ūs). compos.: ?irredibilis. cf. Onom. (Reditus, -ta, v. Kajanto, Lat. Cognomina, 1965, 93. 355; v. etiam supra p. 520, 47). Spoth.

rederguo v. p. 472, 9. **redeivivus** v. redi-
redhālo, -āre. a re(d)- et halare. i. q. retro halare: LVCR. 6, 523 nimbis rigata terra ... cum fumans umorem tota -at (redra-, reha-codd.). Hillen.

***red(h)ibeo**, -uī, -itum, -ēre. a re(d)- et habere. scribitur saepius redi-, rede- (raro reddi-, redde-) in codd. rec. (praeter p. 527, 63), e. g. p. 526, 71. 527, 31. 60. 528, 32, ret(h)i- in codd. vet. HIL. trin. 6, 48 HEGES. 3, 3, 5 COD. Theod. 13, 11, 11 REGVLA mag. 73, 11 et hic illic in rec., rehi- in var. l. codd. rec. TERT. resurr. 4, 3. 52, 18 HIL. trin. 6, 48 AVG.

quaest. hept. 1, 26; litteris gr. l. 24. NOT. Tir. 7, 60 -et. inter verba coniug. II^{ae} affert CHAR. gramm. p. 476, 8. de notione (v. etiam l. 19sq. p. 529, 8sq.): GLOSS. -et: inpensam sibi gratiam reddit. reddit. retribuit. -ere: reddere, repraesentare. retribuere, reddere. restituere. sim. al. -tum: relatum, reportatum. cf. GLOSS. II 236, 33 ἀποδόωμι: absolvo, reddo, [pedhibeo], sarcio ([] re- ed. Stephani, per- var. l.). legitur in versibus apud PLAVT. (bis [sc. in usu iuris], ut [PS.] PAVL. NOL., PAVL. PETRIC.), CYPR. GALL. (ter, ut DRAC.), in orat. soluta usu technico iuris apud CIC. (semel, v. l. 37), GELL. (septies, v. l. 49sq.) et saepe apud iuris consultos, usu minus technico inde a TERT. [confunditur in codd. c. reddere e. g. p. 527, 60. 74 (in falsa var. l. PLAVT. Men. 1038 [pro reddibo, v. p. 478, 54sq.]. HIL. in Matth. 20, 7), redimere p. 527, 60. 528, 20.]

I i. q. rursus dare, reddere, restituere (accedit rursus l. 73; -entur debita, promissa sim. maxime p. 527, 18sq. 67. 70): **A** notione originaria (absolute vel obi. e contextu suppl. e. g. l. 46. 50 [cf. p. 528, 74. 529, 6], pass. impers. e. g. l. 53): **1** respicitur emptio venditio:

a technice in iure -et emptor rem emptam venditori, cum sit vitiosa sim. (-et venditor sub IIA1; de re v. e. g. Kaser, Privatrecht I² 559sq. II² 392sq.; cf. FEST. p. 270 [†redibitur† tum, id proprie dicitur, quod redditum est inprobatumque, et qui dedit, [id est quod] rursus coactus est habere id, quod ante habuit [] item PAVL.; -tum ed. Aug. 1559 et FEST. Gloss. I² IV p. 374^b, -etur tum alii]. VLP. dig. 21, 1, 21 pr. -ere est facere, ut rursus habeat venditor, quod habuerit [seq. p. 529, 42]. GLOSS. iurispr. μαγκίτιον P 26 ῥεδίβερε τὸ ποιῆσαι ἔχειν τὸν πρότην ὄρω εἶχε πρότερον): **α** -entur varia: PLAVT. Most. 800 si male emptae aedes forent, nobis istas -ere haud liceret. EDICT. aed. cur. Vlp. dig. 21, 1, 38 pr. de ornamentis restituendis iumentisve ornamentorum nomine -endis in diebus sexaginta, ... vel inemptis faciendis ...; si iumenta paria simul venierint et alterum in ea causa fuerit, ut -eri debeat, iudicium dabimus, quo utrumque -atur (VLP. dig. 21, 1, 38, 1 loquuntur aediles in hoc edicto de i. -endis. al. in eodem frg.). GAIUS dig. 21, 1, 28 si venditor de his, quae edicto aedilium continentur, non caveat, pollicentur adversus eum -endi iudicium intra duos menses. VLP. dig. 5, 3, 20, 19 si res sit -ta, hic utique et hereditaria est et pretium non venit, quod refusum est (21, 1, 33, 1 si vendita r. -atur. 21, 1, 59 pr.). 21, 1, 49 si pestilens fundus distractus sit: nam -endus erit (COD. Iust. 4, 58, 4, 1 [a. 284/92]). al. **β** -etur servus: CIC. off. 3, 91 quae vitia mancipii nisi dixeris, -atur mancipium iure civili (EDICT. aed. cur. Vlp. dig. 21, 1, 1, 1 emptori ... iudicium dabimus, ut id m. -atur. VLP. dig. 21, 1, 19, 6 si ... m. non -atur. PAVL. dig. 21, 1, 43, 6 [postea: ut reddito mancipio pretium recipiatur]. al.). ALF. dig. 44, 1, 14 (antea: servum vendidit) is homo ... -tus (ibid. iterum. IVLIAN. dig. 41, 4, 7, 4 si eo tempore -atur h., quo emptor scit alienum esse. AFRIC. dig. 44, 3, 6, 1. al.). VERR. FL. frg. Gell. 17, 6, 2 recepticium servum ([v. p. 303, 54]. POMPON. dig. 46, 3, 26 quamdiu -eri possit s. venditus. GAIUS dig. 30, 70, 2. al.). IAVOL. dig. 41, 3, 19 in qua redhibitione ... tempus eius, qui -uerit, venditori accessurum. POMPON. dig. 21, 1, 46. AFRIC. dig. 21, 1, 34 pr. ut, si quis eorum forte morbosus vel vitiosus sit, vel omnes simul -antur ...; (1) ut propter unius vitium omnes -eri possint vel debeat. GELL. 4, 2 tit. an eunuchus et steriles mulieres -eri possint. 4, 2, 12 in causa esse -endi (sim. VLP. dig. 21, 1, 59 pr. cum in ea causa est ... mancipium, ut -eri debeat. 21, 1, 59, 1 [bis]. cf. l. 29 et p. 529, 36sq.). al. VLP. dig. 21, 1, 1, 10 (e Viviano) vitium tamen esse, sed vitium animi, non corporis, ideoque -eri non posse. al.

b usu minus technico: COD. Iust. 8, 36, 5 pr. qui sciens rem haud legitime emit, non tantum rem -ere, sed etiam pretio eius privari (I irrita rei alienatione facta).

2 vario respectu (non liquet de INSCR. Année Épigr. 2006 n. 518 [a. 161/80] functio legatione gratuita apud (divum) Hadrianum ... de (vecti-ga)lib(us) -endis [tit. denuo inspectum et aliter atque CIL X 7505 c. add. p. 994 editum certo explicari posse negant Christol et Pirino, L'Africa romana XVI 4, 2006, 2602. 2614sq.]): **α** redduntur animantibus, rei publicae sim. vel deo (pro sub. est res, actio l. 73. p. 527, 3. 56): **α** quae antea ab eis recepta, absumpta, perdita sim. sunt: **①** res: **Ⓐ** pecunia: PAPIN. dig. 39, 6, 42, 1 cum pater ... emancipato filio quaedam sine ulla condicione -endi donasset eqs. PAVL. dig. 22, 3, 25, 1 eum, qui accepit pecunias, ostendere ... debitas ei fuisse solutas et, si non ostenderit, eas -ere (reddi debere Mommsen). COD. Theod. 3, 5, 2, 1 donationes in sponsam factae sponso eiusque heredibus sine aliqua deminutione -antur. 12, 1, 48 -ere debebunt, quae ex rationibus fisci aut urbium visceribus abstulerunt. al. **Ⓑ** variae: corporales: TERT. resurr. 4, 3 -entibus (ed. tertia Rhenani, redib- vel rehib- codd.) eam carnem ignibus et undis et alvis ferarum eqs. (-etur mutilatum sim. corpus in resurrectione ut: HIL. in psalm. 55, 12 quia ... corporis damnum quodlibet rursus resurrectionis gloria sine corporum labe -ret. AVG. civ. 22, 20 p. 601, 13 caro hominis sicut aes alienum ei -enda est, unde sumpta est [sc. a fame compulso];

redib-, readhib- var. II.]. AVELL. 97, 76 ad proprietatem corporis unicuique -enda(m)]. PALLAD. 4, 10, 5 *olla, in qua ramus cum flore clausus est*, autumno patefacta suae magnitudinis poma -bit. SCHOL. Cic. Gron. A p. 345, 4 (*ad Verr. I 46*) -tis omnibus, sc. *signis a Verre raptis*. HEGES. 3, 3, 5 latrocinio erepta reddere ... *Iosephus* suspectabatur, ac maxime Agrippae ac Beronicae, quibus -enda iuste forent. PAUL. NOL. epist. 3, 3 *ut codex ... tibi transmissus sine necessitate -endi maneret*. COD. Theod. 5, 15, 17 ab his, quibus omnia deinceps erogata sunt, auctoritas tua -eri eos *fundos ... iubebit*. CORP. epist. lat. 233, 9 (*a. 401*) omni armorum genere, quo instructi esse videbantur, -to. EPIST. imp. inc. (Chart. lat. ant. XVII 657; a. 436/50) 2, 9 (ea, q)uae sub certa ca(u)sa d(ed)isse testatur (...), causa non secuta legibus ei -eri praecipiat. *al. incorporales*: CIL XIII 1673 (*Lugduni; a. 198*) -tā, sc. *Sept. Severo ab Albinianis*, et susceptā provinciā. HIL. in Matth. 8, 7 (*ad 9, 6 [Iesus paralytico]*) surge, tolle lectum tuum et vade in domum tuam) *Christus docuit* reditu in domum propriam iter in paradiso credentibus (esse -endum), (*inf. pass. fut.*), ex quo Adam ... excesserat. 29, 2 regeneratio non nisi commortuis *cum Christo* in baptismi professione -etur. in psalm. 136, 10 memoria semper caelestis illius Hierusalem ... continenda est, vel dum -eri optatur, vel dum fletur amissa. AMBROSIAS. in Rom. 7, 25, 5^b ut -retur homini salus, quam proprio vitio amiserat. RVFIN. hist. 7, 28 p. 955, 9 -eri sibi omnia in pristinum statum deposcit. *al.*

① *animantes*: IVL. VAL. 3, 32 *1.745 comitem nobis ... sospitem -eto (postea: reddam)*. PS. PAUL. NOL. carm. 33, 112 (*mortuuxi uxori morienti*) vixisti natis, nunc -ere (*i. -eris*) mihi. AVG. quaest. hept. 1, 26 (*ad gen. 12, 17sq.*) adflictus est Pharaon manu dei, ut viro -ret intactam *Saram* (reddid-, rehib-, redderet var. II.). COD. Theod. 8, 5, 53 ea, sc. *animalia publica subtracta*, per inquisitionem mulionem et mancipium volumus -eri. 12, 1, 179 pr. ingenua stirpe creatos, quorum maiores curiae servierunt, civitatibus iussimus -eri. OROS. hist. 7, 6, 9 propter non -tos transfugas (reddi(b)itos var. II.; cf. *Suet. Claud. 17, 1 redditos t.*)

β *quae vel pro aliqua re compensando, quodammodo respondendo redduntur vel omnino debentur*: ① *varia ratione*: ② *pecunia fisco debita*: HIL. in Matth. 23, 1 (*ad 22, 21*) Caesari -enda (redd- var. I.) esse quae Caesaris sunt, deo autem reddenda esse quae dei sunt. SYMM. epist. 5, 87 actores ... locorum ne id quidem velle -ere (*ex- var. I.*), quod sciunt per annos singulos esse solvendum. COD. Theod. 7, 6, 3 easdem provincias constat aurum comparatium minime -ere (*antea: redditur*). 7, 13, 7, 1 unumquemque ... debitum -ere oportet (Iust. 11, 59, 11 pr. [a. 400] ea, quae ex praeterito contraxerint, d. -ere [I exsolverint]). 11, 1, 27 debiti summam. 13, 11, 6 pr. ad -enda omnia *dominis*.

③ *impensa*: COD. Theod. 5, 7, 2, 1 *a captivis redemptis* status sui pretium ... emptoribus ... redhibe(ri). Iust. 1, 3, 32, 8 omnes eis legitimas expensas sumptusque ... -ere cogantur. EDICT. Theodor. 74 *boni viri deliberent*, quales sumptus litis et expensas eum, qui importune alterum *petiverit ...*, -ere conveniat (*antea: a petitore recipiat*). ④ *ratio, responsum*: CLAUD. MAM. anim. 3, 9 p. 168, 25 si super his -imus ... rationem (ALC. AVIT. carm. 1 prol. p. 202, 14. epist. 7 p. 36, 16 mihi). 3, 11 p. 175, 3 quid negas arbitro super his responsa -ere? (3, 13 p. 179, 8 tibi, prout par fieri fuit. 3, 18 p. 189, 11 [*antea: vicissitudine*]). ALC. AVIT. epist. 36 p. 66, 7 nec ipse fuit eliciendi rescripti efficax nec ego idoneus -endi (*sim. spectat ad litteras rescribendas* [cf. p. 528, 70]; ENNOD. epist. 6, 37, 1 p. 170, 2 silentium pro scriptione -ere).

⑤ *pro beneficio, merito sim. remunerando vel ex officio, pietate sim. (incorporalia praeter l. 68. 73)*: HIL. trin. 6, 48 cui, sc. *caeco sanato*, immortalitatem fides haec confessa -ret (praeberet, rehib- var. II.). CLAUD. DON. Aen. 9, 285 p. 226, 19 quem convenit -ere maternis adfectibus religiosissimam vice m (PETR. CHRYS. serm. 1, 4 qui parenti debitum nescit solvere, qui v. nescit -ere generanti. *al.*). AMBR. in Luc. 6, 25 *gratia reddendo habetur et habendo -etur* ([redd(e)bitur, redimetur var. II.; *antea: solvit*]). REGVLA mag. 71, 11 post domini completam orationem merito iam homini pacis g. -ere [9 pacem sibi ... tradere]. 73, 11 deo post refectionem g. -ere [red(e)bit-, retib- var. II. *codd. vet.*]). PS. AMBR. act. Seb. 22, 84 *vos cruciabo*, quousque diis debitum -atis officium (SIDON. epist. 2, 8, 3 quod *consolationis o. ita solvas ...*, ne umquam tibi -atur). PS. AVG. serm. ed. Cas. 10, 3 sicut ... servis, ita ... et dominis debemus servitatem nostri -ere sermonis. MART. CAP. 1, 81 quae *Proserpina* ita ... frugem exposcentibus tribuat, ut magni nominis vota sint eidem -ere centesimam (red(e)bit-, reddib- var. II.). LEO M. epist. 80 Conc. II 4 p. 40, 1 *pium* est oppressis caritatem dominicam -eri. SIDON. epist. 5, 16, 2 mortuo ... imperatore laborantium devotioni, quicquid sponderit princeps, semper -et principatus. ENNOD. epist. 5, 14, 2 p. 137, 15 (*in imag.*) *scio* semina multiplicata -ere cultori. FVLG. RVSP. epist. 1, 18 debitum coniugi ... *caste -at* (REGVLA mag. 47, 14 domino cottidianum d. *orationis -ere* [redd-, red(e)bit- var. II.]). *al. pro obi. sunt praemio digna* (cf. p. 528, 4sq.): PS.

RVFIN. Ios. bell. Iud. 2, 157 p. 667 per spem bonorum etiam post lucem -endorum (*gr. ἐλπίδι τυμῆς*). SIDON. epist. 3, 1, 3 tibi caelitus iure -etur tui facti meritum, alieni incitamentum.

⑥ *pro facinore, damno allato; pro obi. sunt*: ① *poena digna* (cf. p. 527, 75sq.): PELAG. in Col. 3, 13 p. 467, 3 ne forte exigentes conservos etiam indulta -ere cogamur (reddere, debere var. II.). FVLG. aet. mund. p. 153, 9 (*spectat ad arcam raptam sec. I reg. 4sq.*) -etur cum praemio, facinus *Philistorum*, sc. *ulceribus podicis* (, cf. p. 153, 14sq. dat dotem suo damno vitulas cum vehiculo). ② *praesumpta, sublata sim., quae redduntur* (sc. *pro poena praeter l. 12 multiplicata, cf. l. 8*): CYPR. GALL. exod. 879 pro pecude pecudem dominus *animalis nocentis -bit amissa* (cf. 21, 36 reddet). 886 *fur dupliciter -ere ... sublata iubetur* (cf. 22, 4 restituet). COD. Theod. 7, 11, 2 praecipimus memorati limitis duces, quos ... talia sibi contra legem lucra vindicasse contiterit, in duplum ea -ere (*-ent officio publico fungentes ut*: 13, 11, 11 in d. quae perceperunt emolumenta, -ere ...; direpta in quadruplum -ere. 14, 16, 3. cf. 11, 4, 1 quae ... captarant, exerta dupli animadversione -bunt).

γ *quae eis iterum dantur*: PETR. CHRYS. serm. 148, 1 hodie ... hesternum debemus -ere sermonem, hodie dominicae nativitatis laetitiam debemus iterare (redib-, redimere, reddere var. II.).

β *redduntur rei, loco, statui priori, debito sim., sc. homines (praeter l. 26sq.; ubique accedit dat. vel praepos. [cf. p. 527, 21])*: TERT. adv. Marc. 2, 2, 6 *homo e paradiso pulsus -tus materiae suae et in ergastulum terrae laborandae relegatus*. resurr. 52, 18 'terra es et in terram ibis' (*gen. 3, 19*) ...; hinc ... apostolus (*sc. I Cor. 15, 42sq.*) concepit 'seminari' eam *car-nem* dicere, cum -etur in terram (*Borleffs, redibitur vel rehibetur trad.*). AVG. mus. 4, 14, 20 tria ... tempora silere oportebit; hinc unum bacchio, duo dactylo -bimus, ut in omnibus sint sena tempora (cf. 21 redditur quod debetur). COD. Theod. 7, 18, 14, 1 (*v. p. 530, 47*). 12, 1, 86 qui labores curialis officii declinantes ... proveci non merito probantur esse, sed pretio, ... debent ... functionibus debitis -eri. GREG. TVR. Franc. 9, 34 p. 455, 1 genetricem ... suam servitio redeberit (*i. -ret; rediberit sim. var. II.*).

β *notione flexa fere i. q. reddere debere (non nisi in stirpe praes.; plerumque accedit dat.)*. *notio orta esse vid. eo quod scriptura cum redib- tum red(e)bit- usus sub A descripti pro verbo compos. re-dēbere intellecta est (notio debendi sub A saepe exprimitur gerund. vel verbo, ex quo -ere pendet, vel obiecto eiusve attrib. v. e. g. p. 526, 69. 527, 30. 39. 64). sed sunt, qui verbum sui iuris agnoscant; quid docti senserint, v. apud Bonnet, Le latin de Grég., 1890, 197 adn. 5; Tjäder, Die nichlit. lat. Papyri II, 1982, 17; Norberg, Au seuil du Moyen Age II, 1998, 69sq.; Maltby, Arch. Lat. Med. Aevi 63, 2005, 69.*

1 *ed. vel trad. teste unico* redebere (*scribitur in pap. -dev- l. 51, in codd. rec. redd- l. 47. 53; in var. II. codd. rec. -d(h)ib- l. 54. 57 [etiam -div-, ut l. 61]; confunditur c. iure debere l. 54. 63, reddere vel reddere debere l. 53. 55. 59. 63*): VITAE patr. Iurens. 62 (*in imag.; antea: pollicitationis ... debito ... ex parte ... soluto*) quoadusque nos, cauta -ere, cognoscimus, ... retinemur obnoxii (cautare debere, c. reddere *codd.*). CONC. Aurel. a. 538 p. 123 l. 223 pontifice *ab ordine depositis ...*, quaecumque illis stipendiorum iuxta consuetudinem -entur, ... ministrante. CHART. lat. ant. XX 706, 45 (*Ravennae; a. 539*) de quo omnem praetium percepto nihil si(bi) iidem venditores ... ab eundem emtorem haliquid amplius red(e)verit dixerunt. GREG. TVR. Franc. 3, 25 *tributum*, quod in fisco suo ab ecclesiis ... reddebatatur, ... indulsit (redde(b)atur var. II.). 4, 18 p. 151, 16 clamante *quodam ... sibi hunc -ere loco cum episcopi* ([iure deberi, redibere, redeberi, rediberi, reddere debere, deberi reddi var. II.]). Mart. 1, 29 p. 602, 11 l. quendam *fisco ... -eri*). 9, 18 p. 432, 3 scimus et nos civitates istas ... regis filiis -ere et nos ipsis debere esse *subiectos* (-deberi, -diveri, redhiberi var. II.). Mart. 1, 29 p. 602, 23 sive iuste sive iniuste -atur; ... hoc ... non habebit (retineatur, reddere debeatur, reddi debeat var. II.). PACTIO reg. Greg. Tur. Franc. 9, 20 p. 435, 8 *cum* integram portionem ... sibi diceret in integrum -ere (-deberi, -diveri var. II.). *ibid.* p. 438, 11 quicquid *quibusdam ... -etur (postea: res debetas)*. LEX Sal. Merov. 73, 1 ubi antrusciones mitthiu -ent (reddant, iure debent var. II.). 2 *ed. vel trad. teste unico* red(h)ibere (redhi- *non perscripsimus; redi- in var. lect. l. 71. 75, cf. l. 43*): CHART. lat. ant. XX 707, 1, 3 (*Ravennae; a. 540*) nihil ... sibi ... venditor ex hoc omni praetio quidquam amplius rediberi dixit (*item -et emptor*: III 181, 32 [*ibid.; a. 572*] n. ... sibi ... *ex pretio* aliquid amplius -e(ri) v(el) remansisse. XXI 716, 37 [*ibid.; a. 591*] rediberi aut remansisse. *adde l. 50 et cf. l. 72*). EPIST. Austras. 28, 1 quod parentillae -emus ex affectu, saltim epistularum repraesentemus eloquio. GREG. M. epist. 1, 42 l. 138 qui *solidi -eri noscuntur* (redib-, retin- var. II.). 1, 80 l. 5 certam -eri pecuniae quantitatem. *ibid.* l. 12 nihil a ... Romana ecclesia ecclesiae vestrae ... -eri (*postea: nihil debet*). 9, 170 l. 9 ut *quendam admoneas*, quatenus, siquidem obstrictum vel ecclesiae -ere cognoscis, satisfacere ... non desistat (*Norberg, redib-, redire codd.*). 9, 171 l. 18 legatum ... monasterio.

II i. q. rursum sumere, recipere vel retinere: **A respicitur emptio venditio:** **1 -et venditor rem venditam ab emptore, cum sit vitiosa sim.** (sc. contra usum techn. iuris sub *IA1 illustratum; an cogites de pretio -endo? quid docti senserint, affert Enk, 1932, ad l.*): PLAVT. Merc. 419 quid si ancilla ... reddatur illi, unde empta est? :: minime gentium. :: dixit se -ere (ad- var. l.), si non placeat. :: nihil istoc opust: litigari nolo ego usquam. **2 -et emptor, sc. redimendo:** IREN. 5, 14, 4 carne domini nostri redemptus es et sanguine eius -tus. GLOSS.^L I Ansil. RE 367 -ere: redimere.

B quolibet respectu: GLOSS. IV 562, 41 -ere: retinere vel com-
pescere [pescere var. l.]. V 327, 51 -ere: r., [reddere, repraesentare, [ad l. sim. GLOSS.^L Corp. R 40 -ere: r., [repraesentare]]].

deriv.: redhibitio, redhibitor, redhibitorius.

cf. *Onom.* (Redib- itus).

***red(h)ibitio**, -ōnis f. a redhibere. scribitur redi- in cod. vet. SCHOL. Ter. Bomb. Phorm. 54 et saepe in recc., reti- FVLG. aet. mund. p. 142, 6 (in cap. ubi auctor non utitur littera D), -ibut- in var. l. *ibid. et infra l. 20. de notione* (v. etiam l. 42. 44): GLOSS. -o: ἀνταπόδοσις, ἀπότι-
σις, ἀποκατάστασις, ἀντικατάστασις. repraesentatio. -e: retributione, red-
ditiōe. *sim. al.; huc pertinere vid.* GLOSS. V 512, 37 redibu[la]tio (b ex u
corr.): retribu[la]tio (cf. l. 17 et Uddholm, *Formulae Marculfi*, 1953,
194). legitur inde a QVINT. (semel, ut e. g. apud GELL.), maxime in
serm. iuris; nusquam in versu. [confunditur in codd. c. redditiō l. 68 (in
falsa var. l. AVG. persev. 8, 17); legebatur olim INSCR. Année Épigr. 1920
n. 42 (sc. in emptione bovis Frisica q. d.), corr. Bowman et al., *Journ. Rom.
Stud.* 99, 2009, 156sq.].

i. q. actio vel effectus redhibendi, sc.: **I rursum dandi, red-
dendi, restituendi:** **A respicitur emptio venditio, sc. technice in
iure redhibet emptor rem emptam venditori, cum sit vitiosa sim.** (ma-
xime servos, sed iumenta l. 43, loca l. 43; de re v. p. 526, 18): QVINT. inst. 8,
3, 14 an non pudeat ... in mancipii -e sudare? IAVOL. dig. 41, 3, 19 -i ..., in
qua non dubito tempus eius, qui redhibuerit, venditori accessurum, quon-
iam ea venditio proprie dici non potest. IULIAN. dig. 44, 2, 25, 1 posterior
actio, sc. aestimatoria, etiam -em continet. POMPON. dig. 21, 1, 48, 8 sim-
pliarum venditionum causa ne sit -o, in usu est. AFRIC. dig. 44, 3, 6, 1
cum -o sit facta. 47, 2, 62, 2 quem hominem convenisset in causa -is
esse (GELL. 4, 2, 10 mulierem sterilem e. in c. -is. VLP. dig. 21, 1, 10, 2. *al.*
in DIG. 21, 1 [cf. p. 526, 50sq.]. cf. PAVL. dig. 15, 2, 2 pr. si ex c. -is erat de
peculio actio. 21, 1, 57, 1 [bis]). VLP. dig. 19, 1, 11, 3 -em ... contineri
empti iudicio. 21, 1, 1, 8 si quid tale fuerit vitii sive morbi, quod ..., id
dabit -i locum. 21, 1, 21 pr. (antea p. 526, 22) quia reddendo id fiebat,
idcirco -o est appellata quasi redditiō. 21, 1, 38, 10 ob morbum vitiumve
-o locum habebit in iumentis. 21, 1, 49 etiam in fundo vendito -em pro-
cedere certum est. 41, 2, 13, 2 venditionis est resolutio -o. PAVL. dig. 21, 1,
60 facta -e omnia in integrum restituuntur, perinde ac si neque emptio
neque venditio interessit. sent. 2, 17, 5 -o vitiosi mancipii intra sex men-
ses fieri potest. DIG. 21, 1 rubr. de aedilicio edicto et -e et quanti minoris
(redhibitoria actione var. l.). *al. in DIG. (maxime 21, 1).*

B vario respectu redhibentur: **1 res: a quae antea recep-
tae, absumptae, perditae sim. sunt:** **α quaelibet:** TERT. resurr. 32,
2 (antea affert Enoch 61, 5) idcirco nominantur bestiae et pisces in -em
carnis et sanguinis, quo magis exprimitur resurrectio etiam devoratorum
corporum. FRG. Vat. 113 de -e (contextu manco agi vid. de -e dotis ut: COD.
Iust. 5, 3, 19, 1 de -e vel retentione auctae dotis [7, 39, 7, 4°]). PS. RVFIN.
Ios. bell. Iud. 2, 646 p. 705 captos rapinarum damno corrigere voluit et -e
rerum rursus eos ad benevolentiam revocare (gr. ἀποδοσει). CONSENT.
Aug. epist. Divj. 11, 14, 1 episcopus ad -em, immo ad exhibitionem c-
dicum, quos apud se esse firmaverat, ... cogeatur (11, 14, 3. *item de -e
libri:* 11, 20, 3 quaternionum, quos ... furatus fuerat. SIDON. epist. 5, 2, 2
sub sponsione citae -is). COD. Theod. 2, 26, 5 (antea: si loca in controver-
siam veniant) ut causa cognita et -i obnoxius decernatur eqs. 4, 18, 1 qui
post conventionem rei incurbarit alienae, non in sola rei -e teneatur, sed
eqs. 4, 22, 4 in his ablatis ... celeri -e consulere. 16, 8, 25, 1 si -em (sc.
rerum e synagogis raptarum) consecratio veneranda non sinit, pro his eius-
dem quantitatis pretium tribuatur. *al.* **β pecunia credita (in com-
par. l. 70; huc simul pertinet p. 530, 22sq.):** DON. Ter. Phorm. 54, 3 (I
quod reddiderit pecuniam) -o debiti (cod. unus et SCHOL. Ter. Bomb. ad l.,
redditiō cett.). SCHOL. Iuv. 11, 9, 2 ex pollicitatione -is. AMBR. Tob. 16, 54
dominus ... talibus magis existimat faenerandum, a quibus -o non spe-
retur (seq. Luc. 6, 34sq.). 20, 79 -o creditori, non lingua respondet. COD.
Theod. 2, 27, 1, 6 si ... longā debitoris absentia ... -o proteletur. VAL. CEM.
hom. 4, 1 -is increpare moram. COD. Iust. 4, 30, 14, 2 futuram esse -em
instrumenti feneratorum promittentes. *al.*

**β quae vel pro aliqua re compensando, quodammodo responden-
do redduntur vel omnino debentur (hic illic pendet gen. indicans, quid red-**

hibeatur, e. g. l. 3sq. 30sq., quid -e compensetur l. 33. 35): **α varia
ratione; -entur:** quaelibet: AMBR. off. 1, 31, 162 (spectat ad Sirach
3, 34) -o ista gratiae apud dominum consuevit valere. PS. ORIG. in Job
2, 28 l. 17 Iob tolerantia stat pro coronarum (sc. martyrum) -e, dei
longanimitas pro iustitiae approbatione eqs. CASSIAN. inst. 5, 39, 1 caritatis
opus quodam -is colore cupiens exhibere (2 debiti colore). MAR. MERC.
Conc.^S I 5 p. 63, 14 magister ... luctam me vobis dominicam (ad Matth. 4,
13sq.) debere submonuit et ad huius -em coarctat (gr. Nestor. ed. Nau,
1910, 351 καταβολήν). SALV. eccl. 2, 54 (in imag.) ne grandia faeneranti
parva reddantur, ne largitionem -o non reimpet. gub. 4, 51 (ad psalm. 115,
12 quid retribuam domino eqs.) prima ... haec -o est (50 prima ... retribu-
tio). SIDON. epist. 9, 14, 7 (antea: si e ... diverso, quae repeteris, expeditas)
thematis celeberrimi votiva -o. RVRIC. epist. 2, 18 p. 403, 4 conscientiam in
dilectione non culpabilem, etsi in officiorum -e ... non ... aequalem.
SEDLV. op. pasch. 3, 8 (ad Marc. 2, 12) paralyticus sanatus gratae ... mutua
-e mercedis vectorem proprium, sc. grabattum, humeris ... revexit (carm.
pasch. 3, 102 grata mercede). ENNOD. epist. 7, 10, 1 p. 179, 7 compulsoris
functus officio ad -em promissionis suae vix advocatum coegi. CASSIOD.
var. 9, 21, 6 sex mensibus peractis statuae summae consequantur praedicti
magistri mediam portionem; residua ... anni tempora cum annorum
debita -e claudantur. *al.* quae fisco debentur (privatis debita ad
p. 529, 65sq. pertinent): COD. Theod. 4, 20, 1 ne ... fisci debitor vel alie-
nae rei ... retentator ... repetitionem effugiat, sed ad -em debitae quantita-
tis ... cogatur eqs. 9, 45, 3 ad eam debiti vel publici vel privati -em ...
cogantur, in qua eqs. (11, 36, 19 [disting. fiscalis calculi satisfactio]). 11, 36,
27 quos in publicis contractibus ... debitores cognitio ... convicerit, ...
obnoxii -i teneantur. CASSIOD. var. 1, 19, 2 quicumque Gothorum fiscum
detrectat implere, eum ad aequitatem -is artetis. **β pro facinore,
damno allato, impensis alterius (saepe de poena):** COD. Theod. 4, 8, 5, 4
adsertor libertatis minorum ... satis accipiat de multae, sc. adversarium,
-e. 10, 1, 10 qui in contractibus ... fisco perniciosus intersersorum ... se
fraudibus implicuerunt, in quadrupli -em teneantur. 10, 8, 5 qui litem
inprobe cuiquam intenderit, -e sumptuum damnorumque cohercebitur.
Iust. 11, 53, 1, 1 (inde brevius 6, 3, 13; a. 371) maneat ... eos poena, qui
alienum ... recipiendum esse duxerint, tam in -e operarum et damni ...,
quam multae. INTERPR. Paul. sent. 2, 17, 1 si quis rem alienam vendiderit
et pretium acceperit, ad -em duplae pecuniae manebit obnoxius. 2, 32, 12
furti -e. 5, 3, 1 qui damnum cuiquam intulerit ..., dupli -e componitur
(Paul. aestimatione dupli sarcitur). ENNOD. epist. 6, 16, 2 p. 158, 13 de
expensis ... me ... -em promittente (retribut- var. l.). CONC. Aurel. a. 511
p. 7 l. 81 sin ... episcopus eum ordinatum servum esse nescierit, ... simili -e
teneantur obnoxii (antea: dupli satisfactione compenset). CASSIOD. var. 4,
10, 3 (antea: in duplum ... direpta restituat). *al.*

2 homines: SYMM. rel. 23, 10 quidam syngraphā -em Felicis detenti
in alterum diem sponsione distulerat (II ut ... redderetur). COD. Theod. 7,
18, 14, 1 desertores per provinciales ... ad ea signa, quibus destinati fuerant,
redhibendi sunt, ne possessores -is (redhibentes Mommsen) damna per-
cellant propter eos, qui ... militiam fugerunt. HYD. chron. II p. 21, 91
pacem ruptam ... familiarum, quae tenebantur, -e restaurant. FVLG. aet.
mund. p. 142, 6 (ad gen. 22) Abraham nec in acceptione filii ingratus
exstitit nec in -e sollicitus murmuravit.

II rursum sumendi, recipiendi vel retinendi: **A respicitur
hominis redemptio:** IREN. 1 capp. 17 quot modi apud eos sunt -is (cf.
I, 21, 1 tot sunt ... redemptiones). MAR. MERC. Conc.^S I 5 p. 33, 13 Chris-
tus peccatis obligatum videns genus humanum et indigum [a] -e[m], non
imperio exoluit debitum, sed passione sua. **B in medicina:** respi-
citur rimentorum in corpore receptio: VINDIC. med. 8 Asclepiades
vult ... ex crudis fieri -es, ut accepti cibi disiecta materies in corporula ...
per corporis partes ... discurrat. CAEL. AVR. gyn. 1, 151 fit ... -o facilis
nutrimentis, cum digestionem perfecta ... sumpta corpori propriantur (gr.
p. 81, 24 ἀνάδοσις). adhiberi vid. in voce gr. q. e. ἐπιληψία vel ἐπιλη-
ψις reddenda: VINDIC. med. 33 ἰεγὸν νόσον ... fieri, quam nos -em vo-
camus, cum per inane (sanguis) in obtusione venae ... reciprocet ad
arteriam (Wellmann; potius de phlegmate cogitat Fischer in plagulis).

redhibitor, -ōris m. a redhibere. **i. qui redhibet:** red-
dendo debita: AVG. in psalm. 58, serm. 2, 1 (in imag.) hesternus sermo
protractus debitorem me in hodiernum reliquit; ... nunc reddendi tempus
advenit; quam ... sumus nos devoti -es, tam debetis vos esse avidi exac-
tores (re)debitores, redit-, retribut- var. ll.). resumendo: GLOSS.^L
II Philox. RE 71 red(h)ibitor (i. -or): ἀνάδοχος.

***redhibitorius**, -a, -um. a redhibere. scribitur litteris gr.
l. 75sq. de notione v. p. 531, 2. [in falsa var. lect. p. 529, 48.]

**i. q. ad redhibendum pertinens (sc. technice in iure de emptoris
actione -a; de re v. Kaser, Privatrecht I² 559. II² 393):** **1 fem. pro
subst. (sc. actio; in serm. gr. ἡ ᾠδὲβιτορία SCHOL. Basilic. 14, 1, 26, 7 [P,**

quater; loco gemino 14, 1, 26, 35 CA *exhibetur quater* ἑδνυ-]. *al.*; cf. GLOSS. iurispr. αὔσηθ P 19 ἑδνατορία ἢ τὸ διαπραδὲν ἀντιστρέφουσα): IULIAN. dig. 44, 2, 25, 1 est in potestate emptoris intra sex menses, -a agere mallet an aestimatoria (AFRIC. dig. 21, 1, 51, 1. PAVL. dig. 21, 1, 43, 9 si ex empto vel vendito vel -a ante actum est [antea l. 16]. *al.* in DIG. 21, 1. cf. l. 14). POMPON. dig. 21, 1, 48, 2 non nocebit emptori, si sex mensum exceptione -a exclusus velit intra annum aestimatoria agere. AFRIC. dig. 21, 1, 51 pr. cum mancipium ... vitiosum servus emat et -a vel ex empto dominus experiatur eqs. SCAEV. dig. 3, 5, 34, 2 VLP. dig. 50, 16, 195, 3. PAVL. dig. 21, 1, 44, 2 in -a vel aestimatoria. 21, 1, 47 pr. tum -am et quanti minoris denegandam tibi Labeo ait. COD. Iust. 4, 58, 4 pr. (a. 284/92) -am adversus venditorem praedii competere. *al.* in DIG. 21, 1. 2 *adi.*: -a actio: POMPON. dig. 21, 1, 48, 7 cum -a a. de sanitate servi empti agitur, eqs. GAIUS dig. 21, 1, 45 -a a. duplicem habet condemnationem: eqs. PAPIN. dig. 21, 1, 54. VLP. dig. 21, 1, 19, 2 (bis plur.). 21, 1, 23, 7 iudicium -ae a. PAVL. dig. 21, 1, 43, 9 -a [a.] (del. Mommsen). COD. Iust. 4, 58, 2 (a. 239) -am a. sex mensum temporibus ... concludi. DIG. de confirm. dig. 5 aedilicium edictum et -am a. (gr. brevius). *al.* in DIG. (cf. p. 529, 48). -um iudicium: GAIUS dig. 21, 1, 18 pr. si quid venditor de mancipio perperam adfirmaverit ..., aut -o aut aestimatorio ... i. agere potest emptor. Schrickx.

redhostio, -īre. a re(d)- et hostire. de notione et origine: FEST. p. 270 -ire referre gratiam (affert l. 28. 29) ...; nam et hostire pro aequare posuerunt. NON. p. 165, 21 -it: reddit (affert l. 29. 31; inde GLOSS. V 646, 55).

fere i. q. reddere respondendo: c. adv.: NAEV. praetext. 5 regem salutatur Vibe Albanum Amulium comiter (-tem cod.) senem sapientem: contra -is †menalus (explicat FEST. l. 23). c. obi. acc. (huc pertinere vid. ACC. trag. 92 [locum variis modis corruptum afferunt FEST. et Non. supra]): ACC. carm. fig. 10, 2 ut, dum velint brevitatem consequi verborum, aliter ac sit relatum redhosti(ant) responsum (explicat NON. l. 24).

redib- v. redhib-. **redibivus** v. p. 564, 27.

[redibulatio v. p. 529, 20.] **redica** v. rid-.

1. redico, -xī, -ere. a re- et dicere. NOT. Tir. 6, 70 -it. 6, 79 -xit. de notione: fort. huc GLOSS. V 328, 34 (sim. 36) refatur: redigitur (redic- [sc. voce formae depon. simili facta] Goetz in indice; cf. 328, 26 redigitur: [refatur], congeritur [] revocatur suspicatur Goetz in indice s. v. redigo; congeritur certe ad redigere pertinet]). [ed. ex var. l. dub. AVG. ord. 2, 2, 5 (dicere codd. plerique).]

1 i. q. dicendo porro tradere: SIDON. epist. 9, 13, 3 his religiosi narrationibus proferendis confabulatio frequens, his -endis sollicitus auditus inserviat (retinendis Luetjohann, alii alia). CASSIOD. var. 6, 17, 5 (ad referendarios) nostra sic probatis, si iusta -itis. VIRG. gramm. epist. 8, 2, 7 quod argumentum apud alium auditum cum Aeneae -ens ... referrem, non refutavit (rediens Huemer). **2 vi praeverbii evanida i. q. dicere:** FACVND. defens. 9, 3, 13 ut attentius advertatis quo proposito vel quo modo -endi loquatur (dicendi Sirmond).

2. redico, (-āre). [a ridica; redicare fort. pro *ridicare substitutum est sec. verba c. praeverbii re(d)- composita, e. g. redicere, redimere. Mei.] GLOSS. II 475, 28 χαρᾶκῶ: vallo, saepio, -o (reduco var. l.).

redictatio, -ōnis f. a re- et dictatio. fort. i. q. materies dictata, quae rursus proferenda est: HERMEN. Celtis coll. 37d pueri accipiunt ... materiam recitationis, -es (gr. ἀνάδοσιν). Holmes.

[1. redicula v. p. 24, 38.]

[2. redicula v. p. 542, 23.]

1. *redigo, -ēgi, -āctum, -ere. a re(d)- et agere. scripturam red- confirmant PRISC. gramm. II 35, 10 hiatus causa prohibendi. CASSIOD. gramm. VII 202, 26 (e Caesellio). NOT. Tir. 28, 89 -it. 97 -egit. de formis: -eg- pro -ig- in stirpe praes. trad. in var. l. TERT. adv. Hermog. 23, 1 GREG. TVR. Franc. 2, 37 p. 85, 6. *al.*, -ig- pro -eg- trad. in stirpe perf. TER. MAVR. 2264. VET. LAT. I Macc. 8, 3 (recc. L, V). COMM. apol. 945. *al.*, saepe in var. l., e. g. LIV. 5, 25, 12 HERM. vulg. sim. 9, 32, 3. 4 LACT. inst. 5, 3, 25. de notione (cf. l. 35sq. p. 535, 58. 538, 15. 18. 539, 8sq. *al.*): GLOSS. -o: εισοδιάζω. μετάγω. ὑπάγω ἀντὶ τοῦ ὑποτάττω. recipio. -it: κατιδύνει, ἀναλαμβάνει. II 369, 49 μεταφέρω: transfero, -o. 443, 38 συνάγω: coago, congero, recolligo, ... -o. GLOSS.¹ I Ansil. RE 373 -o: reduco (de- ed. falso). II Philox. RE 52 -tum: εισπραχθέν, εισοδιασθέν. III Abstr. RE 29 -itur: revocatur. V Aa R 138 -tus: conversus. *sim. al. legitur inde a* PLAVTO, TER., CATONE, ACC., LEGE repetund., RHET. Her., CIC., raro in poesi (omnino deest e. g. VERG., VAL. FL., SIL., STAT.). [confunditur in codd. imprimis c. reducere CIC. leg. agr. 2, 74 CYPR. epist. 63, 11, 3. *al.* (restit. LIV. 41, 27, 10 CVRT. 6, 2, 10), redire PLAVT. Aul. 602 PS. APVL. herm. 11 p. 277. *al.* (restit. FRONTIN. strat. 3, 6, 3; falso trad. GLOSS.¹ V Aa R 163), de-/dirigere COLVM. 2, 2, 8 CYPR. epist. 45, 1, 3. *al.* (restit. LIV. 41, 23, 17; falsa var. l. CELS. 7, 9, 2). restit. pro regere CIC. or.

frg. A 7, 21, regerere VARRO rust. 1, 64; e suppl. dub. CIC. rep. 1, 54 VARRO ling. 9, 6. *al.*]

fere i. q. retro vel rursus agere (vi praeverbii perspicua sub IA et p. 534, 55sq. 538, 58sq. *al.*, deflexa, sed adhuc apparente sub IB et p. 535, 17sq. 535, 54sq. 537, 71sq. *al.*, fere evanida sub IIA5 et p. 536, 74sq. *al.*; c. colore retrahendi *sim.* p. 534, 23. 539, 75. *al.*, contrahendi, congregandi l. 61sq. p. 533, 2. 71sq. *al.*). fere accedit acc. obi. (rei effectae p. 533, 74. 538, 68sq., vix etiam p. 533, 32), pro quo ponitur enunt. secund. p. 537, 15. 540, 29 et e. g. LIV. perioch. 46, 14, obi. subauditur p. 533, 62. 536, 11. 539, 24. 48. 541, 32. *al.*; indicatur quo vel cui per praepos. ad et in passim, ceterum infra p. 538, 54, intra l. 73sq. p. 539, 75, sub c. acc. p. 539, 25. 30. 35. *al.*, c. abl. p. 535, 36. 539, 27sq. 33sq. *al.*, trans l. 70, ultra l. 71 (cf. penes p. 534, 14), ceterum per dat. p. 533, 14. 535, 23. 538, 51. 541, 9. *al.*, acc. direct. l. 51, adv. l. 49. p. 538, 13sq. 540, 5 (cf. ubi p. 540, 3); unde per abl. separ. p. 533, 7 (cf. abl. instr. p. 533, 39), praepos. ab p. 534, 59. 535, 12, de p. 533, 34. 537, 30 et PS. CYPR. spect. 10, 2, ex l. 50. p. 533, 41sq. 535, 74. 538, 38. 539, 23. *al.* (cf. post p. 535, 49), per adv. p. 533, 36. 37. *al.*

exempla sic digerenda putavimus:

I respectu motus localis apparente -itur:

A eo, unde motus ortus est: **1 repellendo, retrudendo, retro dirigendo** *sim.*: l. 46. **2 restituendo, reddendo** *sim.*: p. 533, 13.

B colligendo, recipiendo *sim.*: p. 533, 29.

C reponendo, condendo *sim.* vel quovis modo: p. 534, 7.

II respectu motus localis evanescente vel evanido:

A -itur variis modis:

1 -endo res personae perducuntur in aliam condicionem, convertuntur in aliud:

a structuris sollemnibus, sc. c. praepos. ad vel in, -itur ad condicionem priorem p. 534, 55, deteriore, quantitatem minorem *sim.* p. 535, 17, quamlibet p. 536, 74.

b ceteris structuris: p. 538, 11 (c. solo obi. p. 538, 58).

2 -endo res personae aliquo transferuntur, alicubi reponuntur: p. 539, 6.

3 -endo ordinatur, distribuitur: p. 540, 9.

4 -endo impellitur, commovetur ad actionem vel affectum: p. 540, 44.

5 cetera exempla, sc. per meram periphrasin: p. 540, 58.

B -itur intellectu, interpretatione, sc.: **1 referendo, imputando:** p. 540, 69 (ad originem, auctorem *sim.* p. 540, 71, ad normam, regulam *sim.* p. 541, 10). **2 aestimando, adiudicando:** p. 541, 50. **3 distribuendo, dividendo:** p. 541, 73.

I respectu motus localis apparente -itur: **A eo, unde motus ortus est:** **1 repellendo, retrudendo** *sim.* (retro dirigendo sub b):

a -untur animantes: α homines eorumve coetus: ① quilibet (in imag. l. 49. 54. 62): PLAVT. Asin. 139 (adulescens ad lenam; in imag.) ego pol te -am eodem, unde orta es, ad egestatis terminos. VARRO rust. 3, 1, 4 maiores nostri ex urbe in agros (agris trad.) -bant suos cives (cf. antea: antiquior cultura agri). LIV. 26, 12, 19 quidam mulcati virgibus ... Capuam -untur. 37, 43, 3 dux dat suis signum, ut primos fugientium caedant, turbam insequentium ferro et vulneribus in hostem -ant. SEN. benef. 3, 37, 4 (in imag.) Manlio soli licuit impune tribunum plebis in ordinem -ere (*al.*, v. vol. IX 2, 955, 63sq.; locutionem explicat PRISC. gramm. III 293, 8 in o. -tus est, hoc est 'inter viles et abiectos connumeratus'. 293, 10 Livius in xxv ab urbe condita: [tribuni plebis in o. -ti], pro 'contemptissimi habitii' [] apud Liv. non invenitur; fort. spectat ad 25, 3, 19 coactos]). TAC. hist. 4, 44, 2 Mucianus quosdam egressos exilium in easdem insulas -egit. TERT. adv. Marc. 3, 21, 1 populo Israel ... ex dispersione -endo. AVR. VICT. Caes. 2, 4 cohortes praetorias dispersas ... in castra apud urbem -egit Tiberius (AVG. adv. Don. 35, 58 p. 161, 9 [in imag.] eis usurpatoribus correctis et in c. imperatoris -tis. aliter l. 66). *al.* ② hostes fugandi: BELL. Alex. 19, 3 Caesar eos, qui praesidio eum locum tenebant, ... depulerat atque in oppidum -erat (Hispan. 34, 6). Hispan. 15, 4 multi adversarii vulneribus adfecti in castra sunt -ti (LIV. 21, 9, 2 oppidani ... hostem ... fulum fugatumque in c. -unt. 26, 10, 4. aliter l. 61). LIV. 10, 36, 12 repulsi ... a castris hostes, mox etiam -ti ad eum locum, in quo commissa pugna erat. 37, 13, 9 dux praedatores exutos ... magna parte praedae ad mare ac naves -egit. TAC. hist. 5, 9, 1 Parthi trans Euphraten -ti (cf. PANEG. 8, 3, 3 Partho ... ultra Tigridem -to). ann. 1, 51, 4 Romani hostem ex silvis -unt in aperta caeduntur. FLOR. epit. 3, 7, 4 Metellus deinde totam insulam igni ferroque populatus intra castella et urbes -egit, sc. Cretes. 4, 5, 3 hostem Antonium Caesar adgressus intra Perusiae muros -egit. DARES 19 Achilles totum exercitum in fugam vertit, -egit in Troiam. *al.*

β animalia, pecus sim. (opp. agere l. 6, disicere l. 2, prodigere l. 5, secernere l. 4): LVCR. 5, 403 *Phaethonte mortuo Sol* disiectos ... -egit equos iunxitque (*simul spectat ad B*, cf. *Ov. met.* 2, 398 colligit). VARRO rust. 2, 5, 12 (*antea*: tauros ... a feminis secerno) tum denique tauros in gregem -o. 2, 7, 11 (*antea*: in pabulum prodigendum) cum *pulli equini* -ti sunt in stabulum. *Ov. fast.* 3, 64 *Romulus Remusque* -unt actos, *sc. a praedonibus*, in sua rura (*iura var. l.*) boves. 4, 511 filia *Celei* ... -bat monte capellas. *al.*

β -untur res (sc. laxius): AVSON. Mos. 224 *sol* reddit nautales vitreo sub gurgite formas et -it pandas inversi corporis umbras (cf. *e. g.* 227 unda refert ... nautas). PAVL. NOL. *carm.* 19, 600 ut ... *fur* -tis passibus emensos sua per vestigia cursus ... relegerit.

2 restituendo, reddendo sim. (*fere pro syn. sunt* referre l. 16, restituere l. 23; *opp.* erogare l. 19): PLAVT. *Persa* 324 ego omne argentum tibi hoc actutum incolume -am, *si mihi dederis*. LEX Malac. (CIL II 1964) 5, 36 per quem steterit, q(uo) m(ínus) ita pecunia -retur referretur (*sim.* 5, 39; *item fere* Irnit. 7 C 36 et 39). FRONTIN. *aq.* 115, 4 aliquantum plumbi sublatis eiusmodi ramis (*sc. fistulis foratis*) -tum est (cf. 118, 4 *plumbum aliaque e fisco* erogantur). TERT. *adv. Marc.* 4, 18, 4 portione spiritus sancti ... abscedere iam ab Iohanne *baptista*, -tam scilicet in dominum, ut in massalem suam summam. VLP. *dig.* 23, 3, 16 *matrimonio soluto dos* ad mulierem -etur. 43, 3, 1, 2 *praetor* -it ... ad heredes ... ea, quae legatorum nomine possidentur (*antea*: restituat heredi). PAVL. *sent.* 4, 6, 1 *ut testamentum* aperiat et recitetur ... ac deinde signo publico obsignatum in archivum -atur. AVSON. 18 *epist.* (350 S.) l. 50 (*in imag.*) ut cumulo carminis in fiscum suum -to redeant versus, unde venerunt (*sc. si centonem male composui*; cf. p. 534, 18). EVGEN. *Greg. Tur. Franc.* 2, 3 sal in aqua conficitur, sed si in aqua -tum fuerit, omnis species eius ... evacuat. *al.*

β colligendo, recipiendo sim. (*pro syn. sunt* cogere l. 46. 54 *al.*, colligere p. 534, 4, exigere l. 54. 58sq. *al.*; *opp.* dispertire l. 61, distribuere l. 66, ponere l. 55):

1 indicatur unde (-itur pecunia sim., quod vix pro obi. rei effectae accipias, sc. per inversionem struct. p. 538, 1sq. illustratae): *variis modis*: LEX repetund. (CIL I² 583) 63 (*si recte restit.*) (quanta pecunia de eius, quei ex h(ace) l(ege) condemnatus est, bonis -ta erit) (IVLIAN. in *Am.* 8, 4 l. 79 de agrorum fructibus pecuniam -ere). 68 unde ea pecunia -ta siet (LIV. 45, 43, 8 [v. l. 49]. cf. 5, 16, 7 *spolia* sub hasta venire, quodque inde -tum, militibus est divisum [cf. 35, 1, 12 *refectum*]). VAL. MAX. 4, 8, 1 *fundi pretium* ... parvum, utpote septem iugeribus et hoc in Pupinia addictis -tum (*item per abl. instr.*: CVRT. 6, 2, 10 XXVI (milia) talentum proxima praeda -ta erant [-duct- *trad.*]). *per praeupos*. ex: CIC. *div. in Caec.* 56 quam *pecuniam* ex Agonidis bonis -isset *Caecilium* (Phil. 13, 10 *quantam pecuniam* ex b. *Cn. Pompei* ... -isset *M. Antonium*. LIV. 8, 20, 8 quod ... aeris ex eis *Vitruvii b.* -tum est, ex eo aenei orbes facti *sunt*. 38, 59, 9. *al.*) leg. agr. 2, 98 cum omnem pecuniam ex aerario exhausisset, ex vectigalibus -isset, ab omnibus regibus ... coegisset. LIV. 10, 46, 5 id aes -tum ex captivis *venditis* dicebatur (CVRT. 4, 11, 11 ingentem pecuniam potuisse -i ex his c.). 45, 43, 8 sestertium ducentiens ex ea praeda -tum esse auctor est *Antias* ...; quod ... unde -i potuerit, non apparebat. *al.*

2 non indicatur unde: a -itur pecunia vel sim.: LEX repetund. (CIL I² 583) 62 in diebus x proxumeis, quibus, (quae *pecunia* -i potuerit, -ta erit (Cic. *div. in Caec.* 56 *Caecilium* quaestor bona *Agonidis* vendit, pecuniam -it. Verr. II 1, 96 [*indicatur recitatio*] de litibus aestimatis ... p. -tae [*ibid.* coegisse, 95 exigeret]). Rab. Post. 31 [*syn. cogendam*]). *al.* HOR. *epod.* 2, 69 *fenerator* omnem -egit *Idibus p.*, quaerit *Kalendis* ponere. LIV. 26, 49, 6, 41, 27, 10 quae p. -ta erat [-ducta *cod.*]). CIC. Q. Rosc. 53 si *Roscius*, quod universae societatis fuisset, petisset, quod tum -tum esset, aequaliter omnes partirentur (*syn. exegit*). Verr. II 1, 92 *Verres* reliqua *Malleoli bona* vendidit, pecuniam exegit; cum ad HS viciens quinquiens -isse constaret *eqs.* 2, 47 qui praefuerant his *Heraclii* bonis verbo -endis, re dispertiendis (dissipandis *vulg.*). *al.* CAEL. Cic. *fam.* 8, 8, 3 (*in formula iudicis*) non -am (*sc. pecuniam*). LIV. 38, 59, 8 quantum *auri argenteique* venditis omnibus bonis -i non posset. *perioch.* 89, 5 *bonis venditis* -tum est sestertium ter milies quingenties. *al.* PLIN. *epist.* 3, 9, 13 sestertium quadragens -egi parte vendita *Baeticorum*. CYPR. *epist.* 5, 1, 2 cum summula omnis, quae -ta est, ... sit apud clericos distributa. HIST. AVG. *Aur.* 17, 5. *al.* p. p. *neutr. pro subst.* (cf. p. 470, 25. 534, 1): IVLIAN. *dig.* 42, 7, 5 per quem *curatorem a creditoribus electum debitoris* bona distrahantur et portio ipsis, quae ex -to fieret, solveretur.

β -untur varia (cf. l. 3): VAL. MAX. 8, 7 ext. 9 (*in imag.*) ut longae ... industriae quasi in unum acervum exempla -amus (VVLG. *Ier.* 50, 26 tollite de via lapides et -ite in acervos). CALP. *ecl.* 5, 35 (in tenebris), quod mane fluet, rursusque premetur mane, quod occiduae mulsura -erit horae ([*l.*] *Housman*, implebis *trad.*]). *fort. obi. rei effectae intellegas coll. Verg. georg.* 3, 400 quod ... mulsero; *eadem ambiguitate*: PRVD. *ham. praef.* 30 ut ille ... rusticus, *sc.*

Cain, ... *rastris* -ta digna sacris crederet). VET. LAT. II *Macc.* 10, 24 (rec. B) *dux in praeparando bello* Asiani generis equos -ens (*gr. συναθροίσας, rec. L. al. congregato sim., M armans*). VLP. *dig.* 36, 4, 5, 22 colere agros et fructus -ere ([*syn. cogere; colligat*]). PRVD. c. *Symm.* 2, 1052 [*in imag. sec. Matth.* 19, 29] nostrorum solertia centiplicatos agrorum -et f. [-it *var. l.*] 2, 1060 decies deni -untur in horrea f.). *al.*

C reponendo, condendo sim. vel quovis modo (iuxta avehere al. l. 45, dare l. 12; disting. promovere l. 24, restituere l. 19): **1 -itur pecunia, praeda sim.:** LEX repetund. (CIL I² 583) 62 *si iudex* ex hace lege pecuniam omnem ad quaestorem -ere non potuerit ([*sim. e suppl.* 67]). LIV. 5, 19, 8 pars *praedae* maxima ad q. -ta est, haud ita multum militi datum. 5, 26, 8. PS. ASCON. *Verr.* p. 236, 18 ad quem q. -untur proscripti bona). CIC. *Verr.* II 3, 171 quod omnis frumenti copia decumarum nomine penes istum *Verrem* esset -ta. Att. 7, 1, 9 me, quicquid posset nummorum, ad apparatus sperati triumpho ad te -turum. LIV. 4, 53, 10 praedae ... fuit aliquantum; venditum sub hasta consul in aerarium -ere quaestores iussit (*al., v. vol. I 1056, 78sqq.*). TAC. *hist.* 4, 72, 1 -retur praeda in fiscum (COD. *Iust.* 10, 4 pr. [a. 225] *ut pretium partis tantum* in f. -atur, reliquum dominis partium restitatur. HIST. *Hadr.* 7, 7 damnatorum bona in f. privatam -i vetuit. cf. p. 533, 26). IVLIAN. *dig.* 10, 2, 51 pr. *hi* fructus ... ad eum *filium heredem* -endi sunt, *illi* ... ad omnes heredes pertinebunt. *al.* **2 -untur varia inducenda, reponenda (refl. l. 32; in imag. l. 32. 47):** LIV. 10, 4, 3 castra in tutiorem locum -ta (*opp.* 5 castra ... promovit. cf. p. 539, 64). INSCR. *suppl. Ital.* n. s. 4 p. 179 n. 43, 8 (*saec. I in.*) *curatores collegii sim.* (sodal?)es in ordinem -erunt: ... ([*seq. nomina*]). *item cooptatione, adoptione sim.:* PAVL. *FEST.* p. 121 lares ... animae putabantur esse hominum -tae in numerum deorum. TERT. *scorp.* 7, 3 [*ad Vet. Lat. prov.* 9, 2] in filios eius *Sophiae* -i. VLP. *dig.* 1, 7, 17, 2 pupillum -ere in familiam suam [cf. *ibid.* ex aliena familia quemquam -ere in potestatem suam]. *al.*) SEN. *epist.* 90, 38 (*antea: olim homines* in commune rerum natura fruebantur) avaritia ... omnia fecit aliena et in angustum se ex immenso -egit ([-ti vel -ta *trad.*]). *in imag. ut:* RVFIN. *Clement.* 3, 22, 2 *Simon magus* in a. -tus necessitate verborum. OROS. *hist.* 2, 14, 19 fractis opibus *Atheniensium* et in a. -tis. ENNOD. *dict.* 4, 1 p. 436, 5. *al.; cf. p. 537, 73*). QVINT. *inst.* 8, 3, 9 (*in compar. spectat ad orationis ornatum*) in ordinem certaue intervalla -am meas arbores (LACT. *opif.* 13, 7 *digitus maximus pedis* ita in o. -tus est, ut tamen ab aliis magnitudine ac modico intervallo distare videatur. CHALC. *transl. p.* 30^A *opifex* omne visibile ... ex inordinata iactatione -egit in o. [vertitur *gr. ἤγαγεν, ut Cic. Tim.* 9 adduxit in o.; *sim.* CHALC. *comm.* 298 si deus eam *silvam* correxit ... -egitque in o. ex incondita et turbulenta iactatione]. *aliter p.* 532, 54. 541, 63). FLOR. *epit.* 1, 23, 2 quando *artus corporis* sensissent, quod eius *ventris* opera -tis in sanguinem cibis inrigarentur. TERT. *anim.* 56, 2 creditum est insepultos non (*ante ins. Gelenius*) ad inferos -i, quam iusta perceperit (cf. 3 *avehat; abstrahi; detruidi*). PAVL. *sent.* 1, 15, 1^A (= LEX *Burg. Rom.* 13, 2) si quis saevum canem ... in ligamen ... non -erit. HEGES. 2, 9, 1 p. 150, 13 (*in imag.*) *Britannia* extra orbem posita, sed Romanorum virtute in orbem -ta. CASS. *FEL.* 43, 8 oleum ... in lanis -tum (*item* 64, 2). 67, 4 *haec* in ampulla -es et dabis (cf. 61, 4 *mittes*). COD. *Iust.* 6, 29, 3 pr. si *quis patre mortuo* ad lucem fuisset -tus (*sc. partu*). *al.*

II respectu motus localis evanescente vel evanido (saepe per periphrasin quandam, ita ut ponatur e. g. in ordinem -ere pro ordinare et sim.): **A -itur variis modis:** **1 -endo res personaeve perducuntur in aliam condicionem, convertuntur in aliud:** **a structuris sollemnibus, sc. c. praeupos.** ad vel in (sub p. 535, 36): **a -itur ad condicionem priorem (in imag. l. 75; cf. p. 538, 24. 58sqq.):** PLAVT. *Amph.* 475 *Alcumenam Iuppiter* -et antiquam (coniugi in concordiam, ([*l.*] in conc. coniugis *trad.*]). LIV. 3, 52, 2 sine restituta potestate *tribunicia* -i in c. res non posse. 6, 42, 12 ab diutina ira tandem in c. -tis ordinibus. *al.*) AUL. 602 *nullus servus commodis eri consulens* sua opera -et, umquam in splendorem compedes, *sc. terendo* ([*l.*] *cod. B*² rediet *cott.*; cf. l. 73). TER. *Phorm.* 966 bono animo es: ego -am vos *coniuges* in gratiam. CAES. *civ.* 1, 76, 5 terror oblatus a ducibus ... mentes ... militum convertit et rem ad pristinam belli rationem -egit (-igit *var. l.*). LIV. 3, 40, 11 re publica in tranquillum -ta. 8, 6, 14 *ut disciplina militaris* ad priscos -retur mores. *al.* PAVL. *FEST.* p. 12 integrare ... et adtegrare minus factum (*sc. vinum vel quidvis deminutum*) est in statum -ere (VAL. MAX. 2, 7, 2 totam *disciplinam militarem* continuo in suum s. -egit *Metellus* [*antea*: ad revocandam pristinam disciplinam militiae]). PAVL. *dig.* 39, 3, 2, 1 [*e Labeone*] in pristinum s. eam *fossam* -ere). SEN. *contr.* 10, 5, 15 imperium vestrum, *Atheniensium* in antiquos fines -itur. VELL. 2, 89, 3 imperium magistratum ad pristinum -tum est modum (SVET. *Aug.* 35, 1 senatorum affluentem numerum ... ad m. p. et splendorem -egit. cf. p. 538, 57 *nec non* VELL. 2, 98, 2 gentes ... in p. pacis ... m. HIST. AVG. *Hadr.* 22, 5 diligentia iudicis sumptus convivii ... ad anticum m. -egit). SEN. *epist.* 120, 4 (*in imag.*) hoc

verbum *q. e. analogia* cum Latini grammatici civitate donaverint, ego ... (puto) in civitatem suam -endum (ASCON. Corn. p. 54, 14 de re(di)gen-
dis in suas c. sociis [corr. sec. p. 54, 16 ut in suae quisque civitatis ius -retur.
cf. infra p. 538, 60 sqq.]). PLIN. nat. 18, 15 farris pretium ... ad assem -egit ...
plebei tribunus. 22, 154 ulcera atra ... ad vivum corpus -unt *lupini silves-*
5 *tres*. SVET. Aug. 31, 2 annum a divo Iulio ordinatum, sed postea ... con-
fusum, rursus ad pristinam rationem -egit. rhet. 30, 6 deplorato Italiae
statu, quasi iterum in formam provinciae -retur. FLOR. epit. 2, 18, 11 -to in
disciplinam milite (cf. p. 534, 65. 68). FRONTO p. 81, 21 omni vita mea ...,
non hac modo exigua vita, quae mihi superest, sed illa etiam, quam vixi, si
10 quomodo (in) integrum -i ... potest. PROB. inst. gramm. IV 181, 3 species
imperfectae *verborum* ... a qualibet qualitate verbi ad suam formam -i
reperiuntur (181, 7. 17). IREN. 3, 17, 2 spiritu *sancto* ad unitatem -ente
distantes tribus. CYPR. epist. 48, 2, 1 rebus ... ad pacem -tis. AVG. civ. 22,
19 p. 597, 19 *vas de limo factum* rursus in eundem limum -tum (cf. ALC.
AVIT. carm. 3, 176 limo formatus rursus -eris in arum). *al.*

β -itur ad condicionem deteriolem, quantitatem minorem sim. :

① *quaelibet exempla*: ① *vario respectu*: PLAVT. Aul. 169 *uxores*
in servitute (-tutum *trad.*) sumptibus -unt[ur] viros (CIC. rep. 1, 54
regis cives (redig)entis (in servitu)tem [suppl. *Mai*, (in egesta)tem *Halm*,
20 *ad l. 54 sqq. pertineat*]). CAES. Gall. 2, 14, 3 Haeduos a Caesare in s. -tos.
VET. LAT. gen. 47, 21 [cod. 100, *sim. Rufin. Orig. in gen. 16 tit.*] *Ioseph*
plebem -egit ei *Pharaoni* [sibi *Rufin.*] in s. [gr. *κατεδολώσατο*, cf. *Vulg.*
subiecit]. I Cor. 9, 27 [Iren. 4, 37, 7, *sim. al. et VVLG.*] lividum facio corpus
meum et [in s. -o], [gr. *δολαγωγωω*, cod. 75. *al. servituti subicio*; cf. p. 538,
25 *51 et GLOSS. II 280, 27. al.*]. Poen. 907 (in *imag. lusus*, cf. *Otto, Sprichw.*
n. 858) ad incitas, *sc. calces*, lenonem -et *erus tuus*, si eas *puellas* abdu-
xerit (Trin. 537. cf. *Non. p. 123, 18* 'incitas' dicitur egestas). TER. Phorm.
979 in id -tus sum loci, ut, quid agam cum illo *Phormione*, nesciam pro-
sum. VAL. MAX. 5, 7 ext. 1 diversi adfectus ... ad ultimam tabem corpus
eius *Antiochi* -erunt. 9, 3 ext. 3 tunc inter eas *Romam et Karthaginem*
finem fore belli ..., cum alterutra in habitum pulveris esset -ta. SEN. nat. 4,
13, 4 (*de aqua*) hoc, quod illa *natura* fluere et patere omnibus voluit, ...
luxuria -egit ad pretium (CELS. dig. 17, 1, 50, 1 *si servus* debilitate[m]
flagitiove ad nullum p. sui -tus est. cf. CONC.⁵ II 3, 3 vers. ant. p. 93, 1 [=
35 DIONYS. EXIG. Conc.⁵ II 2, 2 p. 54, 10] si quis episcopus ... sub pretio -erit
ordinationis gratiam, quae non potest vendi [gr. *II I, 2 p. 158, 11 εις προαων*
καταγαγοι]). rem. fort. 5, 4 alios *defunctos* lapis ad ossa -turus (i. *sarco-*
phagus) includit. COLVM. 4, 3, 5 *novella neglecta* ... ad ultimam -itur ma-
ciem et sic intabescit, ut *eqs.* PLIN. nat. 22, 129 longo morbo ad tabitu-
40 *dinem* -tis, subvenit *alica* (i. *fere pro subst. masc.*, ut: FRONTIN. strat. 3,
4, 1 *Fabius Maximus* ad famem -tis potius est). LEX Malac. (CIL II 1964) 3,
27 qui ... nominatim in eam condicionem -untur, ut de his quoque suf-
fragium ex h(ac) l(e)ge ferri oporteat ([*opp. I, 25 sq. petere* ... honorem sua
sponte]. *item fere* Irnit. 7 A 12). FRONTO p. 209, 15 longa desuetudine
bellandi miles Romanus ad ignaviam -tus. APVL. met. 10, 16, 1 *quidam*
risu ... adusque intestinorum dolorem -tus. CASSIAN. c. Nest. 6, 9, 2 quo
devolutus es, quid effectus, in quae -tus? (cf. p. 538, 14 et SALV. gub. 6, 5
ecce in quid recidimus, ecce in quid post illum christiani populi puritate[m]
..., ecce in quid -ti sumus, ut beatam fore ecclesiam iudicemus, si *eqs.*).
50 GREG. TVR. Franc. 10, 13 p. 497, 7 *hominem* piscium faucibus devoratum,
in stercore -tum (ITIN. Anton. Plac. rec. A 27, 2 *piscina Bethsaida* [cf.
Ioh. 5, 2 sqq.] ... -ta est in s.). *al.*

② *ad inopiam, paucas possessiones, paucos oboedientes sim.*
(*refl. l. 63. 66, -untur ipsae possessiones e. g. p. 536, 1; cf. l. 20, vix huc p. 538,*
7): PLAVT. Rud. 549 *eheu*, -tus sum usque ad unam hanc tuniculam ...:
perii oppido. TER. Haut. 929 *filius potius* abeat ..., quam ... ad inopiam
-at patrem ([*Goetz, Gloss. I p. 425, huc refert GLOSS. I III Abol. RE 44 -et:*
adducit, reducit]). PORC. LIC. carm. frg. 3, 6 ad summam i. LIV. 25, 26, 2 ad
i. omnium rerum. SEN. epist. 1, 4. *al.*; cf. p. 538, 55). OV. met. 6, 199
(*Niobe loq.*) non ... ad numerum -ar ... duorum, Latonae turbam (cf. SEN.
dial. 12, 16, 6 *Corneliam* ex duodecim liberis ad duos fortuna -erat). SEN.
epist. 20, 8 -e te ad parva, ex quibus cadere non possis. CVRT. 3, 3, 28
Dareus ... loci, in quo pugnavit, angustiis -tus est ad paucitatem *militum*
(*paulo aliter p. 536, 41*). QVINT. decl. 269, 1 me cupiditas amici ad duos
65 *servos* -egit. SVET. Tib. 13, 1 -egit ... se deposito patrio habitu ad pallium
et crepidas. Nero 16, 2 adhibitus sumptibus modus; publicae cenae ad
sportulas -tae. *al.*

③ *ad numerum, modum sim. minorem*: ① -untur res: CATO
agr. 38, 1 fornacem ... pedes latam x facito ...; usque ad ped(es) tres
summam latam -ito (SEN. epist. 86, 17 circuncisis ramis et ad unum -tis
pedem). VARRO rust. 1, 64 *quidam retrimentum oleae* decocunt ..., (ad)
duas partes quoad re(de)gerunt (*item decoquendo*: frg. Non. p. 551, 21
mustum 'defretum' appellabant, si ex duabus partibus ad tertiam -erant
defervefaciendo. SCRIB. LARG. 83. *al.*). HOR. sat. 1, 1, 43 quod *immensum*

auri pondus si comminuas, vilem -atur ad assem. OV. ars 3, 363 est genus
tabulae lusoriae in totidem tenui ratione -tum scriptula, quot *eqs.* met. 14,
149 consumpta ... membra *Sibyllae* senectae ad minimum -entur onus.
VAL. MAX. 3, 2, 23 l. 310 aestus regressu suo spatium *litora dividens* ... in
vadum transitu facile -egit. SEN. nat. 3, 13, 2 hic *umor* in diductione rerum
ad quartas -tus est. epist. 88, 29 temperantia ... alias *voluptates* ... abigit,
alias ... ad sanum modum -it (SVET. Iul. 44, 2 ius civile ad certum m.
-ere. *al.*; cf. p. 534, 72 sqq.). 90, 23 grana franguntur *molis* ..., donec ad
minutiam frequenter trita -antur. COLVM. 3, 15, 3 eam *plantam* ... totam
exputare et ad unam materiam firmissimam -ere (*sim. 4, 7, 3 [de malleolo]*
cum ad unum pampinum iam -eris. *al.*). PLIN. nat. 6, 119 oppidum ...
quondam stadiorum LXX amplitudine ..., nunc in arcem -tum (*simul spec-*
15 *tat ad l. 49 sqq.*). 30, 1 *ars magica* tres alias ... complexa in unam se -egit.
31, 131 medici ... ad duo nomina eas *spongeas* -egere, Africanas ... Rho-
diacasque. TAC. ann. 6, 16, 2 *unciarium faenas* ad semuncias -tu(m) (cf.
Liv. 7, 27, 3 semunciarium tantum ex unciario faenas factum). SVET. Iul.
41, 2 iudicia ad duo genera iudicum -egit. Nero 10, 1 graviora vectigalia ...
minuit; praemia delatorum ... ad quartas -egit. EVTR. 10, 9, 2 res publica
ad duos Augustos -ta (*sc. superstites, ut: Ps. AVR. VICT. epit. 41, 19* ad
tres ... -ta dominatio est. 43, 1 -ta ad unum se, *sc. Iulianum*, orbis Romani
curatione. *paulo aliter p. 539, 61*). HIL. AREL. vita Honorat. 8 l. 5 -untur ad
breves capillos luxuriantes comae. PRAEC. canon. Ptol. 16 p. 40, 12 h(ae)
minutae C quindecies multiplicat(ae) fient minut(ae) minutarum MD, qu(ae)
-t(ae) in LX fiant minut(ae) XXV. *al. breviando, amputando scrip-*
25 *ta proluxa*: VARRO rust. 1, 1, 10 hosce ipsos *Cassii Dionysii libros* XX
utiliter ad VI libros -egit Diophanes (cf. FEST. p. 218 intermorta iam et
sepulta verba ... praeterire et reliqua quam brevissime -ere in libros ad-
modum paucos. CASSIOD. inst. 1, 8, 12 quos *viginti libros* ... in decem
libris). DON. vita Verg. l. 81 *Vergilius* plurimos versus dictare solitus ac ...
30 retractando ad paucissimos -ere. ② -untur homines (*refl. l. 47:*
coetus hominum: CIC. Marcell. 10 nobilissimam ... familiam iam ad
paucos -tam (LIV. 4, 11, 3 quoniam civitas Ardeatium intestino tumultu
-ta ad p. esset. SYMM. rel. 44, 1 mancipis salinarum magno ex numero ad
p. -ti. *al.*; cf. l. 28. 30). CAES. Gall. 2, 28, 2 ex sescentis ad tres senatores ...
sese -tos esse dixerunt *legati Nerviorum*. LIV. 10, 6, 7 ad quattuor augu-
rum numerum ... -i collegium (SVET. Tib. 34, 1 munerum impensas
corripuit ... paribus ... gladiatorum ad certum n. -tis. *al.*). VAL. MAX. 3, 2
ext. 9 cum ... tota regis Gelonis stirps ... ad unam filiam ... esset -ta. 9, 2
ext. 2 *Hannibal non* ante sanguine explebatur, quam ad unum victorem
omnes *captivos inter se pugnantes* -isset. FRONTIN. strat. 1, 8, 11 *Afros* -tos
ad ... paucitatem (PS. CYPR. singul. cler. 1 p. 174, 6 *ecclesia* -itur per
dies singulos ad nimiam p. AVG. civ. 12, 10 p. 526, 24 plurima terrarum ita
vastari, ut -antur homines ad exiguum p. *al.*; cf. p. 535, 64). *al. sin-*
45 *guli quodam modo coerciti* (cf. p. 535, 61): SEN. epist. 65, 19 a toto
abductum -is in partem? (*sc. me philosophantem*). POMP. gramm. V 289, 6
Donatus -egit se ad summam brevitate[m] (cf. l. 12 breviter strinxit). *item*
refl.: OROS. hist. 7, 33, 1 qui *monachi* ad unum fidei opus ... se -unt et
militare nolunt [cf. *Hier. chron. a. Abr. 2391*]).

③ *ad dignitatem, gradum inferiorem, impotentiam sim.* (cf. l. 12;
aliter c. respectu promovendi p. 537, 61): CAES. Gall. 1, 45, 2 quibus *nationibus*
victis p(opulus) R(omanus) ignovisset neque in provinciam
-isset (7, 77, 16 *Gallia* in p. -ta. TAC. ann. 2, 42, 4. *al.*; cf. in provinciae
formam vol. VI l. 1076, 50 sqq. [addas LIV. perioch. 93, 2. 102, 1. *al.*; cf.
p. 535, 8], formulam VELL. 2, 38, 1. *al.*). VELL. 2, 44, 4 post bellum *Punicum*
ab Romanis Capua in formam praefecturae -ta erat. FRONTIN. strat. 4, 1,
18 *senatus redeuntes e captivitate* equites ad peditem -egit, pedites ad levem
armaturam. TAC. hist. 5, 9, 3 defunctis regibus aut ad modicum -tis. SVET.
Claud. 16, 2 splendidum virum ... in peregrinitatem -egit censor (cf. VLP.
dig. 2, 4, 10, 6 ad peregrinitatem). PANEG. 2, 25, 2 *sub Maximo usurpatore*
vidimus -tas in numerum dignitates et exutos trabeis consulares. *al.*

④ *ad nihilum sim.*: LVCR. 1, 791 (= 2, 752) immutabile ... quid-
dam superare necessest, ne res ad nihilum -antur funditus omnes (cf.
797 redeant]. LIV. 5, 25, 12 praedam ... publicando ... ad n. SEN. nat. 1, 15,
2 *donec fulgura* per adsiduam deminutionem -antur ad n. *et saepe*; cf. SEN.
dial. 6, 19, 5 *mors omnia* in n. -it [*al., e. g. l. 67*]. VET. LAT. Iob 26, 5 [Aug.
ad loc. p. 562, 2] numquid gigantes -entur in nihilo? [*var. l. gr. ματαιωθη-*
50 *σονται*, HIER. interpr. Iob in nihilum, *aliter Vulg.*]. *sim. al.*). 5, 877 donec
ad interitum genus *animalium* id natura -egit (LACT. inst. 7, 11, 5 nihil
..., quod non aliquando [ad i. -atur ... ipsa confectrice ... vetustate, [sec.
Cic. Marcell. 11, ubi], conficiat et consumat vetustas]). CAES. Gall. 2, 28, 1
prope ad interneconem ... nomine *Nerviorum* -to. LIV. 26, 37, 8 ab L. Marcio
tumultuario duce ad vanum et inritum victoriam -tam esse (28, 31,
1 spe ad i. -ta). PAVL. NOL. carm. 9, 45 muris ad inane -tis. *al.*

γ -itur ad quamlibet condicionem (sed ad β vergunt e. g. p. 537, 34 sqq.;
pro syn. sunt (con)vertere p. 537, 3. 63, facere p. 537, 13): ① *contextu*

vario: ① -untur res: incorp.: CAES. anal. frg. Gell. 19, 8, 8 neque 'quadrigas' in unam nominis figuram -ere neque 'harenam' in multitudinis appellationem convertere *possumus*. SEN. contr. 2, 1, 25 dum insanos imitatur ..., quod toties simulabat, ad verum -egit *orator quidam* (aliter p. 541, 22). 7, 5, 12 gravis scholasticus morbus invasit: exempla cum (di)dicerunt, volunt illa ad aliquod controversiae thema -ere. SEN. epist. 108, 27 (ad Verg. georg. 3, 66sq.) primus quisque tamquam optimus dies placeat et -atur in nostrum. FLOR. epit. 1, 17, 7 Decius ... consecrationem *capitis sui* in victoriae pretium -egit (peregrit var. l.). PS. APVL. herm. 10 p. 276 hic *modus conclusionum* -itur in secundum indemonstrabilem conversa eius secunda propositione (*sim. saepius* 11sq. p. 277). TERT. adv. Marc. 4, 21, 2 (1) inhumanitatem qui in testationem -i iubet, iudicem comminatur ([I] *Christus* hoc in testimonium mandat fieri, v. *Luc.* 9, 5]. SCAEV. dig. 32, 39, 1 dicta *morientis* in t. Gaium Seium -isse. PAVL. dig. 41, 7, 8. cf. VLP. dig. 7, 9, 1, 4 qualis res sit ..., si in testatum -erint *heres et legatarius*). SACERD. gramm. VI 461, 14 ironia est ... pronuntiatio dictionis in contrarium -ens intellectum (*sim. in eadem re* CHAR. gramm. p. 364, 1 DIOM. gramm. I 462, 7; *item respic. tropus*: CAEL. AVR. acut. I praef. 13 *Asclepiades saepe metalepsi utitur*, ut ... dicat 'densatum liquorem' pro partibus liquoris densatis; partes enim ad totum -it). CHAR. gramm. p. 148, 10 omnis ... comparatio in tertii ordinis declinationem -itur, velut 'hic doctior huius doctioris'. COD. Iust. de emend. cod. 4 quod, si quid ... ad constitutionem necessario sit -endum, hoc a nobis ... constituatur. 7, 7, 1, 5 usque ad triginta solidos pretium eorum *servorum artis peritorum* -i. al. corp.: VITR. 2, 6, 2 *spongia Pompeiana* excocto (-cta var. l.) ex alio genere lapidis in hanc -ta esse videtur generis qualitatem. VELL. 2, 109, 1 corpus *militum* ... perpetuis exercitiis paene ad Romanae disciplinae formam -tum (cf. in formam: VAL. MAX. 8, 15 ext. 3 locum, quo humatus est *Amphiarus*, in f. condicionemque templi -endo. SEN. nat. 3, 27, 10 *flumen stagnans* agros in f. unius lacus -it. COLVM. 2, 2, 8 de silvestri regione in arborum f. -enda [de-, dirigenda var. ll.]. 12, 15, 5 *quidam ficos compressas* in figuram stellarum ... vel in f. panis -entes. al.). COLVM. 2, 4, 8 *iugerum* in liram satum -itur (cf. arb. 30, 1 violam qui pacturus est, terram ... in pulvinos -at). 4, 4, 2 pastinatum resolvere atque in pulverem -ere (12, 20, 6 in pulvere(m) -itur *pix arida*. PLIN. nat. 32, 24 PALLAD. 8, 9. MARCELL. med. 26, 72 asini renes ... exusti tritique, id est in p. tenuissimum -ti. al.; cf. p. 538, 74 et 26, 94 haec omnia ... tunsata et ad levissimum p. -ta [26, 95]). 12, 51, 2 cum *oliva* est in samsam -ta. SCRIB. LARG. 60 cornorum cervi ustorum ... et ad cinerem -torum (76 pulmo vulpis ... ad c. -tus. cf. 122 in c. candidissimum [PALLAD. 11, 14, 10. al.]). 201 emplastrum ... -tum in rotundas ampliores, quas magdalias dicunt (cf. 224 sucus cucumeris ... compositus rationeque in pastillos -tus. MARCELL. med. 28, 19 haec omnia ... in pilulas). al. PLIN. nat. 14, 55 *vina vetusta* iam in speciem -ta mellis asperi. al. VLP. dig. 6, 1, 3, 2 meum et tuum argentum in massam -tum est (COD. Theod. 12, 6, 13 pr. *solidi* in m. -ti). 29, 1, 19 pr. eos *codicillos* ... in potestatem institutionis -ere, i. in vim testamenti (cf. l. 64; aliter p. 539, 10). VVLG. Ioel 2, 6 *pavore* omnes vultus -entur in ollam (i. in *nigritiam*, cf. *Nah.* 2, 10). PETR. CHRYS. serm. 111, 1 quos oculos non -at in fontes et fluentia lacrimarum, quando unius *Adae* lapsus extitit ruina cunctorum? GREG. TVR. Franc. 7, 24 calicem aureum ... in numisma -tum (*nisi sec. p. 538, 1 sqq. explices*). al. ② -untur homines (dei AVG.): LIV. 34, 51, 4 civitates ... ex omni colluvione et confusione in aliquam tolerabilem formam -endae (cf. QVINT. decl. 279, 7 civitates ... confusas ad certam vivendi formam -erunt *maiores*). VAL. MAX. 9, 12, 1 (*de Tullo Hostilio*) columen urbis ... caelesti flamma in ea[de]m conditione(m) -tum, ut *eqs.* (VLP. dig. 40, 1, 4 pr. is *servus* ... in eam c. -itur, ut libertatem adipiscatur. cf. TERT. monog. 13, 5 [ad *viduam*] *Paulus* ad contrariam te -egit c., ne amisso viro nubas [VLP. dig. 28, 5, 6, 1 etsi *nepotes* -antur ad filii c. COD. Theod. 3, 5, 2 pr.]). GELL. 16, 13, 5 (*ex orat. imp. Hadr.*) Praenestinos ... petisse ..., ut ex colonia in municipii statum -rentur. HIST. AVG. Alex. 19, 4 libertinos numquam in equestrem locum -egit. HIER. in Eph. 5, 29 ut et uxores in viros et corpora -antur in animas (*saepius affertur a RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 25 [syn. (con)vertantur]. 2, 45*). AVG. civ. 11, 1 p. 461, 28 *dei falsi* ad quandam egenam potestatem -ti. al.

③ in *computatione, calculatione*: VARRO rust. 1, 28, 1 *tempora anni* -ta ad dies civiles nostros, sc. *anni Iuliani*. SEN. epist. 88, 13 (*ad geometriam*) scis rotunda metiri, in quadratum -is, quamcumque acceperis formam. COLVM. 5, 2, 10 si *ager* fuerit sex angulorum, in quadratos pedes sic -itur: *eqs.* FRONTIN. aq. 26, 4 digitus quadratus in rotundum -tus habet diametri digitum unum *eqs.* (*item loco interpol.* 38, 3).

④ in *descriptione formae recurvatae*: MELA 1, 15 qu[is] flexum paludis ad Ponticum -it *ora Europae*. SER. med. 939 inscribes chartae ... 'abracadabra' saepius ..., sed detrahe summam *litteram* ..., donec in angustum -atur littera conum. MACR. Sat. 1, 9, 12 draconem ... in orbem -tum caudamque suam devorantem.

⑤ in *venditione, auctione sim. -untur bona in pecuniam* (cf. p. 537, 51 et quae p. 533, 31sq. *adnotavimus*): QVINT. decl. 269, 1 vendita esse omnia, ... in pecuniam -ta (AMBR. epist. 6, 27, 1. PALLAD. hist. mon. I 46, 3 p. 319^A *Melania* omnia vendidit et in pecunias totum atque in aurum -egit [gr. p. 134, 11sq. εἰς χρυσὸν κατακεραματίσασα]). TAB. cer. (Inscr. Brit. 2443; ante a. 155) 7b ut illam puellam, sc. *ancillam*, ad nummum -as (*sunt qui ad p. 535, 54sq. trahant, sed cf. Ps. QVINT. decl. 5 them. universis bonis in nummum, -tis [Häkanson, unum trad.]. LACT. inst. 3, 23, 5 patrimonium in nummos -tum. COD. Theod. 3, 30, 3 pr.*). VVLG. deut. 14, 25 vendes omnia et in pretium -es.

⑥ *ceteris structuris (c. solo obi. l. 58sq. et hic illic sub β)*: α *cum obi. rei affectae; qualitas mutata*: ① *indicatur*: ② *per adv. (enunt. secund. pro adv. positum l. 24): directionis*: TER. Eun. 238 miser, quod habui, perdidit: em, quo -tus sum! ([cf. DON. ad loc. ad vel habitum suum vel corpus ostendens hoc dicit. GLOSS. q. -tus: ad quid perveni[t]. LVCAN. 7, 399 generis q. turba -ta est humani! SYMM. epist. 2, 30, 1 q. -ti sumus! iustitiam perdidit). 690 eo -es (cod. A, -is cett.) me, ut, quid egerim, egomet nesciam? ([*huc spectat* GLOSS. -is: compellis]. LIV. 26, 24, 5 *ducem Romanum Macedonas* eo -turum esse, ut ... urbibus *captis* ... excedant. 30, 13, 7. SEN. dial. 5, 21, 2 *Cyrus* iuravit ... se amnem *rapidum* ... eo -turum, ut *facile* transiri ... posset. al.). LVCR. 1, 553 si nullam finem natura parasset frangendis rebus, iam corpora materiai usque -ta forent ..., ut nil *eqs.* *cetera exempla*: LVCR. 3, 848 si materiem nostram collegerit aetas post obitum rursusque -erit, ut sita nunc est (cf. 857 semina ... in eodem, ut nunc sunt, ordine posta). GREG. TVR. Mart. 1, 33 *quidam* a pustulis malis sensum omnem perdiderat et ita -tus fuerat, ut nihil penitus ... intellegere possit. 2, 14 p. 613, 24 puella *paralytica* ... usum gressuum male -ta perdiderat. VEN. FORT. carm. 10, 12^d, 5 famulum dure ante -tum. ③ *per enunt. consec. (sc. conexu laxiore; iuxta praepos. in p. 537, 56, adv. l. 17sq. 26): TER. Haut. 946 ut filii luxuriosi animum ... retundam* [et, (om. cod. A) -am, ut, quo se vortat, nesciat. ACC. trag. 516 me, uti credam ex tuo esse conceptum satu, multa, argumenta -unt animum et connovent (i, ut heredam ... satu ut *trad., alii alia temptaverunt*). VITR. 7, 3, 7 *calx corripit in se colores sim. et, cum fit arida, -itur, ut sui generis proprias vide(a)tur habere qualitates. COMM. apol. 945 captivitas illos Iudaeos ibidem (sc. in Babylonia) -igit ut essent (-egit *edd., sed cf. p. 531, 60*). ④ *per praedic. : CAES. Gall. 2, 27, 5 quae (sc. transire latissimum flumen al.) facilia* ex difficillimis animi magnitudo -erat. 4, 3, 4 *Suebi Vbios* vectigales sibi fecerunt ac multo humiliores infirmiores -erunt. VITR. 7, 11, 1 *aes et harena* confervescendo cum coaluerint, ... a proprietatibus discedunt suisque viribus (rebus *trad.*) ... confecti(s) caeruleo -untur colore. HERM. vulg. sim. 9, 9 (*item fere Pal.* 9, 9, 2) si volueru eos *lapides rotundos* quadratos -ere, multum mihi ex his recidendum est (gr. ποιῆσαι). 9, 32, 3 quare scidisti illud *vestimentum* et inutile -isti? (*Pal. fecisti*). FORTVN. AQVIL. in euang. 2 I.9 (*respic. Matth. 21, 2*) Iherusalem destrui ... et -i ut castellum. VVLG. IV reg. 13, 7 interfecerat ... eos rex Syriae et -erat quasi pulverem in tritura areae. PS. AVG. serm. ed. Caillau 52, 1 *Christus* pauper factus est, ut me divitem -ret. ALC. AVIT. epist. 41 p. 69, 20 (= AVELL. 136, 2) illud nos ... suspensos ... -it et anxios, quod *eqs.* ⑤ *per dat. : VET. LAT. I Cor. 9, 27 (cod. 77, sim. Orig. in Matth. ser. 94) castigo ... meum corpus et servituti -o, vel subicio, ([i, add. sec. p. 535, 25]. AMBR. Is. 4, 16 si quis cohercet in se corporis luxus et s. -at carnem suam. VICT. VIT. 3, 58 libertatem ... perpetuae s. -ere). ⑥ *per praepos. infra: AMBR. Nab. 16, 69 (cf. III reg. 21, 17sq.) Ahab* rex i. omnem inopiam -tus a domino. BOETH. cons. 2, 5, 25 ut *natura humana* i. bestias -atur, si se nosse desierit. GREG. TVR. Franc. 2, 9 p. 54, 19 principe Valentiniano paene i. privati modum -to.**

⑦ *non indicatur, sc. ut intellegenda sit: restitutio status prioris (iuxta recurrere l. 62)*: CIC. or. frg. A 7, 21 (*in tit. legis a. 95 a. Chr.*) legem Liciniam et Muciam de civibus re(di)gundis ([*trad. apud Ascon. Corn. p. 54, 8, cf. supra p. 535, 3*]. SCHOL. Cic. Bob. p. 129, 10 leges ... de c. -endis). TERT. resurr. 60, 7 -tis et recuratis omnibus membris *navis dissolutae*. CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 144, 2 -tis ... respiraculo pausae viribus (reductis *Barthius*). VEN. FORT. vita Germ. 35 superfuso oleo debilis palma -itur (redd-, regred-, dirig- var. ll.). *amplificatio numeri*: COMPT. Carth. 1, 6 p. 283, 18 quem quadrantem *diei* per quadriennium temporis -es, et facit ... quater quadrantes as; haec est feria una.

⑧ *cum obi. rei effectae*: VET. LAT. Bar. 5, 7 (Iren. 5, 35, 1) ut valles impleantur ad -endam planitiem, terrae (i, gr. εἰς ὀμαλισμόν, cod. 133. al. ad aequalitatem, *sim. rec. Vulg.*). PALLAD. vet. med. 2, 2 pigmentorum ... omnium brevem -egi (sc. *ibid.* 3, 3). CARM. adv. Marc. 5, 144 *recensum populi Augustus* fecit primus et in numerum scriptura, -ta est (i, i. ἀπογραφῆ, *Luc.* 2, 2). MARCELL. med. 26, 95 crustulas *sanguinis* ... teres atque ex eo levissimum pulverem -es (cf. *struct. sollemnes p. 537, 34sq.*). BOETH. arithm. 2, 1, 5 I.50 (4 l. 34sq. *quadruplam proportionem* ad triplam ...

remeare) ex quadrupla (sc. VIII, XXXII, CXXVIII) ... proportio tripla (sc. VIII, XXIV, LXXII) -ta est. mus. 1, 3 p. 191, 4 est ... consonantia dissimilium inter se vocum in unum -ta concordia. cons. 3, 8, 12 ex ... omnibus, quae disserui, illud -ere in summam licet, quod eqs. COD. Iust. 12, 19, 13, 1 licet nondum -ta sit quantitas pristina adiutorum (retracta var. l.).

2 -endo res personaeve aliquo transferuntur, alicubi reponuntur (respectu motus corporalis evanido): **a** in potestatem possessionemve alienam (cf. GLOSS.¹ I Ansil. RE 353 sqq. [cod. Paris.] -igit in potestate: subiecit. -egit in leges. -egit in iustitia. -egit in dicione. -egit sub imperio eqs.): PLAVT. Rud. 1379 si vidulum hunc -issem in potestatem eius lenonis, iuratus(t) dare mihi talentum ... argenti (sc. rursus, ut e. g. LENT. Cic. fam. 12, 15, 1 vectigalia. VAL. MAX. 3, 2, 16 quem gladium amissum ... in suam p. -egit Cato. 9, 3 ext. 4 Semiramis non prius decorem capillorum in ordinem quam tantam urbem Babylona in p. suam -egit. 9, 12 ext. 1 CVRT. 7, 6, 14. al. aliter passim, e. g. l. 18. 34. p. 534, 30; cf. etiam l. 31 sqq. et vol. X 2, 316, 70 sq.). CIC. leg. agr. 2, 74 populi Romani vectigalibus ... ipsum populum Romanum coerceas, opprimas, -as (reducas var. l.) in istam Xviralem dicionem ac potestatem? (saepe, v. vol. V 1, 962, 28 sqq.; cf. infra l. 35 nec non IORD. Get. 226 Attila Alanorum partem ... statuit suae -ere [-i var. l.] dicioni). LEX Mamil. (grom. p. 266, 1) partem pecuniae dimidiam in publicum -ito iudex (Vrson. [CIL II² 5, 1022] 65, 19 quae pecunia poenae nomine ... in p. -ta erit. al., v. vol. X 2, 2450, 55 sqq.; addas e. g. CIL VI 31574 [= 37037; aet. Tib.] quidam curatores ... ex privato in p. -erunt [sc. hunc agrum; cf. ibid. 1267. 31573 restituerunt]). CAES. Gall. 5, 29, 4 Galliam ... sub populi Romani imperium -tam (NEP. Timoth. 2, 1 Corcyram s. i. Atheniensium -egit. INSCR. Plin. nat. 3, 136 [= CIL V 7817; a. 7/6 a. Chr.] gentes Alpinae ... s. i. (populi) R(omani) sunt -tae. al.; cf. sub imperio l. 9 et Hier. hom. Orig. in Ier. 14 p. 687^A nusquam invenitur, ubi Israel et Iuda s. uno rursus i. -antur [cf. gr. p. 22, 13 sq. συναγαγοῦσαν ... ἐπὶ τὸ αὐτό]). NEP. Milt. 1, 4 incolae eius insulae Lemni sub potestate -ere ... Atheniensium (2, 5 insulas ... s. Atheniensium -egit p. Paus. 2, 4. PROB. Verg. georg. 3, 264 quod tale sit vinum, ut vi sua feras quoque s. suam p. -at. cf. sub potestate: AMPEL. 16, 2 Alexander omnes Asiae gentes s. p. sua -egit [sed cf. 16, 1 in suam potestatem]. SVLP. SEV. dial. 2, 14, 3). LIV. 28, 21, 1 Marcius ... in barbaros ... sub ius dicionemque -endos missus (SYNON. Cic. p. 423, 7 domuit. ... sub dicionem reddidit. s. i. -egit. in potestatem deduxit). FLOR. epit. 1, 9, 8 totam Italiam sub se -erunt Romani (AMPEL. 11, 1 Ninus primus exercitu prope totam Asiam s. se -egit. 28, 3. 31, 1). LEX rivi Hib. I 15 (de multa) id omne magistri pagi in commune -unto (III 13. al., v. vol. III 1978, 14 sqq.). VET. LAT. gen. 47, 20 (cod. 100) -egit, Ioseph omnem terram Aegyptiorum (in possessionem) Pharaoni ([Pharaonis cod. a. corr.;] gr. ἐκτίησατο, Rufin. Orig. in gen. 16 tit. acquisivit, Lib. iubil. 45, 8 possedit, Vulg. emit]. sim. ibid. 22 [obi. supplendo; gr. ἐκτίησατο, Aug. loc. hept. 1, 200 possedit, cf. Vulg. subiecit]. 23 [Ioseph ad populum] -egi vos in p. et terram vestram ... Pharaoni [gr. κέκτημαι, Vulg. possidet, sc. Pharaon]. al.

b in memoriam: -ere praeteritum in m. alicuius personae (obi. supplendo TER.): TER. Phorm. 383 ego me eum nosse nego; tu, qui ais, -e in m. CIC. Phil. 2, 18 qui ... tibi venit in mentem -ere in m. nostram te domi P. Lentuli esse educatum? fam. 1, 9, 9 quid egisset ..., in m. -egit. QVEROL. p. 55, 5 nisi omnia in m. -is, forsitan aliquod exciderit. CONSVLT. Zacch. 3, 7, 4 saeva in m. -i cupis. al. -ere aliquem in m. praeteriti (obi. supplendo PRISC.): RVT. LVP. 2, 6 rem publicam hic adesse et ... -ere vos in m., qualem se a maioribus acceperitis. HIER. in Agg. 1, 5 considerate ... et vos in m. -ite, quae feceritis et quae passi sitis. in Ezech. 29, 8 l. 844 eos Israhelitas in m. iniquitatis. PRISC. gramm. II 579, 20 ('Aeneas ...; is eqs.') quod 'is' -at in m. primae cognitionis, sc. 'Aeneas' (cf. l. 23 ad recordationem ... refertur).

c exempla varia: CIC. har. resp. 42 Clodius quaestum illum maxime fecundum uberemque campestem ad se ita -egit, ut homo popularis fraudaret improbissime populum. Att. 2, 9, 2 si fuit invidiosa senatus potentia, cum ea non ad populum, sed ad tris homines immoderatos -ta sit (tralata Cratander in marg. ed.; cf. antea: quo invidia transeat). BELL. Alex. 26, 3 Mithridates regiones, per quas iter faciebat, ... in amicitiam Caesaris -erat. SEN. Herc. O. 39 in tutum meas laudes -egi ([recepti rec. A, quod defendi potest coll. dial. 6, 22, 3]. PAVL. dig. 40, 12, 24 pr. litem contestando in t. eas actiones -ere. cf. p. 534, 23. l. 75). rem. fort. 16, 6 hanc uxorem facile ad mores tuos -es, quam nondum corruperunt publici. FRONTIN. aq. 109, 1 cum vacare aliquae coeperunt aquae, adnuntiatur et in commentarios -itur (cf. NOVELL. Valent. 32 pr. lex ... in Theodosianum -ta corpus [sc. cod. Theod. 3, 1, 10]). TERT. resurr. 54, 4 (respic. II Cor. 5, 4) quomodo mortale devoratur a vita? dum recipitur et -itur et includitur in ipsam. CARM. de fig. 88 (tit. μετάβασις) remeatio fit, cum rursus me -o ad rem [cf. Rut. Lup. 2, 1 cum orationem ... nostram revocamus ad propositum]. item refl.: IVLIAN. in Am. 5, 13 l. 272 laudatur ... prudentia doctoris intra silentii se tuta -entis, si a parte auditorum reflarit

adversitas. EVSTATH. Basil. hex. 1, 2, 4 multi eorum philosophorum ad confusam informemque se materiam -erunt [cf. gr. p. 8^A ἐπὶ τὰς ὀλίγας ὑποθέσεις κατέργον]. COMM. apol. 591 quaerat homo, ubi sit sua vita -ta. IVLIAN. epit. novell. 36, 1 (respic. Novell. Iust. 22, 1) haec constitutio suas ... vires retrorsus non -it nec obtinebit in eis, quae ante ipsius tempora contigerunt. al. -itur, quod in posterum reservatur, sc. postea tractandum: TER. MAVR. 2264 nunc ipsa metra, quae -egi, prosequar (sc. orsa iambo, v. 2181; -igi trad.).

3 -endo ordinatur, distribuitur (pro syn. est cogere l. 20. 35): **a** in compositione librorum, orationum sim. (cf. praevalente respectu breviandi p. 536, 24 sqq., introducendi p. 539, 69 sq., differendi l. 7): RHET. Her. 3, 9, 16 dispositio est, per quam illa, quae invenimus, in ordinem -imus (HIL. psalm. instr. 8 LXX seniores in numerum eos psalmos atque o. -erunt. AVG. serm. 214, 1 ea collecta breviter et in o. certum -ta atque constricta. DIONYS. EXIG. praef. 3, 1 constituta ... collegi et in quandam -ens o. titulis distinxit. al.). 4, 2, 3 is, qui ... omnia in arte maxime scribenda -it in singulas rationes praeceptionis, necesse est eius rei summus artifex sit. CIC. de orat. 1, 186 nihil est ..., quod ad artem -i possit, nisi eqs. ([antea: qui illa artificiose digesta generatim componeret]. 2, 142 Crassum ius civile, quod nunc diffusum et dissipatum esset, in certa genera coacturum et ad a. facilem [facile recc.] -turum. cf. phil. frg. III 2 [Gell. 1, 22, 7; tit. libri deperditi] de iure civili in a. -endo [SEN. nat. 2, 32, 5. SYMM. epist. 1, 4, 2 naturam bene loquendi in a. -egit Aristoteles]). orat. 208 nemo ... scripsit orationem generis demonstrativi ..., quin -ret omnes fere in quadrum numerumque sententias (233 si dissipatam ... s. ... ordine verborum ... commutato in q. -as). SEN. epist. 84, 2 (comparantur apes, quae mel disponunt ac per favos digerunt) ut quicquid lectione collectum est, stilus -at in corpus (TERT. resurr. 2, 13 [respic. de anima liber] -tis in ordinarij materiae c., si quae et alibi pro causarum incursione praestricta distulimus. RVFIN. hist. 1, 1, 4 velut e ... campis doctorum flosculos decerpentes ... in unum c. -ere et coagmentare, [gr. σοματοποιῆσαι]). QVINT. inst. 8, 6, 62 fit ... frequentissime aspera ... et hians oratio, si ad necessitatem ordinis sui verba -antur (relig. cod. unus). 9, 4, 52 ut nihil, quod est prorsus scriptum (sc. in oratione), (non) -i possit in quaedam versiculorum genera vel in membra (cf. 53 in ... mensuras coegerunt). POMPON. dig. 1, 2, 2, 7 cum Appius Claudius ... ad formam -isset has actiones legitimas, ... scriba eius ... subreptum librum populo tradidit (cf. in formam: AVG. serm. 212, 2 collectum et in f. quandam -tum. BOETH. in herm. comm. sec. 2, 3 praef. p. 80, 1 Platonis dialogos vertendo vel etiam commentando in latinam -am f. al.). **b** cetera exempla: OV. met. 1, 33 deus congeriem (i. chaos) secuit sectamque in membra -egit (coegit cod. unus; cf. p. 534, 41). LIV. perioch. 20, 16 libertini in quattuor tribus -ti sunt, cum antea dispersi per omnes fuissent.

4 -endo impellitur, commovetur ad actionem vel affectum: HOR. carm. 1, 37, 15 mentem Cleopatrae ... lymphatam Mareotico vino -egit in veros timores Caesar. epist. 2, 1, 155 poetae contumeliosi formidine fustis ad bene dicendum delectandumque -ti (item ad c. gerund.: CYPR. epist. 55, 27, 3 hortatore ipso deo ... ad agendam paenitentiam peccatores -i). VAL. MAX. 3, 2 ext. 3 Leonidas Xerxen ... pertinacia virtutis ad ultimam desperationem -egit (SVET. Aug. 81, 1 iocinere vitiatum ad d. -tus). QVINT. inst. 11, 2, 45 in hanc consuetudinem (sc. ediscendi ad verbum) memoria exercitatione -enda est. PS. QVINT. decl. 8, 1 mater ad totius orbitatis -ta patientiam. SVET. Aug. 21, 1 nationes male quietas ad obsequium -egit. FLOR. epit. 3, 10, 25 Caesar Gergoviam civitatem in deditio-nem -egit (recepit cod. unus). APVL. apol. 43, 5 an ipse animus expergitus cito ad divinationem suam -atur. AVG. in psalm. 38, 18 l. 44 deum -ere nos ad confessionem infirmitatis. al.

5 cetera exempla, sc. per meram periphrasin: FRONTIN. grom. p. 35, 23 modus ... nondum in mensuram -tus ([cf. l. 20 antequam mensura agri agatur]. sim. ad mensuram: BALB. grom. p. 103, 11 flexuosa linea ad m. -itur, quemadmodum ipsius loci natura permittit. HYG. lim. grom. p. 167, 18 agrum [cf. p. 168, 4 mensura ... agenda]). VET. LAT. Phil. 4, 6 (Mar. Victorin. ad l.) nihil ad sollicitudinem -atis ([gr. μηδὲν μερομῶτε, cod. 77. al. et Vulg. nihil solliciti sitis]). TERT. adv. Marc. 5, 1, 1 ad s. -am istam de Paulo inquisitionem). TERT. resurr. 35, 11 (10 capillos capitis omnes numeratos, cf. Matth. 10, 30) perituros ... quae ratio in numerum -isset? CYPR. epist. 15, 4 illud ad diligentiam vestram -ere et emendare debetis, ut eqs. al.

B -itur intellectu, interpretatione, sc.: **1** referendo, imputando (pro syn. sunt e. g. componere et recondere p. 541, 8, dirigere p. 541, 41, referre l. 74. p. 541, 47. 49, tribuere p. 541, 48): **a** ad originem, auctorem sim.: CIC. orat. 10 quicquid est ..., de quo ratione et via disputetur, id est ad ultimam sui generis formam speciemque (i. ιδέαν) -endum (syn. 9 referuntur, v. p. 625, 43). GELL. 16, 12 tit. quae vocabula Cloatius Verus ... ad origines linguae graecae -it. APVL. apol. 43, 3 posse

animum humanum ... -i ac redire ad naturam suam, quae est ... divina, atque ita ... futura rerum praesagare. TERT. adv. Marc. 4, 16, 5 Christus ... memoriam iniuriae prohibens et ultionem ad deum -ens ([cf. deut. 32, 35 mea est ultio]). PS. SEN. mon. 56 omnia ad deos -ere, [deo delegare mor. 80]). 5, 17, 1 'recapitulare', id est ad initium -ere vel ab initio recensere, 'omnia in Christum' (Eph. 1, 10, ubi gr. ἀνακεφαλαίωσεσθαι). adv. Val. 29, 2 (antea: fontes ... generis humani) choicum ... ad Cain -unt, animale ... ad Abel componunt, spiritale ... in Seth recondunt. PASS. Petr. Paul. brev. 5 hoc (sc. miraculum) divinitati Simonis magi -ens Nero. al.

b ad normam, regulam sim.: VARRO ling. 9, 9 quod quis in verbis declinandis peccat, -ere debemus ad ... similitum verborum rationem. SEN. contr. 10 praef. 10 non sum ex iudicibus severissimis, qui omnia ad exactam regulam -am ([-dicam, -dicant sim. var. ll.; sunt qui con. derigam vel dirigant]). FRONTIN. aq. 118, 3 reditum vectigalium ... nostra sedulitas ad certam r. -egit. CHAR. gramm. p. 43, 1 [tit.] de nominativis ad r. -tis. CONC. Hipp. a. 393 p. 20 l. 7 ut semper filii sint in potestate parentum adque disciplinae r. ab ipsis ... -antur. al.). suas. 1, 4 qui astrologi ... annus hiemis atque aestatis vices ad certam legem -erunt (SEN. epist. 82, 19 non -o ista ad l. dialecticam eqs. TER. MAVR. 2847 genus hoc phalaeciorum ... Varro ad l. -ens ionicorum). SEN. dial. 11, 1, 1 aedificia sim., si -as ad condicionem naturae omnia destruentis ..., caduca sunt. epist. 13, 13 nemo ... timorem suum -it ad verum (95, 57 nisi res ad v. -erit animus [cf. 58 ad v. ... pervenitur]. aliter p. 537, 4). 39, 6 necessaria metitur utilitas; supervacua quo -is? 124, 1 illud probo, quod omnia ad aliquid profectum -is. PLIN. nat. 18, 211 Caesar dictator annos ad solis cursum -ens singulos. GELL. 20, 1, 37 talionem ad aestimationem iudicis -i. APVL. flor. 9, 8 meum ... unumquodque dictum acriter examinatis ..., ad limam et lineam certam -itis. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 59 ('quamvis nil extra numerum fecisse modumque curas') quamvis ... omnem curam tuam ad numerum hominum modumque -as, hoc est ad rationem, ad sapientiam. al. **c cetera exempla:** PLIN. nat. 17, 34 (respic. Cato agr. 5, 6 terram cariosam) -amus ad ligni cariem et inveniemus illa ... vitia. PROC. dig. 50, 16, 125 existimo ad id, quod actum est, interpretationem promissi -endam esse. POMPON. dig. 12, 1, 8 (e Iuliano) traditiones ab herede factas ad id tempus -i, quo hereditas adita fuerit (GAIVS inst. 3, 218 iudicem ad id t. ... aestimationem damni -ere, quo plurimi res fuit. VLP. dig. 24, 1, 11, 2 [e Marcello] eo tempore, ad quod traditio -itur). APVL. flor. 2, 7 si ad oculos et optatum istum terrenum -as, et hebetem (-i) dirigas, cuncta -as, res -as viri docti iudam). TERT. adv. Hermog. 23, 1 (ad gen. 1, 2 terra autem erat eqs.) Hermogenes 'terrae' nomen -it (in) materiam ... et 'erat' in hoc dirigit, quasi eqs. adv. Marc. 2, 24, 4 (respic. Vet. Lat. Ion. 4, 2 deum paenitentem malitiarum) malitia, non quae ad naturam -atur creatoris, quasi mali, sed quae ad potestatem, quasi iudicis. 3, 20, 7 (ad psalm. 131, 11 de fructu ventris tui) 'ventrem' ad David -egit, ad principem generis et familiae patrem. SERV. ecl. 9, 5 ('fors omnia versat') nisi hoc ad personam rusticam -as, aspere contra Augustum dictum est. AVG. civ. 7, 28 p. 310, 25 Varro ... omnes deos in caelum et terram -ere ac referre conatur (cf. p. 311, 20 tribuit). DIFF. ed. Beck p. 68, 4 'magnum' ad animum, 'grande' ad corpus -itur (cf. e. g. p. 64, 11 refertur).

2 aestimando, adiudicando: LIV. 41, 23, 17 donec ad certum -atur (dirigantur cod.), vanusne hic timor an verus fuerit (44, 15, 4 populum Romanum ... legatorum ... verba ad c. -isse). SEN. benef. 3, 15, 4 qui dat beneficia, deos imitatur, qui repetit, feneratoris; quid illos, dum vindicamus, in turbam sordidissimam -imus? dial. 7, 5, 2 homines, quos in numerum pecorum ... -egit ... ignoratio sui (QVINT. inst. 10, 1, 54 poetarum iudices Alexandrini neminem sui temporis in n. -erunt. PAVL. dig. 50, 16, 168 pali et perticae in n. materiae -endi sunt [in numero loco gemino 32, 56]). LACT. inst. 5, 3, 25 Iovem summa potestate depulsum in ministrorum n. -isti. aliter p. 534, 27. 540, 66. al.). epist. 71, 32 ab hoc iudicio vero omnis species, quae impetum mentis movet, -etur ad liquidum (SYNON. Cic. p. 422, 29 docet. ... ostendit. palam facit. ... ad purum -it; ad limpium; ad l.). QVINT. inst. 1, 4, 3 ut grammatici auctores alios in ordinem -erint, alios omnino exemerint numero (PS. PACIAN. sim. carn. p. 118, 26 cur Christus in o. carnalium -atur, si censu carnis alienus est?). TERT. anim. 32, 6 (exemplis datis) sic et cetera ad incongruentiam -es. pudic. 2, 16 de moechiae et fornicationis statu examinare, in quam delictorum partem debeant -i. resurr. 52, 11 (respic. I Cor. 15, 39 non omnis caro eadem caro) corpus honoris, non generis, in differentiam -ens apostolus. LACT. inst. 2, 8, 16 quem deum profecto ad imbecillitatem hominis -is, cui nihil aliud quam opificium concedis. 5, 17, 16 qui vitam aeternam negant, virtutem plane ad stultitiam -unt, siquidem tantos huius vitae labores fructu ... suscipit. al.

3 distribuendo, dividendo: SERV. auct. Aen. 8, 522 'putare' est et discernere et in partes -ere; inde 'disputare'. FAV. EVL. 14, 2 quod (sc. ingenii progressio) ... in quinque -atur hebdomadas.

p. p. p. redactus pro subst. masc. p. 535, 41, neutr. p. 533, 67. 534, 1. deriv.: redactio, 2. redactus (-ūs). Spoth.

2. redigo v. 1. redico.

[redimedium GLOSS. II 591, 17. ad repudium revocat Goetz, ubi v.] [redimentum v. revimentum.]

redimiae, (-ārum) f. pl. [voci subest adi. *redimius 'qui redimi potest' a verbo redimere derivatum, ut adi. eximius ab eximere; v. Leumann, Gramm. 1977, 291sq. Mei.] [fort. subest in var. l. dirimiae ad loc. corruptum GLOSS. II 50, 39.] GLOSS. -ae: res quae redimuntur a praedonibus. res a praedonibus redemptae. II 363, 31 λύτρα: -ae, singularia non habet.

redimicula, -ae f. v. redimiculum.

?**redimiculo**, -āre. [a redimiculum, ut exspectes notionem q. e. 'redimiculo colligere', sed praeverbio perperam sec. re-cingere, re-cludere sim. intellectu significatur actio, qua effectus colligendi tollitur. Mei.] i. q. redimiculum solvere: GLOSS. II Philox. RE 65 (item 73) -at: ἀναδέματα λύει (ἀναλύει δέματα trad. loco priore). Ok.

***redimiculum**, -ī n. a redimire (quod non ante Cic. legitur).

NOT. Tir. 26, 98 -um. nom. plur. masc. -i l. 26, fem. -ae PS. FVLG. RVSP. serm. 5 (cf. l. 26). de notione: FEST. p. 273 -um vocant mulieres catellam, qua maxime utuntur, (maxima utantur cod.) ornatus causa. GLOSS. -um: ἀνάδεσμος. corona. ornamentum. ornamentum capitis in gyro, veluti[s] corona. -a: retinacula (inde restit. V 142, 8 redi(mi)cula: r.). auri cincilla. III 22, 38 καθέτη: -um (in cap. de aureis, ut 93, 47. al.). 323, 33 κεκρόφαλος (-κροφ- cod.): -um (in cap. de vestibus). V 387, 26 ridimiculi: cyniuithan (anglosax., ut GLOSS. Corp. R 186 ridimicula[e]: cynewiddan). al.; cf. l. 48. 64. 70sq.

significatur quodcumque aptum est ad redimendum (accedit adi. materiam indicans e. g. aurea l. 42sq. [cf. l. 24 bis. 54], pampinea l. 59 [cf. l. 45. 61]); pertinet ad: 1 vinculum ad aliquem capiendum, detinendum (sc. in imag.): PLAVT. Truc. 395 (loq. mulier se praegnatem simulans) ut esset aliquis laqueus et -um, reversionem ut ad me faceret miles.

2 habitum vel ornamentum (opp. vinculum l. 51): **a** animalium (maxime mulierum, sed effeminatorum virorum l. 68 [cf. l. 56. 67], monachi l. 69; statuae l. 41sq. 54, rei per prosopop. l. 59, animalium l. 44. 57. ad rem v. Hug. RE IA 449sq.); respicitur: **α** quodlibet decus (fort. huc trahas l. 68; de ornamento colli e. g. l. 42sq., de frontis vel pectoris decore e. g. l. 40sq. 55): CATO orig. 113 mulieres opertae auro purpurae; ... lineas, pelles, -a. LVCIL. 505 spiram pallas -a promit mulier se ornatura. CIC. Verr. II 3, 76 haec civitas mulieri in -um praebeat, haec in collum, haec in crinis. OV. met. 10, 265 Pygmalionis statuae aure leves baccae, -a pectore pendent. fast. 4, 135 aurea marmoreo -a demite collo statuae Veneris (4, 137 a. ... -a reddite collo). CALP. ecl. 6, 38 sub ipsis cornibus cervi et tereti pendent -a collo. FRONTO p. 152, 8 ut necenterentur ex eis pampinis vitis Libero thyrsi, corona Sileno, nymphis ... -a. VET. LAT. cant. 1, 10 (cod. 169, sim. al.) cervix tua sicut -a (gr. ὀμίσχοι, Vulg. 1, 9 monilia, Greg. Ilib. in cant. 2, 35 -um ornamentum. explicat RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 156, 6 -a ... constrictiones vel connexiones monilium eqs.; alludit AMBR. Isaac 4, 17 -a cervicis ..., in qua sunt ... humilitatis insignia. in psalm. 118 serm. 3, 6, 1 sq. portare Christi iugum suave est, si ornamenta putes ... esse, non onera ...; [2] -a, non vincula geris. al.). 7, 1 (Epiphan. Schol. Phil. Carp. in cant. 187) moduli femorum tuorum similes -is (gr. ὀμίσχοις, Vulg. monilia. cf. vol. VIII 1250, 9sq.). CIL XI 358 (saec. II/III?) signum (Bacchae?) cum -o auri ... et thyrso et cantaro argenti). ANTH. 704, 1 Hesperie ... -a nectit ..., pectore digna suo. AMBR. in psalm. 118 serm. 1, 5, 1 -is et omni affectato decore plus dedecens caro. 3, 6, 2 animalia -is gaudent et falerari sibi magis quam nodari videntur (antea l. 50sq.). PRVD. psych. 448 (habitus Voluptatis) crinalis acus, -a, vittae eqs. PS. ALEX. c. Dind. coll. 2, 13 (in imag.) tempora anni ... pampineis cincta -is. MART. CAP. 2, 141 quo ... immortalis ... factam velut aenigmate -i perdoceret, ex herba quadam rurestri ... dea virginem coronavit. PS. FVLG. RVSP. serm. 69 (respic. II Macc. 7, 27sq.; in imag.) iunxit mater eloquiis suis ad gemmas lapidem pretiosum, et fecit septenarium -um (sc. e filiis mortuis). al. **β** vitta mitrae (cf. ISID. orig. 19, 31, 5 -a ... sunt quibus mitra alligatur [inde GLOSS.]): VERG. Aen. 9, 616 habent -a mitrae Phrygum (SERV. religatas habetis mitras). OV. epist. 9, 71 (63 mitrā redimire capillos) detrahat Antaeus duro -a collo, ne pigeat molli subcubuisse viro. IVV. 2, 84 molles, qui longa ... -a sumunt frontibus et toto posuere monilia collo (an ad α?). **γ** restis monachi: CASSIAN. inst. 1, 5 subcinctoria seu -a vel proprie rebracchiatoria (v. p. 260, 7sq.; inde ISID. orig. 19, 33, 5 -um est quod subcinctorium sive bracle nuncupamus).

b rerum: DON. Ter. Andr. 726, 4 verbenae ... -a sunt ararum (cf. 7 ad aras coronandas). MART. CAP. 9, 888 (vers.) fulcris -a necere sueta Flora.

deriv.: ?redimiculo.

***redimio**, -ivī (-iī), -itum, -īre. [verbo subesse vid. adi. *redimis 'ligamento praeditus' derivatum a subst. *redimo- 'ligamentum, copula', cf. e. g. imberbis a barba, infamis a fama (v. Leumann, *Gramm.* 1977, 346); cuius subst. duae radices considerari possunt, sc. *dem₂- 'domare' (v. Rix et al., *Lex. der indogerm. Verben*, 2001, 116sq., de Vaan, *Etym. Dict. of Latin*, 2008, 517), ut *re-dom-o- sit quasi retinaculum, quo capilli domantur, et *de₂- 'colligare' (v. Rix et al., *op. cit.*, 102), ut *re-d₂-mo- significet fasciam sim. colligantem (ad suffixum comparari potest e. g. al-mus < alere). **Mei.]** de formis: stirpis praes.: fut. -bit IVVENC. 4, 189, imperf. indicat. -iba- VERG. Aen. 10, 538 PAVL. FEST. p. 220. AVSON. 13, 105 (94 S.), 1. PAVL. NOL. carm. 16, 232 MART. CAP. 5, 431. stirpis perf.: forma non contracta -vit SIL. 7, 198 PAVL. NOL. carm. 15, 360. 18, 21 CE 758, contracta -iit SVET. Aug. 91, 2. de mensura: redī- PRVD. psych. 687 ENNOD. carm. 2, 77, 5. de notatione: GLOSS. -or: στέφομαι. -iri: coronari. -tus: ἐστεμμένος, coronatus aut ornatus, praecinctus. -ti: ἐστεφανωμένοι, ἐστεμμένοι. GLOSS.¹ I Ansil. RE 343 -tus (redemptus cod.): cinctus. sim. al. legitur in orat. soluta inde a CIC., FESTO, VELL., in versibus inde a CATVLLO, LVCR., VERG. [confunditur in codd. maxime c. redimere, e. g. l. 53. p. 544, 15. 51. 74; in var. l. dub. pro incincta Ov. fast. 3, 669, distincte 6, 483; e conl. pro peramavit STAT. silv. 4, 5, 24; suppl. Diehl ACT. lud. saec. Sept. Sev. 5^a, 67 Pighi (a. 204) Bacchum pa(mpineis red)imitum cor(nua sertis) (v. *app. crit.*.)]

i. q. cingere, circumdare (struct. sollemni pro obi. est id, quod re cingente afficitur, quae plerumque indicatur per abl. [praepos. ex c. abl. p. 544, 27], hic illic deest, e. g. l. 57sq. 75. p. 544, 9sq., res cingens pro subi. p. 544, 73; accedit acc. respectus e. g. l. 70sq.; struct. inversa pro obi. quod cingendo imponitur p. 544, 71 [fort. etiam p. 544, 32, vix l. 60]; fort. obi. effectum p. 544, 32; iuxta ponitur e. g. circumdare p. 544, 40, praecingere p. 544, 67): I formae passivae (mediopass. e. g. l. 50. 63. p. 544, 8. 15; praevalent p. p. p. -tus [pro subst. ENNOD. opusc. 2, 2 p. 288, 8]):

A strictius, sc. circumligando, alligando sim. (pertinet ad decus habitumve; maxime ligatur corona sim., gallica p. 544, 32; potius actione hominum, sed naturaliter e. g. l. 47. p. 544, 3. 28; in compar. p. 544, 40):

1 -untur animantes eorumve partes corporis (fere homines, sed anima l. 61, dei e. g. l. 47. p. 544, 4, animal p. 544, 3, res per prosopop. e. g. l. 54. 64. 68. p. 544, 5sq.; -untur sacerdotes, ritus sacri participes e. g. l. 53. 73 [sacrificium l. 74], poetae e. g. l. 45. 58, milites e. g. l. 54, quicumque libidinosi sim. e. g. l. 40. 44): **a** proprie, sc. corona, sertis sim. (anguibus l. 47. p. 544, 3, crine l. 48, loro l. 69, circulo sidereo sim. l. 45. 65sq. p. 544, 11):

α usu communi: CIC. Catil. 2, 10 (de comitibus Catilinae) sertis -ti, unguentis obliti ([sim. SALV. gub. 7, 70], Tusc. 3, 43 maerentem s. -iri iubebis? Ov. met. 9, 238. VAL. MAX. 6, 9 ext. 1 s. capite -to. MELA 3, 37. cf. MART. CAP. 2, 132 puellae [sertulis, -tae [speculis trad.]. ceterum v. p. 544, 13. 33. 38. al.). or. frg. A 6, 1 Gallius unguentis oblitus, -tus coronis (rep. 4, 5 Homerum -tum c. Ov. epist. 6, 115 Ariadne -ta coronā. SEN. Ag. 363 tibi, Palladi, nexilibus turba c. -ta venit. VEN. FORT. Mart. 3, 458. addas l. 55). CATVLL. 64, 193 anguino -ta capillo frons Eumenidum (cf. MART. CAP. 1, 19 Apollini implexo ... crine -to). TIB. 1, 7, 45 Osiridis frons -ta corymbis. FEST. p. 277 ricam esse muliebre cingulum capitis, quo pro vitta Flaminica -atur. VELL. 2, 82, 4 Antonius -tus hederis (PETRON. 41, 6 puer speciosus, vitibus h. que -tus. addas l. 61). CVRT. 8, 10, 15 milites -ti ... fronde ... similes bacchantibus (CLAVD. DON. Aen. 7, 750 p. 104, 25 sacerdos, -tus oleae frondibus [redemptus var. l.]. cf. PRVD. psych. 687 Discordiae -tos olea frondente capillos). 9, 10, 26 cohors regia ... -ta floribus coronisque (AMBR. Hel. 12, 45 MART. CAP. 1, 7). SIL. 3, 394 -ta ... sacra nebride ... Maenas. STAT. Theb. 10, 101 in spelunca Somni haeret ... -ta Voluptas (item sine abl.: FLOR. epit. 3, 19, 10 regium in morem fronte -ta. CLAVD. rapt. Pros. 3, 246 cervix -ta. MART. CAP. 2, 212 Homerum Mantuanumque vatem -tos ... conspiceres. ENNOD. carm. 2, 77, 5 Ambrosius sarta -tus gestabat lucida fronte. al.). silv. 1, 2, 249 enthea vittis atque hederis -ta cohors (TERT. test. anim. 2, 7 [de anima] vitta Cereris -ta). TERT. anim. 39, 2 mulierum praegnantium uteri infulis apud idola confectis -ti. coron. 12, 2 myrto ... milites -iri solere. PANEG. 2, 16, 2 Amicitiam ... auro gemmisque -tam ... recepisti (3, 23, 4). CLAVD. 10, 273 cur nullis virgo -itur pulchrior, sc. quam Ariadne, astris? (sim. lumine: VEN. FORT. Mart. 2, 463 [ad Martinum in caelo] lumine purpureo -te. CE 1389, 17 [a. 579] Martius aurati -tus sider[ae] veris. cf. l. 45). rapt. Pros. 2, 99 arcu mutante colores ... -itur hiemps. RVT. NAM. 1, 151 triumphali -tus arundine Tibris (cf. p. 544, 5). CONSTANTIVS vita Germ. 4 -tus loro ... et capsula sanctorum reliquias continente. al. **β** accedit acc. respectus (apud poetas praeter VELL., AMM.; cf. p. 544, 17): VERG. georg. 1, 349 quisquam ... Cereri torta -tus tempora quercu ... carmina dicit (Aen. 3, 81 sacerdos, vittis et sacra -tus t. lauro. LYGD. 4, 23 Ov. met. 14, 654 SEN. Oed. 430. VAL. FL. 1, 278 -tus t. vittis Phrixus. AMM. 26, 4, 3 decore ... imperatorii cultus ornatum et t. diademate -tum. CLAVD. 22, 345 -tae t.

Nymphae. ENNOD. carm. 1, 8, 41 poeta hederis -tus t. al.). COPA 1 copa Surisca, caput Graecā -ta mitellā (VELL. 2, 83, 2 c. ... -tus harundine ... in convivio Plancus). LYGD. 4, 87 Cerberus anguina -tus terga caterva. Ov. am. 3, 10, 3 Ceres, tenues spicis -ta capillos (fast. 1, 711. 5, 79 hederā -ta c. [sc. Calliopea, ut HOMER. 1068]). met. 9, 3 amnis ... inornatos -tus harundine crines (MART. 12, 98, 1 Baetis olivifera crinem -te corona). fast. 3, 269 frontem -ta coronis femina (4, 661 -ta papavere f. Nox. 6, 321 f. Cybele -ta corona). SEN. Oed. 403 effusam -te comam ... corymbo, ... Bacche (apocol. 4, 1 vers. 3 Lachesis -ta comas, ornata capillos [ornamento subaudiendo ut: CLAVD. 17, 274 Vranie -ta comas]. SIL. 16, 525. MART. 8, 65, 5 lauro -ta comas ... Roma. CLAVD. 20, 528 Aurora non radiis -ta c.).

β in imag. vel translate (cf. e. g. l. 20. 58sq. p. 545, 3sq.): IVVENC. 4, 116 iustus sublimia lucis aeternis vitae sertis -tus adibit (respicitur vita aeterna sim. ut: AMBR. obit. Valent. 70 caelesti corona -tus. CONC.⁵ I 3 vers. Tur. p. 179, 19 -tus es pro pietate coronis [redemptus var. l.; gr. I I, 3 p. 71, II ἀνεδήσω]). AMBR. virg. 1, 2, 8 (antea: compta) virgo non flosculis -ta, sed moribus. PRVD. cath. 3, 30 Camena laude dei -ta comas. VICTRIC. 3 l. 34 feminae caetae divinis ornamentorum -tae muneribus. FAVST. REI. epist. 9 p. 214, 21 iustitiae insignibus -tus. al.

2 -untur res (in imag. vel translate e. g. l. 31. 37; prosopop. v. sub 1): CATVLL. 63, 66 mihi floridis corollis -ta domus erat. Ov. am. 3, 11, 29 (metaphorice) mea vota puppis -ta corona (SIL. 11, 484 lauro -ta ... p. sim. CVRT. 4, 4, 5 navigia ... -ta floribus [SVET. Vit. 10, 2]). COLVM. 10, 286 Dionaeis -itur floribus hortus. PETRON. 131, 8 vers. 2 (alludit ad figuram puellae ornatae) bacis -ta Daphne (-itur arbor ut: STAT. silv. 5, 1, 50 ulmus ... caris gaudet -ta racemis. ARNOB. nat. 5, 7 p. 257, 3 de sanguine Attidis viola flos nascitur et -itur ex hac arbor. aliter, sc. in cultu deorum: 5, 16 p. 270, 1 compti violaceis coronis et -ti arboris ramuli. COD. Theod. 16, 10, 12, 2). STAT. silv. 3, 1, 76 vina. Ach. 1, 612 vibravit ... -tum missile (i. thyrsum). APVL. flor. 1, 3 ara floribus. IVVENC. 3, 294 (in imag.; Christus Petro) consurget radiis ... -ta salutis vita mihi. CARM. ad senat. 23 gallica sit pedibus, molli -ta papyro (nisi sit p. ... -ta iungas, sc. struct. inversa [cf. l. 69]). VICTRIC. 12 l. 16 sertis spatia ... -ta. MACR. Sat. 1, 17, 67 (in simulacro Apollinis) Gorgoneum velamentum -tum anguibus. COD. Iust. 1, 11, 7 pr. (a. 451) -iri sertis templorum ... postes. MART. CAP. 2, 98 (vers.; de Ariadna corona) multiplici ambitum -itur lumine sertum. ENNOD. epist. 1, 10, 5 p. 20, 24 (in imag.) pulchra sunt quae scribis ...; -ta sunt floribus (sim. 2, 19, 12 p. 62, 21 quasi sertis -ta elocutio). al.

B laxius, sc. quolibet modo circumdando: loca sim.: CIC. rep. 6, 21 cernis ... terram quasi quibusdam -tam et circumdatam cingulis. CATVLL. 63, 3 opaca silvis -ta loca deae. SEN. Oed. 488 Naxos Aegaeo -ta ponto. PLIN. nat. 4, 18 sinus Saronicus ... querno nemore -tus. HOMER. 863 (contextu corrupte tradito). PAVL. NOL. carm. 21, 463 per aulas ... porticibus -tas. VEN. FORT. Mart. 3, 512 gemmarum vario -tus lumine valvas. cetera exempla: PLIN. nat. 37, 87 minium, -tum candido pingui. SYMPH. 81 (82), 2 (de lagoena) auriculae, surgunt -tae, ventre cavato (, Shackleton Bailey, regunt -to vel -ta codd.; locus fort. nondum sanatus).

II formae activae: **A** -it animans (res per prosopop.); pro obi. est: **1** qui (quod) ornamento sim. afficitur: **a** animans eiusve pars corporis (animal l. 53; per prosopop. l. 66): LVCR. 5, 1399 caput atque umeros plexis -ire (-ere var. l.) coronis floribus et foliis. Ov. epist. 9, 63 hirsutos mitra -ire capillos. PAVL. FEST. p. 220 panibus -ibant (-ebant var. l.) caput equi immolati. STAT. silv. 1, 5, 16 crinem -ite corymbis. MART. 8, 70, 5 Pieriam tenui frontem -ire corona contentus (sim. 12, 52, 1). CE 1109, 37 (non post saec. II) pascere ... crinem et lauro -ire. 492, 12 (saec. III in.) myrta -ire com(a)s et tempora flore. SER. med. 92 tempora languentis medica -ire corona (item in re medica: 354 sertis ambas papillas -ire. 940). IVVENC. 4, 189 famulum -bit honore dominus (in imag. ut: CE 758 [non ante saec. IV] quem Baiolum servator poli -vit stola perenni. CLAVD. carm. min. 30, 2 meritam serto -ire Serenam. PAVL. NOL. carm. 15, 360 Felicem immarcescibilis -vit honore coronae Maximus). AMM. 17, 11, 4. **b** res: Ov. am. 1, 11, 25 victrices lauro -ire tabellas. COLVM. 10, 164 viridi -ite parentem progenie (respicitur tellus ut: BOETH. cons. 2, 2, 8 licet anno terrae vultum ... floribus ... -ire). STAT. silv. 4, 8, 38 -ire chelyn postesque ornare. SVET. Aug. 91, 2 tintinnabulis fastigium aedis -iit. PRVD. c. Symm. 2, 724 (loq. Roma) si potui miseris sertis -ire ruinas (725 lauro praecingere turres). MART. CAP. 2, 121 (vers.) thalamum nuptiale -ire.

2 ipsum ornamentum impositum (cf. l. 31; sunt qui ad vocem q. e. redimere pertinere putent): TERT. praescr. 40, 4 diabolus in cultu Mithrae sub gladio -it coronam, sc. homini mysteriis initiato (v. ed. Refoulé, 1957, adn. ad l., qui etiam corona conl., ut ad 1 pertineat, sc. obi. subaudiendo).

B -it ipsa res, quae circumdatur: VERG. Aen. 10, 538 infula cui sacerdoti sacrā -ibat (-ebat var. l.) tempora vittā (item c. abl.: SIL. 7, 198 vitis ... festas Nysaeo -vit palmitate mensas). AVSON. 13, 105 (94 S.), 1

punica turgentes -ibat zona papillas. CLAVD. 8, 195 (*de prodigio*) cum fatalis -ret *Ascanii* tempora candor. PAVL. NOL. carm. 16, 232 quem *Felicem* confessoris -ibat adorea Christo (*in imag. ut:* 28, 21 quos *martyres* ... -vit gloria). MART. CAP. 5, 431 quem *Ciceronem* consularis purpura ... -ibat (-ebat *var. l.*). DRAC. Romul. 2, 137 -it ... capillos quidquid floris olet.

deriv.: redimiculum, 2. redimitus (-ūs).

cf. Onom. (Redimitus).

redīmīto, -missum, -ere. *a re- et dimittere.* *i. q. remittitur.* *parcendo sim.*: VET. LAT. Sirach 44, 18 Noe inventus est ... iustus ...; ideo *-ssum*, est reliquum terrae, cum factum esset diluuium (*cf. codd. AM Vulg., dim-, dem-, rem- cett.; gr. ἐγενήθη κατάλειμμα*). *reddendo*: CONC.⁵ II 5 p.35, 20 (*in imag.*) lupi, *i. haeretici sim.*, pro metu leonis impetum fugientes, quod abripuerunt, de suo -unt.

1. redīmītus v. redimio.

2. redīmītus, -ūs m. *a redimire.* *i. q. status redimitus*: SOL. 33, 16 (*de gente Arabum*) plurimis crinis intonsus, mitrata capita; -u pari, pars, rasa in cutem barba (*cf. -u pari vel -u pars sim. var. ll.; -u pari del. Salmas.*).

***redimo**, -ēmī, -ēmtum, -ere. *a re(d)- et emere.* *scribitur in stirpe praes.* -em- INSCR. Année Épigr. 1995 n.985^b (*e Britannia; saec. II/III*). TAB. Sulis 65, 10 (*saec. III/IV*). 99, 6 (*saec. IV*), *in codd. vet. VET. LAT. Tit. 2, 14 (cod. F Vulg.)*. HEGES. 1, 29, 9 HIER. epist. 49, 14, 1; *in stirpe perf.* -im- *in codd. vet. CYPR. eleem. 5 SACR. Leon. 520. 691; part. perf. -emt- (quod probat MAR. VICTORIN. gramm. 4, 82): CE 1364, 3 (a. 372 aut 504)*. INSCR. christ. urb. Rom. 17472 (*a. 377*). SCHOL. Cic. Bob. p.94, 15 (*in cod. saec. V*). CIL XII 1694 (*saec. V/VI in.*); *c. apice CE 1127, 2 (saec. I) redēmta*. NOT. Tir. 26, 96sq. -emit. -it. *de notione et differentia (cf. p. 547, 13)*: HIER. in Gal. 3, 131 l.7 qui emit, alienum emit, qui autem -it, id emit proprie, quod suum fuit et suum esse desivit (*sim. CHROMAT. serm. 12, 2*). GLOSS. -o: λυτῶ. ἀπολυτροῦμαι. ἀγοράζω. ἐξαγοράζω. ἀπαγοράζω. -emit: ἐξωνήσατο, ἐλυτρώσατο, ἀνέλαβεν. GLOSS.¹ I Ansil. RE 342 -tus: salvatus. *sim. al. legitur in versibus apud PAVL., TER., TVRPIL. et inde a VERG., in orat. soluta singulis fere locis apud CATONEM, in COMMENT. quaestor., LEGE agr. (ter). al., saepius inde a CIC.; vocem frequentant Christiani.* [*it. vet. rimedire (rec. redimere sermoni docto tribuendum) et var. dial., francog. vet. raembre, prov. rezemer, cat. vet. r(ē)embre, hisp. vet. remedir, rem(ē)ir, port. remir; raet. occ. radember 'cocervare'. cf. M.-L. 7144 et Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3219sq. Cortelazzo-Zolli² 1335. Wartburg X 179sq. Coromines VII 183. Corominas-Pascual IV 832. Machado³ V 74. Schd.-Cr.] [*confunditur in codd. e. g. cum recipere Ov. fast. 5, 719 CLAVD. 26, 618 (restit. EVSEB. GALLIC. hom. 38, 2 l.45, ubi emptum codd. pler.). remittere p. 553, 64. 554, 1 (restit. SEN. contr. 7, 7, 7); in falsa var. l. pro redimire p. 543, 19 (de TERT. praescr. 40, 4 v. p. 544, 70); falso trad. pro retinere HIST. AVG. Alex. 22, 6, videri p. 551, 62; vix recte trad. ORIBAS. syn. 6, 6, 3 La p. 100 (retendit cod. Haun.; gr. ἐπιανόντος); e conl. dub. LVCL. 256 (emit Non.). 1318 (dirimit Fest.); contextu parum perspicuo CIL XII 2655.]**

I pro obi. sunt (suppletur), qui vel quae emendo, sc. pretio dato, in statum priorem sim. ponuntur vel iterum comparantur (v. p. 550, 55); respectu pretii dati evanido vergit ad notionem liberandi, salvandi maxime p. 548, 29sq.; respectu status prioris restituendi evanido vergit ad notionem comparandi sub B2, sumendi sim. maxime p. 552, 8sq. (ponitur saepe pro verbis gr. λυτροῦν [λυτροῦσθαι], ἀγοράζειν eorumque compos., quae infra fere negleximus). *adhibetur absolute e. g. p. 546, 57. 547, 34. 548, 15. 549, 73, reflexive e. g. p. 546, 33. 40. 69sq.; fere pro syn. ponitur emere e. g. p. 546, 6. 552, 73sq. (disting. e. g. p. 546, 13. 27. 28. 550, 17), opp. perdere e. g. p. 550, 36sq., vendere e. g. p. 550, 25. 47. indicatur, quid -atur, per enunt. secund. e. g. p. 551, 61. 63. 552, 3sq.; a quo loco, malo sim. -atur, per praepos. (maxime ab p. 546, 15. 36. 53. 549, 4 et passim, de e. g. p. 549, 40. 51. 550, 63, ex e. g. p. 546, 37. 44. 547, 39), gen. criminis q. d. p. 549, 73, adv. p. 546, 43. 549, 21; pretium plerumque per abl. (e. g. auro p. 546, 25. 548, 22. al., pretio p. 546, 18. 23. 549, 2sq. al., sanguine p. 547, 10. 548, 71sq. 549, 32. al.), gen. e. g. p. 546, 7. 551, 15 (cf. p. 553, 70, nisi acc. pretii q. d.), praepos. per e. g. p. 547, 16. 549, 33sq.; cui homini (deo) -atur, per dat. e. g. p. 546, 22. 549, 32. 550, 16. 45; ceterum accedit fortasse dat. finalis p. 549, 46, praepos. ad vel in finalis e. g. p. 546, 20. 549, 44 (v. imprimis p. 551, 19).*

A -untur, qui (quae) liberantur, servantur, recuperantur, ita ut redeant in locum vel statum pristinum, securum sim. (plerumque ab hominibus, sed rebus e. g. p. 546, 46. 63. 547, 17): **I vario contextu:**

a -untur homines (animalia p. 547, 24sq.) eorumque coetus, corpus sim., anima (vita, salus sim. v. p. 547, 36sq.); maxime pecunia vel alia re in compensationem data, hic illic homine [vicario] sim., e. g. p. 546, 33. 36. 55. 62, sed actione, qualitate e. g. p. 546, 26. 65. 547, 16sq. 21; in imag. vel compar.

e. g. l. 8. 16. 24): **a capti sim. ab hostibus, inimicis vel a praedonibus sim. (cf. p. 547, 57sq. et p. 548, 42sq.; huc vergunt quaedam l. 39sq. allata; exempla selecta inde a LIV.):** PAVL. Asin. 106sq. (*servus seni*) tun -es me, si me hostes interceperint? :: -am. TER. Haut. 609 dicam hanc esse captam e Caria, ditem et nobilem; si -at *Menedemus*, magnum inesse in ea lucrum (*611 emo. an ad p. 552, 68sq.?*). Eun. 74 ut te -as captum, quam queas minimo; si nequeas paululo, at quanti queas (*in imag.; cf. SCHOL. p.96, 29 abstrahas amore illius; aliter, ut sit metaphoricis dictum, tractum videlicet a captivis, qui se pretio a servitio -unt [ita ut pertineat ad l. 39]*). TVRPIL. com. 93. RHET. Her. 3, 2, 2 si deliberet senatus, captivos ab hostibus -at an non (CIC. off. 3, 113. LIV. 22, 57, 12 cum pretio minore *-endi* c. copia fieret [*cf. edd., -e vel -i codd.; disting. 11 octo milia iuvenum ... ex servitiis ... empta*]. 22, 59, 7. al. VAL. MAX. 5, 1, 1^a. 5, 1 ext. 3 FRONTIN. strat. 2, 11, 5. al.). CIC. Verr. II 5, 90 quem *hominem nobilem* ab illis praedonibus Locrenses ... publice -erunt. or. frg. A 15, 20 iterum a piratis redem(tum) eqs. (*cf. Schol. Cic. Bob. p. 173, 18sq. significat iudices eos, qui accepta pecunia reum ... absolverant Clodium*). al. VERG. Aen. 9, 213 (*loq. Nisus*) sit, qui me raptum pugna pretiove -tum mandet humo (*item -itur cadaver eiusve pars*): EPICED. Drusi 431 ille -tus ad ignes [*respic. Hector ut: PORPH. Hor. carm. 1, 10, 15. CASSIOD. var. 2, 22, 2 Priamus quanto pretio sepeliendum Hectorem -emit? al.; cf. l. 62*]. SEN. contr. 7, 7, 7 mortuum *filium. al.*). Ov. epist. 3, 39 (*Briseis Achilli*) si(c) tibi ab Atride pretio -enda fuisset. Ib. 281 qui *Regulus* -i Romano turpe putavit. LIV. 2, 34, 9 ego *Coriolanus* ... sub iugum missus, tamquam ab latronibus -tus. 6, 14, 12 ad -endam civitatem (9, 4, 8 auro [9, 4, 16 -ite armis c., quam a. maiores vestri -erunt. 9, 11, 6]). 22, 59, 12 *non* maiore pretio -i possumus quam ii *servi* emuntur. *et saepe*. SEN. contr. 10, 5, 4 'emi *captivum Olynthium*' inquit; immo, si Atheniensis es, -isti. VELL. 2, 42, 2 qua die publica civitatum pecunia -tus est (*Caesar, ut e. g. VAL. MAX. 6, 9, 15 quinquaginta se talentis -emit. SVET. Iul. 4, 2*). CVRT. 4, 11, 11 ut captivos apud Damascum -entibus redderet *Alexander*. MELA 1, 92 (*in veriloquio falso*) *Ascanium* ..., cum *in urbe Antandro* ... regnaret, captum a Pelagis eā se -isse. SIL. 6, 463 captivā posse *-tum, Regulum* pensari turbā (*p. p. pro prolepsin, cf. Spaltenstein, comm. 1986, ad l.*). PS. QVINT. decl. 5 them. 8, 15 non ferrem a piratis captum filium alterius *filii* vicaria servitute -entem te, *i. patrem. al. in locut. -ere ab hostibus (v. iam l. 11; ex h. PAVL. dig. 24, 3, 20): VLP. dig. 29, 2, 71 pr. COD. Iust. 8, 50, 2 pr. (a. 241; p. p. pro subst. ut: 8, 50, 2, 1. al.). al. in sermone iuris. β servi, in servitute redacti (quaedam ad l. 1sq. vergunt)*: PAVL. Asin. 673 -e istoc beneficio te ab hoc ero et tibi eme hunc isto argento. Persa 654 (*virgo lenoni*) meus pater ... me *abs te*, -et (*[Bothe, absentem P, om. A]. item -untur meretrices e. g. SEN. contr. 1, 2, 10 istinc, sc. e lupanari, ne patri quidem -enda est virgo. VAL. MAX. 7, 3, 7. QVINT. decl. 330, 11 a lenone -itur ancilla*). al. CIC. off. 2, 63 -i e servitute captos. Ov. am. 1, 8, 63 si quis erit capitis mercede -tus. ars 3, 615 te ... servari, modo quam vindicta -emit. LIV. 26, 27, 4 *servi* in publicum -ti ac manu missi sunt (*idem iuxta pontiur vel in contextu variat e. g. CALP. decl. 14 them. patrem -emit et manumisit. al., maxime apud iuris consultos, e. g. POMPON. dig. 46, 3, 83 GAIVS inst. 2, 265. VLP. dig. 5, 1, 67 manumittere eum, qui se suis nummis -emit*). 32, 22, 10. al. SEN. contr. exc. 6, 3, 3 habes matrem, quam totis quidam bonis -erunt. VAL. MAX. 6, 5, 11.32 Camerinos ... captos sub hasta *venditos* ... conquisitos -emit *populus Romanus*. PETRON. 57, 6 contubernalem meam. QVINT. inst. 8, 5, 12 a ludo (*sc. a munere gladiatorio ut: PS. QVINT. decl. 9 them. ut vicarius operis -ret amicum. 9, 1, 7*). al. γ *accusati, puniendi, in carcerem coniecti sim. (hic illic in malam partem [cf. l. 69]; quaedam ad d vergunt)*: CIC. Verr. II 5, 23 (*absol.*) statuite ..., quam multos -isse (*postea: pecunia se liberasse*). SEN. contr. 9, 1 them. Callias ... -emit eum (*sc. Cimonem, qui se pro cadavere patris Miltiadis in carcerem dederat*) a re publica et pecuniam solvit (*de eadem re al. in 9, 1*). 9, 1, 3 da Cimoni *pecuniam*, qua patrem *Miltiadem* -at (*de eadem re al. in 9, 1; ceterum: QVINT. decl. 302, 5 quod patris corpus vicario corpore -erit, Cimon [Gronovius, -emit codd.]*). IVST. 2, 15, 19). LVCAN. 2, 312 (*loq. Cato*) hic -at sanguis populos, hac caede luatur, quidquid Romani meruerunt pendere mores. IVV. 4, 2 (*respic. adulter quidam*) monstrum nulla virtute -tum a vitiiis. TERT. fug. 12, 3 ut ... -as hominem tu nummis a *persecutore*, quem ex sanguine suo -emit Christus, (*pertinet ad p. 549, 31*). VLP. dig. 48, 21, 1 ignoscendum censuerunt *principes* ei, qui sanguinem suum qualiterqualiter -tum voluit, *sc. a poena mortis (antea: corrupti)*. al. *reflexive (cf. p. 547, 4sq.)*: CIC. Mil. 87 pecunia se a iudicibus palam -erat *Clodius*. BELL. Alex. 55, 4 *coniuratos* interfici iubet exceptis iis, qui se pecunia -erunt. VAL. MAX. 5, 4 ext. 5 pio dicto ... barbara gens, *sc. Scytharum*, ab omni se feritatis crimine -emit. SEN. Phoen. 170 (*loq. Oedipus*) non ego hoc tantum scelus, *sc. parricidium*, ulla expiari credidi poena satis umquam, ... nec me -emi parte, *sc. oculis*. SVET. Iul. 1, 2 ut ... se ... ab inquisitoribus *Sullae* pecunia

[Pieronij]

-ret Caesar. SCAEV. dig. 48, 5, 15 pr. ut vir feminave in adulterio deprehensi pecunia ... se -rent. *al.* δ in periculo positi, iniuriae, damno, mortis sim. obnoxii (cf. sub *ba*); -unt: homines: CIC. Verr. II 2, 186 cum essent in periculo, pretio sese -erunt quidam (item refl. : 3, 85 [antea l. 58] Liparenses se ipsos a te pretio imposito -erunt. PETRON. 72, 9 Giton ... [se ratione, [Scheffer, servatione trad.] acutissima, sc. cibo proiecto, -erat a cane. PLIN. nat. 37, 3 ab invidia eius Fortunae abunde se -i putavit Polycrates. AMBR. obit. Valent. 48 nemo se -it a morte). 3, 79 quo illi Herbitenses frumento et quibus pecuniis ... ab decumanorum iniuriis cives suos non -erunt. NEP. Dion 10, 2 ut eum suo sanguine ab Acherunte, si possent, cuperent -ere cives (item ex inferis: VERG. Aen. 6, 121 [log. Aeneas] si fratrem Pollux alterna morte -emit [sim. Ov. fast. 5, 719]. huc pertinet GLOSS. I Ansil. RE 338 -emit: [eruit, [nisi restituas eripuit coll. 341 -tus: ereptus]. 339 liberabit [i. -vit]). Ov. rem. 229 ut corpus -as, ferrum patieris et ignes (sc. a morbo; ita ut mors evitetur: PS. QVINT. decl. 8, 8 quid refert, an per hoc, sc. altero filio aegroto occiso, alterius filii anima -atur?). met. 12, 393 non te pugnantes tua, Cyllare, forma -emit. SEN. clem. 1, 3, 4 multis mortibus unam animam, sc. imperantis, -ere (VET. LAT. psalm. 88, 49 [cod. 300] quis homo ... -et a. meam de manu inferorum? [gr. ὄψεται, cod. 300. al. et Vulg. eruet, Hier. psalt. sec. Hebr. salvans]. cf. l. 16). CE 1127, 1sq. (saec. I) si pietate aliquem -i fatale fuisset, ... prima -ta forem. CLAUD. carm. min. 30, 12 [consorte, -to casta maritali successit Thessala, i. Alcestis, fato (i. cod. unus; quod sponte cett., ut locum trahas ad p. 553, 15sq.). *al.* animalia (refl. praeter l. 28): CIC. Scaur. frg. 2, 14 castores -unt se ea parte corporis, propter quam maxime expetuntur (de eadem re: PLIN. nat. 37, 82). PLIN. nat. 8, 8 dentes intactos arboris frangunt praedaque, sc. dentium, se -unt elephantis, sc. a venatoribus. HEGES. 1, 39 p. 83, 3 periculis propriis -unt suos beluae (gr. aliter). ϵ aere alieno, debitis oppressi: CIC. Phil. 2, 46 ut pater aes alienum fili dissolveret; -ret adulescentem re familiari. QVINT. inst. 6, 3, 72 cum ... accusator quendam ... ab amicis -tum ex alea pinxisset. VET. LAT. psalm. 71, 14 (cod. 300. al., sim. VVLG.) rex ex usuris ... -et animas eorum, sc. pauperum (cod. 303. al. liberavit [i. -bit]). AVSON. 27, 15 (394 S.), 24 rescribere pecuniam mutuam acceptam ... et -e, sc. te (cf. Mondin, comm. 1995, ad l.).

b -untur res: **a** vita, salus sim. hominis (animam v. sub a; cf. sub 2 et p. 550, 40. 552, 19sq.; quaedam ad B2b vergere admittimus [in zeugmate quodam l. 43. 51. 54; cf. p. 548, 11. 553, 29]): **vita**: PLAVT. Bacch. 1011 (log. senex) ducentis aureis Philippis -emi v. ex flagitio tuam, sc. filii, qui cum uxore cubuerat militis (cf. 865 pacisci ... pecuniā). CIC. Verr. II 5, 14 ut ab eo praetore servorum sceleris coniurationisque damnatorum v. vel ipso carnifice internuntio -retur. 5, 119 non v. liberum, sed mortis celeritatem pretio -ere. Sull. 33 v. omnium civium ... hominum ... perditorum poena -emi (antea: liberavi). SEN. suas. 7, 10 non qualibet mercede. PS. QVINT. decl. 15, 11 p. 315, 4 -tā debilitate, sc. membro amputato, vit[il]a est. **salus** (addas p. 548, 1): CIC. Verr. II 2, 69 qui amici cum ei Sopatro fuissent auctores -endae s. eqs. CE 995B, 14 (Romae; saec. I in.) si ... posset -i morte alienā s. SEN. contr. 2, 2, 1 (ex exc.) quaedam vicariā maritorum s. animā -erunt. SEN. epist. 76, 27 ut pro patria moriaris et s. omnium civium tuā -as. TAC. hist. 4, 42, 3 nullam dignitatem aut s. illa saevitia -isti. TERT. cult. fem. 2, 2, 6 Abraham sororem mentitus Saram s. contumeliā -emit (cf. gen. 12, 10sq.). AMM. 15, 2, 9 (antea: ut divites absolutionem pretiis mercarentur immensis) quibus tenuibus exiguae vires erant ad -endam s. eqs. HIST. AVG. Comm. 14, 4 et alienam poenam et suam s. **cetera**: SEN. contr. 10, 3, 2 aliqua uxor spiritum viri -emit suo. VAL. MAX. 7, 4 ext. 1 Poeni ... incolumitatem suam salute hostium -erunt. **β** variae: **a** praedonibus raptae (cf. p. 546, 1sq.): CIC. Verr. II 3, 85 Liparenses agellos suos ... -ere a piratis solebant. PAVL. dig. 14, 2, 2, 3 (e Servio et al.) si navis a piratis -ta sit eqs. *ibid.* qui suas merces -erit. GLOSS. p. 542, 9sq. **pro pignore datae**: LIV. 32, 40, 8 Attalus rex sacrum Apollinis agrum grandi ... pecunia -erat iis Sicyoniis (cf. IVLIAN. dig. 18, 1, 41 pr. [in formula emptionis] ita ut eum fundum obligatum intra kalendas a Titio -as [antea: liberess]). IVLIAN. dig. 18, 1, 39 pr. si debitor rem pignoratam a creditore -erit (cf. PAVL. dig. 12, 6, 36 si quidam pecuniam a servulo accepisset -endi furti, sc. pro pignore dati, causa. EDICT. Theodor. 135 fideiussor -endo pignora ... debitoris ... a creditore liberavit). PAVL. dig. 50, 16, 53 pr. cum dicit praetor 'si libertus donum, munus, operas -erit', si omnia imposita sunt, ... certum est omnia -enda esse (cf. Vlp. dig. 38, 2, 37 pr. quotiens patronus ... donum, munus, operas liberto revendiderit). **cetera exempla**: AETNA 258 ab iis, qui aurum vel argentum quaerunt, torquentur flamma terrae ferroque domantur, dum sese pretio -ant. SEN. benef. 4, 36, 1 non tamquam munus dabo, quod promisi, sed verba mea -am (postea: damno castigabo promittentis, sc. mei ipsius, temeritatem). CVRT. 5, 9, 3 gubernator, ubi naufragium timet, iacurā, quidquid servari potest, -it. QVINT. decl. 345, 16 pecuniā tyrannicidae

datā -bas fortunas, pecunias tuas, immo [salutem], (pertinet ad p. 547, 46sq.).

2 in religione (respectu pretium vel rem compensationis sim. causa dandi evanescente vel evanido fere sub b [sed nota l. 41] et e. g. p. 549, 56; de deis -endis v. p. 551, 35sq.): **a** variorum: **a** apud scriptores: Ov. fast. 5, 438 (pronuntiatur in Lemuriis) his ... -o meque meosque fabis, sc. missis. ITIN. Alex. 51, 114 Neptuno sacros tauros in mare ... deiecerat Alexander, pretium voti faciens, si -i haec, sc. naves, a diis liceret. FIRM. err. 27, 8 polluit sanguine pecudum ..., non -it (vergit ad c). IVST. 26, 2, 4 (2 Galli auspiciis factis sperantes ... deorum minas expiari caede suorum posse coniuges et liberos suos trucidant) quasi scelere vitam victoriamque -issent Galli ([de zeugmate cf. p. 547, 38]. PRVD. c. Symm. 2, 1104 Vestales -unt v. populi procerumque salutem). **β** in TAB. devot. (quam notam infra omisimus) petitur, ut devoti (devota) aut omnino non aut ipsa vita, sanguine sim. a deo se -ant vel -i possint (absol. l. 17): dubitas, furme deo devotus -atur an furtum, delictum (hic usus ad IIB1b vergere vid., cf. p. 553, 56): INSCR. Brit. I 323 (saec. I?) qui tulit, sc. palleum et caligulas, non -at ni(s) v(i)ta sanguine sua ([vel suo]. sim. TAB. Sulis 99, 6 [saec. IV] sanguine et vita[e] sua[e] illud, sc. donum vel furtum, -emat fur. INSCR. Britannia 17, 1986, 433 [saec. IV?] fur (i)lla (re)dim(a)t sa(n)guin(e) s(u)o). **certe -itur fur, vita sim. eius**: TAB. Mogont. 1, 13 tuam vitam, valetudinem ... neque hosti(ū)s neque auro neque argento -ere possis a matre deum, nisi ut exitium tuum populus spectet (saec. I ex./II in. ut: 1, 25 ne se possint -ere nec hosteis lanatis nec ... [29] -ere a numine tuo, nisi ut illas voren(t) canes eqs. 2, 9 neque auro neque argento ... ille solvi, (re)fici, -i possit. 5, 11 neque se possit -ere nulla pe[r]cunia nullaque re ... abs te, Attis, eqs.). Sulis 65, 10 (saec. III/IV) Minervae donavi furem ...; fur hoc donum, sc. se, non -emat nessi (i. nisi) sanguin(e) suo.

b Iudaeorum: **a** -it deus (lex l. 41, prophetae l. 38) salvando, liberando sim. populum vel singulos homines eorumve animas sim. (gr. resp. ἐλντοϋν): **①** ex quibuslibet malis: VET. LAT. psalm. 33, 23 (cod. 300. al. = VVLG.) -et dominus animas servorum suorum (54, 19 [cod. 300, sim. al. et VVLG.] al.). 58, 2 (Aug. in psalm. 58, serm. 1, 4) erue me de inimicis ... et ab insurgentibus super me -e me (cod. 300. al. et Vulg. libera). 102, 4 (cod. 300, sim. al. et VVLG.) qui -et de corruptione vitam tuam. 129, 8 (cod. 300. al. = VVLG.) -et Israel ex omnibus iniquitatibus eius (I Macc. 4, 11 [recc. L, V; B vindicet]. al.). Sirach 49, 12 duodecim prophetae ... rogaverunt Iacob et -erunt [se, in fide virtutis (i. mire pro 'eos', cf. gr. αὐτοῦς)]. Soph. 3, 1 (cod. 176, sim. al. et VVLG.; pro adi.) o quae erat splendida et -ta civitas, sc. Hierusalem (gr. ἀπολελυτωμένη). *al.* -it lex: PAVL. NOL. epist. 23, 14 quos nos lex nec sacrificiis -erat nec prophetis. **②** ex captivitate Aegyptia vel Babylonica: VET. LAT. psalm. 76, 16 (cod. 136 = VVLG.) -isti in brachio tuo populum tuum ([cod. 300. al. liberastij]. al.). Is. 43, 1 (Cyp. Fort. 10, sim. VVLG.) Israel, noli timere, quia te -emi. 43, 14 (Hier. ad l.) dominus deus, qui -emit vos (-it, -et var. ll.; gr. ὁ λητοῦμενος, Vulg. redemptor). *al.*

β -it homo (sec. legem exod. 34, 19sq. lev. 27 num. 18, 9sq. descriptam) ea, quae domini sunt vel ei offeruntur, mutando alio animali (sc. mundo) vel pecunia; -untur: primogenita: VET. LAT. exod. 34, 20 (cod. 100) primitivum iumentivi -is ove[m]; quod si non -emeris, pretium dabis; omnem primitivum filiorum tuorum -es (cod. 103 -es, bis liberabis; sim. VVLG. praeter i.). num. 18, 15 (cod. 100; deus ad Aaron) praetiis -is primogenita hominum et pecorum immundorum -es ([VVLG. ut pro hominis p. pretium accipias et omne animal immundum ... -i facias]. 18, 17 [ibid.] p. vitulorum, ovium, caprarum ... non -is [VVLG. facies -i]. al.). HIER. epist. 64, 2, 4 hominum ... primi partus -untur. *al.* sanctificata: VET. LAT. lev. 27, 15 (cod. 100, sim. VVLG.) si sanctificans illam -et domum suam, ... auget, quod adiectum fuerit pecuniae pretium eqs. 27, 19 (ibid.) si ... -erit agrum sanctificans illum eqs. (27, 20 [ibid.] non -et illum a. alii venundatum [antea vix sanum]). 27, 28 (ibid.) anathema ... non -et homo. *al.* decima: VET. LAT. lev. 27, 31 (cod. 100, sim. VVLG.). 27, 33 (ibid.).

c Christianorum (cf. p. 552, 15sq.): **a** -it Christus (agnus, verbum vel e contextu intellegendus [in struct. pass.]; deus pater p. 549, 14. 18 [diabolus negatur -isse p. 549, 5], apostoli, gratia divina sim. l. 75. p. 549, 8, scriptura ut vid. p. 549, 53) homines (ecclesiam e. g. l. 74. p. 549, 15); quo pretio, quo modo: **①** indicatur: **②** per abl.: TERT. carn. 4, 3 amavit utique hominem, quem magno -emit (coron. 13, 5 tu iam -tus es a Christo, et quidem m. pudic. 6, 18 si caro m. -ta est, sanguine scilicet domini eqs. al.). VET. LAT. I Petr. 1, 18 (Ambr. Cain et Ab. 2, 3, 11, sim. al. et VVLG.) non auro ... -ti estis, sed pretioso sanguine (IREN. 5, 2, 1 ab ea apostasia. AMBR. fid. 4, 4, 44 Christe, natus es ad -endam tu s. mundi salutem [-endum, -enda var. ll.]. AVG. in evang. Ioh. 7, 5 agni s. solo homines -i potuerunt. SACR. Leon. 818 ecclesiam. et saepe, e. g. l. 69. p. 549, 6; nota CHROMAT. serm. 2, 4 qui apostoli totum mundum Christi s. -bant

[postea: per quam gratiam ... largiebantur]. cf. l. 32). CYPR. Demetr. 26, 1 credentem pretio sui sanguinis (AMBR. fid. 5, 8, 106. PAVL. NOL. carm. 17, 235 pascit effusi p. -tos s. agnos. NICET. appell. p. 3, 8. ORIG. in Matth. 13, 28 p. 256, 25 a malignis dominis. al.; sim. e. g. CYPR. eleem. 22 [loq. diabolus] familiarum meam p. passionis et cruoris non -emi. HIER. epist. 54, 4, 3 te grandi p. -emit, sanguine suo. EVSEB. GALLIC. hom. 38, 5 mortis p.). eleem. 17 cruce et passione (cf. l. 30 et epist. 76, 2, 1 Christi servus ... -tus ligno, sc. crucis). AMBR. in psalm. 39, 11, 1 ecclesiae gratia, qua -mur, et fides nostra, qua vivimus (ANON. in Rom. 50A Christi g. -ti iugum legis abieciimus. AVG. serm. 81, 6 salvatoris. GREG. M. moral. 13, 48 auctoris nostri g. -ti sumus. al.; cf. l. 24. 30). 118 serm. 20, 19, 2 periclitantes morte propria -isti (PAVL. NOL. carm. 31, 68. CIL XII 1694 [e Gallia Narb.; saec. V/VI in.] hic Dalmata Cristi m. -tus quiescit in pace. al.; cf. l. 6. 29). PALLAD. c. Ambr. fol. 347^r, 26 pater filii passione ecclesiam -it eqs. (Ps. AVG. quaest. test. 55 mundum. SACR. Leon. 625 -ta vasa sui domini p. al.; cf. l. 5. 7. 27sq.). PAVL. NOL. carm. 23, 232 qui dominus peccatoris vitam veniendo -emit. SACR. Leon. 691 (= Greg. 10, 5 [66 D.]) deus, qui nos unigeniti tui ... incarnatione -isti. al. respicitur baptisma (cf. l. 36. 52): COD. Theod. 16, 5, 5 quisquis -ta venerabili lavacro corpora reparata morte tabificat id auferendo quod geminat, sc. iterum baptizando (AVG. nupt. et concup. 1, 20, 22 p. 236, 5 nisi inde, sc. e potestate diaboli, l. regenerationis et Christi sanguine -antur). AVG. nupt. et concup. 1, 20, 22 p. 235, 7 qui nondum tali regeneratione -ti sunt. *ibid.* p. 235, 9 nisi filii eorum ... eadem Christi gratia -antur. **B** per nom. (vel sub. actionis -endi): TERT. adv. Hermog. 11, 3 (ad Rom. 8, 19) cum revelatio filiorum dei -erit conditionem a malo ... vanitati subiectam. pudic. 10, 4 dominicae passionis ethnicos quoque paenitentes -turae (EVSEB. GALLIC. hom. 19, 4 [loq. redemptor] p. nostra ... hominem -at [opp. damnat]). AMBR. bon. mort. 4, 15 mors Christi. CHROMAT. serm. 19, 6 crux. 31, 2 nisi eum Adam Christi gratia -isset a morte. **C** per praepos.: TERT. fug. 12, 3 ex sanguine (v. p. 546, 66). VET. LAT. apoc. 5, 9 (cod. 51 = VVLG.; ad agnum) -isti nos deo [in, sanguine tuo (l. om. Firm. err. 27, 7, ut locum trahas ad p. 548, 71)]. cf. l. 55. 63). IREN. 5, 1, 2 per quam carnem nos -emit (AMBR. myst. 6, 33 p. oboedientiam. paenit. 1, 12, 54 p. misericordiam dei peccator -itur. PASS. mart. gr. [BHL 3970] 3 p. aquam et spiritum sanctum. al.; cf. e. g. l. 43).

D non indicatur (cuius opera quis -atur, indicatur per praepos. e. g. l. 43. 55): **A** exempla varia: TERT. fug. 12, 5 dominus ... illum -emit ... a tenebris huius aevi. VET. LAT. Gal. 3, 13 (cod. 77. al. = VVLG.) Christus nos -emit de maledicto legis. 4, 5 (cod. 75. al. = VVLG.) ut eos, qui sub lege erant, -ret Christus (explicat HIER. ad l. [disting. emi]. cf. l. 10 et HIL. in Matth. 10, 18 quae sub peccato vendita sunt, -emit [-it var. l.] ex lege Christus). CYPR. Fort. praef. 3 per quem agnum -ti ac vivificati sumus. AMBR. paenit. 1, 3, 14 quos Christus ad salutem -emit, eos Novatianus damnat ad mortem (cf. INSCR. christ. Diehl 1718 [Romae; a. 431 aut 452] Glyceria ... Cristo devota vit(a)e, -ta secessit in luce [l. si dat.]). 1, 15, 80 quae ecclesia ... Iesu meruit adventu, ut per unum omnes -rentur. HEGES. 2, 12, 1 p. 163, 21 qui Christus ad -endos et sanandos eos Iudaeos sese optulerat (remediandos var. l.). AVG. conf. 10, 36, 58 ut ... -as de corruptione vitam meam (subest psalm. 102, 4, v. p. 548, 35). nupt. et concup. 1, 20, 22 eos, qui lavacro regenerationis abluuntur, -i de diaboli potestate (item baptisate: PASS. mart. gr. [BHL 3970] 2 animas parvulorum ... -i. cf. l. 19sq.). Ps. AVG. quaest. test. 122, 17 scriptura quanta potest, utitur manifestatione ad salutem hominum [-endam, (om. cod. unus). ALC. AVIT. c. Ar. 4 p. 3, 20 qui ante ortum Christi salvati sunt, in Christo -tos esse. al. redemptio fit in fine dierum (cf. l. 26. 62): IREN. 4, 10, 2 in novissimis temporibus -ens nos et vivificans verbum. AMBR. epist. 5, 22, 13 post resurrectionem vere -tam se humana iudicabit condicio. AVG. c. Pelag. 1, 10, 17 (antea Rom. 8, 23, v. p. 502, 5) si ... secundum hoc Paulus se dicit 'venundatum sub peccato' (Rom. 7, 14), quod adhuc non est -tum a corruptione corpus eius eqs. **B** p. p. -tus: pro subst.: TERT. adv. Marc. 4, 39, 12 (ad Hab. 3, 13) capita levaturus in tempore regni -tos. PRISCILL. tract. 1, 6 -tos in sese ad perennis vitae instituta reparat Christus. PAVL. NOL. carm. 24, 658 Christus ... factus -tis in caput. AVG. in euang. Ioh. 31, 11. QVODV. symb. 1, 8, 6 (opp. perditorum). al. pro adi.: HIER. epist. 54, 18, 2 cum -tis gentibus. PAVL. NOL. carm. 27, 498 -tis ... cum gregibus.

B -it homo, sc. se ipsum vel alium (animam l. 73. p. 550, 5sq., vitam sim. l. 70sq.) bonis operibus sim. vel oratione: CYPR. eleem. 5 eleemosynis vitam de periculis -i ([postea: liberari]. item bonis operibus: CHROMAT. in Matth. 32, 8 [ad p. 552, 25] tempus vitae praesentis bonis operibus -ere. REGVLA mag. 91, 55 divitias filii nobilis pauperibus erogando et filii animam -endo. al.). Ps. CYPR. laud. mart. 23 (absol.) [-admissi peccati, -entes cruore suo, i. martyrio (l. gen. criminis q. d.)]. AMBR. paenit. 1, 15, 80 qui orationibus et fletibus plebis -itura a peccato (item per orationes, pae-

nitentiam: *ibid.* donavit ... Christus ecclesiae ..., ut unum per omnes -ret [vice versa p. 549, 47]. EVSEB. GALLIC. hom. 45, 3 ut, qui cum plurimorum destructione se perdidit, simili modo cum plurimorum aedificatione se -at [-ant var. l.]). al. in adhortatione Donatistarum: OPTAT. 3, 11, 2 -ite animas vestras (eadem 3, 11, 3 [seq. unde illas emistis, ut vendatis?]). 4. 5. ceterum: 3, 11, 4 a. emptae a Christo non potuerunt vendi, ut possint, sicut vultis, a vobis iterum -i. cf. l. 9).

d gnosticorum; fit redemptio a demiurgo ritu quodam: IREN. 1, 21, 3 l. 58sq. (in formula baptismi) -tus sum et -o animam meam ab aeone hoc eqs. (l. 60 v. p. 502, 19). 1, 21, 4 l. 84 -i ... per agnitionem interiore hominem spiritalem. 1, 21, 5 alii sunt, qui mortuos -unt ad finem defunctionis mittentes eorum capitibus unguentum eqs.

B cetera exempla: **1** vi praeverbii vigente -untur: **a** quae ad pristinos possessores (eorumve heredes) revertuntur (accedit rusum vel rusus l. 16sq. 24): **a** emptioe, sc. venalia sim.: PLAVT. Merc. 529 sq. (loq. senex) tuo ero -ta's rusum; ego te meretricem -emi. Trin. 182 illi amico -emi rusum aedes (disting. 181 emi). CIC. Sest. 66 aut emendum sibi, quod non habebat, aut -endum, quod habebat, arbitratum est. Phil. 13, 10 eam domum ... non minoris, quam emit Antonius, -et; -et, inquam, Cn. Pompei domum filius (-it idem: 13, 11 -et hortos, aedis, urbana quaedam, quae possidet Antonius). BELL. Afr. 90, 1 qui ... ipse, sua bona -isset eqs. (l. Clark, ipsa trad.). PETRON. 76, 8 (2 dominus coheredem me Caesari fecit; loq. Trimalchio) -emi fundos omnes, qui patroni mei fuerant (AFRIC. dig. 23, 5, 9, 3 rusus. PAVL. dig. 23, 5, 10 [ter]). MART. 6, 71, 6 dominus prior vendidit ancillam, nunc -it dominam. VLP. dig. 16, 3, 1, 25 si rem depositam vendidisti eamque postea -isti in causam depositi (44, 3, 5, 1 [opp. distraxisse]. PAVL. dig. 41, 3, 4, 10 [opp. vendideris]. al.). al. respicitur actio rursus emendi vel sumendi venditione irrita facta id (sc. agrum vel domum), quod quis aere alieno, paupertate sim. coactus vendidit, sc. apud Iudaeos sec. lev. 25, 24sq. (subest notio liberandi, solvendi ut sub A): VET. LAT. lev. 25, 25 (cod. 100, sim. VVLG.) si propinquus -erit venditionem fratris sui pauperis. 25, 29 (Rufin. Orig. in lev. 15, 1, sim. VVLG.) si ... venderit quis domum, per annum integrum habeat copiam -endi (gr. λυτρωσις). al. in eodem cap. VET. LAT. (cod. 100) et VVLG.

β quoquo modo: SEN. clem. 1, 15, 6 Caesar libertatem sententiae suae -emit (opp. perdidit). epist. 102, 2 experrectus sum ... et ... somnium perdidit; quod repetam ... et -am. INSCR. Dac. III 2, 220 (saec. II ex.) quidam tribunus statum coniugis -emit ex visu (antea: pro salut[a]e). TERT. resurr. 47, 14 quod ereptum est -ens virtus. IVVENC. 3, 306 (subest Matth. 16, 25) amissam -et cui gloria vitam. FIRM. err. 4, 4 fide ... et paenitentia potestis -ere, quicquid ... diaboli persuasionibus perdidistis. GREG. M. moral. 5, 70 (ad p. 552, 25) tempus ... -imus, quando ... vitam, quam lascivendo perdidimus, flendo reparamus.

b quae antea possessa substituunt: PLAVT. Men. 673 orabo, ut mihi pallam reddat, quam dudum dedi; aliam illi meretrici -am meliorem (in eadem re: 680 tibi -am bis tantā pluris pallam). ALF. dig. 15, 3, 16 boves vendiderat, alios -erat ([antea: reparari]. item -untur animalia: VLP. dig. 6, 1, 3 pr. [e Marcello] amissis pecoribus centum -emit totidem capita. *ibid.* iterum). Ov. ars 2, 172 ipsa domina dixerat me tunicam lanivisse et pretio est illa -ta meo. LIV. 38, 60, 10 quae necessaria ad cultum erant, -ta ei L. Scipioni a proximis cognatis sunt (vix ad l. 14). VAL. MAX. 4, 4, 6 res ..., quas amiserat Regulus, -i publice iussit senatus. Ps. QVINT. decl. 12, 25 veniit ... frumentum lucro, -tum, est patrocinio (l. cod. unus, -to [-ta] vel retento cett.).

c quae iterum emuntur: POMPON. dig. 21, 2, 29 pr. si rem, quam mihi alienam vendideras, a domino -erim.

2 vi praeverbii minus perspicua -untur: **a** conducenda (secundum ius sub a et β praeter l. 70. 75; vergit in malam partem saepius sub γ; iuxta ponitur conducere p. 551, 7. 14. 29): **a** opera efficienda vel res praestandae (e suppl. S. C. de pago Mont. [CIL I² 591; saec. II/I¹ a. Chr.] 2, 1); -untur: **1** varia suscipienda: CATO orat. 80 vinum -isti, praedia ... in publi(cum) dedisti (sc. pignori), vinum non dedisti. COMMENT. quaestor. Varro ling. 6, 92 qui de censoribus classicum ad comitia centuriata -tum habent. CIC. inv. 2, 96 hostias (sc. respic. quae ad sacra perficienda opus sunt, ut LEX Vison. [CIL I² 5, 1022] 69, 31; v. p. 504, 51 sq.). Verr. II 1, 141 si opus pupillo -retur eqs. ([opp. locare]. item -itur aedes Castoris tuenda: 1, 143 [in lege locationis, ut l. 146]. al.; cf. p. 551, 3). CIL X 787 (Pompeii; fere a. 2 a. Chr.) ius luminum opstruendorum tanto ... -erunt. ASCON. tog. cand. p. 72, 3 v. p. 500, 45. APVL. apol. 60, 1 Aemilianus frustra -bat mendacium (opp. 59, 8 locavit; vendidit). al. accedit gerund. (quod simul c. obi. suppleas l. 72; cf. l. 68): LEX par. fac. Puteol. (CIL I² 698) 1, 6 lex parieti faciundo ...; qui -erit eqs. EDICT. praet. Gell. 11, 17 tit. (= 11, 17, 2) qui flumina, retanda, publice -ta habent (l. man. alt. unius cod., rept- cett.). CIC. Verr. II 1, 31 qui istum Verrem eripiendum -erunt (explicat Ps. ASCON. Verr. p. 232, 25 qui in se susceperant

procuracionem corrumpendorum iudicum et liberandi Verris). LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 41 (q)u(e)i eam *viam* tue mdam -erit ([*opp. e. g. 38* locaverit]. de Germ. tab. Heb. 59 aedes). FRONTO p. 154, 13 cloacas purgandas. VLP. dig. 7, 8, 12, 6 vestimenta texenda *eqs.* COD. Iust. 4, 65, 14 (a. 259). **Ⓜ** *vectigalia sim. exigenda (cuius rei exiguntur, indicat obi. l. 10):* CIC. Verr. II 3, 78 ad vectigalia -enda (Manil. 18 [obi. *subaudias ut: har. resp. 60. LIV. 43, 16, 7 -endi et conducendi ... ius]. LEX Anton. de Term. [CIL I² 589] 2, 35 publica. CAES. Gall. 1, 18, 3. *al.*). 3, 110 magno -erunt (*sc. decumas ut: 3, 129. PS. ASCON. div. in Caec. p. 196, 19 si d. -unt ... , si portum aut pecora publica). ad Q. fr. 1, 1, 33 publicis male -tis (FRONTO p. 79, 3). CIL V 5128, 11 (saec. II²/III in.) lucar Libitinae (si recte huc; v. vol. VII 2, 1691, 54sqq.).**

β *res utendae:* LEX. agr. (CIL I² 585) 25 *queiquomque id publicum fruendum -tu(m) co(n)ductu(m)ve habebit, sc. agrum ([de textu v. Crawford, Roman Statutes I, 1996, 116]. 28 [bis] (quantum) ... tantidem). CIC. Brut. 85 quae societates picarias de ... censoribus -isset.*

γ *homines, sc. eorum opera (inducuntur, corrumpuntur plerumque pecunia; in contextu variat cum corrumpere l. 30. 31. 38; ad quid quis -atur, indicatur per praepos. ad e. g. l. 33. 38sq., in c. acc. l. 41, enunt. fin. l. 32. 34 [v. etiam p. 552, 4sqq.]; -it fere homo, sed ipsa pecunia l. 26; huc vergit p. 552, 58):* OV. ars 3, 657 semel est custos longum -endus in aevum (656 accepto munere). ASCON. Mil. p. 35, 13 cum posset Cicero ... -ere ... Cn. Pompeii animum, si paulum ex studio defensionis Milonis remisisset (*an ad IIB2?*). PETRON. 5 vers. 8 ne plausor in scaena(m) sedeat -tus histrionis [ad rictus, (Ribbeck, addictus trad.). MART. 9, 32, 3 meretricem hanc volo, quam -it totam denarius alter. QVINT. decl. 255, 9 -ere proditorem et scelus pecunia pacisci. TAC. ann. 3, 73, 2 nedum ... latro Tacfarinas pace et concessione agrorum -retur. PLIN. epist. 2, 14, 4 auditores actoribus similes, conducti et -ti. VLP. dig. 49, 14, 29 pr. qui delatorem -emit (*antea: corrupti*). MACER dig. 49, 14, 34 adversarios aut iudices -ere (AVELL. 1, 6 [*antea: corrupti*]. *al.*). CYPR. epist. 2, 2, 2 nec putet *histrionis*, salario se esse -endum, ut a peccatis cesset. COD. Iust. 10, 54, 1 (a. 293/304) merito coronati *athletae* non aemulis corruptis ac -tis. PANEG. 12, 3, 5 -tis ad civile latrocinium manibus. ARNOB. nat. 7, 25 ut prosint, testiculos pecudum -untur et rumis (*item -untur dii vel deus*: AMBR. Nab. 16, 69 [*ad psalm. 75, 13; in imag.*] quod nullo -atur divitis praemio dominus. AVG. civ. 15, 7 p. 68, 28 quo munere putant eum -i). SCHOL. Cic. Bob. p. 94, 15 quia *accusatores* -ti sint ad obsequium mentiendi (*ad Flacc. 3 corrupti [compulsi codd.]*). HIER. epist. 22, 21, 3 Iacob mandragoris -itur, sc. ut dormiat cum Lia (*cf. Vulg. gen. 30, 16 mercede conduxi*). *al. actores caesae:* COD. Iust. 2, 13, 1, 1 (a. 293) in actores seu procuratores in subsidia negotiorum vel usurpatos gratia vel -tos. CASSIOD. var. 11, 8, 6 non -tā, sed propriā linguā loquebitur.

b *emenda, comparanda sim (vergit in malam partem saepius sub α):* **α** *in imag. vel translate:* **Ⓛ** *vario contextu:* **Ⓐ** *respectu emendi plus minus vigente actio -endi fit:* **Ⓛ** *quibuslibet impensis, praestitis, damnis (scelere, vita aliena sim. e. g. l. 53. 55; huc pertinet l. 69):* RHET. Her. 4, 44, 57 Decius re ... vilissima certam et parva, sc. vita, maximam -emit ([*postea: accepti; potitus est*]. *item -itur gloria sim.:* SIL. 6, 20 nullus -emit plus aevi nec(e) magnanima. MART. 1, 8, 5 facili -it qui sanguine famam). CIC. ad Q. fr. 1, 1, 34 Asia parte aliqua suorum fructuum pacem sibi ... -at atque otium (CAES. Gall. 1, 37, 2 obsidibus ... datis. LIV. 44, 26, 1 parte regni. QVINT. decl. 253, 4 capite unius civis, sc. meo. FRONTO p. 212, 8 gloriae ... dispendio. *cf. p. 552, 1*). CAES. Gall. 1, 44, 12 *procerum Romanorum gratiam* ... eius Caesaris morte -ere. SEN. dial. 12, 19, 5 maior est amor, qui pari periculo minus -it. epist. 21, 7 (*in imag.*) ne gratis Idomeneus in epistulam meam venerit, ipse eam (*sc. locum in ea*) de suo -et. CVRT. 5, 5, 18 quidquid homines vel vita aestimant vel morte -unt. TAC. hist. 1, 46, 2 *latrocinii* aut servilibus ministeriis militare otium -bant milites ([*syn. 3 emeret*]. FRONTO p. 46, 24 meo ... negotio tuum ... o. -am. *adde l. 52*). CALP. decl. 11 quantis meis -erim malis, ne adhuc vide-remur, inimici! (, Gronovius, redim- codd.). FRONTO p. 81, 19 plurimos natales dies liberum tuorum ... ut celebres ..., omni vita mea -isse cupiam. HIER. epist. 57, 3, 1 qua fronte profertis, quod scelere -istis, *sc. exemplar epistulae (ad eandem rem spectat 57, 3, 3 [absol.] si -emit, si sollicitavit [cf. 2 sollicitato notario]. an ad p. 552, 8sqq.). al.* **Ⓜ** *pecunia, auro sim.:* CIC. Verr. II 5, 50 pretio abs te ius foederis ... -erunt Mamertini (OV. met. 13, 472sq. [*loq. Polyxena*] generitrici corpus inemptum reddite, neve auro -at i. triste sepulcri, sed [lacrimis] [*ad l. 47sqq.*]; tum, cum poterat, -bat et auro [*spectat ad corpus Hectoris -endum*]). *al.* CAES. civ. 1, 39, 4 largitione militum voluntates -emit (*cf. l. 55 et e. g. CYPR. ad Donat. 11 -tus favor vulgi*). SALL. Iug. 29, 3 belli morum. TAC. Agr. 6, 2 corruptus non est, quamquam ... proconsul quidam ... facilitate -turus esset mutuum dissimulationem mali. ann. 1, 17, 4 vacationes munerum (v. p. 553, 30). TERT. apol. 39, 5 si quod arcae genus est, non de honoraria summa quasi

-tae religionis congregatur. fug. 13, 6 pacem ... a militibus per Saturnalicia -endam (IVST. 43, 5, 9. *al.*; *cf. p. 551, 52*). VLP. dig. 49, 14, 29 pr. (*antea p. 551, 29*) non exinde perit causa, ex quo -ta est. *al.* ?*pro obi. est enunt. secund. c. ut (an stat iuxta pass. impers. aut usum absol., ita ut loci ad p. 551, 17sqq. pertineant?)*: NOVELL. Valent. 1, 3, 2 si extant *securitates tributorum solutorum*, -endum est, ut ferantur accepto. CASSIOD. var. 11, 36, 5 quando, ut fieret superior in iudicio, non -emit.

Ⓜ *vergit ad notionem sumendi, nanciscendi sim.:* VET. LAT. Dan. 2, 8 (cod. 177, *sim.* VVLG.; Nabuchodonosor ad Chaldaeos) tempus vos -itis, *sc. cunctando* (QVODV. temp. barb. 2, 9, 5 [*diviti vel avaro*]) ecce rapis, ecce totum tollis et pro salute tua [tempora -is] [*v. app. crit.*; t. pro temporalia, si recte intelleximus]. HIER. tract. in Marc. p. 361, 20 (*ad 11, 15*) quam multitudinem eiciebat? quae vendebat, quae lucra sua in templo -bat.

Ⓜ *in doctrina Christ.:* **Ⓐ** *usu vario:* TERT. nat. 1, 7, 34 in-punitatem, aeternitatem quanto constare vultis? a(n) hae) nobis omni modo -endae videntur? (paenit. 6, 4 paenitentiae compensatione). CYPR. eleem. 26 caelestia praemia operum magnanimitate -antur. AMBR. Nab. 14, 58 vende lapidem et eme regnum dei, vende agrum et -e tibi vitam aeternam (PAVL. NOL. epist. 13, 15 v. ... nostram nec egeret -ere curamus, qui pro vita mortem emimus sumptuose. MAX. TAVR. 28, 1 praeceptum ... Christi talentum quoddam est ..., quo salus comparatur, quo v. -itur). *al.* **Ⓜ** *in locut. -ere tempus (cf. l. 9), sc. deponendo, amittendo minus gravia, mundana:* VET. LAT. Eph. 5, 16 (cod. 75. *al. et VVLG.*) ut ambuletis ... ut sapientes, -entes tempus, quia dies mali sunt (*sim. Col. 4, 5 [ibid.] in sapientia ambulate ad eos, qui foris sunt, t. -entes*). *pendent vel explicant:* TERT. fug. 9, 2 per sapientiam conversationis lucrari ... commeatum. PELAG. in Rom. 13, 1 p. 101, 9 humilitate t. -ere. AVG. serm. 16, 2 detrimento temporalium ... ad aeterna ... capesenda spatia temporis comparare. 167, 3. *al.*; *cf. p. 549, 71. 550, 42.*

β *proprie -untur merces, venalia sim.:* **Ⓛ** *res:* **Ⓐ** *agri, fundi sim.:* CIC. Att. 11, 13, 4 de fundo Frusinati -endo (CIL X 5853, 9 [*aet. Trai.?*] f. quosdam ... ab r(e) publica) -em(it). CELS. dig. 8, 6, 6. *1^b. al.*). CAES. frg. inc. Diom. gramm. I 368, 30 (*contextu manco*) possessiones -emi easque postea pluris venditas. CIL VI 874 (a. 27/23 a. Chr.) id, quod ibi ... soli est, Caesar August(us) -tum a privato publicavit (*item 40882. sim. 1265 [cf. p. 4366; a. 23 a. Chr./44] aream ex s(enatus) c(onsulto) a privatis publica pecunia -tam [item 40884]*). SVET. Otho 4, 2 cuidam militi ... totum agrum -emit emancipavitque. INSCR. Maroc. Gascou 7 (*saec. II¹*) -to a coheredibus suis solo et aedificio (CIL VI 10984 [*saec. I²/III¹*]. *cf. l. 36*). *al.* **Ⓜ** *lis procuranda, sc. pacto praemio (maiore) contra bonos mores sim. (aliter p. 553, 9; cf. p. 500, 34sqq. 505, 11sqq. nec non p. 551, 40sqq.; de re v. Kaser, Zeitschr. Sav. Stift., Rom. Abt. 60, 1940, 128sq., id., Privatrecht I² 569. 578 c. adn. 14 et e. g. Siber, Studi Bonfante 4, 1930, 125sqq., Kupisch ad Vlp. dig. 17, 1, 6, 7 in: Festschr. Sandrock, 2000, 559sqq.):* PAPIN. dig. 17, 1, 7 considerandum erit, laborem dominus remunerare voluerit ... an [eventum] litium, maioris pecuniae praemio contra bonos mores procurator -erit (, l. lites, *cf. p. 505, 16*). COD. Iust. 2, 12, 7 (a. 223) defensionem alienam suscipere vel -ere negotia (*an cessione actionis facta, ut negotia potius emi videantur? cf. p. 505, 18sq.*). 2, 12, 15 (a. 293) litem te -isse contra bonos mores (*postea: officium procuracionis gratuitum esse debet*). 4, 35, 20 pr. (a. 293/304) si contra licitum litis incertum -isti (*disting. I gratuitum mandatum suscepisti*). **Ⓜ** *cetera exempla (hucine l. 49?):* COLVM. 12 praef. 9 quae grandi pecunia ... -untur. PLIN. nat. 6, 162 vendentibus, quae e mari aut silvis capiunt, nihilque invicem -entibus Arabis. MART. 2, 68, 4 totis pillea sarcinis -emi (*item -itur manumissio*): QVINT. decl. 388, 23 vindictam magno -ere). 6, 61, 8 (*ironice*) -unt soli carmina docta coci. 12, 97, 7 languet mentula militibus, *sc. dotis uxoriae, -ta (vergit ad ay)*. TAC. ann. 1, 17, 4 hinc, *sc. hac e pecunia, vestem arma tentoria [...]* (v. p. 553, 29) -i. TRAIAN. Plin. epist. 10, 66, 2 eis, qui liberi nati expositi casu in servitute educati sunt, libertatem non -endam pretio alimentorum. SVET. Claud. 16, 4 essedum argenteum ... venale ... -i ... imperavit. Galba 20, 2 ab is laxis calonibusque ... centum aureis -tum caput Galbae. gramm. 8, 3 libros. GAIUS dig. 32, 14, 2 si cui legatum relictum est, ut alienam rem -at vel praestet *eqs.* (*item iuxta praestare e. g. inst. 2, 202 MAECIAN. dig. 40, 5, 32, 2*). VLP. dig. 15, 1, 30, 3 nomen coheredis -ere. *al.*

Ⓜ *homines (partes corporis v. l. 58. 64):* *servi:* MART. 2, 34, 1 cum placeat Phileros tota tibi dote -tus. 2, 63, 2 quae sestertia tulit e sacra Leda -ta viā. SVET. gramm. 19 Scribonius Aphrodisius Orbilius servus ... a Scribonia ... -tus et manumissus ([*huc sec. Kaster, comm. 1995, ad l.*]). GAIUS dig. 15, 1, 27, 5. TRYPH. dig. 9, 4, 37 [*antea: emerant. al.*]. CALP. decl. 17 (*loq. paedagogus*) ante quam -rer (*them. emit eum dives*). ARGVM. Plaut. Merc. 2, 2 filius -it ancillam hospitis (1, 2 emit). *al. adoptati:* CALP. decl. 53 quem iuvenem ... -emi (v. Louis, comm. 2010, ad Suet. Aug.

64, 1). *proditi*: TERT. spect. 30, 6 (*ad loq. Romanos*) quem *Christum* a Iuda -istis (*om. cod. A*).

II *pro obi. sunt mala, pericula, detrimenta, defectus, quae pretio quodam tolluntur, arcentur, exaequantur, excusantur sim.* (*saepius in malam partem, e. g. l. 27sq. 39; opp. vendere l. 32; quid -atur, intellegitur ex enunt. condic. l. 46. 54, unde -atur, indicatur per praeupos. ab e. g. l. 12sq. 37; pretium sim. exprimitur plerumque per abl., sed subi. vice fungitur e. g. l. 22. 26. p. 554, 1*): **A** -untur quaelibet: **1** *vario modo*: CIC. Q. Rosc. 35 societatis, non suas lites -emit (*sc. pactione*), cum fundum a Flavio accepit (39 suas, non societatis l. -isse). Verr. II 5, 23 haec, *sc. supplicia sim.*, ... quae vel vitā -i recte possunt, aestimare pecunia non queo. fam. 2, 16, 4 quam *acerbitatem* ... ego a re publica meis ... incommodis ... -issem. PVBLIL. sent. A 19 ab amante lacrimis -as iracundiam ([-is, -es var. ll.]. cf. IVV. 9, 76 *uxor irata* iam migrabat [*Highet, signa-trad.*]; tota vix hoc ego nocte -emi). OV. ars 3, 19 fata *Admeti* ... -emit (*sc. Alcestis ut*: SEN. Med. 662 coniugis fatum -ens [-es *Hardie*] ... impendes animam marito. *huc fort. pertinet p. 547, 22; cf. OV. Pont. 3, 1, 105 si mea mors -enda tuā, uxor, ... esset eqs.*). GRATT. 411 perniciēs, *sc. scabies*, -enda animā *canis*, quae eqs. SEN. contr. 2, 5, 8 *segetum maturitas* sera magno fenore moram -emit (*sc. exaequando, compensando ut*: STAT. Theb. 7, 139 *Argivi festinando* -unt ... moras [SCHOL. ut tarditatis moras celeritate compensent]. *tollendo sim.*: SEN. Ag. 160 -emit illa *Iphigenia* classis ... moras). SEN. nat. 4, 7, 1 tempestates munusculis. epist. 58, 34 stultus est, qui non exigua temporis mercede magnae rei aleam -it. APVL. met. 6, 19, 6 *canis saevitiam* offulā. PANEG. 2, 2, 2 *non iam* expressae metu voces periculum silentii -unt. *al.* **2** *pecunia, auro sim.*: CIC. Verr. II 3, 49 se, *i. Verrem*, uno quaestu decumarum omnia sua pericula -turum esse (TERT. fug. 5, 5 *persecutionis* p. ... nummis). *al.* TAC. ann. 1, 17, 4 (*in zeugmate*) hinc [...] (v. p. 552, 59) saevitiam centurionum et vacationes munerum, (v. p. 551, 74) -i. GELL. 20, 1, 34 de talione -enda. TERT. nat. 1, 7, 21 quis ... pro(di)tionem criminis alicuius sine crimine ipso aut vendit aut redim(it)? fug. 12, 1 an *persecutio*, si fugienda non est, -enda ... sit (*item disting. fugere ibid. iterum et 14, 3. cf. l. 28*). *al.*

B -untur peccata, vitia, culpa sim.: **1** *ab eo, cuius ipsius ea sunt*: **a** *vario contextu*: CIC. Verr. II 3, 130 ut omnes intellegant, ... quam confessam rem pecunia -ere conetur *Verres* (Att. 1, 16, 11 r. manifestam illam -tam esse a iudicibus). PLANC. Cic. fam. 10, 8, 1 praeteritam culpam (VAL. MAX. 4, 5, 2 pudore c. ... cladis *Cannensis* -emit *Terentius Varro*. PLIN. paneg. 28, 2 nullam congario c., nullam alimentis crudelitatem -isti. HIER. epist. 49, 14, 1. *al.*; cf. l. 68). SALL. Catil. 14, 2 *aere alieno* flagitium aut facinus (*inde, ut vid.*, DOSITH. gramm. 68, 8 ἡγόρασεν τὸ αὐτοῦ ἔγκλημα -emit f. suum. CHAR. gramm. p. 407, 30 [= GLOSS. V 664, 7]). OV. am. 3, 3, 21 ut sua per nostram -at periuria poenam *domina*. epist. 17, 49 (*loq. Helena*) *Leda* bene erravit vitiumque auctore, *sc. Iove*, -emit (SEN. contr. exc. 4 praef. 11 virtutibus. cf. l. 60). SEN. contr. 9, 4, 11 an, etiamsi quid peccatum est, tanto merito -tum sit (cf. QVINT. decl. 249, 17 etiamsi peccavit *quidam*, ... -emit ... hoc virtute, -emit sanguine, -emit vulneribus). VELL. 2, 87, 1 ut multa desidia crimina morte -ret *Antonius* (SEN. nat. 6, 23, 2 quod c. nulla virtus ... -et. MACER dig. 48, 5, 33, 1). SEN. Phoen. 261 (*loq. Oedipus; ironice*) hoc alia pietas -et: occidi patrem, sed matrem amavi. dial. 4, 34, 2 meritis offensa -etur. *al.* FRONTIN. strat. 4, 1, 21 ignominiam.

b *in religione*: **a** *variorum*: TERT. nat. 1, 10, 49 (vos) *deos* adulamini, -itis, si qua delinquitis. INSCR. Année Épigr. 1995 n. 985^b (*e Britannia; saec. II/III*) ut non illis permittas, *Mercuri*, nec sta(r)e nec sedere ... n(e)c h(as) i(r)a(s), -ere possi(m)t, nesi (i. nisi) sanguine suo (i. si recte suppl.; cf. p. 548, 13 sqq.). **β** *Iudaeorum* (*sc. l. 58. 66*) vel *Christianorum*: VET. LAT. Dan. 4, 24 (Cypr. elem. 5, *sim. al. et* VVLG.) peccata tua eleemosynis -e et iniquitates tuas misericordiis (HIL. in psalm. 118 lamed [= 12] 15 vitia e. -it. CAES. AREL. serm. 44, 6 *peccatum* ieiunii vel e. *al.*). IREN. 4, 30, 3 l. 99 quaecumque benefactores iustificamur, velut de alienis (*sc. mundanis*) nostra, -entes (i. sc. *peccata sim.?* *an salutaria nobis, ita ut ad I pertineat?*). CYPR. epist. 59, 13, 2 datur opera, ne satisfactionibus et lamentationibus iustis delicta -antur ([remitt- var. l.]. SALV. l. 67). ARNOB. nat. 7, 8 -endi peccati spes. VVLG. prov. 16, 6 misericordia et veritate -itur iniquitates (SALV. epist. 9, 10 *admissa* donis ... ac m. -ere [*disting. exomologesi ac satisfactione*]. *addas l. 59; cf. GREG. M. in Ezech. 1, 3, 18 culpas suas ... misericordiae visceribus*). PAVL. NOL. epist. 32, 3 (vers.) p. 278, 9 fuis -ens sua crimina nummis (*inde* SALV. gub. 7, 14). SALV. eccl. 1, 56, quanti, -ere delicta possit *peccator* (i. *Halm*; quantum *codd.*, *def. ut acc. pretii Löfstedt, Verm. Stud.*, 1936, 171]. 1, 59 sciat, q. debuerit -ere, quae fecit). *al.*

2 *ab alio* (*addasne p. 551, 22?*): CYPR. elem. 18 *a patre multorum liberorum* multorum delicta -enda sunt, *sc. operibus bonis*, ... multorum animae liberandae (IVVENC. 4, 452 [*subest Matth. 26, 28 in remissionem*

peccatorum; *loq. Iesus*] hic sanguis populi d. -emit [-et, remittit var. ll., remittit *Poelmann*]). PETR. CHRYS. serm. 3, 3 (*ad Luc. 15, 20*) pater peccata filii -emit osculo.

part. praes. -ens pro subst. p. 546, 31. p. p. -tus pro subst. maxime p. 546, 38. 549, 61 sqq., pro adi. maxime p. 548, 40. 65. 549, 66 sq. deriv.: redemptio, redempto, redemptor (-trix), redemptura; cf. redimiae.

cf. *Onom.* (Redemptus, -ta).

redīm(p)t- v. redempt-.

Pieroni.

re(d)induo, -ūtum, -ere. a re(d)- et induere. red- ante vocalem TERT. *more suo* (una excepta voce reaedifico e sermone sacrae script. recepta). **1** *i. q. rursus induere*: TERT. resurr. 42, 13 *homines resurrecturi* recipient eam *carnem*, ut -ti (*M, P, rein- T, X*) carne (*codd., carnem ed. Gelenii*) fieri possint etiam superinduti immortalitatem (cf. 12 *revestitos*). APON. 8, 10 (*aet. recentioris*). **2** *i. q. de novo induere* (*sc. abiectis veteribus indumentis, sensu spiritali sec. Col. 3, 9sq.*): PS. AMBR. act. Seb. 17, 61 -am me non baptizatus, ut omnibus prius, quibus sum iratus, indulgeam (*rein- cod. resc. Bernensis*).

redinserto, -āvī, -āre. a re(d)- et insertare, ut vid. (*redinserere enim non legitur*). GLOSS. *redin,sert,avit*: denuo inseruit ([-ser(t)- GLOSS.¹ I Ansil. RE 385]. -are: d. inserere).

Hillen.

redintegratio, -ōnis f. a redintegrare. scribitur rein- hic illic in *codd. rec.* [confunditur in *codd. c.* integratio APVL. mund. 23 p. 340. SERV. ecl. 2, 14 (*in afferendo Ter. Andr.* 555 integratio, ut SCHOL. Hor. *carm. 3, 9, 23*). *al.*; e *coni. dub. p. 555, 17 et* AVELL. 13, 2.]

i. q. actio vel effectus redintegrandi: **I** *valida vi praeverbii -o fit*: **A** *iterando, repetendo*: RHET. Her. 4, 28, 38 ('audes ..., proditor patriae? proditor, inquam patriae eqs.') eiusdem -o verbi (interrogatio var. l.).

B *rursus in integrum perducendo* (*saepius pendet gen. obi.; cf. GLOSS. II 323, 45 ἡ εἰς ὀλόκληρον ἀποκ(α)τ(ά)στασις*: in integrum restitutio, -o [v. etiam *infra l. 65. p. 555, 34*]): **1** *renovando, confirmando*: **a** *debilitata, infirmata, iniuria affecta, statu pristino vel priore alienata*: **α** *modo incorporali*: **①** *contextu vario*: PS. CIC. exil. 10 quid ... improborum facta renovem oratione, ut -o illius coniurationis animos vulneret vestros? VET. LAT. II Tim. 3, 16 (Ambrosiast. *ad l.*) omnis scriptura ... utilis ad doctrinam, ad correptionem, ad -em, ad eruditionem (*gr. πρὸς ἐπανόρθωσιν, cod. 75. al. et* Vulg. ad corrigendum). PANEG. 4, 33, 6 -o status pristini permulcendo dolori satis est. CASSIAN. conl. 16, 26, 2 *monachus pectore turbato* reformandae pacis -em mente prospiciat. CASSIOD. in psalm. 146, 3 l. 63 ('qui sanat contritos corde eqs.') ista contritio ad -em pertinet, ad soliditatem deducit (*in imag. medicis; postea*: aeternam ... sospitatem). **②** *usu christiano* (cf. l. 68); *respicitur: salus hominis*: HERM. vulg. sim. 6, 2 (= Pal. sim. 6, 4, 2) defectio habet aliquam spem -is, mors vero perpetuo tenetur in interitu (*antea*: spem vitae; *gr. ἀνανεώσεως*). RVFIN. symb. 9 hoc, *sc. conceptio virginis*, ... ad totius mundi -em factum est. *fides vera, ecclesiae unitas*: CYPR. epist. 11, 8 ecclesiae suae (CONC. Rom. a. 501 p. 423, 22). EPIST. pontif. 615 Schwartz p. 79, 5 unitatis ecclesiasticae plena ... -e (AVELL. 112, 1 speratae u. -o optata. 126, 14). 617 *ibid.* p. 76, 2 plenā catholicae fidei cupimus -e firmari (620 *ibid.* p. 49, 9 plena atque sincera f. communionisque catholicae -e. AVELL. 115, 5). AVELL. 103, 21 *ecclesia Orientalis* tramitem propriae -is secuta non est (*postea*: medicinalem ... facultatem).

β *modo corporali*: APVL. mund. 23 p. 340 *incendia, inundationes sim.* salutaria sunt et ad -em eius *terrae* valent (cf. *gr. 397a31 σωτηρίων*). TERT. adv. Marc. 4, 10, 1 (*spectat ad Luc. 5, 18sqq.*) cum -e membrorum virium quoque repraesentationem pollicebatur (*item -o fit sanando*: VEG. mulom. 2, 66, 2 sanitatis. MACR. Sat. 1, 11, 5 dies ... instauraticius dictus est ... a -e cuiusdam, ut Varroni placet, qui instaurare ait esse instar novare [*antea*: recuperata ... valetudine]. LEO M. epist. 124 Conc.^s II 4 p. 161, 18 [= 165 *ibid.* p. 116, 8 et serm. 64, 4] -o debilius et vivificatio mortuorum. cf. l. 39. 42. 53). ARNOB. nat. 7, 45 p. 403, 16 *Asclepio ut serpenti* sanguis detur, ut corpori et viribus -o subrogetur (*ret- cod.*). FIRM. math. 3, 1, 9 *anno magno exacto fit* maior apocatastasis, id est -o, per epyrosin aut per cataclysmum (i. *ibid. iterum; cf. p. 555, 34*). CIL VIII 24588 (*a. 379/83*) *quidam* -em theatralibus signis adhibuit. THEOD. MOPS. in Eph. 1, 10 p. 130, 5 *deus* quasi quandam compendiosam renovationem et -em totius faciens creaturae per *Christum*.

b *deminuta numero vel quantitate*: VITAE patr. Iurens. 70 (*in miraculo*) acervis novae segetis ... quodam -is circulo insertis, *sc. horreo* (i. v. vol. III 1112, 21 sqq.). ISID. nat. 4, 1 mensis est luminis lunaris circuitus ac -o: sive a nova ad novam.

2 *in unum coniungendo*: **a** *vario modo*: TERT. resurr. 47, 13 si *mors* ... operatur ... carnis dissolutionem, vitam ... contrarium oper-

tet operari, id est carnis -em (AVG. enchir. 23, 89 non attingebit ad eius c. -em, utrum capilli ad capillos redeant eqs.; huc pertinere vid. TERT. resurr. 57, 9 [respic. I Cor. 15, 53] alteram, sc. immortalitatem, ad resurrectionem, alteram, sc. incorruptelam, ad -em temperavit). IREN. 5, 6, 1 I.49 (ad I Thess. 5, 23) Paulus -em et adunitionem trium (sc. animae, corporis, spiritus) et unam et eandem ipsorum sciebat salutem esse. COD. Theod. 2, 25, 1 necessitudinum, sc. servorum (antea: oportuit sic possessionum fieri divisiones, ut integra ... servorum agnatio permaneret). AVELL. 120, 2 cum tarditatem ... in hac -e culpemus (I benedictus deus ecclesiae ... membra consocians eqs.). **b addendo, consummando:** PRIMAS. in apoc. 22, 13 I.190 ipsa eiusdem numeri -e patri et filio (sc. eorum numero) ... convenienter occurrit spiritus sanctus (i. congruit; cf. I.164 eiusdem numeri conficiunt summam).

3 in potestatem, usum sim. (se) restituendo, compensando:

a res, sc. amissas, perditas sim.: HERM. vulg. sim. 9, 14 quod dominus ... defectos neque habentes spem salutis recreavit (ad -em vitae, (gr. ἀνέωσεν, Pal. sim. 9, 14, 3 redintegrando [restit. Lipsius, -e dando Dressel] nobis vitam). RVFIN. Orig. in num. 24 p.228, 11 cum homo ... virtutum -e pulchritudinem prioris formae receperit. COD. Theod. 2, 6, 1 cum -o, sc. negotii vel temporis transgressi, praestetur (Interpr.: causam reparare). 4, 22, 4 ad -em fortunae direptae. 12, 6, 9 specierum. 14, 3, 16 -o ... summae usurpatae. NOVELL. Sev. 1, 1 ex maternis bonis perditarum -o facultatum. LEX Visig. 2, 1, 21 ablatae rei simplā -e (5, 1, 2 tit. GREG. M. epist. 9, 165 I.20 pro ... -e demissae r. [ab heredibus detentae; postea: culpam retentionis indebitae ex ... amissione cognoscant]). **b homines (eorum coetus I.27):** CYPR. epist. 54, 1, 1 de vestra regressione et de ecclesiastica pace ac fraterna -e (sim. EPIST. pontif. 828 Thiel 88 p.885 de aliarum ... ecclesiarum -e [antea: ad communionem nostram redisse]). LEO M. epist. 159, 2 (antea: ut captivis reversis propria reformentur) quod si in mancipiis vel in agris ... servatur, quanto magis in coniugiorum -e faciendum est. 159, 4 redeant ... in suum statum voluntaria -e coniugia (postea: reverti ad viros).

II evanida vi praeverbii significat i. q. perfectio (usu gnosticis proprio): IREN. 1, 14, 1 I.35 tunc ... -em universorum ... futuram (gr. ἀποκατάστασις, v. Rousseau-Doutreleau ad I.; cf. p. 554, 65).

redintegrator, -ōris m. a redintegrare. i. qui redintegrat, renovat (pendet gen. obi. praeter I.42): **1 hominem (peccatorem) eiusve vim, corpus (disting. resuscitator I.41):** TERT. anim. 43, 7 somnum ... recreatore corporum, -em virium, probatorem valetudinum. resurr. 57, 7 idoneus deus reficere, quod fecit: ... hoc in Christo ... ostendit non tantum resuscitatore[m] carnis verum etiam -e[m] (MAR. MERC. Conc. I 5 p.10, 10 caro vitata medico et -e indiget C.). **2 urbem, aedificia:** CIL XI 3089 (cf. Année Épigr. 1979 n.217b; Faleriis, a. 264/8) imperatori Gallieno domino terra(rum ac redin)tegratori coloniae Faliscorum (de eodem, ut vid., indidem 3094 -i c(ol) Faliscorum; et e suppl. 3090a [v. suppl. Ital. n. s. 1 p.134 n.11]). X 3860 (saec. V¹) restitutori patriae et -i operu(m) publicorum, ordinis provisorii, populi subventorii.

***re(d)integrō, -āvī, -ātum, -āre. a re(d) - et integrare. scribitur rein- INSCR. Année Épigr. 2008 n.1150 (Aquinci; a. 292), in codd. vet. Liv. 44, 10, 11 (V). VET. LAT. Luc. 22, 51 (cod. 3 [non iam legi potest]. 11 [ed. Vogels, sc. 22, 53]). AMBR. paenit. 2, 11, 98 (B) et saepius in codd. rec. NOT. Tir. 53, 22 -at. de notione: SYNON. Cic. p.429, 31 restaurat. innovat. ... iterat. repetit. -at. ex integro facit. GLOSS. -at: ἀνα- νεοί. renovat, in integrum restituit. II 237, 17 ἀποκαθίστημι: -o, restituo. GLOSS.¹ I Ansil. RE 389 sqq. (cod. Paris.) -are: iterare. reficere. repe(te)re. sim. al. legitur inde a RHET. Her., CIC., nusquam in versu. [confunditur in codd. cum integrare e. g. CIC. inv. 1, 99 Liv. 3, 56, 2 PETR. CHRYS. serm. 132, 6 (fort. recte restit. Castiglioni ARNOB. nat. 2, 25 p.96, 14 discit verba psittacus -are eqs.); restit. ROMVL. fab. 39, 7 rec. gall. -tam fidem (Thiele, in me integram vel gratam codd.); olim suppl. CIL III 14382; trad. loco lacunosus FEST. p.334 (v. Gloss.¹ IV p.426^b).]**

i. q. rursus integrum facere (intrans. p.557, 58sq., refl. p.557, 43, 558, 14, mediopass. maxime p.556, 57, 62; accedit denuo p.556, 69, rursus p.557, 70, 558, 28, 30, iterum p.557, 35): **I ex integro facere, iterare (fort. huc pertinet I.59. p.557, 22):** RHET. Her. 2, 30, 47 ('enumeratio') ut renovetur, non -etur oratio. 4, 28, 38 interpretatio non iterans idem -at verbum, sed id commutat ... alio verbo (CONC.⁵ II 3, 1 Rustic. p.146, 29 aliena v. [gr. II 1, 1 p.161, 41 διακονεῖν, alia vers. II 2, 1 p.62, 31 portare]). FEST. p.351 (... boni) [h]ominis gratia ... -ari (sc. exclamationem 'talassio'). CONC.⁵ II 3, 1 Rustic. p.145, 3 ipsis prorsus verbis -are ... eloquia (gr. II 1, 1 p.160, 21sq. ἀντολεξει διαπορθημεῖσαι).

II rursus in integritatem perducere (variatur in contextu c. (re)novare p.556, 13, 21sq. 73; in quem statum, locum restituitur, indicatur per praepos. ad p.556, 21, 25, 557, 2, 558, 22, in [c. acc. vel abl.] p.556, 32, 73, 558, 15, 19. al., dat. p.556, 59, 62, praedicat. p.556, 70, 557, 1, p.558, 32,

adv. I.37; unde, qua materia quid -etur, indicatur p.557, 48, 558, 31sq. 38; cui restituatur, indicatur per dat. I.6, 11, 14. p.557, 13, 67 et saepius):

A renovando, confirmando: **1 trans.;** pro obi. sunt: **a debilitata, vitiosa:** **α res:** **I incorporales:** **A memoria, affectus, cogitatio sim. (res memorata I.14):** CIC. inv. 1, 99 per ... comparisonem auditoris memoria ... -bitur (LIV. 3, 56, 2 -ta ... est omnibus m. foedissimae potestatis. FEST. p.194 acceptae vitae. PROB. Verg. georg. 3, 25 virtutis). CAES. Gall. 2, 25, 3 spe inlata militibus ac -to animo (FRONTIN. strat. 2, 7, 11 imperator constantiā -tis a. suorum vicit. TAC. ann. 4, 33, 3 varietates proeliorum, clari ducum exitus retinent ac -ant legentium animum. AMM. 29, 5, 38). 7, 25, 1 cum ... hostibus spes victoriae -retur (VLP. dig. 40, 7, 9, 3 libertatis [opp. infringitur]). LIV. 8, 32, 10 -tā irā. 22, 1, 5 invidia. PLIN. paneg. 61, 9 renovare gaudia, -are laetitiam. APVL. met. 4, 27, 1 somnio mihi ... -atur, immo vero cumulatur infortunium meum. ARNOB. nat. 5, 17 p.270, 24 imaginem tristium -are gestorum. **B variae:** TAC. ann. 11, 15, 1 haruspicum monitu -tas caerimonias et in posterum rectius habitas. FRONTO p.130, 11 ubi oratori gravis per ballistas urguendum, ubi sanis argumentis res -anda (dein- man. pr.).

II corporales: **A variae:** SEN. benef. 4, 25, 2 vide, ... quantis imbribus ... deiectis ... venas ... fontium arentes -ent dei (postea: novare). IREN. 5, 32, 1 ipsam conditionem (sc. mundum) -tam ad pristinum. 5, 33, 1 Christus terram novabit et -bit (seq. psalm. 103, 30 renovabit). ARNOB. nat. 1, 8 p.10, 9 mundi [in] iuventutem ... -tis viribus comparari. AVSON. 15 praef. (335 S.) I.12 (in imag. sanandi vel resuscitandi) quem libellum lectione laceratum ut Aesculapii -bis ad vitam. AMBR. paenit. 2, 11, 98 semel adsuta -antur (opp. solvuntur). BACHAR. repar. laps. 6 vasa confracta (nisi ad C2, ut fort. PASS. Ioh. Migne gr. 5, 1242^c fac -ari gemmas, sc. fractas [I243^a solidata sunt fragmenta; sim. VIRT. Ioh. 5 I.18]). LEX Visig. 8, 3, 5 quidquid everterit, -are procurat. **B urbes, aedificia, statua (syntaxin parum perspicimus I.32):** CIL VIII 11796 (saec. II²) uti ad pristinam for(mam ... redin)tegratur simulacrum. INSCR. Année Épigr. 2006 n.1498 (e Galatia; saec. III ex-IV in.) cremata in antiquam suis] faciem -tus. IVL. VAL. 1, 53 I.1617 sciscitant Apollinem, equid sibi -are urbem ... fata permitterent (gr. p.62, 9 ὄλωσ ... ἀναστήσονται [v. app. crit.]). CIL VI 40803 (a. 410/23) port(icum cum sc)r(i)ni(is) ... red(integravit) (MARCELL. chron. II p.102, 528). MARCELL. chron. II p.104, 534 Carthago ... recepta est, sua cum patria, firmius ... -ta (sc. provincia Africa, si recte intelleximus). al. **C agri, sc. rursus limitando:** PS. AGENN. gram. p.58, 12 centurias delimitare ... ac suis -are limitibus (p.59, 23).

B animantes (sc. fere homines [eorum coetus I.51sq.], sed animalia I.56) et ad eos pertinentia: **I proprie:** **A corpus eiusve partes, vires (respicitur sanatio miraculosa e. g. I.46sq.; distingue p.557, 74, 558, 23sq.):** CAES. Gall. 3, 26, 4 nostri -tis viribus ... acrius impugnare coeperunt (AMM. 15, 4, 8 CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p.143, 21. cf. I.23, 52. p.557, 32, 41). VET. LAT. Luc. 22, 51 (cod. 2. al.) Iesus tetigit eum et -ta est auris eius (gr. ἴαστο αὐτόν, cod. 5. al. restituta, 15. al. et Vulg. sanavit eum). TERT. carn. 4, 4 carnem ... caecam reluminat, paralyticam -at. GREG. TVR. glor. conf. 57 manus -tas elevavit (Mart. 4, 13 m. aridam ... -tam reportavit). vit. patr. 15, 3 -tis artubus. al. in imag.: CYPR. epist. 40, 3 -to ecclesiae ... robore (cf. EPIST. pontif. 391 Conc.⁵ I 2 p.107, 10 corpus ecclesiae). NOVELL. Valent. 29, 2 -tis viribus (pr. ut naviculario- rum corpori ... lassato remedia praestarem). AVELL. 169, 2 ab iniquissimis direpta latronibus ... Christi -atur hereditas (sc. ecclesia). **B ip- si: (se) reficiendo, sanando (cf. I.43. p.557, 71sq.; respic. resurrectio I.60 [cf. p.558, 23sq.]):** VARRO rust. 3, 7, 6 cum columbae exierint in agros, -entur (opp. glenescunt). TERT. pudic. 21, 4 apostoli debiles -verunt (GREG. TVR. glor. conf. 98 Mart. 4, 23). AVSON. app. A6 II. 11 (431 S.), 8 aegrum ex vulnere ... -at sanitati. PETR. CHRYS. serm. 74, 4 red- duntur corpora, -atur homo. GREG. TVR. Iul. 1 p.564, 16 senes ita -ti sunt, ut ... tamquam iuvenes haberentur. VITA Caes. Arel. 1, 43 ut depulsa peste -ari mulierem (-ri var. I.) faceret sospitate (-ti, -tem var. II.). al. adiuvando, tuendo sim.: VET. LAT. psalm. 145, 9 (cod. 136) do- minus custodit ... advenas, pupillum et viduam -at (gr. ἀναλήμψεται, cod. 300. al. et Vulg. suscipiet, hebr. ַןִּוֶן).

II translate, sc. salvantur a deo peccato sim. corrupti (natura p.557, 4sq.; in doctrina christ. praeter p.557, 5; in imag. sanandi I.70): TERT. pudic. 16, 3 (ad I Cor. 3, 17) quis omnino vitiatum a deo -vit ...? nemo praesumat vitiatum a deo -ari denuo posse. IREN. 5, 12, 6 dei ver- bum ... totum sanum et integrum -vit hominem (postea: perfectum ... ad resurrectionem; gr. ἀποκα(τα)στήσας). CYPR. domin. orat. 17 voluntatem dei Christum hominem conservando et -ando perfecit. ZENO I, 36, 29 o caritas dei ..., tu Evam in Mariam -asti; tu Adam in Christo renovasti. GAUDENT. serm. 13, 1 Christus -vit imaginem, sc. hominem, ... serpentis morsu concisam. AVG. in euang. Ioh. 10, 11 venit Christus, ut peccatum

Adam solveret ..., et ut -ret sibi Adam (imagine), dei () ad vel in i. var. II; pendet Ps. AVG. serm. ed. Caillau 1, 29 ad i. ... suam). nat. bon. 41 p. 876, 9 (p. 874, 23sq. Manichaei inducunt duas naturas, unam bonam, quam dicunt deum, alteram malam eqs.) dei ... naturam ... si non dicunt perturbatam Manichaei, quid -at Christus eorum? (PETR. CHRYS. serm. 148, 5 ut Christus ... corruptam -ret n.). CHROMAT. serm. 20 confracti ... per peccatum Adae, sed -ti ... per gratiam Christi. al.

b interrupta, desinentia (sc. actiones, status sim.): **a vario contextu; -atur:** ① **bellum, pugna sim.:** CAES. Gall. 1, 25, 6 qui ... se receperat, rursus instare et proelium -are coeperunt (2, 23, 2 rursus resistentes ... -to p. fugaverunt. 2, 27, 2 BELL. Afr. 18, 3. LIV. 10, 36, 11 [antea: ut repeterent pugnam]. al. FRONTIN. strat. 2 praef. [= 2, 6 rubr.] 2, 8, 13). BRVT. Cic. fam. 11, 9, 1 ad ... Lepidum mittas, ne bellum nobis -are possit (LIV. 30, 8, 2 [I velut iam debellato] fama -ti b. al. TAC. hist. 4, 13, 3 AMM. 29, 5, 51). LIV. 24, 15, 6 -ta pugna est (al. apud eundem). TAC. hist. 4, 28, 3 certamen. 4, 34, 4 -ta acie. ② **quidlibet:** LIV. 2, 13, 11 pace -ta (PALLAD. hist. mon. I 21, 22 p. 283^b [rec. β]. RVSTIC. Conc. I 4 p. 92, 8 discissam [gr. I I, 4 p. 5, 18 ἀναγεώσασθαι]. al.). 3, 63, 4 -to clamore ... hostem avertunt (item in pugna: 4, 28, 6. al. apud eundem). 9, 5, 6 -vit luctum in castris consulum adventus (26, 18, 5. 40, 55, 8 Philippo -tus est l. geminatusque. APVL. met. 8, 9, 2). TAC. ann. 1, 21, 1 seditio. 3, 15, 2 -tam ... accusationem (nisi ad I). 13, 37, 4 datis ... obsidibus -taque amicitia (PROSP. chron. I p. 478, 1341). SVET. Nero 3, 2 -ta dissensio civili. APVL. met. 5, 11, 1 fletus. SORAN. p. 53, 21 purgationem muliebrem retentam. AVELL. 112, 7 unitatem ecclesiae (al. ibid.). al.

β in iure: IULIAN. dig. 23, 5, 7, 1 -ta servitute (antea: amissā s.; vergit ad B). POMPON. dig. 43, 26, 5 ut soluta iam causa precarii non -etur, sed nova constituitur (syn. in longius tempus profertur). 49, 15, 14, 1 uxorem maritus non iure postliminii recipit: sed consensu -atur matrimonium (post divortium: AFRIC. dig. 25, 2, 23. PAPIN. dig. 25, 2, 30 [opp. m. solvere]. al.). GAIUS dig. 4, 2, 10 obligatio. PAPIN. dig. 29, 1, 36, 4 prioris testamenti, quod ruptum esse constabat, non -ari vires constitit (cf. p. 556, 44sq.). VLP. dig. 19, 2, 14 locatio (antea: ex integro locare; vix ad I). 34, 4, 4 legatum vel fideicommissum relicto. COD. Iust. 5, 70, 6 pr. an curatoris intercessio cum furore quiescente finita iterum morbo adveniente -atur. ISID. orig. 5, 25, 37 causa -atur, quae vi potestatis expleta non est (seq. l. 69). al.

c deminuta numero vel quantitate, plenitudine egentia; -atur: coetus hominum: CAES. Gall. 7, 31, 4 ut deminutae copiae -rentur eqs. AMM. 19, 11, 17 -to supplementis exercitu. CASSIOD. chron. II p. 157, 1255 -tis viribus Aquileiam ... introivit (cf. p. 556, 44sq.). REGVLA mag. 14, 72 numerum. luna crescens: ARNOB. nat. 1, 2 p. 3, 1 numquid luna desivit -are se ipsam eqs.? spatium temporis: COD. Theod. 11, 31, 1 si provocaturus temporibus fuerit evolutus, ... -ari sibi exhaustum postulet spatium (sim. 11, 31, 4 evoluta curricula). Ps. AVG. serm. ed. Caillau 1 app. 1 si minus quam quadraginta dies ieiunassemus, a numero -are non poteramus ad numerum quadagesimae (opp. minimum). semen, sc. in arbore, a qua natum est: GREG. M. moral. 14, 70 l. 88 deus ex ... seminibus ... arbusta -at.

d ipsum detrimentum, clades sim. (cf. p. 558, 2): AMM. 25, 3, 4, quae, ... -are festinat imperator () v. 2 invasa subito terga ... arma cogentium, 3 antesignanos ... paria perpeti). OROS. hist. 7, 42, 16 corpus Christi, i. ecclesia, ... -ta discussione sanatum est (sc. iungendo, ut vergit ad C); item: CASSIOD. Ios. antiq. 4, 52 apertio ... terrae reducta est et ... -ta). CASSIOD. var. 10, 32, 3 quae, sc. male, facta sunt. Ps. PRIMAS. in I Cor. p. 550^D -ant mores malos conloquia bona (item cod. V PELAG. ad loc. p. 221, 9).

2 intrans.; pro subi. sunt, qui vel quae vires recipiunt sim. (cf. mediopass. p. 555, 63): VARRO rust. 2, 2, 10 pastores sole exorto potum propellunt (sc. oves), ut () -antes, rursus ad pastum alacriores faciant () siquidem acc.; et redeunt var. l.). 2, 2, 11 iterum ... tum, sc. post occasum, iucunditas in herba -bit () cf. 10 tunc, sc. prima luce, herba ruscida meridianam, quae est aridior, iucunditate praestat).

B in locum, possessionem priorem restituendo, sc. amissa, debita sim. (conatu altero l. 75); -antur: 1 res (addas p. 555, 17; huc vergit l. 26): IAVOL. dig. 23, 3, 64 post divortium mulier ... cum alii nupsisset, postea ad priorem virum rediit, tacite dos ei marito priori -atur. PAVL. sent. 1, 7, 1 integri restitutio est -andae rei vel causae actio (COD. Iust. 4, 27, 1, 1 [a. 290] -tae rei vindicationem. ISID. orig. 5, 25, 37 [antea l. 36] res -atur, quae vi potestatis ablata atque extorta est). IREN. 5, 12, 5 deus rursus visum eis caecis -vit (gr. ἀποκαταστήσαντι). sim. GAUDENT. serm. 8, 3 caecatis oculis donum lucis amissae -at. resuscitantur mortui: FAVST. Aug. c. Faust. 26, 2 praeter Iesum neminem mortuis et ... iam resolutis corporibus compage reddita vitalem -asse spiritum). COD. Iust. 6, 46, 6, 2 quod ... semel repudiatum est ab aliquo ..., ei -ari minime concedimus. CASSIOD.

in psalm. 61, 3 l. 68 quae salus in Adam perierat, -ta est per dominum Christum. al. ipsa iactura sim. compensanda (cf. p. 557, 50): COD. Theod. 12, 6, 11 (= Iust. 10, 72, 4, 1; a. 366) ut quis in furto deprehensus recentem queat -are iacturam (AMM. 27, 7, 3 post exilium patrimonii -ta i.). 3, 8, 2 pr. (sim. Iust. 5, 9, 3, 1; a. 382) si quid ex ... rebus, sc. ad filios ex priore marito pertinentibus, per fraudem matris ... in alium quemlibet fuerit ... translatum, maternas -bitur compensationibus facultatum.

2 animantes: IREN. 1, 2, 5 mater eius -ta suae coniugationi est (4 restitutum coniugi; gr. ἀποκατασταθῆναι). AVG. epist. 204, 2 Donatistis plurimis ab illa pestifera divisione et dispersione -tis atque collectis. serm. 259, 4 qua via -emur, qua reconciliemur deo. LIB. pontif. p. 121, 24 -atur sedi apostolicae beatus Symmachus. PETR. CHRYS. serm. 168, 5 (ad Luc. 15, 4) pastor ovem unam quaerit, ut ... -ret omnes in una. Ps. MAX. TAVR. hom. 36 p. 304^A -are se deo paenitentia ... conatur. GREG. M. epist. 9, 161 l. 12 errantes in ovili ipsius domini ... -are.

C rursus in unum coniungendo, sc. divisa, disiuncta; -antur: 1 inter se iungenda (de aperturis claudendis v. p. 557, 53sq.): COD. Iust. 8, 40, 16 (a. 241) petitionem divisam -ari. Theod. 12, 6, 12 (a. 366) ut solidi ... in massam obryzae ... -entur. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 43 in unum corpus -andos non solum homines, sed et daemones et angelos refugas. PETR. CHRYS. serm. 132, 6 ut Christus -ret omnes in unum. THEOD. MOPS. in Col. 1, 16 p. 269, 1 omnibus (neutr.?) ad unum consensum -tis. corporis resurrecturi partes (sim. in eadem re l. 28sq.; cf. p. 556, 60): AVG. civ. 22, 12 p. 589, 21 omnia ista, sc. mortuis corruptendis sim. effecta, recolligi in carnem et -ari (in psalm. 96, 17 l. 29 deus o. -bit [antea: inimicus etsi dissipet carnem eqs.]). 2 iungendo efficienda (huc p. 556, 27sq.? arcuimus p. 556, 54): IREN. 5, 3, 2 l. 43 quod factum est et deinde resolutum est in terram, sc. post mortem, ... (rursus -are) (gr. ἀδίδις ἀποκαταστήσαι. item -atur corpus resurrecturum: RVFIN. symb. 40 caro dissoluta ..., recolligi rursum et -ari in unum. AVG. gen. ad litt. 10, 5 p. 301, 7 [ad Ezech. 37, 9sq.] -tis corporibus ex quattuor ventis caeli. in psalm. 78, 5 l. 14 ex occultis naturae sinibus totum. cf. l. 39). AMBR. hex. 3, 8, 36 florem hunc (sc. solum in folia). THEOD. MOPS. in Col. 1, 16 p. 269, 5 omnium -atur connexio.

III creare, efficere, sc. vi praeverbii evanida: ARNOB. nat. 1, 52 sine luminibus procreatis, oculorum, -are naturas () pendet ex naturas). 2, 21 p. 91, 4 cibus ... nihil materia differens nec per varios -tus sapes (-tos cod.). AVG. civ. 1, 12 p. 23, 13 corporis reformatio non solum ex terra, verum etiam ex aliorum elementorum ... sinu, ... reddenda et -anda promittitur. Ps. ORIG. tract. 12, 10 ecclesia legitimis praeceptis -ta et evangelico beneficio sanctificata.

deriv.: redintegratio, redintegrator. **Gitner.** **redinvento** (rein- l. 47), -vēnī, -īre. a re(d)- et invenire. i. q. rursus vel ad compensandum invenire: TERT. anim. 46, 9 coronam auream cum ex arce Athenae perdidissent, Sophocles ... somniando -ēnit (cf. Trag. Gr. Frg. IV, 21999, 89 n. 167). VITAE patr. 5, 11, 40 si quis aurum ... perdidit, potest reinvenire pro eo, quod perdidit (gr. 11, 92 ἀντ' αὐτοῦ εὐρεῖν).

redinvito v. reinvito. **redinunt** v. p. 507, 5. **redipiscor**, -pīscī. a re(d)- et pisci (cf. ad-, indipiscor). i. q. rursus apisci: PAVL. Trin. 1022 inter eosne homines condalium te -i postulas? (1014 alicubi condalium es oblitus).

redisco, -ere. a re- et discere. i. q. iterum discere vel discendo recuperare: VEN. FORT. Mart. 1, 196 mortuus vivificatus ... gressum meditando -ens. 4, 376 (angelus Martino) utere more tuo, te deinde -e, magister.

rediscussio, -ōnis f. a re- et discussio (rediscutere enim non legitur). i. q. discussio repetita: VET. LAT. Nah. 2, 10 (Hier. ad loc. l. 293; agitur de Ninive) excussio, -o et ebullitio eqs. (item fere l. 337; gr. 2, 11 ἀνατιναγμός, Vulg. scissa. explicat HIER. ad loc. l. 300sq. iuxta LXX altius intellegendum est, quid significet excussio, -o: ... non semel excutitur, sed frequenter; et postquam rursus fuerit excussus eqs.; v. etiam supra p. 468, 38sq.).

1. reditio, -ōnis f. a redire. plur. p. 559, 4. 7. [e con. Madvig Cic. Att. 9, 14, 2, v. ed. Mueller, 1898, adn. crit. p. LXXX.]

i. q. actio redeundi, rursus eundi, sc. eo, unde ventum est (de motu in orbem facto p. 559, 6 [cf. p. 559, 4]; quo redeatur, indicatur l. 70 sq. 74sq. p. 559, 6. 7sq. [ad structuram v. Landgraf, Arch. Lat. Lex. 10, 1898, 400sq.]): 1 proprie (de animis l. 71. p. 559, 4): PAVL. Most. 377 tuos venit pater? iube abire rursus! quid illi -o etiam huc fuit? (TER. Eun. 671 quid h. tibi -o est? cf. p. 559, 9 et MACR. somn. 1, 9, 10 animae e caelo labuntur in corpora; ideo his illo est -o, qui merentur). CIC. Verr. II 1, 16 in Siciliam sum ... profectus; ... industriam meam celeritas -is ... declaravit. CAES. Gall. 1, 5, 3 domum -is spe (HYG. fab. 125, 2 ut, qui loton gustabant, oblivionem caperent d. -is). VARRO frg. Non. p. 222, 16 ut om-

nis Tarquinius eiecerent, ne quam -is (reddi- var. l.) per gentilitatem spem haberent. DON. Ter. Eun. 671, 1 (ad p. 558, 71) -o ei obicitur, qui ... loco se non moverit. AVG. civ. 12, 21 p. 546, 11 (agitur de Platonicis) de istis circuitibus et sine cessatione alternantibus itionibus et -bus, animarum (i, cf. p. 525, 29 sqq.). MACR. somn. 1, 17, 10 caeli motus volubilis continuatione perpetuae in se -is agitatur. 2 translate: GELL. 12, 8 tit. -es in gratiam nobilium virorum memoratu dignae. MAR. VICTORIN. in Gal. 4, 3 in -e ad similitudinem aliud subiungit. PAVL. NOL. epist. 34, 5 non ut causa tibi ad mortem, sed ut -o ad vitam foret episcopus. AVELL. 193, 2 (antea: ad sedem revertatur, qua destitit) ad impetrandam -is licentiam.

2. reditio v. redditio.

1. reditio, -āre. a redire (cf. ad-, inito). GLOSS. II 422, 19 προσδηχομαι: -o (adnato ed. Stephani). 422, 20 προσοδεύομαι: -o.

2. reditio v. p. 475, 63. reditor v. redditor. Hillen.

*reditus, -ūs m. a redire. scribitur redd- CHART. lat. ant. XII 523, 2, 4 (saec. IV; nisi a reddo), in cod. saec. V/VI Ps. AMBR. serm. Sess. 1, 4 et non raro in codd. rec. (var. l. recipiunt edd. ZENO 1, 41, 1 LEO M. serm. 8 l. 29). abbrev. red INSCR. numm. imp. Aug. I² p. 50 sq. n. 146 sqq. p. 68 n. 353. Année Épigr. p. 560, 40. 66 sq. ACT. Arv. a. 101 (ed. Scheid 62) a40. al. ibid., re INSCR. numm. imp. Aug. I² p. 68 n. 351 sq. de genere: c. pron. vel adi. neutr. ANON. hist. Hadr. 4, 19. 5, 17. 7, 3. 8, 4. formae decl. II^{ae}. gen. sing. -ti PACTIO reg. Greg. Tur. Franc. 9, 20 p. 436, 6, abl. sing. -to INSCR. Année Épigr. 2004 n. 673b (e Sardinia; saec. III med.). IORD. Rom. 172. de notione (v. et p. 561, 6. 562, 4 sqq. 563, 74): CHAR. gramm. p. 452, 42 -s: ἐπάνοδος. AGROEC. gramm. VII 120, 4 -s: regressus vel lucrum. GLOSS. -s: ἐπάνοδος. regressus. reversio aut praestatio. II 468, 3 ὑποστροφή: -s, regressus. al. legitur inde a LVCIL., CIC.

ferre i. q. actio redeundi: I usu originario (hic illic de facultate sim. redeundi, v. imprimis l. 52. p. 561, 66 sqq.; locutio itus -s sim. e. g. p. 560, 12. 41 sqq. 54 sqq. 62 sqq. 561, 46 sqq. 49): A praevalet respectus finis, sc. itur eo, unde abitum est (saepe reditur eadem via, sed aliter e. g. p. 560, 14. 561, 3 sq. 9; opp. e. g. profectio CIC. p. red. in sen. 23 Brut. 227 fam. 15, 21, 5. al., digressio p. 561, 20 et HIL. in psalm. 69, 3, digressus CIC. Pis. 63, discessus l. 62. al.; disting. reversio p. 560, 1; per abundantiam accedit rumum p. 560, 3; de toto itinere e. g. l. 74. p. 560, 62 sqq. 561, 5, sed de adventu e. g. l. 64 et CIC. dom. 15 [syn. adventu]: 1 motu locali: a redeunt animantes (ferre homines): a generaliter: ① e bello sim. domum revertendo (exempla pauca inde a CIC. selecta): LVCIL. 726 -um ... talem portendebant (fort. Vlixii). CIC. div. 1, 68 classi propinquum -um ac domum itionem dari. CATVLL. 66, 35 comam pro dulci coniuge divis ... pollicita es, si -um tetulisset (cf. -um principis Romani: GALL. carm. 1, 4 post ... tuum -um, Caesar. VELL. 2, 89, 2. al.; cf. formulae speciales p. 560, 47 sqq.). SALL. hist. frg. 2, 21 Sullam ... de -u eius Pompei victoris legem ferentem. VERG. Aen. 10, 435 quis Fortuna negarat in patriam -us. 11, 54 (ad Pallanta mortuum) hi nostri -us expectatique triumphus? (item respic. mortuus: EPICED. Drusi 126 tumulo portaris et igni: haec sunt in -us dona paranda tuos?). HOR. epist. 1, 2, 21 dum sibi, dum sociis -um parat Vlixes (cf. Hom. α 5 νόστον). ars 146 nec -um Diomedis ab interitu Meleagri ... orditur Homerus. al.

② e pugna, expeditione se recipiendo (saepe indicatur facultas; multa ad B transferre possis): CIC. Manil. 24 ut ex iis locis a militibus nostris -s magis maturus quam progressio longior quaereretur. CAES. Gall. 4, 30, 2 his superatis aut -u interclusis neminem postea ... in Britanniam transitorium confidebant. 6, 36, 1. LIV. 2, 11, 7 ne sit ad flumen -s ([I]o ad fugam saeptis omnibus viis). item ex ipsa pugna: 9, 38, 2 unde -s tutus ad naves esset. 21, 56, 3 cum neque in castra -s esset flumine interclusis). 26, 25, 17 -um Aetolorum ex Acarnania (cf. 16 regredi). 44, 6, 12 intercluso per Tempe ... -u ([cf. 6 receptus]. IVST. 2, 5, 10. 2, 13, 5).

③ de exilio sim. domum revertendo: CIC. dom. 15 erant, qui deos ... -um meum dicerent comprobasse ([opp. discessus ut: 17 Mil. 103]. item Ciceronis: 68 legem de meo -u ferendam. Att. 3, 20, 1 diem ... natalem -us mei. 3, 23, 2 tribunorum pl. rogatio tria capita habuit, unum de -u meo eqs. et saepe). Rab. Post. 6 cuius Ptolemaei ab Alexandrinis expulsi -um consuli commendatum (eiusdem: fam. 1, 7, 6). Tusc. 1, 89 L. Brutus arcens eum -u tyrannum, quem ipse expulerat (Tarquini ut: Liv. 2, 3, 5. 2, 15, 7). al. Ov. trist. 3, 8, 16 det -um Augustus poetae relegato. al.

④ cetera exempla: A quocumque: ① strictius (paucissima selecta): CIC. Cluent. 119 si illud iudicium putaretur ..., hominibus ignominia notatis neque ad honorem aditus neque in curiam -s esset (cf. Att. 11, 15, 1 [Brundisii; a. 47] ego, cui neque ad illos Pompeianos -s sit neque eqs.). prov. 29 -s Caesaris in patriam (item redit magistratus e provincia: Att. 6, 2, 6 Quintilem mensem cogito in -u ponere, sc. e Cilicia. ad Q. fr. 3, 1, 24 qualis -s duorum imperatorum futurus esset eqs. al.). Phil. 6,

15 legatorum (6, 17. 7, 1. al.). Att. 16, 7, 5 -u vel potius reversione mea, sc. Romam (cf. fam. 12, 25, 3 auster ... adversus ... me rettulit). CATVLL. 63, 47 Attis rusum -um ad vada tetulit. CAES. Gall. 6, 29, 2 ne ... metum -us sui barbaris tolleret. VARRO rust. 2, 4, 19 sinunt exire sues pastum ..., ut crebro -u eqs. LYGD. 3, 35 si fata negant -um, sc. amicae. Ov. epist. 10, 103 (Ariadna Theseo) tibi, quae -us monstrarent, fila dedi. met. 5, 542 Proserpinae (item respic. redeuntes de inferis sim.: SEN. Herc. f. 298 [loq. Megara] -us ... lentos nec mei memores querar? [Herculis ut: 307. 1145]. al. PAVL. NOL. carm. 26, 363 ante diem -us, sc. resurrectionis. al.). LIV. 42, 47, 5 per ... simulatam fugam improvisosque ad incautum hostem -us. SEN. contr. 2, 1, 30 (filii abdicati ut: exc. contr. 4, 5, 1. 8, 5 them.). PLIN. nat. 8, 103 ad eius vulpis itum -umque. HIL. in Matth. 21, 6 inter passionem domini et -um claritatis, sc. in fine mundi expectandum. et saepe. complet quadrigarius orbem curriculi: SIDON. carm. 23, 385 sexto -u perexholicato. ② liberius, sc. eunt animalia ad locum, unde ad ea emenda homines missi sunt: SYMM. epist. 9, 24, 2 si forte equorum -um intemperies hiberna retardaverit (cf. in eadem re 9, 20, 1 equorum transitum).

③ in caelum: CIC. rep. 6, 25 -um in hunc locum, sc. post mortem (cf. Tusc. 1, 72 iis deos imitatis ad illos, a quibus essent profecti, -um facilem patere. Lael. 13 eis animis ... -um in caelum patere. phil. frg. V 97 [Aug. trin. 14, 19, 26 l. 42] hōc ... animis faciliorem ascensum et -um in caelum fore. Ps. APVL. Ascl. 12). MAR. VICTORIN. in Eph. 4, 10 l. 31 Christus omnia sancta facit per -um suum (de ascensione eius ut: in Phil. 2, 9 l. 25 in -u atque reversione. HIER. epist. 65, 9, 6 ad patrem. CANON. Turner I p. 639, 25 rec. Hil. post -um in caelos. al.). HIL. in Matth. 8, 8 quia nullus sit in domum aeternam -s, nisi eqs. mente, studiis: CIC. rep. 6, 18 docti homines ... aperuerunt sibi -um in hunc locum.

β formulae sim. speciales quaedam: ① solvuntur vel suscipiuntur vota pro -u sim. (ob -um l. 35 et CIL VI 224, 14 [a. 197]. 31162, 2 [a. 219]. al., super -u l. 58, de -u l. 32, -u l. 40, nom. -s l. 56; cf. e. g. HOR. epist. 1, 3, 36 pascitur in vestrum -um votiva iuvenca): A cuiuslibet: ① apud scriptores: CIC. Planc. 97 preces et vota de meo -u (VERG. Aen. 2, 17 equum ligneum votum pro -u simulant. Ov. am. 2, 11, 46 pro -u puellae victima vota cadet. LYGD. 3, 27 MART. 9, 40, 3. al.). IVV. 12, 15 mactatur taurus ob -um ... amici. al. ② in inscr.: CIL IX 4751 (saec. I a. Chr. ex?) pro -u L. Acesti ex Africa vovi Vacunae. INSCR. Année Épigr. 1985 n. 285 (Pompeis; paulo ante a. 79) pro salutem, -um et victoria C. Iulii Philippi votum ... fecit (item iuxta salus: CIL II 5849, 2 [inscr. pag.]. al., e. g. l. 42 sq.). 2009 n. 424 (infra lacum Verbanum; saec. I) Mercurio votum lib(ens) solvit red(itu) Secundus. CIL V 6873 (saec. I) pro (itu et) red(itu) ([suppl. e 6875, saec. II]. INSCR. Année Épigr. 1987 n. 757 [e Gallia; saec. II/III in.] (pr)o salut(e et) incolumi(tate, it)u et -u (feli)ci Iulii eqs. CIL XIII 5474, 3 [saec. III?] Fortunae Reduci pro salute, itu et -u Tib(er)ii eqs. [item 5475, 5. 5476, 4]. VI 225 a 3 (a. 200) genio turmae pro -u[s] eorum ab expeditione Parthica eqs. II 1391 ara sal(utis): pro redit(u) L(uci) eqs. al.

③ principis sim.: ① in inscr. (exempla selecta): CIL IX 4182, 3 pro -u ... Augu(sti) Fortunai. INSCR. numm. imp. Aug. I² p. 50 n. 146 sqq. vot(a) (publica) suscepta) pro sal(ute) et red(itu) (item iuxta salus: p. 68 n. 353. et saepe). R. GEST. div. Aug. 11 aram (Fortunae R)ē(ducis) ... (pr)o red(itu me)o senatus consecravit (cf. gr. ὑπὲρ τῆς ἐμῆς ἐπανόδου ut: 12 aram (Pacis Aug)ust(ae senatus pro) redi(t)u meo consa(c)randam (censuit)). ACT. Arv. a. 101 (ed. Scheid 62) a 40 (pro salu(t)e, itu et red(itu) et victor(ia) (item iuxta itus: a 44. a 48. a. 105 [CIL VI 2075] II 41. CIL VI 225 b 2 [a. 200]. cf. l. 41. 60 et CIL XI 4082, 2 [non post Const.] pro salute itus ac -us d(omini) n(ostri) eqs.). al. nom. -s: INSCR. numm. imp. Florian. V 1 p. 358 n. 90 sq. -s Aug(usti). ② apud scriptores: HOR. carm. 4, 2, 43 publicum ludum super impetrato fortis Augusti -u. TAC. ann. 3, 47, 3 decrevere patres vota pro -u eius Tiberii supplicationesque. SVET. Tib. 38 vota pro itu et -u suo suscipi. Cal. 14, 2 vota pro -u suscepta sunt. al.

④ describit formula q. e. itu (et) -u vel itum et -um (acc., v. vol. VII 2, 569, 8 sqq.) mensuram longitudinis duplicis vel ambitus: CIL IV 1714 (in peristyllo aedium) itu -u (decies) passi (sescenti quadraginta). INSCR. Année Épigr. 1889 n. 71, 3 et 5 (Baïis; saec. I) porticus tri(umphi) long(itu)dine efficit pe(des) DLVI, itum et red(itum) pe(des) MCXII, pass(us) CCXXII (semis) quinquies it(um) et red(itum) efficit pa(ssus) MCXII (porticus haec Baiana imitatur urbanam, de qua: CIL VI 29776, 2 (p)orticus triumphus itu et -u octies semis efficit passus (mille)). CIL VI 8652, 7 (saec. I/II) quidam hanc oll(am emit) ... itu -u (quinquaginta). 25411, 9 (saec. II/III) itu -u (mensura non indicata). 29775 in hoc pomario gestationis per circuitum, itum et -um quinquies efficit passus mille.

⑤ per itum -um affirmatur ius adeundi sepulchrum redeundique (fort. per confusionem formularum, quae illustrantur l. 62 sqq. et vol. VII 2, 569, 60 sqq.): CIL VI 22958, 6 (saec. I) itum -um in monumentum.

b redeunt res: Cic. Verr. II 4, 77 cum illa ... Diana, sc. eius simulacrum, Segestam Karthagine revectoria victoriam populi Romani -u suo nuntiasset. rep. 6, 12 tot solis anfractus -usque (6, 24 annuum ... s. ... -u metiuntur. FIRM. math. 1 prooem. 5 annui. ISID. nat. 6, 1. cf. MANIL. 3, 647 Aries Phoebum repetentem sidera Cancri inter principium -us finemque coeret. GLOSS. III 293, 55 ἀποκατάστασις: -s). HOR. epist. 1, 20, 6 (per prosopop. ad librum, qui prodit in publicum) non erit emissio -s tibi. OV. epist. 2, 26 vela tua queror -u ... carere. MANIL. 2, 799 ima tenet quartus cardo ..., in quo principium est -us finisque cadendi sideribus. SEN. nat. 6, 15 quem spiritum si inclusit mare ... nec fluctus retro abire (redire var. l.) permisit, tunc ille exitu simul -uque praecelso volutatur eqs. (in eadem re: 6, 23, 4. 6, 26, 3). CIL V 3106, 2 (saec. III in.?) Nymphis ... ob -um aquarum (cf. p. 560, 29). al.

2 motu non locali (cf. p. 559, 71. 560, 11): **a redit homo:** Cic. prov. 47 qui meum -um cum inimico suo in gratiam vituperabant (Scaur. 31 fideli in g. -u firmoque. Att. 2, 3, 4 -s in g. cum inimicis. al. apud eundem; cf. gratiae: har. resp. 52 [51] reconciliationem esse g. factam) si -s ei g. patuerit. HIL. in Matth. 4, 19. ceterum: HIRT. Gall. 8, 3, 5 Biturigibus -um patere in eius amicitiam). Phil. 14, 1 -um ad pristinum vestitum. de orat. 3, 203 -s ad rem ([opp. ab re digressio]. loquendo ut: ibid. ad propositum. AVG. in epist. Ioh. 5, 7 illuc facit -um). leg. 3, 35 -s ... ad bonos, i. optimates (cf. p. 559, 72 et Liv. 24, 45, 8 hic -s [opp. prior defectio]). off. 1, 19 a qua actione ... fit intermissio saepe multique dantur ad studia -us. TERT. paenit. 8, 3 peccator, ... vides ubi de tuo (-u) gaudetur ([suppl. e PACIAN. paraen. 12, 6]. item ad deum, fidem sim.: MAR. VICTORIN. hymn. 2, 45. HIL. in Matth. 2, 2 per quam paenitentiam est -s ab errore et recursus a crimine. al.). HIL. myst. 1, 26, 5 ne haec in perpetuum et sine -u paenitentiae, decreta existimarentur (L v. l. 57). SYMM. epist. 5, 60 familiaris meus indictae sibi litis iniuriam fortunae imputat, gratiam vero boni (-us) de tuo ... sperat auxilio (L sc. e lite; exitus Shackleton Bailey, Class. Phil. 78, 1983, 321). al. **b redit res:** ARNOB. nat. 7, 50 p. 410, 1 ad -um sublimitatis antiquae, sc. Hannibale victo. HIL. in Matth. 18, 6 humanae salutis. AVG. serm. 184, 1, 1 natalis domini ... anniversario -u ... illuxit (206, 1. al. apud eundem). POMP. gramm. V 257, 28 futurum participium discernas per -um in praesens participium (cf. p. 519, 52). al.

B praevalet respectus viae (exempla potiora; opp. progressus l. 39. 45, ingressus l. 43, situs l. 46sq.): **1 redit homo, sc. referendo pedem:** Cic. Phil. 11, 4 Brutus ... Antonium progressu aucoit, a -u refrenavit (in re militari ut: BELL. Alex. 20, 5 ne ... discessu nauium omnino -u intercluderentur. SEN. epist. 120, 7 Horatius Cocles ... in ponte adimi ... a tergo sibi -um, dummodo iter hosti auferretur, iussit. CLAVD. 28, 268 Alaricus ex Italia cedens praesentes -us fortunatosque revolvit ingressus, sc. praeteritos). Att. 2, 21, 3 (in imag.) quo se in re publica conferat, nescit Pompeius; progressum praecipitem, inconstantem -um videt. 15, 5, 3 quis ... noster itus -s, voltus incessus inter istos seditiosos? (item iuxta itus: PALLAD. 7, 2, 4 carpento per paucos itus ac -us ... messis inpletur). **2 redit res:** VITR. 10, 8, 3 ut regulae facilius impellantur et rursus introrsus reducuntur, quae obturant ea foramina ...; quarum itus et -s alias obturat, alias aperit terebrationes. SEN. epist. 57, 8 fulmini ... per exiguum foramen est -s (item fulminum: PLIN. nat. 2, 142 tam adventus spectatur quam -s, sive ab ictu resilit ignis sive eqs.). MART. CAP. 8, 812 itinera, stationes (Petersen, iteras rationes sim. codd.) -usque stellarum errantium.

appendicula ad I pertinens: **1 additamenta quaedam; indicatur: quis redeat, per gen. vel pron. poss.** Cic. dom. 15. 146. et saepe. quo, per struct. adv. Cic. Sest. 131 domum. prov. 47 in gratiam. et saepe, per gen. (an dat.?) vel pron. poss. l. 18sq. 28 et AVG. in psalm. 64, 1 l. 23 Ierusalem, ad cuius -um suspiramus (sim. 125, 1). VEN. FORT. carm. 6, 10, 4 patriae (10, 13, 8). unde, per struct. adv. vel abl. separ. Cic. Pis. 7 e foro. Phil. 2, 76 Narbone. 2, 108 inde. al., per gen. HIL. coll. antiar. p. 55, 11 exilii. in psalm. 126, 2 l. 1 captivitatis. qua via Liv. 44, 6, 12 per Tempe. qua re constet, per gen. HIL. in Matth. 18, 10 confessionis. **2 iuncturae verbales: variae selectae:** ferre -um CATVLL. 63, 47. 79. 66, 35 (cf. vol. I 693, 74sq.), capessere -um APVL. met. 11, 16, 10, facere -um CHALC. comm. 248 AVG. in epist. Ioh. 5, 7. ad facultatem, viam apertam sim. pertinentes: -s est Cic. p. 559, 71sq. et Sest. 30. HOR. epist. 1, 20, 6. Liv. p. 559, 56sq. al. (item -s pro subi.: -s patet Cic. p. 560, 20 et har. resp. 52. HIRT. Gall. 8, 3, 5 Ov. fast. 1, 279 Liv. 24, 33, 6); -um aperire Cic. rep. 6, 18 fam. 6, 11, 2 (cf. e. g. -um dare Cic. div. 1, 68 off. 1, 19 Tib. 1, 3, 13 Ov. ars 2, 29. al.), -um perimere Cic. Planc. 101 (cf. e. g. -um adimere Ov. met. 5, 542 SEN. epist. 120, 7, -um intercludere p. 559, 59sq., -um auferre SEN. nat. 6, 23, 4). al. **3 usus numerorum** (cf. p. 562, 19. 563, 34): plur. genuinum inventur rarius, sc. l. 3. 24. p. 560, 10 et Cic. Phil. 2, 98 eorum exulum -us. SEN. Phaedr. 1166 epist. 101, 6. al.; plur. pro sing. legitur saepe apud poetas, sc. VERG. Aen.

2, 118 (sunt qui plur. genuinum intellegant, ut: 10, 436. 11, 54 HOR. epod. 16, 35. al.). CVLEX 320 HOR. carm. 3, 5, 52 Tib. 1, 3, 13. al.

II usu derivato, sc. meton.: **A de fructu, lucro sim. ad aliquem redeunte, ei affluente** (cf. AGROEC. p. 559, 27. SYNON. Cic. p. 433, 3 lucrum ... faenus. fructus. merces. -s. vectigal. quaestus. 436, 11 operae. -s. fructus eqs. GLOSS. -s: πρόσσοδος. -um: fructum. -us: tributa agrorum. facultates. al.; gr. respondet, imprimis sub 2, πρόσσοδος). locutio in -u esse l. 51. p. 563, 22sq. 54 et EPIST. donat. Syntroph. (CIL VI 10239) 13 (cf. -u esse p. 563, 51), in -u habere p. 563, 13. 14; est -s in (ex) aliqua re e. g. l. 29. 36. p. 563, 10 (cf. est ab VLP. dig. 33, 7, 12, 13, constat in l. 26). indicatur per gen. vel pron. poss., cui -s affluat, l. 26. 38. al. et non raro sub 2, quid l. 26 et DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 7, 3 p. 355^B lanarum (gr. τῶν ἐρίων φορᾶς), unde l. 27sq. p. 563, 7. 38. al. (cf. praepos. ex p. 563, 8. 41. al.), pretium p. 563, 39. 44, tempus OV. Pont. 4, 9, 45 lustris. PAPIN. dig. 36, 2, 26 pr. futuri anni. al. -us est gen. inhaerentiae sim. e. g. l. 39sq. 58 et VLP. dig. 23, 4, 4 quadragesima annua esse -us apud eum (nisi acc. plur.).

1 quibuslibet singulis (addidimus legata civitati a singulis data sim. [e. g. l. 65]; plur. primum raro, sc. l. 37. p. 563, 9. 16 et COLVM. 3, 2, 3. al., saepe in iure; disting. res, unde -s ortus est, e. g. PAPIN. dig. 33, 2, 25 praedia cum -bus. COD. Iust. 3, 36, 17 [a. 293] portionem tuam cum -bus. 6, 49, 6, 3 [a. 489] non per -us, sed per ipsas res hereditarias): **a -us sunt res corporales eorumve pretium:** **α e re rustica (fere de quaestu, pretio, sed de frugibus ipsis distincte l. 45; comparatur labor l. 47 et PANEG. 5, 6, 1):** **① varia exempla (selecta inde a COLVM.):** NEP. Att. 14, 3 omnis ... eius Attici pecuniae -s constabat in Epiroticis et urbanis possessionibus, (ad β). VAL. MAX. 4, 4, 7 agelli (cf. agri: EPIST. imp. Dom. Plin. epist. 10, 58, 5. al.). COLVM. 2, 2, 6 qui Cato maxime -um pratorum ceteris anteponebat. 2, 2, 24 plus esse -us in ubertate frugum quam impendii (item comparatur impendium: PLIN. nat. 16, 175. 17, 213. similiter sumptus: COLVM. 2, 16, 2 quod pratum ... minime ... sumptus egens per omnes annos praebere -um [postea: non minus redderet]. 4, 3, 3 SIDON. epist. 4, 21, 6). 3, 3, 9 vincet ... -s septem iugerum ... usuram tot ... nummorum. 6 praef. 6 hos quadrupedes paramus voluptatis ac -us ... causa. 7, 4, 3 minimus his agnis vendundis ... nec ullus lactis -s haberi potest. 8, 8, 1 neque est ... in columbis farciendis tantus -s, quantus in educandis. 9, 1, 1 quaestui ac -bus (cf. ibid. quaestum -umque). 12, 52, 2 hoc oleum pretio paene duplicat domini -um. PLIN. nat. 10, 45 pavones saginare ... instituit ... exque eo quaestu -us (sestertium) sexagena milia habuit. 13, 130 quidam spondet ... iugero eius cytisi annua (sestertium) (duo milia) ... -us. CAVTIO Phaonis (CIL X 444) 11 ex -u eorum fundoru(m) (CIL X 5853, 10 [aet. Trai.] ex quorum)f. -u de (sestertium) tot ... quod annis ... daretur eqs. al.). PLIN. epist. 3, 19, 5 quae silvae materiam et ex ea -um ... praestant. 9, 37, 3 (antea: si praedium non nummo, sed partibus locem) nullum iustius genus -us, quam quod terra, caelum, annus refert. PS. QVINT. decl. 13, 15 in illis animalibus, quae vel scindendo solo vel maturando itinere comparamus, multus ante -us insumitur labor. VLP. dig. 7, 1, 9, 5 aucupiorum ... et venationum -um ([postea: piscationum]. sim. PAVL. sent. 3, 6, 22). 7, 1, 13, 4 hortos olitorios ... vel aliud quid, quod ad -um spectat (opp. voluptarium ... praedium [cf. l. 34]). 50, 16, 198 si ... horti in -u sunt. al. **② exempla potiora annua tributum illustrantia, quod colentes vel coloni domino perferunt, solvunt** (cf. l. 45): SYMM. epist. 9, 130 exiguum partem -uum debitorum pertulerunt ([antea: ad solvendum pensionem]. cf. praebere: PAVL. NOL. epist. 39, 1 aliis -us de patrimoniis pensatione sollempni praebeantur. praestare: COD. Iust. 11, 48, 23, 2. INST. Iust. 3, 24, 3 quamdiu pensio sive -s pro his praediis conductis domino praestetur [subest Gaius inst. 3, 145 vectigal]). EPIST. pontif. 583 Thiel 14, 3 p. 202 possessio ... triginta solidorum -uum liberorum. OP. imperf. in Matth. 51 p. 926^{med.} si coloni bene -um suum reddiderint. COD. Iust. 1, 3, 48, 2 per annuos -us (11, 48, 20, 1. cf. 1, 3, 48, 3 -uum annalium). 4, 21, 19 pr. apochis vel -uum vel usurarum. 5, 12, 31, 5 -uum vel pensionum (item 5, 12, 31, 8 -us vel p. vel usuras. al.). 11, 48, 20 pr. (disting. publicae functiones, ut 11, 48, 20, 3 sqq.). al.

β ex aedificio sim. locato: NEP. Att. 14, 3 v. l. 26. PLIN. epist. 10, 70, 2 (antea: legaverat eam domum ... Claudio Caesari) ex ea domo -um ... civitas percepit. GELL. 15, 1, 3 sunt magni ... -us urbanorum praediorum. SCAEV. dig. 33, 1, 20, 1 ex -u cenaculi mei et horrei. EPIST. imp. Sept. Sev. Vlp. dig. 18, 2, 16 (syn. fructus ... domus). al.

γ e pecunia, sc. de usuris: in formula ex -u, sc. qui per annos e legato affluit (cf. e. g. l. 41sq. p. 563, 65): INSCR. Année Épigr. 1987 n. 663 (ex Hispania Tarrac.; aet. Aug. vel Tib.) ex -u pecuniae, quam ... Iulius Celsus rei publicae legavit, decreto ordinis m(u)n(icipii) ... via facta est (CIL X 5067, 5 [post Trai.]. VAL. dig. 50, 8, 6. al.). CIL III 9771, 7 (saec. I¹) (sestertium) n(ummum) (sexaginta milia), e(x) c)uius -u eqs. (item per gen. indicatur summa nummorum: IX 23, 9 [aet. fere Hadr.] ut ex -u

[Spoth]

eorum die natalis filii sui omnibus annis viscerationis nomine *eqs. al.*) X 5056, 6 (*saec. I^l*). *al. cetera exempla:* SCAEV. dig. 34, 4, 30 pr. (*antea:* viginti auri libras) -us eius, id est usuras semisses. *al. apud eundem.* HIL. in Matth. 27, 7 -s dispensati talenti postulatur (*respic. Matth. 25, 14sqq.*; ut: PAVL. NOL. epist. 34, 2 p.305, 11 nullo -u creditoris. *al.*) in psalm. 14, 15 quid otiosam pecuniam tuam in -um componis?

δ *ex opera, sc. de mercede sim.*: Ov. am. 1, 10, 41 turpe tori -u census augere paternos. PLIN. epist. 5, 13, 6 ex spoliis civium magnos et status -us, *sc. advocatorum* (cf. 6, 8, 5 *orator quidam* nullis quaestibus sustinetur, nullus illi nisi ex frugalitate -s). FLOR. Verg. 3, 2 unde subvenit -s? an pater ab Africa subministrat? :: ... in -u est mihi professio (poss-*cod.*) litterarum. PLIN. med. praef. 1 ut *medici quidam* ... aegros suos diu in -u haberent (cf. 2 non facturos illos ex me -um).

ε *e variis vel indefinitis rebus*: Ov. rem. 569 ille habet in -u navem (cf. VLP. dig. 14, 1, 1, 15 ad quem *exercitorem navis* obventiones et -us omnes perveniunt). Pont. 2, 3, 17 -us ... quisque suos amat. SEN. benef. 2, 31, 3 speravit emolumentum aliquid; non fuit hoc beneficium, cuius proprium est nihil de -u cogitare. PLIN. nat. 19, 7, 33, 134 M. Crassus negabat locupletem esse, nisi qui -u annuo legionem tueri posset. FRONTIN. aq. 115, 1 ille aquarum tollendus est -s *iniquus. al.*

b *-us sunt res incorporales (fere in imag. sim.)*: SEN. dial. 10, 11, 2 *vita otiosa* tota, ut ita dicam, in -u est (PLIN. epist. 4, 6, 1 *aliunde messis* abundantia, sed par vilitas nuntiatur; solum mihi Laurentinum meum in -u, *sc. ubi scribo*, 4, 6, 2). HIL. in psalm. 128, 14 pro -u bonae operationis (*antea:* emortuos fructus). ZENO 1, 41, 1 (*subest parabola Matth. 13, 24sqq.*) tanti ... proventus -u ditati deo ... gratias referamus, qui zizania ... in laeta frumenta mutavit. VIGIL. TRID. ad Ioh. 10 l. 285 centuplicati -us passionis (*antea:* damno fecundior). PAVL. NOL. carm. 21, 494 mihi abundat dives inexhausto -u possessio Felix sanctus. epist. 43, 4 ut ... agricolae meo, *i. deo*, revirescam -u bonae voluntatis. *al.*

2 *communitati, regenti sim. (saepe e vectigali, v. e. g. l. 37. 41sq. 44. 46. 49. 57, e possessione e. g. l. 38. 40. 50sq. 59; cf. GLOSS.¹ I Ansil. TR 284 tributum: red[d]itus, pensio. III Abol. VE 21 vectigal: -s, pensio. longe praevalat plur., sed sing. sub b et e. g. l. 44. 54): a civitati, regi sim.*: Ov. Pont. 4, 5, 19 *consul populi* -us positam componet ad hastam (*simili in re:* 4, 9, 45. EPIST. imp. Tit. [Année Épigr. 1962 n. 288; ad *decuriones Muniguenses*] 13 -us vectigaliorum vestrorum, quae conducta habuisse Pollionem indicatis). LIV. 42, 52, 12 -us metallorum. VELL. 2, 39, 2, 2, 81, 2 -us duodecies sestertium. INSCR. Année Épigr. 1948 n. 1, 4 (a. 35/6) ex -bus agrorum *civitatis Lepitanae*. PLIN. nat. 18, 11 omnia, ex quibus populus -us habet (*syn. vectigal*). QVINT. decl. 341, 12 vectigalia vestra, ... -us civitatis (PLIN. paneg. 70, 1 CHAR. dig. 50, 4, 18, 5. *ibid.* 9 ad colligendos c. publicos -us). FRONTIN. aq. 118, 1 *impendium aerarii* exoneratur vectigalium -u ad ius aquarum pertinentium. *ibid.* -um ... sestertiorum *tot*. TAB. Vindol. II 178, 1 -us castelli. TAC. hist. 1, 65, 1 Lugdunensium. ann. 15, 18, 3. PLIN. epist. 7, 18, 3 (*syn. vectigal*). 10, 17^A, 3 rei publicae Prusensium impendia, -us, debitores excutio ([*sim.*, *sed sing.* 10, 47, 1]. PORPH. Hor. carm. 3, 16, 39 *proprie* ... r. p. -us dicuntur 'vectigalia'. COD. Theod. 4, 13, 7). paneg. 41, 1 imperii. DECRET. decur. Caeret. (CIL XI 3614; a. 113) 18 qui locus rei p[ublicae] in usu non est nec ullo -u esse potest (*item ex aedificio*: COD. Theod. 15, 1, 52). SVET. Cal. 16, 3 si quibus regna restituit, adiecit et fructum omnem vectigaliorum et -um mediis temporis. 41, 1 Caesaris -us. DECRET. decur. Tergest. (CIL V 532; a. 138/61) 2, 12 qui olim erant tantum in reditu pecuniario. VLP. dig. 50, 10, 5, 1 publicos ... -us augere (IVST. 6, 9, 3. COD. Iust. 8, 12, 1, 2 [a. 485/6?]. *addas l. 43*). HIST. AVG. Hadr. 11, 1 -us ... provinciales. VVLG. I Esdr. 4, 13 *Iudaei Artaxersi* tributum et vectigal et annuus -us non dabunt. COD. Theod. 5, 14 rubr. de omni -u civili (Iust. 11, 70, 6 [a. 480?] *tot solidorum annui canonis c.* -us ... ex possessionibus. *al.*). 7, 20, 9 *veteranos negotiantes* ab omni munere universisque -bus auri argentique, sed et portorii indemnes esse. 10, 1, 11 qui *coloni* -us domui nostrae debitos quodannis ... arcarii tradunt. NOVELL. Theod. 5, 2 pr. -uum praestatio (*postea:* conlationis functionem. cf. p. 559, 28 et RVSTIC. Conc.⁵ I 4 p. 160, 25 *minime* operariis curatoribusque praecepimus -us non praestare praepositis). *al.* b *deis paganis, templo sim., sc. in formula ex -u sim.* (de -u l. 71): CIL III 7118, 2 (a. 5 a. Chr.) imp[er]ator Caesar ... (ex -u, Dianae fanum ... muniendum curavit (i. gr. l. 7 *ἐκ τῶν ἱερῶν* ... *προσ-όδων*). XII 5370, 6 (*saec. I*) magistri pagi ex -u fani Larrasoni cellas faciund[as] curaverunt. XIII 8161 (a. 201) Ahueccanis Avehae et Helli-vesae ... fratres *quidam* ex -u ipsarum libenter p[ro]suerunt). FIRM. math. 3, 7, 11 ex deorum -bus (3, 10, 6 ex d[eo]rum -bus. 3, 12, 8 de d. -u). CIL III 14384², 1 ex usu et -u obligatorum dei Mifseni et vici et cultoribus eius.

c *ecclesiae sim.*: CASSIAN. inst. 4, 14 cum *monachus* tantos ... cotidie de opere ... proprio -us conferat monasterio (*huc spectat* GLOSS. -us: substantia). EPIST. pontif. 386 Conc.⁵ I 2 p. 90, 4 maiorem summam

-uum clericis ... annis singulis ... erogandam. 675 Thiel 15, 2 p. 380 de -u ... ecclesiae vel oblatione fidelium (DOCVM. Symm. p. 238 l. 117. GREG. M. epist. 1, 8 l. 10 e. Minturnensis. *al.*). CONC. Rom. a. 502 p. 450, 1 domus ..., quarum statum necesse est expensa non modica sustentari, acceptis, si offerri contigerit, ... -bus ... commutentur (cf. GREG. M. epist. 3, 3 l. 34 reliquias vobis sex uncias *domus* aut in emphyteusin damus aut -us commutamus). GREG. M. epist. 2, 50 l. 126 de pensione -uum eius *ptochii. al.*

B *de situ, sc. qui recedit* (cf. p. 521, 51sq.): GRATT. 431 est ... specus ingens rupe cavique introsum -us. Spoth.

redivia v. reduvia.

[redivivatio, -ōnis f. affertur apud Forcellini e Ps.-Cassiod. de amicis. 24; sed re vera opus est Petri Blesensis (saec. XII), neque -e legitur, sed redivia innovatione; v. Davy, Un traité de l'amour, 1932, 356.] Bl.

redivivo, -ere. [a redivivus; verbum et adi. ita relata sunt ad invicem, ut vivere et vivus, quamquam ab illis vocibus prorsus aliena sunt, cf. infra reduvia. Mei.] i. q. redivivum fieri, reviviscere: VIRG. gramm. epit. 15, 8, 2 (= 12 l. 126 L.) hic ... Maro vocabitur, quia in eo antiqui Maronis spiritus -it.

*redivivus, -a, -um. [cf. infra reduvia. Mei.] scribitur redev-PRVD. ham. 663 (cod. A saec. VI). *al.* NOT. Tir. 31, 91 -um. *producitur secunda syllaba p. 565, 74 et ANTH. 786^a, 11. de notione*: FEST. p. 273 -um est ex vetusto renovatum (*affert* CIC. l. 37). GLOSS. -us: *παλίνζωος*, qui redit ad quod fuit. -um: a morte aut a vetustate revocatum. -a: *παλίνζωα, ὑπόστροφα*. renascentia. denuo vitae reddita. *sim. al.; differentiam inter -us et recidivus v. p. 315, 53sq.; ceterum inepte distinguitur* DIFF. ed. Beck p. 81, 10 (*sim.* Uhlfelder 64) redibivum per litteram b, quod renascitur; -um per v, quod revivescit. *legitur inde a* LEGE l. 34, CIC., CATVLLO. [*confunditur in codd. saepe c. recidivus, v. infra l. 39. p. 565, 60, supra p. 315, 73; falsa var. l. pro reduvia* PLIN. nat. 28, 40.]

I *notione originaria i. q. ad reduvias pertinens, sc. depositus, usu detritus, residuus* (de rebus praeter l. 47; opp. novus l. 37. 40. 41, rudis l. 43): A *proprie*: 1 de iis, quae adhibentur in operibus *structis*: *neutr. pro subst.*: LEX CIC. Verr. II 1, 148 -a sibi habeto *redemptor aedis reficiendae* (pergit CIC. *ibid.* quasi quicquam -i ex opere illo tolleretur ac non totum opus ex -is constitueretur). *adi.*: CIC. Verr. II 1, 147 columnam efficere ab integro novam nullo lapide -o (cf. *explicationem l. 23*). CATVLL. 17, 3 inepta crura ponticuli axulis stantis in -is. MORET. 61 *hortum calamo* -a levi munibat harundem (redimita, recidiva *codd. rec.*).

VITR. 7, 1, 3 si -um fuerit *rudus* (opp. novum. *inde* CET. FAV. 4, 3 -as impensas). COD. Theod. 15, 1, 19 *opus fiat* novum ... non -is de publico saxis, non marmorum frustis spoliatarum aedium deformatione convulsis. 2 *de variis*: EVSEB. GALLIC. hom. 22, 5 nec rude, sed -um vas, *sc. corpus suum*, ... spiritus recognoscit. CASSIOD. var. 12, 27, 3 more vestis -ae, cuius adunatio per fila resolvitur, ut in novam faciem ... texatur.

B *in imag. et translate*: 1 *conviciose de sene a morte erepto denuoque importuno*: SEN. contr. exc. 3, 4, 1 -um me senem meretrix vocat, parasitorum iocantium materia sum (*ad II trahitur vulgo*). 2 *de materia bellandi, confligendi residua, quae excitari possit (nisi intellegas adi. praedicative per prolepsin positum, ut certe l. 73)*: AMM. 21, 3, 2 quod, *sc. praedationes Alamannorum*, ne dissimulatum -as bellorum materias excitaret. 26, 6, 17 *Petronius sepulta iam dudum negotia et -as nebulas debitorum* ... excitabat. OROS. hist. 5, 22, 16 *Lepidus* ... -os bello-*rum* civilium cineres suscitavit.

II *notione novata intellegitur adi. a vivus derivandum (prior pars vocis coniungebatur fort. ratione parum dilucida c. redire, cf. l. 24. p. 565, 12. 13)*: A *usu sollemni i. q. denuo vivus, reviviscens (c. notione facultatis p. 565, 56, proleptice l. 67 [cf. l. 50], vi praeverbii evanida fort. p. 566, 16; coniungitur c. reviviscere p. 565, 3, opp. e. g. deciduus p. 566, 1, emortuus l. 75. p. 566, 7; indicatur, unde quis resuscitetur p. 565, 13, ad quid p. 565, 1; masc. plur. pro subst. l. 72)*: 1 *de animantibus (arboribus p. 565, 26) eorumque partibus*: a *strictius pertinet ad defunctos in vitam restitutos*: a *quoslibet*: SIL. 10, 256 (*hyperbolice; Hannibal Pisoni morienti et tamen pugnam redintegrare temptanti*) umbraene Ausoniae -ā bella retractant post obitum dextrā? (-a in bella ... dextras var. l.). CYPR. elem. 6 ad hanc mundi denuo lucem -um corpus *Tabithae* animatur ([*act.* 9, 40; *proleptice ut l. 73*]). PS. AVG. serm. ed. Mai 28, 4 [*sec. Matth. 27, 52*] vacui facti sunt carceres sepulchrorum et -a c. dominum agnoverunt. *al.*) PAVL. NOL. carm. 16, 220 *relicto perfugio Felix* tamquam -us in urbe videtur. epist. 31, 5 p. 273, 17 *defunctus quidam tactus cruce domini* -us incessit. EVCHER. laud. her. 19 quem *Helisaeum* insignem ... nunc -i, nunc olei incrementa fecerunt (*IV reg. 4, 35, 4, 2sqq.*). LEO M. epist. 28 Conc.⁵ II 2, 1 p. 29, 7 eundem *Lazarum* ... excitare -um. *al.*

in imag. (in compar. v. l. 70; vix huc SEN. l. 47): RVFIN. Orig. in gen. 11, 1 p. 101, 10 *Abraham*, qui olim naturalibus motibus emortuus dicitur (*Rom.*

4, 19), nunc ducta uxore (gen. 25, 1) ad libidinem -us putabitur? LEO M. epist. 83 Conc.^s II 4 p. 42, 24 olim damnati erroris -us assertor *Eutyches*. HERM. Pal. sim. 9, 16, 2 *viri iusti baptismo indigent*, ut -i fiant et reviviscant, (gr. ζωοποιηθῶσιν, vulg. requiescant). **al.** **β** *mortuos universos, qui die novissima resuscitantur*: LACT. inst. 7, 22, 8 (*spectat ad apoc. 20, 4-6*) ut deus -as iustorum animas corporibus innovatis ... suscit. IUVENC. 2, 660 (*sec. Ioh. 5, 29*) iustorum ... animas -o corpore necti (PACIAN. paraen. 11, 5. AMBR. spir. 3, 19, 150 [*spectat ad Ezech. 37, 7-10*] quemadmodum ossa ... in formam -i c. vivificante spiritu revertantur. **al.**) EVSEB. GALLIC. hom. 36, 6 opus ac figmentum corporis nostri ... ad sola tormenta -um. FACVND. fid. 22 -os ... cineres. CE 778, 8 (*saec. V/VI*) *defunctus aeternum laetus rediens -us in aevum.* **γ** *Christum*: PRVD. cath. 3, 204 dux parili -us humo ... Christus (SCHOL. rediens vivus). PAVL. NOL. carm. 17, 234 -us Abel pascit ... redemptos ... agnos. 27, 59 *Christum aeternum ... -o corpore regem* (MAX. TAVR. 56, 1. **al.**) epist. 50, 17 p. 421, 6 *Maria filium, quem videbat morientem, mox erat visura -um.* AVG. in euang. Ioh. 122, 2 -ae carnis evidentissimam veritatem (MAX. TAVR. 55, 2 c. -a de sepulchro ... germinavit [*inde* 56, 1]). ORIENT. carm. app. 3, 57 *Christus passus ... obitus, -us.* **al.**

b *laxius pertinet ad: α* *manum torpore liberatam*: IUVENC. 2, 594 (*sec. Matth. 12, 13*) iuvenis, -am tendito dextram (VEN. FORT. vita Albin. 10, 27. *cf. p. 564, 65*). VEN. FORT. vita Germ. 37 -ae manus ad usum ... redeunt. **β** *capillos denuo crescentes, postquam tonsi sunt*: SER. med. 667 -a obcludere tela (*sc. pilos, sec. Plin. nat. 32, 136* psilotrum). CYPR. GALL. iud. 704 crinis redeuntis honore (caesa)ries -a fuit *Samsonis* (*sec. iud. 16, 22 ut*: CAES. AREL. serm. 118, 6 capilli ... -i). **γ** *arbores nova germina producentes vel ipsa germina, folia*: AMBR. hex. 3, 13, 54 -a castanea, quae simul ut excisa fuerit, tamquam silvam ex se pullulare consuevit (*cf. l. 43*). PRVD. c. Symm. 2, 200 *semina* more sepulcri obruta de tumulis -o germine surgunt. EVSTATH. Basil. hex. 5, 2, 4 *herbae quaedam* -am prolem in radice custodiunt. DRAC. laud. dei 1, 633 fit -a virens et crinibus herba renatis. GREG. M. moral. 14, 70 velut quadam resurrectione veniente ... arborem -o decore vestiri.

2 de rebus variis renovatis, redeuntibus sim. (sc. incorp. praeter nonnulla sub β): **a** *generatim*: PANEG. 3, 6, 1 *gentes victas* in -um furorem ... excitatas (ALC. AVIT. c. Eutyech. 1 p. 15, 12 Eutyechiani dogmatis -um f. *cf. RVSTIC. Conc.^s I 4 p. 58, 31 Apollinarii vesaniam* -am per Cyrilli Alexandrini doctrinas). AMM. 28, 1, 1 in eo tractibus bella -a consurgunt (*cf. var. lect. p. 564, 65 et PELAG. frg. Migne suppl. 1, 1540 [in imag.]* -a proelia semper instaurat *caro*. OROS. hist. 3, 3, 4 certamini [LEO M. serm. 5, 1 in imag.]). GAUDENT. serm. 8, 34 fuit tamen *post peccatum Adae* ... iustorum quorundam -us amor erga deum (*cf. PROSP. auct. de grat. 8 spiritum -ae caritatis*). AMBR. hex. 3, 13, 54 ut *arbores excisae* per plures sui -a successione renouentur heredes. PASS. Macc. 8, 2 -o quodam insanae mentis ardore (MAX. TAVR. 22^a, 3 [*proprie*]. *cf. RVFIN. hist. 4, 23, 3 quod* -us ... calor fidei reparatus sit [*cf. gr. ἀναζωπύθησιν*]). PRAEF. bibl. in epist. Paul. p. 2, 1 *prophetae* -a semper populi compressere peccata. RVFIN. hist. 5, 1, 50 quod prius negaverant *lapsi*, -a nunc confessione revocabant. SVLP. SEV. dial. 3, 7, 3 rursus incubuit -a tempestas. LEO M. epist. 79 Conc.^s II 4 p. 37, 30 (*in imag.*) de sepultis cineribus -a ... incendia commovere (*cf. PROSP. c. coll. 6, 1 flammam*). EVSEB. GALLIC. hom. 35, 14 per -a in filiis *aemulantibus* merita *episcopi defuncti.* **al.**

b *speciatim pertinet ad: α* *corporis valetudinem et vitam: de salute velvita restituta (quae restitui potest. l. 55 sqq.)*: PANEG. 12, 13, 4 quae erant reparabilia, *sc. arma*, conflasti, quod -um non erat, *sc. vita*, reservasti (*accedit notio facultatis, sc. quod reviviscere potest, ut*: EVSEB. GALLIC. hom. 59, 10 corpori humano ... *inest* -a condicio [recid- *coni. Glorie, vix recte conferens Tert. p. 316, 28*]). SER. med. 49 *medicamenta* iuvenem praestant -o flore capillum. POTAM. tract. 1 l. 126 C. a *Lazaro resuscitato* cognatio -is obtutibus numeratur (recid- *ferre trad.*). PAVL. NOL. carm. 18, 96 *caro sepulta*, in spem ... -ae condita vitae (*adde l. 70*). PS. ORIG. tract. 9, 12 (*in imag.*) spem -i vigoris (PROSP. in psalm. 102, 5 *aquila* in novas vires -o v. iuvenescit). GREG. TVR. Mart. 2, 3 *mulier caeca* apertis oculis in -a luce surrexit (*item de visu restituito*: 2, 8 PS. VEN. FORT. vita Med. 15, 35. *de vita restituta*: GREG. M. moral. 9, 63 [*spectat ad IV reg. 4, 34*] *propheta defunctum* ad -am l. ... animavit). **al.** *de passione sim. redeunte*: SER. med. 914 (*capp. 49* tertianae typo) alternis febris -a diebus. GREG. TVR. Franc. 5, 6 p. 203, 17 in -a caecitate. Mart. 2, 53 p. 627, 23 in -a amentia. vit. patr. 8, 8 p. 699, 4 in -o cruciatu. HIST. Apoll. rec. B 47 (*in imag.*) -is vulneribus -a vita successit. **β** *operam fabrilem, sc. aedificia sim. restaurata (aliter p. 564, 33)*: PANEG. 4, 35, 4 *aedificia* obsoleta ... -o cultu insigniuntur. RVFIN. hist. 10, 2, 1 loca, quae ... fuerant destructa, -a constructione clariora ... consurgere (*cf. gr. τόπων ... ἀναβύω-κοντα*). CE 914, 1 (*saec. V med.*) prisca -is consurgunt culmina templis. CASSIOD. var. 3, 9, 2 *columnae conlapsae* ad ornatum debent surgere -um.

VEN. FORT. carm. 10, 6, 85 *ecclesia Turonensis* -a micans ..., *olim* decidua in senio. **al.** **γ** *ius, sc. de lite denuo instaurata, condicione restituta sim. (cf. p. 564, 52)*: FIRM. math. 6, 33, 8 latentia ... iurgia -is rursus actionibus ... inferri. COD. Theod. 11, 29, 6 *numquam* in -um statum negotium redigatur (ENNOD. dict. 1, 17 p. 427, 27 ad -um s. libertatis *capti sacerdotis*). 13, 6, 10, 1 chartarum post quinquaginta annorum seriem molestia -a (-vinu *cod.*). 16, 7, 3, 1 *ne* quaestiones ... emortuae in -os semper agitentur conflictus. CASSIOD. var. 4, 37, 2 -is litibus. VICT. TONN. chron. II p. 196, 521, 2 *Iustinus* -a ... facit ... decreta ... *olim* abdicata. **δ** *cursum siderum sim. et temporis, quae sollemniter redeunt*: ZENO 1, 57, 1 *dies* occasu passionem *Christi* resurrectionemque ortu -o concelebrat (*item* 1, 58, 1). SYMM. or. 1, 7 quod *sidus, sc. solem*, in -a diei erumpentis officia ... adtollet oceanus. PS. ALEX. c. Dind. coll. 2, 13 *solem* bis senis incumbens mensibus -us annus ... prosequitur. COD. Iust. 1, 5, 10, 2 (*imp. Leone*) ut ... dei templa ... cultu adsidio per omnia saecula -a, serventur (i. nisi *spectat ad* templa, *sc. viva, vi praeverbii evanida*). DYNAM. vita Max. 2 l. 48 *dies festus* quotannis -is temporum cursibus innovatur.

B *usu deflexo i. q. ad reviviscendum pertinens vel plena vi causativa i. q. vivificans, renovans (minus probabiliter huc trahas e. g. p. 565, 72 sq.); respicitur: 1* *vita spiritalis, aeterna*: MIN. FEL. 8, 5 illis *martyribus* ... spes solacia -a blanditur. ZENO 2, 7, 4 (*antea: Maria* fuit virgo post connubium *eqs.*) *Christus suae matri* praestitit, ut -ae (divinae *edd. priores*) virginitatis honore polleret. PRVD. ham. 663 post damna salutis peccantumque obitus -am ferre medellam ... et amissos ope restaurare secunda. MAX. TAVR. 22, 1 *quod Sirach 3, 33 dictum est*, hominibus paene iam mortuis ... -um quoddam beneficium pollicetur (*postea: ut* revivescant). 55, 1 -a gratia immortalitatis ornantur *neophyti.* *per oxy-moron*: PS. AVG. serm. ed. Caillau 1, 36, 3 de suo interitu -o salutem aliis contulit *Ionas praedicatione sua.* **2** *vita animantium, plantarum*: PS. HIL. libell. 5 p. 75, 5 terras ... ligna ... cum suis -is seminibus imperavit educere *deus* (*gen. 1, 11. cf. RVFIN. Orig. in gen. 2, 2 p. 29, 12 totius mundi reparanda germina et universorum animantium ... -a seminaria cepit arca Noe*). SEDVL. op. pasch. 4, 21 *Christus homines* -a faciet animatione resurgere *diebus novissimis*. SIDON. carm. 2, 417 pulsante senecta ... -a petiit ... cinnama Phoenix (*in eadem re*: ENNOD. carm. 1, 9, 151 -a ... germina). *deriv.*: redivivo.

Castelletti.
redius (reg- *Bücheler*) verna: praeco GLOSS. *obscurum; cf. Onom. 1. rēdo* (rhēdo) *m. de origine, ut vid., celtica v. Adams, Regional diversific. of Latin, 2007, maxime 307sq. nomen piscis (de quo agatur, inter doctos non constat, v. e. g. Adams, l. cit.)*: AVSON. Mos. 89 salar stellatus tergora ... et nullo spinae nociturus acumine rhedo (*rae-, the-var. ll.*). POL. SILV. chron. I p. 544, 18 (*inter nomina natantium*) redo, salar.

2. redo, -dātum, -āre. *a re- et dare. i. q. retro, respondendo dare*: REGVLA mag. 88, 13 data universis pace et accepta virga in manu ..., post facta oratione ... vel -ta ei, *sc. hospiti abeunt*, pace ... abscedat (*red-dita var. l.*).

3. redo v. reddo.

redoceo, -ēre. *a re- et docere. i. q. iterum vel ab errore revocando docere (quid, indicatur utrobique, quem l. 53)*: RVSTIC. Conc.^s I 4 p. 126, 34 *haereticos* in alteram doctrinam, quae his est ... contraria, manifeste reduxit et euangelicam -eri regulam compulit *deus*. NOVELL. Iust. 146, 3 *Iudaeos* et -eri, quod melius est, et quiescere aliquando errantes (*postea: doctiores ad melius fiant; gr. μεταμανθάνειν τὸ κάλλιον*).

redolēns v. redoleo. [**redolentia** v. reoletio.] *Hillen.*

***redoleo**, -uī (-ēvī), -ēre. *a re(d)- et l. olere (item e. g. VEL. gramm. VII 66, 3). scribitur reol- COLLECT. Arian. serm. 14, 1 (cod. saec. V/VI in.), ceterum p. 569, 14 et in var. l. NOT. Tir. 103, 28 -et. de formis perf. (fort. a stirpe praes. redolesc-): -ui et -evi testatur PRISC. gramm. II 488, 21 (*sim. 490, 2*), *sed invenitur non nisi -uit sim. apud auctores, sc. HIST. AVG. p. 567, 35. AMBR. (quinquies, e. g. p. 567, 57. 568, 23). CASSIOD. p. 569, 25 et in glossis infra. de notione*: GLOSS. -o: ἀπόζω. -et: bene olet. renidet, halat, respirat. odorem spargit. -uit: satis [d]oluit. II 239, 60 ἀποπνέω: aboleo, -o. GLOSS.^l I Ansil. RE 451 sq. -uerunt: flagra-verunt, spiraverunt. **al.**: *de differentia inter -ere et olere v. vol. IX 2, 543, 18sq. legitur inde a LVCR., CIC., saepe apud AMBR. (36^{ies}). [e coni. dub. ARNOB. nat. 2, 59 p. 135, 5.]**

*i. q. fragrare, olere (vi praeverbii plerumque minus perspicua, sed v. p. 567, 13. 569, 12 et fort. locos, ubi accedit dat. [indicans, cui quid obviam oleat?], e. g. p. 567, 35sq. 569, 10, ceterum nota ἀπο- l. 62. 64; pro subi. est fere nomen, sed [acc. c.] inf. vel enunt. secund. p. 567, 49. 568, 39, odor ipse sim. e. g. p. 567, 22. 56; disting. vel variat in contextu olere p. 567, 13. 38. 568, 5. 24, fragrare sim. p. 567, 21. 55. 568, 19. **al.**): **I** odor non determinatur additamentis (*saepius part. praes. vergens in vim adi.*; *de odore bono e. g. p. 567, 6sq. 15sq., malo e. g. p. 567, 9. 14. 23. 63; indicatur, unde**

vel ubi quid -at [per inversionem quandam struct. sub II illustratae], per praepos. l. 5. 25. 39. 42. 45. al., per adv. e. g. l. 43. 47): **A proprie -ent, quae (qui) odoratu percipiuntur:** **1 quaelibet (corporea praeter l. 7):** LVCR. 4, 696 fracta magis -ere videntur omnia. COLVM. 9, 14, 3 abstineat ... -entibus esculentis. SIL. 13, 19 -entia in armis *Poenorum fulmina*. AMBR. hex. 5, 21, 69 per rura -entia, ubi inalantes horti floribus (cf. l. 15). PRVD. cath. 3, 103 ver ubi perpetuum -et, sc. in paradiso. ham. 296 virum pigmentis -entibus ... femineas spargentem ... auras (CASSIAN. conl. 15, 3, 4). c. Symm. 2, 836 solis radius intrat ... spurcam -enti in fornice cellam. CLAVD. 15, 183 mixtis -ent unguenta coronis (GREG. M. moral. praef. 6 u. -ere latius nesciunt nisi commota. ISID. orig. 4, 12, 6 u. ... [odori iucunditatem] sumens et longius -ens [i. nisi ἀπὸ κοινοῦ]).

al. **?vi praeverbii intensiva:** QVEROL. p. 48, 12 audieram ... olere aurum; istud etiam -et (cf. *postea*: diris fragrat odoribus; ranciscere).

2 flores, frutices, arbores sim. et ad ea pertinentia: OV. met. 4, 393 -ent murraeque crocique (et olent var. l.). 8, 675 in patulis -entia mala canistris (jol-, vol- var. ll.). REPOS. 41 -entia m. [*Baehrens*, lilia trad.]. VET. LAT. Sirach 50, 8 tus -ens in diebus aestatis (VVLG. Ezech. 6, 13 accenderunt t. -entia. CONSVLT. Zacch. 3, 9, 12 mollia -ent[ibus] tura et pretiosa balsamis ligna rorantur [si recte correximus]). AMBR. in psalm. 118 serm. 3, 8, 2 lignum *nardi incisum* ... fragrat et -et. CASSIOD. var. 12, 12, 1 -et suavis ... odor herbarum. al. **3 ad animantes pertinentia (cadaver PRVD.):** SEN. suas. 2, 21 [-entis animae] medicamina (cf. *Verg. georg. 2, 134sq.* animas et olentia ... ora). PLIN. nat. 18, 160 a milio et panico mures abuntur cinere mustelae vel felis diluto et semine sparso ...; sed -et virus animalium eorum etiam in pane. PRVD. cath. 3, 202 *membra mortui* -entia. CLAVD. carm. min. 30, 87 tibi ubera ... dabant [gremiis -entibus Horae] (v. app. crit.).

B in imag. vel translate -ent, quae auditu vel intellectu animadvertuntur, comperiuntur sim.: **1 varia (nota, laudabilia maxime l. 33. 37):** CIC. Sest. 24 ita domus ipsa *Pisonis* fumabat, ut multa [heluacionis] indicia -rent ([i. Nisbet, alii alia, eius sermonis trad.]). AMM. 22, 16, 18 ut, licet opus ipsum -at ..., sufficiat medico ad commendandam artis auctoritatem, Alexandria si se dixerat eruditum. HIST. AVG. Gord. 11, 3 praefectus urbi, cui nescio quid -uerat ..., a conventu se abstinuit. CASSIOD. var. 9, 8, 2 quando ipsis provinciis adhuc propria bona -ere cognoscis. GREG. TVR. Mart. 1, 5 *Ambrosii* flores eloquii per totam ecclesiam -ent. GREG. M. in Ezech. 1, 6, 4 (*antea*: olet flos uvae) aliter olet flos rosae, quia mira est fragrantia, quae [utilat et] -et ex cruore martyrum ([i. restituasne rutilante?]). al. **2 dictorum, scriptorum, cogitatorum qualitas, origo, materia sim. (aliter l. 37; cf. p. 569, 24):** CIC. Brut. 285 mihi ... ex illius *Demetri* orationibus -ere ipsae Athenae videntur. QVINT. inst. 12, 10, 25 cur in iis oratoribus ... Atticum saporem putent, ibi demum thymum -ere dicant? AMBR. epist. 7, 37, 5 si ... aliquid et de veteribus scriptis -at in epistulis. HIER. epist. 39, 1, 2 si in Romanum sonum lingua cuiusdam se verterat, nihil (i. non) omnino peregrinus sermo -bat. EPIST. pontif. 670 Schwartz p. 89, 5 -et hic, sc. in doctrina quadam, Nestorius. CASSIOD. in psalm. 23, 10 l. 211 in isto psalmi calculo -et beata perfectio. al. **pro sub. est acc. c. inf. vel enunt. secund. (cf. p. 569, 18):** ANIAN. Chrysost. hom. 5, 4 p. 1027^{med.} [ex quibus verbis profecto -et, quod, si, negligentes fuerimus ..., nec per aliorum ... possumus merita salvari ([i. gr. p. 60^{med.} ὥστε ἐὰν πτλ.)]. AVG. c. Julian. 1, 6, 28 numquid in eius dispositione (sc. Ioh. Chrysost. de originali peccato) ... alicubi -et, quod vos dicitis, propter imitationem hoc esse dictum? **3 spiritualia (fere in imag.):** AMBR. bon. mort. 5, 19 in horto animae fragrant longe lateque -entia gratiarum spiramina. paenit. 2, 7, 58 aboletur omnis mortis faetor, ubi sacrum -uerit unguentum. in psalm. 118 serm. 3, 7, 2 -et fides ideoque dicit ecclesia: 'nardum meum dedit odorem suum' (cant. 1, 11). PS. AMBR. apol. Dav. II 8, 43 flos Mariae Christus, qui quando ... in agro animae -et eqs. (item in imag. floris: COLLECT. Arian. serm. 14, 1 fragrant et -ent de pratis s(an)c(t)orum suavissimi flores, sc. martyres. GREG. M. moral. 27, 1 quod -et, sc. in horto doctrinae. al.). GREG. ILIB. in cant. 1, 13 (iuxta flagrat). CASSIAN. c. Nest. 7, 1, 4 obsessas -enti caeno animas ... emunda. al.

II odor determinatur additamentis; indicatur: **A quantitas, vis (hucine l. 73?):** CIC. Cael. 47 nihilne ... illa vicinitas *Clodiae* -et? Ivv. 4, 109 sudans Crispinus amomo, quantum vix -ent duo funera.

B qualitas sim.: **1 usu communi; accedit:** **a acc.:** **α proprie -ent:** **① res (-ere dicuntur id, quod eis insitum est sim., e. g. l. 72. p. 568, 6, cuius memoria fit vel similitudo percipitur, e. g. l. 74. p. 568, 8, 11, odorem ipsum sim. e. g. p. 568, 1. 14. 45):** **② quaelibet:** CIC. Phil. 2, 63 is *Antonius* vomens frustis esculentis vinum -entibus gremium suum ... implevit. OV. ars 3, 213 oesypa quid -ent, ... demptus ab inundo vellere sucus ovis? (nisi ad A). rem. 355 illa tuas -ent, Phineu, medicamina mensas. COLVM. 12, 18, 3 cella ... vinaria omni ster-

core liberanda ..., ne quem -at foetorem acoremve. PLIN. nat. 17, 38 (*spectat ad Cic. de orat. 3, 99*) 'unguenta crocum sapiunt' ... maluit dixisse quam '-ent'. 31, 55 *Arethusa(m)* Syracusis fimum -ere. MART. 4, 4, 1 quod [siccae -et palus lacunae, (sicca ... lacuna *Shackleton Bailey*) ...], mallem quam quod oles olere, Bassa (11, 8, 9 q. Cosmi -ent alabastra ..., hoc fragrant pueri basia). PRVD. perist. 5, 280 (in miraculo) -ente nectar carcere. al. **③ herbae, frutices et ad ea pertinentia:** PLIN. nat. 12, 42 *nardi* radice ... situm -ente (21, 33). *ibid.* *nardi* genus ... virus -ens ([cf. *Diosc. gr. 1, 7, 2 βρωμόδεις κατὰ τὴν ὁσμὴν*]. 34, 177 *sandaraca* v. (sulpuris) -ens [cf. *Diosc. gr. 5, 105, 1 θεωδὴ ἀποφορὰν ἔχουσαν*]). al. ISID. orig. 19, 17, 11). 12, 76 *ladani* odor ... ferus et quodam modo solitudinem -ens. 14, 110 salicem -ent ... vindemiae. al. MART. 3, 65, 4 gramina quod -ent, quae modo carpsit ovis ..., hoc eqs. GREG. M. in euang. 26, 12 l. 276 olfactum nihil -et semen, unde odor in fructibus fragrat?

④ homines (pars eorum l. 22) vel animalia (sc. l. 25): SEN. contr. 1, 2, 21 *meretrix* -et adhuc fuliginem fornicis. PLIN. nat. 11, 61 unguenta -entes infestant *apes* (QVINT. decl. 298, 5 *hominem* fragrantem mero vidi, -entem u. *sim.* MART. 14, 59, 2 delicias Cosmi vos -ete, nurus. MAR. VICTOR. aleth. 1, 237 quod Medus -et vel ... fragrat Achaemenius). CYPR. epist. 63, 15, 1 hoc quis veretur, ne per saporem [vini -at] (v. app. crit.) sanguinem Christi (cf. HIER. epist. 52, 11, 3 vinum). laps. 15 exhalantibus ... scelus suum, sc. *idolorum cibos comesos*, faucibus et contagia funesta -entibus. AMBR. hex. 5, 2, 6 quod de eo, qui gratam -uit suavitatem dictum facite sit: aut piscem olet aut furem. 6, 4, 25 quem *odorem* suboles ovium ... videtur ... -ere (adde l. 54).

β in imag. vel translate -ent: **① res:** **② oratio, sermo, scripta, cogitatio sim.:** CIC. de orat. 2, 109 *definitio* genere ipso doctrinam -et. Brut. 82 exiliores orationes sunt et -entes ... antiquitatem (TAC. dial. 21, 4 inconditi sensus -ent a. cf. l. 43). GELL. praef. 9 inscripta ... concinnitates -entia. FORTVN. rhet. 3, 23 ne pronuntiatio artem -ere videtur. AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 21 -at ... oratio tua prudentiam. HIER. epist. 36, 14, 2 nullam lucubrationem (nulla -tione var. l.) -ens oratio. praef. Vulg. Salom. p. 5, 2 ipse stilus graecam eloquentiam -et ([retulit var. l.]. in Is. 3, 6, 9 l. 41 G. saecularem. ISID. orig. 6, 2, 30). NICET. psalm. 13 l. 9 vox *psallentis* non aliquid theatrale -at. AVG. civ. 15, 13 p. 83, 9 *habet* error ipse constantiam nec casum -et, sed industriam. conf. 9, 4, 7 *litteras* volebat -ere gymnasium cedros, (opp. herbas ecclesiasticas). SIDON. epist. 8, 4, 2 carmina musicos flores thymumque -entia. al. **pro sub. subadias acc. c. inf. (aliter p. 569, 20):** HIER. adv. Rufin. 1, 20 nisi ... -ret gloriolam (sc. me iam nunc tibi ostendere, quid eqs.), iam nunc tibi ostenderem, quid eqs. **③ quaelibet:** SEN. nat. 4 praef. 11 tanta naturalis boni vis est, ubi artem simulationemque non -et. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 7, 266 quae ... res, sc. ad fidem implendam dextram dare, -et antiquitatem. AMBR. Hel. 9, 31 non -et usuras mensa ieiunantium. in psalm. 37, 32, 1 odorem gratiae vulnera illa -bant. HIER. epist. 52, 9, 1 ornatus et sordes pari modo fugiendae, quia alterum delicias, alterum gloriam -et. PRVD. cath. 3, 24 (*de gratia divina*) liquor ... nectaream ... fidem -et. HIL. AREL. vita Honorat. 26 l. 16 quando laetitia illius quicquam lasciviae -ens? al.

④ animantes vel partes corporis eorum: VAL. MAX. 6, 2, 8 (*antea*: libertini filius) homini servitutem paternam -enti. STAT. silv. 2, 1, 46 oscula ... vernos -entia flores. AMBR. exhort. virg. 9, 58 membra tua -ant crucem Christi et sepulturae odorem (cf. p. 569, 20). inst. virg. 13, 83 quo unguento non [deliciarum odores] ... Maria, sed divinae gratiae spiramenta -bat ([i. ad l. 24]). HIER. epist. 38, 2, 2 aliquid neglegentiae. in Gal. 2 prol. l. 44 stoliditatem barbaram. MAX. TAUR. 65, 2 -amus, quod suave est. GREG. M. moral. praef. 6 (*antea* p. 567, 11) sancti viri omne, quod virtutibus -ent, in tribulationibus [innescunt, (trans.)]. al.

b abl. (addas p. 569, 12; hic illic indicari vid. potius odoris causa vel instrumentum, ut loci ad I pertineant [maxime l. 63sq.; cf. l. 54. 58]):

α proprie -ent: **res variae:** VERG. georg. 4, 169 (= Aen. 1, 436) -ent ... [thymo, fragrantia mella ([i. ἀπὸ κοινοῦ. cf. Ov. met. 15, 80 mella thymi -entia flore [flore var. l.]). VAL. FL. 4, 15 *Iuppiter* arcano -entem nectare rorem ... detulit (abl. significare vid. eandem rem atque subst., cum quo congruat part. praes. -ens, ut: PAUL. PETRIC. Mart. 6, 499 nectare perspicuo -ens [pinguido liquoris, [i. cera]). CYPR. laps. 8 diaboli altare, quod faetore taetro fumare ac -ere conspexerat. ANTH. 574, 3 autumnali -et vindemia, i. autumnus, fetu. FVLG. serm. ant. 41 ambrosio -ent tucetta favore.

loca: VAL. MAX. 1, 6 ext. 3 *Hymettum* thymi flore -entem (PS. AMBR. act. Seb. 4, 13 [inde REGVLA mag. 10, 97] in sede caelesti croceis gramina f. -ent. ORIENT. comm. 2, 155. cf. l. 63). EPIGR. Bob. 57, 8 quibus unguentis ... Vicus -et Vnguentarius. al. **animantes:** CARM. de mens. 2, 16 quis balsamis -et Paphie (de eadem: MART. CAP. 1, 85 flagrantissimi [fragl. var. l.] spiritus halatibus). PAUL. NOL. carm. 2, 9 aequoreo -entes nectare testas. **β in imag. vel translate:** FRONTO p. 119, 11 sonum ... ora-

tionis tuae ... *non flux(ibus) lascivis -en(tis)*. AMBR. hex. 5, 23, 80 penetrabilia fidei suavi factorum praestantium odore -entia (PETR. CHRYS. serm. 73, 4 o. agri ... confessionum fructibus ... -emus). paenit. 2, 7, 64 -uit domus ... suavitate gratiae. GREG. M. in Ezech. 1, 6, 3 l. 68 ad fidem perductus ... virtutibus -et (*sim. moral.* 1, 55 virtutum multiplicitate). ISID. ecl. off. 2, 12, 2 *ne vox psalmistae* theatri arte -at (*cf. p. 568, 35*).

c adv. (*arcuimus adv. locale l. 24; plerumque iuxta part. praes. pro adi.*): MART. 13, 18, 1 fila Tarentini graviter -entia porri. ZENO 1, 32 suave -entibus sacri altaris ... cancellis (1, 41, 2 [*in imag.*] *panes* egregia coctura s. -entes. MAX. TAVER. 66, 3 flores vitae nostrae, qui s. Christo -ent. *al.*; *cf. p. 567, 21. 568, 56*). PS. SVLP. SEV. epist. 2, 13 p. 244, 1 *ne virgo* quando male (*malo var. l.*) -at, odore peccati, unguento ... scientiae perfundatur ([₁] *i. iterum oleat?*). CAEL. AVR. acut. 2, 32, 167 sudor [2, 35, 186, 2, 36, 190. diaet. pass. 40, *ubi bis reol.*]. *al. apud eundem*). CAEL. AVR. chron. 1, 4, 133 ex ... bene -entibus speciebus (CASS. FEL. 78, 1 omnia b. -entia. GREG. M. epist. 5, 42 l. 50 benedictionem ... b. -entem, b. sapientem. *al.*). GREG. M. in Ezech. 1, 6, 4 aliter.

d acc. c. inf., sc. translate, ut vergat ad notionem indicandi sim. (*cf. p. 567, 49*): AMBR. virg. 1, 7, 39 odor tuus ... emortuos esse corporis motus membrorumque -et obisse delicias (*cf. p. 568, 52*).

2 usu peculiari accedit praepos. ex vel adv. hinc, quibus indicationibus localibus simul odor intellegitur (*cf. p. 568, 59*): AVG. trin. 14, 19, 26 hoc non didicerat a philosophis laudatis ..., sed ex illa nova academia ... ista sententia -bat. CASSIOD. in psalm. 101, 2 l. 102 hinc etiam sancti Ambrosii ... roseus hymnus ille -uit; ait enim: '...' ([*Hymn. Walpole 82, 23 sqq.*]. *cf. e. g. 71, 6 l. 187sq.* unde etiam ... papae Leonis corusco similis sermo resplenduit).

part. praes. redolēns, -entis pro adi. passim; compar. -ior: AVG. mor. Manich. 16, 44 *vinum non* ad pervertendos sensus -ius ..., sed ad vegetandum corpus utilis. *pro subst. p. 568, 17.*

deriv.: reoletio, 1. redolesco.

Koenig.

1. redolēscō, -ere. *a redolere. formas perf. -uī sim. traximus ad redoleo* (*v. p. 566, 59*). *i. q. (iterum?) olere incipere* (*trad. contextu vix sano*): SACR. Gelas. 378 (*in imag.*) ut sanctificatione unctionis infusa, corruptionis (*legas -tione*) primae nativitatē absor(p)tā (sanctum uniuscuiusque templum, acceptabilis vitae innocens odor -at (*expectaveris innocenti vel innocentiae odore*; [₁] *haud sanum esse suspic. Wilson, ed. 1894, 73 adn. 8*).

?2. redolēscō, -ere. *a re(d)- et alescere* (*cf. 2. ad-, exolesco sim.*). *i. q. crescere*: SACR. Gallic. cod. Aug. p. 78, 26 (*de humano corpore*) in terris sola, visceribus ossa -unt ([₁] *internis fota suspic. Eizenhöfer in app. crit.*).

redomo, -itum, (-āre). *a re- et domare. i. q. rursum domare, in statum obsequii redigere*: CIC. Sull. 1 in quo tempore ... perditii cives -ti atque victi (domiti Clark; alii alia, v. comm. Berry, 1996, ad l.).

redonātor, -ōris m. *a redonare. i. qui redonat*: CIL X 1256 (*saec. IV?*) subventori civium ..., -i viae populi, omnium munerum recreatori.

Hillen.

redōno, -āvi, -ātum, -āre. *a re- et donare. de notione v. l. 63. legitur apud HOR. (bis), APVL. (semel) et inde a VET. LAT., sc. fere apud Christ. [confunditur in codd. c. donare p. 570, 14; loco obscuro et fort. corrupto SERM. coll. Étaix 1994 p. 382.]*

fere i. q. rursus vel invicem donare (*accedit iterum p. 570, 1; notione vice secunda donandi l. 74; -ant non nisi potiores ut e. g. deus, regentes*): **1** *alicui aliquem vel aliquid* (*dat. subauditur e. g. p. 570, 27. 36. 40; indicatur unde p. 570, 6; gr. resp. χαρίζεσθαι [aliter l. 71]; disting. donare l. 75. p. 570, 24 [variat in contextu p. 570, 42]; variat in contextu reddere p. 570, 5. 7. 8 [cf. l. 63; iuxta ponitur p. 570, 11, distingui vid. p. 570, 36]*): **a** *quaelibet exempla; -at, qui restituit alicui: α quem vel quod ille perdidit, amissurus est (-at maxime Christus vel deus):*

① *hominem* (*fere animanti, sed loco l. 63, condicioni l. 70*): HOR. carm. 2, 7, 3 (*ad amicum pro veniam Octaviani restitutum*) quis te -vit Quiritem dis patriis Italoque caelo? (SCHOL. reddidit, redire fecit in patriam). POTAM. subst. l. 298 C. vernaculum centurioni (*spectat ad Matth. 8, 5sqq.*). RVFIN. Clement. 7, 25, 5 quam *matrem* mihi -vit deus per ... Petrum. PAVL. NOL. epist. 18, 3 qui *dominus* illum aegrum orationibus sancti *Felicis* fratri nostro ... et *nobis* ... et ... ecclesiae tuae ... -vit. CONC. S II 5 p. 63, 7 (*Leoni imp.*) ecclesii sponso, *i. sacerdotes*, proprios -ate. CASSIOD. Ios. antiq. 2, 157 (*frater Ioseph iudicanti*) non solummodo nos *reos* salvabis, sed etiam vitae -bis. 8, 33 p. 220 *Salomon matri verae* reclamanti ..., ne perimeretur infantulus, iussit, filium -ari ([₁] *resp. gr. προσέκρινε*). ② *rem*: SCHOL. Verg. Bern. ecl. 6, 70 ei *Hesiodo seni* vita -ta, sc. est (-at *Christus*: COLLECT. Arian. hom. 17, 3. PS. AVG. hypomn. 5, 7 l. 353 ut *eis hominibus* perditam per Adam medicinā suā -et v. PETR. CHRYS. serm. 131, 7 -at, quam donaverat, v. *cf. ADNOT. Lucan. 6, 703 dum Erictho mortuorum*

umbras evocat, iterum his fata -antur). PAVL. NOL. epist. 30, 4 p. 265, 4 *Iesum* caecis visum -asse (PASS. Clem. 8, 1 *ut deus* viro ... et auditum -ret et v. [reddere dignaretur var. l.]. *cf. FAVST. Aug. c. Faust. 26, 2 p. 730, 5* vocem ac verbum privatis his. CASSIOD. compl. in act. 19 *Paulo* aspectum). 49, 15 p. 403, 18 (*antea*: cui navem Christus ... servatam ... reddidit) *id*, quod illi de naufragio -vit. PS. AVG. serm. 155, 4 *crux Christi* aeternam domum -vit *hominibus* ([*antea*: reddidit]. *vertitur Chrysost. Migne gr. 49, 401ⁱⁿ, ut CHRYSOST. hom. III 827^c d. pristinam [antea: reddidit]. cf. PETR. CHRYS. serm. 49, 1 ut Christus tuam tibi, quam Adam perdidit, patriam -ret*). PETR. CHRYS. serm. 75, 1 a me ... peregrinatus est sermo; sed orate ..., ut ... mihi dignetur *deus* reddere et -are sermonem. 87, 2 *ut Christus* diem iam desiderantibus ad lucem perpetem -ret (*antea*: revocatos ad l.). AVELL. 234, 9 *si* tranquillitas ecclesiis ... fuerit -ta. FVLG. RVSP. serm. 5, 2 F. caritatem sibi ... David ad delendas iniquitates suas -ari (*don- var. l.*) posebat.

β quod (quem l. 23) ab illo accepit (compensationem quandam l. 18. 20; -at alterius vice agens sim. l. 21. 27): RVFIN. Orig. in gen. 8, 10 p. 86, 3 videtur offerre domino hostias, sed nobis, quae offerimus, -antur (*subest parabola Matth. 25, 14sqq.*; *cf. PS. AVG. serm. 194, 5 [ad Mariam] accipe, quod offerimus; -a, quod rogamus*). CASSIOD. Ios. antiq. 2, 192 Ioseph ... eandem terram, quam ipsis *civibus* cedentibus rex habere poterat ..., -bat. MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 1 p. 392^{med} *deus*, quia perfectum est sacrificium *Isaac* ..., quantum ad voluntatem *Abraham* attinet, propterea illum -vit patriarchae (*antea*: donamus). HIST. Apoll. 10 rec. A (*sim. B*) Apollonius ... *frumenti* pretium, quod acceperat, ... *civitati* -vit. 46 rec. A l. 27 (*Tharsia scortis liberatis, cf. l. 50*) quicquid de corpore vestro illi infausto *lenoni* contulistis, ut habeatis vobis, illud -vi.

β vi condonandi, non puniendi (accedit lusus verborum largiendi l. 40; cf. p. 569, 62); -antur: α homines poenae, morti obnoxii sim. (*simul inimicitia deponitur, sc. per zeugma, HOR.; cui ita mos geratur, indicat dat. l. 32. 35*): HOR. carm. 3, 3, 33 (*loq. Iuno*) et gravis iras, et invisum nepotem, *i. Romulum*, ... Marti -bo, illum ego ... inire sedes *caelestes* ... patiar (SCHOL. patri suo Romulum regnare concedam. [₁] *de zeugmate v. Nisbet-Rudd, 2004, ad l.*). PAVL. NOL. epist. 49, 9 (*spectat ad act. 27, 24*) *deus* illi *Paulo* totam periturae navis multitudinem -vit. GREG. TVR. Franc. 6, 8 p. 278, 15 quem *reum* homo, sc. *iudex*, reddere noluit, dominus, sc. *deus*, suo munere -bit (*antea*: ut vitae concederetur; si ... dimitteretur).

β debita, crimen sim. (vita hominis morte digni l. 50): APVL. apol. 89, 4 liberalius agam; nam et *accusator* ipse Pudentillae multos annos largitus est (*sc. eam pro XL iam LX annos natam esse mentitus*); -bo igitur vicissim decem annos ...: quinquaginta saltem annorum mulierem ostendat. VET. LAT. Luc. 7, 43 (cod. 3; *antea*: donavit utrisque) *is debitor*, cui plus -vit *faenerator* (*cod. 2. al. et Vulg. donavit*). ANON. hist. Hadr. 7, 3 *Agrippenisibus* -vi reditum *fluminis* ..., quid fisco meo inferabatur (8, 4). PAVL. NOL. carm. 14, 128 (*ad Felicem*) ut *dominus* precibus lenis meritisque -et debita nostra tuis (PS. PRIMAS. in Rom. 5 p. 441^B non tantum Adae d. ..., sed etiam innumeras offensas ... redemptoris bonitas -vit). CE 745, 6 (*saec. IV/V*) magna est pietas Christi -are delicta. HIST. Apoll. 46 rec. A l. 23 villicus *lenonis* ... cum ... puellis et facultatibus Tharsiae virgini traditur; cui ait Tharsia: '-vi tibi vitam eqs.' (*rec. B* dono).

2 aliquem aliqua re (*gr. resp. ἀντιδοχεῖσθαι. cf. vol. V 1, 2009, 71sq. 2015, 66sqq.*): CASSIOD. Ios. antiq. 8, 141 p. 230 *Salomoni* multum aurum ... *rex quidam* ad aedificium templi contulit ..., quem Salomon quoque magnis compensationibus -vit eqs. (*in eadem re*: Ios. c. Ap. 1, 17, 110 quem -vit ... multis rebus). 20, 66 p. 576 *auctorem beneficiorum* magnis muneribus -vit.

deriv.: redonator.

Spoth.

redoperio, -uī, -tum, -īre. *a re(d)- et operire. i. q. reterege, revelare* (*sc. praeverbio spectante ad invertendam verbi simplicis notionem [opp. operire l. 63. 66, cf. operimentum l. 71]; pro syn. est reterege l. 72; p. p. pro adi. l. 68*); -untur: **1** *operta* (*operimentum remotum indicatur per abl. l. 63*): *corporaliter*: AMBR. Noe 30, 115 *Adam* -tus amictu sapientiae ac iustitiae ... (se) nudum vidit et foliis operiendum putavit ([*opp. antea*: Noe amictu erat indutus sapientiae]. *in imag. ut*: virg. 2, 2, 18 *animus, tamquam altare*, sacerdotis aeterni -tus manu). HEGES. 5, 40, 2 p. 383, 23 -uit ambusta membra *filii* et epulanda obtulit (*l. 13 operuit; gr. 6, 209 διεκάλυψε [ἀπεκ- var. l.]*). *incorporaliter*: AMBR. off. 1, 16, 62 (*subest I Cor. 13, 12*) quando ... formam ipsam -tae, veritatis possis cognoscere ([₁] *rem*) apertae, non opertae *var. ll.*). **2 operimenta**: AMBR. Nab. 1, 2 -i terram ..., eruderato ... tumulum. Noe 20, 72 mens iusti viri ... speciem voluptatis, quae quodam operimento ceteras partes tegebat corporis, -uit ac retexit. *van der Velden.*

re(d)opto, -āre. *a re(d)- et optare. i. q. optare, ut aliquid rursus veniat*: TERT. resurr. 4, 6 *post resurrectionem* rursus ulcera ... et podagra et mors -anda? (*reop-, impecanda var. ll.*). Hillen.

redōrdior, -īrī. a re(d)- et ordiri. praeverbium spectat ad in-vertendam verbi simplicis notionem, ut significetur i. q. *solvere*, sc. orsa (usu techn. vocis ordiendi sim. dilatato, v. vol. V 2, 1561, 69sq. IX 2, 949, 43sq.); solvuntur: *glomerata*: PLIN. nat. 6, 54 (de lana arborum) geminus feminis nostris labos -endi fila rursusque texendi. *texta potius perfecta*: PLIN. nat. 11, 76 *bombyces quaedam* telas araneorum modo texunt ad vestem luxumque feminarum ...; prima eas -iri rursusque texere invenit ... mulier Coa (retorqueri var. l.; subest Arist. hist. anim. 551b14sq. ἀναλόουσι ... ἀναπηγίζόμενα κἀπειτα ὄφραίνουσι). Spoth.

redormio, -īre. a re- et dormire. NOT. Tir. 83, 23 -it. i. q. *iterum dormire*: CELS. 1, 2, 2 qui parum *concoxit*, quiescere debet et, si mane surgendi necessitas fuit, -ire. PLIN. epist. 9, 36, 3 (I evigilo) paulum -o, deinde ambulo.

deriv.: cf. redormitio.

redormitio, -ōnis f. a re- et dormitio vel a redormire. i. q. *actio redormitendi*: PLIN. nat. 10, 211 in -e vana ... sunt visa (redormitatio ed. Gelenii).

red(d)orno, -āre. a re(d)- et ornare. NOT. Tir. 33, 89 reor-nat. i. q. *rursum ornare*: TERT. resurr. 12, 3 -antur (ret-, reor-var. ll.) ... specula lunae crescentis, quae menstruus numerus adriverat.

[redrandāre v. p. 471, 39.]

redubia v. reduvia.

redublico v. reduplico.

?**reduca** v. redux.

[**reducātrix** v. p. 588, 21.]

[reducillarīs perperam e reduci] Lari CIL III 1422 *ortum affert Souter, Glossary, s. v. l.]*

redūco, -dūxī, -ductum, -ere. a re- et ducere. de scriptura (praefertur redu- VEL. gramm. VII 66, 5sq. CASSIOD. gramm. VII 163, 20 [e Papir.]. 203, 6 [e Caesell.], aliter PRISC. gramm. II 47, 9sq. 'reduco', quod etiam 'reduco' dicitur): redd- *exhibetur* S. C. Lari. 21 CIL VI 97. INSCR. Année Épig. 1991 n. 1641 (a. 375/8) redducxi. CE 1631, 18 et saepius in codd. antiquis, e. g. PLAVT. Pseud. 668 TER. Hec. 654. LIV. 43, 20, 4 (Vind. ad 44, 19, 8. al., sed v. l. 35). GAIUS inst. 3, 100; redu- *occurrit* INSCR. Dessau 9200 (ex *Heliopoli Syriae; aet. Dom.*). EPIST. imp. inc. (Chart. lat. ant. XVII 657; saec. V med.) 2, 11 et in codd. antiquis VERG., LIV. (e. g. Put. 23, 37, 13. 23, 41, 6, Vind. 41, 3, 8. 43, 10, 8. al., sed cf. l. 32), DIG. al. NOT. Tir. 7, 35 -it. 7, 50 -xit. de formis: *imperat. -c testantur* TER. Hec. 605 (A, -ce cett.). 654. 698 SEN. epist. 48, 12. al., -ce *restit.* CARM. de mens. 1, 3 (-ti alii); fut. -ebis *CHIRON* 474. de *pro-sodia*: *prima syllaba in versibus PLAVTI aliorumque usque ad LVCR. longa est* (litt. d *geminata*, v. l. 31), *brevis est inde a CATVLL. 76, 11 (excepto HOR. p. 573, 13, si recte trad.)*. de *notione* (v. et infra ad singulos locos): CHAR. gramm. p. 480, 20 -o: ἀνάγω, ἐπανάγω. GLOSS. -o: ἀνέλω. ἐφέλωμαι. -tum: retro ductum. al. legitur in versibus (inque hexametris maxime ultimo loco) inde a PLAVTO, ENN., TER., AFRAN., in orat. soluta inde a QVADRIG., RHET. Her., VARRONE, CIC., praecipue apud rerum scriptores (plus 100^{ies} apud LIV.). [it. ridurre, francog. réduire, prov. reduire formis verbo q. e. conduire assimilatis; prov. reduzir, cat. reduhir, hisp. reducir, port. reduzir; val. arāduce 'comparare', pedem. (Usseglio) ardūire 'faenum condere', bonon. ardūzer 'congregare'; sic. aridducirī 'illucere'; venet. (Polesine) redūsarse et raet. occ. (Engadin) s'ardür 'se conferre'. cf. M.-L. 7149 et Faré, Postille. Tikin-Miron³ I 123. Cortelazzo-Zolli² 1368. Wartburg X 181sq. Coromines III 220. Corominas-Pascual I 62. Machado³ V 59. Schd.-Cr.] [confunditur in codd. maxime c. deducere p. 572, 36. 69. 573, 14. al. (restit. e. g. p. 577, 71; in falsa var. l. e. g. CIC. ac. 1, 9; falso trad. CAES. civ. 1, 62, 1; dubites de COMM. instr. 1, 37, 4 caecus caecum in fossa -it [vi praeverbii evanida? deducit Rigaltius coll. I, 37, 14]). trad. contextu manco vel corrupto CATVLL. 55, 11 S. C. Lari. 21 PHAEDR. 5, 7, 18; falso -tis pro redeatis NAEV. com. 92.]

i. q. *retro ducere, fere in locum prius occupatum vel posteriorem (pro subi. sunt fere animantes, rarius res, e. g. p. 572, 38. 573, 17. 20. 579, 1; colores secundarios inseruimus p. 572, 8. 575, 46sq. 576, 39. 578, 34sq.; vi praeverbii parum dilucida vel evanida l. 56. p. 579, 34sq., deflexa p. 579, 6; fere abundanter accedit iterum e. g. p. 572, 18. 577, 31 [sed cf. p. 572, 59], retrorsus p. 578, 5, rursus e. g. p. 573, 7. 577, 15; pro syn. est restituere p. 574, 61. 577, 10, revocare p. 574, 25; opp. imprimis ducere eiusve compos., e. g. p. 572, 17. 42. 53. 71. 74. 573, 39, ceterum fugere p. 573, 51. 52sq.). praemonenda syntactica: adhibetur fere cum obi. acc. (rei effectae p. 575, 61. 72. 579, 17sq., refl. e. g. p. 577, 19. 578, 67sq., mediopass. e. g. p. 578, 60. 579, 11; accedit acc. praedic. p. 572, 51sq. 574, 27. al.), absolute e. g. p. 572, 74. 574, 19. 575, 26; p. p. -tus pro adi. v. p. 576, 36sq., pro subst. p. 578, 40. indicatur quo per praepos. saepe, maxime ad et in c. acc. inde a PLAVT. Cist. 630 Pseud. 668, ceterum intra p. 573, 9. 576, 8, per acc. directionis e. g. p. 572, 66. 573, 15, per dat. personae p. 572, 11. 573, 58. al., rei p. 578, 24 et PASS. Alex. Baccan. (BHL 273) 17 praetorio, per adv., e. g. eo p. 572, 70, introrsus p. 572, 43. 575, 53. al.;*

unde per praepos. ab p. 573, 9 et saepe, de e. g. p. 573, 4, ex p. 573, 2 et saepe, per adv. e. g. l. 25. p. 578, 68.

I respicitur motus localis (saepius in imag., e. g. l. 13sq. l. 24. 43sq. l. 67; per imag. motūs describitur situs vel forma p. 576, 36sq.):

A -untur animantes (fere homines [animae sim. p. 573, 59. 63; partes corporis v. sub B], animalia e. g. l. 30. 36, p. 574, 2, res personatae e. g. p. 573, 52. 574, 31): **1** usu communi (sc. -untur animantes fere eo, unde venerunt; colore peculiari l. 27. 45. 49. 51. p. 573, 21): **a** generatim (exempla selecta inde a VERG.): PLAVT. Capt. 764 -am te captivum ubi fuisti (sc. ad fractum meum). Merc. 980 iuvenem, in exilium cum iret, -xi domum. Persa 659 -o hanc virginem tibi (opp. 611 adduco hanc, ut interrogetur). Pseud. 668 cacula conservavit me ...; suo viatico -xit me usque ex errore in viam (item in imag. -untur aberrantes: QVINT. inst. 2, 6, 6 discipuli errantes erunt ad ducem -endi. 2, 17, 29 -i ad eam viam rectam. AMM. 30, 5, 5 ad aequitatis tramitem. al.; elliptice: TER. Ad. 830 si filii aberrantur, quovis illos tu die -as [SCHOL. Ter. Bemb. in meliorem partem revoces, refrenes]). TER. Phorm. 86 in ludum ducere et -ere citharistriam. CIC. Verr. II 5, 155 -am iterum ... L. Flavius (testem interrogandum; sim. ad iudicantes -itur reus: Cluent. 59 reum, qui discesserat, collo oborto ad sub-sellia -ret. Liv. 29, 20, 6 qui tribuni atque aedilis -rent inde, sc. ex Africa, Scipionem [suspectum in causa Locrensi] ut: 29, 20, 11. 38, 52, 7]. SEN. dial. 3, 18, 4 centurio ... damnatum ad Pisonem -it, ut sententiam rescindat [de eodem: 3, 18, 5]. al.). Att. 4, 6, 2 Philoxenus -i in carcerem maluit, quam tyranno placere. LVCR. 1, 228 (in imag.) si consumitur omnis materies, unde animale genus ... in lumina vitae -it Venus, aut eqs.? CAES. civ. 2, 38, 5 a Curione missi equites revertuntur captivosque ad eum -unt (item -untur, quos quis rediens secum fert: FLOR. epit. 2, 14, 5 ducem belli ... in urbem in catenis -xit Metellus triumphaturus. VET. LAT. II par. 25, 24 [cod. 109, sim. VVLG.] omne aurum ... et filios obsidum -xit in Samariam rex victor [gr. ἐπέστρεψεν]. cf. p. 573, 11). VARRO rust. 1, 13, 3 boves ... ex arvo ... -ti (item -untur pecudes in stabulum: 2, 2, 15 ad quos agnos cum -tae sunt matres e pastu. VERG. georg. 4, 434 vesper ubi e pastu vitulos ad tecta -it [SERV. auct. non vesper, sed pastores tempore eius admoniti]. PROP. 3, 13, 40 in aulam dux aries ... -xit ovis. al.; in compar.: FLOR. epit. 3, 10, 3 Caesar Helvetios in sedes suas quasi greges in stabula pastor -xit [de- var. l.]). 3, 16, 7 apes dispersas cymbalis et plausibus ... -unt in locum unum. VERG. Aen. 5, 283 servatam ob navem sociosque -tos. HOR. carm. 4, 2, 17 quos Elea domum -it palma caelestis, pugilemve equumve. LIV. 26, 31, 1 -tis in curiam legatis (cf. 37, 53, 1 in templum). PHAEDR. 5, 7, 25 post longam valetudinem mo(do) -to tibicini (sc. in theatrum ut: PLIN. nat. 7, 158 emboliaria quaedam -ta est in scaenam ... annum CIII agens [ibid. iterum; opp. producta]). SEN. epist. 56, 12 leve illud ingenium est nec sese adhuc -xit introrsus (eadem imagine: GREG. M. in euang. 34, 12 introrsus vos ad vosmetipsos -ite). SIL. 4, 144 equites suspendunt ... frenis sublime -tos cornipedes (sc. retractos, retro flexos; sim. STAT. Theb. 6, 616 antecedentem cursorem correpto crine -tum occupat Idas. cf. p. 576, 11). VET. LAT. gen. 24, 5 (Rufin. Orig. in lev. 8, 2, sim. VVLG.; loq. servus) Abraham, -am filium tuum in terram, unde tu venisti? ([gr. ἀποστρέψω]. item in patriam maiorum: 48, 21 [cod. 102, sim. al. et VVLG.] deus -et vos in terram patrum vestrorum [gr. ἀποστρέφει]. al.; cf. p. 574, 53). al. accedit praedic. ad obi. (ita ut potius respiciatur status, quem quis -tis adeptus est, maxime l. 55sq.; cf. p. 573, 6. 47. 574, 27): CIC. fam. 7, 5, 1 Trebatium ... mecum ducere, ut eum ... quam ornatissimum domum -rem. VARRO rust. 1, 4, 5 Varro grassante pestilentia comites ac familiares incolumes -xit (cf. p. 573, 6). HOR. epist. 2, 1, 181 si me in scaenam progressum palma negata macrum, donata -it opimum (cf. PORPH. (si) propter palmae folia vel adflictus ... sum eqs.). VAL. MAX. 8, 15, 4 populus Aemilianus, cum ... suffragator candidati cuiusdam ... in campum descendisset, consulem iterum -xit (vix ad p. 573, 31). al.

b speciatim: **a** in re militari, sc. -untur milites imperio ducum (-untur ipsi duces p. 573, 20. 28; pro obi. ponuntur passim copiae vel exercitus, v. vol. IV 908, 80sq. V 2, 1397, 63sq., ceterum e. g. classis, v. vol. III 1287, 9sq., legio infra l. 72. 73. p. 573, 7. al., miles l. 72. 73. al., naves, sc. una cum classariis [aliter p. 575, 54], p. 573, 16 et LIV. 37, 17, 10, sui l. 72. 73. p. 573, 2. al.; absolute l. 75; exempla selecta inde a CAES.): PLAVT. Amph. 208 Amphitruonem exercitum extemplo domum -turum (Bacch. 1071 [in imag. de servo] d. -o integrum ... exercitum. NEP. Epam. 7, 2 exercitum ... incolumem. LIV. 35, 39, 8. cf. 5, 2, 11 in domos ac tecta). ENN. scaen. 390 (si recte huc traximus) eos -i (de- var. l.) quam relinqui, devehī quam deserī malui. QVADRIG. hist. 35 eo consules ... exercitum -unt (LIV. 35, 1, 11). 81 Sulla -xit copias (antea: eduxit). CAES. Gall. 1, 49, 5 legiones in castra maiora -xit (2, 9, 2 suos. 7, 19, 6 milites. civ. 1, 42, 3 [opp. progressi]. al. BELL. Afr. 70, 5 suos ... incolumes. 70, 7 legiones productas. al. LIV. 3, 2, 10 miles ... in c. -itur. et saepe; absolute: FRONTIN. strat. 1, 4, 8 adsidue producere, et -ere in c. instituit [] (suos) p.

Shackleton Bailey, Harv. Stud. Class. Phil. 85, 1981, 168). 4, 38, 1 quas legiones ex Britannia -erat (item indicatur unde: 5, 26, 3 suos ab oppugnatione [item ab actione: BELL. Afr. 52, 1 ab eo opere. 52, 3 ex medio itinere]. Ov. met. 13, 229 socios aversos profuga de classe -xi in bellum. Liv. 1, 10, 5 inde. al.; addasne l. 13?). 5, 22, 2 nostri multis ... interfectis ... suos in columnas -erunt (7, 59, 4 ut i. exercitum Agedincum -ret. Liv. 31, 27, 8. al., e. g. p. 572, 68). 6, 3, 3 rursus in hiberna legiones -xit (Liv. 37, 19, 4 rursus in h. copiae -tae. 38, 27, 9 victorem exercitum. et saepius). 7, 51, 4 nostris deiectis Vercingetorix ab radicibus collis suos intra munitiones -xit (BELL. Afr. 61, 2). BELL. Alex. 33, 3 Caesar legiones ibi, sc. in Aegypto, veterana sexta secum in Syriam -ta ceteras reliquit (eodem colore atque p. 572, 26). NEP. Ages. 3, 2 Ephesum hiematum exercitum -xit. HOR. sat. 2, 3, 191 di tibi Agamemnoni dent capta classem, -ere, Troia (sc. redd. contra usum Hor.; de- Porph. in lemmate fort. recte). Liv. 2, 25, 6 consul ... victorem exercitum Romam -it (8, 16, 10 legiones. 30, 39, 3 classem. 30, 41, 8 Octavius R. decederet -retque naves reliquas. al.). 4, 39, 9 priusquam Volscos cognitus error -ret. 22, 47, 7 Poeni utrumque -tis alis constiterant, media ... prominente acie (respicitur ordo aciei ut: FRONTIN. strat. 2, 3, 1 -to sinistro latere. 2, 3, 5. 7). VELL. 2, 105, 3 pietas sua Caesarem ... in urbem traxit; at tutela imperii eum ... -xit in Germaniam. al. dicuntur -i, qui e periculo se recipiunt in locum tutiorem (exempla potiora; disting. deicere l. 27): CAES. Gall. 7, 68, 1 fugato omni equitatu Vercingetorix copias suas, ut pro castris conlocaverat, -xit protinusque Alesiam petit. 7, 88, 5 oppidani copias a munitionibus -unt in oppidum. civ. 1, 12, 2 diffusus municipii voluntati Thermus cohortes ex urbe -it (e- edd. quidam) et profugit. 2, 35, 6 Varus exercitum in oppidum -it e castris. 3, 46, 4 veritus, ne non -ti sed deiecti viderentur sui. al. Liv. 21, 46, 9 equitatus consulem ... protegens in castra ... -xit (cf. AMM. 25, 3, 10 -to ad tentoria principe vulnerato). al. **β** -untur honorandi pompa comitantium (cf. CIC. Cato 63 [inter honorabilia] salutari, ... deduci, -i): obsequio publico (vix addas p. 572, 59): QVADRIG. hist. 76 Metellus ab exilio reversus inde, sc. a Capitolio, domum proficiscitur, tota civitas eum -xit. CIC. Verr. I 18 Hortensius consul designatus domum -batur e campo cum maxima frequentia (Lael. 12. Att. 1, 16, 5 quacum frequentia abiens consulatu sum d. -tus. al. VARRO frg. Non. p. 94, 15. al.). obsequio privato: CIC. Verr. II 5, 92 quo, sc. in praetorium, istum ex ... convivio -erant ... mulieres cum cantu. ac. 1, 1 amicum ad suam villam -ximus. VAL. MAX. 2, 1, 9 iuvenes aliquem ex senatoribus ad curiam deducebant ... et expectabant, donec -endi etiam officio fungerent. MART. 2, 74, 2 quandam cinctum togatis ..., quanta -i Regulus solet turba. al. **γ** -untur profugi, desertores (v. etiam sub 2, maxime l. 69. p. 574, 67sq.): CIC. off. 3, 86 hunc perfugam Fabricius -endum curavit ad Pyrrhum (cf. Liv. 5, 27, 9 proditorem manibus ... inligatis -endum Falerios). CAES. Gall. 6, 32, 2 si qui hostes ad eos Germanos ... ex fuga convenissent, ad se ut -rentur (sim. civ. 1, 24, 4 e Pompeianis fugientibus -itur [de- Kindscher] ad eum Caesarem deprensus ex itinere N. Magius. cf. l. 72). VERG. Aen. 10, 670 (loq. Turnus) quae me fuga quemve -it? (-et var. l.; cf. CLAUD. DON. ad loc. p. 377, 30 qualis ad eos, quos deserui, rediturus sum?). Liv. 27, 5, 4 Siculus fugatos in agros suos -tos arare (28, 11, 8 ut in a. -endae plebis curam haberent consules. FLOR. epit. 3, 13, 7). 39, 17, 5 Bacchanalium cultores fugientes a triumviris comprehensi et -ti sunt. SEN. amic. p. 28 (in imag.) fugientem memoriam -amus; ... in animum ... revertantur amici. CVRT. 7, 2, 1 Polemonem ... fugientem consecuti vincunt -bant. ASCON. Mil. p. 41, 6 (syn. deduceretur). SVET. Cal. 45, 2 in catenis. VLP. dig. 48, 5, 26, 4 si evaserit adulter, an -tus custodiri viginti horis possit? al. **δ** -untur mortui ab inferis (in compar. l. 60): SEN. dial. 11, 4, 1 luctus facilius ... nos illis mortuis ... adiciet, quam illos nobis -et. epist. 36, 10 quem regenerationis diem multi recusarent, nisi oblitos -ret. PETRON. 140, 12 Mercurius animas ducere et -ere solet (SIL. 14, 162 quidam agnito familiari trementem ... a. Stygia ceu sede -ens. RVST. HELP. benef. 51 Christus -tae exemplum ... a. ['desertae' vix recte intell. Groen, 1942, ad l.]. al.). MART. 10, 72, 10 de Stygia domo -ta est ... Veritas. APVL. met. 2, 28, 1 -ere paulisper ab inferis spiritum corpusque ... animare. VET. LAT. I reg. 2, 6 (cod. 115. al., sim. VVLG.) dominus deducit ad inferos et -it (gr. ἀνάγει. cf. locos geminos Tob. 13, 2 [cod. 7. al.]. sap. 16, 13). Rom. 10, 7 (cod. 75. al.) Christum ex mortuis -ere (gr. ἀναγαγεῖν, Vulg. revocare). al.

2 qui -itur, restituitur simul in statum iuris priorem: **a** servi vel animalia redduntur domino: fugitivi (abducti l. 71): PLAVT. Capt. 1014 hunc ex Alide huc -imus (sc. fugitivum, v. 972). CIC. Quinct. 61 hominem P. Quincti ... conaris abducere; ... procurator curat, ut domum -atur ad Quinctium. CAES. Gall. 1, 28, 1 uti conquirerent et -rent servos profugos ... imperavit; -tos in hostium numero habuit. SEN. dial. 9, 8, 7. epist. 4, 4 ne -retur e fuga. PETRON. 107, 4 paenitentia fugitivos -xit. GAIUS dig. 13, 6, 18, 2 post fugam requirendi -endique eius causa factae

impensae. PAVL. dig. 31, 1, 8 pr. cautiones ... de -endo eo, qui fugit. al. animalia: VARRO Men. 478 senator factus equitis Romani caballum -xi ad censorem (cf. p. 483, 60sq.). APVL. met. 11, 20, 6 famuli equum ... meum -entes, quem diverse distractum ... recuperaverant. VET. LAT. exod. 23, 4 (Aug. quaest. hept. 2, 88) si erranti obviaveris bovi inimici tui, ... -ens reddes, ei (gr. ἀποστρέψας ἀποδώσεις, VVLG. -c). al.

b liberi (saepius abdicati) redduntur parentibus (cf. l. 48): PLAVT. Cist. 559 non lenae filia es; te -o et voco, ad (summas) ditias, ubi tu locere in luculentam familiam (l. vix per hendiadyoin ad p. 577, 4sq.). 630 ad parentes -am Selenium meretricem. SEN. contr. 2, 1, 2 si dives -erit suos abdicatos. 9, 5, 1 quid est, fugitive, -tus es? (l. noverca in privignum sec. p. 573, 69). contr. exc. 3, 3, 1 a piratis captum frater me isti patri -xit, ego isti fratrem (eo quod adoptavi, quem pater abdicaverat). al. QVINT. decl. 374, 3 (pater abdicato) nulla lex -it, quem aliqua exclusit. al.

c uxores redduntur viris (maritus uxori l. 23), amicae amatoresve suis (cf. vol. V 1, 2142, 51sq.; quaedam etiam ad II trahere potueris coll. p. 577, 27): TER. Hec. 391 (socrus genero) de -enda uxore tua id facias, quod in rem sit tuam (cf. 384 huc confugit. respic. eadem: 453 quam ob rem non -am [absolute ut]: 634. al.). 501 [opp. renumeret dotem]. 665 [opp. remissa parentibus. al.]. AFRAN. com. 350 cecidit spes -endi domum quam cupio. NEP. Dion 6, 2 cum uxorem -isset, quae alii fuerat tradita a Dionysio. PROP. 2, 32, 32 Helena -ta domum est. OV. epist. 2, 23 lentus abes, nec te iurata -unt numina. al. SEN. benef. 5, 22, 4 uxor maritum aberrantem ad se -xit. QVINT. decl. 330, 12. SVET. Dom. 3, 1 Domitiam repudiatam impatientis discidii ... -xit (respic. eadem: 13, 1 [syn. (re)vocatam eam in pulvinar suum]). MARCIAN. dig. 48, 5, 34, 1 dimissam. PAVL. dig. 48, 5, 41, 1 qui post crimen adulteri intentatum eandem uxorem -xit (praedicative ut: ibid. iterum. COD. Iust. 9, 9, 9 [a. 224] duxit ... vel -xit). al.

d cives pulsi vel capti patriae redduntur liberi; respiciuntur:

a quilibet exules (in imag. e. g. PLIN. paneg. 85, 2 amicitiam pulsam ... -isti): RHET. Her. 2, 28, 45 tribunus plebis intercesserat, ne exulis ... -rentur (ibid. non e., sed vi eiectos. CIC. Verr. II 5, 12. Sest. 56 [opp. eiciebantur]. al. POLLIO Cic. fam. 10, 32, 2. Liv. 3, 15, 9 in patriam. al.). CIC. p. red. in sen. 28 non -ti sumus in patriam sicut alii ..., sed ... curru aurato reportati (item respic. Cicero: dom. 87 consule -ente. al. Liv. perioch. 104, 3 ab exilio. al.; cf. p. 577, 60). dom. 87 qui expulsi sunt ... legibus, -ti ... rogationibus tribunicis. Phil. 1, 24 de exilio -ti a mortuo ([sc. lege post Caesaris mortem prolata]. 2, 9. Att. 9, 14, 2 patriae proditores de e. cf. ab e. l. 36 et Liv. perioch. 69, 6 PLIN. nat. 8, 142. al.). al. CAES. civ. 3, 18, 4 (loco fort. lacuna depravato; loq. Pompeius) cum in Italiam ... -tus existimabor beneficio Caesaris civitatem vitamque donantis. NEP. Dion 3, 2 Philistum historicum Syracusas -xit. Liv. 27, 34, 5 octavo ferme post damnationem anno ... consules -erant eum M. Livium in urbem. al.

β captivi (obsides l. 48sq.): CAES. Gall. 1, 53, 8 M. Metius retentus ab Ariovisto repertus et ad eum Caesarem -tus est. Liv. 34, 16, 7 captivi ... donum consuli a barbaris -bantur (VVLG. II par. 28, 11 -ite c., quos adduxistis). 36, 35, 13 Demetrius, qui obses Romae erat, ad patrem Philip-pum -endus legatis datus est. 45, 42, 11 qui legati obsides in Thraciam -rent. al. SIL. 9, 157 sicine, sc. mortuum, te nobis, genitor, Fortuna -it in patriam? QVINT. decl. 343, 1 qui redemit et -xit (sc. a piratis captam, quae subintelligitur etiam 343, 6. cf. 343, 16 virginem -xi. 388, 35 a piratis dimissum ... -isti. v. iam l. 12). VET. LAT. Is. 45, 13 (Hier. in Is. 14, 52, 2. al.) Cyrus captivatem populi mei -et non cum pretio (gr. ἐπιστροφήει, Vulg. dimittet). metonymice ut: HIER. psalt. sec. Hebr. 84, 2 -isti c. Iacob [Vulg. avertisti]. VVLG. Ezech. 29, 14 [loq. dominus] -am c. Aegypti et conlocabo eos in patria [Vet. Lat. cod. 176 avertam]. al.). al., fere in sacris script.

e reges in potestatem restituuntur (cf. p. 577, 17): CIC. Rab. Post. 19 Gabinius, ut regem -ret, impulisti (sc. Ptolemaeum Auleten ut: fam. 1, 2, 1 [tres sententiae] ut tres legati regem -rent, ... ut tu, Lentule, sine exercitu -res, ... ut Pompeius -ret. 1, 7, 4 ut et ... restituatur ... et (sine multitudine, -atur [sec. libros Sibyllinos]. al. CAES. civ. 3, 110, 6 in regnum). Liv. 45, 11, 8 si -endi eius Ptolemaei causa exercitum Aegyptum induxisset Antiochus. FLOR. epit. 1, 10, 1 Porsenna Tarquinios manu -bat (CLAUD. 15, 123). al.

f muneri obnoxii redduntur conditioni, quam reliquerunt (cf. p. 577, 33): Liv. 25, 22, 4 ut conquisitio volonum, qui deseruerant, fieret iique ad signa -rentur (NOVELL. Valent. 6, 1, 2. cf. p. 573, 41). MOD. dig. 49, 16, 3, 3 desertor est, qui ... diu vagatus -itur (opp. 2 emansor est, qui ... regreditur). NOVELL. Valent. 29, 1 navicularios, qui munus proprium defugerunt, ad corpus suum ... -endos. Maior. 7, 1 curiales ad urbes, quas deseruerant, ... -antur [revocentur var. l.]. 7, 7 ad ordines. 7, 10 quos -i volumus).

B -untur res: **1** respicitur actio -endi: **a** notione communi: **α** -untur quae libet res mobiles (incorp. p. 575, 9. 18. 576, 48; exem-

pla selecta inde a VITR.: CIC. phil. frg. V 60 (Non. p.170, 24) ut cal-
 lum -as in tabula lusoria. CAES. Gall. 7, 24, 5 ut oppugnatores turrent -rent.
 VERG. Aen. 2, 178 ni ... numen, ... -ant Graeci, quod ... secum avexere (,
 sc. eius signum; aliter SERV. auct. '-ant': placent, reconcilient, ita ut fere ad
 p. 577, 4sq. pertineat). 8, 689 spumare -tis convulsus remis ... aequor
 (OV. met. 11, 461 iuvenes ... -unt ... ad fortia pectora r. VITR. 10, 3, 6
 manibus impelluntur et -untur). MANIL. 2, 911 quae pars caeli prima re-
 surgit sedibus ex imis iterumque -it Olympum (cf. 5, 29 quota ... pars
 zodiaci quaeque astra -at. TERT. resurr. 12, 3 nocte -untur ... siderum
 absentiae). VITR. 9, 8, 2 speculum ita pendere ut, cum duceretur sursum-
 que -retur, linea latens pondus, deduceret, ([re- Marini]. cf. similem ma-
 chinationem: CLAUD. 17, 325 mobile ponderibus descendat in scenam peg-
 ma -tis). 10, 2, 14 ducendo et -endo rotas machinae (antea: retrodúcere).
 CELS. 8, 15, 2 ut minister caput lati scapularum ossis leniter -at, si umerus
 excidit (cf. CHIRON 474 -bis eum testiculum in loco). LVCAN. 3, 659 nautae
 collisarum navium rostra -unt (reced- var. l.). PERS. 5, 118 quae dederam
 supra, i. antea concederam, relego funemque -o (v. Otto, Sprichw. n. 739).
 VAL. FL. 5, 374 (352 Medea substitit) paulum ... -tis passibus ... stupuit
 (cf. p. 578, 55). STAT. Theb. 4, 91 Argia mentem oculosque -it coniugis
 abeuntis. APVL. met. 1, 14, 7 subdita clavi pessulos -o (cf. I ad claustra p.
 recurrunt). CIL XII 107 (a. 163) (fluminibus ... in nat(ura)lem alveum
 red(uctis) (cf. IORD. Get. 158 rursus ... aquas Busenti in suo alveo -entes
 Gothi. aliter: GREG. TVR. glor. mart. 23 miraculo impletur piscina; mox
 aqua -itur [postea: lymphis in se reversis]). VET. LAT. Luc. 5, 3 (cod. 15,
 sim. al. et VVLG.) Iesus, ut plebem doceret, ascendens ... in ... navem ...
 rogavit eum Simonem, ut -ret a terra pusillum (sc. navem an absolute? gr.
 ἐξαναγαγεῖν, cod. 2 ut exaltaretur, 4. al. ut inducerent). al. -ere di-
 citur scriptor, qui asserit aliquid -i: AVIEN. Arat. 1368 Harpalus ma-
 thematicus ipsam lunam ocios in sedes momentaque prisca -it (1366 Solon
 hiberna novem putat ... volvi). β -untur tempora, lux sim. (tamquam
 vehenda, cf. l. 7sq.; inseruimus quae in conspectum redeunt re tegente re-
 mota, maxime l. 35. 36): VERG. georg. 1, 249 in partem australem redit a
 nobis Aurora die mque -it (SEN. Herc. f. 37 Sol -ens ... d. [opp. deponens].
 epist. 9, 9 quae causa inducat noctem, quae -at d. STAT. Theb. 11, 6
 discussis tenebris Iuppiter ... caelumque d. que -it. al.). 3, 296 -itur aestas.
 Aen. 1, 143 Neptunus fugat nubes solemque -it (10, 807. CLAUD. carm.
 min. 20, 13 idem condit ager soles idemque -it ei, qui ibi manet). 11, 914
 nisi Phoebus ... noctem ... die labente -at (VAL. FL. 5, 107 -bat n. polus.
 APVL. mund. 29 p. 356 sol occasu n. -it [opp. diem pandit]). HOR. carm. 2,
 10, 15 hiemes -it Iuppiter, idem submovet. SEN. contrit. 10 praef. 1 opti-
 mam vitae meae partem mihi -turus. al. γ -itur spiritus, qui corpori
 exanimato redditur: QVINT. decl. 321, 28 quo medicamento propere
 -res (duc- var. l.) spiritum, quo vita reponi posset (cf. p. 573, 63). PRVD.
 cath. 9, 48 Lazari faetidum iecur -tus rursus intrat halitus (47 reddito
 spiramine).

β coloribus peculiaribus (cf. p. 572, 29. 31. 576, 27): α -untur
 varia: ① quae intro trahuntur, reconduntur: spiritus (aliter
 l. 43. p. 578, 53): LVCR. 4, 992 venantium canes crebro -unt naribus auras.
 PS. QVINT. decl. 12, 10 aegri mori timentes ... labentem animam (a) supre-
 mis domesticorum o(s)culis -bant. AMM. 14, 6, 25 quidam turpi sono fra-
 gosis naribus introrsus -to spiritu concrepantes. alia (cf. e. g. p. 576,
 8): CAES. Gall. 7, 22, 2 Bituriges falces murales laqueis captas tormentis
 introrsus -bant. civ. 3, 39, 2 legatus custodiendas naves ... interiorum in
 portum post oppidum -xit (aliter l. 26. p. 573, 16). VARRO rust. 1, 8, 6 post
 vindemiam dominus ... furcillas -it hibernatum in tecta. VITR. 10, 8, 3 ut ...
 rursus introrsus -antur regulae organi hydraulici (p. 561, 48). 10, 8, 6
 [opp. propellunt]. cf. VEG. mil. 4, 14, 4 testudo -it trabem [opp. exerit]. 10,
 16, 8 Diognetus machinam oppugnatorem captam -xit in urbem (cf. 3 trans-
 tulit intra murum). ② munitio, quae ita ducitur, ut alicunde distet
 (c. obi. quod efficitur, cf. vol. V 1, 2151, 49sq.): CAES. Gall. 7, 72, 2
 fossam ... duxit ...; reliquas omnes munitiones ab ea fossa pedes qua-
 dringentos -xit. ③ quae patefaciendo vel aperiendo remouentur
 (cf. p. 576, 11): CELS. 7, 31, 2 oras plagae -ere hamulis. 7, 33, 2 -enda ab
 eo osse sana caro ... est. SIL. 4, 334 tigris ora -to paulatim nudat rictu (cf.
 SVLP. SEV. Mart. 17, 7 longe -tis dentibus). MART. 12, 28, 16 quamvis ...
 caleant spectacula sole, vela -untur (item in amphitheatro: SVET. Cal. 26,
 5. alibi: PLIN. epist. 2, 17, 21 specularibus et v. obductis -tisve. al.). QVINT.
 inst. 11, 3, 131 indecenter reiecta in umerum toga, cum dextra sinum
 usque lumbos -erunt (v. Spalding, 1816, ad l.; item -untur vestimenta:
 AVSON. 27, 13 [393 S.], 33 quidam veste -ta, ostentat vulnera [eiuncta cod.
 unus, recincta Heinsius]. al.). ④ quae mortua, laesa reficiuntur,
 restituntur: VET. LAT. Ezech. 37, 6 (Tert. resurr. 29, 7, sim. al.) -am in vos,
 sc. ossa arida, carnes (gr. ἀνάσθη, Vulg. succrescere faciam). SER. med. 213
 medicamenta quaedam oculorum rupta -unt (cf. 219 ruptas oculorum
 iungere partes). ⑤ prora, quae nave appulsa circumagitur, ut re-

vehatur: CLAUD. 15, 525 portum petiere ... prorisque -tis suspensa Ze-
 phyros expectant classe faventes.

β -untur membra corporis vel tela, gladius sim.: ① quae non
 opponuntur, non protenduntur, sed retrahuntur, demittuntur: quo-
 libet habitu: CARM. schol. Pers. 1, 85 (86), 4 (aet. Lucretii?) quotiens
 umbrā, sc. phantasmate, -xi braccia motā (opp. porrexi). OV. met. 6, 107
 tactum ... vereri adsilientis aquae timidisque -ere, plantas (recond-, re-
 clud- var. ll.). VAL. MAX. 6, 9 ext. 1 brachium intra pallium. VAL. FL. 4,
 266 semper cervice -ta pugilat Pollux. STAT. Theb. 11, 494 pudibunda ...
 longe ora -entem Pietatem (Ach. 1, 271 cur o. -is? ... pudet?). SVET. Vit.
 17, 1 in forum tractus est ... -to coma capite ..., ut visendam praerberet
 faciem. al. habitu eius, qui desinit repugnare, vim intentare: SEN.
 clem. 1, 21, 4 (in) animalibus parvis, sed obterentem inquinantibus -enda
 manus est (STAT. Theb. 6, 785 fessam super ora -xit ... m. pugil. VET.
 LAT. III reg. 13, 4 [Lucif. non conv. 3] -ere eam m. ad se [opp. extendit; gr.
 ἐπιστρέφει, Vulg. retrahere]). STAT. Theb. 5, 664 -to adfuit Hippomedon
 rectoque Erymanthius ense. 12, 724 Thebani pugnam detrectant armis ...
 -tis. PS. QVINT. decl. 3, 7 gladium ([opp. antea: strinxisset]). GELL. 5, 9, 3
 [opp. 2 deducto, ubi ed- Gronovius]). CLAUD. rapt. Pros. 3, 447 canibus ...
 -tis (v. app. crit.) pars Scyllae ... silet, pars ... latrat. ② quae ad ca-
 piendum impetum iaciendi, feriendi retro moventur: VERG. Aen. 5, 478
 Entellus -ta libravit dextra ... caestus (11, 605 hastas ... -tis [-tas M ante
 corr.] protendunt longe d. CLAUD. DON. Aen. 9, 400 p. 243, 15 [adducto ...
 lacerto Verg.]). 10, 552 Aeneas -ta lorica adversarii clipeique ingens onus
 impedit hasta (SERV. -ta id est longa [coll. l. 45]); ... alii -ta retro acta
 dicunt). 12, 307 securi adversi frontem ... -tā disicunt (vix recte CLAUD. DON.
 ad loc. p. 589, 19 -ta geminavit plagam). SEN. Ag. 536 fulmen toto impetu
 ... -ta Pallas excussit manu (AMM. 31, 13, 2 ut vix ... m. -ere quisquam
 posset). PETRON. 89 vers. 20 Laocoon -ta cuspidate uterum notavit equi
 lignei. QVINT. inst. 10, 3, 6 in iaculando braccia -imus. AVG. civ. 13, 3
 p. 560, 6 velut sagitta, cum arcus extenditur, retrorsum -ta (cf. l. 59).
 ③ quae flectuntur, incurvantur (cf. l. 30. p. 572, 45): CELS. 2, 3, 1 si
 quis in latus ... cubat, cruribus paulum -tis (7, 26, 2^c). CLAUD. 22, 429
 serpens ... caudam ... -tam (-to var. l.) ore vorat. carm. min. 25, 143
 sonuere -ta cornua arcus.

2 per imaginem motus describitur status perpetuus (per p. p. -tus
 [vergens fere in usum adi.; addidimus compar. -tior l. 54] praeter praes. -it
 l. 56sq.); significatur: a situs: α eorum, quae sunt in parte re-
 mota, interiore, secreta sim. (subluceat simul color sub b illustratus [v. e. g.
 l. 51 et explicationes l. 46sq.]; vi partitua certe l. 45): VERG. georg. 4, 420
 in specum plurima vento cogitur inque sinus, scindit sese unda -tos (,
 'recessus' intellegitur vulgo; versus iteratur Aen. 1, 161 quibus lateribus portus
 ... frangitur inque s. eqs. [aliter SERV. -tos, id est replicabiles. rectius fort.
 intellexit AMBR. p. 578, 62]. certe de s. curvo l. 75). Aen. 6, 703 videt Aeneas
 in valle -ta seclusum nemus ([cf. Serv. ad l. loci remotioris]. 8, 609 [SERV.
 secreta]. HOR. epod. 2, 11 [SCHOL. depressa sive secreta aut certe flexuosa].
 carm. 1, 17, 17. huc spectat GLOSS. -ta: concava, depressa). SEN. nat. 7, 30,
 6 (in imag.) naturae arcana non ... omnibus patent: -ta et interiore sacrario
 clusa sunt. PETRON. 122 vers. 124 subseedit Dis pater ... gremioque -to
 telluris ... palluit ([cf. 120 vers. 67 locus exciso penitus demersus hiatu].
 PRISC. perihieg. 292 tellus innumeras gentes g. complexa -to [nisi ad
 b]). transfertur ad ea, quae a pictore minus illustrata redduntur (cf.
 vol. V 2, 494, 40sq.): QVINT. inst. 11, 3, 46 in pronuntiando varianda est
 vox, ut qui singulis pinxerunt coloribus, alia tamen eminentiora alia -tiora
 fecerunt. β eorum, quae distant ab aliis (cf. p. 575, 59): MANIL. 1,
 581 circulus medius quattuor ... gradibus sua fila -it ab aestu, i. a circulo
 aestivo (1, 685 orbis lacteus paulum a boreae gyro sua f. -it). PRISC. perihieg.
 82 terris ... Latinis ad Leucen Petran aquilonis ab axe -tis. γ sagit-
 tae, quae est in arcu intento (cf. l. 31): MANIL. 2, 512 Aquarius ...
 spectat ... -ta tela Sagittiferi.

β forma a recto vel plano recedens: α de partibus corporis
 (siderum l. 65. 69) retro actis, ut fiat: cavitas quaedam: SEN. contr. 10,
 5, 4 senex ... tabe confectus -tis (-tus var. l.) introrsus oculis. CELS. 5, 26,
 10 iocineris ... vulnerati notae sunt ... ad spinam -ta praecordia. in-
 flexio, curvatura: HYG. astr. 3, 2 suo capite tamquam -to circulum arc-
 ticum tangens Draco. PHYSIOGN. 48 os (v. p. 325, 21). 72 qui pedes plantam
 longe cavam ac -tam habent (cf. gr. I p. 356, 4 κἀτωθεν κοῖλοι). 109 ultima
 linea capillorum capitis superius -ta (gr. I p. 36, 2 ἀνεσπασμένος). 126 -tis
 ac restrictis cruribus ad speciem lupi. MART. CAP. 8, 829 ad -tum Tauri
 pedem (cf. e. g. Manil. 2, 259 incurvo ... pede). β de variis rebus (cf.
 l. 39): SEN. nat. 6, 1, 1 mare ex aperto -tum (redac- var. l.) amoeno sinu
 cingunt litora. MELA 3, 9 frons Lusitaniae modico flexu paululum
 eminet, tum -ta iterumque eqs. PANEG. 5, 7, 6 portarum habitu ... in
 sinum -to et procurrentibus ... turribus. SVLP. SEV. Mart. 10, 4 planitiem
 Liger fluvius -to paululum sinu clauserat (aliter l. 41).

II vario respectu (fere incorporaliter praeter l. 50sq. p. 578, 48; cf. imagines supra et e. g. p. 575, 19, 31): **A** usu sollemni respicitur tempus prius resque praeteritae, quae repetuntur: **1** qualibet actione; significatur: **a** aliquem (aliquid) redigi in statum priorem vel revocari ad propositum, actionem intermissam sim. (cf. p. 573, 59sq.; ad quid -atur, subaudiendum est l. 40): **a** generatim -untur: ① animantes, animus sim. (exempla selecta inde a SEN. philos.): TER. Andr. 559 lacrumae ... -unt animum ... ad misericordiam. 948 res -xit me ipsa in gratiam (CIC. prov. 23 me meus ... animus pristinus ... cum C. Caesare -it, reconciliat, restituit in g. [item cum: 25 Rab. Post. 19 LIV. 10, 5, 13. al.], v. vol. VI 2, 2220, 52sq., cf. 2221, 1). CIC. Verr. II 2, 98 ad officium sanitatemque (NEP. Dat. 2, 3 SEN. benef. 5, 22, 1. al.). p. red. ad Quir. 15 me confectum ... vulneribus ... ad salutem (VEN. FORT. vita Germ. 56 saluti -ta est mulier). BALB. Cic. Att. 8, 15^a, 1 ut Caesarem et Pompeium ... rursus in pristinam concordiam -as (IREN. 3, 18, 7 in amicitiam et c. utrosque, sc. deum hominemque, -ere [gr. *συνγαγεῖν*]). LIV. 2, 15, 1 de -endo in regnum Tarquinio (44, 19, 8. al.; cf. p. 574, 58 sq.). CELS. 3, 18, 11 ad cibum sumendum. SEN. benef. 3, 9, 2 mori volentem ... ad vitae consilium. 6, 33, 1 ut me ad propositum -am huius commutationis. dial. 5, 5, 2 quemadmodum irascentem retineamus ... et ad sanitatem -amus (adde l. 12). epist. 50, 5 nemo difficulter ad naturam -itur, nisi qui ab illa defecit. COLVM. 12, 3, 6 vilica pluviis diebus ad lanificium -atur. SIL. 8, 26 ad spes armorum et furialia vota (HIST. AVG. Max. Balb. 17, 2. cf. in spem: AVG. conf. 10, 36, 58 serm. 175, 4). QVINT. inst. 6, 1, 46 quae oratio motos lacrimis iudices ad iustitiam -at. PLIN. paneg. 37, 7 si modo -tus esset filius in patris potestatem. SVET. Dom. 8, 3 ob -tam in matrimonium uxorem adulteram (cf. p. 574, 15). LACT. inst. 5, 2, 9 hominem profitentem se ... -turum alios ab errore (cf. e. g. 6, 24, 1 homo lapsus potest ... -i ac liberari, si eum paeniteat actorum eqs.). AMM. 16, 12, 41 Caesar -xit omnes ad munia subeunda bellandi (item c. gerund.: REG. eccl. Carth. 1. 531 iterum ad eadem ludicra exercenda -i vel cogi). COD. Theod. 8, 4, 23 decernimus omnes, qui fugerunt suum officium, ... ad propriam functionem -i (sim. Iust. 11, 10, 4, 1 [a. 412] ad ordinis ... munera. NOVELL. Valent. 35, 5 ad nexum proprium. cf. p. 574, 66sq.).

al. res: RHET. Her. 3, 12, 21 in fine orationis vox, quae tractata varie est, -itur in quendam sonum aequabilem. HOR. epod. 13, 8 deus haec ... benigna -et in sedem vice (PORPH. haec, de quibus sollicitus es, ... restituet). PAVL. FEST. p. 26 antiquare est in morem pristinum -ere. SEN. contr. 10 praef. 6. suas. 5, 7 maria in antiquam faciem. VAL. MAX. 9, 15, 5 a Sullana violentia Caesariana aequitas rem publicam -xit (sc. in aequitate). SEN. dial. 10, 10, 2 id quod egimus in nullius arbitrium -i potest. PLIN. nat. 20, 27 raphani -unt ... cicatrices ad colorem (20, 55 Iuventia. 31, 117 nigrescentes dentes. al.). 22, 72 scabiem radix asphodeli inlita ... ad pilum -it. 26, 107 Vettonica pota colorem plumbeum corporis ... emendat, gratiorem -it. al. SIL. 10, 644 post Hannibalis victorias Aeneia regna Parcarum in leges ... -ere (sc. in statum a Parcis praescriptum). VLP. dig. 43, 8, 2, 43 restituere videtur, qui in pristinum statum -it (43, 11, 1, 1 v. p. 637, 53. CIL X 6565 [a. 364/75] at s. p. COD. Theod. 2, 29, 2, 3. al.; cf. COD. Iust. 1, 27, 2, 13 in antiquum s.). al.

β speciatim -untur, quae (qui) convertuntur in statum pristinum informem: MANIL. 4, 557 signo quodam natus sternet ... urbes inque arva -et oppida (cf. CASSIOD. chron. II p. 160, 1342 forma aquaeductus fuerat ad solum -ta). PS. QVINT. decl. 6, 11 natura corpora nostra ... -ere ad principia festinat (cf. VVLG. Iob 10, 9 in pulverem -es me [Vet. Lat. Ambr. Iob 1, 6, 18 resolves, Hier. interpr. convertes]). CALL. dig. 41, 1, 12, 1 quod ex aere et argento conflatum est, separari et in pristinam materiam -i solet (INST. Iust. 2, 1, 25 ad m. -i [redigi cod. unus]. cf. ibid. ad rudem massam ... -i).

b aliquid restitui, reponi, denuo fieri sim.: CIC. dom. 17 ut ... spes oti, ... leges ... mecum simul -ta videantur (CALP. ecl. 1, 71 TAC. ann. 1, 72, 2. al.). HOR. sat. 2, 3, 294 curā perversā mater ... febrim ... -et? carm. 3, 1, 21 non avium citharaeque cantus somnum -ent. 3, 21, 17 (de vino) tu spem -is mentibus anxiis (HIST. AVG. Max. Balb. 17, 4. adde l. 59). R. GEST. div. Aug. 8 m(ulta e)xempla maiorum exolescentia ... red(uxi) ([gr. *διωρθώσαμην*]). PLIN. epist. 4, 29, 3 [disting. instituere]). VAL. MAX. 5, 8, 1 dominationem Tarquini. SEN. Herc. f. 368 pacem -i velle (VAL. FL. 5, 690 CYP. GALL. exod. 88). benef. 4, 22, 1 nunc illud ... argumentum quamvis dictum iam -atur (item dicendo: QVINT. decl. 338, 23 dimittamus ... maritum --emus [-amus trad.] illum loco suo-, de nutrice dicamus). epist. 5, 9 timoris ... tormentum memoria -it, providentia anticipat. LVCAN. 4, 236 scelerum ... amorem. PETRON. 10, 7 ut veterem cum Gitone meo rationem -rem (Bücheler, de- vel di- trad.). SIL. 4, 768 urna -bat miserandus annua casus (sc. sacrificium infantium). al. per actionem histrionis: MANIL. 5, 483 histrio omnis fortunae vultum per membra -et ... coequetque videre praesentem Troiam.

c aliquid referri ad tempus praeteritum (in iure): GAIUS inst. 3, 100 morte secuta eius, qui stipulatus est 'pridie quam moriar', in praeteritum -itur stipulatio. PAPIN. dig. 39, 6, 40 morte donatoris secuta -itur ad id tempus donatio mortis causa, quo interposita fuisset (VLP. dig. 13, 3, 3 ad t. morae. 15, 1, 32, 1 retrorsus. COD. Iust. 5, 16, 25, 2 [antea: referatur]).

2 recordatione: **a -itur is, qui recordatur:** RHET. Her. 2, 30, 47 ut auditor ... ad idem, quod ipse meminerit, -atur. SEN. benef. 1, 2, 5 tertium beneficium conlatum etiam in eorum, quae exciderunt, memoriam -et, ingratum ([cod. unus, -etur cett., v. app. crit.]. 5, 23, 2 se redisse in m., non -i. epist. 49, 1 PLIN. epist. 3, 10, 2. al.; cf. SEN. epist. 94, 26 ad m.). epist. 70, 1 in conspectum adulescentiae meae -tus sum. IREN. 2, 32, 4 ad prophetica haereticos (gr. *ἀναγγόντες*). CAEL. AVR. acut. 3, 16, 126 ne hydrophobici in commemorationem timoris -antur. al.

b -itur id, quod aliquis recordatur: **α per struct. verbalem (cf. l. 26):** CIC. inv. 1, 98 -ere in memoriam, quibus rationibus ... confirmaris. HEGES. 1, 37, 2 p. 74, 8 quo nomine, avum sibi regem fuisse, in memoriam -ret Aristobolus. EPIST. pontif. 592 Schwartz p. 73, 6 ante oculos ... non -is, quia eqs. RVSTIC. Conc. I 4 p. 64, 18 ut ... frequenter ad memoriam ... principis -atis, ut verboritates Cyrilli ... notet. **β per acc. obi. (subaudiendum l. 21):** SEN. benef. 3, 4, 1 quod ingrati, quaecumque percipimus bona, non -amus (cf. 2 memoria gratum facit). dial. 6, 1, 5 antiqua mala in memoriam -xi (CAEL. AVR. chron. 4, 3, 49 in m. -ta conscientia. cf. l. 15sq.; ad m. [cf. l. 19]: RVFIN. hist. mon. prol. 12 GREG. M. moral. 2, 30; memoriae: ISID. diff. 1, 364 [221 C.]). 11, 10, 3 quidquid nos umquam delectavit, -endum ... est. SIL. 8, 136 Dido convivia mente -xit ... teque Aeneam ... narrantem ... labores. STAT. Theb. 5, 48 veteres ... -ere questus. QVINT. inst. 4, 2, 83 aliquando nobis excidisse simulamus, cum quid utiliore loco -imus. PS. QVINT. decl. 11, 11 calamitatem. PASS. Macc. 13, 8 sibi generis virtutem et audaciae ante oculos memoriam -bant (VITA Hil. Arel. 16 1.9 vulnera conscientiae ... inspicienda. GREG. M. moral. 12, 64. cf. l. 18). al. reminisci fingitur res denuo fungens munere suo: CAEL. AVR. chron. 2, 1, 24 (25) stomacho torpentis vacuum officium in memoriam -amus.

B exempla cetera (pro obi. sunt fere res neque animantes nisi l. 46. 59. 66): -i dicitur id, quod: **1** reprimitur, sc. coercetur, minuitur, infirmatur vel omnino resolvitur, tollitur: **a iudicio aestimantis, deficientis vel rescidentis; -itur: quod minoris aestimatur (sc. p. p. plur. -ta pro subst. pro term. techn. Stoicorum q. e. ἀποπροηγμένα):** CIC. fin. 5, 90 haec, sc. ἀδιάφορα, ... nominibus ... appellata partim novis et commenticiis, ut ista 'producta' et '-ta' (cf. 3, 52 remota, ... reiecta). quod temperata nimietate coerceri putatur: HOR. epist. 1, 18, 9 virtus est medium vitiorum et utrimque -tum (cf. AVG. cons. euang. 1, 35, 53 p. 60, 1 omnia, quae in contrarium pergunt, per aliquid medium -untur). quod (qui) improbatur, revocatur: EPIST. pontif. 303 Migne 20, 536^B ut dictam (duc- var. l.) ac -tam sententiam boni semper indifferenter sequantur (cf. 536^A nostram in melius conversam sententiam). LEX Visig. app. 10 iudex, qui perperam iudicaverit, satis erit -atur secundum edicti, seriem (, sc. 2, 1, 21 quod iudicabit non valeat). **b ipsa actione corporaliter l. 56. 60. 64):** SEN. benef. 1, 14, 2 tamquam -am liberalitatem et frenis artioribus reprimam (opp. postea: in quantum libet, exeat). dial. 4, 35, 2 quae velocitas ... a cursu ad gradum -i potest. nat. 3, 27, 13 ni tantum impetum ingenii et materiae ad pueriles ineptias -isset Ovidius. PETRON. 98, 1 Giton infra grabatum extensus -to timidissime spiritu (aliter p. 575, 47; retento Müller fort. recte). 136, 10 egressurus nondum liberaveram cellulae limen ...; -xi ... gradum ... et in aditu steti (ad p. 575, 18 trahunt alii). PLIN. nat. 24, 46 corpus obesum levat onere sensim ad maciem, -entibus, ... foliis fraxini (Mayhoff, -entia codd., -entes edd. vet.). APVL. met. 8, 4, 5 qua primos impetus -erat aper. VET. LAT. psalm. 72, 22 (cod. 300) ad nihilum -tus sum ([gr. *ἐξουδενωμένους*, Vulg. redactus]). PLIN. phys. Sang. p. 190 l. 26 in puteum deiectus sal ... ad n. -itur. ORIG. in Matth. ser. 94 p. 212, 12 sapientiam carnis). AMBR. hex. 3, 2, 10 violenti ... aequoris motus in sese frangitur atque in -tos sinus suos scinditur (sec. VERG. p. 576, 41 fort. huc trahendum). PS. APVL. herb. 3 l. 17 verbenacae radix celeriter -it spasmus sim. COD. Iust. de cod. confirm. 1 multitudinem constitutionum ... ad brevitatem -endo.

2 removetur a malis, arcetur (a proposito p. 579, 4; -untur animantes praeter p. 579, 2): reflexive (cf. p. 572, 43sq.): CATVLL. 76, 11 cur te ... excuries? quin tu ... istinc te ... -is? OV. trist. 5, 7, 65 [me ...] -o a contemplatu submoveoque mali (, v. app. crit.). SEN. epist. 14, 3 evitemus ... pericula et in tutum nos -amus (item simul indicatur quo: ENNOD. epist. 5, 23, 3 p. 144, 12 abstineo prolixitate paginali ...; ad salutationem obsequia me -o). 14, 10 undique (sc. ab odio sim.). 48, 12 -c te ab istis exceptionibus ... philosophorum. transitive: VERG. Aen. 4, 375 (loq. Dido) amissam classem, socios a morte -xi ([explicatur SERV. classem: subaudis fenovavi]. CLAVD. DON. ad loc. p. 408, 16 amissam classem -xi et socios a

m. -xi. GLOSS.¹ I Ansil. RE 481 -xi: liberabil]. OV. met. 14, 187 fuga vos a certa m. -xit [removit var. l.]. CELS. 3, 5, 8 cibum *dandum* quam maxime ... ab accessione futura -ere. QVINT. inst. 12, 5, 3 timor quidam -ens animum ab iis, quae facienda sunt. *al.*

3 redigitur in statum meliorem, maiorem (fere qualis esse debuit, sc. vi praeverbii deflexa, v. Schrickx, Gloitta 91, 2015, 270; vi temporalis v. p. 577, 4sq.). OV. met. 15, 381 *ursa corpus catuli informe* lambendo ... fingit et in formam, qualem (quantam var. l.) *capit*, ipsa, -it (*i. pro cepit, ut subleceat notio temporis p. 577, 4sq. illustrata?*). VITR. 2, 8, 12 *barbari e duro ... more commutati* [in Graecorum ... suavitatem], sua voluntate -bantur (*i. cum commutati iungitur vol. III 1988, 27*). EVSTATH. Basil. hex. 5, 7, 7 agricultura ... pomorum qualitates -it in melius ([*gr. p. 109^D μεταβάλλει*]). CONSVLT. 2, 5 *divisio fraudulenta* ad meliora -itur. *cf.* INST. Iust. 1, 5, 3 in meliorem statum). COD. Iust. 5, 51, 13 pr. *tutor* ad maiorem quantitatem eam *substantiam pupilli* -ens. 7, 47, 1, 1 in infinitum computatio -itur (*pr. dubitationes ... in i. productae sunt*).

4 rependendo efficitur: *carmen, quo respondetur carmini adversarii (in certamine canendi)*: CALP. ecl. 4, 80 ducite (dic- trad.) ... vicibusque -ite carmen (*aliter Schröder, 1991, ad l.*). *?res corp., qua compensatur opera impensa (si recte trad.)*: PLIN. nat. 18, 54 LX pondo panis e modio *panici* -unt, modiumque pultis ex tribus sextariis madidis (redic- cod. unus, redire dicunt *Sillig*, reddit [sc. *panicum*] *Pintianus coll. 18, 62*).

5 refertur ad aliquid (in se l. 39; cf. p. 578, 1sq.). **a explicandi causa:** *respicitur origo, principium*: QVINT. inst. 1, 6, 32 *etymologiae studiosi* verba paulum declinata ... ad veritatem -unt ... permutatatis litteris. 7, 3, 36 iudicatio est ... ad ... statum *qualitatis* -enda. CLAVD. DON. Aen. 1, 25 p. 15, 24 ut ad principalem causam gementis *Iunonis* aestus -ret *poeta*. BOETH. anal. pr. 29b1 -ere omnes syllogismos ad primae figurae universales syllogismos (40b19. 51b1. 3. *al.*). arithm. 1, 14, 4 l. 33 *numeri incompositi* neque ex aliis producuntur neque in alios -untur (reclud- cod. unus; *cf. l. 32* resolvuntur [*Nicom. 1, 11, 3 ἀναλύεται*]). in Porph. comm. pr. 1, 24 p. 73, 23 decem genera ... ad unum genus -i non poterunt (*respic. categoriae ut: ibid. p. 74, 1*). *al. vario respectu (vi praeverbii parum dilucida)*: PORPH. Hor. sat. 1, 1, 16 in omnes personas sensum *dictionis* -ere. BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 9 p. 264, 19 si *animal, sc. genus*, ... ad species -atur, habere potest *differentias* (*syn. p. 265, 1* si ad species referatur). **b ad multiplicandum (technice in arithmetica)**: CASSIOD. in psalm. 25 l. 206 qui calculus, *sc. quinque*, quinquies in se -tus in vicesima quinta summa progreditur (*aliter l. 30*).

deriv.: reductio, reductor, redux; *cf.* reducto.

compos.: semireductus. *cf.* Onom. (Reductus).

reductio, -ōnis *f.* a *reducere*. GLOSS. II 232, 32 ἀπαγωγή: abductio, -o. 495, 29 -o: ὑπελκνωμός.

i. q. actio reducendi: **1 motu locali (in imag. l. 47) reducuntur:** *animantes, qui duce quodam revertuntur*: CIC. fam. 1, 7, 4 -o regis Alexandrini (*Ptolemaei, v. p. 574, 59sq.*). AVG. in psalm. 70, serm. 2, 11 duas dixerat (*sc. 70, 20*) -es nostras ab abyssis terrae *per resurrectionem*; unam secundum spiritum in spe, alteram secundum corpus in re. *res, quae moventur in directionem priori adversam*: VITR. 5, 10, 5 -es et demissiones *clipei catenis pendentes*. 10, 13, 6 aries rudentium ductionibus et -bus efficiebat magnos operis effectus. *partes corporis, quae retro trahuntur*: CLAVD. DON. Aen. 9, 400 p. 243, 17 -o ... manus idcirco fit, ut fortius exeat *telum* (*Verg. 9, 402* adducto ... lacerto). PHYSIOGN. 84 -o (o)ris, ut in risu solet fieri. **2 actione mentis:** *significatur actio referendi ad principium quoddam (cf. l. 24)*: BOETH. in categ. comm. 4 p. 281^D inductio ... est singulorum exemplorum collectio et ad universalem per ea cognitionem ... -o. *?vi deflexa pro gr. ἀπαγωγή (technice in arte logica apud BOETH. in sola rec. Flor.; in rec. Carn. ubique trad. deductio; cf. l. 42)*: BOETH. anal. pr. 69a20 -o ... est quando medio quidem primum palam est inesse, postremo autem medium *in esse* dubium est *eqs. 69a27 si* magis credibile sit BC quam AC, -o est. 69a35.

reducto, -āre. *potius a re- et ductare quam a reducere. i. q. retro ductare (in re militari, cf. vol. V l. 2167, 33sq.).* AVR. VICT. Caes. 38, 6 *bello confecto* cum exercitum -ret *Numerianus*.

reductor, -ōris *m.* a *reducere. i. qui reducit: in locum*: LIV. 2, 33, 11 *Menenio Agrippae* -i plebis Romanae in urbem. *in statum priorem florentem*: PLIN. epist. 8, 12, 1 *Titinius Capito* litterarum iam senescentium -r ac reformator. *Pieron.*

reductus v. *reduco p. 576, 36sq. 578, 38. ?reducus* v. *redux.*

reducero (reul- l. 72, cf. l. 72), -ātum, -āre. a *re(d)- et ulcerare (item CASSIOD. gramm. VII 202, 25 [e Caesell.])*. NOT. Tir. 111, 86^a reulcerat. *de notatione*: CHAR. gramm. p. 474, 17 *revolcero (i. reul-? an subest revoln-?) ἀνανεολκῶ (quae vox gr. nusquam alibi legitur)*.

i. q. rursum in statum vulneris crudi, laesionis recentis redigere (part. praes. c. gen. obi. p. 580, 4): *proprie*: COLVM. 7, 5, 8 medica-

mentum inlinitur scabrae parti, quae tamen prius asperā testā defricata vel pumice -atur (*inde PALLAD. vet. med. 30, 6 [-olcor- cod. alter]*). CAEL. AVR. chron. 2, 13, 162 lavacra ... recentium glutinationum atque mollium vulnerum -antia probantur. *ibid. corporis loca inflata* ... parva ex occasione atque turgentia -antur. *translate*: APVL. met. 5, 11, 2 *parentum* -to prorsum dolore (*l. redintegrant fletus*).

?redulus: strues lignorum ardentium GLOSS. V 609, 38 (*cf. 614, 51 -us: lignorum acervus ardens [item GLOSS.¹ I Ansil. RE 469]*). *rogulus subesse putant Landgraf, Arch. Lat. Lex. 9, 1896, 420 et alii.*

reduncus, -a, -um. a *re(d)- et uncus. i. q. in formam uncam datus, recurvus (vi praeverbii evanescente vel vix perspicua)*: OV. met. 12, 562 *aquila* pennis rostroque -o (*recurvo cod. unus*) hamatisque viri laniaverat unguibus ora (*cf. de haliaeeto 8, 147* rostro ... adunco). PLIN. nat. 11, 125 *natura dedit cornua animalibus* aliis ad incursum robusta, aliis ad ictum, aliis adunca, aliis -a (*cf. 124 cornua rupicapris in dorsum adunca, dammis in adversum*). GLOSS.¹ IV Plac. R 14 -um: quasi (*nasi var. l.*) subrectum, sursum versum curvatum (*opp. obuncum, deorsum versum curvatum*). *Hillen.*

redundāns, -anter v. *redundo.*

***redundantia**, -ae *f.* a *redundare. scribitur in codd. rec. redundantia per haplographiam e. g. l. 37* et PAVL. NOL. epist. 13, 12. *legitur apud CIC. (semel), VITR. (quater) et inde ab APVL., TERT. in orat. prosa tantum; plur. non nisi l. 74. p. 581, 32. [confunditur in codd. c. (h)abundantia l. 36. 55.]*

i. q. status redundans vel actio redundandi: **I vi praeverbii minus perspicua:** **A respicitur potius redundans multitudo, status affluens, superfluentia:** **1 orationis, sermonis sim.:** CIC. orat. 108 (*de oratt. suis*) illa ... iuvenilis -a multa habet attenuata. TERT. adv. Marc. 5, 21, 2 (*antea: supervacuum ... iterationem*). AVG. anim. 2, 1, 1 hominem in sermone ... usque ad -am profluentem (*disting. ad sufficientiam*). doctr. christ. 4, 84 ut linguam doctrinae christianae sanitas ab ista -a revocaverit (*opp. ad eloquentiam graviolem modestioremque*).

2 eorum, quae modi medii, recti sunt expertia (opp. status egens; minus generaliter l. 47. 75): APVL. Plat. 2, 5 p. 228 *Plato* et medietates easdemque virtutes ac summitates vocat, ... quod clareant -a et egestate (AVG. beat. vit. 4, 32 nec ab ipsa -a e. aliena est [abund-, red(e)untia var. ll.]). 2, 19 p. 247 ex -a vel defectu. PS. AVG. categ. 18, 160 indigentia et -a, quod Graeci ἔνδειαν καὶ ὑπερβολὴν vocant.

3 quorumlibet (quae indicantur per gen. vel pron. poss.): **a eorum, quae (qui) aliqua re abundant, affluunt (an meton. de eis, quibus quid [quis] abundat, dives est? hucine l. 66. 70sq.?):** APVL. Plat. 1, 15 p. 213 lienem ... iocineri (non) frustra esse finitimum, ut eius -am, *sc. fellis*, participatis haustibus relevet. AMBR. hex. 3, 12, 52 (*ad psalm. 127, 3* uxor tua sicut vitis abundans) quod -am vitis fructiferae copiosae munere liberalitatis imiteris. in psalm. 35, 19, 3 (*ad psalm. 35, 9* inebriantur ab ubertate domus tuae) est alia ebrietas de -a scripturarum. AVG. epist. 126, 7 *inopes* de vestra ... -a indigentiae suae supplementum sperabant. SEV. Aug. epist. 109, 1 (*in imag.*) -am uberum tuorum suscipiens vires comparo, si *eqs. PS. ORIG. tract. 11, 32* mel, id est suavitas euangeliorum, ex -a Christi tribuitur.

b ipsorum (nimis) largorum, exuberantium sim.: **a liquidorum:** *corporis propriorum (huc fortasse trahas p. 581, 18)*: TERT. anim. 17, 9 qui -a fellis auruginat (CASS. FEL. 9, 1 nigri). CASSIAN. conl. 12, 7, 7 quia -a umoris illius, *sc. seminis*, aliquas ... fingat inlecebras (12, 8, 5 superflui. inst. 3, 5, 1 [habund- var. l.]). MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 4 p. 425^{med} [*gr. p. 208 πημύορα*]. *al.*) CAEL. AVR. chron. 2, 9, 117 *sanguinis fluor* ob -am floris celerans mortem. *al. variorum (addas potum l. 68)*: AMBR. hex. 2, 3, 12 *est necessaria* ... aquarum -a non superflua (3, 3, 14 *a. diluvialium* -a [*cf. gr. 4, 4 p. 85^A τῶν ὑδάτων αἱ συλλογαί*]). CAEL. AVR. acut. 3, 16, 131 si fuerit plurimus humor *per podicem iniectus*, sua -a ac pondere provocat excludi (*vix ad p. 581, 29*).

β ceterorum: TERT. anim. 27, 9 ex uno homine, *sc. Adam*, tota haec animarum -a (*item hominum*: adv. Marc. 1, 29, 8 subolis). pall. 1, 3 pallii, *sc. togae*, ... -am ... *cingulo fulcitis*. virg. vel. 7, 9 -a capillorum (*inde ISID. orig. 19, 23, 8 -a crinium*). NOVATIAN. trin. 29, 11 *spiritus sanctus* habitans in solo Christo plenus ..., cum tota sua -a cumulate distributus (*an ad a?*). AMBR. epist. extra coll. 14, 26 -ā ciborum ... maturior aetas calescit (HIER. chron. a. Abr. 2060 cibi. *cf. CASSIAN. conl. 22, 6, 5 escae potusque [syn. nimietas]*). Isaac 4, 22 tanto est uberior -a gratiarum (in psalm. 35, 19, 3 ubertas domus, *sc. ecclesiae*, -a g. est). in psalm. 35, 18, 6 profluvio -ae *spiritualis (sc. spiritualium; an qua spiritus -at, ut ad a pertineat? sim. dubites e. g. de 43, 93, 3 terrenas istas divitias neglegamus, corporalem -am declinamus)*. ANIAN. Chrysost. hom. 16, 1 p. 60, 8 alia ... ex lege plurima importunis his additionum suarum -iis subruerunt (*gr. p. 239 πλεονασμοῖς*). SACR. Leon. 902 inopia ... culparum prestat -am prosperorum. *al. eius partis*

solum, quae modum quandam superat, abundat sim. (cf. l. 50sq.): TERT. adv. Marc. 4, 17, 1 'pecuniam ... suam fenore non dedet et, quod abundaverit, non sumet' (Ezech. 18, 8), fenoris scilicet -am. PAVL. NOL. epist. 13, 12 (spectat ad Matth. 15, 37 vel Marc. 8, 8; antea: quod abundavit de panibus) tu omnem -am fragmentorum spiritualium collegisti.

B respicitur potius actio redundandi vel metonymice res talem actionem peragens (sc. sub laa): 1 qua quid exundat, fines quosdam transcendit (pendet gen. indicans, quid redundet l. 18. 24 vel unde l. 13, praepos. indicans, super quos redundet l. 24): **a proprie respicitur res fluida:** **α quaelibet:** VITR. 1, 4, 11 mare (abl.) tempestatibus aucto in paludes litori vicinas -a motionibus concitata ... non patitur bestias palustres nasci. TERT. patient. 14, 5 (spectat ad Iob 2, 8) cum Iob immundam ulceris sui -am ... destringeret. AMBR. epist. 4, 12, 10 ipse est Zorobabel 'iugis -a', utpote 'fons vitae', ...; haec dicit -a: 'si quis sitit, veniat ad me et bibat' (Ioh. 7, 37), hoc est profluvium indeficientis meatus (item in veriloquio nominis hebr.: exhort. virg. 5, 30 Iezabel, vanum illud et saeculare p.; hoc enim significatur vocabulo: vana et vacua -a). CASSIAN. inst. 2, 10, 2 ne ... nobis ... -a quaedam sputi seu flegmatis interrumpat orationem (nisi ad p. 580, 52sq.). **β aestus, accessus maris:** PRISC. LYD. solut. 6 p. 69, 22 *Brubrum mare* neque in -a augetur, neque in minoratione privationem aquarum dicunt fieri. p. 72, 8 fluvium ... a mari repletum ex -a converti dicunt. p. 73, 25 adulta -a meridiante luna. *al. in eodem cap.*

b translate: TERT. adv. Marc. 1, 23, 5 ex -a iustitiae super scribarum et Pharisaeorum (spectat ad Matth. 5, 20, cf. p. 583, 47).

2 qua quid crescit, augetur (usu quodammodo deflexo; cf. l. 54): TERT. nat. 1, 1, 6 (2 adolescentem numerum) scio plane, qua responsione soletis -ae nostrae, i. Christianorum, testimonium convenire.

II vi praeverbii perspicua, sc. spectante ad motum retro versum (vix huc p. 580, 60): **A de motu reciproco:** VITR. 1, 6, 2 ventus ... est aëris fluens unda cum incerta motus -a. 1, 6, 3 lenis et crassus aer, qui perflatus non habet neque crebras -as. 8 praef. 2 corpora sine spiritus) -a non possunt habere vitam, nisi aer ... fecerit auctus et remissionis continenter. **B meton. de reducto, fructu abundante:** TERT. adv. Marc. 4, 29, 16 (translate) qui seminaverat praecceptum, ille et -am eius urgebat.

redundātio, -ōnis f. a redundare. plur. l. 40. 47. i. q. actio redundandi vel quantitas redundans (materia l. 44, sc. meton.; vi praeverbii perspicua l. 40. 41); pertinet ad ea: 1 quae moventur:

retro: VITR. 9, 1, 15 astra nitentia contra mundi cursum suis itineribus perficiunt circuitum, sed caeli versatione -bus referuntur. **reciproce:** NOVELL. Iust. 98 praef. (translate) quod ... est in -is comprehensum tumultum, gubernativa indiget sapientia (gr. τῆς παλιγορίας, opp. quae semper item se habent). **alicunde exuberando sim.:** OROS. hist. 4, 11, 7 quae segnior -o Tiberis inundantis tenuit (opp. cursus torrentis). 2 quae re fluida pleniora sunt, superfluant: PLIN. nat. 7, 41 fastidium in cibus, -o stomachi (de vomitu ut: 11, 149. 32, 8).

3 quae plurima, largiora sunt: PS. QVINT. decl. 4, 11 p. 73, 8 referre cicatricum tuarum -es. CHIRON 212 (loco vix sano) stercoris -em (sc. in intestinis; antea: ex plenitudine stercoris). IORD. Get. 148 *Ravenna* influentium aquarum -e concluditur. **ea pars solum, quae excedit modum, superflua est (cf. p. 580, 75sq.):** VIGIL. THAPS. c. Arian. 2, 13 filium non ex iis, quae in eo deo patre superfluis exuberationibus redundabant ..., sed ... sine affluentis copiae -e) ... credimus natum (i. vice versa: 2, 28 pater non est copia superfluae -is tanquam extra se effluens). 4 quae augentur numero (cf. l. 26): DECL. in Catil. 6 quarum pestium quanta in dies, -o sit (i. in) die var. ll.). **Viredaz.**

redundo, -āvī, -ātum, -āre. a re(d)- et undare. NOT. Tir. 76, 58 -at. *formas pass. v. p. 584, 43. 586, 28. 31sq. de notione v. l. 68sq. p. 583, 50. 585, 30sq. 586, 20* et SYNON. Cic. p. 442, 2 restagnat. -at. refluit. revolvitur eqs. **legitur inde a LVCIL., GRACCHO, RHET.** Her., CIC., LVCR., raro apud poetas. [abrut. arevuntā 'exundare'. cf. Faré, Postille 7149a. Schd.-Cr.] **[confunditur in codd. e. g. cum declinare VEG. mulom. 1, 24, redire LACT. inst. 7, 11, 7 (restit. p. 585, 57), refundere ITIN. Anton. Plac. rec. A 20, 6 (restit. p. 585, 32); trad. loco vix sano AMM. 20, 8, 4 (v. den Boeft et al., comm. 1987, ad l.); falso pro recludere IUVENC. 1, 593; restit. p. 583, 51.]**

I intransitive: **A vi praeverbii minus perspicua, i. q. exundare, abundare (cf. NON. p. 384, 18 -are: abundare, superesse [affert p. 582, 2. 62. 585, 14]. GLOSS. -at: ἀναβλύζει. πλημυρεῖ. superabundat. exuberat. abundat. -ret: περιτεύσῃ. -vit: ἐπλήθυνεν. GLOSS. I Ansil. RE 474 -at: affluit. 478 refloruit. sim. al.):** 1 pro sub. est res ipsa (coetus animantium p. 582, 3. 15. 19), quae (nimis) ab-, exundat, larga est sim. (quae satis est, maxime p. 582, 10; accedit adv. adfatum p. 582, 20, nimis, nimium p. 582, 27. 29[bis], valde p. 582, 18): **a respicitur copia, ubertas (opp. abesse p. 582, 55, deesse e. g. p. 582, 27. 63sq.):** **α usu vario (accedit**

dat. commodi l. 7sq.): **ⓐ quaelibet exempla:** LVCIL. 761 *pecuniae sim.* primo -ant (-at var. l.), ... tensauri patent. CIC. Sest. 95 quorum *indicum* hodie copia -at (HIL. in Matth. 15, 10 -ans et multiplicata ... spiritus c. trin. 1, 1 ut *beluis* c. -et utendi, sc. *rebus*. CASSIAN. conl. 15, 4 lactis). Balb. 56 ut aliqui sermones ad vestras auris permanerent et in iudicio ipso -rent. Tusc. 4, 23 cum in corpore ... pituita -at aut bilis. ad Q. fr. 3, 7, 1 quod ... bonum (sc. lenitatis sim.) mihi ... -at, ut eqs. (item c. dat. personae: AMBR. in Luc. 6, 84 [spectat ad Matth. 14, 19] quemadmodum quinque panes ... tot populis -verint. in psalm. 118 serm. 16, 34 habebat quidem intellectum, sed non ut -are sibi crederet; uberiorum requirit. AVG. in psalm. 57, 1 *panis* -at ei ultra sufficientiam. al.). Ov. epist. 9, 95 (de Hydra) -bat fecundo vulnere, serpens fertilis et damnis dives ab ipsa suis (i. abl. causae; sunt qui abl. separ. intellegentes locum ad *ba trahant*, v. Casali, comm. 1995, ad l.; rebellabat Palmer). TAC. hist. 2, 93, 1 plenies castris et -ante multitudine. PLIN. paneg. 31, 5 *urbis annona* usque illuc -vit, ut eqs. VET. LAT. gen. 6, 5 (Ps. Cypr. ad Novat. 4, 1) vidit ... deus -asse nequitas hominum (Vulg. multa ... esset; gr. ἐπληθύνθησαν, ut Sirach 47, 29 plurima -verunt peccata ipsorum valde [gr. 47, 24], an uterque locus ad p. 584, 55sq. pertinet?). TERT. pall. 2, 6 -antium gentium examina. HIST. AVG. trig. tyr. 18, 9 in quibus locis provinciarum adfatum -ant *vinum et laridum* (8 abundat). HIER. epist. 52, 3, 7 quod amplior sit in senibus et -ans ac larga sapientia. al. **ⓑ de oratione (eiusve ornamentis l. 36sq.) vel oratore (cf. l. 54sq. p. 583, 46. 586, 38sq. 66):**

CIC. de orat. 1, 20 ex rerum cognitione efflorescat et -et oportet oratio (Brut. 203 non -ans ... nec circumfluens o. *Sulpicii*. fin. 5, 14 *Critolai* [13 oratione locuples]). 2, 88 erat *Sulpicius* verbis effervescentibus et paulo nimium -antibus. 3, 16 ut neque in Antonio deesset hic ornatus orationis neque in Crasso -ret (sim. QVINT. inst. 10, 1, 76). Brut. 51 *Asiatici oratores* parum pressi et nimis -antes. 316 nimis -antis nos et supra fluentis iuvenili quadam dicendi ... licentia. orat. 173 nihiline iis inane videtur, ... nihil -ans? QVINT. inst. 10, 1, 62 *Stesichorus* -at atque effunditur (postea: copiae vitium). 12, 10, 12 *incesserunt Ciceronem* ut ... Asianum et -antem et in repetitionibus nimium eqs. FRONTO p. 153, 14 *Senecam* copiosum sententiis et -antem hominem esse. MACR. Sat. 5, 1, 5 hic *orator* fluit et -at (opp. breviter et circumcise dicere). in locut. copīā -are: QVINT. inst. 9, 3, 74 *Cicero* modum adhibuit non ingratae, nisi c. -et, voluptati, sc. parium et contrariorum. 12, 10, 48 dum *sententiae* ... c. non -ent.

β -at ea pars solum, quae modum sim. excedit, superest, reliqua est (de homine l. 41, ubi accedit praedic.): **ⓐ indicatur, quem modum sim. excedat vel ex qua re supersit sim.:** CIC. Verr. II 3, 103 quantum ex eo, quo istius *Verris* avaritia contenta fuit, -arit (Rab. Post. 11 non reus ex ea causa, quae iudicata est, -at Postumus [v. Klodt, comm. 1992, 113; nisi ad l. 71]. parad. 49 ex meo tenui vectigali detractis sumptibus ... aliquid etiam -bit [postea: cui superat]. AVG. quaest. hept. 2, 177, 17 l. 3515 ex illa veli longitudine -bant cubita duo [postea: restabat. subest exod. 26, 13; de eadem re l. 65]. vix huc l. 50). 3, 155 si quid -arit de vestro frumentario quaestu (COD. Theod. 11, 1, 29). leg. agr. 2, 1 ut tantum maioribus eorum debitum esse videatur, unde etiam, quod posteris solveretur, -ret. AVG. mor. ecll. 31, 67 l. 39 quidquid necessario victui -at -nam -at plurimum ex operibus manuum ... -, egentibus distribuitur (item accedit dat. rei: COD. Theod. 11, 5, 1 si quid erogationibus -arit eqs. 14, 6, 4 quod cunctis moenibus fabricationique ... superfluere ac -are constiterit. CASSIAN. conl. 18, 7, 6 sanctis usibus [postea: superfuert]. ISID. reg. monach. 9, 7).

ⓑ exempla cetera: in arte oratoria (cf. l. 22sq.): CIC. de orat. 2, 83 in verborum definitionibus neque abesse quicquam decet neque -are (antea: superare). 2, 326 *brevitas est*, cum verbum nullum -at (QVINT. inst. 8, 3, 57 est corrupta oratio in v. maxime impropriis, -antibus). orat. 117 genus universum in species certas, ut nulla neque praetermittatur neque -et, partietur orator. QVINT. inst. 8, 6, 40 vox *ornans* apud oratorem, nisi aliquid efficitur, -at. 10, 2, 28 ut orator circumcidat, si quid -bit (opp. deerunt). **contextu vario:** CIC. phil. frg. V 73 (Non. p. 384, 23) quam illud non sit necessarium, quod -at. frg. inc. I 16 (Schol. Hor. sat. 2, 6, 79) *autarcia* omne respuit, quod -at. QVINT. inst. 1, 4, 9 (opp. 7 desint). APVL. Plat. 2, 16 p. 243 semper ei *immoderato ingenio* aut deest aliquid aut -at. AVG. quaest. hept. 2, 177, 14 l. 3355 veli dimidium -ans (ad exod. 26, 12, sc. l. 3325 d. veli quod superabit. cf. l. 45). al.

b respicitur motus vel actio: **α usu communi, sc. -ant plerumque, quae vel qui exuberant, trans fines proprios se extendunt sim. (sed quae stant sim. aut currunt sim. p. 584, 30sq.):** **ⓐ translate vel in imag. (e. g. l. 73. p. 583, 49); -ant quaelibet:** **ⓑ quolibet:** **ⓓ indicatur, unde -ent (huc fort. l. 42):** CIC. Verr. II 1, 100 hinc illae extraordinariae pecuniae ... -arunt. Cael. 57 ad quos *servos* aliquid ... ex cotidiana sumptibus ac luxurie -et. Mil. 103 omnes mihi meisque -ant ex fonte illo dolores. TERT. anim. 22, 2 *anima* quomodo ex una -et (sim. *ibid. iterum et* 25, 1).

② *exempla quaelibet* (praeter l. 46. 50 indicatur, quo quis vel quid -et, per praepos. ad vel in c. acc. [cf. p. 582, 72], super, supra l. 46sq.; cf. dat. p. 582, 73); -ant: ① *quae veniunt, transeunt sim.*: ② *ad res: ad tempus posterius, locum*: CIC. Mur. 85 si haec pericula hostis interni elapsa de manibus nostris in eum annum, qui consequitur, -arint (cf. PANEG. 4, 2, 7 quae *gratulationes* praesentibus excitantur ... aut quas in posterum -tura(s) cogitatio avida depascitur). prov. 31 nationes eas, quae numero hominum ... poterant in provincias nostras -are, ... represas. SEN. Oed. 691 *nulla surgit ... dies, qua non propinqui munera ad nostros lares sceptri -ent*. al. *ad effectum, formam aliam sim.*: CIC. Lig. 8 laudem adulescentis propinqui ... ad meum aliqueum fructum -are. DECL. in Catil. 8 *Catilinae nequitiam* in omnium civium perniciem ... -turam. HIER. epist. 54, 9, 2 libido ..., si fines suos egressa fuerit, -at in vitium. AVG. anim. 1, 2, 2 si quid inter disputandum, quod in meam contumeliam -ret, expressit (FACVND. defens. 8, 5, 17 iustitia, quae ... haereticis favet, ... in sanctorum patrum c. -vit). COD. Theod. 14, 16, 3 *iubemus*, quidquid ex praedicta ratione adcreverit, ad cumulum ... auri quantitatis, et frumentarii tituli fomitem -are (l. , *pertinet ad l. 4sq.*). PETR. CHRYS. serm. 89, 3 (*vergit ad l. 32sq.*) ut ... laus patrum filiorum -et ad gloriam (132, 2 infidelium poena fidelium -et ad g. COD. Iust. 1, 14, 8, 1 [a. 446] cognoscimus, quod cum vestro consilio fuerit ordinatum, id ad beatitudinem nostri imperii et ad nostram g. -are). SALV. gub. 6, 51 cumulus divitiarum ... etiam in res nugatorias, sc. *emptas*, -bat. al.

③ *ad homines eorumve coetus: quoslibet* (cf. p. 582, 72sq.): CIC. rep. 1, 5 *vitia Atheniensium* in ... civitatem nostram ... -asse. VAL. MAX. 8, 14 ext. 4 si aliquem inlustrem virum occidisset, futurum, ut gloria eius ad ipsum -ret. SEN. epist. 81, 22 minimum ex nequitia ... ad alios -at; quod pessimum ex illa est ..., domi remanet. OCTAVIA 430 collecta vitia per tot aetates diu in nos -ant (*vergit ad l. 32sq.*). CVRT. 4, 10, 22 *per non dum sentiebat calamitatem ... ad ipsum -antem*. PLIN. paneg. 62, 1 omnium ... beneficiorum, quae merentibus tribuuntur, non ad ipsos gaudium maius quam ad similes -at. al. *in progeniem, stirpem, heredem sim.* (*huc vergit l. 19. 29*): OV. trist. 3, 1, 73 (*loq. liber*) in genus auctoris miseri fortuna -at. PLIN. epist. 5, 11, 2 (*ad proserum*) gaudeo ... tua gloria, cuius ad me pars aliqua ... -at. PAPIN. dig. 26, 7, 39, 10 periculum ad heredes *tutorum, sc. mortuorum*, ... non -at (COD. Iust. 6, 61, 8, 2 *patre* subiacente omnibus oneribus ... et ad filium nullo p. -ante). VLP. dig. 30, 50, 2 -bit onus legatorum ad heredem. TERT. adv. Marc. 2, 15, 2 cur non et reatus patrum in filios ... -ret? (*subest exod. 20, 5 vel deut. 5, 9, ut e. g. HIER. epist. 39, 2, 3 cum iniustitia patris non -et ad filium*). PS. AVG. quaest. test. 117, 1 *ut spes* ab ... patre in filios obsequentes -ret.

④ *quae (qui l. 46) magnitudinem vel numerum alicuius rei excedunt (quod indicat praepos. super, supra l. 46sq.) vel crescunt ad maius quoddam (quod indicat praepos. in l. 54. 58)*: CIC. part. 18 numeros aures ipsae metiuntur, ne aut non compleas verbis, quod proposueris, aut -es loquendo. TERT. monog. 7, 1 ut ... -are possit iustitia nostra super scribarum ... iustitia(m) (*subest Matth. 5, 20 abundaverit*). AMBR. Nab. 7, 35 *avarus timens*, ne superfluat cumulus frumentorum, ne supra horrea -ans transfundatur in pauperes (in psalm. 1, 50, 2 s. meritum nostrum dei bonitas -vit). DOSITH. gramm. 68, 9 *ὑπεραίρει ἢ ψῆφος*: -at calculus, (*inde corr. Goetz in indice s. v. l. GLOSS. V 664, 8 [reddunt calculos trad., ut Char. gramm. p. 407, 30]*). BOETH. arithm. 1, 19, 3 l. 17 illi numeri ..., quorum partes ultra quam satis est sese porxerint, superflui nominantur, ut ... *est XII ...; hic cumulus*, -at in XVI (l. , *sc. summa ex VI, IV, III, II, I facta; cf. 4 l. 21sq. summa partium ... supra proprium corpus exundat. paulo aliter Nicom. 1, 14, 3 δς, sc. ἀριθμὸς ἰς πλείων ἐστὶν τοῦ ... ἴβ*). RVSTIC. c. aceph. p. 1232^c *doctrinā quādam haereticā natura vel substantia dei connumerata numero personarum -at in quatuor*.

⑤ *quae simul pertinent ad aliud, vigent in alia re sim.*: QVINT. inst. 12, 2, 19 quorum pars ad rationalem, pars ad moralem tractatum -at. GELL. 17, 5, 10 qui benigne facit nulla tacita ratione ad utilitates suas -ante. TERT. bapt. 4, 2 quod ... generi adtributum est, etiam in species -at. PANEG. 4, 33, 7 quod singillatim omnes adipiscuntur, in commune rei publicae -are. COD. Theod. 8, 5, 28 quod iam Gallis prodest, ad Illyricum etiam ... convenit -are, ut *eqs*. HIER. epist. 77, 3, 2 quidquid viris iubetur, hoc consequenter -at ad feminas. PETR. CHRYS. serm. 1, 4 ad patrem labor respicit, fructus -at ad filios. al.

⑥ *ad superiora, ad superficiem corporis* (cf. p. 584, 45sq.): CHIRON 15 illa ... furia ... in oculis eorum -at (*inde VEG. mulom. 1, 24 id, sc. vires et sanguis, ... -at in o. [declinant var. l., declinat ed. princ.; vergit ad p. 584, 45sq.]*). PETR. CHRYS. serm. 99bis, 2 (*ad Luc. 14, 2*) in capite *hydropici* morbus erat, qui ... incremento ... ipsam -bat et diffundebatur in cutem.

⑦ *proprie -ant liquores (aqua ignea Phlegethontis p. 584, 41, fimus p. 584, 53, res in aqua motae sim. p. 584, 21. 27. 47 [in compar. p. 584,*

31]; *vix huc p. 585, 18; agitur de aestu maris l. 13. 26*): ⑧ *quolibet* (*indicatur, unde -ent, per abl. l. 23 [cf. p. 586, 32], praepos. ex l. 28; quo, per abl. vel dat. l. 7. 9, in c. acc. e. g. l. 15. 49; ubi, per abl. l. 11. 27, in c. abl. l. 8. 31. 34; in quem effectum, l. 8. 26; quo liquore, per abl. l. 41*): ⑨ *potius* (*e fonte, alveo sim.*) *exuberando, ripas superando, vicina inundando sim.* (cf. p. 586, 32): LVCR. 5, 603 nonne vides ..., quam late parvus aquai prata riget fons ... *campisque -et?* ([cf. l. 9]). SEN. nat. 3, 7, 4 quidam f. in summo montis cacumine -ant. VVLG. Esth. 10, 6 f. ... in aquas plurimas -vit [*item fere 11, 10*]). 6, 712 Nilus ... crescit campisque -at (*adde l. 24 et cf. l. 74*). CIC. nat. deor. 2, 116 mare ... neque -at umquam neque effunditur (SEN. nat. 3, 30, 6 *in diluvio* se -antia pluribus locis m. committit. VVLG. eccles. 1, 7. PRISC. LYD. solut. 6 p. 69, 20 Rubrum m. ... *est*, quando -at [*opp. recessum*]). div. 1, 100 lacus *Albanus* (*antea: cum l. A. praeter modum crevisset*). 2, 69). VITR. 8, 6, 1 (*describitur castellum*) uti, cum *aqua* abundaverit ab extremis, in medium receptaculum -et (PLIN. epist. 5, 6, 36 a. *cavo suscepta* ita ... temperatur, ut impleat nec -et. SVET. Claud. 32 cum emissa impetu a. lacus *Fucini* -asset, sc. *ex emissario*. VLP. dig. 39, 3, 1, 1. HEGES. 5, 16 p. 331, 15 scaturriunt uberes venae, *quae antea sicca-verant*, atque ... a. -antium omnia replentur. VVLG. Ezech. 47, 2 [*I aquae egrediebantur*] a. -antes a latere dextro. cf. p. 586, 32. 34). SEN. nat. 3, 26, 5 victimarum stercus secundo traditum flumini *Alpheo*, sc. *in Achaia*, illic, sc. *in Sicilia*, -are (*antea: purgamenta eiectant*). SIL. 2, 685 patulo ... -at gutture ructatus large cruor. TERT. nat. 1, 9, 3 si Tiberis redu(nda)vit, si Nilus non -vit (PORPH. Hor. carm. 1, 2, 14 [*postea: effundi super ripas*]). OROS. hist. 4, 11, 6 auctus imbribus. cf. p. 586, 28). VVLG. Is. 57, 20 -ant fluctus eius *maris ferventis* in conculcationem et lutum. RVFIN. Clement. 4, 18, 4 id *venenum superflui cibi* ... visceribus veniscae ... sentinae in modum -ans. CASSIOD. hist. 6, 44, 3 fluvius ex Armeniae -ans montibus (*gr. Theodoret. 3, 21, 4 ἀναβλυστάνων*). al. ⑩ *potius abundanter stans, stagnando aut currendo* (sc. l. 41; cf. p. 586, 34): DECL. in Catil. 32 ut res diversissimae saepenumero videantur in eodem ingenio tamquam in sentina quadam taeterrima simul -are (cf. *Sall. Catil. 37, 5 ii Romam* sicut in sentinam confluxerant. *ceterum v. l. 27*). 96 quantum ... sanguinis civilis in foro ... -turum esse creditis? (cf. -at sanguis: HIL. in psalm. 2, 20 [*manus ... sanguine plena sunt*] -anti in manus s. HEGES. 4, 9, 4 ubique [*gr. 4, 313 ἐπεκλύσθη*]). HIER. in Hab. 2, 12 l. 506 quod -verit in *Hierusalem* ... sanctorum s. a porta usque ad portam [*spectat ad IV reg. 21, 16. 24. 4*]). VET. LAT. iud. 14, 8 (Ps. Orig. tract. 13, 33) in *cadavere leonis* mel -bat (*gr. μέλι ἤν, cod. 100 favum ... erat, sim. Vulg.*). VEG. mulom. 1, 56, 3 ne pedes iumentorum -ans urina in *fossam recepta* contingat. CLAVD. 5, 468 hic *Cocytus* volvit lacrimas, hic *Phlegethon* igne -at (*an ad p. 585, 9?*). al.

⑪ *se immiscendo sim.*: PLIN. phys. Sang. p. 235 l. 9 peristereon tantum ..., mel tantum ... decoctum, donec sucum *peristereon* in mel -et[ur] (*sic Önnersfors depon. -ari vitans; estne pass., ut ad II vergat?*).

⑫ *sursum, ad superiora vel superficiem* (sc. *corporis humani praeter l. 47; cf. p. 583, 68sq.*): COLVM. 12, 19, 4 (*mustum coquitur; antea: faecem* in summum reducat) omnem spurcitiam, quae -arit, expurget (*vix ad p. 582, 38*). FLOR. epit. 3, 17, 8 *consulem* adprehensum faucibus viator non ante dimisit, quam sanguis in os et oculos -ret (cf. p. 583, 70). GELL. 17, 15, 1 ne quid ex corruptis in stomacho humoribus ad domicilia usque animi -ret. APVL. apol. 51, 2 illa pestis (sc. *umor corporis corruptus*) in caput -vit (MARCELL. med. 1, 16 ea, quae ad c. -verint). PS. HIPPOCR. ad Antioch. vers. a 5 ad superiora *intestina* fimus -ans vomitus ... faciet (*gr. aliter*).

⑬ *usu deflexo, sc. -ant, qui vel quae numero augentur, multiplicantur* (*activo -are respondet gr. pass. πληθύνουμαι in script. sacr.; hucine p. 582, 17 sq.?*): VET. LAT. gen. 1, 28 (Tert. monog. 7, 3sq.) crescete et -ate ([*Vulg. multiplicamini*]). *inde* TERT. monog. 4, 7 duo in unam carnem iuncti crescete et -are suscipiunt). TERT. nat. 1, 7, 18 de die -amus, nos *Christiani*. virg. vel. 17, 9 haec ... legentibus ... pax et gratia a domino nostro Iesu -et (*vertitur I Petr. 1, 2 πληθύνθει, cf. Vulg. multiplicetur*).

⑭ *pro sub. sunt, qui pleni (quae plena) sunt, superfluunt sim. abundantibus, affluentibus rebus vel hominibus (rebus superfluis p. 585, 13)*: a *re fluida* (-ant fere loca vel res, sed homo eiusve corporis partes p. 585, 2sq.): a *quae indicatur per abl.*: GRACCH. or. frg. Cic. de orat. 3, 214 *Capitolium* fratris sanguine -at ([*man(d)et var. II.*]). CIC. Verr. II 4, 26 quae *crux* etiam nunc civis Romani s. -at. Catil. 3, 24 omnis hic locus (*acervis corporum*) et civium s. -vit [l. , *ad ba.*]. al. HIL. in Matth. 1, 6 Bethlehem ... martyrum s. -ante. al.). CIC. Pis. 81 Rheni fossam gurgitibus illis -antem. COLVM. 1, 6, 16 quae *regiones* -ant uligine. VET. LAT. Ioe. 2, 24 (Hier. *ad loc. l. 487. al. = VVLG.*) -bunt torcularia vino et oleo (VVLG. prov. 3, 10 SALV. eccl. 4, 33). CIL VIII 5335 (a. 364) piscinam ... (unda)rum intonationum motibus -antem (*opp. tenuis aqua(ae) pigra fluit*). CLAVD. carm. min. 28, 7 *Aegyptus* Nilo. al. ⑮ *quae non indicatur*:

SALL. hist. frg. 4, 16 omnia oppidi stagnabant -antibus cloacis adverso

aestu maris. VITR. 6, 3, 2 fistulae ... -antes restagnant. SEN. nat. 5, 9, 1 locis ... ob umidam caeli naturam saturis et -antibus. LVCAN. 9, 812 ora -ant et patulae nares, sc. *cuore* (STAT. Theb. 10, 320 madida o. -ant, sc. *vino*). TERT. adv. Marc. 4, 20, 12 illa ... ex vitio valitudinis -bat (sc. *sanguine menstruo sec. Luc. 8, 43*). AMBR. 17, 13, 4 ubi pleraque ... incrementis fluminum -antia stagnosa sunt. AMBR. vid. 5, 28 cum viduae pauxillulum olearium -ret (*subest III reg. 17, 16*).

b quibuslibet (quae indicantur per abl. [ἀπὸ κοινῶν ut vid. l. 18] praeter l. 17. 18): **a** corporalibus (hucine p. 584, 41?): RHET. Her. 4, 52, 65 cum militibus urbs -ret. CIC. Catil. 3, 24 p. 584, 68. Pis. 25 optimorum civium ... multitudine -at Capua. rep. 2, 10 quo posset urbs et accipere a mari, quo egeret, et reddere, quo -ret. nat. deor. 1, 99 Epicureus deus non digito uno -at, sed capite, collo eqs. (antea: supervacuaneum). off. 3, 3 quibus sceleratis omnia -ant. TAC. dial. 36, 5 hi oratores clientelis ... exterarum nationum -bant. hist. 2, 32, 1 Hispanias armis ... -are. PLIN. paneg. 63, 3 principes marci somno, hesternaque cena -antes. DECL. in Catil. 62 coacto senatu -antibusque subselliis. IUVENC. 2, 800 lolio messis maculata -at. CLAVD. carm. min. 17, 33 -antem frenavit Mulciber Aetnam (vix ad p. 584, 5 sqq.). MART. CAP. 6, 697 Indi -ant pomis (cf. Plin. nat. 6, 91 pomis abundare). **al.** **β** incorporalibus: RHET. Her. 4, 55, 68 Gracchus scelere et malis cogitationibus -ans. CIC. Lig. 15 aliter luctu -ret ista victoria. de orat. 2, 221 Curiana defensio tota -vit hilaritate quadam. fam. 3, 10, 5 cum tu omnibus vel ornamentis vel praesidiis -res. DECL. in Catil. 121 omnia ... gemitu fletuque -assent (*subest Sall. Catil. 51, 9 luctu omnia compleri*). LACT. inst. 7, 22, 16 hoc saeculum malis omnibus -are (VVLG. prov. 15, 28 os impiorum -at m.). SYMM. epist. 4, 26 amplissima -o laetitia. **al.**

B vi praeverbii perspicua: **1** spectante ad motum retro, in partem priori contrariam versum, i. q. *refluere, recurrere* (cf. NON. p. 384, 18 -are: redire. GLOSS. -are: ἐπιστρέφω. -at [ret- cod.]: refluit, removit, eqs. [] 'revomit? a retundendo?' Goetz in indice; cf. l. 40). GLOSS.¹ I Ansil. RE 705 -at [ref- cod.]: refluit); -ant: **a** corporalia (fluida e. g. l. 37. 41 sq. [in imag. vel translate l. 35. 39. 41]; indicatur, quo -ent, per dat. l. 35, praepos. in c. acc. l. 36. 38 sq.; unde, per abl. l. 41, adv. l. 35): LVCAR. 4, 154 fit, ut hinc, sc. a speculo, nobis simulacra -ent. CIC. de orat. 1, 3 qui fluctus per nos a communi peste depulsi in nosmet ipsos -rent (*item de undis*: VITR. 5, 3, 6 undae cum interpellentur offensionibus, prima -antes eqs.). QVINT. decl. 299, 7 onerosa etiam inferis monstra in lucem -are visa sunt. HIER. in Ezech. 21, 281. 476 sanguis ... tuus, quem fudisti ..., in te potius -et (*an ad l. 54 sqq.*). quae ex ore emittuntur, vomuntur antea immissa (cf. p. 584, 23. 45 sqq.): OV. rem. 536 (*in imag.*) gutture fac pleno sumpta -et aqua. SEN. epist. 83, 16 onerati mero ... non continent cibum vino -ante. 95, 19 illa ... [in eundem] compulsa (ventrem) -ant (*lect. codd. def. Bellincioni, comm. 1979, ad l., intellegens [] in e. hominem*). QVINT. inst. 8, 4, 17 ut cibus non recens ... redderetur, sed usque in posterum diem -ret (decl. 321, 26). PS. QVINT. decl. 12, 2 p. 232, 25 sepulta ventribus nostris cognata viscera ... sera paenitentia -ant.

b incorporalia: **a** mala aut merita sim. in auctores vel ad eorum (in)commo- dum sim., sc. pro poena sim. aut praemio (cf. l. 36. 39):

① non indicatur, quo -ent: CIC. Catil. 1, 29 ne quid hoc parricida civium interfecto [invidiae], in posteritatem -ret ([] i. mihi pars codd.). OV. trist. 2, 545 sera -vit veteris vindicta libelli. HIER. in Ezech. 35, 1 l. 412 quod haec contra deum blasphemia -ret.

② indicatur, quo -ent (fere per praepos. ad vel in c. acc., cf. dat. in var. lect. l. 51): **A** in homines: CIC. Sull. 27 si ex hoc tanto ... beneficio nullum in me ipsum periculum -arit. fin. 2, 78 amare est ... velle bonis aliquem adfici quam maximis, etiamsi ad se ex iis nihil -et (*Madvig, redeat et sim. codd.*). Lael. 76 erumpunt saepe vitia amicorum ... in alienos, quorum (sc. vitiorum) ... ad amicos -et infamia. OV. fast. 6, 451 in me commissi poena -et. VAL. MAX. 4, 3, 13 nisi operum suorum ad se laudem, manubias ad patriam, -are maluisset ([] ad β). SEN. dial. 4, 11, 3 semper in auctores -at timor (RVFIN. apol. Orig. epil. 13 ut ... nequitiæ macula ... in a. facti atque [in uberiorem eius infamiam], -ret [] ad l. 70]. EVSEB. GALLIC. hom. 42, 7 vitii malum [cf. 44, 4. 64, 6 recurrit]. epist. 7, 5 mala exempla. frg. 18 -ant ad ipsos philosophos maledicta in publicum missa. MIN. FEL. 3, 1. PANEG. 2, 27, 5 quidquid in cives manat a principe, -et in principem. HIER. Is. 18, 65, 15 l. 63 G. si deus non est verus, erit idolorum similis, quod -et in capita eorum, qui Christum verum deum negant (adv. Rufin. 3, 41 hoc scandalum -turum in c. meum. *al. apud eundem*).

al. **B** ad (in)commo- dum, effectum sim. (huc pertinet l. 63): COD. Theod. 16, 5, 50 ad proprium periculum -are, si eqs. PETR. CHRYS. serm. 23, 4 deformitas invitati ad invitantis -at iniuriam. EVSEB. GALLIC. hom. 35, 7 nobilitas aquarum ad fontis magnificentiam -bat. **al.**

β varia in quoslibet, quibus debentur, quorum sunt propria, apud quos exspectantur sim., vel ad eorum (in)commo- dum (huc pertinet l. 61):

BELL. Alex. 60, 2 quod et victoris et victi detrimentum ad eundem Caesarem esset -turum. SEN. contr. 10, 2, 7 ad te, *pater*, ... ignominiae meae pars -at. QVINT. decl. 338, 18 (17 nullum onus probationis ad me pertinere) totum ... onus -at ad diversam partem. GELL. 6, 3, 19 ex qua causa ... nihil ad eos iudices vel periculi vel emolumenti -turum est. VLP. dig. 26, 7, 3, 2 ad hos tutores periculum ... -are. 47, 10, 15, 45 iniuria servo facta ad dominum -at. PAVL. dig. 17, 1, 22, 11 si -et in eum captio, qui suscepit mandatum. HIL. trin. 4, 10 quidquid inesse filio dei maiestatis docebitur, id ad amplificandam potestatem dei patris ... -bit. VEG. mil. 2, 9, 7 ad praefecti laudem subiectorum -are virtutum. HIER. epist. 54, 5, 4 quidquid in monachos dicitur, -et in clericos, qui patres sunt monachorum. VVLG. Ios. 2, 19 cunctorum ... sanguis, qui tecum fuerint ..., -bit in caput nostrum, si eos aliquis tetigerit. Esth. 7, 4 Aman hostis Iudaeorum crudelitas -at in regem Persarum. **al.**

2 spectante ad actionem iterum factam: CIC. dom. 69 ne quae popularis in nos aliquando invidia -ret, si sine populi iudicio restituti videremur (COD. Theod. 1, 10, 4 si in aliquem horum examini fiscali subiectorum similis posthac -bit i.).

II transitive (vi praeverbii minus perspicua praeter l. 30; huc fort. p. 584, 43; cf. GLOSS.¹ I Ansil. RE 471 -andum: exuberandum); pro obi. est id: **A** quod emittitur, producitur sim.: **verba**: STAT. silv. 4, 3, 71 raucis talia faucibus -at: '...'. VET. LAT. Sirach 18, 29 (cod. Z Vulg.) sapientes -verunt proverbium examinatum (sec. gr. ἀνώμωρον, inploraverunt Vulg.). VEN. FORT. Mart. 4, 541 in ... sacerdotem ... acerba -ans. **divitiae, deliciae sim.**: VEN. FORT. Mart. 2, 77 (fluvii ponuntur pro regionibus) quod ... Tigris Eufratesque -ant, Rhenus Atax eqs. **B** quod inundatur, irrigatur, sc. locus: SCHOL. Hor. carm. 1, 2, 18 quam civitatem -ari cupiebat Tiberis (-are vel inundare codd. det.). **C** quod quolibet fatetur ... in coniuge facta -at eqs.

p. p. **redundatus**, -a, -um vi act. (fort. mediopass.): OV. fast. 6, 402 olim in foro [amne] -is fossa madebat aquis (redundanti ... aqua var. l.; [] abl. separ. ? sunt qui ad madebant referant). **vergit in vim adi.**: OV. trist. 3, 10, 52 Boreas glacie sive ... marinas, sive -as flumine, cogit aquas ([] i. flumineas).

part. praes. *redundans, -antis pro adi. vel subst. **fere i. q. abundans**: **1** pro subst. neutr. (sed masc. l. 41): CIC. orat. 168 meae aures ... curta sentiunt nec amant -ia (cf. QVINT. inst. 9, 4, 116 aures -ia ac nimia fastidiunt. *item in arte oratoria*: 12, 10, 17 Attici ... nihil inane aut -s ferebant. SCHOL. Hor. epist. 2, 2, 122 ['luxuriantia'] superflua, -ia). fat. 7 in aliis locis mundi esse pituitosos et quasi -is, in aliis exsiccatos atque aridos. AMBR. in Luc. 2, 6. off. 2, 21, 111 non superflua sed competentia, non -ia sed congrua humanitati. CAEL. AVR. chron. 2, 13, 194 (iuxta superflua). **ex -i pro adv.** (cf. ex abundanti vol. I 236, 62 sqq.): TERT. pudic. 20, 1 volo ... ex -i (redundantiā ed. princ.) ... quoddam testimonium superducere.

2 pro adi.: **a** posit. (praebemus propter res gramm. notabilia, cetera v. e. g. p. 582, 19. 22 [iuxta aliud adi., ut e. g. p. 582, 32 sqq. 57]. 582, 25. 65): **praedic.** cum esse (cf. l. 54): FRONTO p. 125, 9 tuae litterae ... eloquentes sunt, ut oratoris ..., ut de re militari, non -es. AMBR. fid. 2 prol. 2 quamvis ista argumenta ad fidem copiose -ia sint. in Luc. 1, 29 plena ... et -ia sunt divina beneficia eqs. **accedit gen.**: AMBR. epist. 1, 4, 17 ad patrem Isac, id est 'iucunditatis' capacem, 'laetitiae' -em. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 110 si humidiora atque liquorum -ia fiant corpora.

b compar.; de re: **superflua**: TERT. cult. fem. 2, 9, 1 amputatio et decussio -ioris nitoris. **divite** (qua re, indicat praepos. in): AMBR. in Luc. 5, 63 quod, sc. *opus sim.*, in aliquo merito copiosius, hoc etiam in praemio -ius. **larga sim.**: AMBR. hex. 3, 16, 65 (*in imag.*) verbum domini, quod omni aquarum cursu est -ius. in Luc. 6, 79 (*ad 9, 13 sqq.*) numero -iore panum pascuntur (maiore var. l.; *opp.* n. minore). off. 2, 15, 75 consilii ... operisque collatio, quo in plures diffunditur, eo -ior manet (antea: usu augentur). HEGES. 4, 17 p. 268, 20 ut profectus -ior sit, ubi usus minor fontis (gr. 4, 466 δαψιλής). 4, 32 dapibus (cf. gr. 4, 651 δαψιλέστερον).

adv. redundanter. **i. q. more redundanti, (nimis) abundanter, large; respicitur actio:** **dicendi**: PLIN. epist. 1, 20, 21 audis frequenter ... 'immodice et -r' (20 effusius; postea: oratorem excessisse materiam). **bibendi, fluendi** (ubique compar. -ius): AMBR. epist. extra coll. 14, 27 bibere pro remedio ... parcius, non pro deliciis -ius. in Luc. 9, 24. spir. 1, 16, 158 ille ex vitae fonte procedens spiritus ... -ius effluit.

deriv. redundantiā, redundatio.

reduntia v. p. 580, 21.]

Schrickx.

reduplicatio, -ōnis f. a re- et duplicatio vel a reduplicare. [e con. inc. AQUIVA rhet. 32 p. 47, 4 E. MART. CAP. 5, 533 (utrobique explic. ἀναδιπλωσις) pro replicatio, quod v.]

patrem.] (*item* 686 [me] meum erum captum ex servitute ... -em fecisse liberum eqs.]. 437. 931 -em in libertatem). 923 (*bacch.*) quom *dei* te -em tuo, patri reddiderunt (, *trad.*, ita ut *rēdu- vel reddu- legendum sit* [reducod. *A ceterique*]; *rēducent* tuo te *coni. Brix*). PLIN. nat. 8, 48 captivam ... Gaetuliae -em. ENNOD. opusc. 3, 178 p.377, 17. **iii** *ab inferis, mortuis sim.*: TER. Hec. 852 (*hyperbolice*) qui ab orco mortuom me -em in lucem feceris. SEN. Phaedr. 629 illum ... caelites -em dabunt (*Thesea ut*: 856 -e ... viro. cf. l.35). LVCAN. 7, 358 si Curios his fata darent -esque Camillos temporibus Deciosque eqs. (*aliter l.25*). STAT. Theb. 10, 379 *reges mortuos ceu -es vitae saevaque a morte remissos ... levant comites*. APVL. met. 11, 18, 2 ad meum ... diurnum -emque ab inferis conspectum. TERT. apol. 48, 1 Christianus si de homine hominem ... -em repromittat eqs. (*postea p.510, 33*). SER. med. 3 *Aesculapi*, -es qui tradere vitas nosti (DRAC. laud. dei 3, 242). AVSON. 9 (323 S.), 13 ut -em fatorem ab fine senectam sospes agam. 13, 73 (70 S.), 2 Pythagora ..., qui ... corporibus ... novis das -es animas (PAVL. NOL. carm. 31, 297 -em terris a. *al. apud eundem*). PS. PAVL. NOL. carm. 33, 78. SEDVL. carm. pasch. 5, 181 quam *necem* -i contemnere carne pararet (*Christus ut*: DRAC. laud. dei 2, 554 redit ... ab umbris rex -um vitae. [Vollmer; *codd. reduci cu(m) al.*]. cf. l.29). **iv** *ab exilio sim.*: CIC. Mil. 103 quid me -em esse voluistis? OV. fast. 6, 689 sic -es bene posse tegi (*sc. tibicines Romam redeunt*). Pont. 2, 8, 16. CARM. pop. Suet. Tib. 59, 2 Marium ... aspice, sed -em. SEN. Thy. 441. dial. 12, 16, 7 *Rutilia filium iam -em ... amisit*. VAL. FL. 2, 94 -i *Vulcano* superas postquam pater *Iuppiter* adnuat arces. STAT. silv. 5, 2, 53 Decii -esque Camilli. *al.* **v** *a terra in caelum (sc. apud Christ.)*: CYPR. Demetr. 26, 1 *Christus nos* ad paradisum -es facit (eleem. 26 denuo). PAVL. NOL. epist. 24, 6 a peregrinatione longinqua in genitalem domum. AVG. pat. 14, 11 (*opp. fugaces*). PAVL. PETRIC. Mart. 5, 119 hinc iam -is ... ad sidera Christi postrema ... vestigia. *al.*

β generatim (exempla selecta inde ab Ov.): PLAVT. Rud. 909 (*bacch.*) quom *Neptunus* me ex suis locis ... expedit, [templis -em] plurima praeda onustum eqs. (, *trad.*, ita ut *rēdu- vel reddu- legas* [reducod., cf. l.3]; *rēd- per coni. servat e. g. Fleckensen* templis[que] -em). TRIN. 823 quom suis med ex locis in patriam ... -em faciunt (*sc. Neptunus fluctusque maris*). CATVLL. 64, 237 cum te -em aetas prospera sistet (*Thesea ut*: AETNA 583 huc [*Goodyear, hic trad.*] *Athenas* -i ... tibi). VERG. Aen. 1, 390 tibi *Aeneae* -es socios classemque relatum nuntio (SERV. proprie -es dicuntur, qui pericula evadunt [*affert l.51*]). 3, 96 eadem *tellus natalis* vos ... accipiet -es. 5, 40 *Acestes* gratatur -es esse *Troianos* (SERV. auct. salvos [*affert l.51*]). OV. epist. 6, 112 sim -is *Iasonis* coniunx, sicut euntis eram (*item -es sunt Argonautae*: VAL. FL. 1, 379. 805. 7, 100 me ... -em patriae potuisse referri). SEN. Herc. f. 209 *Herculi* protinus -i novus paratur hostis. MART. 9, 6, 1 de Libycis -i tibi gentibus. FRONTO p.172, 2 ita te -em complectar. APVL. met. 4, 19, 1 dum -es socios ... opperior. SOL. 1, 8 *Cacus*, unde venerat, -x (reduxit var. l.). *al.* in *imag.*: CLAVD. 17, 13 (*Theodoro consuli*) te ... eadem rursus complexa potestas evehit et -em notis imponit habenis. PS. PROSP. carm. de prov. 775 aequore toto iactatos ... nunc -es iuvat excipere (*sc. sectatores philosophorum nunc Christianos factos*). BOETH. cons. 2, 8, 5 *fortuna* adversa plerumque ad vera bona -es unco retrahit (*opp. devios*).

b animalia (cf. p. 590, 11): VERG. Aen. 1, 397 (*in augurio*) ut -es illi *cyeni* ludunt ..., haut aliter eqs. (*item -x est avis*: STAT. Theb. 10, 459 [*mater redit ad pullos*]). PLIN. nat. 8, 13 *elephantum post coitum* perfunduntur amne, non ante -es ad agmen. PAVL. NOL. carm. 18, 450 -es ... reddere raptos (*boves ut*: 18, 459). *al.*

2 -es sunt res (v. etiam ad 1a, B1b): **a** *quaecumque ipsae redeunt*: OV. epist. 6, 1 litora Thessaliae -i tetigisse carina (*item -x est navis*: LIV. 21, 50, 6 una tantum perforata navi, sed ea quoque ipsa -e). STAT. Theb. 12, 4 -i ... Phoebos, *i. soli*. APVL. apol. 15, 15 (*agitur de speculo*) an ... radii nostri ..., cum alicui corpori inciderunt ..., resultent ad faciem suam -es. CLAVD. 8, 4 (*in imag.*) limina ... non passi circum privata morari exultant -es *Honorio* Augusto consule fasces. rapt. Pros. 3, 242 ut *auriga* ... -es ... detorsit habenas (*pro toto curru ut*: CORIPP. Ioh. 3, 237). DRAC. laud. dei 1, 703 (*sec. Ios. 3, 16*) dum *alveus* -es sentiret aquas et sisteret amnes (2, 168). *al.* **b** *motus, cursus sim. (hucine p. 588, 73?)*: SEN. Tro. 167 effare -es] (edoce *cod. unus*) quis deus claudat vias *Graecis* (STAT. silv. 2, 7, 49 tardi -es v. Vlixis [tarde -is *Barth, ut ad p. 588, 68 pertineat*]). STAT. Theb. 4, 768 -es ... flectere gressus. PRVD. cath. 5, 104 *alites* -i non revolant fuga.

B translate, sc. sine respectu motus localis; significantur: **1** *quae rursus apparent, eveniunt, praesto sunt*: **a** *incorporea (v. etiam ad b)*: **a** *tempora, sc.: aetates vitae (aedificiorum per prosopop. l. 74)*: MANIL. 3, 12 -es annos *Aesonis rursus juvenis facti*. PAVL. NOL. carm. 28, 203 *aedificia vetera* deposito ... situ -em, sumpsere iuventam (, *vetere cod. unus*). *dies, anni, tempora anni*: PAVL. NOL. carm. 18, 237

die -i (*vix ad II trahas cum Kamptner, comm. 2005, 236, sc. ut dies sit, qui boves raptos reducet*). DRAC. laud. dei 1, 423 [*nisi ad A2a*] -em super astra d. de sole rubente). 23, 14 -i ... vere. PAVL. PETRIC. Mart. 6, 352 -is ... circulus anni. DRAC. mens. 21 hiems. **β** *status, actiones*: PAVL. NOL. carm. 24, 208 -i salute, *sc. per Christi mortem* (SEDVL. carm. pasch. 3, 187 -i divino more s. [*spectat ad Matth. 12, 13*]). DRAC. laud. dei 1, 516). DRAC. laud. dei 3, 724 sit fortuna -x (Romul. 6, 40 f. ... mihi -em ... novarunt). satisf. 274 (*de actione saepius iterata*) dat ... veniam post vulnera pardus nec -es morsus dat. *al.*

b corporea (addidimus sensus, quibus corporea percipiuntur; ad A2 trahere possis e. g. l. 13 sq.): CLAVD. carm. min. 27, 41 *phoenix* -is ... parans exordia formae. PAVL. NOL. carm. 21, 807 aquam ... -em (*sc. aquaeductu reparato; cf. 809 fluctu remeante*). epist. 23, 13 velut coma -i ita gratia reflorante integrabitur *peccator*. DRAC. laud. dei 1, 631 -es rum-punt de cortice fructus. 1, 634 ligna renascentur -i sub germine. 2, 662 -es ... sereno lumine sunt (, *acies*) (*oculi, i. visus Tobiae restitutus [Tob. 11, 15]; item de sensibus*: 3, 745 sint -es sensus. ARATOR act. 2, 226 -x ... visus [*respic. Matth. 9, 30*]). *al.*

2 qui (quae) ad aliquem statum, aliquam actionem sim. redeunt (sc. homines eorumve mentes, facultates; civitas, si huc pertinet, l. 54 sq.): AVG. quaest. euang. 2, 33, 2 'in se ... reversus' (*Luc. 15, 17*) ... in conscientiae interiora -em faciens, intentionem suam (, *re-*, seducens *al. var. II*). PAVL. PETRIC. Mart. 6, 92 turbatae ... mentes in semet -es. AVELL. 127, 3 ad recta -es iure culpandi sunt, si eqs. 128, 2 quem optes -em (*sc. ab errore*). ARATOR act. 1, 137 (*sec. act. 2, 4 sqq.*) lingua apostolis fit facunda -x, *sc. post confusionem factam (gen. 11, 9)*.

II sensu act., i. qui reducit: **A** -es sunt dei (*praepositur fere nomen, sed epitheton -x l. 41. 45*): **1** *Fortuna (Kajanto apud Kremer, Homenagem a J. M. Piel, 1988, 35 sqq., ostendit cognomen non solum ad reditum imperatoris [e. g. l. 37] pertinere, sed etiam ad salutem, incolumitatem eius aliorumve; aliter l. 7 sq.)*: **a** *in nummis*: INSCR. numm. imp. I² p.45 n.56a (*fere a. 20/19 a. Chr. ut n. 53a. 53b. al.*) Fortun(ae) reduc(i) Caesari Aug(usto). *et saepe, e. g. IV 1 p. 175 n. 622 (a. 193/6) Fort(unae) r(educi) Aug., usque ad VII p. 367 n. 51 (a. 316)*. **b** *in titulis (exempla pauca selecta post R. GEST.; plura v. vol. VI 1, 1193, 43 sqq.)*: FERAL. Cum. Dec. 15 (Inscr. Ital. XIII 2 p. 279; *bis*). R. GEST. div. Aug. 11 aram (F.) r(educis) ... (pro) red(itu me)o senatus consecravit (*gr. Τύχης σωτη-ρίων. cf. de eadem re Cass. Dio 54, 10, 3 Τύχη ... ἐπαναγώγῳ*). CIL XI 5643a (*saec. I/II*) Fortuna(e) reduc(i). INSCR. Alger. II 4631a (*saec. II²*) F. -i Aug(ustae) (CIL VIII 23107 [*a. 196*]). *et saepe in tit. ex Africa; cf. l. 33*). CIL XIII 1673 (*a. 198*) Bonae Menti ac r(educi) F. INSCR. Année Épigr. 1957 n. 68 (*e Maur. Caes.*) F. -i pro salute domini n(ostri) ... (M.) A(u)rel(i) Antonin(i) Aug(usti). *al.* **c** *apud auctores*: MART. 8, 65, 1 F. -is ... templa. CLAVD. 28, 1 F. -i si templa priores ob reditum vovere ducum.

2 alii (cf. p. 588, 69 sq.): OV. epist. 13, 50 sua det -i vir meus arma Iovi (CIL VI 428 [*a. 230*] templum I. -is). CIL IX 4644 (*a. 5 a. Chr.*) lumpheis Dian(ae) -is sacr(um) (INSCR. numm. imp. V 2 p. 361 n. 300 [*a. 259/68*]). p. 564 n. 65 [*a. 293/6*]). INSCR. numm. imp. II p. 19 n. 35 (*a. 70/2*) Nep(tuno) red(uci) (Année Épigr. 1940 n. 1 [*Tusculi; saec. I²*]). CIL XIII 10024, 119 [*in gemma*]. *al. in inscr.*). p. 104 n. 760 (*a. 77/8*) Felicitat(is) -is (v. *Erkell, Augustus ...*, 1952, 122 sq.). ACT. Arv. a. 89 (CIL VI 2066) 43 *Vicloriae* -i (INSCR. Année Épigr. 2003 n. 1386 [*e Pannonia; a. 180/92*]). CIL XIV 2258 [*a. 244*]). CIL III 3429 (*a. 215/7*) dis -bus. INSCR. numm. Riv. Ital. Numism. 1, 1888, 148 (*sub Gallieno*) Roma -x (*nisi ad IB2 pertinet; ita Gnechi ibid. 148 sq. coll. e. g. R. resurgens [v. Inscr. numm. imp. Vesp. II p. 51 n. 310]*). *al.*

B cetera exempla: -es sunt homines: CVRT. 9, 6, 9 eo pervenimus ..., unde nisi te *Alexandro* -e nulli ad penates suos iter est. MART. 6, 83, 8 *filio* esse ... et comiti contigit et -i *patris exulis*. 10, 70, 9 consul praetorve ... -esque choreae, (*trad.*, coronae *Munro*, cohortes *Friedländer*). -x est *res*: SEDVL. carm. pasch. 2, 18 nec -em spes ferret opem, *sc. hominibus a paradiso expulsis*, ... ni eqs. BOETH. cons. 3 carm. 9, 21 quas animas ... ad te, deus, conversas -i facis igne reverti (*cf. Procl. hymn. 4, 2 ἀναγώγιον ... πῦρ*).

compos.: irredux. *cf. Onom.* *Viredaz.*
?reefficio, -ectum, -ere. a re- et efficere. i. q. rursus effi-cere (*si recte legitur*): GLOSS.^L I Ansil. RE 204 reconciliati: ex inimicis amici -ti (recti var. l.).
Güner.

[re]ligo, -lēgī, -ere in var. l. *vix recta* VET. LAT. I Macc. 2, 19 -erunt in mandatis regis (*ita cod. X; eleg- ceteri codd. rec. L, consentiunt rec. B et V, gr. ἡγετίσαντο. 'an praeel-?' quidam in schedis nostris*).]

?reemineo, -ēre. a re- et eminere. NOT. Tir. 25, 20^b (20^a praeminet) re(eminet) (*de praemem- cogitat Heraeus, Arch. Lat. Lex. 12, 1902, 44*).

reoo v. redeo.

reexinānio, -īre. a re- et exinanire. i. q. *rursum exinanire* (sc. *mortarium ante impletum vel res eo missas*; cf. vol. V 2, 1505, 74sq.): APIC. 4, 2, 15 adicies in mortarium piper ..., -es in caccabum (6, 6, 1, 8, 6, 11. cf. in caccabo: 5, 2, 1, 6, 2, 1). 6, 2, 3 ius tale parabis: piper ..., -es super anatem. 6, 8, 11 lac temperas et -es [in] mortarium supra pullum.

reexplico, -āvi, -āre. a re- et explicare. [ed. Migne gr. 13, 1660^A pro replic- ORIG. in Matth. ser. 42 p. 83, 3.] i. q. *desinendo redire ad statum priorem*, sc. *otii (intrans., ut vid.)*: REGVLA mag. 50, 20 ut *monachi*, antequam incoent laborare, orent et, postquam -erint, reorent.

reex(s)pecto, -āre. a re- et ex(s)pectare. i. q. *iterum exspectare*: VVLG. Is. 28, 10 manda, remanda, ,expecta, -a, ,expecta, -a (, vertuntur voces hebr. $\text{רָצַף} \text{רָצַף}$, ut 28, 13 [utrobique respecta, redspecta, spectata var. ll.], explic. Hier. in Is. 9, 28, 14 l. 24sq. G. exspecta, rursus exspecta).

refabrico, -āre. a re- et fabricare. i. q. *rursum fabricare*: *arma*: PORPH. Hor. carm. 1, 35, 38 utinam ferrum, quod retu[n]dimus in nostris ... bello civili, diffingas, id est -es, adversum barbaros. *aedificia*: COD. Iust. 8, 10, 5 (a. 290) collapsum balneum -are. CASSIOD. Ios. antiq. 11, 169 p. 316 muros vestros -are ([gr. ἀνασπίσω]). 13, 181 p. 373 m. Hierosolymorum -andos et ... partem muri templi reconstruendam [gr. ἐπισκευάσαι]). Schrickx.

refacio, -ere. a re- et facere compositum, ut *opponatur verbo sive simplici q. e. facere sive usitato q. e. reficere*. [falso trad. refactus pro praefractus GLOSS.¹ I Ansil. RE 484-493 (cod. Paris.) -tus: obstinatus. oblutans. pervicax. pertinax eqs. (v. vol. X 2, 655, 25).]

?1 i. q. *irritum facere (praeverbio notionem verbi simplicis invertente; si recte legitur)*: PLAVT. Truc. 877 factum cupio, nam -ere si velim, non est locus (-ere *codd. vet., pars edd.* [cf. Lindsay, comm. 1900, ad Plaut. Capt. 767], nefac- *codd. rec., edd. plerique*). 2 i. q. *rursum facere, creare (praeverbio ad actionem iteratam spectante)*: PS. MAX. TAVR. bapt. 2, 4 l. 101 S. (*agitur de resurrectione mortuorum; cf. l. 103 reparare*) deus, qui fecit homines, cum antea non fuissent, facile promisit eos -ere, qui fuerunt (refic- *var. l., cf. p. 644, 24sqq.*). serm. 113 p. 755^c reficit ..., im(m)-o -it nos Christus, cum aut ... committenda praevenit scelera aut ... perpetrata remittit. Götner.

refactor, (-ōris) m. *formatum, ut opponatur nomini q. e. factor, cf. refacio*. i. q. *refector*: AVG. in euang. Ioh. 38, 8 *Christus est hominis ... creator et recreator, factor et refactor*. Krylová.

refallo, **refalso** v. refello. **refarcio** v. refercio.

[refatigabilis et refatigat finguntur ad continuandas series in cod. Gotvicensi saec. IX NOT. Tir. 72, 39^a et 34^a (antecedunt infa-).]

[refatiuncula v. ?refutatiuncula.] refatur v. p. 531, 35sqq.

refecio v. reficicio. **[refectarius** v. p. 594, 46.]

***refectio**, -ōnis f. a reficere. scribitur -fi- hic et illic in cod. F DIG. *abbreviatur refec* CHART. lat. ant. XLIV 1298 a 3. 12 (v. l. 59sq.), fort. ref *ibid.* b 7. GLOSS. II 229, 39 ἀντικατάστασις: restitutio, -o, redhibitio. 593, 54 stips: -o epul(orum) multorum simul collectorum. GLOSS.¹ II Philox. RE 85 -o: ἐπισκευή, ἀνανέωσις. legitur non nisi in *orat. soluta inde* a VITR., LABEONE, praecipue apud Christ.; raro plur., e. g. l. 65. 71. p. 592, 28. [restit. pro infectio l. 61; e falsa vers. gr. 2, 57, 2 ἀναλευψή HIPPOCR. vict. 2 l. 572.]

i. q. *actio vel effectus reficiendi; -o pertinet ad*: I *res ab hominibus effectas, cultas sim., quarum damna sarciuntur, vitia amoven- tur sim. (rem, quae reficitur, indicat gen. e. g. l. 55. 67. p. 592, 3sqq.)*: A *varias*: VITR. 1 praef. 2 ad apparationem ballistarum et scorpionum reliquorumque tormentorum -em fui praesto. COLVM. 4, 32, 4 (*de agri castratione*) -o harundineti (res- *edd. vet.*). 12, 3, 9 quae -em desiderant, fabris concinnanda tradantur. AFRIC. dig. 14, 1, 7 pr. in -em navis (*ibid. iterum*. VLP. dig. 14, 1, 1, 11). CHART. lat. ant. XLIV 1298 a 3 (*saec. II ex.*) refec(tio) ar(m)(orum) (a 12 refec(tio) arm(orum)). VLP. dig. 34, 2, 27, 4 quod eius *auri infecti legati* ita factum est, ut eo ... non possis uti sine -e. PANEG. 8, 18, 6 in -e (inf- *trad.*) fortunae, i. *salutis publicae, sc. per tuam providentiam effecta*. COD. Iust. 11, 63, 4 pr. (a. 384/9) super patrimonialium -e fundorum, sc. *antea neglectorum*. NOVELL. p. 592, 6. B *aedificia, vias, opera sim. vel partes eorum*: VITR. 6, 3, 2 ea *displuviata cava* habent in -bus molestiam magnam. LABEO dig. 19, 2, 58, 2 ad -em fornacis, sc. *balinei*, fistularum similiumque rerum (*postea*: in earum rerum -em). VAL. MAX. 9, 3, 8 ad -em Capitolii (INSCR. Année Épig. 2008 n. 358 [Herculane]; a. 70/75). SVET. Iul. 15). FRONTIN. aq. 87, 3 quotiens -o aliqua intervenisset, sc. *aquae Claudiae* (cf. COD. Iust. 11, 43, 7 aqueductus [*antea*: reparationem]). NERAT. dig. 25, 1, 15 modica aedificiorum ... -o (CIL X 2015, 14 in -bus cubiculorum sacrorum et aedificii. al.). INSCR. Année Épig. 2000 n. 344b, 26 (*Miseni; a. 144*) in -e munitionis. POMPON. dig. 8, 4, 11 pr. AFRIC. dig. 39, 2, 44, 1 quas *impensas* in -em, sc. *aedium*, fecerim. GAIUS dig. 39, 2, 20 -o aedium ad eius ipsius onus non pertinet (39, 2, 32 PAVL. dig. 24, 1, 14). VENVL. dig. 43, 19, 4 pr. quae ad

-em, sc. *itineris*, utilia essent (43, 21, 4 non ... tam necessariam -em iterum quam rivorum esse [*antea*: de rivis reficiendis]). 43, 19, 4, 1. VLP. dig. 8, 5, 8 pr. -o parietis ad vicinum pertinet ([*postea*: paries ... restitutus]). PAVL. dig. 8, 2, 19, 1). 43, 23, 1, 7 cloacarum -o et purgatio. PANEG. 8, 21, 2 exstruktionem veterum domorum et -e operum publicorum et templorum instauratione. NOVELL. Theod. 24, 1 castrorum ... lusoriarum, que ... curam -emque (, de navibus agitur, ut ad A pertineat; inde COD. Iust. 1, 46, 4, 1 [a. 443]). al.

II *animantes (sc. homines praeter l. 39. 50) vel eorum animos, corpora sim., quae variis damnis, defectibus, vitiis affecta sunt (animantem, qui reficitur, eiusve partem indicat gen. e. g. l. 36. 52. 59sqq. 72 [cf. adi. l. 22sq. 66. p. 593, 40, pron. poss. e. g. l. 28. 51. p. 593, 67], sed acc. in struct. quasi verbali p. 593, 51; ceterum gen. indicat damnum sim. vel statum malum, ex quo -o eximat, l. 37. 41. 55. p. 593, 58 [sed praepos. ab p. 593, 45], qua in re consistat -o, e. g. l. 43. p. 593, 23 [sed praepos. de p. 593, 46]; per praepos. indicatur -is auctor l. 61; opp. defectio e. g. l. 60. p. 593, 50. 55)*: A *proprie*: 1 *quolibet contextu; -o efficitur praevalente respectu*:

a *quiete firmandi vel requiescendi, dormiendi sim. (maxime cum respectu corporis, sed animae l. 21)*: FEST. p. 166 (*siquidem huc pertinet, contextu enim caret*) -em corpo(rum) (AMM. 24, 2, 4. CLAVD. DON. Aen. 1, 175 p. 41, 21 animae aut corporis. AMBR. spir. 1, 9, 102 c. fatigati. al.; cf. l. 52. p. 593, 54. 60 [distingue p. 593, 48] et AMBR. vid. 7, 38 -o corporalis. HIL. AREL. vita Honorat. 9 l. 20 corporeae). SEN. dial. 9, 17, 6 et somnus -i necessarius est (cf. -o somni p. 593, 26. 28). PLIN. nat. 37, 63 scalpentibus ... gemmas non alia gratior oculorum -o est (*antea*: aspectu smaragdi recreatur acies). QVINT. inst. 10, 3, 26 tempora *noctis* ab ... natura ad quietem -emque nobis data. decl. 301, 10 quae *frugalitas* vobis ... velut -em quandam et quietem praebet. PLIN. paneg. 15, 4 quae -es tuas arbores, quae somnum tuum saxa praetexerint. 81, 1 instar -is existimas mutationem laboris (*postea*: remissio). APVL. met. 4, 7, 2 nec nostris ... laboribus solacium de tam sera -e tribues? 8, 19, 2 de cibo vel poculo vel omnino ulla -e nunc cogitatis? 9, 12, 2 quamquam ... fatigatus et -e virium ... indiguus. VET. LAT. psalm. 22, 2 (cod. 300, *sim. al. et VVLG.*) dominus super aquam -is educavit me (*explic. p. 593, 41, cf. p. 593, 36 sqq.; gr. resp. ἀναπαύσεως* ut Sirach 40, 5 in tempore -is in cubile). HIL. in psalm. 118 he (= 5) 2 cum ... -i vianium congrua ... mansionum intervalla dimensa sunt. AMM. 20, 8, 6 in laborum -e (RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 8, 1 [Migne gr. 35, 1237^B ἀνέσεσθαι]). HIER. psalt. sec. Hebr. 144, 16 imple omne animal -e (Vet. Lat. cod. 306, *sim. al. et Vulg.* benedictione). AVG. nat. et grat. 61, 71 desideria carnis ... accipio, sicuti est fames, sitis, -o lassitudinis. quaest. hept. 1, 34 mortalis carnis (CASSIAN. conl. 2, 1, 1 FVLG. RVSP. epist. 14, 24 l. 991. cf. p. 593, 55). CASSIAN. conl. 10, 10, 8 a palpebris meis -em nocturnae quietis exclusam (13, 6, 2 inst. 1, 1, 4). al.

b *convalescendi, artis medicae sim. (cf. l. 64)*: CELS. 3, 15, 3 quod, sc. *Heraclidis curationem*, ut sustinere aliquis possit, tamen etiam febre liberatus vix -i valebit. 3, 22, 2 quom longo morbo vitiata corpora, etiamsi illo vacant, -em tamen non accipiunt. 4, 13, 6 si in -e quoque manserit tussis. 4, 14, 4. SEN. epist. 78, 17 *morbus* dat -i locum. APVL. met. 10, 4, 2 ut *noverca* -i ... se ac saluti redderet (10, 3, 5 medela ... et salus). VEG. mulom. 2, 6, 7 quinque ... diebus operam -i eius *animalis* impendes. AVG. serm. 9, 10 peiorem horam deputant aegri -is suae quam accessionis. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 43 prae(re)sumptis viribus ex corporis -e. HIPPOCR. aphor. 4, 27 in -bus huiusmodi (*gr. ἀναλήψεσι*). COD. Iust. 6, 23, 28, 4 (*agitur de testibus a testamenti factione corporali malo abactis*) si longiore spatio -o fortuiti casus indigeat. al.

c *stipitis, eleemosynae dandae inopibus (sc. apud Christ.; quaedam simul ad d spectant)*: VET. LAT. II Cor. 8, 13 (cod. 77, *sim. al.*) non ut aliis -o sit, vobis autem tribulatio (*gr. ἀνεσις, cod. 75. al. et Vulg.* remissio). AMBR. in psalm. 45, 4, 3 -o inopum (PAVL. NOL. epist. 34, 1 [opp. deflectione]). LEO M. serm. 13 fiat -o pauperis abstinentia ieiunantis (SALV. eccl. 4, 35. MAX. TAVR. 27, 1 quid ... sibi vult pauperum per nos -o, quid nudorum protectio? [*antea*: alimonia]. al.). al.

d *cibi vel potus sumendi aut praebendi (sc. reficiuntur esurientes, deficientes sim., sed aegroti e. g. l. 75. p. 593, 25; cf. p. 593, 71sqq.)*: a *exempla varia; reficiuntur*: ① *quilibet*: IVL. VAL. 3, 22 l. 484 oppidum ... abundans omnibus -i humanae necessariis (*postea*: recipiendis viribus. simul pertinet ad a ut: AVG. civ. 16, 29 p. 173, 20 [spectat ad gen. 18, 4sq. 19, 2sqq.] ut Abraham et Loth hospitibus tamquam mortalibus et h. -e indigentibus ministrarent. aliter p. 593, 40). CLAVD. DON. Aen. 1, 210 p. 49, 30 (*ad l. 214 victu revocant vires*) plus sibi ingerunt ... quam -o postulabat. HIER. epist. 22, 17, 2 sint tibi cotidiana ieiunia et -o satietatem fugiens. ANON. in I Cor. 56B (*de domini corpore*) iste panis non ad -em ventris, sed ad animae pertinet salutem. POSSID. vita Aug. 19, 3 usque in horam -is (*an ad p. 593, 6sqq.?*). CAEL. AVR. acut. 1, 11, 82 (*antea*: non ... sine cibo) post -em ... erunt somno dimittendi (cf. SORAN. p. 51, 13 post

-em dormiat [gr. p. 100, 32 τροφής]). EVGIPP. Sev. 39, 2 quadragesimae ... temporibus una per hebdomadam -e contentus. CASSIOD. inst. 1 praef. 5 a medicis quaerunt, quas escas primum, quas secunda -e percipiant. GREG. M. in euang. 36, 3 ad illud ... supernae -is convivium ... vocari ... gratulamur (in imag. ut moral. 1, 29 infirmis auditoribus ... apostoli -is s. gaudia praedicant). al. ① *monachi* (saepe respici vid. id. quo ieiunii diebus utuntur; disting. cena vel prandium l. 12. 14. 16sq., sed v. l. 18sq. 21): RVFIN. Basil. reg. 89 interrog. qui satis ieiunat et in -e non potest communem cibum cum omnibus sumere (gr. 129 μεταλήψει). PAVL. NOL. epist. 15, 4 p. 114, 3 donec ... tristis de fame prandii placaretur nobis de -e cenandi. SVLP. SEV. dial. 1, 14, 1 ad legitimam horam -is (3, 10, 1. BENED. reg. 41, 9 sive cena sive -is h. REGVLA mag. 28 tit. de diebus ieiuniorum vel h. -is. GREG. M. dial. 3, 5, 3. al.; hucine p. 592, 74?). CASSIAN. inst. 3, 12 in sollemnibus prandiis vel canonica ieiuniorum -e. VITAE patr. Iurens. 72 post -em fratrum (BENED. reg. 24, 5). CAES. AREL. reg. virg. 71, 5 ad prandium binos caldellos, ad -em ternos caldellos accipiant, ad cenam vero bini caldelli sufficiunt. 71, 6 ad prandium, ad cenam, ad -em. BENED. reg. 39, 4 sive una sit -o sive prandii et cenae (REGVLA mag. 27, 7 tam in -e sextae quam nonae horae vel c.). REGVLA mag. 53, 35 ut una sit in ipsis diebus, i. ieiuniis, ad diem -o. 57, 8 ad -em prandii (adde l. 18). al.

β *pendet gen. cibi, escae, potus (vice versa l. 27; cf. cenae l. 18sq., prandii l. 21)*: AMM. 16, 12, 11 post otium cibique -em et potus (CASSIAN. inst. 4, 16, 3 extraordinaria ac furtiva c. -o. CAEL. AVR. acut. 3, 3, 14 perseverandum ... in alterna dierum c. -e. chron. 3, 8, 146 ante utramque c. -em. EVSEB. GALLIC. hom. 4, 7 c. somnique. al.; cf. AVG. gen. ad litt. 12, 17 p. 404, 3 phreneticus nullum -is cibum accipiebat a suis). CASSIAN. conl. 2, 17, 2 escae somnique (MAR. MERC. Conc. I 5 p. 33, 21).

2 *in religione, doctrina Christianorum (Iudaeorum l. 32) fidelibus efficiuntur salutaria a deo, Christo vel per sacramenta ecclesiae, scripta sacra sim. (hic illic usus sub Ia et d illustratus sensu spiritali intelligitur)*: VET. LAT. Iudith 9, 8 (cod. 109) tabernaculum (i. tab-) -is nostr(a)e (gr. τῆς καταπαύσεως, cod. 131. al. requiei, Vulg. 9, 11 aliter). AMBR. Iob 4, 3, 11 in qua morte Christi futura erat universorum laetitia, universorum -o. in Luc. 6, 18 (ad 7, 38) in quibus lacrimis non solum redemptio peccatorum, sed etiam iustorum -o est. patr. 10, 44 super aquam educatus -is per sacramenta regenerationis (alludendo ad p. 592, 34 respic. baptismus ut: PAVL. NOL. epist. 28, 2 p. 243, 1 Christus nos iam per a. -is sibi genuit. CASSIOD. in psalm. 22, 2 l. 52 a. -is est baptismi lavacrum. cf. PAVL. NOL. epist. 32, 2 in loco -is humanae, i. in baptisterio). in psalm. 36, 61, 4 haec -o spiritalis est, haec -o requies est mentis internae (spectat ad p. 592, 34). PAVL. NOL. epist. 25^a, 2 p. 231, 18 ut quibus in hoc saeculo tribulatio fuerit, ibi (sc. in futuro saeculo) -o praeparetur. AVG. conf. 5, 1, 1 ibi (sc. apud deum) -o et vera fortitudo. in psalm. 54, 18 quanta consolatio, quanta -o 'a pusillanimitate et tempestate' (54, 9) contra malos. quaest. euang. 2, 21 intus non est -o de laetitia doctrinae salutaris. serm. 131, 1 Christus de corpore ac sanguine suo dedit nobis salubrem -em (respic. eucharistia ut: SACR. Leon. 447 corporis et sanguinis Christi ... -e vegetati). 212, 1 nec ullam quaerat -em, quia nullam patietur defectionem corpus spiritale. CHROMAT. serm. 12, 6 qui Christus ad -em corda credentium panis caelestis descendit. MAX. TAVR. 3, 2 pandere euangelicae -is eloquia. VITA Nicet. 7 post divinae orationis -em. SACR. Gelas. 382 (in missa chrismatis) quam pinguedinem olei ... producere dignatus es ad -em mentis et corporis. al. respicitur resurrectio carnis: TERT. resurr. 2, 13 solius carnis et defectionem agnoscimus et -em, ... adserimus (i. om. pars cod.; cf. 11 carnis resurrectione).

β *metonymice significatur res corporea*: 1 *quaelibet*: PLIN. nat. 23, 80 lassitudinum et perfrictionum -o est oleum oenanthinum (HIL. in psalm. 131, 7 stratum requies humanorum laborum est et fessorum corporum -o. AMBR. in Luc. 8, 18 aqua ... -o est animae in doloribus constitutae. al.). APVL. met. 5, 5, 6 nec lavacro nec cibo nec ulla denique -e recreata Psyche. 2 *locus, ubi quis reficiatur (gr. resp. κατάλυμα)*:

VET. LAT. exod. 4, 24 (cod. 100, sim. al.) factum est ... in via ad -em ovviavit (i. obvi-) illi angelus (Vulg. in diversorio. inde LIB. iubil. 48, 2 in qua via praeteristi eum in -e). 15, 13 (Aug. serm. 363, 3, sim. al.) exhortatus es in virtute tua, in -e sancta tua (Vulg. ad habitaculum; nisi ad p. 592, 18 sqq.). Marc. 14, 14 (cod. 3, sim. al. et VVLG.) ubi est -o mea, ubi ... edam pascha? et ipse vobis ostendit locum medianum stratum (cod. 8 refectionem, v. p. 594, 43sq.; sim. Luc. 22, 11 [cod. 3; Vulg. diversorium]). AVG. trin. 11, 6, 10 deputetur non tamquam patria civis, sed tamquam -o vel etiam mansio viatoris. 3 *cibus, victus (cf. p. 592, 63sq.)*: HEGES. 1, 45, 11 ut eo gladio pomum solitus incidere -is aliquid assumeret (cf. gr. 1, 662 ἐσθίειν). RVFIN. Greg. Naz. orat. 4, 4, 6 -is reliquias (Migne gr. 36, 433^c τὰ τοῦ κόρον λείψανα. spectat ad Matth. 14, 20. 15, 37 ut [simul in imag.]: EVSEB. EMES. serm. 22, 1 quae reliquiae de incorporali -e

hesterno nobis resederant die). hist. mon. 7, 10, 2 cum die Paschae ex his, quae fuerant apud eos, sc. e panibus et oleribus, -o pararetur ([cf. gr. 8, 38 διατώντο]. AVG. c. Maximin. 2, 26, 5 l. 160 cum esset parata -o [spectat ad gen. 18, 5sqq.]. VITA Roman. rec. [BHL 7306] 2 fratrum ... -o ad vesperum parabatur. al.). AVG. serm. 239, 3 vidua obtulit -em (spectat ad III reg. 17, 12sqq.). POSSID. vita Aug. 31, 3 cum ei morienti -o inferretur. CASS. FEL. 1, 12 -em accipiat simplicem, ut sunt ova eqs. (REGVLA Tarnat. 9, 11). PS. AMBR. act. Seb. 4, 13 in caelo ista -o non potest in digestionem prorumpere (antea: esca). REGVLA mag. 1, 32 ad -em coquendam. al. in imag. (addas p. 593, 75): AMBR. Hel. 3, 4 ieiunium -o animae, cibus mentis est. in Luc. 8, 28 ut spiritali -e pinguescerent populi in prophetarum pascu. GREG. M. dial. 1, 10, 20 dum facta mihi veterum narrat, nova -e me satiat (moral. 5, 14 contemplationis -e. 35, 16. cf. ISID. alleg. 250 aeterna beatitudinis -e). al.

Rocchi. **refecto**, -äre. a reficere, refectus (cf. affecto ab afficere). i. q. reficere (sc. doctrina): VIRG. gramm. epist. 1, 7, 2 ait ad me senex: '... interroga me, si quid cordi est, et ego boni vice hospitii -bo te'. Bl.

refector, -ōris m. a reficere (cf. refactor). abbreviatur l. 25. i. qui reficit, sc. in statum priorem, salvum sim. redigendo vel iterum, denuo faciendum (statuae imaginem mutando l. 23; indicatur, quis vel quid reficiatur, fere per gen., sed per adi. l. 25; a quo statu, per praepos. ab l. 31); reficiuntur: 1 res: SVET. Vesp. 18 Coae Veneris (sc. statuae vel tabulae pictae), item Colossi (sc. statuae Neronis) -em ... magna ... mercede donavit (v. e. g. Ramondetti, comm. 2008, ad l.). CIL V 7569 (saec. I med./II med.) -r pectinar(ius) (IX 1711 refector(p.)). 2 homines vel ad eos pertinentia (de deo Christianorum praeter l. 35sq.; v. etiam p. 591, 36sq.): NOVATIAN. trin. 7, 5 deus ... in novo testamento spiritus esse profertur, ut (-r) et creator in delictis suis mortuorum per indulgentiam ... comprobetur (i. et coni. vet. recepta ab eud. vet. et rec., refector edd. princ. et vet. quaedam). AVG. in psalm. 70, serm. 1, 14 l. 62 ut defecti et confusi quaerant illuminatorem a confusione et -em a defectione. CARM. adv. Marc. 2, 211 Christus, qui a nativitate caecum sanavit et mortuum ad vitam revocavit, ipse novi factor, veteris bonus ipse -r, aut quae defuerunt supplens aut perdit reddens. PS. HIL. gen. 186 post diluvium vir ... unus residet generis populique -r (sc. Noe, cf. gen. 5, 29, 9, 19). GREG. TVR. Franc. 6, 20 vir quidam aelimosinarius valde pauperumque -r. PS. GREG. TVR. Thom. 61 Iesus adiutor est servulorum suorum, -r est laborantium.

cf. Onom. Krylová. **refectōrius**, -a, -um. a reficere. [falso trad. GLOSS. III 326, 19 ὀνυχοτόμου: -um (-sect- restituas).] i. q. ad reficiendum pertinens: 1 neutr. pro subst. de parte aedificii, ubi homines reficiuntur vel se reficiunt cenando, de cenaculo (cf. p. 593, 62sqq.): VET. LAT. Marc. 14, 14 (cod. 8) ubi est -um, ubi cum discipulis meis manducem pascha? (gr. κατάλυμα, cod. I hospitium, 13 diversorium, 3. al. et Vulg. refectio). FERREOL. reg. 24, 11 in ecclesia vel in -o (-tar- perperam in cod. A saec. IX). MART. BRAC. refect. tit. in -o. GREG. M. dial. 2, 22, 1 ostendo vobis, in quo loco oratorum, in quo -um fratrum ... aedificare debeatis. ISID. reg. monach. 9, 2 -um ... unum erit. 2 adi., sc. de eo, quod reficit: AMBR. epist. 1, 3, 14 quae sint epulatoria opera, audi: 'et erunt sabbata terrae vobis escae' (lev. 25, 6); epulatoria enim et -a requies in deo, quae facit animi tranquillitatem.

cf. Onom. Castelletti. **1. refectus**, -a, -um v. reficio. **2. refectus**, -ūs m. a reficere. i. q. actio vel effectus reficiendi:

1 reficiuntur vires, sc. quiescendo sim.: APVL. met. 5, 3, 2 Psyche ... lavacro fatigationem sui diluit visoque ... suggestu propter instrumentum cenatorum rata -ui suo commodum ... accumbit. 8, 18, 6 -ui paululum conquiescere corporaque sua diverse laniata sedulo recurrare. 9, 22, 4 asinus helcio ... absolutus -uique ... redditus. 2 reficitur reditus, fructus e possessione, re sim. refectus, redactus (cf. p. 644, 65 sqq.): SCAEV. dig. 36, 1, 80, 12 ut, quidquid ex parte tertia hereditatis pervenerit ad eos heredes, id redderet ... alumno testatoris, cum fuerit annis quindecim: ... subiunxit haec ...: 'interim ex -u paupertatis, qui ad vos pervenerit, alatis eum ex usuris ... redactis' (i. sc. meae [cf. vol. X 1, 854, 6sqq.], sed de p. alumni cogitat e. g. Mommsen; cf. gr. Basilic. 35, 11, 80, 12 ἐκ τῆς προσόδου τῶν πραγμάτων μου). Krylová.

* **refello**, -fellī, -fellitum, -ere. a re- et fallere (cf. SERV. auct. l. 74. PRISC. gramm. II 438, 24). NOT. Tir. 56, 18sq. refallit. refefellit. de formis: traditur stirps praes. refall- COMPVT. Carth. 2, 17. NOT. Tir. l. 68 et hic illic in var. ll., refals- p. 595, 1; imperat. -ito p. 596, 44, -itote p. 596, 67; perf. act. refelli testatur PRISC. gramm. II 526, 16, sed refefell- trad. l. 69; p. p. -tus non nisi p. 596, 31. de notione: SERV. Aen. 4, 380 -o: redarguo (addit auct.: vel retardo, vel falsa esse convinco; 'o' enim ab eo quod est 'fallo' venit). SYNON. Cic. p. 441, 31 -it. refutat. redarguit. revincit. GLOSS. -o: διελέγχο. ἀποτρέπω. recuso, redarguo, dis-

Stehlij

solvo. convinco. IV 561, 7 refalso (-fell-, -fall- var. ll.): refuto, rennuo aut redarguo, vinco. GLOSS.^L II Philox. RE 86 -it: διελέ(γ)χεῖ, ἀδρεῖ. *sim. al., e. g. l. 27sq.; disting. purgare vol. X 2, 2687, 50sqq. legitur rarius in versibus inde a TER., LVCIL., ACC., LVCR., saepius in orat. soluta inde a RHET. Her., CIC. (plus 65^{ies}). [confunditur in codd. c. repellere l. 46. p. 596, 20. al. (pro quo restit. l. 70sq. p. 596, 6; falsa var. l. fort. AVG. serm. 350F, 1 Wien. Stud. 122, 2009, 207 l. 6), referre p. 596, 64 (v. et p. 626, 26); loco corrupto CIC. ac. 2, 56; falso trad. PS. QVINT. decl. 13, 11 p. 256, 2.]*

i. q. *refutare, repellere, redarguere sim. (part. praes. pro subst. masc. p. 596, 9. 58; usu refl. e. g. p. 596, 1. 16, praedic. p. 596, 4. 597, 6. 34. al. [cf. pro falso LACT. inst. 3, 20, 7]; accedit adv. contra p. 596, 57; iuxta ponitur e. g. redarguere p. 596, 13. 27. 67. al., refutare l. 59. p. 596, 54, respuere p. 597, 18. 45; opp. e. g. probare l. 68. 75. p. 596, 45. al., ad-, confirmare l. 34. 38. 67. p. 596, 12. al.):* **I** *vigente respectu ostendendi, probandi aliquid (aliquem) falsum esse sim., sc. maxime in argumentatione, oratione:* **A** *ratiocinando, verbis, argumentis contrariis adhibendis (-unt fere homines vel ipsa argumenta sim.; saepe in re iudiciaria, arte rhetorica [sc. technice in refutatione] vel doctrina christ.; accedit abl. instr. e. g. l. 32sq. 42sq. 62. 73. al.; unde argumentum sumatur, indicatur per praepos. ex e. g. l. 36. 60, unde p. 596, 2 et AVG. c. acad. 3, 16, 36. al.):* **1** *usu communi -untur refutanda vel refutandi:* **a** *quae (qui) indicantur:* **a** *per acc. obi.:* **1** *dicta, crimina obiecta, sententiae sim.; pro obi. est:* **A** *pron. vel enunt. relat. (nihil l. 26; exempla pauca selecta inde a LIV.):* TER. Hec. 254 aut ea, quae obicis, -endo aut purgando vobis corrigemus te iudice ipso (DON. v. vol. X 2, 2687, 50sqq.). Phorm. 132 omnia haec confingam ...; cum tu horum nihil -es, vincam scilicet (DON. refutabis, redargues; nam prorsus -ere est redarguere falsitatem. SCHOL. p. 129, 6 contradices, recusabis). 401 tum id si falsum fuerat, filius cur non -it? (DON. [rec. A] est arguendo falsum ostendere. SCHOL. p. 132, 30 respuit ante iudices). RHET. Her. 2, 7, 10 cum ..., quae falso in quaestione tormentis habita pronuntiarentur, -i possent. *ibid.* si -emus, quae in quaestionibus erunt dicta, probabili argumentatione eqs. CIC. Verr. II 3, 33 (v. p. 596, 72). de orat. 1, 88 ea ... exemplis magis quam argumentis ... -ere. l. 1, 90 id, quod intenderemus, confirmare et id, quod contra diceretur, -ere (*sim.* 1, 143). 3, 78 quod ego non copiosius possim vel tutari ... vel -ere ex illis locis eqs. nat. deor. 3, 60 haec (*opp.* confirmant). *al.* LIV. praef. 6 quae ... poeticis ... decora fabulis ... traduntur, ea nec adfirmare nec -ere in animo est (*sim.* 5, 21, 9 TAC. Germ. 3, 3). SEN. benef. 6, 15, 3 istud. GELL. 17, 15, 2 Carneades tanta cura ... ad -enda, quae scripserat Zeno, aggressus (*cf.* p. 596, 22). *al.* **B** *subst. (exempla selecta post OV.):* RHET. Her. 2, 11, 16 horum dialecticorum pueriles opiniones rectissimis rationibus ... -emus (SEN. nat. 3, 7, 4 illo ... argumento haec o. -itur, quod eqs. 7, 4, 1. AVG. catech. rud. 7, 2 haereticorum illorum pravae o. cons. euang. 1, 23, 35 p. 35, 4 nec adfirmari debet ista o. nisi conperta, quod vera sit, nec -i nisi conperta, quod falsa sit [repelli var. l.]. *al.*) 2, 12, 17 contrariae descriptionis ratio -etur, si aut falsa erit aut ... iniuriosa (CIC. nat. deor. 3, 19. SEN. nat. 7, 8, 1 illam nunc r. eius Epigenis ... -amus. AVG. bapt. 2, 8, 13). 2, 14, 21 (*dub.*, v. p. 626, 26). CIC. Flacc. 23 oratio testium (Phil. 1, 26 quae si facta non erunt, -etur o. mea. *al.* LACT. epit. 50, 8. *cf.* p. 596, 74). Vatin. 3 inconstantiam tuam (*i. testimonium tuum inconstans*) cum levitate, tum etiam periurio implicatam -isti (praetulisti con. Busche; notionem q. e. patefacere coll. l. 57 intellexit Maslowski, v. *app. crit.*). Cael. 22 argumentis agemus, signis luce omni clarioribus crimina -emus (AMBR. hex. 6, 4, 24 homicida, quod tam manifestum rei indicem ... iniuriae alicuius non poterat obiectione vacuari, crimen diutius nequivit -ere [*nisi ad IIA1*], *al.*; *cf.* p. 597, 1). Lig. 16 -ere et coarguere nostrum mendacium (COLVM. 12, 52, 18 QVINT. inst. 6, 4, 5 AVG. catech. rud. 5, 6. *al.*) de orat. 2, 203 testium meorum testimonia non -endo, sed ad iracundiam ... populi confugiendo refutasti. part. 120 quaestionum genus universum ... ex reprehensionis locis ... -et. *al.* VERG. Aen. 4, 380 (*Dido ad Aenean*) neque te teneo neque dicta -o (LIV. 32, 19, 12. PRVD. c. Symm. 2, 4 nunc obiecta legam, nunc dictis d. *Symmachi* -am. AVG. civ. 2, 1 p. 54, 1 d. contraria. *cf.* l. 32. p. 597, 5). Ov. met. 1, 759 pudet haec opprobria ... non potuisse -i. SEN. epist. 87, 38 sophisma (GELL. 18, 13, 6 ad s. diluendum ac -endum). PLIN. nat. 31, 32 horum medicorum sententiam -i interest vitae (LACT. inst. 3, 8, 2 AVG. bapt. 7, 10, 19. *al.*). QVINT. inst. 5, 7, 36 mathematicorum fides confirmari aut -i potest (IVL. VICT. rhet. p. 47, 25). 5, 10, 56 genus ad probandum speciem minimum valet, plurimum ad -endam. 7, 3, 25 in adprobando -endoque fine (decl. 342, 1 finis partis adversae sic -etur [Gronovius, repell- codd.]. *cf.* *ibid.* -enda est nobis finitio partis adversae, deinde nostra confirmanda [Gronovius, repell- sim. codd.]). SVET. Nero 41, 1 cetera convicia ut falsa non alio argumento -bat, quam quod eqs. AMBR. epist. 10, 73, 39 -endae ... relationis (COD. Theod. 11, 29, 3 tunc demum relationibus plena maturitas est, cum vel allegationibus -untur vel probantur adsensu). AVG. civ.

5, 9 p. 203, 3 tales sunt coniecturae mathematicorum, ut se ipsae destruant et -ant. 18, 54 p. 342, 24 quid aliud quaerimus, unde ista falsitas -atur? (FVLG. RVSP. epist. 8, 20 FACVND. defens. 3, 3, 35). un. bapt. 4, 5 cognitionem tamquam mendacium -ere. *al.*

II *homines vel ingenium sim. eorum (per prosopop. l. 23):* ACC. trag. 418 qui potis est -i quisquam, ubi nullust causandi locus? (*Gulielmius, repelli trad.*). CIC. Verr. II 5, 155 testem meum -i ... volo (Flacc. 11 Graecus testis ... vinci, -i, coargui putat esse turpissimum. QVINT. inst. 5, 7, 9 officium dantis testes et -entis. 12, 8, 14. SVET. Aug. 56, 1 Augustus t. se in iudiciis et interrogari et -i aequissimo animo patiebatur. *al.*; addere possis l. 43). de orat. 2, 293 in -endo adversario firmior ... oratio quam in confirmandis nostris rebus ([postea: nostra probari ..., illa redargui]. AVG. in psalm. 67, 39 l. 25. *al.*). Tusc. 2, 5 nos ... ipsos redargui -ique patiamur (*sim. c. pron. pers.*: Att. 12, 5^b, 1 tu me γεωμετρικῶς -eras. *al.* QVINT. inst. 4, 2, 86 sunt plurimi ..., qui me -ere possint, si mentiar. *al.*) *ibid.* -ere sine pertinacia, et -i sine iracundia parati sumus (, ad b). 5, 83 quos Stoicos Carneades studiosissime semper -bat. *al.* LVCR. 4, 479 invenies primis ab sensibus esse creatam notitiam veri neque sensu(s) posse -i (*simul spectat ad B*). LIV. 39, 28, 11 Eumenes decretum calumniae impudentissime praetendit, quo maxime et -i (repelli var. l.) et coargui potest. VAL. MAX. 8, 7 ext. 5 Carneades cum Chrysippo disputaturus elleboro se ante purgabat ad expromendum ingenium suum attentius et illius -endum acrius (*cf.* p. 595, 39). PHAEDR. 4, 22, 6 quem Livorem volo -i ... responso meo: 'sive eqs.' SVET. Cal. 8, 2 Gaetulicum -it Plinius quasi mentium per adulationem. VET. LAT. Tit. 1, 11 (Aug. c. Cresc. 1, 8, 12. *al.*) vaniloqui et mentis seductores, ... quos oportet -i (*gr.* ἐπιστομίζειν, *Vulg.* redargui. *pendet e. g.* AVG. c. Cresc. 2, 1, 1 [iuxta redarguantur]). AMBR. hex. 1, 6, 24 qui mutuis disputationibus se -unt. AVG. c. Emer. 2 ut arguamur -amur convincamur doceamur. c. mend. 11, 25 sectam detestabilem (*sim.* MARCELL. chron. II p. 98, 512, 9 coetum sacrilegum). PS. AVG. hypomn. 5, 5 l. 247 more illo vestro, veritatis videlicet luce deserti atque -ti: 'deus' inquit is eqs. *al.*

B *per struct. verbalem:* *acc. c. inf. (aliter l. 60. 65):* AMBR. in Luc. 1, 25 certe -i non potest vel patrem vel filium ... ea specie videri, quam voluntas elegerit, non natura formaverit (repelli var. l.; locum affert AVG. epist. 147, 18 et 19). PRVD. apoth. 1055 (*de Christo*) vel crede mori vel adesse -e et gemina verum Christum ratione negato. PS. VIGIL. THAPS. c. Marivad. 1, 50 quos ... patrem suscipere posse nullus nisi incredulus abnuit vel -it. *enunt. secund.*: MACR. somn. 2, 14, 6 ex his verbis Aristotelis ut collectum sit esse aliquid immobile, nullus obviat vel -it.

b *quae subaudiuntur, nisi cogitare malis de usu absol. (qui elucet e. g. l. 45sq. 55; exempla selecta):* CIC. Verr. II 5, 154 cum ego P. Granium testem produxero, qui suos libertos abs te securi percussos esse dicat ..., -ito, si poteris. de orat. 2, 163 omne, quod sumatur in oratione aut ad probandum aut ad -endum. 2, 323 quae ... dicuntur aut arguendo aut -endo. Brut. 146 in augendo, in ornando, in -endo magis existimator metuendus quam admirandus orator Scaevola. 303 Hortensius nihil praetermittebat ..., quod esset in causa aut ad confirmandum aut ad -endum. orat. 124 argumentandi tenue filum et in docendo et in -endo. leg. 1, 30 per quam rationem ... argumentamur, -imus, disserimus eqs. Tusc. 2, 5 l. 16. nat. deor. 2, 167 non ita -endum est, ut eqs. (v. Plasberg, *app. crit.*). off. 3, 77 nullo -ente. SEN. contr. 10, 5, 12 non -ere, si responderi potest. PLIN. nat. 7, 141 longum est -ere et supervacuum abunde uno casu refutante. QVINT. inst. 5, 10, 64 divisio et ad probandum simili via valet et ad -endum (repell- var. l.). 5, 13, 3 accusator dat testem, patronus ex re ipsa -it. TAC. ann. 3, 67, 2 neque -ere aut eludere dabatur reo. HEGES. 1, 28, 7 Messala contra -bat ... et insolentiam gentis redarguebat (*gr.* 1, 243 ἀπολογούμενος). EVCHER. instr. 1 l. 1368 ut -entis sit, non probantis. *al.*

2 *usu peculiari accedit structura indicans:* **a** *argumentum, quod -endo adhibetur:* *acc. c. inf.:* RHET. Her. 1, 9, 16 veri similis narratio erit, si ... spatia temporum ... constabunt, ne -i possit ... temporis parum fuisse. *enunt. secund.* (*cf.* e. g. l. 51. p. 595, 43. 597, 5): PS. CIC. in Sall. 19 si quippiam eorum falsum est, his praesentibus palam (-e), unde ... villam ... paraveris (, referte cod. unus, refer Vogel, -e, (dic) Shackleton Bailey). **b** *id quod -endo probatur, confirmatur, sc. per acc. c. inf.:* ARNOB. nat. 3, 7 p. 165, 11 erroris convincite Ciceronem, temeraria et impia dicitare -itote, redarguite, conprobate.

B *ipsa re, actione, specie sim. (cf. etiam l. 18), qua elucet aliquid (aliquem) falsum esse:* **1** *-untur opiniones, dicta sim. vel animantes ea proferentes (-itur portentum p. 597, 12):* LVCIL. 350 labora discere, ne te res ipsa ac ratio ipsa -at. CIC. Verr. II 3, 33 cum id non modo , oratione mea, sed etiam re ipsa -atur (, ad A pertinet). dom. 81 ut locus ipse in tanta tua iniuria legem et inscriptionem statuae -ret. fin. 2, 81 ita ... vivunt quidam, ut eorum vita -atur oratio. div. 2, 99 quorum astrologorum praedicta cotidie ... re et eventis -i. VERG. Aen. 12, 16 (*loq. Turnus*) solus

ferro crimen commune -am ([SERV. id est commune fugae ac timoris dedecus solus meis virtutibus conprimam]. *inde fort.* AMBR. bon. mort. 3, 8 [ad I reg. 17, 40 sq.] cum David solus commune periculum et crimen -ret). 12, 644 (loq. Turnus) excindine domos ... perpetiar, dextra nec Drancis dicta -am? LIV. 3, 55, 12 quae -itur interpretatio, quod iis temporibus nondum consulem iudicem ... appellari mos fuit. 4, 16, 4 -it falsum imaginis titulum ... lege cautum, ne tribunis collegam coopartare liceret. 39, 52, 3 Antiatem auctorem -it, tribunus plebis M. Naevius, (i. ut trib. pleb. eo anno commemoratus), adversus quem eqs. 42, 45, 6 ut crimina delata ab Eumene fide rerum -rent Rhodii. GRATT. 261 te tua culpa -et inter opus, sc. in venando (revell- trad.). SEN. nat. 2, 34, 1 quicquid fulmine denuntiatum est, nec extis nec ave contraria -itur. HIST. AVG. Hadr. 7, 3 Hadrianus ad -endam tristissimam de se opinionem ... Romam venit (postea: ad conprimendam de se famam). AVG. civ. 8, 13 p. 340, 33 dii -unt sententiam Labeonis; nam se ... saevos ... monstrarunt. MACR. Sat. 7, 14, 12 quid laboramus opinionem sic inanem verbis verberare, cum ipsa rei vanitas se -at? SALV. eccl. 3, 35 (antea: quid prodest ..., quod ... asseveratis?) res ipsa hoc respuit, res -it. al. 2 -itur ipsa res, quae extare perverse affirmatur: AETNA 526 quin venam (etiam trad.) externam vultus (multicodd.) color ipse -it (resilunt, resolvit var. ll.; v. Goodyear, comm. 1966, ad l.; externus multos c. i. -it Lenchantin, v. De Vivo, Vichiana 16, 1987, 262 sqq., ut locus ad I spectet). AVG. civ. 12, 20 p. 544, 3 circuitus illi eadem revolventes locum non habent, quos maxime -it aeterna vita sanctorum.

II respectu probandi fere evanido (certiora selecta; addere possis fortasse e. g. l. 3. p. 595, 56. 596, 34. 37); pertinet ad: A iudicandum, aestimandum sim.; -it: 1 qui negat, infitiat veritatem verborum, ominis, opinionis sim.: CIC. Att. 11, 8, 2 Quintus dicitat se a me apud Caesarem oppugnari, quod -it Caesar ipse. VAL. FL. 3, 355 quis non prima -at monstra deum longosque sibi non augeret annos? PS. AVG. quaest. test. 97, 12 haec omnia aut simul credenda sunt aut simul -enda. 2 qui despicit, minoris aestimat, contemnit: STAT. silv. 2, 2, 126 Pollius exemptus fati indignantemque -ens Fortunam. AMBR. epist. 4, 11, 19 non ... his divitiis uti beatum est, sed illud videre, quo ista despicias et 'vana veri' -as atque inania ... iudices. incarn. 5, 44 pietatem domini -isti, salutem tuam negasti (sc. redarguendo naturam humanam Christi, ut ad I vergat). CAEL. AVR. chron. 1, 4, 143 quae adiutoria ... erunt protinus -enda. VEN. FORT. carm. 2, 9, 37 sacerdos magna futura putans, praesentia cuncta -ens.

B agendum; -it: 1 qui infirmat, oppugnat, resistit: VET. LAT. Hebr. 9, 26 (Rufin. Orig. princ. 2, 3, 5) Christus ad -endum peccatum per hostiam sui manifestatus est (gr. ἀθέτησθαι, Vulg. destitutionem peccati). AMBR. epist. extra coll. 14, 71 ut sanctus in caelo nequitiam angelorum -ret, collectabatur enim nequitias spiritualibus. HEGES. 3, 11, 2 p. 204, 9 rettulerunt ... Romani quo commenta -rent Iudaeorum, contis falces ligantes (gr. aliter). RVFIN. Orig. princ. 3, 1, 4 respuunt ac -unt omnem incitamenti inlecebram (gr. ἀναρροῦναι. postea: depellunt). 2 qui recusat id, quod alius postulat sim.: HEGES. 1, 15, 2 p. 24, 8 Aristobolus iussis ... paruit, quae non audebat -ere (gr. aliter). VITAE patr. Iurens. 17 Lupicinius ... possibilia cuique ... -ere non sinebat. 3 qui obloquitur, sc. seq. orat. recta: SEV. MALAC. euang. 8, 65 (ad Ioh. 11, 40) tum Martha: '... quid prodest ...?'; tunc ipse Iesus -it: 'crede modo videasque dei ... facta!'

refendo v. refindo. referbeo v. referveo. Stehli. *refercio, -sī, -tum (-sum, -rctum v. p. 598, 42 sq.), -īre. a re -et farcire (item PRISC. l. 57). scribitur -farc- in codd. vet. HEGES. 4, 32, rec. p. 598, 25, rev- p. 598, 33 (cf. p. 598, 40). formas -o (-tio var. l.), -tum testatur PRISC. gramm. II 542, 24. de notione: SYNON. Cic. p. 448, 21 satiari. satur fieri. saturari. expleri. repleri. pulmento -i (referri var. l.). GLOSS. -it: replet aut, constipat, (ad II pertinet). -unt: implent. sim. al., v. etiam p. 598, 32 sq. legitur saepius apud CIC., singulis locis apud PLIN. (p. 598, 1) et SIL. (p. 598, 17) et inde a MIN. FEL.; cf. p. 598, 48 sqq. [confunditur in codd. maxime cum reficere, sc. p. 598, 20. 25 sq. 29. 33, ceterum e. g. cum referre p. 598, 20 (restit. p. 598, 3), referre p. 598, 9. 14. al., resarcire p. 598, 4.]

i. q. faciundo implere, replere (paulo aliter p. 598, 35; vix distinguipotest a verbo simplici, cuius p. p. cum vi verbali tum pro adi. adhibitum multo rarius legitur quam -tus): I pro obi. est id, quod quocumque ingesto plenum fit: A act., sc. -it qui (quod p. 598, 14. 19) aliquid (aliquem) implet: 1 aliqua re alia ingesta (plerumque indicata per abl. [nota ex l. 75], sed e contextu subaudienda p. 598, 2. 3): a -itur res: α locus, aedificium, receptaculum: CIC. or. frg. A 8, 9 qui rebus his, sc. ornamentis, urbem Italianam omnem -erunt (PANEG. 3, 14, 2 undique frumentis coemptis usque ad opulentiam ... esurientem iam u. -sit). Tusc. 2, 6 eadem ... dicuntur a multis scriptoribus, ex quo libris, omnia -erunt (-ta sunt var. l.;) ex quibus verbis etiam Prisc. gramm. II

539, 6). PLIN. paneg. 31, 6 stupebant agricolae plena horrea, quae non ipsi -issent (AMM. 19, 10, 4 frumentis). LACT. inst. 6, 6, 23 qui ... aearium pecunia -erit (HIST. AVG. Avid. 14, 8 a. publicum refer(c)ient [resarc- var. l.]). AMBR. Isaac 4, 17 fecunditate praedicationis suae totius orbis terrarum spatia -erunt (respers-, replev- var. ll.). in Luc. 3, 49 Christi incunabula magi spoliis orientalibus -erunt. β liber sim., sc. dictis, cogitationibus: CIC. nat. deor. 1, 34 Heraclides puerilibus fabulis -sit libros (HIER. epist. 70, 4, 4 philosophorum doctrinis ... suos -erunt l. [referunt var. l.]). VICTRIC. 9 l. 17 tumultu ... quaestionum). PACIAN. epist. 2, 8, 4 multis capitulis exemplorum ... paginam -isti. AMBR. epist. extra coll. 14, 45 quem psalmum propheta praeceptis -sit moralibus (-tus sit, refert, infersit var. ll.).

b -itur homo eiusve pars (vita l. 17; cf. l. 25 sqq.): CIC. Rab. Post. 40 quod Puteolis factum est, aestate una ... auris -sit istis sermonibus ([refer sed var. l.]). MIN. FEL. 28, 6 his fabulis ... daemones ... inperitorum a. adversus nos -erunt). nat. deor. 2, 63 dei quidam hominum ... vitam superstitione omni -erunt. SIL. 5, 266 quem Fortuna fovendo congestis opibus ... -sit.

2 se ipsum ingerens: HIER. in Matth. 13, 22 divitiae vel habentes deserunt vel non habentes -unt (requir-, refic-, referi- var. ll.). MART. CAP. 2, 167 terram, qua hominibus invia est, -unt longaeavorum chori (sc. Panes, Fauni etc.).

B pass. (mediopass. l. 25 sq.; ubique accedit abl., qui indicat agentem l. 28): CIC. Sest. 77 meministis ... corporibus civium Tiberim compleri, cloacas -farciri. HIST. AVG. Alex. 37, 11 cibo plurimo -batur [refic- var. l.]. item homo -itur cibo [cf. p. 597, 58]; HEGES. 4, 32 Vitellius redundantioribus ... mensae sibi ultimae dapibus -batur [refic- var. l.; gr. 4, 651 κερκορσέμενος]. AVG. in psalm. 30, enarr. 2, serm. 2, 2 quibus multitudinibus per pascha sic -untur (refic- var. l.) ecclesiae, ut turbas ipsorum parietum recuset angustia.

II pro obi. est id, quod ingestum alicubi confertur sim. vel aliquo ingeritur sim. (cf. GLOSS. V A a R 186 -erunt: congesserunt, coadunaverunt. I Ansil. RE 596 -it [refic- trad.]: constipat [item 1802, ubi rev- pro ref-; huc etiam p. 597, 59]): CIC. de orat. 1, 163 ut Crassus haec, quae coartavit et peranguste -sit in oratione sua, dilatet nobis atque explicet. AMBR. in Luc. 1, 2 plerique ... ex quattuor euangelii libris in unum ea, quae venenatis putaverunt adsertionibus convenientia, -erunt (retul-, red-eg-, respers- var. ll.).

p. p. *referfervus, -a, -um pro adi. (subst. masc. p. 599, 63). scribitur rif- CE 1743, 5 (non ante saec. IV), rev- p. 600, 17. NOT. Tir. 92, 94 -sus (-tus, refessus var. ll.; sub reversus Schmitz in indice). de formis (cf. p. 597, 57): -sus l. 41. p. 600, 16. 601, 2. 11, -rctus in var. lect. p. 599, 23. 25; compar. -ior p. 599, 55. 600, 43. 601, 4 (cf. magis -us p. 599, 57), superl. -issimus l. 70. p. 599, 33. 35. 58. al. de notione: SYNON. Cic. p. 436, 19 obesus. pinguis. crassus. plenus. distentus. -us (-fect- var. l.). saginatus. corpulentus (sim. p. 441, 21). GLOSS. -us: plenus. -um: repletum. -issimo: abundantissimo. GLOSS. I Ansil. RE 579 -um: fartum. sim. al. legitur inde a Cic. (saepe), VARRONE (semel, ut apud CAES., SALL. al.), raro in versibus inde ab Ov., SEN. trag. (cf. p. 597, 66 sq.). [confunditur in codd. saepe cum refectus, e. g. p. 599, 23. 601, 23 (restit. p. 599, 65), repertus e. g. l. 69. p. 599, 11. 40 (restit. p. 599, 59. 600, 15), repletus p. 599, 39 sq. 49, ceterum nom. -us cum refertur p. 600, 62 (restit. p. 599, 74; cf. p. 601, 3); falso trad. CYPR. GALL. Ios. 12 -a in proelia (conserta Peiper).]

fere i. q. plenus, abundans, locuples sim.: I cum respectu replendi -a sunt, quae large farta, plena sunt, abundant rebus vel animantibus (qua re -a sint, plerumque indicatur per abl. [sed per gen. e. g. l. 71. p. 599, 24. 32. 37. 600, 68, praepos. de l. 74. p. 600, 30. 44, ab p. 599, 8, acc. c. inf. p. 600, 46] aut e contextu intellegitur; qua parte, per abl. p. 599, 74; accedit adv. e. g. l. 74. p. 599, 66. 70): A strictius -a sunt corporalibus (huc vergunt quaedam p. 600, 53 sqq. allata): 1 de eis, quae vel qui res vel animantes continent, intra se suosve fines habent: a de rebus: α locis terrestribus vel marinis, aedificiis, quae plena sunt:

① rerum (exempla paucissima selecta inde a MELA): A indicatarum: CIC. S. Rosc. 133 domus -a vasis Corinthiis et Deliacis est (Verr. II 2, 36 rem esse praeclaram, <d.> -am omnibus rebus [add. Lambinus]. Mil. 64. HEGES. 5, 1, 4 frugibus ceterisque subsidiis alimentorum [gr. 5, 24 μεστός, al.]). Verr. II 4, 126 ornamentis fanorum atque oppidorum ... plenam domum, villas -as (5, 127 [iuxta ornatae]. leg. 3, 31 [repertas var. l.]). prov. 6 urbem Byzantium fuisse -issimam atque ornatissimam signis quis ignorat? (har. resp. 28 cum -am u. atque Italianam fanorum haberemus. Att. 7, 13, 1 nuda praesidio, -a copiis. Liv. 37, 33, 2 com meatibus. CVRT. 5, 6, 2 opulentia regia. al.; pendet praepos.: GREG. TVR. Franc. 8, 30 p. 394, 12 de cybis ac reliquis necessariis adplene -ae). al. Liv. 22, 9, 3 in agrum Picenum ... non copiā solum ... frugum abundantem, sed -um

praedā. 38, 15, 3 vacuum hominibus ₁ et -um rerum omnium copiā, op-
pidum diripuerunt (₁ *om. pars maior codd.*). 38, 18, 13 desertum fugā
incolarum o., -um idem copiā rerum omnium). *al.* VAL. MAX. 1, 6, 2
castra Punicis opibus -a ceperunt (IVST. 2, 14, 6 regalis opulentiae. *al.*).
MELA 3, 31 Codanus ingens sinus ... insulis -us est (*inde* PLIN. nat. 4,
96). *item* insulis: PLIN. nat. 6, 155. 169). PLIN. nat. 4, 112 omnis regio ...
metallis -a auri eqs. *al.*, e. g. GREG. TVR. Franc. 7, 35 p. 356, 5 invenerunt
... eam basilicam -am ₁ a, ... thesauris incolarum (₁ *om. pars codd.*).

ⓑ *non indicatarum* (*vergit hic illic ad notionem q. e. locuples, dives*): CIC.
Verr. II 3, 48 in provincia Sicilia tam locuplete ac -a. Mur. 20 Asiam istam
-am (rep- var. l.) et eandem delicatam. Phil. 3, 30 -am (rep- var. l.) eius
domum exhaustit (de orat. 1, 161 tamquam in aliquam locupletem ac
-am d. venerim. SEN. Med. 485 quas quia -a vix d. gazas capit eqs. [gazis
vel gaza Bentley]). rep. 2, 44 Suessam Pometiam urbem opulentam
-amque cepit. Cato 56 semper ... boni ... domini -a cella vinaria ... est
15 villaque tota locuples est. PLIN. nat. 19, 145 genus asparagi etiam in mon-
tibus nascens, -is superioris Germaniae campis. TAC. hist. 2, 56, 1 milites
... -os agros, dites dominos in praedam ... destinabant (DICT. 2, 16 iugi
pace [abl. causae]. ORIG. in I reg. 1, 1 p. 1, 20). *al.*

ⓐ *animantium ea loca habitantium vel frequentantium*: ⓐ *in-
dicatarum*: CIC. Verr. II 1, 137 domus erat non meretricio conventu,
sed praetoriā turbā -a (Phil. 2, 67 d. erat aleatoribus -a, plena ebriorum.
orat. 146 [refecta var. ll.]). *al.* CONSENT. Aug. epist. Divj. 11, 8, 3 haere-
ticorum agminibus). Manil. 31 -o ₁ praedonum, mari (₁ *item* Rab. Post.
20 [referctum var. l.]. *ceterum*: MELA 3, 38 beluis. PLIN. nat. 13, 139 ca-
niculis marinis). Deiot. 33 viderat ... armatis militibus -um forum (SEN.
dial. 4, 8, 1 cum videris f. multitudine -um et saepa concursu omnis
frequentia plena. LACT. mort. pers. 23, 2. cf. l. 42). orat. 140 quibus
invidis -a sunt omnia (off. 1, 132 rhetorum turbā ₁ -a, o. [-a sunt pars
codd.]). AMM. 18, 7, 5 culicum examinibus ... -a sunt o. [sim. 24, 8, 3].
HEGES. 2, 15, 6 p. 176, 6 adversariis [gr. 2, 545 μεστά]. cf. p. 600, 55sq.).
Att. 8, 1, 3 video bonorum ... urbem -am fore, municipiis vero his relictis,
-issimam (9, 1, 2 optimatium. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 16 populis. cf. p. 598,
70 sq.). ad Q. fr. 1, 1, 42 (in imag.) theatrum totius Asiae virtutibus tuis
est datum, celebritate -issimum, magnitudine amplissimum. *al.* VARRO
35 frg. Non. p. 501, 18 ipsa Italiae oppida sunt vastata, quae prius fuerunt
hominum -a (cf. l. 1sq.). LIV. 26, 10, 8 -is itineribus agrestium turbā pec-
orumque. *al.* VELL. 2, 29, 1 qui ager Picenus totus paternis eius clientelis
-us erat (NOVELL. Valent. 35, 18 originariis et colonis [repleto var. l.]. cf.
COD. Iust. 11, 48, 13, 1 [a. 400] de possessione -a cultoribus [reper-
ta, refecta, repleta var. ll.]). *al.* ⓑ *non indicatorum*: CIC. Verr. II 1,
120 quam plena ac -a Chelidonis domus (opp. inanes). Manil. 44 -o foro
completisque omnibus templis (Phil. 3, 32, 7, 22 pleno ac -o f.). PLIN.
paneg. 22, 4 videres -a tecta ... ac ne eum quidem vacantem locum, qui
eqs. AVG. in psalm. 44, 2 -as ecclesias, templa deserta. *al.*

β *variis* (sc. maxime receptaculis, vasis sim.); qua re repleantur:

ⓐ *indicatur*: CIC. Verr. II 5, 63 navem ... piratarum praedā -am
([postea: plena]. Rab. Post. 40 quibus, sc. chartis sim., cum multae n. -ae
fuisent. cf. CLAVD. 28, 133 puppis ... -a divitiis [reper- ta, refecta, repleta
var. ll.]). CAES. civ. 2, 11, 2 cupas taeda ac pice -as. VAL. MAX. 1, 7 ext. 4
armamentarium ... telorum copiā -um. CVRT. 7, 5, 17 utres ... stramentis
-os dividit ad amnem transnandum. PLIN. nat. 37, 126. FRONTIN. strat. 3, 2,
8 saccis ... palea -is. APVL. met. 7, 6, 4 auro monetali zonis -is incincta.
al. ⓐ *non indicatur*: CIC. Verr. II 2, 5 pro aerario illo maiorum
vetere ac -o (3, 202 -ius erit a. populi Romani, quam umquam fuit. or. frg.
A 7, 35 a. -um tribuniciis legibus, exhaustum a quibus sit, ipsi sciunt. cf.
HIST. AVG. Aurelian. 20, 8 arca publica, quam magis -am reperper esse
quam cupio). APVL. apol. 55, 6 sudarium per me licet fuerit -issimum
(Wyttenbach, rep- trad.). FVLG. aet. mund. 13 p. 174, 19 vas (ad act. 10,
10sq. 11, 5sq.).

β *de animantibus eorumve partibus plenis* (qua re -i sint, indicatur
praeter l. 64. 69. 71. 74. p. 600, 8): α *alienorum a corpore*: ⓐ *cibi
sim.*: CIC. Tusc. 5, 99 (pro subst.) confer sudantis, ructantis, -os epulis
tamquam opimos boves. HIER. tract. in psalm. I p. 147 l. 175 nemo -o
ventre potest digne de ieiuniis disputare (refecto codd.). PRVD. cath. 9, 59
(spectat ad Matth. 14, 17sq.) adfatim -a iam sunt adcubantium milia
quinque panibus peresis et gemellis piscibus. CYPR. GALL. iud. 280 (respic.
6, 19) haedulus, solo qui lacte -us (refectus Pitra). VITAE patr. Iurens. 35
abundantia ipsa -os monachos ... fecit ... turgescere. 37 quasi escarum
fastidio copiosius ... -us. ANTH. 229, 1 (log. pressa, sc. gallina sim.) turgida
sum ... sollertique arte -a (Riese, reficta Petschenig; defixa A, refixa edd.;
cf. vol. X 2, 1182, 32). *al.* in imag.: RVRIC. epist. 1, 9 epulas doctri-
nae si quis ... intimo pectoris ... absconderit, incipiet assiduis ructationi-
bus in laudem domini ... erumpere -us (refertur cod.) ₁ corde, ore ieiunus
(₁ abl. respectus; antea: repleti dapibus). ⓑ *variorum*: CYPR.

75

GALL. gen. 309 (respic. 8, 11) ramis ... olivae ora columbae -a. SIDON.
epist. 4, 20, 3 lanceis ... securibusque ... dextrae -ae. SACR. Leon. 530
(alludit ad Matth. 23, 27, ubi Pharisaei comparantur sepulchris) non tam -i
sunt ossibus mortuorum, quam magis ipsi sunt mortui.

β *corpori propriorum*: PLIN. nat. 8, 110 ranae ... rubetae ... plu-
rimis -ae medicaminibus. 28, 108 intestina eius crocodili ... exquiruntur
₁ iucundo nidore, -a (₁ *abstr. pro concreto*; v. app. crit.). EVSTATH. Basil.
hex. 9, 4, 8 ovis ubera praeterit aliena, quamvis ₁ copiosa sint et -a, (refecta
var. l.; ₁ gr. p. 197^A βαρυνόμενα).

2 *de eis, qui vel quae aliqua re teguntur, onerantur sim. vel abun-
dant praeda, opibus sim.* (abundat populo ecclesia l. 19; accedit abl. praeter
l. 21): α *de hominibus*: CIC. Verr. II 4, 41 Verres non ... iam -us
pecunia. Tusc. 5, 20 Xerxes ... -us omnibus praemiis donisque fortunae
(TAC. ann. 11, 7, 2 Antonium et Augustum bellorum p. -os). APVL. met. 8,
30, 4 rursum ... me -um sarcinis. AMM. 28, 2, 14 exuviis -i (Valesius, rep-
codd.; repleti Gelenium). 28, 6, 4 -i rapinis reverterunt (Valesius; reverti,
reversi codd.). 31, 11, 2 opima ... praeda (GREG. TVR. Franc. 5, 48 p. 258,
4). RVM. hist. 9, 8, 11 locupletes et -i opibus. AVG. util. cred. 7, 19
ecclesia -ior multitudine quam aliae religiones. IORD. Get. 290 dum ipse in
urbe omnibus bonis frueretur gentemque suam ... non omnino idoneam
aut -am audiret. *al.* β *de rebus*: OV. am. 1, 12, 8 negaturis cera
tabellarum -a notis. VAL. MAX. 1, 8 ext. 15 cor exectum pilis -um invene-
runt (cf. Plin. nat. 11, 185 hirsutum ... cor). PLIN. nat. 12, 34 herba ... -a
minutus serpentibus. DON. vita Verg. l. 10 arboris -ae ... pomis et floribus.
25 AMBR. in psalm. 36, 61, 3 fercula ... -a ... epulis. frg. Aug. c. Iulian. 2, 6, 15
mensa caelestibus -a sacramentis (HIER. in Is. 18, 65, 11 epulis). HEGES.
4, 4, 2 muros populo ... -os (gr. 4, 93 καταγέυοντος).

β *laxius -a sunt incorporalibus* (indicatis praeter l. 43): 1 *de
rebus*: α *dictis, scriptis* (auctores ponuntur pro scriptis l. 40; cf.
l. 22): CIC. de orat. 1, 86 quarebat, cur de proemiis et de epilogis ... -i
essent eorum rhetorum libri (Tusc. 3, 42 totus ... l. ... -us est et verbis et
sententiis talibus. off. 1, 104. QVINT. inst. 5, 11, 39 sententiis quidem
poetarum non orationes modo sunt -ae, sed l. etiam philosophorum.
GELL. 1, 8, 1 l. ... historiae -um. al.). Brut. 65 -ae sunt orationes ... et
verbis et rebus inlustribus (part. 54. nat. deor. 1, 6 philosophorum sen-
tentiis. adde l. 33). 294 Origines Catonis ... omnibus oratoris laudibus -as
esse. fin. 5, 64 talibus exemplis ... historiae -ae sunt (adde l. 39; cf. l. 50).
div. 1, 13, ad Q. fr. 2, 13, 1 cum Caesaris litteris -is omni officio, diligentia,
suavitate. SEN. epist. 33, 2 eiusmodi vocibus -a sunt carmina, -ae histo-
riae (TAC. ann. 4, 34, 5 contumeliis Caesarum). 59, 6 illi auctores ... para-
40 bolis -i sunt. PLIN. nat. 26, 10 Hippocratis -a herbarum mentione inveni-
mus volumina (RVM. apol. Orig. 14 [= praef. 2]. CONSVLT. Zacch. 2, 19,
8 superest, ut ... -ioribus maiorum v. ... invigiles). FRONTO p. 151, 11.
CASSIOD. in psalm. 150, 5 l. 151 de grammatica ... seriem psalmodum -am
esse. *al.* qua re quid -um sit, indicat acc. c. inf.: PLIN. nat. 8, 223
sauricum occentu dirimi auspacia annales -os habemus. β *vita, ae-
tate sim.*: CIC. fin. 1, 41 vita doloribus -a ... fugienda est (Tusc. 3, 33
quibus voluptatibus ille Epicurus et praeteritarum memoriā et spe exse-
quentium sapientis v. -am putat. 5, 72, 5, 86 bonis. div. 1, 50 plena exem-
plorum est historia, tum -a v. communis. adde l. 54). VAL. MAX. 6, 9 ext. 3
Cimonis incunabula opinione stultitiae fuerunt -a. PANEG. 2, 20, 5 sae-
culum ... studii virtutis ... imbutum ac -um. c *quibuslibet* (quae-
dam ad A vergunt): CIC. nat. deor. 3, 69 non scaena solum -a est his
sceleribus, sed multo vita communis paene maioribus, (ad l. 47sq.). div.
1, 110 cum ... omnia completa et -a sint aeterno sensu et mente divina
(VAL. MAX. 4, 7, 7 o. lacrimis, gemitu, caedibus fuerant -a. 9, 2 pr. minis et
cruentis imperiis). VAL. MAX. 4, 3, 6 domus cuiusdam ... ut aere ... et
mancipiis Samnitium vacua, ita gloriā ex iis Samnitibus partā -a fuit (TAC.
dial. 8, 4 honoribus ... et facultatibus). 7, 1, 2 pinguissima Lydiae arva
metu -a. 7, 2 ext. 5 (respic. diadema) nobilis pannus quam multis sollici-
tudinibus et periculis ... sit -us. PLIN. nat. 10, 211 magnus hic ... locus
questionis et diversis -us documentis, utrumne eqs. (refertur var. l.).
FRONTO p. 236, 18 mors ad tranquilla nos ... et omnibus bonis -a ... tra-
vehit. AMBR. Iob 4, 2, 9 plena gratiā bona et -a laetitiae (ferta var. l.).
RVM. hist. 2, 26, 2 provinciam innumeris malis -am (gr. μεστήν). AVG.
civ. 2, 20 p. 78, 2 res publica floreat copiis -a. *al.*

2 *de animantibus eorumve animis, corporibus sim.* (in prosopop.
l. 69): SALL. hist. frg. (Pap. Corp. 28) 4 (refertus ir(a)e et doloris in
talibus sociis amissis. VAL. MAX. 4, 4 pr. cum et illarum divitiarum frons
hilaris multis intus amaritudinibus sit -a et huius paupertatis horridior
aspectus solidis ... bonis abundet. 5, 2 ext. 4 nescio, an ... Masinissae ...
pectus grati animi pignoribus fuerit -um (5, 4, 1 p. dolore acceptae iniu-
riae ..., metu mortis -um, totum sibi pietas vacuefecit. al.). TAC. dial. 34, 1
iuvenis imbutus ... domestica disciplina, -us honestis studiis. POTAM.
subst. l. 504 C. loquitur lingua per labia, os ₁ -um, in labiis verba procurat

(*sc. verbis? vix recte de notione q. e. inclusus, restrictus cogitat e. g. Conti, comm. 1998, 124*). LVCIF. moriend. 12 l. 48 spiritibus immundis -so ore tuo (refers var. l.). AVG. c. acad. 2, 4, 10 l. 27 patrem animadverti eo edaciorem, quo -ior curis esset. *al.*

II evanescente respectu replendi: **A de integris, perfectis** *sim.*: CIC. ac. 1, 17 Platonis ubertate completi certam quandam disciplinae formulam composuerunt et eam quidem plenam ac -am. CE 1186, 11 (*saec. II*) autumnus medius octobri mense -us (*si recte intelleximus coll. plenus vol. X I, 2414, 53 sqq.; an -us fructibus, ut ad I pertineat?*).

B de densis, spissis (sc. de coetibus hominum): PS. CYPR. Iud. in-cred. 8 apostolorum ... praedicatione multiplicatum in orbe ... et -um credentium populum ([respersum, reformatum var. ll., reversum edd. vet.]. CYPR. GALL. num. 553 [*respic. 21, 16*] dominus ... Moysetem iussit p. densare -um ad puteum [cf. exod. 1190 Iudaeos densandos pube frequenti innumerae acie]). CYPR. GALL. num. 239 (*respic. 10, 34*) nubes agmen ... -um inmensasque acies ... inumbrat.

C de amplis, latis, extentis sim.: **1 accedit** carnibus, *sc. in voce gr. σαρκώδης reddenda*: PHYSIOGN. 65 quae latera -a sunt c. et dura (tecta var. l.; opp. tenuia et angusta; gr. I p. 361, 2). 71 σφυρά ... nimium vasta ... et -a c. (gr. I p. 357, 4). 92 vultus non -os c. nec nimium exilis (gr. I p. 411, 7). **2 cetera exempla:** IULIAN. epit. in psalm. 72, 7^a obesa est eorum pravitas ac -a. PALLAD. hist. mon. II 1 p. 343^A monachi corpus gratia dei ita -um (refectum var. l.) erat, ut putarent ..., quia in deliciis degerat (gr. p. 15, 16 τὸ σωματίον ὑπὸ τῆς χάριτος συγκαροτούμενον. cf. de eodem I 1, 2 p. 251^B lauti [lati var. l.] corpusculi fuit). Schrickx.

***referendarius, -i (ῥεφερενδάριος, -ου) m.** a referre (referendum), cf. e. g. mittendarius, regerendarius. scribitur saepius refre- in var. l. apud GREG. TVR., e. g. Franc. 5, 28, 6, 28. de notione: PROCOPI. bell. Pers. 2, 23, 6 (Θεόδωρος) αἰεὶ τῷ βασιλεῖ τὰς τῶν ἱκετῶν δεήσεις ἀγγέλλον, σημαίνων τε αὐτῆς ὅσα ἂν αὐτῷ βουλευόμενῳ εἴη -ον ... τὴν τιμὴν ταύτην καλοῦσι Ῥωμαῖοι. GLOSS. iurispr. ἄκτωρ P 7 ῥεφε(ρε)νδάριοι ἀναφερόμενοι, ἀναφέροντες, μαγκίτιον P 3 -ους (i. -us) ὁ τὰ ἡγ-θέντα ἀναφέρων ἀπὸ τινος. legitur in prosa orat. inde a saec. V med.; abiit in sermonem gr. ῥεφερενδάριος (ῥαυφ-) apud NIL. epist. 3, 1 tit. 3, 83 tit. (Migne gr. 79, 364^C. 425^C; saec. V¹). et saepe.

significatur officialis quidam palatii sim., qui ea curat, quae referenda sunt sive regenti, principi sim. sive imperio subditis (iuxta referre, relatio sim. e. g. l. 47. 54; gr. resp. -os, de re v. Bury, Harv. Stud. Class. Phil. 21, 1910, 25 sqq., Maier, Amtsträger u. Herrscher, 2005, 140 sqq.): **1 -us imperatoris:** CONC.^S II 2, 1 p. 56, 21 (a. 449/50) Macedonius spectabilis tribunus et -us dixit '... a sacris mandatis iussus sum eqs.' (de eodem -o: p. 57, 2 tribunus et notarius et -us. et saepe, v. indicem IV 3, 2 p. 297 sq.). NOVELL. Iust. 10 tit. de -is palatii. 10 praef. pr. de spectabilibus nostris -is (huc spectat IULIAN. epit. novell. 16, 1 haec constitutio iubet -os quatuordecim, qui nunc sunt, esse). 113 praef. de positiones spectabilium nostrorum -orum (113, 1 pr. [bis]. al.). 124, 4 -os in causis, quas docent seu referunt ad nostram tranquillitatem eqs. COD. Iust. 1, 50, 2 rubr. (aetate Iust., ut vid., constitutioni a. 427 praeposita) mandata imp(eratorum) ... missa ad ... praefectum (praetorio) per -um (v. app. crit.).

al. 2 -us regis vel reginae Germanorum: Ostrogothorum: CASIOD. var. 6, 17 tit. formula -orum. 6, 17, 1 nemo ... sermones nostros tantum meretur, quam qui -us esse dinoscitur; per eum nobis causarum ordines exponuntur, per eum interpellantium vota cognoscimus et ipsis responsa reddimus eqs. (seq. plura de officio -i; cf. 2 referre, 3 in relatione). 6, 17, 4. 8, 21, 4 -i officium laboriosis contentionibus exhibebas, Cypriane (de eodem -o: ANON. Vales. 14, 85 qui tunc -us erat, postea comes sacrarum et magister. cf. Cassiod. var. 5, 41, 3 relator delectabilis). 8, 25 tit. Iohanni (viro) spectabili -o Athalaricus rex. INSCR. Année Épigr. 2011 n. 412 (Vicetiae, saec. VI) Gregorius sublimis vir -us (huc locum trahit Mac- kie, Early Christian Chapels, 2003, 38 sq.). Francorum: GREG. TVR. Franc. 5, 3 p. 198, 13 Siggo ... -us, qui anolum (i. anu-) regis Sigyberthi tenuerat, 5, 28 Marcum ... -um, qui haec agere (sc. tributa imponere) iussus fuerat, 5, 42 -us ... reginae. 5, 45 -us Gunthramni regis (9, 33 p. 454, 17. al. apud eundem). 10, 19 p. 511, 7 Otto, qui tunc -us fuerat ..., negat se subscripsisse (sc. chartis regiis). VEN. FORT. carm. 7, 22 tit. 9, 12 tit. CONC. Valent. a. 583 p. 235 l. 6 per virum illustrem ... -um datis ad sanctam synodum epistolis regis. al. apud GREG. TVR. **3 -us ecclesiae:** NOVELL. Iust. 6, 3 liceat ... episcopis et per eos, qui vocantur -i sanctissimae maioris e. Constantinopolitanae aut per religiosos apocrisarios ... suggerere se imperio (huc spectat IULIAN. epit. novell. 6, 3 per -os magnae e.). Spoth.

referio, -ire. a re- et ferire. NOT. Tir. 71, 71 -it. de notione (cf. etiam p. 602, 24): GLOSS. II 230, 53 ἀντιτύπω: repercutio, -o. GLOSS.^I I Ansil. RE 1784 -it (revehit cod.): repercutit. II Abav. RE 44^a -ire: retundere, ἀνακόψαι. [confunditur in codd. c. referre HEGES. 2, 15, 6

(falso trad. GLOSS.^I I Ansil. RE 1785 et fort. l. 22; cf. l. 36); in var. l. dub. pro ferire AMBR. Abr. 1, 5, 39.]

i. q. feriendo respondere, contra ferire vel repercutere (c. dat. indicante, cui respondeatur l. 25): **1 respicitur homo feriendus (sc. ab eo, quem feriat; praesertim manibus, sed etiam armis vel telis, e. g. l. 11, voce l. 16):** a cum acc. obi.: PLAVT. Asin. 375 si pugno malam tibi percussero, aeque animo patitor. :: patitor tu item, cum ego te -am. AMBR. in Luc. praef. 4 non -ire et repercutere verberantem (subest Luc. 6, 29 ut: off. 3, 4, 27 ut ferientem -ire non possit Christianus). **b absolute vel obi. suppl.:** TER. Ad. 567 me servolum, qui -ire non audebam, vicit (AMBR. in Luc. 8, 57 [inde MAX. TAVR. 54, 1]. de milite: HEGES. 2, 15, 6). SEN. dial. 4, 34, 5 percussit te: recede; -endo enim ... occasionem saepius ferendi dabis (inde MART. BRAC. ira 8). AMBR. in Luc. 10, 53 lex ... -ire me non vetat (subest Luc. 6, 29 ut: in psalm. 118 serm. 10, 3, 1). in psalm. 36, 56, 3 (in imag., subest act. 23, 3) Paulus, quem pontifex percute re praecipit, respondendo scivit profecto -ire, qui graviore pugno pontificem repercutit.

2 -untur res: a quae reiciuntur, repercutiuntur: OV. met. 4, 349 opposita speculi -itur imagine Phoebus, i. sol. SEN. nat. 2, 9, 3 discus ... in piscinam missus non descendit, sed in sublime resilit: quemadmodum, nisi spiritu -ente? AVSON. 27, 4 (399 S.), 23 turbida congestis -itur vocibus echo. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 26 hortandus aegrotans, ne retento spiritu quodam recursu -at medicamen (referat con. Drabkin, sed v. eius comm. ad gyn. 1, 132 in indice ed. p. 135). in veriloquio t. t. metrici: SACRED. gramm. VI 498, 23 anapaestus dactylo contrarius, inde dictus, quod ei -atur, quod Graeci ἀναπαίειν dicunt (cf. Ps. Mar. Victorin. gramm. VI 45, 21 repercussione dactyli ... nuncupatur). **b quae reprimuntur:** CAEL. AVR. gyn. 1, 132 (antea: plurimum lactis mammis pendentibus influit) ne oppressione fasciolarum lactis copia -atur (reff- cod.; gr. p. 71, 32 ἀνακοπήν γενέσθαι τοῦ γάλακτος). van der Velden.

referivus v. refrivus. **refero, retulī, relātum, referre.** a re- et ferre. de scriptura et formis (inter verba defectiva, quae declinando figurā mutantur, affert EXPLAN. in Don. gramm. IV 557, 7 sq.): in stirpe praes. reff- S. C. de Pisone 70 (A, ref- B); indicat. -ris pro -rs PS. AVG. solut. 62 (in cod. unico saec. VIII²). PS. VIGIL. THAPS. trin. rec. I 2, 39 ([-res et -rs var. ll.]. sed -rs ibid. 3, 16), -rit pro -rt EVGIPP. reg. 41, 69 (sed RVFIN. Basil. reg. 3, 38 -rt; cf. -feret PS. AVG. quae test. 94, 2. CE 1957 [aet. inc.; e Germ. inf.] et var. l. -fret, quam tuentur Bonnet, Le latin de Grég., 1890, 434, apud GREG. TVR. Franc. 2, 9 p. 55, 15. al. et Krusch in VITA Genov. rec. A 56), -ritis pro -rtis VET. LAT. Luc. 24, 17 (cod. 2), -ent in var. l. pro -unt VEN. FORT. vita Germ. 66 (def. Krusch coll. Bonnet, op. cit., 430); imperat. (vel indicat. pro imperat., cf. Hofmann-Szantyr 327) -rs pro -r VET. LAT. Sirach 17, 23 (Aug. spec. 23 p. 133, 6 [-r var. l.]; gr. 17, 25 ἐπίστρεφε). QVODV. prom. 2, 5, 8 ([-ens, -rt var. ll.]. cf. Braun, ed. 1964, 77). BASIL. hom. p. 73, 31 (ita in cod. unico, sed -r ed.; gr. p. 244^C προσεύχου). PS. VIGIL. THAPS. trin. 4, 1; inf. act. -ferere CHART. lat. ant. IV 267, 15 (saec. II), pass. -feri LEX agr. (CIL I² 585) 7; fut. -is pro -es VET. LAT. Ios. 4, 7 (cod. 100); gr. δηλώσεις ... λέγων), -itis pro -etis (coni. -atis latere putat ed.) Ios. 4, 22 (ibid.); gr. ἀναγγεῖλατε), part. -ferturus II Macc. 4, 23 (rec. X); gerund. -end- passim, -und- PLAVT. Persa 428 (sed -end- cod. A; item in var. l.: ACC. trag. 120 CIC. orat. 166. al.). S. C. de Asclep. (CIL I² 588 p. 914; a. 78 a. Chr.) 16. CIC. div. I, 122. LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 14. al. in stirpe perf.: retulī- (per syncopen a *retetul-, sed aliter explicat CIC. orat. 158 adiuncti verbi prima[m] littera[m] praepositi(nem) commutavit. PS. MAR. VICTORIN. gramm. VI 38, 29 metri necessitate consonantes geminantur, ut ... 'rettulit Argolico eqs.' [v. p. 606, 26]) exstat in inscr. e. g. CIL I² 1680 (Pompeii, saec. II ex-/I in. a. Chr.). 799. LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 15. FAST. triumph. Capitol. a. 222 a. Chr. (Inscr. Ital. XIII 1 p. 79). al., in codd. ant. e. g. PLAVT. Pseud. 624 CIC. Verr. II 1, 144. al. VERG. Aen. 5, 98, 8, 343. al. LIV. 24, 45, 2. 44, 2, 5. al. FRONTO p. 183, 13 (cf. l. 66). al., restit. metri causa pro retul- PLAVT. Asin. 441. 444 Epid. 439 (addasne retul- PAVL. NOL. carm. 19, 594, 21, 645? cf. etiam p. 605, 68); retul- (retol- DEDITIO Abh. Münch. Akad. 101, 1989, 23 l. 4 [a. 104 a. Chr.]) exstat in inscr. LEX agr. (CIL I² 585) 7. ACT. Arv. Dom. (CIL VI 2071) I 1. ibid. a. 145 (CIL VI 32379) 26. et saepius, in codd. ant. e. g. CIC. Scaur. 4. FRONTO p. 18, 3 (rett- p. corr.). VET. LAT. gen. 43, 18 (cod. 100). CLEDON. gramm. V 39, 20. al., metro firmatur DAMAS. carm. 28, 2, 37. I CARM. de aegr. Perd. 264. p. p. rellat- (cf. Don. Ter. Hec. 22 [remmotum] antiqui omnes in verbis liquidas duplicabant) exstat in inscr. LEX agr. (CIL I² 585) 80. INSCR. Année Épigr. 1961 n. 326 (Ostiae, aet. Aug.), metri causa restit. TER. Phorm. 21 (cf. DON. ad loc. 3 geminavit 'I). LVC. 2, 1001 (parum constat de ACC. carm. frg. 10, 2); forma usitator relat- exstat in inscr. CE 980 (= CIL I² 3449d), 2. ELOG. Inscr. Ital. XIII 3, 85 (Pompeii; scribitur c. apice -lāt-). CIL V 3117, 6 (a. 48). LEX Malac. (CIL II 1964) 2, 15. al., in codd. ant. CIC. Verr. II 3, 175 VERG. georg. 1, 458 Aen. 1, 390. al. (ceterum [Spoth])

passim metro firmatur inde a PLAVT. Asin. 576 LVCR. 5, 686). *supin.* -latu VERG. Aen. 9, 595 Ov. met. 4, 793 fast. 3, 541. *al.* LIV. 1, 59, 11. VAL. MAX. 3, 3 ext. 7 (-latui Perizonius). *al.*, -latu iri PORPH. Hor. carm. 1, 1 pr. *abbreviatur perf. act. r* CIL XIII 14370⁴ (v. p. 614, 25; *in formula votum solvendi ut*: INSCR. Année Épigr. 1960 n.230 [cf. n.231 re(tu)(it)]. *al.* [nisi praeferas reddidit]), ret CIL VI 10050, 19 (*saec. II*¹). III 5620. 13768. INSCR. Hung. III 665 (*si recte legit Mócsy*), p. p. r p. 622, 4, rel CHART. lat. ant. IX 376, 2 et 9 (*ferre a. 240*). NOT. Tir. 22, 62¹ -r. 70 -rt (*nisi ad rēfert*). 89 -lit. 104 -latum. *de notione*: NON. p. 380, 37 -tum ...: perlatum (*affertur* CIC. epist. frg. 4, 12, v. p. 604, 63). 39 conversum (VERG. Aen. 11, 426, v. p. 630, 27). p. 381, 19 -re: recensere (VERG. ecl. 6, 85, v. p. 620, 75). 21 adscribere (VARRO Men. 147, v. p. 622, 51). 24 perferre, indicare (LVCIL. 687, v. p. 612, 37, et VERG. Aen. 2, 547, v. p. 612, 58). 29 ostendere (LVCR. 1, 75, v. p. 605, 73). 32 revocare (PLAVT. Asin. 158, v. p. 608, 52, et CIC. Verr. II 4, 65, v. p. 608, 10, et off. 2, 77, v. p. 607, 58, et VERG. Aen. 10, 794). 39 reddere (LVCIL. 835 et VERG. Aen. 8, 560, v. p. 624, 44). CHAR. gramm. p. 344, 31 -o ἀναφέρω. SYNON. Cic. p. 420, 4 cogitat. ... deliberat. ... requirit sententiam; -rt. censet. statuit. ... consilium dat. p. 422, 33 dixit. promulgavit. ... -lit. narravit. indicavit. ... disseruit. disputavit. verba fecit. recitavit. contionatus est. eqs. p. 448, 27 ventilata. ... renuntiata. -lata. comperta. explorata. GLOSS. -rt: revocat, reddit, recitat, recenset. -rtur: ἀντιτίθεται. -lati sunt: reducti sunt. -latum: reportatum. -latum est: μετέδοθη, μετεκομίσθη, ἀπηγγέλη. II 228, 60 ἀντεπάγω: -o. 229, 3 ἀντεπαρέρω: refer[r]o. GLOSS.¹ I Ansil. RE 535 sqq. (cod. Paris.). -re: imitari. adsimilari. adumbrare. exprimere. eff[r]ingere. repraesentare. reddere. 552 sqq. (*ibid.*) -rt: deliberat. agitat. consilium requirit. [f]lagitat secum. volvit secum. consulit. consultat. sententiam qu(a)erit. exquirat. consiliatur. secum -rt. 1766 sqq. (*ibid.*) -lit: dixit. exposuit. narravit (-bit cod.). indicavit (iudicabit cod.). orsus est. locutus est. effatus est. disseruit. sermonem habuit. II Philox. RE 87a (-rt: [σ]ἀναφέρει καὶ ἐξηγείται (cf. I. 48). *sim. al.*; *plura infra suis locis adnotavimus. legitur inde a* NAEV., PLAVTO, ENN., CATONE *per totam latinitatem. [prov. referre (vel referir) merce 'gratias agere' (cf. p. 613, 36 sqq.). cf. Wartburg X 188sq. Schd.-Cr.] [in codd. confunditur imprimis c. verbo simplici ferre CAES. civ. 2, 8, 2 PLIN. nat. 36, 40 SVET. Tib. 32, 1. al. (restit. PLAVT. Rud. 1392 NEP. Timoth. 4, 6. al.; falso trad. CIC. dom. 50 CATVLL. 63, 47. al. [in var. I. ENN. scaen. 64 CIC. Phil. 3, 9. al.]; e con. dub. VAL. MAX. 2, 7 ext. 2, 8, 2, 3) et verbis c. ferre compos., e. g. afferre CIC. fam. 12, 25, 3 AVIAN. fab. 33, 12. al. (restit. PLAVT. Stich. 359 CIC. Balb. 1, falso trad. QVINT. decl. 386, 2), deferre CIC. Pis. 61 de orat. 3, 206. al. (restit. SEN. suas. 6, 23, trad. in falsa var. I. CAES. Gall. 5, 49, 2. al.; cf. p. 606, 37. 618, 54), efferre CIC. Pis. 53 VAL. MAX. 8, 7 ext. 1. al. (vix recte trad. CIC. leg. 3, 40), perferre CIC. Cluent. 137 LIV. 29, 21, 13 SEN. epist. 92, 1. al. (restit. SEN. epist. 95, 45), praeferre CIC. leg. 1, 43 PLIN. nat. 21, 32. al. (restit. AVR. VICT. Caes. 3, 14). *loci corrupti vel falso traditi*: LVCIL. 52 (*fort. pertinet ad rēfert*). VITR. 5, 12, 5. SIL. 8, 418 -rtur (*ferre con. retortus, resectus, refectus*). VEN. FORT. carm. 10, 17, 39 quis -at ... memorare ... morbos? (*de poterit cogitat Leo in indice ed.*). GLOSS.¹ II Philox. RE 87 -rt: ἀποδοκμάζει (*explicari vid. refellit; -rt pertinet ad 87a, v. supra I. 30*). *al.*]*

ferre i. q. ferre retro (sed iterum imprimis p. 611, 37sq. 623, 21sq., foras sim. p. 612, 16sq., vi praeverbii evanida p. 612, 35sq. 627, 57sq.).

exempla sic digerenda putavimus:

CAPVT PRIVS: *proprie vel in imag., sc. praevalente respectu motus localis:*

I *vi praeverbii plena vel adhuc apparente:*

A *praevalet respectus revertendi, loci repetendi:*

1 *-unt qui quilibet secum ferentes redeunt eo, unde abierunt, domum sim.: a -untur nuntii, litterae sim.: p. 604, 55 (strictius ad emittentem p. 604, 56, laxius ad eos, quibus obsequium debetur, p. 605, 14). b -untur varia: p. 605, 60 (spolia sim. p. 605, 62; laxius ad eum, cui debentur, p. 606, 62, pro responso p. 607, 16).*

2 *-unt qui (quae) aliquid (aliquem) eo ferunt, unde venit, domum sim.: p. 607, 23 (in locutionibus redeundi p. 607, 24; -untur variae res ablatae p. 608, 4, animalium p. 608, 51).*

B *respectu vario -rtur: 1 in posteriorem vel anteriorem partem, directionem: p. 609, 1 (retrahendo, sibi admovendo p. 609, 3, condendo, servando sim. p. 609, 31, retorquendo oculos, os p. 609, 75; in recessum sim. p. 610, 26; de motu alternantii, sc. fert -rtque, -rt huc illuc sim., p. 611, 14). 2 eodem atque antea, sc. motu repetito: p. 611, 37. 3 in adversam partem, sc. repellendo: p. 611, 48. 4 foras, sc. egerendo: p. 612, 16. 5 per compensationem rei deficientis: p. 612, 30.*

II *vi praeverbii parum dilucida vel evanida -untur, quae (qui) aliquo admoventur, apportantur: A quolibet modo: p. 612, 37. B nuntiando: p. 612, 52.*

CAPVT ALTERVM: *translate, sc. praevalente respectu actionis incorporae:*

I *respondendi, rependendi, retribuendi sim.: A -endo recipiatur: p. 612, 74 (aequantur illata et -lata, sc. par paribus sim., p. 613, 1, remunerantur beneficia, puniuntur delicta p. 613, 36, compensantur labores sim. p. 613, 61, observatur cultus p. 614, 14; in arte rhet. respicitur ἰσόκωλον al. p. 614, 44). B -endo redditur responsum consulentibus, colloquentibus: p. 614, 66 (structurae p. 614, 69; respiciuntur lites forenses p. 615, 58, responsa iuris consultorum p. 615, 74).*

II *revocandi rem eo, ubi aliquid certum de ea statui possit: A ad hominum auctoritatem: p. 616, 12 (ad senatum Romanum p. 617, 29, ad varia concilia p. 618, 47, ad quoslibet superiores p. 618, 63). B ad id, unde aliquid explicari, iudicari possit: p. 619, 10 (ad finem agendi p. 619, 11, ad comparanda p. 619, 32, ad causam, auctorem sim. p. 619, 57, ad ipsam iudicandi facultatem p. 620, 23).*

III *reponendi, condendi; -untur: A quae inscribuntur libro sim. vel infiguntur animo: p. 620, 38 (respic. rationes conficiendae et usus inde derivatus p. 620, 38, varia scripta componenda p. 622, 11). B quae inseruntur, adnumerantur cuidam corpori, generi sim.: p. 622, 49.*

C *qui se ex officiis publicis retrahunt: p. 623, 16.*

IV *repetendi, iterandi, restituendi: A generatim: p. 623, 21 (-rtur dicendo, scribendo p. 623, 22, recordando p. 623, 59, imitando p. 624, 3, quolibet modo p. 624, 29). B speciatim -untur res naturaliter recurrentes p. 624, 56, proprietates nativitati inhaerentes p. 624, 67, negotia sollemnia p. 625, 25.*

V *variae:*

A *vi praeverbii adhuc apparente -untur potius: 1 quae aliquo pertinent vel pertinere putantur: p. 625, 32 (ad propriam personam p. 625, 34, ad priora p. 625, 42, ad significatum p. 626, 1). 2 quae (qui) alicunde avertuntur, remouentur: p. 626, 23. 3 qui cogitantur, scribendo, agendo ad priora diriguntur: p. 626, 48. 4 quae ad tempus prius conferuntur, sc. praevia fiunt: p. 626, 70. 5 quae in qualitate deteriore, numerum minorem rediguntur: p. 627, 3. 6 quae pro mercede recipiuntur, colliguntur: p. 627, 11. 7 quae ad tempus posterius conferuntur, sc. procrastinantur: p. 627, 43. 8 quae de origine sim. derivantur: p. 627, 47. 9 quae retrahuntur, infecta redduntur: p. 627, 54.*

B *vi praeverbii fere evanida -rtur:*

1 *narrando, commemorando, docendo sim.: p. 627, 57 (c. variis struct. p. 627, 61, -re de p. 629, 6).*

2 *quolibet modo -untur: a quae proferuntur, producuntur: p. 629, 30. b quae aliquo pertinent vel pertinere putantur: p. 629, 43. c quae convertuntur in condicionem formamve aliam: p. 630, 23. d quae suggeruntur vel aperte significantur: p. 630, 50.*

CAPVT PRIVS: *proprie vel in imag., sc. praevalente respectu motus localis:*

I *vi praeverbii plena vel adhuc apparente (sed fere deflexa sub B): A usu sollemni praevalet respectus revertendi, loci repetendi: 1 -unt qui quilibet secum ferentes redeunt eo, unde abierunt, domum sim.: a -untur nuntii, litterae sim. (respectu redeundi prorsus evanido v. sub IIB): a strictius redeundo ad emittentem, mandantem, ad patriam sim. (de legatis, exploratoribus sim.); accedit:*

① *acc. obi. (exempla selecta inde a CIC.):* NAEV. trag. 14 ne quis superstes hinc Spartam -at nuntium (LIV. 3, 6, 6 legat[i] pro tristi nuntio tristiore[m] [rem add. codd. duo] domum -entes [reportantes cod. V]. TAC. ann. 14, 58, 4. al.). ENN. ann. 207 orator sine pace redit regie -rt rem (BELL. Hisp. 22, 1 r. gestam Bursavonensibus. vix etiam I. 60). CIC. S. Rosc. 110 legat[i] pro re certa spem falsam domum -lerunt. epist. frg. 4, 12 cum legat[i] responsa -lerint ([cf. NON. p. 603, 10]). CAES. Gall. 1, 35, 1 his r. ad Caesarem -tis [legatis trad.]. HIRT. Gall. 8, 23, 1. BELL. Alex. 35, 1 a Pharnace. al.). DOLAB. Cic. fam. 9, 9, 3 cures, ut is tabellarius, quem ad te misi, reverti possit ad me et a te mihi litteras -at (LIV. 10, 40, 2 iam -tis litteris a collega. TAC. ann. 15, 16, 2). Ov. am. 2, 19, 41 quaerere ..., quas ferat et -at ... ancilla tabellas. LIV. 3, 40, 13 speculatores mittendos ..., qui certius explorata -ant (10, 34, 9). 8, 37, 2 Samnites infecta pace, quia de condicionibus ambigebatur, indutias annuas ab urbe -lerunt. 25, 12, 12 (v. vol. VII 1, 1953, 75 sqq.). 37, 7, 14 Gracchus haec investigata -ens eadem, qua ierat, celeritate. VAL. FL. 7, 268 haec dominae -as ad virginis aures. etsaepe. ② *acc. c. inf. (inf. esse supplendo p. 605, 2. al.):* CAES. Gall. 6, 10, 4 exploratores missi -unt Suebos ... se recepisse eqs. LIV. 3, 38,

12 dimissi circa domos apparitores ... -unt senatum in agris esse. 5, 39, 2 cum praegressi milites non portas clausas, non stationem pro portis excubare ... -lissent. 22, 9, 9 *decemviri* inspectis fatalibus libris -lerunt patribus ... id *votum* ... de integro ... faciendum esse *eqs.* 45, 13, 1 legatio, quae missa ad Antiochum erat, Romam redit; -lit controversias inter reges sublatas esse (*paulo aliter p. 607, 18*). 45, 34, 14 P. Licinius cum regulo Gallorum est locutus -litque ferociorem eum deprecando factum. *al. VAL. MAX.* 1, 6, 3. *al.* ③ *enunt. interrog.*: HOR. *epist.* 1, 7, 53 (*servo*) 'abi, quaere et -r, unde domo, quis sit vir iste ...'; it, redit et narrat. OV. *trist.* 4, 3, 10 (*ad Vrsam utramque*) in ... meam nitidos dominam *Romae degentem* convertite vultus, sitque memor nostri necne, -rte mihi. LIV. 29, 37, 5 per provincias dimiserunt censores, ut civium Romanorum in exercitibus, quantum ubique esset, -retur numerus. *al.*

β *laxius non tam redeundo quam aedeundo ad eos, quibus obsequium, observantia debetur*: ① *exempla varia selecta*: PLAVT. *Rud.* 15 (*loq. Arcturus; antea: Iuppiter nos stellas per gentis ... disparat, qui facta hominum ... noscamus*) eorum *periuororum sim.* -imus nomina exscripta ad Iovem (LIV. 24, 16, 12 [*dux ad milites*] n. eorum *secedentium* ... -ri ad me iubebo). CIC. *Verr.* II 3, 61 -rtur eius *equitis* sermo ad Apronium *decumanum* (fam. 1, 9, 10 certorum hominum ... sermones -bantur ad me. NEP. *Dion* 2, 5 medici ... ad Dionysium *regis aegrotantis* filium s. *Dionis* -lerunt. VAL. *MAX.* 3, 8 ext. 1 qui *Dasius* protinus s. eius *Blassii* ... Hannibali -lit. CVRT. 10, 9, 9 quorum *militum* s. Meleager ad se -lato furens ira Perdiccae, quae conperisset, exponit). NEP. *Dat.* 9, 2 experiri voluit, verum falsumne sibi esset -latum (*syn. nuntiatum* esset; detulerant). VERG. *Aen.* 3, 59 delectos populi ad proceres primumque parentem monstra deum -o et, quae sit sententia, posco (*cf. GLOSS.*¹ I Ansil. RE 545 -o: renuncio). 3, 170 (*penates ad Aenean*) haec ... dicta parenti ... -r: Corythum terraque requirit Ausonias. OV. *epist.* 17, 150 (*Helena Paridi*) sensi mala murmura vulgi, et quasdam voces -lit Aethra ancilla mihi (CVRT. 7, 1, 4 seditiosae ... v. -bantur ad regem). met. 2, 562 (*loq. cornix*) acta deae -o. *al.* ② *ad ducem militarem, magistratum, senatum sim. (aliter, sc. consultando, suadendo sim., p. 617, 28sq.)*: CAES. *Gall.* 2, 33, 7 sectionem eius oppidi universam Caesar vendidit; ab iis, qui emerant, capitum tot numerus ad eum -latus est (LIV. 10, 36, 15 recensente consule ... cladem amissorum militum tot n. -latus. VAL. *MAX.* 2, 8, 1 qui *imperatores* ... hostium occisorum ... falsum n. litteris senatui ausi essent -re. *al.*). BELL. *Hisp.* 32, 4 *quidam* ex hoc *apud Mundam* proelio ... fugit, Sex. Pompeio ... rem gestam -rt. LIV. 8, 18, 5 *aedilis* festum rem ad consules, consules ad senatum -unt (*nisi ad p. 618, 29; eadem ambiguitate saepe, quia res fere in notitiam senatus perferuntur, antequam de iis sententia fit; aequo iure huc trahi possunt e. g. 2, 61, 4 quod ubi innotuit -latumque ad s. est. 41, 16, 2 id cum ad s. -latum esset senatusque ad pontificum collegium reieccisset. cf. VAL. MAX. 5, 1, 1f id ... senatui -latum est*). CVRT. 7, 7, 8 mos erat haruspibus exta sine rege spectare et, quae portenderentur, -re. SIL. 9, 134 *prima cura sit* -re ductori monitus Paulo: producere bellum nitatur. COD. *Iust.* 1, 51, 2 (*a. 320*) praesidis ... nomen ad nos -ri iubemus. Theod. 2, 18, 1 sive definienda sit causa per iudicem sive ad nostram scientiam, -enda (*cf. Interpr.* ut ad principis notitiam deferatur; ① ad maiorem potestatem *loco gemino* *Iust.* 3, 1, 9). 16, 10, 15 erutae huiusmodi chartae ex eorum *leges praetendentium* manibus ad nostram scientiam -antur. CONC.⁵ II 2, 1 p. 76, 32 universa ..., quae aguntur hodie, -antur ... imperatoribus (*gr. II 1, 1 p. 191, 27 γνωρισθήσονται, cf. II 3, 1 p. 238, 27 innotescant*). RVSTIC. CONC.⁵ I 4 p. 34, 32 haec ... universa ... in notitiam dominorum mundi -limus (*gr. I 1, 5 p. 120, 2 ἀννέγκμεν*). LEX *Visig.* 9, 2, 3). *al.* *ad pontificem Romanum*: EPIST. *pontif.* 365 Migne 20, 784^B coepiscopus noster Rufus ... ad nostram -laturus omnia (*sc. quae cognoverit*) notionem. 665 Schwartz p. 31, 2 antequam huc -ret *Acacius, sc. haeresin professus (sim. ibid. 1.6 sq.)*.

β -untur varia (*cf. respectu motus minus perspicuo infra p. 627, 11 sqq.*): α *strictius rediens secum fert*: ① *corporea*: ② *spolia, praedam sim., sc. ex certamine, bello sim. (in imag. l. 69. 73; victoriam v. p. 606, 38)*: PLAVT. *Epid.* 209 *militis domum redeuntes* arma -unt et iumenta ducunt (VERG. *Aen.* 10, 542 a. Serestus lecta -rt umeris tibi, rex Gradive, tropaeum. OV. *met.* 13, 122 [*consilium Aiacis*] a. *Achillis* ... medios mittantur in hostes; inde iubete peti et -entem ornate -latis [*lacertis cod. unus*]. *al.*). TRUC. 508 iamne iit *infans* ad legionem? <e> quae spolia -lit? [*spoliaret velit trad.*]. CIC. *Verr.* II 1, 157 ex calamitate senatoris ... s. domum suam -re et manubias detrahere [*in imag. ut: VERG. Aen. 4, 93 Didone amore capta* egregiam ... laudem et s. ampla -rtis tuque, *Venus*, puerque tuus]. FAST. *triumph.* Capitol. a. 222 a. Chr. [*Inscr. Ital. XIII 1 p. 79*] *Marcellus* s. opima rettu(lit) duce hostium ... <interfecto>. *al., e. g. p. 606, 5*). LVCR. 1, 75 (*in imag.*) *Epicurus* extra processit ... moenia mundi atque omne immensum peragravit mente ..., unde -rt nobis victor, quid possit oriri (*aliter explicat NON. p. 603, 14*). SVEIVS *car.*

frg. 7 redeunt (*sc. milites?*), -unt rumore petita secundo (L. Mueller, -unt p. r. s. *trad.*; repetita ferunt r. s. *Courtney fort. recte*). CAES. *Gall.* 5, 58, 6 Indutiomarus interficitur caputque eius -rtur in castra *Labieni* (SALL. *Iug.* 12, 6 Numidae c. eius *Hiempsal*, uti iussi erant, ad Iugurtham -unt. NEP. *Alc.* 10, 6. VERG. *Aen.* 10, 863 spolia ... et c. Aeneae. *al.; paulo aliter l. 73*). BELL. *Hisp.* 9, 3 multi *adversarii* ... armis exuti fugerunt, quorum scuta sunt -lata LXXX (*aliter l. 72*). OV. *epist.* 21, 120 (*Cydyippe Acontio*) nullus ... balteus ..., sicut ab Hippolyte, praeda -lata tibi est (*addas l. 25*). LIV. 5, 22, 2 v. p. 620, 72. CVRT. 8, 7, 11 tibi xxx milia mulorum captivum aurum vehunt, cum milites nihil domum praeter gratuitas cicatrices -laturi sint (IVST. 13, 6, 1 victor n. praemii praeter vulnera et pericula -lit. *cf. VAL. FL.* 6, 275 [*conviciose ad adversarium abeuntem*] ad soceros ..., Styre, fugis vulnus *mortale* -ens). *al.* ③ *cetera exempla (in imag. l. 17)*: PLAVT. *Asin.* 441 *Dromo servus* mercedem, *sc. operis sibi locati*, -lit? (*syn. reddere*). STICH. 359 piscis depurgate, quos piscatu -li, (*Lipsius*, piscator attulit *trad.*). VERG. *georg.* 3, 12 primus Idumaeas -am tibi, Mantua, palmas (*in imag. ut: SIL.* 7, 456 [*Venus de Paridis iudicio*] victoria nostra Cypron Idumaeas -at de Pallade p. PROSP. *car.* de ingrat. 850 de certamine agonis. CE 912, 10 [*christ.; fere a. 440*] *Xystus III* hanc p. fidei -lit inde, *i. ex Epheso*, senex. *cf. l. 38*). AEN. 10, 766 *Orion* summus -ens annosam montibus ornum [*aliter explicat SERV. auct. pro 'ferens' more antiquo; nam 're' abundat*]. inde CLAVD. *DON. ad loc.* p. 386, 24 arborem summis e montibus -ens. *sunt qui de p. 630, 50 cogitent*). OV. *epist.* 16, 123 (*Cassandra Paridi proficiscenti*) -es incendia tecum. met. 9, 188 *ab Hercule* -latus ... balteus *Amazonis* ... pomaque (*Hesperidum ut: LVCAN.* 9, 367 -lit Argolico fulgentia p. tyranno). VAL. *FL.* 4, 336 (*Castor ad Argo*) patriis ... has precor oris ... -r frondes, *quibus Pollucem coronavi*. 5, 323 qua ... via patriis -amus velleria terris. MART. 12, 28, 22 ad cenam Hermogenes mappam non attulit umquam, a (e *Itali*) cena semper -lit Hermogenes. QVINT. *decl.* 263, 12 antequam tabella *sententiae populi de rogatione* -retur. PLIN. *paneg.* 43, 5 (*in compar.*) Caesarum munera illitos cibus hamos ... aemulabantur, cum ... retro secum, quidquid attingant, -rent. *al.*

④ *incorporea*: PLAVT. *Truc.* 167 (*ancilla meretricis ad adolescentem*) qui antehac amator summus, habitu's, nunc ad amicam venis querrimoniam (-nias?) -re, (① *si recte conii*; habitus si [*vel est*] istunc a. a. ueruis [*vel uerius*] uerimonia -re [*def- Itali*] *trad.*). CIC. *inv.* 2, 2 *Crotoniatae* ... honestissimas ex gymnico certamine victorias domum ... -lerunt (LIV. 4, 10, 3 *consulem* v. potius ex Volscis quam pacem infidam Romam -turum. 4, 17, 8 *consul* cum rege Veientium ... confligit nec incruentam v. -lit. VAL. *MAX.* 2, 7, 6 gloriosam v. et speciosa spolia, [*ad p. 605, 68*]. 3, 2 ext. 4 *quamquam victus* v. ... in sinum patriae ... -lit *Othryades. al.; in imag. e. g. TERT. adv. Iud.* 10, 10 per quam *crucem* Iesus v. esset -laturus. *cf. l. 17*). fin. 2, 62 (*Torquato*) quem *consulatum Sullae ereptum* cum ad patrem tuum -lisses. off. 1, 138 ille *Octavius* in suam domum *consulatum* primus attulit, hic *Scaurus* ... in domum ... non repulsam solum -lit, sed ignominiam etiam et calamitatem (VAL. *MAX.* 3, 5, 1 utrum r. an ... praeturam -ret *petitor*). VERG. *Aen.* 4, 93 laudem (*iv. p. 605, 70*). VAL. *MAX.* 3, 1, 1 duplitem ... l. e proelio -lit *Aemilius Lepidus. cf. p. 627, 22; aliter p. 614, 29*). VAL. *MAX.* 8, 10, 2 *histriones* peritissimos illo *Hortensio* causas agente ... frequenter adstitisse, ut foro petitos gestus in scenam -rent. LVCAN. 6, 802 (*visitanti*) -r haec solacia tecum (*seq. acc. c. inf.*). MART. 1, 48, 4 nec nihil e (a var. l.) tanta nobilitate, -rt *lepus e faucibus leonis evadens* (① *mob- Scriverius*). QVINT. *inst.* 2, 2, 8 *praceptor* multa cotidie dicat, quae secum auditores -ant (*cf. TAC. dial.* 20, 4 non solum audire, sed etiam -re domum aliquid ... dignum memoria). IVV. 2, 170 *obsides Romae degentes* praetextatos -ent Artaxata mores (*cf. SCHOL. ad loc.* 1 id est: mores, quos filii senatorum intra urbem habent, obsides in suis patriis redeuntes reportant). PLIN. *paneg.* 47, 6 ut ad parvos penates ... ex domo principis modestiae ... exempla -antur, *sc. a Traianum adeuntibus. al.*

β *laxius -untur*: ① *quae apportantur ad eum, cui debita sunt, solvuntur domino sim. (cf. p. 605, 14sq.)*: PLAVT. *Asin.* 398 *asinis venditis* argenti viginti minas, si adesset, accepisset *Saurea*. :: ... tu id nunc -rs? (*cf. ARGVM. Plaut. Asin.* 3 ob asinos -latum pretium). PSEUD. 623 (619 *quinque minas argenti* debet *miles*) argento haec dies praestitust, quoad -ret nobis, neque dum -lit; ... tum' attulisti? CIC. *Verr.* II 2, 133 ut ad istum *Verrem* sine ulla sollicitudine summa pecuniae -retur. CAES. *Gall.* 1, 29, 1 in castris Helvetiorum tabulae repertae sunt ... et ad Caesarem -latae. 7, 88, 4 signa militaria LXXXIII *Gallorum* ad Caesarem -untur (civ. 3, 99, 4 s. ... m. ex proelio ad Caesarem sunt -lata CLXXX et aquilae VIII. *al.*). civ. 3, 53, 4 scuto ... ad eum *Caesarem* -lato ... centurionis *Caesariani occisi*. LEX *Iul. munitio*. (CIL² 593) 122 *quei* ... ob caput civis R(omani) -undum ... praemium cepit (*cf. SVET. Iul.* 11 eos quoque sicariorum numero habuit, qui proscriptione ob -lata civium ... c. pecunias ex aerario

acceperant]. LIV. frg. 60 -latum c. *Ciceronis* ad Antonium. *al.*; *cf. p. 606, 3*). ALF. dig. 40, 7, 14 pr. servus, qui testamento domini ... liber esse iussus erat, heredi mercedem -re pro operibus suis solebat (SEN. contr. exc. 10, 4 them. quidam ... debilitatos mendicare coebat, ut sibi m. -rent [contr. m. exigebat ab eis]). LIV. 9, 37, 10 aurum argentumque iussum -ri ad consulem; cetera praeda militis fuit (*cf. 26, 47, 7 auri capti ... -lata ad imperatorem magna vis est*). PHAEDR. app. 16, 12 asellus ..., qui solebat pauperi quae estum (re)ferre, ([Iannelli, (de)f- Cassitto]. VLP. dig. 2, 13, 4, 2 cum patri q. -rt *filius argentarius*). PLIN. nat. 11, 106 in Lemno insula certa *locustarum* mensura praefinita est, quam singuli enecatarum ad magistratus -ant. SVET. gramm. 15, 3 *Lenaeum erroneum* refugisse in patriam perceptisque liberalibus disciplinis pretium suum domino -lisse (*addas p. 606, 65; aliter p. 627, 13*). ANTH. 638, 6 prosperus ut semper redeat *natalis* vaticque quotannis [Asmenidae] -ant ... sua munera [nati] (i. i. *Asmenii sectatores?*). PASS. Secundian. (BHL 7550) 6 (*verba praefecti*) usque dum -untur Caesari, teneantur *martyres*. *al.* ② *quae pro responso perferuntur (pauca certiora)*: LIV. 45, 13, 2 Antiochi legati *Romanis* -entes omni victoria potiore pacem regi esse (*cf. Verg. Aen. 7, 285 pacem ... reportant; aliter p. 605, 5*). STAT. Theb. 6, 881 ille *Eteocles provocatus* nihil contra, sed stridula cornu in hostem it -ens mandata ducis (*pro responso iacitur telum ut*: AVIAN. fab. 17, 6 [venator tigridi] nunc tibi, qualis eram), nuntius iste -rt [i. eam *cod. unus p. corr., edd. quaedam*]).

2 -unt qui (*quae*) *aliquid (aliquem) eo ferunt, unde venit, ubi antea fuit*: *a* in locutionibus *redeundi*; *formae: a* *activae*:

① -re *partes corporis (passim indicatur quo statu)*: PLAVT. Epid. 439 tuom cave ad me -leris pedem (*al., v. vol. X 1, 1899, 23 sq. 1900, 71; cf. struct. inversam p. 608, 66*). CIC. leg. agr. 3, 2 video quosdam ... non eosdem voltus, quos proxima mea contione praebuerunt, in hanc contionem mihi -lisse ([praebuisse *var. l.*]). SEN. dial. 4, 7, 1 *aliquem* eundem v. domum -re, quem domo extulerat. VAL. FL. 3, 532 *nympha* fontem ... petebat rursus et attonitos -bat ab Hercule v.). Pis. 53 amisso exercitu nihil incolume domum praeter os illud tuum pristinum -listi (*cf. CLAVD. 28, 423 [Roma ad Honorium] conspecta ... dudum ora -r*). CATVLL. 10, 11 *non erat, cur quisquam caput unctius -ret, sc. e Bithynia* (Ov. epist. 13, 162 [*Laodamia Protesilao militanti*]), quod tecum, possis ipse -re, c. [i. vix recte trad.; intactum *Watt, sim. temptaverunt alii*]). VERG. ecl. 4, 21 ipsae lacte domum -ent distenta capellae ubera (HOR. epod. 16, 50 -rt ... tenta grex ... u. Ov. rem. 180 *capellae* -ent haedis u. plena suis). Aen. 9, 492 (*mater ad Euryali caput praecisum*) hoc mihi de te, nate, -rs? (*quis qui ad p. 612, 52 sqq. trahant*). TIB. 1, 1, 66 non ... poterit de funere *meo* quisquam lumina ... sicca -re domum. PROP. 4, 4, 28 *Tarpeia* -lit hirsutis brachia secta rubis. Ov. am. 3, 11, 14 *lassus amator* invalidum -ens emeritumque latus. LIV. 5, 10, 9 cum *veterani* confecta labore ... corpora -lerint (*sc. domum*). *al.* ② *cetera exempla*: SEN. Med. 848 (*Medea ad filios*) celeres domum -rte gressus (CE 2054, 2 [*Pompeis; in lege convivali*] iurgia differ ... aut gressum ad tua tecta -r. SIL. 11, 353 -r in convivia g. *al.*; *aliter p. 611, 29*). Oed. 708 (*loq. Oedipus*) ipse ad penates regio -am gradum (CE 1434, 8 *mortua* -lit ad Christum) celsa per astra g. *aliter p. 611, 9*). SIL. 8, 89 *Dido* anhelum -lit in thalamos cursum. CLAVD. 28, 604 (*ad Honorium*) hinc, *sc. a curia*, te iam patriis laribus via ... sacra -rt.

β *reflexivae (in imag. l. 59)*: ACC. trag. 283 me [Argos] -am (agro(s) *codd. Nonii*). CIC. Flacc. 50 iterum iste, cui nullus esset usquam consistendi locus, Romam se -lit. Tusc. 2, 24 (vers.) cum ... renovatust iecur *Promethei*, tum rursus ... se ad pastus -rt *aquila (item se -unt animalia*: VERG. georg. 4, 180 fessae multa -unt se nocte minores *apes*. Aen. 7, 700 *cycni* sese e pastu -unt. *al.*). Tim. 33 *magnum* annum ... tunc conpleri denique, cum se octo ambitus ... ad idem caput -lerunt (*cf. gr. p. 39^D οχλή κεφαλήν, Chalc. transl. ad originem ... revertentur*). off. 2, 77 ut eo, unde egressa est, -at se oratio (*in imag. ut*: AVG. in psalm. 56, 3 l. 3 -entes nos ad sanctam scripturam invenimus *eqs.*). fam. 7, 11, 2 (*antea*: recipe te ad nos) si cito te -leris. ATT. Cic. Att. 6, 1, 10 vellem te in tuum veterem gregem -lisses. BRVT. Cic. fam. 11, 10, 4 aut ad Lepidum ut se conferat, si recipitur, ... aut rursus se in Etruriam -at *Antonius*. CATVLL. 107, 5 (4 te restituis, Lesbia, mi) ipsa -rs te nobis. CAES. civ. 1, 72, 5 Petreius atque Afranius ... in castra sese -unt. NEP. Hann. 11, 6 *Pergameni* puppes averterunt seque ad sua castra nautica -lerunt. VERG. Aen. 2, 757 domum, si forte pedem ... tulisset *uxor*, me -o. 7, 286 sese -bat ab Argis saeva Iovis coniunx (*cf. SERV. Iuno removetur*). 8, 307 ad urbem. 11, 662 se ... curru Penthesilea -rt, *sc. victrix e pugna*. Ov. met. 4, 478 (*Tisiphone ad Iunonem*) inamabile regnum desere teque -r caeli melioris ad auras. *al.*

γ *mediopassivae (fort. huc p. 608, 31. 68)*: LVCR. 5, 686 in *annuo cursu sol*, quod *lucis* ab alterutra detraxit parte *diei*, reponit eius in adversa tanto plus parte -latus. POLLIO Cic. fam. 10, 32, 1 utrum Gadis -atur *Balbus* an Romam ..., nondum scio. LVCAN. 3, 208 qua celer ... Marsya *fluvius* ... errantem Maeandron adit mixtusque -rtur. 5, 219 *vates e templo*

exiens a luce sacra, qua vidit fata, -rtur ad volgare iubar. STAT. Theb. 6, 36 *mater* laceras ... super prorumpere (*cod. P, -cumb- cett.*) nati reliquias ardet totiensque avulsa -rtur. *al.*

β *vario usu -untur: a* *res ablatae, raptae sim. (fere corp., sed incorp. e. g. l. 24. 27. 32. 39)*: PLAVT. Asin. 444 scyphos, quos utendos dedi Philodamo, -litne? Aul. 760 nisi -rs - :: quid tibi ego -am? :: -quod surripuisti meum, ... te ad praetorem rapiam. Stich. 723 tibicen, ... -r ad labeas tibias (*vix ad p. 609, 3 sqq., cf. enim 718 eripe ex ore tibias*). *al.* CIL I² 1680 (*Pompeis, saec. II ex./I in. a. Chr.*) urna aenia pereit de taberna; sei quis -lerit, dabuntur HS LXV. CIC. Verr. II 4, 65 (*antea: ministri Antiochi candelabrum attulerunt*) tollere incipiunt, ut -rent (*cf. NON. p. 603, 15*). div. 1, 54 *fur* pateram *ex aede raptam* ... -lit. CAES. Gall. 4, 28, 2 tanta tempestas ... coorta est, ut ... eodem, unde erant profectae, -rentur *naves*. civ. 2, 21, 3 pecunias monumentaque, quae ex fano Herculis conlata erant in privatam domum, -ri in templum iubet (*cf. 2 pecunias ... remittit; bona restituit*). ALF. dig. 39, 4, 15 navis ... ex portu Cretae profecta vento -lata in portum erat (*seq. l. 57*). NEP. Ages. 8, 4 *nulla munera* praeter vitulinam ... accepit; ... cetera -ri iussit. VERG. georg. 2, 29 summum ... putator haud dubitat terrae -ens mandare cacumen *arboris*. Aen. 6, 825 -entem signa *a Gallis capta* Camillum. 12, 186 (*loq. Aeneas*) nec post, *sc. me victo*, arma ulla rebelles Aeneadae -ent ferrove haec regna lacescent (*nisi ad B2*). HOR. carm. 1, 14, 1 (*per allegoriam*) o navis, -ent in mare te novi fluctus. PROP. 3, 23, 21 (1 nobis periere tabellae) quas si quis mihi -lerit, donabitur auro. Ov. epist. 15, 209 qui *Zephyri* mea verba ferunt, vellem tua vela -rent. 21, 42 (*loq. Cydippa*) ipsa velut navis iactor, quam certus in altum propellit Boreas, aestus et unda -rt. CELS. 2, 17, 10 ubi frigere coepit, ad ignem -rtur *ferramentum*. SEN. epist. 7, 1 numquam mores, quos extuli (*sc. in turbam*), -o (*cf. 3 avarior redeo eqs.*). PLIN. nat. 2, 132 (*antea*: defert hic *typhon* aliquid abruptum et nube gelida) correpta secum in caelum -rt sorbetur in excelsum. VAL. FL. 3, 42 *gubernatore somniant* solatā ... puppis turbine flectit iter portuque -rtur amico (*nisi mediopass. ad p. 607, 71 sqq.*). 5, 279 *nox* -lerat fessis optata silentia terris. TERT. anim. 23, 1 quae *scintilla vitae* illud *opus futille (i. hominem)* ... post decessum vitae ad matricem -tura sit (*antea*: de caelis devenisse se ... et illuc ... regressuros esse; *cf. p. 453, 41 et ARNOB. nat. 2, 62 p. 138, 10 quidam opinantes* tamquam in sedem -ri [-re *cod.*] patritam post hominis functionem). INSCR. Année Épigr. 1982 n. 815 (*e Pannonia inf., saec. II/III; in vase*) Maximini sum; -r me! *al. accedit praedic. indicans, quo statu quid redeat, restituitur (cf. p. 607, 2 idem, p. 630, 41 sqq.)*: PLAVT. Capt. 446 satin habes, mandata quae sunt, facta si -o? Men. 467 ego tibi hanc *pallam* hodie probe ... concinnatam -am. Poen. 863 -o vasa salva. Rud. 942 non vides -re me viduum retem sine squamoso pecu? GRACCH. or. frg. Gell. 15, 12, 4 zonas, quas *Romā* plenas argenti extuli, eas ex provincia inanes -li (*syn. reportaverunt*). VERG. Aen. 11, 874 nec quisquam instantis Teucros ... sustentare valet ..., sed laxos -unt umeris languentibus arcus. Ov. fast. 4, 432 plenos flore -rte sinus. LIV. 3, 61, 5 *consul* Aventini Sacrique montis admonebat, ut, ubi libertas parta esset ..., eo imperium inlibatum -rent. VAL. MAX. 4, 6, 4 *Iulia* vidit vestem *Pompei* cruore respersam e campo *Martio* domum -latam. VAL. FL. 2, 276 (*Hypsipyle ad Bacchum*) sine foedatum te funere pontus expiet, et -am lotos in templa dracones. STAT. Ach. 1, 22 *Paris* plena ... materni -ens praesagia somni ... relegebat iter. *al.* β *animantes (cf. p. 609, 7)*: PLAVT. Asin. 158 (*lena ad adolescentem*) remigio veloque ... festina et fuge: quam magis te in altum capessis, tam aestus te in portum -rt (*cf. NON. p. 603, 14; item -untur navigantes*: CIC. Tusc. 1, 119 [*in imag.*] si reflantibus ventis *a mortis portu* reiciemur, tamen eodem paulo tardius -amur necesse est. ad Brut. 23, 5 in medio Achaico cursu cum ... Auster me in Italiam ... -lisset. ALF. dig. 39, 4, 15 qui ... profectus ex portu esset et -latus tempestate in insulam [deductus] esset [*cf. l. 16*]). LIV. frg. 60 *Ciceronem* in altum provectum cum ... venti adversi -lissent. *al.*) PORC. LIC. carm. frg. 3, 12 *Terentius Afer* ne domum quidem habuit conducticiam, saltem ut esset, quo -ret [obitum] domini, (*i. dominum mortuum*) servulus (*item domum -untur mortui*: CIC. Pis. 53 non ut redire ex Macedonia nobilis imperator, sed ut mortuus infamis -ri videtur [eff- *coni. praeter necess.*]). NEP. Ages. 8, 7 eum *mortuum* amici ... cera circumfuderunt atque ita domum -lerunt. VERG. Aen. 10, 506 socii ... impositum scuto -unt Pallanta. *al.*) CIC. Att. 15, 16^a me -unt pedes in Tusculanum. VERG. georg. 4, 225 hinc (*sc. a deo*) quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; scilicet huc reddi deinde ac resoluta -ri omnia (*nisi ad p. 607, 71 sqq.; cf. SERV. cuncta ... redire rursus in originem suam necesse est*). Ov. met. 14, 192 (*loq. Polyphemus*) o, si quis -at mihi casus Vlixen! Liv. 2, 20, 9 cum victor in castra esset -latus *miles saucius (nisi ad p. 610, 42 sqq.)*. VAL. MAX. 1, 8 ext. 11 quem *remigem* ... cum e navi fluctus abiecisset, ... contrarius fluctus in navem -lit. LVCAN. 6, 532 *Erichtho* vi-ventes animas ... infodit busto ...; perversā funera pompā -lit a tumulis. VAL. FL. 7, 100 me ... reducem patriae potuisse -ri. *al.*

B respectu vario -rtur: **1** in posteriorem vel anteriorem partem, directionem; pertinet ad: **a** motum singularem eorum: **α** qui retrahendo aliquid sibi admovent (saepae -rtur manus sim. [aliena l. 16]; in imag. l. 25; vix huc p. 608, 8): ENN. ann. 231 (230 pectora pellite tonsis) remiges -unt ad pectora tonsas (Ov. trist. 4, 1, 9 qui ... -rt pariter lentos ad p. remos. sim. SEN. Med. 366 regum -ens ... remos ... Argo [sc. navi pro remigibus posita; an regum ... remos pro regibus remigantibus, ut spectet ad p. 608, 52?]. SIL. 6, 362 remis ... pariter ... -latis. cf. e. g. reducere p. 575, 5 sqq.). Ov. epist. 10, 11 (loq. Ariadne) movi Thesea prensuras ... manus: nullus erat; -oque manus iterumque retempto. rem. 604 Phyllis se suspensura digitos ad sua colla -rt (cf. VAL. FL. 8, 124 Iason pellem auream nunc fundit in artus, nunc in colla -rt). met. 15, 567 digitis ad frontem saepe -latis ... tetigit sua cornua Cypus. fast. 3, 563 Didonis cineres ter ad ora -latos pressit Anna (trist. 5, 4, 6 [loqui fingitur epistula] non, qua signabar, ad os est ante, sed ad madidas gemma -lata genas. SEN. dial. 4, 33, 5 Priamus manum Achillis ad os suum -lit [cf. Hom. Ω 506 ὀρέγῃσθαι]. SCRIB. LARG. 80 [item MARCELL. med. 15, 97] manus ... inquinatas. al.). Ib. 610 robur diducere fissile temptes nec possis captas inde -re manus. SEN. Oed. 169 vix assiduo brachia conto lassata -rt Charon. epist. 52, 12 impudicum ostendit -latus ad caput digitus (VIR. ill. 64, 6 manum ad c.). PETRON. 82, 2 caedem ... cogito frequentiusque manum ad capulum ... -o (TAC. ann. 15, 58, 4 quidam infregit ... impetum iam manum ad c. -entis). SIL. 1, 516 Poenus ... exigit ense, qua capuli statuere morae, teloque -lato ... perfunditur ... cruore (cf. 5, 560 cuidam -enti e fugientis corpore telum, quo eum vulneraverat). al. in imag.: SEN. epist. 100, 3 fere, quae impetu placent (sc. cum audiuntur), minus praestant ad manum -lata (sc. cum leguntur; postea: contemplatio diligens). VET. LAT. Is. 53, 12 (cod. 108) ipse vir dolorum peccata multorum -lit (gr. ἀνήμεγε, Clem. ad Cor. 16, 14 portavit, Cypr. testim. 2, 15 pertulit, Hier. ad l. suscepti, Vulg. tulit; an ad IIA?).

β qui condendo, servando (cf. p. 620, 37) aliquid ferunt: **①** in tabularium, aerarium sim.: CATO orat. 72 tit. uti praeda in publicum -atur (v. vol. X 2, 2450, 49 sqq.). CIC. Verr. II 1, 36 illa ... HS sescenta milia ... non in aerarium -lata sunt (leg. agr. 2, 72 pecuniam. al., e. g. l. 42. LIV. 37, 57, 12 [detulisset var. l.]. 38, 55, 6. 45, 4, 1 [in] a. VAL. MAX. 5, 6, 8 matronas ornamenta sua in a. -lisse. HIST. AVG. Avid. 7, 6 in privatum a. SCHOL. Cic. Gron. A. p. 345, 27 [cf. Ps. Ascon. Verr. p. 236, 21 infert ... aerario]. al.; cf. ad a.: CIC. Verr. II 1, 77 rationes [fam. 5, 20, 2. al. Ps. ASCON. Verr. p. 233, 24. al. ibid.]. COD. Iust. 5, 70, 7, 8 hereditas [ad eos, -atur ..., id est ... ab intestato heredes, vel ad nostrum a. [] ad p. 606, 62 sqq.]. leg. agr. 1, 12 quod ad quemque pervenerit ex praeda ..., quod neque consumptum in monumento nec in aerarium -latum sit, id ad Xviros -ri iubet lex ([syn. 13 deferat, sed -at cod. unus]. 2, 59 id aurum sim. profiteri apud Xviros et ad eos -ri iubet). al. PETRON. 53, 4 (actuarium recitat) in arcam -latum est, quod collocari non potuit, sestertium centies. LEX Malac. (CIL II 1964) 5, 36 (iuxta redigere, v. p. 533, 16 sq.). APVL. flor. 9, 12 proconsulis ... tabella sententia est, quae ..., utcumque recitata est, ita provinciae instrumento -rtur. al. **②** in sepulcrum (cf. l. 59): CE 980, 2 (= CIL I² 3449d, 3) inmaturo iacent ossa -lata mea. VERG. Aen. 6, 152 sedibus hunc Misenum -r ... suis et conde sepulcro (cf. SERV. [aliis explicationibus reiectis] sepeli eum; nam sepulcrum 'sedes' vocatur).

③ in quaelibet repositoria: VARRO rust. 1, 56, 1 dum fructus in villam -as, sc. docendo. 3, 6, 4 Seius pavonum ova ... supponit gallinis, ex quibus ex iis excusos pullos -rt, in testudinem, (intestabilem fere trad.) eam, in qua pavones habet. VERG. georg. 2, 409 vallos vineae primus sub tecta -rto ([cf. GLOSS.¹ I Ansil. RE 577 -rto: reporta]. COLVM. 11, 3, 51 semina sub tectum. 12, 45, 2 hae uvae sereno caelo ... leguntur; ... deinde in cratibus ... ponuntur ...; tum demum sub tectum -untur. cf. l. 64). SEN. Herc. f. 864 (verba chori) sera nos illo (sc. in Orcum) -at senectus. CVRT. 8, 9, 30 apud Indos regem ... sopitum in cubiculum pelices -unt. PLIN. nat. 10, 131 onocrotalus omnia ... congerit in uterum in faucibus situm ...; mox ... sensim inde in os reddita in veram alvum ruminantis modo -rt. 21, 111 gladiolum ... palustrem ... Mago iubet ... in sole sicari ..., cotidie autem ante solem occidentem in tectum -ri (nisi ad p. 608, 4 sqq.; cf. l. 55). SIL. 3, 342 Celtiberi caelo credunt superisque -ri, impastus carpat si membra iacentia vultur (cf. l. 72). MART. 3, 58, 9 imminente iam bruma seras putator ... -rt uvas. TAC. dial. 21, 6 Caesar Brutusque fecerunt ... carmina et in bibliothecas -lerunt. HYG. fab. 14, 33 navis Argo, quam Minerva in sideralem circulum -lit (cf. SERV. Aen. 1, 535 Orion ... deorum miseratio -latus in [inter var. l.] sidera. aliter p. 630, 32 sq.). PANEG. 5, 10, 4 (in imag.) tu fructus meritorum tuorum statim nos metere et in conditis -re iussisti. SYMM. rel. 34, 6 novissime -latus in caelum Gratianus (de apotheosi ut: 40, 2. SIDON. epist. 6, 12, 6 ille quasi in c. -latus ... Triptolemus. cf. l. 65). al.

γ qui oculos vultumve retorquent, respiciunt (de animali non nisi

l. 24): oculos: CIC. Quinct. 47 (antea: cum, qui contra pugnent, video) cum autem ad te, C. Aquili, o. animumque -li (VAL. FL. 6, 580 Medea acres huc, i. ad Iasonem, o. sensusque -rt a. que faventem. PRVD. c. Symm. 1, 213 numquam o. a. que levans rationis ad arcem -lit Symmachus). rep. 6, 20 haec caelestia ego admirans -bam tamen o. ad terram identidem. VERG. Aen. 12, 657 in te, Turne, ora Latini, in te o. -unt. EPICED. Drusi 364 (in imag. et ironice) rebus tanta impendente ruina in te solam o. et tua damna -r. SEN. epist. 65, 7 exemplar, ad quod artifex -at o., (syn. respiciens). VAL. FL. 1, 561 Iuppiter o. Aegaea -rt ad caerula. STAT. Theb. 8, 581 (antea: Tydea ... fragili ... lacessere telo ... ausus erat Atys) Tydeus tandem invalidos ... ad ictus forte -rt o. (cf. in contextu simili 3, 522 respicit). 9, 521 Iuppiter leviter ... o. ad moenia Cadmi -lit. 9, 558 -r huc o., ego vulneris auctor. al. cetera exempla: CIC. prov. 38 (in imag.) si qui ex illa iactatione ... populari ... -unt aspectum in curiam. CVLX 290 Eurydice praecipit signabat iter nec -lit intus lumina (Ov. met. 7, 790 l. deflexi revocataque rursus eodem -leram). Ov. met. 3, 245 comites ... Actaeona clamant; ad nomen caput ille -rt. fast. 2, 620 a tumultis ... ad vivos ora -re iuvat (addas l. 6; aliter l. 52. p. 626, 39). 4, 2 'alma, fave', dixi ...; ad vatem voltus -lit illa Venus suos (SEN. Phoen. 473). STAT. Theb. 11, 364 (Antigone ad Polynece) hanc respice turrem ... et horrentes -r in mea lumina cristas; agnoscisne hostes? PRVD. ham. 747 (cf. gen. 19, 26 respiciens ... uxor eius Loth post se) statua salis servans ... flexam in tergum faciem paulumque -lata menta retro. c. Symm. 1 praef. 27 (respic. act. 28, 3) vipera calore iam flecti facilis -lit ad manum Pauli ... spicula dentium.

δ qui (quae) quaelibet movent in locum posteriorem vel in recessum sim.: **①** exempla varia (in imag. l. 35): CIC. Arat. 445 Cassiepia contingens vertice primum terras, post umeris eversa sede -rtur (cf. gr. 656 ἐξ κεφαλῆν ... δύετ(αι)). nat. deor. 3, 37 cur se sol -at nec longius progrediatur solstitiali orbi itemque brumali, ne longius discedat a cibo ([antea: ali ... solem ... aquis]. item de motu solis: SEN. dial. 12, 6, 7 quamvis cum universo vertatur, in contrarium nihilo minus ipsi mundo -rtur). LEX vic. Furf. (CIL I² 756) 7 utei ... promovere, -re (liceat, sc. aedificii partes. SEN. benef. 1, 15, 2 benignitatis fines introrsus -re et illi minus latum limitem aperire (in imag. ut: epist. 79, 10 haec una maiestas virtutis ... nec proferri ultra nec -ri potest: sic huius ... stata magnitudo est [cf. p. 627, 3]). FRONTIN. strat. 1, 5, 6 consul in puppem -lit milites. APVL. met. 10, 17, 4 (loq. asinus; de gestu reuuentis) ut, quod nollem, -lato, quod vellem, delecto capite monstrarem (cf. gr. 48 ἀναγεύειν). AVIEN. Arat. 913 stellae errantes semper ... adverso -untur tramite mundi. al.

② retrahendo e periculis, movendo in locum tutum, latebras sim. (cf. usum translatum p. 623, 16): **③** exempla quaelibet (in imag. CIC.; hucine l. 71. p. 608, 71?): CIC. Brut. 223 (in imag.) oratores quosdam abducamus ex acie [id est a iudiciis] et in praesidiis rei publicae ... collocemus; eodem Q. Caepionem -rem, nisi eqs. CAES. civ. 2, 41, 7 vulnerati neque acie excedere neque in locum tutum -ri poterant. VERG. Aen. 4, 392 conlapsa ... membra Didonis marmoreo -unt thalamo stratisque reponunt famulae (cf. in contextu simili 8, 584 ferebant). 12, 286 hostibus aras diripientibus fugit ipse Latinus pulsatos -ens ... divos (cf. CLAVD. DON. p. 587, 21 ad tuta -ens deos). 12, 495 Aeneas diversos ... sensit Messapi equos currumque -ri (cf. SERV. auct. id est retro ferri). Ov. met. 2, 303 mundo a Phaethonte incenso Tellus suum ... -lit os in se propioraque manibus antra. LIV. 2, 43, 9 milites iniussu signa -unt maestique ... redeunt in castra (25, 25, 2 Marcellus ... ad Euryalum s. -ri iussit. 38, 2, 8 tumultuatio regem ... revocare primos et eadem, qua venerat, via -re coegit s. al. LVCAN. 2, 598 Pompeio placuit ... -ri s. nec in tantae discrimina mittere pugnae ... agmen. SIL. 4, 402 quo s. -rtis? al.). 2, 62, 4 Sabini ancipiti proelio digressi ... -lere castra in tutiora loca (4, 17, 11. 26, 11, 8 ad Tutiam flavium. 31, 25, 1 c. ab urbe -lit rex tria ferme milia passuum). 33, 25, 9 proconsulem cum gravi vulnere -latum ex proelio. PLIN. nat. 5, 93 Seleucia Tracheotis, ab mari -lata, ubi vocabatur Hermia (Holmia Hardouin). AMM. 31, 13, 14 Valentem saucium ... prope ad agrestem casam -latum. **④** refl. vel mediopass.: CIC. Att. 3, 2 intellegebam ex eo loco ... posse me Brundisium -re. CATVLL. 64, 177 (loq. Ariadna) quo me -am? ... Idaeosne petam montes? (cf. e. g. Eur. Med. 502 ποῖ τράπομαι.). CAES. civ. 2, 8, 2 turrim ad repentinos incursum ... fecerunt legionarii; huc se -bant (-ant, ferebant var. ll.). VERG. Aen. 11, 623 hi Troiani fugiunt penitusque datis -untur habenis (cf. CLAVD. DON. p. 511, 11 sq. debuerant ... remeare in campum). Ov. met. 14, 52 parvus erat gurgis ..., quo Scylla se -bat ab aestu. LIV. 8, 8, 11 si apud principes quoque haud satis prospere esset pugnatum, a prima acie ad triarios sensim -bantur principes ((se) sensim -bant Madvig, gradum) ... -bant M. Müller; vix pass. ad l. 42 sqq.). VAL. FL. 1, 514 Aetes cederet his Scythiae arvis et sese ... -ret ulterius, si posset. SIL. 4, 315 nunc Itali in tergum versis -untur habenis (sim. 7, 623 miles vestigia retro ... rapit ... atque in terga -rtur). APVL. met.

5, 2, 3 (*ad Psychen*) cubiculo te -r. 10, 4, 2 *privignus* se -rt a noxio conspectu novercae. CLAVD. 20, 129 (*in imag.*) ille *Stilicho* dedit portum, quo se pulsata -ret maiestas Latii (*cf.* 132 confugeret). © -re *pedem sim.*: -re *pedem* (pedes): CAES. Gall. 1, 25, 5 vulneribus defessi et p. -re et, quod mons suberat ..., eo se recipere coeperunt *hostes* (*item in re militari*: v. vol. X 1, 1901, 26sqq.). -re *vestigia*: VERG. Aen. 9, 798 retro dubius v. Turnus inproperata -rt (*cf.* 789 excedere pugnae, 794 retro redit). 11, 290 (*in imag.*) Hectoris ... manu victoria Graium haesit et in decimum v. -lit annum (*cf.* SERV. retro acta est et repulsa). -re *gradum* (gradūs): Ov. fast. 2, 502 *Romulo viso* -lit ille *Proculus* g., horrueruntque comae. LIV. 1, 14, 8 cum *pedes* -ret g. (*item in re militari*: v. vol. VI 2, 2144, 53sqq. [*in imag.* p. 2146, 51]). SEN. Thy. 430 (*Tantalus ad Thyesten*) quae causa cogit, genitor, a patria g. -re *visa*? *al.*

b motum obiecti alternantem: **a forma fert** -rtque *vel sim.* (*in imag.* CIC.; *aliter l.* 43): CIC. orat. 134 (*in imag.*) eae *translationes* propter similitudinem transferunt animos et -unt ac movent huc et illuc. VERG. Aen. 12, 866 *Dira in noctuam versa* Turni se ... ob ora f.que -rtque sonans (*cf.* CLAVD. DON. p. 631, 29sq. non cessabat ante faciem Turni transire). Ov. fast. 6, 334 *Priapus* nymphasque deasque captat et errantes f.que -rtque *pedes*. trist. 1, 7, 6 in digito ... me fersque -rsque tuo (*sc. effigie meam in anulo*). LVCAN. 3, 552 (*antea*: puppes ... varios duxerunt ... tractus) quod tulit illa ratis remis, haec (hoc *var. l.*) -lit aequor. VAL. FL. 7, 112 extrema Io vaga sentit harenas *litoris* f.que -rtque *pedem*. SIL. 3, 60 Luna ... f.que -rtque fretum, sequiturque reciproca Tethys. 4, 322 pontum ... f. Boreas Eurusque (*cursorque trad.*) -rt molemque profundum nunc huc al-terno, nunc illuc flamine gestant. *al.* **β cetera exempla potiora**: SEN. Herc. f. 953 (*ad Herculem furem*) quo ... vultus huc et huc acres -rs? Herc. O. 780 Euripus undas flectit instabilis vagas septemque cursus volvit et totidem -rt. Tro. 616 huc et illuc anxios gressus -rt *Andromacha* (nat. 6, 23, 4 spiritus intrat terram ..., deinde ... h. et i. -rtur et sibi ipse occurrens terram labefactat). PLIN. epist. 6, 16, 15 crebris ... tremoribus tecta nutabant et quasi emota sedibus suis nunc huc, nunc illuc abire aut -ri videbantur (paneg. 32, 1 qui *princeps* terrarum fecunditatem n. h., n. i., ut tempus et necessitas posceret, transferret -retque). PAUL. NOL. carn. 27, 358 *episcopus visitans* se Felicis in aedibus ultro atque citro -at (*ferat cod. unus*).

2 eodem atque antea, sc. motu repetit (*cf.* p. 608, 21): TER. Hec. 7 is, qui scripsit, ... hanc *fabulam* ... noluit iterum -re, *sc. in scaenam sim.* ([*cf.* DON. *ad loc.* 1 ('re') supervacuum est]. *in eadem re*: 29 *Hecyram* ad vos, *spectatores*, -o. 38 -o denuo [*cf.* DON. aut 're' abundat aut 'denuo']. DIDASC. Ter. Hec. 11.7 [l. 5 acta primo] secundo ... -lata est. *al. ibid.*; *sim., sed in imag.*: CIC. Verr. II 2, 56 Verres -rt illam suam Syracusanam). VERG. Aen. 4, 438 miserama fletūs *Didonis* fertque -rtque soror, sed nullis ille *Aeneas* movetur fletibus ([SERV. iterum portat]. ANTH. 807, 8 asellus allia cum porris f. -rtque forum. *aliter l.* 14sqq.). APVL. met. 1, 25, 6 (I, 24, 3 pergens ... ad balneas) his *in itinere* actis consternatus ... ad balneas me -o.

3 in adversam partem, sc. repellendo quod incurrit, contra tendit: **a repercutiuntur soni** (*hucine p.* 612, 41? *aliter p.* 613, 62): ACC. trag. 551 *tectum* eiulatu ... resonando mutum flebilis voces -rt (CIC. l. 57. Ov. met. 12, 47 tota *Famae domus* fremit v. que -rt iteratque, quod audit). CIC. nat. deor. 2, 144 *aures* duos ... habent introitus multisque cum flexibus, quod his naturis -latus amplificator sonus; quocirca et in fidibus testudine resonatur aut cornu, et ex tortuosis locis ... -untur ampliores (HOR. epist. 2, 1, 201 -unt quem s. nostra theatra). ad Q. fr. 1, 1, 42 (*in imag.*) theatrum totius Asiae virtutibus tuis est datum ..., natura autem ita resonans, ut usque Romam significationes vocesque -antur (VITR. 5, 8, 1 uti *theatro* sit electus locus, in quo leniter adplicet se vox neque repulsa resiliens incertas auribus -at s.). LVCAN. 4, 579 colles collibus ipsi verba repulsantes iterabant *docta*, -ri (*Lachmann, dicta trad.*; *alii alia temptaverunt*). VERG. ecl. 6, 84 omnia ... ille *Silenus* canit, pulsae -unt ad sidera valles (SERV. auct.: vel ferunt vel perferunt [*ut ad p.* 612, 37sqq. *pertineat*]; quo verbo aliter in sequenti versu utitur [v. p. 620, 75]). georg. 4, 527 lingua *Orphei morientis* ... Eurydicen ... vocabat, Eurydicen toto -bant flumine ripae. PROP. 1, 20, 50 illi *Herculi Hylan vocanti* nomen ab extremis *montibus*, aura -rt (*Heinsius*; font- *trad.*, *ut praeverbium vocis q. e.* -rt *vi careat*). Ov. met. 3, 387 *Narcissus* 'huc coeamus' ait nullique libentius umquam responsura sono 'coeamus' -lit Echo (*cf. e. g.* 369 reportat. 378 remittat. 392 -lit illa nihil nisi '...'). *al.* **b repercutiuntur imagines, lux** (*sc. speculo, aquae superficie sim.*): LVCAN. 4, 346 (345 illinc, *sc. de speculo*, simulacra reverti) omnia ... cogit natura -ri ac resiliere ab rebus ad aequos reddita flexus. Ov. fast. 6, 699 faciem liquidis -entibus undis. MANIL. 2, 98 (*ad lunam*) quantum ... reliquit aut dedit ille *sol*, -rs (-rt *var. l.*). SEN. nat. 2, 12, 3 quidam aiunt radios solis incurrentis (*introc- var. l.*) recurrentisque et saepius in se -latos ... excitare *fulmina*. STAT. silv. 1, 3, 54 splendor ab alto

defluus et nitidum -entes aëra testae monstrare solum in villa *Tiburтина*. *al.* **c cetera exempla selecta**: *usu sollemni* (-rtur *fere tempestate fluctive, sed obstructione* CAEL. AVR.): CIC. fam. 12, 25, 3 (*ad Cornificium*) auster ... adversus maximo flatu me ad tribulis tuos Regium -lit (*att- var. l.*). Ov. met. 14, 77 *naves Troianorum*, cum iam prope litus adessent Ausonium, Libycas vento -untur ad oras (*cf. Verg. Aen. 1, 158* Libyae vertuntur ad oras). SEN. Thy. 439 (*in imag.*) alio ..., quam quo nitor, abductus feror: sic concitatam remige ... ratem aestus resistens remigi ... -rt. LVCAN. 4, 115 non habeant amnes declivem ad litora cursum, sed pelagi -antur aquis. STAT. Ach. 2, 149 (*antea*: *Chiron* me ... stare iubet in *flumine rapido*) stabam equidem, sed me -bat concitus amnis. CAEL. AVR. acut. 2, 9, 51 (*si recte restit.*) *lethargo aqua frigida fomentato* (re)fer[er]untur ea, quae ... tenues vias agnoverant. *al. usu peculiari -rtur, quod adversario repellendo obicitur*: HEGES. 5, 4, 4 p. 304, 25 *adversum pectus*, hostibus (-rt) *Titus* (*gr.* 5, 89 ἀνδιόταται).

4 foras, sc. egerendo, depromendo sim. (*fere ex imo, profundo, latebris sim.*): VERG. Aen. 9, 350 purpuream vomit ille *hostis* animam et cum sanguine mixta vina -rt moriens (*cf. in contextu simili 3, 632* eructans). Ov. met. 13, 739 *Galatea* -ens suspiria (repetens *var. l. fort. recta, cf. enim 2, 125; sunt qui actionem repetitam intellegant*). MANIL. 5, 265 medios (*i. temperatos*) unguenta ... -entia flatus. CVRT. 5, 12, 14 varius ac dissonus clamor ... totis castris -batur (eff- *Lucarini*). APVL. met. 8, 27, 6 *quidam* de imis praecordiis anhelitus crebros -ens. SER. med. 370 *si rutilus* -retur pectore sanguis (*cf.* 367 expuit). PRVD. apoth. 760 (*respic. resurrectio Lazari, Ioh. 11, 34sqq.*) solus odor sparsi spiramen aromatis efflat nec de corporeo nidorem sordida tabo aura -rt. PHYSIOGN. 5 (*de masculino corpore*) multum aëris concipiens ac -ens. CAEL. AVR. chron. 5, 10, 101 cum *purulenta* ex colo -untur aut ex longaone (*syn. ferri*). ANTH. 171, 3 suum -unt pomuscula sucum.

5 per compensationem rei evanescentis, deficientis: MANIL. 1, 661 *iter facienti* semper erit novus ... arcus *horizontis*: quippe aliud caelum ostendens aliudque relinquens dimidium *teget* et -et, varioque notabit fine (*gr.* tegit [*vel regit*] et -rt *codd.*; *cf. p.* 488, 71). LVCAN. 10, 261 hoc, *quod oceanus interdii exhalat*, noctes -unt Niloque profundunt, (ref- *var. l.*).

II vi praeverbii parum dilucida vel evanida -ri dicuntur, quae (qui) aliquo admoventur, apportantur (quolibet modo feruntur l. 46. 51):

A quolibet modo (*cf. p.* 606, 21. 609, 28. 611, 62): LVCIL. 687 (*loco corrupto et dubiae interpr.*) quod is intellegebat posse, (*gr.*) ad, paucos -li (*estne satiras meas ad paucos amicos?* [*cf.* NON. p. 603, 13]; *gr.* haud, aut, haud aut *var. ll.*). ACC. trag. 405 Silvani melo consimilem ad aures cantum *nautarum* ... -rt (*subaudiasne pro subi. 'navis' vel 'ventus' sim.? an 'echo' vel 'saxum' sim., ut ad p.* 611, 49sqq. *pertineat? trad. apud Cic. nat. deor. 2, 89, ubi antea*: auditio ... nautico cantu). CIC. nat. deor. 1, 106 *dicis* et Gracchi et Octavi imagines remanere, quae, in Capitolium cum pervenerint (-rim *codd. det.*), tum ad animum meum -antur (def- *Ernesti*). MANIL. 4, 522 *Taurus* aversus venit in caelum ... Pleiadum ... -ens ... sidus. HIL. myst. 1, 37, 2 (*allegorice sec. Luc. 10, 17 explicantur* septuaginta palmae [*exod. 15, 27*]) cum *septuaginta praedicatorum* fructum fidei subiectis sibi immundis spiritibus -lissent. AVSON. Mos. 99 laetae ... vaga verbera caudae *salmonis* gurgite de medio summas -untur in undas. MACR. Sat. 1, 21, 24 *Virgo* (*sc. sidus*) manu aristam -rt (*nisi legendum est fert vel praefert; cf. Manil. 2, 442 spicifera*).

B nuntiando (*cf. vi praeverbii adhuc apparente IA1a; vix huc p.* 607, 39): CIC. Att. 2, 22, 2 cum hoc *Clodio* Pompeius egit et, ut ad me ipse -bat ..., vehementer egit. CATVLL. 63, 75 sonitus *Attidis querentis* ... deorum ad aures nova nuntia -ens (VERG. ecl. 3, 73 partem *blandimentorum* aliquam, venti, divom -atis ad a.!). Ov. ars 3, 700 ad timidas ... a. *Procridis* auditos ... sonos). CAES. civ. 3, 57, 5 haec ad eum *Scipionem* mandata *Caesaris* Clodius -rt. VERG. Aen. 2, 547 cui *Priamo* Pyrrhus: '-es ergo haec et nuntius ibis Pelidae genitori' ([*cf.* NON. p. 603, 13. GLOSS. -es: renuntiabis]. *item morituro datur nuntius mortuis perferendus*: 11, 689 nomen ... haud leve patrum manibus hoc -es, telo cecidisse Camillae. VAL. FL. 4, 314 Pollux ego ...; nomen mirantibus umbris hoc -es. SVET. Tib. 57, 2 *Tiberius* scurram ... duci ... ad supplicium imperavit et patri suo verum -re [*syn. nuntiaret*]). 12, 76 (*loq. Turnus*) nuntius haec, Idmon, Phrygio mea dicta tyranno ... -r: '...' (CE 1212, 13 [*saec. III; puella mortua ad viatorem*] his parentibus ... m. d. -r: '...'. *aliter e. g.* p. 615, 5. 628, 29). HOR. epist. 1, 8, 2 Celso gaudere et bene rem gerere ..., Musa, ... -r. CE 1109, 25 (*Romae, aet. Flaviorum? loq. mortuus*) surge, -r matri, ne me noctesque diesque defleat. FRONTIN. strat. 1, 5, 12 (*item fere 4, 5, 8*) *dux cum exercitu circumventus* ad primos tantum ordines -lato consilio ... per stationes hostium perupit. *al.*

CAPVT ALTERVM: translate, sc. praevalente respectu actionis incorporeae: **I respondendi, rependendi, retribuendi sim.**:

A -endo recipitur, quod illatum est (*opp. ferre p.* 613, 2, afferre p. 613, 9, deferre p. 613, 28sqq.): **1 exempla varia**: **a strictius, sc. diserte** [*Spoth*]

aequantur res illata et -lata (fere proverbialiter l. 4sq.): PLAVT. Rud. 1032 ecquid condicionis audes ferre? :: iam dudum fero ... :: mane, dum -o condicionem. TER. Eun. 445 si laudabit haec illius formam, tu huius contra; denique ₁par pro pari₁ -rto (₁par pari var. l.; cf. Gloss. V 538, 61 par pro pari: verbum ad verb[um].) *ceterum* cf. Otto, Sprichw. n. 1337 nec non par -re: Ad. 73 ille, quem beneficio adiungas, ... studet ₁p.₁ -re [Don. ad loc. 1 ₁ id est bene(ficium)]; p. pari, paria paribus -re: v. vol. X 1, 274, 78sq. [vix addas l. 4 supra; aliter p. 614, 49]. Phorm. 21 quod ab illo adlatum, (id ins. cod. A) sibi esse -latum putet *maledicens* (cf. DON. ad loc. 2 proverbiale est: quod dedit, recepit). CIC. fat. 32 si quis velit idem -re (sc. *Carneadi*) atque ita dicere '...', nihil dicat. Att. 16, 3, 6 mi dulcis salus visa est per te missa ab illa *Attica*: -es igitur ei plurimam (sc. *salutem* ut: SYMM. epist. 3, 43, 3. RVRIC. epist. 2, 19 p. 403, 28 [vers.] parens ... -rt s.). VERG. ecl. 7, 20 alternis ... contendere versibus ambo coepere ...: hos Corydon, illos -bat in ordine Thyrsis (SERV. amoebaei carminis lege). OV. am. 1, 4, 18 (*ad amicum*) in convivio excipe furtivas et -r ipsa notas. FEST. p. 270 'cum praesul *Saliorum* ampruavit' (*Lucil.* 320), quod est 'motus edidit', ei -untur invicem idem motus. SEN. benef. 5, 22, 1 multi sunt, qui nec negare sciunt, quod acceperunt, nec -re. GELL. 5, 10, 3 (*respic. argumenta ἀντιστοίχοντα sive reciproca*, cf. p. 358, 52sq.) cum argumentum propositum -ri contra convertique in eum potest, a quo dictum est. PS. AVR. VICT. epit. 14, 7 -re carmen carmini, dictum dictui (*antea*: respondendum seriis, ioco, maledictis). AMBR. epist. 9, 62, 27 adversus delentia meretricia dolum dolo -lit (*Samson*, iud. 16, 7; cf. *Ios. antiq.* 5, 308 ἀντιπάτα τὴν Δαλίην). HEGES. 5, 16 p. 326, 6 non verba verbis nec arma armis -enda esse (AVG. c. acad. 3, 4, 9 l. 56 ne v. v. -endo, inquit, in longum eamus. cf. l. 5). *al.* -rtur iusiurandum (t. t. iuris): PAPIN. dig. 13, 5, 25, 1 si non ultro detulero iusiurandum, sed -endi necessitate compulsus id fecero. VLP. dig. 12, 2, 34 pr. de operis iusiurandum deferri potest; nec de iniuria queri adversarius potest, cum possit iusiurandum -re (*postea*: relationem). 12, 2, 34, 7 datur ... facultas reo, ut ... -at i. [*opp.* detulit]. 12, 2, 34, 8 per omnia -ri i., quale defertur. *al. ibid.* PAVL. dig. 12, 2, 17 pr. i., quod ex conventionem extra iudicium defertur, -ri non potest). 12, 2, 34, 9 *iudex* -entem audiet (*postea*: relatione).

β *laxius, sc. quolibet modo compensatur res illata cum -lata*:

α *in remunerandis beneficiis vel puniendis delictis*: ① -re grates, gratiam, gratias (*aliter* p. 627, 30): *passim inde a PLAVTO usque ad aet. christ., v. praeter vol. VI 2, 2204, 57sq. 2219, 29sq. 2225, 32sq. 78sq. imprimis Moussy, Gratia et sa familie, 1966, 262sq.* ② *exempla varia (selecta inde ab OV.)*: CIC. Verr. II 1, 20 cum ... vestra dignitas mihi fructum diligentiae meae -ret (Att. 2, 16, 2. OV. met. 2, 286 [Tellus ad Iovem] hosne mihi f., hunc fertilitatis honorem officique -rs? cf. p. 614, 8). Mur. 70 unum ... aut promerendi aut -endi (prof- trad.) benefici locum (SEN. benef. 5, 9, 4 accipere beneficium me oportet, deinde debere, deinde -re [syn. reddit]. 5, 20, 6 [b. subaudiendo ut 6, 43, 3; utrobique pro syn. est reddere]. ARNOB. nat. 6, 5 p. 312, 16. VIR. ill. 12, 4 quasi b. -ens). p. red. ad Quir. 22 non tam necessarium ... est male meritis quam optime meritis -re, quod debeas (*antea*: gratiam -am et benefici remunerandi). Balb. 59 munus hoc meritum huic Balbo et ... iustam et debitam gratiam -o. OV. epist. 12, 194 auxilium. ars 1, 370 (*ironice*) puto, non poteras ipsa -re vicem, sc. marito infideli (TERT. apol. 37, 1 laesi v. -re prohibemur. PANEG. 6, 14, 6 ut ille pietati tuae hanc -ret v. al.). SEN. Med. 153 (*in imag.*) gravia quisquis vulnere patiente ... animo pertulit, -re potuit (VEN. FORT. Mart. 3, 130 *Martinus a militibus caesus* v. nulla -rt manibus nec ab ore susurros). benef. 6, 40, 1 graviora committit pessima pro optimis -endo. MART. 9 praef. 2 cui vati -et serus praemia digna cinis, i. mors (QUEROL. p. 3, 5 quanam ... his pro meritis [sc. tuis erga me] digna -am p.?). QUINT. decl. 385, 4 merito -lata tibi talio est (SYMM. epist. 1, 95, 1 [*postea*: reddidisse]. SCHOL. Cic. Bob. p. 80, 22 quantis aculeis asperitatis t. M. Tullius -at hic [Sull. 22] Torquato). *al.*

β *in compensandis laboribus, actionibus vel sumptibus, impensis*: ① *quibuslibet*; -untur: *soni* (*aliter* p. 611, 49): CIC. Brut. 192 si tibiae inflatae non -ant sonum, *tibicen eas abiciet*. VARRO frg. Plin. nat. 36, 92 quae *tintinabula* vento agitata longe sonitus -ant. VERG. Aen. 8, 420 in *Volcani antris* validi ... incudibus ictus auditi -unt gemitus (cf. 451 gemit impositis incudibus antrum. SERV. auct.: potest ... bis intellegi audiri eos ictus, primum cum eduntur, postea per echo, cum venerunt in ea loca, ex quibus repulsi vocis imaginem -unt). PRVD. psych. 141 *Ira* medium ferit librata cerebrum *Patientiae*, aerea sed ... cassis ... tinnitum percussa -rt aciemque retundit dura resultantem. *varia*: MART. 14, 219 nullos -entia nummos carmina. QUINT. inst. 1, 12, 17 lectorem ..., quid studia -ant, computaturum. IVV. 1, 118 *cum consul* finito computet anno, sportula quid -at, quantum rationibus addat (SCHOL. ad loc. 1 proposit). SACR. Leon. 849 *oblatio nostra* et indulgentiam nobis -at et remedia procurat aeterna. BOETH. cons. 3, 7, 2 quantos illae *voluptates* morbos ... quasi ...

fructum nequitiae fruentium solent -re corporibus! ② *rusticis (in similitudine l. 10)*: OV. fast. 4, 769 ubera plena premam, -at mihi caseus aera. NVX 6 *nucem* cultori poma -re suo. MANIL. 4, 735 Cererem ... silliquas -entem. COLVM. 1, 3, 10 septena iugera ... maiores quaestus antiquis -lere, quam nunc nobis praebent amplissima vetereta (8, 8, 9 *columbarum* fecunditas ... maiorem ... -rt q. *quam gallinarum*). PLIN. epist. 9, 37, 3 nullum iustius genus reditus, quam quod terra, caelum, annus -rt. TERT. adv. Marc. 1, 28, 4 (3) terram ... fructum non -laturam (cf. *postea*: remunerat; rependens). VET. LAT. Luc. 8, 14 [cod. 4. 8. al. = VVLG.; in similitudine] haec semina sunt homines, qui non -unt f. [gr. τελεσφοροῦσθαι, cod. 2 fecundantur, 3. 10 dant f., 5. 14 adferunt f., sim. al.]. ANTH. 635, 4 hortus ... corpori praebet cibos variosque f. ... cultori -rt. al.; cf. p. 613, 41). *al.*

γ *in observando cultu*: *deorum*: VERG. georg. 1, 339 venerare deos atque ... sacra -r Cereri (*nisi ad p. 625, 25sq.*). OV. fast. 3, 828 (*ad medicos*) vos quoque, ... munera de vestris pauca -rte deae *Minervae* (cf. l. 42). VAL. MAX. 3, 2, 3 opima de eo rege spolia Iovi Feretrio -lit *Romulus* (sim. SVET. Dom. 6, 1 de Sarmatis lauream ... Capitolino Iovi -lit). SIL. 5, 181 ad aras dona serenato -as sollemnia Phoebo. CIL XIII 7693 (*saec. I²*) [Herclenti vexelatio, *quaedam* ... votum -li(t) ([₁ i. Herculi vexillatio). III 1110, 8 [*aet. Severorum?*] d(eo) S(oli) i(nvicto) M(ithrae) pro salute *quorundam* ... v. nuncupavit solvitque Euthyces eorum lib(ertus); -lit [*de vi iterandi cogitat Mommsen*]. al.). PS. QUINT. decl. 13, 19 primitiae frugum Cereri -untur. CE 250, 13 (A. 156) tibi quae -o quaeque aris, inclute *Silvane*, reddo. CIL III 14370⁴ (*ante a. 200; lapis priiti*) [r(ettulit), l(aetus) l(ibens) m(erito) (*nisi legas r(eddidit) vel corrigas s(olvit)*). TERT. adv. Marc. 3, 22, 6 filios ... dei gloriam [patri] deo -turos ([₁-turus *codd.*; [₁ ed. *Rhen.*], for(te *trad.*]). 4, 18, 3 creatori. NICET. psalm. 9 l. 17 exercitus angelorum 'g.' -ens 'in excelsis deo' [Luc. 2, 14]. al.; cf. e. g. -re laudem, laudes: VET. LAT. Luc. 18, 43 [Tert. adv. Marc. 4, 37, 1; gr. ἔδοξεν, cod. 4. al. et *Vulg.* dedit]. FILASTR. 129, 6. al.). VET. LAT. Judith 16, 18 (cod. 131. 153) *Israhelitae* -lerunt holocaustum domino et voluntaria sua (gr. ἀνήμεγχαν, cod. 109 in-, 130. al. ad-, 132. al. et *Vulg.* obtulerunt). PANEG. 9, 17, 1 si bello parta Marti dicantur ..., si Mercurio luca libantur, si item rerum omnium [fructus] (*suppl. Livineius, primitiae vel commoda alii*) ad cultum -untur auctorum. *al. mortuorum*: VERG. Aen. 5, 605 *Troiani* variis tumulo *Anchisae* -unt sollemnia ludis. HOR. carm. 2, 1, 28 (*in imag.*) apud *Thapsum* Iuno ... victorum nepotes -lit inferias Iugurthae. CE 93, 4 (*saec. I²*; lapis non exstat) non potui meis -re lacrumulam (parentibus,) verum me mors ... immatura abstulit ([₁ ita ed., gratiam vel crumulam *codd.*]). PAVL. NOL. epist. 32, 6 (vers.) p. 281, 6 casta pio presbytero mortuo -untur munera Christi (*locum interpol. arbitratu Gnilk, Hermes 130, 2002, 362sq.*; cf. l. 16).

2 *in arte rhet. describitur ratio, quae intercedit inter duas pluresve partes orationis sive re sive forma similes vel contrarias*: ἰσόζωλον, compar (cf. *Lausberg, Handb. der lit. Rhetorik* § 719. 721): RHET. Her. 4, 20, 27 (*respic. figura q. d. compar*) ut animi quodam sensu par membrum (*i. ex pari syllabarum numero constans*) superiori -re possimus. CIC. de orat. 3, 206 (*inter ornamenta orationis*) quae paribus paria -untur (*de var. l.*) aut quae sunt inter se similia (*sim. al., v. vol. X 1, 266, 75sq.*). orat. 165 (*ad Mil. 10*) haec ... talia sunt, ut, quia -untur ea, quae debent -ri, intellegamus non quaesitum esse numerum, sed secutum. part. 54 augent etiam -lata verba, iterata, duplicata *eqs.* ἀντίθετον, contentio (cf. *Lausberg, op. cit. § 787; cf. p. 629, 74*): RHET. Her. 4, 45, 58 contentio est, per quam contraria -entur (CIC. orat. 135 [*inter orationis lumina*] cum sunt contrariis -lata c. 166 [*praecedit l. 51*] quod fit item in -undis c., ut illa sunt, quibus non modo numerosa oratio, sed etiam versus efficitur [cf. *postea*: ἀντίθετα ..., cum contrariis opponuntur contraria]). *ibid.* illud *genus contentionum* ex verbis celeriter -latis constat; hic sententiae contrariae ex comparatione -antur oportet. CIC. de orat. 2, 263 ornant ... orationem verba -lata contrarie. ἀνταπόδοσις, redditio contraria (*de ratione intercedente inter ea, quae per similitudinem comparantur, cf. Lausberg, op. cit. § 736. 846 p. 422; quem t. t. latiore sensu adhibere vid. DON. p. 625, 66*): RHET. Her. 4, 47, 60 hoc simile dictum ... est per conlationem, propterea quod proposita similitudine paria sunt omnia -lata.

B -endo redditur responsum alicui consulenti, adversanti, colloquenti (verba verbis et *sim. v. sub A1a; accedit adv. contra p. 615, 1. 32. al., cf. ad invicem p. 615, 16*): ① *spectat ad quamlibet disputationem*: **a** *cum acc. obi. rei (personae, cui respondetur, fort. p. 615, 13)*: ACC. carm. frg. 10, 2 ut, dum velint breviter consequi verborum, aliter ac sit -latum, redhosti(ant) responsum (VET. LAT. Sirach 5, 13 [cod. C] cum sapientia -rs r. verum [gr. φθέγγων, ceteri *codd.* fer(s), profers *sim.*, Ps. Aug. spec. 35 loquere]). PRVD. apoth. 443. al.). VERG. Aen. 4, 333 *Dido* dixerat; ... tandem pauca -rt *Aeneas*: '...' (8, 154 dixerat *Aeneas*; ... tum sic p. -rt *Euandrus*: '...'). 10, 17 Iuppiter haec paucis; at non Venus ...

contra p. -rt: '...'. SIDON. carm. 5, 275). 7, 436 sic orsa vicissim ore -rt *Turnus*: '...' (v. vol. IX 2, 950, 48sq.). OV. epist. 13, 158 tamquam *imago tua* possit verba -re, queror (met. 3, 462 [*Narcissus imagini suae*] v. -rs aures non pervenientia nostras. al., e. g. l. 8). met. 1, 656 (*pater ad Io iuvenca factam*) retices nec mutua nostris dicta -rs ([*disting. 657 remugis*]. 7, 481 illi *quaerenti* d. ... talia. al.). 6, 330 *aliquid* rogabam ..., cum talia -lit hospes: '...' ([*reddidit cod. unus*]. STAT. Theb. 1, 250 illi *Iovi* ... t. Iuno -rt: '...'. ANTH. 15, 93. cf. l. 6). SIL. 9, 153 iuvenis non verba vicesque alloquio vocemve -rt (APVL. met. 3, 11, 6 ad haec dicta sermonis vicem -o: '...'. SYMM. epist. 5, 44 in respondendo -ri magis necessariam v. quam deferri spontaneam scriptionem [*postea*: reddideris ... munus; respondis *epistulas*]. al. *apud eundem*). STAT. Theb. 8, 247 *Oedipus affabilis* (cunctos, auditque -rtque (, *zeugmatice, si cum verbo utroque coniungendum est; an -rt absolute ponitur?*). 9, 400 *nympha filio orbata plangit*, caeruleae -unt lamenta sorores. VET. LAT. Luc. 24, 17 (cod. 2, sim. 6) qui sunt hii sermones, quos -itis ad invicem? ([*gr. ἀντιβάλλετε, cod. 4. al. et Vulg. confertis*]. AVG. civ. 19, 12 p. 373, 29 *quamvis* nulla coniux ei *Caco* blandum ferret -retque s. al.). al. **b** *pro obi. sunt variae struct.*: (acc. c.) *inf.*: CIC. ac. 2, 146 quo modo tu *illud* ... dicebas ..., sic ego nunc tibi -o artem sine scientia esse non posse. MART. 3, 4, 4 (*libello Romam proficiscenti*) si ..., qua simus in urbe, rogabit, Corneli -as me licet esse Foro. ITIN. Alex. 16, 40 *receptis Darii litteris* Alexander -rt ... fortunam Persarum merito inclinasse. AVG. civ. 15, 13 p. 82, 8 cum hoc dixero, continuo -etur illud Iudaeorum esse mendacium. VEN. FORT. Mart. 1, 94 *diabolus*, quod peteretur iter, quaerit; cui ... ille *Martinus* huc properare -rt, qua se deus ire vocaret (cf. *Sulp. Sev. Mart. 6, 1* id ... responsi). al. *orat. recta* (cf. l. 38. 61. 64. al.): CIC. fat. 30 si esset dictum '...' et -ret aliquis '...', erraret. VERG. Aen. 4, 31 (8 *Dido* sic ... adloquitur ... sororem: '...') Anna -rt: '...' (*huc spectat* SERV. auct. Aen. 1, 94 -rt: respondet ...; sic in consuetudine dicimus: ille mihi -lit). OV. met. 2, 35 *Sol*: '...?'; ille *Phaethon* -rt: '...'. 5, 337 '...' Pallas ait ...; Musa -rt: '...'. fast. 5, 278 'dic, dea, ...'; vix bene desieram, -lit illa mihi: '...'. al. STAT. Theb. 1, 466 '...' ille -rt contra. al. *enunt. interrog.*: LYGD. 1, 19 *Musae*, illi *Neaerae* donate libellum ...; illa mihi -et, ... an toto pectore desideram. ARNOB. nat. 2, 51 p. 124, 8 risui vobis est nostra responsio, quod ... non -amus contra, ex quibus sint causis ... procreatae *animae*. HEGES. 2, 4 p. 138, 1 *mulier* amplexum petenti *falso Anubi* non negat, -rt tamen, utrum deus possit homini misceri. *adv. sic (iuxta orat. rectam* [cf. p. 614, 75 et ita p. 616, 4]): OV. met. 15, 11 quaerenti s. e senioribus unus -lit: '...'. VAL. FL. 6, 308 '...' dixit; contra s. victor ... -rt: '...'. quia, quoniam, quod: VET. LAT. Ios. 4, 7 (cod. 100; *antea*: cum interrogaverit te filius tuus) tu filio tuo -is (*pro -es*), quoniam defecit Iordanis flumen ([*gr. δηλώσεις ... λέγον, Vulg. respondebitis*]. 4, 22 [*ibid.*; *in eadem re; gr. ἀναγγέλλετε, Vulg. docebitis* ... atque dicetis]. AMBR. paenit. 1, 12, 54). AMBR. fid. 4, 9, 102 ut, si dixerimus *patrem* volentem *filium* generasse, ... -ant, quia non sit filius coaeternus patri (Noe 25, 89 ab his ... posse -ri mihi, q. spir. 3, 11, 69 sed fortasse -atur, q. DRAC. Orest. 900 forte -rt, q.). in psalm. 36, 56, 3 *Paulus* corporaliter caesus est, illi *Ananiae* -lit (sc. act. 23, 3), quod in animam percuteretur a Christo. ut *finale*: AMBR. spir. 2, 9, 100 *adversarius* fortasse dicat 'ostende mihi hoc ...'; at ego -o, ut et illi mihi ... *illud* ostendant. **c** *sine obi. (hucine l. 13?)*: CVLEX 151 quaqua ... avium vox obstrepit aures, hac querulae -unt voces (sc. *ranarum*; querulae, sc. *ranae*, -unt voces [acc.] *intell. Plésent, Le Culex, 1910, 372, ut conferri possit* e. g. l. 9). PAVL. NOL. carm. 19, 507 *hic quemdam* rogat, unde viator adforet; ille -rt (*syn. 508* respondit). AVG. in psalm. 109, 3 l. 31 *cum Iudaei* respondissent 'David' (*Matth. 22, 42*), ille *Jesus* continuo -lit respondentibus et ait: '...'.
2 *spectat ad lites forenses*: CIC. Quinct. 44 quid a nobis ... -rtur? pecuniam petit *Naevius*; negamus deberi. Caecin. 84 ('non deiecti, sed reiecti') hic est mucro defensionis tuae; in eum ipsum causa tua incurrat necesse est; ego enim tibi -o: '...'. 85 id ... me non ad meam defensionem attulisse, sed illorum defensionis -lisse. part. 103 *appellemus* 'firmamentum' ..., quod contra ad labefactandam *defensionis* rationem -rtur. 105 ubi ita dicitur: '...' et ubi ita -rtur: '...'. al. *ibid.* VLP. dig. 37, 9, 7, 1 cum ... mitti venter (sc. *heres nondum natus*) in possessionem debet, si qui sit, qui controversiam -at (COD. Iust. 4, 56, 2 [a. 223] si c. -atur pacto. 10, 5, 1 pr. [a. 228]. 8, 44, 11 [a. 231] si quis eius nomine c. -rt, quasi eqs. IVST. 2, 10, 3 Xerxes c. non de ordine, sed de nascendi felicitate -bat. 37, 4, 5 *Mithridaten mirari*, quod, cum ei *patri* -lata c. non fuerit, sibi -atur). PAVL. dig. 21, 2, 11 pr. cum in residuam quantitatem heres emptoris conveniretur, quaestionem -lit dicens eqs. COD. Theod. 6, 4, 22 pr. ut *praetor* aut editurus praestet adsensum aut, si -rt[e] (praefert *Mommsen*) contrariam voluntatem, futuri examinis iudicium non moretur.
3 *spectat ad responsa iuris consultorum (arcuimus, quae docent aliarum artium periti, v. e. g. p. 629, 2. 26)*: LABEO dig. 33, 4, 6, 1 deberi ei

heredi legatum Ofilius Cascellius, item et Servii auditores -lerunt (*syn. respondisse*). FEST. p. 154 qui *mundus* (v. vol. VIII 1640, 25sq.) quid ita dicatur, sic -rt Cato in commentariis iuris civilis: '...'. POMPON. dig. 29, 2, 99 Aristo ... ita -rt: '...'. VLP. dig. 1, 9, 1, 1 consulares ... feminas dicimus consularium uxores; adicit Saturninus etiam matres, quod nec usquam -latum est nec umquam receptum. 13, 7, 22 pr. non oportere id ... restitui ... peraeque -latum est et traditum. 28, 5, 13, 7 (6 Labeo ait) apud eundem -rtur: '...'. 50, 1, 2, 5 hoc ... et -latum et rescriptum est. MOD. dig. 26, 6, 2, 5 apud Paulum libro nono responsorum ita -latum est (*seq. acc. c. inf.*; *postea*: respondit). al.

II *revocandi rem eo, ubi aliquid certum de ea statui possit*: **A** *ad hominum (dei l. 22) auctoritatem, qua aliquid probari, decerni, iudicari possit*: **1** *adeuntur quilibet consilarii, periti sim.*: **a** -rtur *ad divinantes, oracula sim.*: PLAVT. Curc. 254 mane sis, dum huic concilio somnium. :: tute ipse, si quid somniasti, ad me -rs (*item ad somniorum coniectorem*: CIC. div. 2, 145 matrona ... dubitans, essetne praegnans, visa est in quiete obsignatam habere naturam; -lit. TERT. frg. Aug. haer. 24 (s)omnia [SVLP. SEV. chron. 1, 11, 5 *respic. gen. 40, 5sqq.*]. CIC. har. resp. 61 ad quos *haruspices* ... -ri nuntiata ostenta ... convenit (div. 1, 79 *quidam prodigio motus* ad h. -lit, qui responderunt eqs. VARRO ling. 5, 148 v. p. 628, 44. LIV. 42, 20, 2 (ad) h. GELL. 6, 1, 3). div. 1, 122 (*verba Socratis*) 'de rebus ... incertis ad Apollinem censeo -undum', ad quem etiam Athenienses publice de maioribus rebus semper -lerunt. 2, 11 v. l. 44. 2, 62 coniector quidam et interpres portentorum non inscite respondisse dicitur ei, qui †cum ad eum -lisset quasi ostentum, quod anguis domi vectem circumiectus fuisset. 2, 115 *oracula tam obscura*, ut ... sors ipsa ad sortes -enda sit. NEP. Lys. 3, 1 omnia ad oracula -re. LIV. 45, 12, 10 cum ad eos *augures* -latum esset.

b *cetera exempla sec. structuris digesta*: **a** *cum obi.*:
① *acc. (cf. var. lect. p. 617, 5)*: TER. Phorm. 728 quem mi amicum inveniam misera? aut quo, consilia haec -am? aut unde auxilium petam? ([, *cod. A, cui cett., quoi pars edd.; sunt qui ad p. 627, 61sq. trahant*]. AVSON. 21 [419 S.], 43 [*verba Gratiani*] [, *meum ad deum -li*]; eius auctoritati obsecutus eqs. [, *item ibid. 47sq.*]. CIC. dom. 136 rem ex auctoritate senatus ad hoc collegium *pontificum* ... praetor -lit (Att. 1, 13, 3 r. ... ad virgines atque ad pontifices -tam esse. 1, 16, 4 res ad consilium *praetoris* ... -batur. LIV. 8, 18, 9 cum ... r. ad ceteras -lissent *matronae duae*. 24, 45, 2. al.). Phil. 2, 14 huius *L. Caesaris* ego alienus consilii consul usus sum; tu, sororis filius, equid ad eum umquam de re publica -listi? 2, 15 ad eum *L. Caesarem* de re publica nihil -as, -as ad eos *homines improbos*? (SEN. contr. 7, 7, 14). top. 51 *iuris consultus se excusavit*, si quis ad eum tale quid -lerat, ut de facto quaereretur. div. 2, 11 de officio num quis *haruspice* consulit, quem ad modum sit ... cum amicis vivendum ...? ad sapientes haec, non ad divinos -ri solent. BRVT. Cic. ad Brut. 25, 5 (*ad Atticum; si recte huc*) licet ... patrem appellet Octavius Ciceronem, -at omnia, laudet, gratias agat (PLIN. epist. 9, 13, 6 o. ego semper ad Corellium -li ...; in hoc tamen contentus consilio meo fui [*postea*: consulendus]. cf. l. 27, vix etiam l. 18). TIRO Gell. 10, 1, 7 eam rem (sc. *utrum tertio an tertium scribendum esset*) *Cn. Pompeius* exquisitissime -lit ad doctissimos civitatis. LIV. 30, 31, 9 est, quod -am ad consilium. SVET. Aug. 94, 8 (*somnii relatio*) unum *praetextatum* ..., ad quem omnia desideria sua -rent *ceteri*. IVST. 34, 3, 3 *Antiochum* consultationem ... ad amicos -re. al. ② *enunt. interrog. (iuxta quaerere l. 59)*: DEDITIO Abh. Münch. Akad. 101, 1989, 23 l. 4 (*a. 104 a. Chr.*) L. Caesius C. f. imperator ... ad consilium -lit, quid ... censerent; de consili sententia inperav(it) eqs. CIC. ac. 2, 132 *philosophis dissidentibus* ad vos nunc -o, quem sequar. fam. 3, 8, 5 (*ad App. Claudium Pulchrum*) non ... ad praefectum fabrum tuum ..., quem in locum me venire velles, -lissent. ad Brut. 26, 1 illa *mater tua* -lit quaesivitque, quidnam mihi videretur ...; (2) respondi eqs. LIV. 31, 9, 8 ad collegium pontificum -re consul iussus, si posset recte votum ... suscipi. 36, 3, 7 consul ... ad collegium fetialium -lit, ipsine ... regi ... indiceretur bellum, an eqs. (cf. 9 cum ... consulerentur). al. SEN. dial. 4, 28, 6 quisquis ad se -lerit, quotiens ipse in suspicionem falsam incidit ..., poterit non statim irasci. CVRT. 4, 11, 10 Alexander ..., quid placeret, ad consilium -rt. al.

β *sine obi. vel obi. supplendo (saepé pass. impers.)*: ① *vario usu*: VARRO Men. 72 (*si recte huc*) ne vobis censeam (*i. susce-*), si ad me -etis (-retis *cod. plerique*). CIC. Quinct. 53 (*adversario*) tu non modo non ad C. Aquilium ... -listi, sed ne ipse quidem (te consului, ([, ad te -listi var. l.]. sc. *ad iuris consultum, ut*: Flacc. 80 ad iuris consultos. de orat. 1, 239 cum ... ad eum *Crassum* -lisset responsumque ab eo ... abstulisset *quidam*. cf. l. 41. p. 617, 18sq. et consulere vol. IV 581, 83sq.). Verr. II 2, 69 ad amicos (cf. l. 53). dom. 132 ille *ensor* ... ad collegium, -lit, tu ad quem -listi? (cf. *ibid.* detulisses, 130 consuluit; [, sc. *pontificum, cf. l. 60sq. p. 617, 15*). Att. 1, 16, 5 -rtur ad consilium (LIV. 30, 4, 9

-laturum se ad c. GELL. 12, 7, 3 Dolabella *procos.* -lit ad c. *al.*; *cf. p. 616, 36. 55. al.*). 16, 3, 6 cum ei praescriptum esset, ne quid sine Sesti nostri sententia ageret, neque ad illum neque ad quemquam nostrum -lit *Deiotari legatus.* fam. 12, 2, 3 ego tuis, *Cassi*, neque desum neque dero; qui sive (si quae *var. l.*) ad me -ent (sive non -ent), mea tibi tamen benivolentia fidesque praestabitur. *al. VITR. 7 praef. 5 Ptolomaeus rex* -lit ad eos, qui supra bybliothecam fuerunt, et quaeiit, si *eqs.* Ps. QVINT. decl. 8, 4 *pater* non -lit ad matrem *de filio occidendo* ...; non propinquos consuluit. CALP. decl. 40 *pater virginis petita* ad uxorem -lit; illa respondit: '...'. APVL. met. 10, 4, 3 *adulescens* domus cladem ratus indigere consilio pleniori ad quendam ... senem ... -rt. TERT. resurr. 50, 7 qui *Paulus* ... non -lerit ad carnem et sanguinem, id est ad circumcisionem, id est ad iudaismum (*respic. Gal. 1, 16 προσανεθύμην*). *al.* ① -re de aliqua re (*cf. imprimis usum l. 31 illustratum; v. et p. 616, 39*): CIC. dom. 136 censorem de signo ... dedicando ad pontificum conlegium -lisse (har. resp. 11 de mearum aedium religione. LIV. 29, 20, 10 ad c. p. -laturum de expiandis *sacris violatis*. 38, 44, 5 MACR. Sat. 1, 16, 24. *cf. p. 616, 35. 60*). de orat. 1, 239 *Galba* quaesivit ..., qua de re ad Crassum -lisset (*cf. p. 616, 71*). 3, 133 non solum ut de iure civili ad eos *iuris consultos*, verum ... de omni ... negotio -retur. 3, 134 *haec fuit Crassi et Scipionis* sapientia ..., ut ad eos de omnibus divinis atque humanis rebus -retur. div. 1, 31 cum vicini omnes ad eum *augurem* de rebus suis -rent (*sim. 1, 32* ut ... *populus* de suis rebus ad eum *augurem* -ret). NEP. Eum. 12, 1 de hoc Antigonus cum solus constituere non auderet, ad consilium -lit. LEX colleg. eborar. (CIL VI 33885) 7 debebunt utique curatores de eo, (que)m adlecturi fuerint, ad quinq(uennales) re(fe)rrer. SVET. Galba 10, 2 e primoribus ... vel (velut *var. l.*) instar senatus, ad quos de maiore re ... -retur, instituit. *al.*

2 *adeuntur administrantes rem publicam (ecclesiam p. 618, 60)*: a -rtur ad coetum hominum, collegium *sim.*: a ad senatum Romanum (ad senatum saepe, e. g. l. 33. 46. p. 618, 31 [*cf. p. 618, 54*]; respicitur relatio [v. *infra s. v.*): ① sine obi.: ② -re de aliqua re (*cf. ex l. 63, ob l. 62, super p. 618, 25*): LEX agr. (CIL I² 585) 9 neive quis de ea re ad sen(atum) -rto ... neive quis in senatu iudi(cio)ve sententia(m) deicito neive fertio (CIC. Manil. 58 de quo *Gabinio* legando consules spero ad s. -turos. Pis. 29 quacumque de re verbum facere coeperatis aut -re ad s. [*antea*: relationem]. Phil. 3, 20 de eo *Caesare* ... ad s. -re. *al. S. C. Cic. fam. 8, 8, 5 ut consules* de consularibus provinciis ad s. -rent [*seq. p. 618, 20*]. *ibid. iterum.* SALL. Catil. 51, 43. *al.*) CIC. Verr. I 44 Cn. Pompeio ... de tribunicia potestate -ente (*item abl. absol.*: Rab. Post. 13 consule ... de hac ipsa quaestione -ente. LIV. 3, 21, 2 TAC. hist. 4, 40, 1. *al.*). p. red. in sen. 29 ut de salute mea et promulgarent et -rent *tribuni*. har. resp. 11 (*ad consules*) decrevit senatus, ut de locis sacris religiosis ad hunc ordinem -retis. Pis. 29 nihil esse vos acturos, nisi prius de me -lissetis. Phil. 7, 1 parvis de rebus ... consulimur, patres conscripti: ... de Moneta consul, de Lupercis tribunus plebis -rt. fam. 15, 4, 11 si de iis rebus ad senatum -laturum sit (*item pass. impers.*: S. C. Cic. fam. 8, 8, 6 quo minus de re publica ... -ri [-re *codd. potiores*] senatique c(onsultum) fieri possit. SALL. Catil. 48, 5 *plerique senatores* de ... ea re postulanti uti -atur; itaque consulente Cicerone ... senatus decernit *eqs. al.*; *cf. e. g. l. 60sq. 62sq.*). CAES. civ. 1, 1, 1 (2) -unt consules de re publica. *et saepe.* ③ *cetera exempla*: CIC. Manil. 58 qui *consules* si ... gravabuntur, ego me profiteor -tutum. Catil. 1, 20 '-r' inquis 'ad senatum'; ... non -am. Mur. 51 meministis fieri senatus consultum -ente me, ne ... comitia haberentur (*item abl. absol.*: dom. 70 tribunis plebis -entibus sententiam de me designatus consul, *Lentule*, saepe dixisti. p. red. ad Quir. 15 P. Lentulo auctore et pariter -ente collega. *al. LIV. 5, 30, 8* ut ... -entibus consilibus senatus consultum fieret. *al. S. C. de Pisone 175. al.*). dom. 68 si illa lex *Clodia* esset, nec -re ad senatum consilibus (consules *codd.*) nec sententiam dicere sibi licere. Att. 3, 15, 6 quoddam caput legis Clodium in curiae poste fixisse, 'ne -ri neve dici liceret'. 3, 15, 6 iis ... de re dicentibus et, ut -retur, postulanti. fam. 10, 16, 1 quinque tribuni plebi -lerunt. 15, 4, 11 si -retur ob eas res, quas *eqs. al. CAES. civ. 1, 1, 1* impetratum est ..., ut in senatu recitarentur *litterae Caesaris*; ut vero ex litteris ad senatum -retur, impetrari non potuit. LIV. 2, 27, 2 postulabant, ut *Servilius* aut -ret ad senatum aut ut auxilio esset consul civibus suis, imperator militibus. *al. TAC. ann. 4, 22, 2 Tiberius* -rt ad senatum. *al. PLIN. epist. 8, 14, 6* quae potestas *esset* -entibus, quod censentibus ius, ... *juvenes olim* exemplis docebantur.

④ *pro obi. est*: ⑤ *enunt. secund.*: *interrog. (iuxta praedic. CIC.)*: CIC. Catil. 4, 6 ego institui -re ad vos ... tamquam integrum, et de facto quid iudicetis et de poena quid censeatis (LIV. 22, 11, 1 de bello ... dictator -lit, quibus ... legionibus ... hosti obviam eundum esse patres censerent). SALL. Catil. 50, 3 *consul* convocato senatu -rt, quid de iis fieri placeat, qui in custodiam traditi erant (LIV. 2, 31, 8 *dictator* -lit ..., quid ... fieri placeret. SVET. Tib. 30 *nihil* fuit, de quo non ad patres conscriptos

-retur: de vectigalibus ..., denique quibus imperium prorogari ... placeret). LIV. 38, 55, 1 Ser. Sulpicio ... -ente, quem rogatione Petillia quaerere vellent. 44, 19, 3. S. C. de Pisone 6 Ti(berius) Caesar ... ad senatum -lit, qualis causa Cn. Pisonis patris visa esset et an *eqs.* (*cf. 7* relationi). 5 *fin. (sc. indicans consilium probandum)*: CAES. civ. 1, 6, 3 de reliquis rebus ad senatum -rtur: tota Italia dilectus habeatur ...; pecunia uti ex aerario Pompeio detur. *ibid.* -rtur etiam de rege Iuba, ut socius sit atque amicus. CIC. Phil. 3, 13 vos, *tribuni plebis*, nihil aliud nisi de praesidio, ut senatum tuto consules ... habere possint, -listis. Att. 14, 14, 4. LIV. 26, 23, 3 eo anno ut fierent *ludi Apollinares*, -ente (repente *cod. P*) ... praetore, senatus decrevit, ut *eqs. al. ASCON. Corn. p. 47, 9 tribunus plebis* -lerat ad senatum, ut *eqs. (l. 12* relationem repudiavit senatus). SVET. Iul. 28, 2 *consul* -lit ad senatum, ut ... et ne *eqs.* 28, 3 -lit etiam, ut *eqs. relat.*: LIV. 5, 50, 1 quae ad deos immortales pertinebant, -lit *Camillus dictator*. HIST. AVG. Tac. 3, 3 *consul* dixit: '-emus ad vos, patres) conscripti, quod saepe -limus: imperator est deligendus'. 18, 3 (*senatus ad curiam Carthaginiensem*) ad nos ... -rte, quae magna sunt. ⑥ *acc.*: *pron.*: CIC. Phil. 3, 21 cur consul nihil -rt ad senatum? (11, 27 si ad nos n. -retur de Dolabella perseguendo. LIV. 29, 15, 5. HIST. AVG. Aur. 10, 7 semper ... interfuit senatui, etiamsi n. esset -endum. *cf. l. 8. 24*). S. C. Cic. fam. 8, 8, 5 (*antea p. 617, 37*) neve *consules* quid prius ... ad senatum -rent neve quid coniunctim (de ea re (re)ferre(n)tur, ([i] interpol.). *inde CAEL. Cic. fam. 8, 9, 5*). LIV. 44, 19, 1 cum in expectatione patres fuissent, maxime quidnam consul de Macedonia ... -ret, nihil se habere Paulus, quod -ret, ... dixit. SVET. Iul. 20, 1 *nemine* reperto, qui super tali consternatione -re aut censere aliquid auderet (HIST. AVG. Aur. 10, 7 si ... a. -re voluit). S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 27 de omnibus, quae ad nos maximi principes -lerunt, una ... sententia censendum esse. *al., e. g. l. 15.* rem (*cf. p. 605, 39*): CIC. Att. 1, 19, 9 ex ipso senatus consulto intellegere potes aliam r. tum -latam esse. SALL. Catil. 29, 1 *Cicero consul* r. ad senatum -rt (LIV. 2, 22, 5. 42, 3, 5. *al. VAL. MAX. 1, 1, 3* re ab auguribus ad s. -lata [*cf. Cic. nat. deor. 2, 11* augures rem ad s., *sc. verbo omisso*]). LIV. 4, 43, 4 r. ... a consilibus -latam. *al. FEST. p. 170* 'numera senatum' ait quivis senator consuli, cum ... postulat ..., ut aut res, quae -untur (*acfcod.*, adf- *Lindsay coll. vol. I 1198, 19*), dividantur, aut singuli consulantur. *quilibet*: SVET. Aug. 35, 3 de negotiis ad frequentem senatum -endis. HIST. AVG. Aurelian. 19, 1 praetor urbanus dixit: '-imus ad vos, (patres) conscripti, pontificum suggestionem et Aureliani principis litteras' (41, 3 [*loq. consul*] -imus ad vos ... l. exercitus felicissimi).

⑦ *acc. c. inf. (sc. indicans, quid suadeatur; de iis, quae nuntiantur sim., e. g. LIV. 25, 4, 1, v. p. 605, 40)*: TAC. ann. 2, 86, 1 -lit Caesar capiendam virginem *Vestalem* in locum Occiae. 11, 25, 4 Vips(ian)us consul -lit patrem senatus appellandum esse Claudium *eqs.* ⑧ *orat. recta*: HIST. AVG. Maximin. 16, 4 *consul* -lit: '(patres) conscripti, de Maximinis quid placet?'; responsum est: '...' (*cf. 5* consul dixit: '...?'). Tac. 3, 3 (*iuxta enunt. relat.*, v. l. 15).

⑨ *ad varia concilia, collegia (exempla pauca selecta)*: ACC. trag. 120 ad populum intellego -undum, quoniam horum (*sc. principum?*) aequiter sententiae fuere (CIC. Cluent. 137 ut id, quod senatus decreverat ..., postea -endum ad p. non arbitrarentur *consules* [*edd. fere praeferunt var. l. perf- vel ferendum*]. VAL. MAX. 9, 10, 1 tribunus plebis) ... ad p. de Tusculanis -lit [*cf. Liv. 8, 37, 8* tulit ad p.]. FLOR. epit. 3, 21, 9 cum de revocandis *consulibus* ... ad p. -retur). CIC. Verr. II 4, 85 (-rt, rem ille *proagorus* ad senatum *Tyndaritanorum* [*si i. recte trad.*; *fere ed. defert, quod paulo post occurrit in eadem iunctura*]. 4, 142 mos est Syracusis, ut, si qua de re ad s. -ant [-atur, -etur, -rtur *var. ll.*], dicat sententiam, qui velit. *ibid.* -rtur ad s. de laudatione Verris). QVINT. decl. 305, 15 putate, iudices, huius furoris ad vos causam -ri: *eqs. HIST. AVG. Aurelian. 41, 13 (loq. senator)* de imperatore deligendo ad ... exercitum censeo esse -endum.

al. ad synodum: CONC. Carth. a. 419 p. 109 l. 269 (*item p. 127 l. 271 et p. 143 l. 289*) *episcopus inops* curet ad concilium omne (omnes *var. l.*) -re suae ecclesiae necessitates.

⑩ *-rtur ad quoslibet superiores*: a *exempla varia selecta*: CIC. Att. 7, 7, 4 si hoc res publica ad Pompeium -rt. LEX colon. inc. (Crawford, Roman Statutes I, 1996, 489; *aet. Aug.?*) II 3 *cognitor* ad praetorem de ea re refe(rto). VET. LAT. II Macc. 11, 18 (rec. P) quaecumque ... oportebat ... ad regem -ri ([gr. προσηνεχθῆναι, rec. X in notitia perferri, B offerre, *sim. al.*] 11, 36 [rec. P, *sim. V in var. l.*] quae ... iudicavit *Lysias* -re ad r. [gr. προσηνεχθῆναι, rec. L, *sim. X* adlegare, B, *sim. M* in iudicio regis perferri]). ⑪ *ad principem, imperatorem Romanum*: PLIN. epist. 10, 31, 1 cum ius mihi dederis -endi ad te, de, quibus dubito ([i] *om. cod. I*). 10, 56, 2 necessarium credidi rem integram ad te -re. 10, 96, 1 sollemne est mihi, domine, omnia, de quibus dubito, ad te -re (def- *ed. Cat. a. 1506*). SVET. Tib. 32, 1 corripuit consulares ..., quod ... de tribuendis quibusdam militaribus donis ad se -rent (ferrent *var. l.*). VLP. dig. 4, 4, 11, 2 quia

dubitabat, ad imperatorem Severum -lit *praetor*; ad quam consultationem ... rescripsit *eqs.* 48, 19, 9, 11 hoc ..., qui sententiam dixit, ... -re ad principem debet, ut ... poena ... permutetur. HIST. AVG. Alex. 15, 6 negotia et causas prius a scriniorum principibus ... tractari ... atque ita -ri ad se praecepit. COD. Theod. 11, 29, 2 (*rubr.* de relationibus) si quis iudicum duxerit esse -endum, ... nostram consulat scientiam. 13, 3, 5 hoc ... decretum ad me tractandum -etur. INTERPR. cod. Theod. 9, 41, 1 *iudex* ad rerum dominos -at causam *proscriptionis* (*cf. Cod. Theod. 9, 41, 1 pr.* incon-sulta nostra clementia *proscribere non licet*). *al.*

B ad id, unde aliquid explicari, intellegi, iudicari, ordinari pos-sit: **1** ad normam quandam, regulam sim.: **a** ad propositum, finem agendi sim. (*sine obi. l. 28*): CIC. inv. 1, 68 omnes leges ... ad commodum rei publicae -re oportet et eas ex utilitate communi ... interpretari (*cf. e. g. 69* legem ... ex utilitate rei publicae considerate). leg. 1, 49 quisque maxime ad suum c. -rt, quaecumque agit. fin. 2, 58 vos, qui omnia ad vestrum c. et ... ad voluptatem -atis. nat. deor. 1, 122 quam *amicitiam* si ad fructum nostrum -emus, non ad illius commoda, quem diligemus). 2, 156 ad finem, quo -ri omnia orationem oportet (*sim. leg. 1, 52. fin. 2, 5* finem *bonorum* ... id esse, quo omnia, quae recte fierent, -rentur, neque id ipsum usquam -retur. *cf. ad finem: 4, 40* ea *principia virtutis* ... ad f. summi boni. *al. AVG. civ. 19, 10 p. 370, 30 vera virtus* se ipsam ad eum f. -rt, ubi nobis ... *maxima pax* erit. *al. apud eundem*). de orat. 1, 226 philosophus ... omnia ad voluptatem corporis doloreque -ens (orat. 162. part. 72 in genere *demonstrativo* omnis ratio [oratio var. l.] fere ad v. auditoris et ad delectationem -rtur. fin. 2, 58 [v. l. 16]. *al. QVINT. inst. 8, 6, 17* omnia ad v. -unt *poetae*. TAC. Agr. 5, 1 nec Agricola licenter ... neque segniter ad voluptates et commeatus titulum tribunatus et inscitiam -lit). VARRO rust. 1, 40, 6 inserere in arborem oportet -entem ad fructum (*addas l. 17*). HOR. carm. 3, 6, 6 dis te minore quod geris, imperas: hinc omne principium; huc -r exitum. SEN. dial. 9, 12, 5 omnis ... labor aliquo -atur, aliquo respiciat (*cf. 6 nihil* ..., in quod labore). *al.* **b** ad varia comparanda: CIC. Deiot. 7 tuum est, Caesar, qui pro multis saepe dixisti, quid mihi (*sc. pro aliquo dicenti*) nunc animi sit, ad te ipsum -re. VARRO rust. 3, 1, 3 *Thebarum conditarum* tempus si -as ad illud principium *agriculturae* ... immani numero annorum urbanos agricolae praestant. NEP. Epam. 1, 1 ne *lectores* alienos mores ad suos (*sc. austeriores*) -ant. SEN. dial. 6, 21, 2 terram hanc ... puncti loco ponimus ad universa -entes. QVINT. inst. 1, 6, 4 ut *analogia* id, quod dubium est, ad aliquid simile, de quo non quaeritur, -at et incerta certis probet. 3, 6, 51 'maius' et 'minus' nisi alio -lata non intellegunt (*cf. MART. CAP. 4, 384 [inde ISID. orig. 2, 31, 4]* relativum relativo ita opponitur, ut hoc ipsum, quod opponitur, ... ad id quocumque modo -atur. BOETH. arithm. 1 capp. 21 de -lata ad aliquid quantitate [*respic. τὸ πρὸς πρὸς τι, cf. Nicom. 1, 17, 1. al.*]).

c ad quamlibet normam: CIC. Sest. 48 cum omnia semper ad dignitatem -lisset nec sine ea quicquam expetendum esse homini in vita putassem (Phil. 10, 20 ut omnia consilia atque facta ad d. et ad virtutem -remus). Phil. 10, 19 si omnia ... ad eorum *vetanorum* voluntatem nostra dicta facta -entur, optanda mors est. de orat. 2, 117 (*antea: docentes* argumentorum copias suggerunt) ut *adulescentuli* habeant, quo se -ant, unde ... possint argumenta depromere. leg. 2, 51 quas *quaestiunculas* qui non intellegat, si ad caput -at, per se ipse facile perscipiat (top. 31 forma est notio, cuius differentia ad c. generis et aequi fontem -ri potest). PLIN. nat. 7, 153 Hesiodus ... multa hominum (aevi -ens) cornici novem nostras attribuit aetates (de a. -ens *vulg.*, praeferens *Mayhoff*). AVG. epist. 140, 69 (*ad Tob. 12, 12*) *rationalem creaturam* temporales causas ad aeternam veritatem -re. *al.*

2 ad causam, originem sim. (*auctorem p. 620, 11*): **a** in arte rhet. respicitur relatio (v. *infra s. v.*), qua reus transfert culpam ad eum, propter quem reatum contraxit (*disting. e. g. remotio, sc. a se ad quamlibet aliam rem personamve [v. et p. 626, 28]; ad rem cf. Rhet. Her. 1, 15, 25 Quint. inst. 7, 4, 8. al.*): CIC. inv. 2, 83 *defensor* relationem comprobabit ... augendo eius, in quem -et crimen, culpam et audaciam (*postea: ut loci* contrariam in partem converti possint). FORTVN. rhet. 1, 16 relativus status quem ad modum fit? cum reus culpam -rt in eum, propter quem arguitur (IVL. VICT. rhet. p. 13, 3 [*definitur antithesis κατ' ἀντιγλήμα. cf. p. 13, 18* regerimus incusationem]). MART. CAP. 5, 455 relatio est, cum de facto confessio, c. in eum, qui pertulit, -rt, ut in Clodium Milo (de f. confessus *Eysenhardt*, reus facto confesso *Dick; ad rem cf. Cic. inv. 2, 78*). MAR. VICTORIN. rhet. 2, 48 p. 297, 32 (*ad Cic. inv. 2, 143*) ut aut removeat aut compenset aut -at aut concedat. IVL. VICT. rhet. p. 13, 6 Orestes reus ob necem matris ... in eam ... causam criminis -rt. **b** vario usu: CIC. nat. deor. 3, 35 *Stoici* omnia ... solent ad igneam vim -re (*cf. SEN. nat. 2, 18* Anaximandros omnia (*ista*), *sc. fulmina, tonitrua sim.*, ad spiritum -lit). div. 1, 110 *divinatio naturalis* disputandi subtilitate -enda est ad naturam deorum, a qua ... haustos animos ... habemus. fat. 6 cum sine fato ratio

omnium rerum ad naturam fortunamve -atur (SEN. epist. 81, 25 *sapiens* peccata hominum ad f. potius -rt. TAC. Agr. 8, 3 ad auctorem ac duces ut minister f. -bat, *sc. gesta sua*. ann. 14, 38, 3 cuius *legati* adversa pravitati ipsius, prospera ad f. [ipsius] -bat *procurator*. DON. Ter. Hec. 16 (ad) f. eventum -lit *poeta*). VARRO ling. 10, 15 voluntaria declinatio (*e. g. Romulus > Roma*) -rtur ad consuetudinem, naturalis (*e. g. Roma > Romae, Romam, Romā*) ad [o]rationem. rust. 1, 5, 4 quarta pars *agriculturae* de temporibus, quae ad solis circumitum ann(u)um sint -enda et quae ad lunae menstruum cursum. CELS. 1 proem. 4 eodem *Homero* ... auctore disci potest morbos tum ad iram deorum ... -latos esse. *al. ad auctorem*: OV. fast. 4, 272 in Phrygiis Roma -rtur avos. LIV. 1 praef. 7 *populum aliquem* consecrare origines suas et ad deos -re auctores (SEN. nat. 2, 32, 2 cum omnia ad deum -ant *Tusci*). CELS. 5, 18, 8 *malagma* praecipuum ... est ad resolvenda, quae astricta sunt, ... id, quod ad Polyarchum auctorem -rtur (*sim. in medicina: 5, 19, 11^b id emplastrum*, quod ad auctorem Iudaeum -rtur. *al. SCRIB. LARG. 75 arteriae optima* ... -rtur ... ad Asclepiaden nostrum, [ab Asclepiade nostro *trad., sed MARCELL. med. 14, 7* in A. medicum optimum]. 110 *hoc medicamentum* -rtur in Musam Antonium [*item MARCELL. med. 20, 17*]). SEN. epist. 33, 4 quicquid Hermarchus dixit ..., ad unum -rtur, *sc. Epicurum*. CVRT. 4, 12, 8 Orsines ..., a septem Persis oriundus, ad Cyrum quoque ... originem sui -ens. QVINT. inst. 10, 1, 99 licet Terenti scripta ad Scipionem -antur. *al.*

3 ad ipsam iudicandi facultatem, sensus sim.: CIC. orat. 159 (*de vocum suavitate*) consule veritatem: reprehendet; -r ad aures: probantur (*cf. l. 36*). Tusc. 1, 37 *antiqui nihil* ... animo videre poterant, ad oculos omnia -bant. 1, 46 *colorem saporem calorem odorem sonum* numquam quinque nuntiis animus cognosceret, nisi ad eum *animum* omnia -rentur et is omnium iudex solus esset (5, 95 omnia ... iucunda, quamquam sensu corporis iudicentur, ad a. -ri tamen). 5, 81 sapientis est ... proprium ... omnia ad suum arbitrium -re (*cf. in arbitrium: GAIVS dig. 13, 4, 3* in a. iudicis -rtur haec actio *arbitraria*). LVCR. 1, 424 *fide sensus sublata* haud erit, occultis de rebus quo -entes confirmare animi quicquam ratione queamus (1, 699 q. -emus enim? quid nobis certius ipsis sensibus esse potest?). QVINT. inst. 6, 5, 2 *ad vitia elocutionis vitanda* -atur oportet ad sensus, qui non docentur (9, 4, 119 ad sensum ... -enda sunt [*ibid.* sentiam esse melius *hoc quam illud, 116* optime ... iudicant aures]).

III reponendi, condendi (*cf. p. 609, 31*): -untur: **A** quae inscribuntur libro sim. vel infinguntur animo: **1** in ratione confir-manda et usu inde derivato: **a** usu vario (*subluet usus sub b illustratus, saepe in imag. inde tracta*): **α** -untur *accepta expensaque, lucra damnaque sim.*: **①** *quaelibet exempla*: PLAVT. Epid. 339 hoc (*i. pecunia*) ... iam per[er]it: ne quid tibi hinc in spem -as (*i. ne in spem quidem accipiendi; cf. (in) acceptum l. 47. 53*). LVCIL. 1048 sublatus pudor omnis, licentia fenus -rtur. CATVLL. 28, 8 ecquidnam in tabulis patet vobis *Pisonem secutis* lucelli expensum, ut mihi, qui meum secutus praetorem -o datum lucello? CIC. parad. 5 (*ad Brutum*) hoc ... opus (*cf. p. 621, 45*) in acceptum ut -as (*sc. mihi*), nihil postulo (CYPR. epist. 74, 8, 1 sacerdoti ... probanti et in a. -enti blasphemantium baptismata. HIER. epist. 68, 1, 1 habeo ... gratiam et in a. -o [sc. tibi]. *al.*). QVINT. decl. 273, 14 est quod in lucrum ... -as. COD. Iust. 10, 26, 2, 1 (*a. 364*) si per incuriam officii tui ... tecta perierint, iam ad damnum tuum -entur. SIDON. epist. 7, 14, 10 -o ad quaestum, si propria non perdam.

② in locutione 'acceptum -re aliquid bonum' (*malum, sc. ironice, l. 59sq. 71; cf. in acceptum l. 47*): **Α** *alicui rei* (*cf. p. 621, 54*): CIC. Cluent. 162 *Cluentius legatum cuidam non infitatus est, sed voluit eum aliquid a. -re liberalitati suae*. Att. 11, 1, 2 ut possim incolumis esse salutemque meam benevolentiae tuae a. -re. *al. VARRO rust. 1, 2, 23* non ..., siquid propter agrum ... profectus domino, agri culturae a. -re debet. OV. trist. 2, 10 carmina fecerunt, ut me moresque notaret ... Caesar ...; a. -o versibus esse nocens (*i. quod nocens sim*). SEN. contr. 10, 4, 3 egregius educator plus a. crudelitati quam expensum misericordiae -rt. VAL. MAX. 3, 7 ext. 2 eam *laudem* si ab aliis non impetrat *perfecta ars*, domestico tamen a. iudicio -rt. 5, 7 ext. 1 quod in amore *novercae* incidisset *filius*, Fortunae (a. -ens, *Seleucus* (de *syn.* imputans). *al.* **Β** *alicui perso-nae*: CIC. Att. 1, 14, 3 cum *Crassus* diceret se ..., quod viveret, mihi a. -re. Phil. 2, 12 nemo ..., qui mihi non vitam suam, fortunas, liberos, rem publicam -ret a. *al. CATO Cic. fam. 15, 5, 2 potius* dis immortalibus gratulari ... quam tibi -re a. PLANC. Cic. fam. 10, 24, 6 omne *Octaviano* Caesari a. -re possunt *Antonius et Lepidus*. CAES. civ. 3, 57, 4 quietem Italiae, pacem provinciarum, salutem imperii uni *Scipioni* omnes a. -laturus esse. HIRT. Gall. 8, 38, 5 *milites ei hosti* omnia pericula et detrimenta belli a. -bant. LIV. 5, 22, 2 quod -lere secum praedae, nec duci ... nec senatui, sed Liciniaefamiliae ... a. -bant *cives* (de *ad p. 605, 62*). *al.*

β -untur varia computanda, metienda: -re numerum: VERG. ecl. 6, 85 cogere ... ovis stabulis n. que -re (-ri var. l.; *cf. SERV. auct.*

recensere [item NON. p. 603, 11]). MANIL. 2, 327 duorum signorum in medio n. transi[t]que -r[t]que: triginta duplicat partes, pars tertia deerit (*i. facit 60°, non 90°*). NIPS. grom. p. 287, 17 -es normaliter signo, quod posueras, n., quem ... basis sum(p)seras (*sim. ibid.* 21 quem n. a puncto lapidis -leras per cathetum. 23 sq.; *pro syn. poni vid. p. 286, 3 exiges, cf. Bouma, 1993, ad l.*). -re partem: NIPS. grom. p. 287, 15 catheti ... p. ... sumes et -es a puncto lapidis per ipsum cathetum et signum pones perpensum. *ibid.* 16 sq. quam p. -leris in rigore suo.

b usu tecnico in tabulas privatas vel publicas (ad rem v. imprimis Thilo, Der Codex accepti et expensi im Röm. Recht, 1980): **a cum determinationibus, quae indicant:** **① quo loco:** **Ⓐ per praepos.** in c. acc. (c. abl. l. 26. 33, cf. l. 21): **① exempla varia:** LEX agr. (CIL I² 585) 8 (*si recte suppl. Mommsen*) utei is ager ..., quei e(x)hace lege privatus factus est ..., in censum -atur ([*supplenda fort. al. ibid.*]. LIV. 39, 44, 2 ornamenta et vestem muliebrem et vehicula ... in c. -re iuratores iussi. FLOR. epit. 1, 6, 3 ab hoc *Servio Tullio* populus Romanus -latus in c. al.; cf. p. 622, 71). CIC. Q. Rosc. 1 solent fere dicere, qui per tabulas hominis honesti pecuniam expensam tulerunt: 'egone talem virum corumpere potui, ut mea causa falsum in codicem -ret?' (4 *essene quemquam tanta audacia praeditum, qui, quod nomen -re in tabulas timeat, id petere audeat, quod in c. iniuratus -re noluerit?* 5 nomen in codice(m) accepti et expensi -latum [8 <-ri>]. Sull. 44 *cum prius ... edituri indicium fuerint scribae mei ..., quam in c. -lissent. al.*). 8 quam pridem hoc nomen, Fanni, in adversaria -listi? 9 cum cetera nomina in ordinem -bas, hoc nomen ... in adversariis relinquebas? fam. 5, 20, 3 ex qua pecunia reliquum quod erat, in rationibus -li (*al., v. p. 156, 13; cf. in rationes p. 156, 12 sq. et rationibus infra l. 40*). al. LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 15 (*antea l. 36*) eademque omnia, quae utique in tabulas -lerit, (i)ta in tabulam in album -unda (curato). **② in tabulas, tabulam (in tabulis l. 33; addas e. g. l. 20 et cf. p. 622, 17):** CIC. S. Rosc. 21 cum nulla iam proscriptionis mentio fieret ..., nomen -rtur in t. Sex. Rosci (*Char. et Diom., om. codd. Cic.*). Verr. II 3, 77 demit de capite medimna DC, iubet in t. pro medimnum VIIIIC -ri VIIIIC. 4, 31 hi sunt illi, quibus in tabulis -rt sese Q. Tadius dedisse iussu istius, Graecis pictoribus. 4, 134 turpitudinem summam esse arbitrantur -ri in t. publicas pretio adductam civitatem (Balb. 11. LEX Iul. munic. [CIL I² 593] 14 eius, que(i) profitebitur, nomen et ea, quae professus erit, ... in t. p. -unda curato *magistratus [seq. l. 28]*). 40 q(uaestor) urb(anus) ... in t. p. pecuniae factae -undum cu(r)ato. al.) al. FEST. p. 285. al.

Ⓑ per dat. rationibus: SCAEV. dig. 18, 5, 10 pr. tutor ... neque contutoribus pretium ... numeravit nec r. tutelae -lit. VLP. dig. 50, 8, 2, 6 quae *grani emptio* r. publicis -rtur. COD. Iust. 10, 2, 2 (*a. 255/60*) argentum, quod inferre debebas.

Ⓐ quo nomine: **Ⓐ per locut. praepos.** in acceptum (*cf. p. 620, 47*): CIC. Verr. II 1, 149 *Verres* negabat se opus *locatum* in a. -re posse (*ibid.* Habonio o. in a. -lit. cf. *ibid.* si in a. non -lisset [sc. o.] *nec non p. 620, 46*). **Ⓑ per praedic., sc. aliquid -re:** acceptum (*saepe c. dat. personae, sed rei l. 54; obi. subaudiendo l. 57. 60*): CIC. Verr. II 1, 92 *expensa* Chrysogono servo HS sescenta milia, a pupillo Malleolo -lit (*postea:* Chrysogono *expensa lata. item opp. expensum ferre: 2, 170 Caecin. 17 [v. vol. V 2, 1643, 72 sqq.]. al. BELL. Alex. 56, 3 Cassius* accessit omnes, qui sibi pecunias e. tulerant, a. que eas iubet -ri. *cf. l. 18*). 1, 93 HS sescenta milia cum a. -lisset, HS quinquaginta milia soluta non sunt. Phil. 2, 40 amplius sestertium ducentiens a. hereditatibus -li (*item accedit dat. rei:* HOR. epist. 2, 1, 234 *Choerilus, incultis qui versibus ... -lit a. ... Philippos [PORPH. acceperat ... pro singulis versibus singulos Philippos]. SVET. Tib. 15, 2 nulla* legata percepit ... aliter quam ut peculio -ret a. IULIAN. dig. 23, 3, 48, 1 *pecuniam* exactam a. legatis -ri). BELL. Alex. 50, 2 *Cassii familiares* sibi ..., quod rapuerant, a. -bant (*fer- var. l.*), quod intercederat ..., Cassio adsignabant. ALF. dig. 40, 1, 6 si ... a. servo -lisset *dominus*. LABEO dig. 32, 29, 2 (*Iavoleno epitomante*) id legatum putat Labeo, quod a. in tabulis suis ex ea hereditate testator -lisset. POMPON. dig. 16, 1, 32, 2 ut emptor a. pecuniam viro -ret. al. expensum: CIC. Verr. II 1, 92 (*v. l. 48; cf. p. 620, 61*). PANEG. 9, 11, 3 *salarium*, quantum ad honorem pertinet, ... accipio et in accepti ratione perscribo, sed e. -re patriae meae cupio.

datum: CIC. Flacc. 44 cum illam pecuniam nominatim Flacco d. -ant (*postea:* perscribitur Flacco nominatim). **Ⓒ per abl. nomine c. gen.:** BELL. Afr. 90, 1 se (*Caesarem*) bonorum venditionem inducturum et pecuniam multae n. -laturum esse. **Ⓓ per dat. fin. accepto:** MARCELL. dig. 46, 3, 73 magis ... existimo licuisse creditori in id, quod solus debebat reus, a. -re.

Ⓔ quem ad usum, sc. per dat.: CIC. Flacc. 44 cum operi publico -unt (*antea: pecuniam* in aedem reficiendam se perscripsisse).

Ⓕ cetera exempla: CIC. Q. Rosc. 2 aequae enim tabulae condemnantur eius, qui verum non -lit, et eius, qui falsum perscripsit. 9 rogatus

eras, ne -res; cur in adversariis scriptum habebas? Verr. II 3, 83 quanti se ea vendidisse -lerit. Flacc. 44 aut omnia occulte -enda fuerunt aut aperte omnia. de orat. 2, 280 cum Scaurus ... in eius *Rutili* tabulis (*sc. accepti et expensi*) ostenderet litteras AFPR idque diceret esse 'actum fide P. Rutili', Rutilius autem 'ante factum, post -latum' (*cf. FRONTO p. 92, 12 [in explicanda rescribendi mora]* 'ante gestum, post -latum' aiunt, qui tabulas sedulo conficiunt). al. LIV. 26, 36, 11 *inter largiores tantum certamen erat*, ut nec triumviri accipiendi nec scribae -endo sufficerent. CALL. dig. 35, 1, 82 ut *computando* explorari possit, imputationes probe an improbe -antur, accepta recte -lata an non recte. al.

2 in variis scriptis componendis: **a in vita publica vel re militari:** LEX agr. (CIL I² 585) 7 *quos agros sim.* IIIvir dedit, adsignavit, reliquit inve formas tabulasve -lit -rive ius(s)it (*al., v. vol. VI 1, 1082, 80 sqq.*). S. C. de Asclep. (CIL I² 588 p. 914; a. 78 a. Chr.) 16 ut *consules* eos *nauarchos* in ameicorum formulam -undos curarent (*lgr. 24 ἀνεξ-ῆ(ῆ)ναι*). LIV. 43, 6, 10 Lampsacenos in sociorum f. 44, 16, 7). CIC. Verr. II 1, 158 iste sibi et salutis suae prospicere didicit -endo in tabulas et privatas et publicas, quod gestum non esset, tollendo, quod esset, et semper aliquid demendo, mutando, interpolando (Sull. 40. 42. LEX Vrson. [CIL I² 5, 1022] 130, 40 ne quis IIvir ... neve d(e) e(a) r(e) in t. p. -rto neve -ri iubeto. al.; t. *tantum:* LEX agr. *supra*. CIC. Verr. II 4, 146. al.). Phil. 5, 12 senatus etiam consulta pecuniā acceptā falsa -bat *Antonius*. PLIN. nat. 2, 147 lateribus coctis pluisse in acta eius anni -latum est (IVV. 2, 136 fient ista palam; cupient et in a. -ri [*cf. SCHOL. annalibus contineri*]). SVET. Tib. 5 sic ... in fastos a. que in publica -laturum est. al.). FRONTIN. strat. 4, 1, 46 decrevit senatus, uti ea legio, in cuius acie consul erat occisus, tota infrequens -retur. PLIN. epist. 3, 8, 4 *nondum tribuni* nomen in numeros -laturum est (EPIST. praef. Aeg. [Chart. lat. ant. III 215] 6 *tirones* sexs probatos a me ... in n. -ri iube. VLP. dig. 29, 1, 42. al.). al. **b vario usu (-untur eventus vel dicta scriptaque sim.):** CIC. de orat. 1, 208 (*loq. Antonius*) illa, quae in commentarium meum -li (*al., v. vol. III 1857, 74 sqq.; addere possis ARNOB. nat. 5, 15 p. 268, 21. 5, 43 p. 302, 22*). Brut. 89 M. Cato ... in Galbam multa dixit; quam orationem in Origines suas -lit (*sim. VAL. MAX. 8, 1 absol. 2*). Phil. 8, 28 (*ad senatores*) hic *Antonii legatus* sententias vestras in codicillos et omnia verba -bat. VARRO ling. 10, 10 cum *Dionysius Sidonius* dicat esse discrimina quadraginta septem, Aristocles -lit (*rut- trad.*) in litteras XIII (ARNOB. nat. 4, 18 p. 223, 1 quicquam ... narrare, quod -laturum in l. non sit et scriptorum commentarii publicatum. HIST. AVG. Carac. 8, 1. al.). CATVLL. 22, 6 *milia versuum* ... perscripta nec ... in palimpsesto, -lata (-on *pars editorum*, palmisepto *trad.*). LIV. 4, 34, 6 *classi* ... pugnatum esse cum Veientibus quidam in annales -lere (43, 13, 1 neque nuntiari ... prodigia in publicum (ne)que in a. -ri. 43, 13, 2. PLIN. nat. 33, 18 anulos ... depositos a nobilitate in a. -laturum est [*cf. Liv. 9, 46, 12*]). TAC. ann. 4, 67, 4 miles nuntios introitus ... velut in a. -bat). PLIN. nat. 2, 147 -laturum in monumenta est *quondam* lacte et sanguine pluisse. CHAR. gramm. p. 360, 2 qui *metonymiae tropus*, ut possit per omnes species in artem -ri, necessariis tradetur exemplis (*sc. quae sequuntur*). al.

B quae inseruntur, adnumerantur cuidam corpori, generi, ordini sim.; indicatur quo per: **1 praepos.:** **a in:** c. acc.: VARRO Men. 147 forenses decernunt, ut Existimatio nomen meum in sanorum numerum -at ([*cf. NON. p. 603, 12*]). CIC. inv. 1, 16 artis scriptores eam *constitutionem translative non ... -lerunt* in n. constitutionum. S. Rosc. 32 in proscriptorum n. [NEP. Att. 12, 4. *cf. l. 57*]. al. CIL I² 799 in (d)eorum nume(rum) [S. C. de Pisone 70 SVET. Iul. 88. al.; cf. l. 65. 71. 75]. al. VAL. MAX. 2, 9, 7. al.; cf. l. 75). CIC. S. Rosc. 27 ut hic *Roscius* potius vivus in reos quam occisus in proscriptos -retur (Verr. II 5, 109 *quendam* absentem [Phil. 2, 56]. BELL. Alex. 49, 3. *cf. p. 623, 3*). Verr. II 4, 95 aiebant in labores Herculis non minus hunc immanissimum verrem quam illum aprum Erymanthium -ri oportere. Cluent. 121 *praetores urbani* debent optimum quemque in lectis iudices -re (LIV. 33, 46, 4 *quidam Carthagine* ex quaestura in i. ... -batur). 122 ut alter *ensor aliquem* in a. aerarios -ri, ... iubeat, alter vetet ([*1*] aerario -re *var. l.*). LIV. 24, 18, 8 ea supra duo milia nominum in a. -lata. SAB. Gell. 4, 20, 11 GELL. 4, 20, 6). nat. deor. 1, 34 Ponticus Heraclides ... terram et caelum -rt in deos (3, 51 si nubes -leris in d., -endae certe erunt tempestates. HIST. AVG. Pert. 14, 10 per senatum et populum Pertinax in d. -laturum est. al.; cf. l. 54 et Sept. Sev. 19, 3 Commodum in divos). TAC. ann. 4, 71, 1 ni mihi destinatum foret suum quaeque in annum -re. ARNOB. nat. 6, 15 p. 326, 9 *quaenam ratio est, ut argentum, aes sim.*, formas si accipiant hominum, ... continuo dii fiant et in ordinem caelium -antur et censum? HIL. in psalm. instr. 8 Esdras ... in compositos eos *psalmos* et ... dispersos in volumen unum collegit et -lit. AVSON. 5 praef. (318 S.) hi versus ... sunt ... in opusculorum meorum seriem -lati. al. c. abl.: CIC. nat. deor. 1, 29 *Democritus* imagines ... in deorum numero -rt ([*cf. e. g. 2, 54* reponere]. ELOG.

Inscr. Ital. XIII 3, 85 [Pompeii] Aeneas in deo(rum) numero -latus. cf. p. 622, 55). **b** inter: LEX Iul. de adult. (dig. 48, 5, 16, 1) ne quis i. reos -at eum, qui ... rei publicae causa aberit (VLP. dig. *ibid.* [cf. 7 i. r. recipiatur]. cf. p. 622, 57). HOR. epist. 2, 1, 37 *hic* scriptor ... i. perfectos ... -ri debet an i. vilis? 2, 1, 41 i. quos *hic* -endus erit? OV. epist. 11, 18 quid iuvat ... i. cognatos posse -re Iovem? trist. 1, 1, 119 i. mutata -ri fortunae vultum [corpora] posse meae (i. *metamorphoses*). et saepe.

c ad: AVG. mus. 4, 10, 11 proceleumaticum arbitror ad ceteros *pedes*, qui quattuor temporibus constant, esse -endum. IVLIAN. epit. novell. 107, 5 si quae ... ex his *exheredationis* causis ad crimina -untur (cf. *Novell. Iust. 115, 4, 9 εὐγλήματα ἀναφερόνται* [lat. inter crimina reputantur]).

2 dat.: CE 369, 3 (= CIL V 2435; *saec. I fere med.; loq. mater orba*) exemplis -enda mea est deserta senectus, ut steriles vere possint gaudere maritae. CASSIOD. var. 1, 41 magnificentia tua Fausto ... decernat attribui, quae circa -endos curiae priscus ordo dictavit (*sim. 3, 33, 1*).

C qui se ex officiis motibusque publicis retrahunt (cf. p. 610, 41): DOLAB. Cic. fam. 9, 9, 1 ut te aut cum Caesare ... coniungeres aut certe in otium -res (SEN. epist. 101, 4 honores geram, tum deinde lassam ... senectutem in o. -am). SEN. epist. 19, 7 si te *e negotiis publicis* ad privata -leris, minora erunt omnia, sed adfatim implebunt.

IV repetendi, iterandi, restituendi: **A generatim -rtur:**

1 dicendo, scribendo (plene vel breviter) repetit quis verba (sonos l. 28; eventus priores narrandos ad VB1 trahere maluimus): **a sua** (v. etiam l. 41; *addidimus t. t. rhet. -latum l. 33*): RHET. Her. 2, 30, 47 (*de enumeratione*) ordine, ut quicquid erit dictum, -emus, ut auditor, si memoriae mandaverit, ad idem, quod ipse meminerit, reducat. CIC. orat. 38 (*respic. ὁμοιοτέλετον*) elaboratur, ... [a]ut pariter extrema terminentur eundemque -ant in cadendo sonum. 135 (*respic. ἀντεπιστροφή*) aut adiungitur idem iteratum aut idem ad extremum -rtur. QVINT. inst. 5, 13, 29 non pigebit, quod saepe monui, -re: eqs. 6, 1, 5 (*respic. ἀνακεφαλαίωσις perorationis*) nec -enda modo nostra, sed eqs. TAC. ann. 15, 70, 1 *Lucanus moriens* recordatus carmen a se compositum ... versus ipsos -lit, eaque illi suprema vox fuit. p. p. p. *neutr. pro subst. relātum, -ī, quo significatur certa figura elocutionis*: AQVILA rhet. 34 p. 49, 8 E. *ἐπιταραχός*, quod -um vocant (*affertur Cic. Verr. II 2, 26 Verres calumniam adponebat, Verres ..., Verres eqs.*).

b aliena (communia l. 41; exempla selecta): CIC. de orat. 2, 142 video ... in Bruti libris nominatim fere -ri, quid alicui ... responderint *iuris consulti*. 2, 271 *Cato* multa (*sc. facete dicta, ἀποφθέγματα*) -lit. 3, 1 instituenti mihi ... eum sermonem -re ..., quem ... Crassus habuisset (3, 9 quem s. -re suscepimus. VARRO rust. 1, 1, 7 ego -am s. eos, quos de agri cultura habuimus nuper. HOR. carm. 3, 3, 71 desine, *Musa*, ... -re s. deorum. *al.*). Brut. 301 *Hortensius memoria eximia sua* sic utebatur, ut ... nullo -ente omnia adversariorum dicta meminisset. Att. 5, 21, 12 *Scaptius* ait ... illos *Salaminos* putare talenta CC se debere ...; voco illos ad me remoto *Scaptio*; ... 'quantum' inquam 'debetis?'; respondent 'CVI'; -o ad *Scaptium*. NEP. Dion 6, 4 versum illum Homeri -lit ex secunda rhapsodia (*sc. B 204*). SEN. contr. 7, 3, 9. *al.*) VERG. ecl. 9, 55 ista *carmina, quae oblitus sum*, ... -et tibi ... Menalcas (OV. ars 3, 317. fast. 4, 552 *Ceres* tria c. dixit, c. mortali non -enda sono. LIV. 27, 37, 13. *al.*). Aen. 9, 595 *Rutulus quidam* primam ante aciem digna atque indigna -latu vociferans. OV. trist. 4, 10, 113 (*de carmine suo*) nemo est, cuius -atur ad aures. LIV. 45, 29, 3 Paulus latine, quae senatui ... visa essent, pronuntiavit; ea Cn. Octavius praetor ... interpretata sermone graeco -bat (*item -untur in aliam linguam versa*: TAC. ann. 2, 60, 3 [*antea: Thebis* manebant structis molibus litterae Aegyptiae] *sacerdos* iussus ... patrium sermonem interpretari -bat [*sc. eas, sed seq. acc. c. inf., ut fort. ad p. 628, 41 trahas*]). SVET. Galba 13 *Atellanis* notissimum canticum exorsis ... spectatores ... reliquam partem -lerunt. et saepius.

2 recordando, cogitando (hucine p. 628, 56): VERG. Aen. 10, 281 nunc coniugis esto quisque suae tectique memor, nunc magna -rto (-rte *cod. P*) facta, patrum laudes (cf. SERV. meminere. CLAUD. DON. p. 329, 31 sq. debere ante oculos stare laudes et facta maiorum). OV. epist. 7, 26 (*Dido ab Aenea relicta*) Aenean animo noxque diesque -rt. 21, 216 (*Cydippe Acontio*) qualem *colorem* in pomo -o mente fuisse tuo (met. 15, 27 *quidam* surgit ... tacitaque recentia m. visa *somnii* -rt. 15, 451 haec Helenum cecinisse ... m. memor -o [cf. 436 quantum ... recorder]). rem. 299 *ut amare dediscas*, saepe -r tecum sceleratae facta puellae (cf. fast. 4, 668 Numa visa revolvit [-solv- *fere trad.*] et secum ... iussa *divina* -rt). trist. 5, 4, 39 *poeta exsul* verba solet vultumque tuum gemitusque -re et te flente suos emaduisse sinus, quam *opem* sibi praestiteris eqs. (cf. 31 reminiscitur, 35 meminit). *al.* SEN. Oed. 840 ecce grandaevis senex ... Phorbis; -rsne nomen aut vultum senis? EDICT. imp. Claud. (CIL V 5050) 10 quae *veteres controversiae* ... inter Comenses essent, quantum memoriā -o, et Bergaleos. OCTAVIA 741 ea, *quae interdiu mente agitabantur*, per quietem ... arcanus -rt ... sensus. QVINT. inst. 11, 2, 43 (*praecedit p. 410, 40*) quae statim -ri

non poterant, contexuntur postera die. decl. 306, 7 quis po(te)st illum diem -re sine lacrimis? *al.*

3 imitando: **a ritu vel qualibet actione:** LVCR. 2, 633 *saltantes quidam* Dictaeos -unt Curetas, qui Iovis illum vagitum in Creta quondam occultasse feruntur. HOR. epist. 1, 18, 62 Actia pugna ... per pueros hostili more -rtur (cf. AVSON. Mos. 216 Pompeiani ... pericula belli ... -unt ... cymbae). OV. fast. 4, 793 (790 ignibus et sparsa tangere corpus aqua, *sc. Parilibus*) sunt, qui Phaethonta -ri credant et nimias Deucalionis aquas. LAVS Pis. 78 nec olorinos audet Pandionis ales parva -re sonos nec, si velit ..., possit. **b arte; pro subi. ponuntur:** *artificia:* CVLEX 67 nec pocula *modesta pastoris* gratum Alconis -ent Boethique toreuma (*nisi pastori deesse putaveris* pocula ... Alconis ... Boethique toreuma -entia gratum, *ut ad p. 629, 30sq. pertineat*). OV. epist. 13, 152 (*Laodamia Protesilaos*) quae -at vultus, est mihi cera, tuos, *sc. te absente* (SIL. 14, 657 vestis spirantes -ens subtemine v. MART. 10, 32, 2. PLIN. epist. 2, 7, 7 quibus *imaginebus* ... non modo species et v. illorum *defunctorum*, sed honor etiam et gloria -rtur). met. 15, 620 proceres ... cornua ... -entia formam *Cipi* postibus insculptum. VAL. FL. 2, 467 exanimum ... arte coactum maeret ebur ... aut liquidi -unt [miranda] colores (i. *quae fideliter arte pictoris assimulantur, nisi ipsam picturam mirandum intellegas, ut ad p. 629, 30sq. spectet*). STAT. silv. 3, 3, 201 (*filius ad patrem mortuum*) te lucida saxa, te similem doctae -et mihi linea cerae; nunc ebur et fulvum vultus imitabitur aurum. FRONTIN. strat. 3, 8, 3 simulacra ... armatorum -entia habitum. PRVD. perist. 9, 19 historiam pictura -rt, quae tradita libris veram vetusti temporis monstrat fidem (*pendere vid.* VITA Genov. rec. A 56 [*sim. B 53*] patriarcharum ... veram vetusti temporis fidem ... pictura -rt [-fret var. l., v. p. 602, 38]). *al. ipse artifex:* VAL. MAX. 8, 11 ext. 6 pictor ... immolatae Iphigeniae sacrificio -ens.

4 quolibet modo restituendi: CIC. div. in Caec. 67 maiorum consuetudo longo intervallo repetita ac -lata (Verr. II 1, 15 longo intervallo veterem c. -li. SVET. Tib. 32, 1 c. antiquam). 68 hoc institui atque adeo institutum -ri ac renovari. de orat. 2, 110 *ambiguitas ex omissione oriens* ita diiudicabitur, ut -endis praeteritis verbis id scriptum ... suppletur (cf. *antea:* verba, quae desunt, suggesta sunt). LVCR. 5, 86 (= 6, 62) *male docti* rursus in antiquas -untur religiones. VERG. georg. 3, 397 *pastor* salsas ... ferat praesaepibus herbas: hinc *oves* ... salis occultum -unt in lacte saporem (COLVM. 2, 2, 20 qualem ... -lerit umor *ex glaebis extractus* s., talem esse dicemus eius soli. PAVL. NOL. epist. 9, 1 p. 53, 10 'sal terrae' [Matth. 5, 13], viduum -ens apostolicae doctrinae s.). Aen. 5, 598 hunc morem cursus atque haec certamina (*sc. lusum Troiae*) primus Ascanius ... -lit (cf. p. 625, 28 et SERV. innovavit, quod [ante] [ins. *Serv. auct.*] iam fecerat. CLAUD. DON. p. 490, 28 hoc est attulit, ostendit ac docuit. *fort. huc spectant* GLOSS.¹ I Ansil. RE 1763 sqq. -lit: revocavit. restituit. reddidit). 8, 560 (*loq. Euandrus senex*) o mihi praeteritos -at si Iuppiter annos eqs. (cf. NON. p. 603, 16). HOR. carm. 4, 15, 5 tua, Caesar, aetas fruges et agris -lit uberes et signa nostro restituit Iovi. OV. met. 1, 437 *post diluvium tellus* partim ... figuris -lit antiquas, partim nova monstra creavit. 13, 443 temporis illius vultum -bat Achilles (*i. eius umbra*), quo ... petiit Agamemnona ferro. MANIL. 1, 749 sidera ... nunc quoque praeteriti faciem -entia casus, *sc. incendii Phaethontii* (-seren-, -seran- var. ll.). SEN. Phoen. 585 (*ad Polylicen*) pone vaesanos ... animi tumores teque pietati -r. PETRON. 87, 1 cum similis nos casus in eandem fortunam -lisset. VAL. FL. 3, 347 ter armatis Minyis -entibus orbes concussi tremure rogi. 4, 361 primae -entem cornua Phoebes ... bovem. SIL. 11, 126 Roma ... diu fasces *consulares* ... negatos ultro ad magnanimos -et ... nepotes *Campanorum*. *al.*

B speciatim -untur: **1 res naturaliter recurrentes:** CIC. rep. 6, 24 cum ad idem, unde semel profecta sunt, cuncta astra redierint eandemque totius caeli descriptionem longis intervallis -lerint. CATVLL. 46, 1 iam ver egelidos -rt tepores. VERG. georg. 1, 458 si, cum -etque diem condetque -latum, lucidus orbis *solis* erit (HOR. carm. 3, 29, 20 sole d. -ente siccos. *al., e. g. RVT. NAM. 2, 28* diversas medius mons *Appenninus* obliquatur in undas, qua fert atque -rt Phoebus uterque [*i. oriens et occidens*] d.). HOR. carm. 4, 2, 58 tertium lunae -entis ortum [*orbem var. l.*]. SIL. 13, 453 decimum lux -lit o.). MANIL. 3, 267 noctem ... dies lucemque tenebrae hibernam -unt, *sc. post diem solstitialem*. 3, 644 similis -entia motus ac *Cancer et Capricornus* ... signa, *sc. Aries et Libra*.

2 proprietates nativitati inhaerentes, sc. ita ut nati -ant indolem, nomen: **a parentum sim. (patriae l. 73):** LVCR. 1, 597 generatim saecla -re *possunt* naturam, mores, victum, motusque parentum. 4, 1219 fit ..., ut interdum similes existere avorum possint et -ant proavorum saepe figuras. 4, 1224 Venus varia producit sorte figuras maiorumque -rt voltus vocesque comasque (SEN. Tro. 648 [*loq. Andromacha*] *Astyanax* vivat, ut possit tuos, *Hector*, -re v.). VERG. georg. 3, 121 quamvis ... patriam Epirum -at *equus* fortisque Mycenae. 3, 128 ne ... invalidi ... patrum *equorum* -ant ieiunia (*i. maciem*) nati. Aen. 4, 329 (*Dido ad Aenean*) si quis mihi par-

vulus aula luderet Aeneas, qui te tamen ore -ret (cf. CLAVD. DON. p. 401, 16 tui vultus similitudinem portans). 5, 564 *aciem* ducit ... nomen avi -ens Priamus ([*huc spectare vid.* GLOSS.¹ I Ansil. RE 542 -ens: habens]. CE 1399, 2 [*christ.*] filius ... Andrae n. avi -ens. *al.*; cf. CE 1198, 3 Murra patris *Murrani* primam -ens e nomine partem). 12, 348 Eumedes ..., nomine avum -ens, animo manibusque parentem ([cf. CLAVD. DON. p. 594, 1 sq. nomen ... habuit avi ..., factis autem fortibus ... reddiderat patrem]. SEN. Herc. O. 999). SEN. Herc. O. 1490 in voltu genus regnum, que -ens ... Iole (i. *spectat ad p. 630, 50 sqq.*). PHAEDR. 908 (v. p. 518, 22). COLVM. 6, 37, 4 ubi asina et onagro natus admittitur equae, ... paternam formam et modestiam, fortitudinem celeritatemque avitam -rt *partus*. 7, 2, 5 ex his *arietibus* ... quicquid conceptum est, maternam mollitiem et avitum -lit colorem. 7, 3, 15 (*respic. agni*) quod ex veteri materia nascitur, plerumque congeneratum parentis [senium, -rt (*cod. S²*, se (nimium) *ceit.*). PLIN. epist. 4, 2, 1 *filiius Reguli* posset recta sectari, si patrem non -ret. *al.* **b** *signorum caelestium*: MANIL. 2, 249 quae *signa* fessa sedent pigras -entia mentes (*velut Taurus et Libra; sunt qui 'mentes suas' intellegant, ut ad VB2d pertineat*). 2, 516 (*relationibus variis inter signa descriptis*) has natura vices tribuit, cum sidera fixit; his orti similis -unt per mutua sensus. 2, 708 *propter dodecatemoria homines*, quamquam signis nascantur eisdem, diversos -unt mores inimicaque vota. 4, 376 uno quae veniunt signo, tot sunt, quot corpora, mores et genus externum -unt aliena per astra. 5, 161 per membra ... -entia (ventos, *i. ventorum celeritatem*; victor var. l.). *al. apud eundem.*

3 negotia sollemnia: OV. fast. 1, 618 *tunc* fient Parrhasiae sacra -lata deae ([relicta var. l.; nisi ad p. 614, 14 sqq., sed *respic. Carmentalia altera, cf. enim 1, 461 sqq.*]. 2, 512 -unt certi s. paterna dies. SEN. Tro. 778 *Astyanax morietur non sollemne* -ens Troici lusus s. [cf. p. 624, 40]. ANTH. 117, 7 s. Dioneae -ens sollemnia matris ... Aprilis. *addasne p. 614, 15?*). MANIL. 1, 244 orta dies ... cum luce -rt operum vadimonia terris.

V variae: **A** *vi praeverbii adhuc apparente, sed fere deflexa -untur potius*: **1** *quae aliquo pertinent (sc. mediopass. vel refl.) vel pertinere putantur (sc. act. vel pass.; cf. vi praeverbii minus perspicua p. 629, 43 sqq.)*, sc.: **a** *ad propria personam*: RHET. Her. 4, 24, 34 ut ad nostram quoque personam -amus subiectionem, sic: '... dimicarem? at eqs.'. CIC. inv. 1, 105 petimus ab iis, qui audiunt, ut ad suas res nostras iniurias -ant (*cf. de orat. 2, 211 ut is, qui audit, illa, quae de altero deplorentur, ad suas res revocet*). fam. 5, 16, 5 simplex ... cura doloris tui, quae ... ad te ipsum proprie -etur. PVBLIL. sent. M 46 malus bonum ad se numquam consilium -rt. PHAEDR. 3, 19, 10 hoc *Aesopi dictum* si molestus ille ad animum -lit.

b *ad priora (tam tempore quam ordine): ad exemplar, τύπον sim.*: CIC. orat. 9 ad cogitatum *perfecti* speciem imitando -untur ea, quae sub oculos ipsa non cadunt (*syn. 10 redigendum, v. p. 540, 74*). SEN. dial. 6, 18, 1 (*ad*) hanc *itineris* imaginem aedum totius, vitae introitum -r (hanc ... *ad*) totius *coni. alii*). APVL. mund. 38 p. 373 si potestatem earum *trium Parcarum* ad ... similitudinem temporis -as, *sc. praeteriti, praesentis, futuri* (PHYSIOGN. 9 *physiognomonici* gentium ... propositis moribus ad s. singulos quosque homines -bant [e. g. *homo Aegyptio similis est callidus*]. *al.*). PHYSIOGN. 14 capilli densi imminentes fronti nimium ferum animum declarant, quia -untur ad speciem ursi (17 *illi* -untur ad s. blandientium canum. *sim. al. apud eundem*). 16 caput magnum ... indocilem hominem demonstrat: -rtur ad bovem (*sim. saepe apud eundem*). PETR. CHRYS. serm. 61, 5 (*respic. Christus e virgine natus*) quod singulare est, non -rtur exemplo. *ad summam, totum quoddam (quo -untur species, partes, res singulae sim.)*: CIC. leg. 2, 51 quas *quaestiunculas* qui non intellegat, si ad caput -at, per se ipse facile perscipiat (top. 31 forma est notio, cuius differentia ad c. generis et quasi fontem -ri potest. Tusc. 4, 36 haec eadem vocabula [*sc. constans, moderatus sim.*] ad frugalitatis nomen tamquam ad c. -re volumus). orat. 88 haec (*sc. vitia ridiculi quaedam*) ... ad illud indecorum -untur. QVINT. inst. 3, 6, 42 quantitas modo ad coniecturam -atur ..., modo ad qualitatem. *al. ad antea dicta*: GELL. 1, 7, 6 (*explicatur var. l. Cic. Verr. II 5, 167 rem ... futurum*) 'futurum' ... non -rtur ad 'rem'. DON. Ter. Andr. 255 (254 uxor tibi ducendast ... hodie, 255 abi cito ac suspende te) ad 'hodie' 'cito' -lit, ad 'uxor tibi ducenda est' 'suspende te'. Hec. 43, 3 (1 *ἀνταπόδοις*) 'turbam' -lit ad id, quod ait supra (32 sq.), 'populus eqs.'. Eun. 484, 1 ad superiora. *al. apud eundem. ad tempus prius, sc. applicando*: VLP. dig. 13, 5, 18, 1 retrorsum se actio -rt (IVLIAN. epit. novell. 107, 1 quamvis lex postea lata r. se -lit. cf. COD. Iust. 8, 17, 12, 9 legem ex praesenti tempore locum habere sancimus et non retrorsus -imus). 47, 2, 50 pr. aestimatione *rei raptae postea in peius mutatae* -lata in id tempus, quo furtum factum est. COD. Iust. 5, 16, 25, 2 specialis confirmatio *donationis* ad illud tempus -atur, quo donatio conscripta sit (*syn. reduci; cf. 1 ut ... confirmatio ex eo tempore vim habeat, ex quo eqs.*).

c ad significatum, intellegendum; quo -unt: **a dicentes, scribentes, scripta**: **1** *verba sua (obi. supplendo l. 8. 10)*: PAUL. FEST. p. 221 'parumper' significat paulisper, quasi perparvum ...; -rtur autem ad tempus. SEN. contr. 1, 2, 15 (*leg. sacerdos casta e castis ... sit*) lex ... 'e castis' cum dicit, hoc non tantum ad parentes -rt, sed ad omnes, quibus conversata est virgo. SEN. dial. 9, 13, 1 Democritum ita coepisse: 'qui tranquille volet vivere, nec privatim agat multa nec publice', ad supervacua scilicet -entem. nat. 2, 2, 4 si quando dixerō 'unum', memineris me non ad numerum -re, sed ad naturam corporis ... unitate sua cohaerentis. epist. 117, 3 dicimus '*bonum est sapere*' -entes ad id, ex quo pendet, id est ad ipsam sapientiam. CHAR. gramm. p. 204, 8 pronomina quaedam ... -untur ad aliquid, ut *meus eqs.* (*sim. p. 205, 7 ad aliquid pronuntiantur. cf. l. 21*). DIFF. gramm. suppl. 282, 2 'reliquos' dicimus relictos ab omnibus (-entes, 'ceteros', quos nescimus (i. *om. Diff. ed. Uhlfelder 63 et ed. Beck R 9*)). **2** *sese*: VLP. dig. 3, 2, 11, 1 praetor ... ad id tempus se -lit, quo vir elugeretur. SERV. georg. 4, 182 ('crocumque rubentem') masculino genere usus est poeta, -ens se ad puerum, qui in hunc florem dicitur esse conversus. COMMENT. Lucan. 1, 142 ('firmo se robore tollant') poeta ad vires exercitus se -lit (et) regulos.

β ipsae voces (usu intrans. -unt ad id, unde pendent): VLT. SYLL. gramm. IV 235, 15 pronomina possessiva et ad aliquid -entia 'meus, mea, meum' (*cf. l. 12*).

2 quae (qui) alicunde avertuntur, removentur (partim -endo crimina sim. a se ad alios, ut vergat ad IIB2): RHET. Her. 2, 14, 21 (*antea*: interponitur ab accusatore suspicio ex constitutione coniecturali) ab defensore contra (-atur, argumentatio coniecturalis *accusatoris* (i. *refell. var. l. et edd. pleraeque; cf. BOETH. diff. top. 4, 7, 20 p. 1210^A aut ... conceditur crimen aut removentur aut -rtur aut ... comparatur. ibid. 26 p. 1210^B remotio criminis duobus fieri modis potest, si aut causa -atur aut factum [removeatur var. l.]. *ibid. 27 causa -rtur, cum eqs.* [-atur, removentur var. ll.]. 28 -rtur crimen, cum eqs.). CIC. fin. 2, 119 habeo ..., ad quos ista -am (*sc. paratiores ad ea tractanda*). CVRT. 4, 3, 7 alius in alium culpam -bant (*cf. e. g. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 27 ad deum -re, quod feceris*). HIL. coll. antiar. p. 102, 12 a qua *sententia haeretica Paulinus episcopus* -ens voluntatem ([*cf. l. 16 qui adsensus his non est*]. in psalm. 61, 8 l. 8 [ad 61, 11 divitiae si affluent, nolite cor adponere] ab his v. nostra -enda est. 123, 8 l. 8 ab his *blandimentis* omnibus v. nostra -enda est). in Matth. 4, 26 (*respic. Matth. 5, 42 volenti mutuari a te ne avertaris*) *Christus iubet* a precibus ... os atque animum non -re (in psalm. 119, 10 l. 4 pestiferi consilii consuetudo, a qua a. -endus est et aures obstruendae sunt). HEGES. 1, 45, 1 -endo in Antipatrum fraternae invidiam necis ([*cf. gr. 1, 637 κακοσυγγήματα περιτιθεὶς αὐτῷ*]). 4, 6, 9 *quidam* i. in principem sacerdotum -ens eorum, quae ipse meditaretur. *refl.*: HIL. coll. antiar. p. 45, 15 nos ... ab his omnibus, quae per ignorantiam) perpere gesta sunt, -imus (*sc. episc. Gallicani*). in psalm. 1, 11 l. 6 ut *quis* a peccatis se per studium modestae innocentiae -at. 14, 7 l. 10 qui *homo animalis* ... ab omnibus vitiis animo suo auctore se -at.*

3 qui ad priora, aliquamdiu neglecta diriguntur, sc. quo se vel animum suum -unt: **a considerantes, cogitantes vel dicentes, scribentes**: CIC. S. Rosc. 48 (47 haec conficta ... esse a poetis) -r a. sis ad veritatem et considera eqs. de orat. 2, 146 a. -endus est ad ea capita et ad illos, quos saepe iam nominavi, locos, ex quibus eqs. 3, 179 a *caelestibus* -rte nunc a. ad hominum ... formam et figuram (*cf. orat. 119 cum orator se a caelestibus rebus -et ad humanas*). 3, 226 mitte ... sermonem istum et te ad Gracchi fistulam -r. part. 46 cum *argumentatio* proposuit aliquid, quod probaret, sumpsitque ea, quibus niteretur, atque his confirmatis ad propositum sese -lit. rep. 5, 5 *vilicus* se a scientiae delectatione ad efficiendi utilitatem -rt[ur]. *al.* OV. ars 3, 499 si licet a parvis a. ad maiora -re. SEN. dial. 8, 2, 2 emeritis iam stipendiis ... ad [alios actus a.] -re (*sc. docendo? i. suspectum*). SOL. 1, 78 qui deflexum a. -at ad similitudinum causas, quantum artificis naturae ingenium deprehendit! (*cf. fort. 1, 80 si respiciamus ad ea*). SERV. Aen. 3, 559 *commemorata Charybdi* -lit se ad historiam: nam pro Scylla 'saxa' dixit 'horrenda'. **b agentes**: CIC. de orat. 1, 1 initium requiescendi atque a. ad ... studia -endi ([*cf. 2 quibus artibus a pueris dediti fuimus*]). Tusc. 1, 1 -li me ... ad ea s., quae ... longo intervallo intermissa revocavi. Att. 4, 18, 2 quae ... vita maxime est ad naturam, ad eam me -o, ad litteras et s. nostra. fam. 1, 8, 3). TAC. dial. 30, 2 -am necesse est a. ad eam disciplinam *retorum veterum*. ann. 3, 6, 2 convenisse recenti dolori luctum ..., sed -endum iam a. ad firmitudinem.

4 quae ad tempus prius conferuntur, -endo praevia fiunt: CIC. ad Q. fr. 3, 5, 1 *me* oratorum sermonem in illis nostris libris (*sc. de orat.*) ... belle a me removisse, ad eos tamen -lisse, quos ipse vidissem (*cf. antea: quae tam antiquis viris attribuerem*). FEST. p. 289 -ri diem predictam, id est anteferri, religiosum est, ut ait Veranius (PAPIN. dig. 4, 8, 33 arbiter ita sumptus ..., ut et d. proferre possit, hoc quidem facere potest; -re autem ...

[Spoth]

non potest). HIL. trin. 11, 19 l. 15 consequens et posterior causa numquam -rtur, ut prior sit.

5 quae in qualitatem deteriore, minus prosperam vel numerum minorem rediguntur (cf. vigente adhuc imagine p. 610, 36): VERG. georg. 1, 200 omnia fati in peius ruere, ac retro sublapsa -ri, non aliter quam (sc. is -rtur), qui adverso vix flumine lembum remigiis subigit, si braccia forte remisit (cf. SERV. auct. pro 'sublabi et -ri'; et videtur bis idem dixisse). Aen. 2, 169 Palladio raptu fluere ac r. s. -ri spes Danaum). FAV. EVL. 25, 2 octo ad quaternarium numerum -re. POMP. gramm. V 139, 34 haec xxvii nominis appellativi species Graeci -lerunt ad septem species.

6 quae fere pro mercede, praemio, dono sim. recipiuntur, colliguntur (ad usum cf. imprimis p. 605, 60sq.): TIB. 1, 9, 52 meretricio more formam vendere ... et pretium plena grande -re manu (AVIAN. fab. 33, 7 dominus ... grande ratus p. volucris de morte -re. cf. p. 607, 12). HOMER. 692 Achilles nulla munera regis ... -re cupit, (fer)re (ac)cepit var. ll.). 725 (loq. Dolon) haec pro concessa -etis dona salute: eqs. TAC. dial. 9, 4 poeta non amicitiam inde (sc. e versuum recitatione) -rt aut clientelam aut mansurum ... beneficium, sed clamorem vagum ... et gaudium voluere. CALP. decl. 45 occidi filium, sed ingens pater praemium -li (PRVD. c. Symm. 1, 595 p. virtutum. CLAVD. 27, 20. BOETH. cons. 1, 4, 4 haecine p. -imus tibi, Philosophia, obsequentes? aliter p. 613, 56). VET. LAT. Rom. 13, 3 (Tert. scorp. 14, 1) fac bonum, et laudem ab ea potestate -es (gr. εἰς, cod. 75. al. et Vulg. habebis). PS. VARRO sent. 43 ex auditis memoriae -as l., ex inventis ingenio. cf. p. 606, 48; aliter p. 614, 29). II Cor. 5, 10 (cod. 78 = VVLG., sim. Aug. enchir. 29, 110. al.) ut Christo iudice -at unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum sive malum (gr. κομίσηται, cod. 75. al. ferat, 77 recipiat (vel) reportet, sim. al.). TERT. apol. 48, 4 ut boni seu contrarii meriti iudicium a deo -at homo. anim. 33, 4 illa homicidae anima plus solacii quam supplicii -tura est. ieiun. 7, 7 Danihel dei gratiam ... -turus ..., cum ... dedit faciem suam deo in ieiuniis (antea: ad demerendam dei gratiam). QVEROL. p. 4, 23 ut, qui vobis laborem indulsit, vestram -at g. AMBR. hex. 6, 2, 5 ut hospes plus reprehensionis incurrat ex fastidio convivarum, quam gratias -at ex hospitalitatis adfectu. ARNOB. nat. 1, 2 p. 4, 3 homines per diversas artes studiosae -unt nativitatis usuras. HIL. trin. 1, 18 l. 18 optimus ... lector est, qui dictorum intelligentiam expectet ex dictis potius, quam inponat, et -lerit magis, quam adtulerit. AVIAN. fab. 33, 12 interfector anseris poenam meritis (-lit, inde suis (cf. per-, at- al. var. ll.). IORD. Rom. 200 iam ... eum Hannibalem plerisque oppidis ... excussere Romani; iam Tarentum -erant (cf. Flor. epit. 2, 6, 42 iam Tarentos ad nos redierat). DIONYS. EXIG. Conc. I 5 p. 239, 28 Christus crucifixus propriae carnis impassibiliter ad se -ens, passiones (cf. gr. I 1, 1 p. 37, 11 οὐκ ἐπιθυμῶν, cf. I 3 p. 30, 23. al. proprias faciens). al.

7 quae ad tempus posterius conferuntur, -endo procrastinantur, differuntur: Ov. fast. 2, 532 (aliis curis aliae sacrorum dies statutae sunt) stulta ... pars populi, quae sit sua curia, nescit, sed facit extrema sacra -lata, die (cf. sc. ad extremam diem; relicta var. l.).

8 quae de origine, tempore praeterito derivantur (refl. l. 53): Ov. fast. 4, 305 Claudia Quinta genus Claudio -bat ab alto (SIL. 3, 106 hinc, sc. a Milicho, patriam clarumque g. -bat Imilce). POMP. TROG. hist. Iust. 38, 7, 1 qui Mithridates paternos maiores suos a Cyro Dareoque ... -at. TER. MAVR. 2543 (antea: cetera, quae mixtis variantur partibus horum, sc. dactyli iambi, ... nitar hinc attingere) ex uno possunt adiuncta -ri. HIST. AVG. Aurelian. 10, 2 Vlpus Crinitus se de Traiani genere -bat.

9 quae retrahuntur, infecta redduntur: COD. Theod. 11, 16, 10 nihil provincialibus indici sine nostra scientia fas est neque rursus ex his, quae sunt indicta, -ri.

B vi praeverbii fere evanida -rtur: **1** narrando, commemorando, docendo sim. (sc. nec obloquendo, respondendo, v. p. 614, 66sq., nec alicuius verba repetendo, afferendo, v. p. 623, 22sq.; saepe narrantur praeterita, ut de notione repetendi cogitare possis, sed vix est, quod illam certa ratione distinguas): **a** cum acc. obi. vel obi. supplendo: **a** exempla varia (perpauca selecta; hucine iam TER. p. 616, 30?): RHET. Her. 1, 5, 8 a nostra persona benivolentiam contraheamus, si ... in rem publicam quales fuerimus ... aut in eos ipsos, qui audient, aliquid -emus (ante aliquid lacunam statuit Marx). CIC. ac. 2, 126 (ironice ad Stoicos) vos ... huius solis magnitudinem quasi decempeda permensi -rtis. VARRO ling. 6, 18 de quibus rebus antiquitatum libri plura -unt (item iuxta praepos. de: NEP. Timoth. 4, 6. Ov. rem. 644 de ... tua domina multa querenda -rs). NEP. reg. 1, 1 omnium regum res gestae separatim sunt -latae. VERG. ecl. 6, 42 Silenus Saturnia regna ... -rt ... furtumque Promethei. georg. 2, 118 quid tibi ... -am ... balsamaque et bacas ... acanthi? Aen. 2, 204 ecce autem gemini ... -horresco -ens - ... angues ... ad litora tendunt (cf. GLOSS. I Ansil. RE 543 sq. -ens: nuncios. indicans). item obi. subaudiendo: Ov. met. 9, 5 quis ... sua proelia victus commemorare velit? -am tamen ordine. 13, 747 -r, o carissima, ... neve tui causam, tege ... doloris [nisi cf. simul c.

-r iungas]. al.). 9, 595 Rutulus quidam digna atque indigna -latu vociferans (item supin.: Ov. met. 15, 298 res horrenda -latu. al. LIV. 1, 59, 11 haudquaquam -latu scriptoribus facilia. VAL. MAX. 3, 4 pr. al.). TIB. 1, 10, 44 liceat senescere, temporis et prisci facta -re senem (cf. LYGD. 5, 26 -am pueris tempora prisca senex). Ov. epist. 1, 38 (Penelope Vlixii) omnia ... tuo ... -lerat gnato Nestor, at ille mihi (seq. l. 53). 8, 67 (loq. Hermione) non ego ... -am mendacia cygni, sc. Iovis. ars 2, 128 haec Calypso Troiae casus iterumque iterumque rogabat, ille Vlixes -re aliter saepe solebat idem. MANIL. 4, 37 quid -am Cannas admotaque moenibus arma? 4, 431 quis tot numeros totius sub lege metrica -re ... queat? (cf. 432 iterare et dicere). SEN. Oed. 302 (Tiresias caecus ad filiam) manifesta sacri signa fatidici -r. Tro. 1058 (ad Andromacham Hecubamque) quid prius -ens gemam, tuosne potius an tuos luctus? VAL. FL. 5, 587 quis procul ille virum? ... illum ... pariter -r. MART. 5, 17, 1 proavos atavosque -rs et nomina magna. 5, 52, 3 incipio quotiens alicui tua dona -re. et passim. accedit praedic.: VERG. Aen. 7, 49 Picus parentem te, Saturne, -rt (TAC. ann. 4, 55, 2 cum p. urbis Romae Troiam -rent Ilienses). HOR. ars 179 aut agitur res in scaenis aut acta -rtur. LIV. 27, 30, 9 se Macedonum reges ex ea civitate (sc. Argis) oriundos -unt. FEST. p. 270 Lucilius (1292) tam infestum sibi corpus et validitudinem -ens, quam eqs. PAVL. FEST. p. 24 'aerumnulas' Plautus (frg. inc. 60) -rt furcillas quasdam. VAL. MAX. 5, 8, 5 illud cauti patris narraretur opus, hoc severi -rtur. STAT. silv. 5, 3, 127 (patri mortuo) te de gente suum (sua Gronov) ... Graia -rt Hyele patria.

al. **β** -untur verba sim.: VERG. Aen. 1, 94 Aeneas ingemit et ... talia voce -rt: 'o terque quaterque beati ...'; (102) talia iactanti eqs. (SERV. auct. -rt: profert; 're' abundat]. 1, 208. cf. l. 26. 31). 5, 409 tum senior talis -bat pectore voces: '...' (cf. 421 haec fatus]. VAL. FL. 6, 496 Hecate ... has imo -bat pectore v.: '...' [503 dixerat]). Ov. epist. 16, 42 accipe cum verā dicta -lata fide (HOMER. 277 '...'; d. -rt Hector [cf. Hom. Γ 76 ὡς ἐπαρθ']. aliter e. g. p. 612, 65). met. 1, 700 'Pan videt hanc nympham et ... talia verba -rt' -restabat v. -re (13, 908. fast. 2, 258 corvus ad dominum ... redit fictaque v. -rt: '...' [nisi ad p. 605, 15sq.]. LVCAN. 5, 149. al.). EPICED. Drusi 38 (antea: 'iam veniet eqs.') desine de Druso laeta -re tuo. 165 '...'; haec et plura -rt Livia. VAL. MAX. 8, 7 ext. 1 Demosthenes cum 'r' litteram dicere non posset, oris sui vitium tanto studio expugnavit, ut ea a nullo expressius -retur (eff- var. l., prof- Gertz). al. **γ** p. p. neutr. plur. relāta, -ōrum pro subst.: Ov. met. 6, 214 adiectura preces erat his Latona -is: '...' PLIN. nat. 11, 4 quaesio, ne legentes ... -a fastidio damnet. EVSTATH. Basil. hex. 8, 8, 7. DRAC. laud. dei 2, 114 homines hoc credant, quod visus habet, spernantque -a.

b pro obi. accedunt variae struct.: **α** acc. c. inf.: CIC. Att. 12, 8 scribe ..., quid -at Celer egisse Caesarem cum candidatis, utrum ... an eqs. VARRO ling. 5, 148 (respice. lacus Curtius) a Proclio -latum in eo loco dehisse terram et id ex S. C. ad aruspices -latum esse; responsum esse eqs. (cf. spectat ad p. 616, 19). Ov. epist. 1, 39, v. l. 54. fast. 2, 203 illā Carmentali portā fama -rt Fabios exisse trecentos (trist. 5, 12, 12). EPICED. Drusi 149 cum victorem -etur (-atur var. l.) adesse Neronem. PAVL. FEST. p. 45 catulinam carnem esitavisse ... Plautus in Saturione (frg. I) -rt. CVRT. 9, 7, 13 regem ... legati adeunt ...; ei se dedere ... -bant. MART. 11, 43, 2 uxor pedicatoris, ... culum te quoque habere -rs. al.

β enunt. secund.: **①** interrog. (iuxta acc. iam p. 627, 63, si recte trad.): NEP. praef. 1 cum lectores mei -latum legend, quis musicam docuerit Epaminondam. Ov. epist. 1, 39 (antea l. 5) -lit et iher Rhesumque Dolonaque caesos, utque sit hic somno proditus, ille dolo (cf. ad l. 41). 20, 203 (Acontius Cydippae) ordine fac -as, ut sis mihi cognita primum eqs. (201 narres). LIV. 28, 29, 4 horret animus -re, quid crederint homines (an ad p. 623, 59sq.?). VLP. dig. 41, 2, 13 pr. Pomponius -rt ..., an dominium lapidum naufragio mersorum in integro fuit. **②** inducitur per quod, quoniam, quia: TAC. ann. 3, 54, 4 nemo -rt, quod Italia externae opis indiget eqs. (TERT. spect. 15, 1 -limus supra de locorum condicione, q. non per semetipsa nos inquinant. AMM. 19, 12, 10 quidam saepe auditus ... -lisse, q. ... per quietem ... figmenta viderat multa. al.). NOVATIAN. trin. 3, 2 quoniam. RVFIN. apol. Orig. 84 l. 82 quia. **③** fin. (ut vergat in notionem q. e. mandare; iuxta pron. praepar. DIG.): DIG. de confirm. dig. 18 Iulianus ... in suis libris hoc -lit, ut, si quid imperfectum inveniatur, ab imperiali sanctione hoc repleatur (cf. Iulian. dig. 1, 3, 11 constitutione ... certius statuendum est). CASSIOD. compl. in act. 9, 1 Ananias, cui -latum est, ut iret ad Paulum (cf. act. 9, 11 surgens vade eqs.).

γ orat. recta (iuxta adv. l. 71. 74; iuxta acc. obi. v. sub aβ): Ov. met. 14, 279 et pudet et -am: saetis horrescere coepi. FEST. p. 210 'pedes' pro pediculis; sic Plautus -rt in Culmione (500): '...' (p. 372 de quo proverbio Sinius Capito s. -rt: '...'). COLVM. 4, 28, 2. al.). STAT. silv. 5, 2, 143 cum tibi ... -et trucidis incola terrae Caledoniae: '...'. NOVATIAN. trin. 14, 14. CHAR. gramm. p. 75, 21 (abl. 'mare' an 'mari?') Romanus ita -rt: mare. HIER. hom. Orig. in Luc. 18 p. 11, 24 scriptura -ente. al.

δ *adv.* (cf. l. 22. p. 628, 69): Ov. met. 9, 346 ut -unt ... agrestes (trist. 2, 453. FEST. p. 181 'ocrem' antiqui, ut Ateius Philologus ... -rt, montem confragosum vocabant. PHAEDR. app. 20, 17 haec experiris, ut -rs incommoda). CHAR. gramm. p. 311, 14 G. Iulius Romanus ita -rt (cf. l. 26. p. 628, 74).

ε *accedit praepos.* de (iuxta acc. obi. p. 627, 67sq., vix etiam l. 7): Ov. trist. 2, 397 quid de tetrico -am domitore Chimaerae ...? quid loquar Hermionen? 4, 4, 31 *Messalla ingenium meum* probabat ... deque meis illo -bat versibus ore *facundo*. Pont. 3, 2, 39 (ad Cottam) cum de vestra nuper probitate -rem. FEST. p. 142 Varro ait *multam* poenam esse, sed pecuniariam, de qua subtiliter in lib(ro) I quaestionum epistolicarum -rt. VELL. 2, 16, 3 de *atavi mei* virtutibus ... dilucide Q. Hortensius in annalibus suis -lit. VAL. MAX. 4, 1 ext. 7 ut de septem sapientium moderatione -am. CELS. 1 prooem. 5 post eos, de quibus -li, nulli clari viri medicinam exercuerunt, donec *eqs.* PHAEDR. 4, 26, 4 Simonides idem ille, de quo -li (sc. 4, 23). SEN. nat. 3, 25, 1 haec ..., de qua paulo ante -li, aqua (sim. 6, 19, 2. 7, 5, 5 in illa *trabe*, de qua modo -li [sc. 7, 5, 3]. BASS. gramm. VI 264, 3 Archebulus, de quo auctore supra -li [sc. 256, 8sq.]. QVINT. inst. 11, 3, 32 Tac. hist. 1, 59, 1. al.). PLIN. nat. 15, 68 de Aegyptiae Cypriaeque miraculis -limus inter *ficus* externas (sc. 15, 56sq.). 15, 91 de pistaciis ... in suo loco (sc. 13, 51) -limus. SVET. Iul. 56, 1 de commentariis Caesaris Cicero in ... Bruto (262) sic -rt: '...' (syn. 56, 3 praedicat). 68, 4 ne de pluribus -am (item Aug. 66, 3 Nero 37, 1). Tib. 42, 1 de quibus *vitiis* singillatim ab exordio -am. APVL. mund. 15 p. 321 nunc de nubium praestigiis -am (gr. non resp.). CHAR. gramm. p. 232, 10 Cominianus grammaticus ita de participio breviter -rt (p. 307, 18 Romanus de praepositionibus ... i. -rt). al. iuxta praepos. ad (confusione quadam cum struct. p. 616, 12sq. illustrata): TERT. uxor. 2, 1, 3 nec mihi de isto quoque -endi ad te causae fuissent, nisi *eqs.*

ζ *quolibet modo -untur*: α *quae proferuntur, producuntur* (cf. p. 624, 11. 19): MANIL. 2, 802 haec loca (i. quattuor cardines) praecipuas vires summosque ... fatorum effectus -unt (cf. e. g. 748 dabit effectus, 963 efficiunt vires). 4, 484 metuendus dicitur aër, cum ... iterum duodena (i. partem vicesimam quartam) -rt ... vel cum ter dena (i. tricesimam) figurat Sagittarius. SIL. 3, 586 (Iuppiter de L. Aemilio Paulo et al.) nomina nostro non indigna polo -et labor. ARNOB. nat. 6, 10 p. 317, 19 unde ... scitis, an simulacra vestra deorum ... similitudinem -ant habeantque divinam? (cf. AVIAN. fab. 23, 1 *quidam* insignem -ens de marmore Bacchum [cf. Babr. 30, 1 γλυφῆρας]). COD. Theod. 2, 24, 1 non *testamenta legitima*, sed dispositiones ultimae coloratam iuris imaginem -entes. CAEL. AVR. chron. 2, 12, 142 *quaedam* glutinationes alterius passionis initium -unt.

β *quae aliquo pertinent (sc. mediopass.) vel pertinere putantur (sc. act. vel pass.; cf. p. 625, 32sq.)*: α *adhibendo, applicando*: CIC. inv. 1, 109 per quem *locum* oratio ad mutas et expertes animi res -etur, ut si ad equum, domum, vestem sermonem alicuius accommodes. Att. 8, 11, 1 tenesne ..., moderatorem illum rei publicae quo -re velimus omnia? (affertur rep. 5, 8 moderatori rei publicae beata civium vita proposita est). VITR. 3, 1, 3 si a pedibus imis ad summum caput mensum erit eaque mensura -lata fuerit ad manus pansas. 4, 1, 6 dimensi sunt virilis pedis vestigium et id -lerunt in *columnarum Doricarum* altitudinem (syn. transtulerunt). FEST. p. 197 Ostiam urbem ... Ancus Martius rex condidisse et feminum appellasse vocabulo fertur: quod sive ad urbem sive ad coloniam, quae postea condita est, -rtur. PAVL. FEST. p. 59 'centenas pondo' dicebant antiqui -entes ad libras. CHAR. gramm. p. 304, 13 'ad' ... ad locum -rtur, quasi ad illum eo, 'apud' in loco, quasi apud illum sum. p. 304, 16 fere ... 'erga' ad adfectum -rtur ..., 'in' ad simultatem.

β *quolibet modo; formae*: ① *activae vel passivae*: CIC. Lig. 29 quicquid *pro Ligario* dixi, ad unam summam -ri volo vel humanitatis ... vel misericordiae *Caesaris*. fin. 5, 11 *philosophiae pars moralis* est ab isdem *Peripateticis* ... etiam ad rerum publicarum rectionem -lata. LABEO dig. 32, 30, 2 post biennium legatum debere existimo, quia in id tempus et libertas et legatum -ri deberet. SEN. contr. 1, 2, 16 *rhetor* negavit *virginem prostitutam* puram esse, non ad [eam], hoc -ens, sed ad corpus ([i. trad., def. Lundström, *Eranos* 91, 1993, 110sq., totam eam intellegens, i. tam corpus eius quam animum; alii con. animum, caedem, manum al.]. exc. contr. 4, 2, 1 [leg. sacerdos integer sit] lex 'integrum' ad animum -rt, non ad c.). VELL. 2, 77, 1 cum in navi Caesarem ... cena exciperet *Sex Pompeius*, dixit in carinis suis se cenam dare, -ens hoc dictum ad loci nomen (sc. *Carinarum*). SEN. epist. 102, 14 cum dicunt claritatem esse laudem bonorum a bonis redditam, non ad vocem -unt, sed ad sententiam (cf. p. 630, 10). QVINT. inst. 7, 9, 7 ubi dubium est, quid quo -ri oporteat in *sententiae structura*. 7, 9, 12 (interpol.?) 'sibi' (Cic. Brut. 101) et ad socerum -ri et ad Fannium potest. 9, 3, 83 (respic. ἀντίθετον) de singulis rebus propositis -rtur ad singula. 11, 2, 30 *quidam* memoriam ab aliquo simili transferunt

ad id, quod continendum est: ut in nominibus, si 'Fabius' forte sit tenendus, -amus ad illum Cunctatorem. FIRM. err. 7, 7 Liberum ad Solem volunt -re commenta Graecorum, Proserpinam vero ... Lunam esse confingunt ([ad rem cf. Serv. ecl. 5, 66 Macr. Sat. 1, 18, 18]. MACR. Sat. 1, 17, 2 *poetae* omnes paene deos ... ad s. -unt. 1, 17, 6 qui *dei* ad s. ... -untur. al. apud eundem). CHAR. gramm. p. 305, 1 quidam 'ex' -unt ad locum, unde eximus ..., at vero 'de' ad id, quod Graeci περί dicunt. ② *mediopassivae*: SEN. contr. 1, 2, 13 utrum castitas tantum ad virginitatem -atur an ad omnium turpium ... abstinentiam (ibid. iterum). SEN. epist. 102, 16 ad animum -rtur laus, non ad verba, quae conceptam laudem egerunt (cf. p. 629, 71). COLVM. 11, 1, 29 vulgare illud ... 'serere ne dubites', id vilicus ad agri totum cultum -ri iudicet. QVINT. inst. 9, 3, 62 in qua *figura q. e. ἐπεξεργυμένον* unum ad verbum plures sententiae -untur (syn. respiciant. in eadem re: AQVILA rhet. 44 p. 63, 13 E. hoc *verbum* ... ad tria -rtur). 9, 4, 47 *rhythmus quolibet modo ex longa et tribus brevibus compositus*, ut tempora tria ad duo -lata sescuplum faciant. IAVOL. dig. 26, 2, 33 illa verba *testamenti* ad mortis *testatoris* tempus -untur. DON. Ter. Ad. 26, 2 (cf. Ad. 23sq.) contentione *senum* ad argumentum -lata (coll- var. l.) ... pater comis cum severissimo comparatur. PHYSIOGN. 47 *magnae aures stultitiae* ... sunt indices; aures perbreves ... ad stultitiam -untur. CAEL. AVR. acut. 3, 14, 117 nihil horum *signorum in certis corporis partibus inventorum* ad curam necessario -rtur.

γ *quae convertuntur, mutantur in condicionem formamve aliam (nec deteriore, v. p. 627, 3), quae indicatur*: α *per praepos.* in c. acc.: CIC. fam. 16, 17, 1 (ad Tironem) tuas quoque epistulas vis -ri in volumina (ad rem cf. Att. 9, 10, 4). VERG. Aen. 1, 281 (verba Iovis) Iuno ... consilia in melius -et mecumque fovebit Romanos (11, 426 multa dies ... -lit in m. [cf. NON. p. 603, 10]. cf. AVIAN. fab. 35, 16 [spuriusne?] spes humiles ... in [ad edd. vet.] meliora -rt). MANIL. 1, 19 qua[e] ... *mundus* regat ... suis animalia signis, cernere *iuvat* et in numerum ... -re (cf. 3, 161 in numerum ... exegimus). HYG. fab. 224, 3 (tit. qui facti sunt ex mortalibus immortales) Callisto ... in Septentrionem -lata, *eqs.* ([i. subaudiendum vid. etiam 4sq. Crotos ... in stellam Sagittarium, Icarus et Erigone ... in stellae eqs. [notes in c. abl. in Aquario ... in Heniocho]). CHAR. gramm. p. 40, 2 'pondo' *indeclinabile est*, quamquam 'unum pondo' non dici sciamus, sed in libram -amus, ut puta 'unam libram' (sim. EXC. Bob. gramm. I 551, 11. PHOC. gramm. V 414, 1 [interpol.]). HIER. in Os. 2, 16 l. 403 *Ninus* in tantam pervenit gloriam, ut patrem suum Belum -ret in deum, qui hebraice dicitur Bel (cf. l. 411sq. hominis in daemone consecrati). EXC. Bob. gramm. I 533, 30 *appellationes naturales* in conlationem (i. in gradus comparationis) non possunt -ri. β *per praedic.* (subesse vid. usus p. 608, 38 illustratus): VERG. Aen. 8, 343 *Euandrus Aeneae* lucum ingentem, quem Romulus ... asylum -lit, ... monstrat (aliter SERV. fecit ad imitationem Atheniensis asyli. SERV. auct. aut restituit aut nominavit). CLAUD. DON. p. 163, 25 qui *lucus* postea a Romulo asyli nomen accepit). TIB. 1, 8, 46 *senem* tollere ... albos a stirpe capillos et *more serpentis* faciem dempta pelle -re novam. PAVL. NOL. carm. 21, 434 *spes caelestis* rem *terrenam* ... non protinus aufert, sed bene mutatam ... reformat, de fragili aeternam -ens.

δ *quae similitudine vel signis quibusdam suggeruntur, in animum inducuntur vel aperte significantur, indicantur (addasne p. 606, 21. 625, 17?)*: MANIL. 1, 451 *sidera* ultima, quae mundo semper volvuntur in imo, ... sublimis speciem mundi similisque figuras astrorum -unt. CELS. 5, 28, 6^a *qui umor -re vel plus vel saniem videtur*. 5, 28, 13^b *umor glutinosus* ... crassitudinem mellis aut visci -ens. LVCAN. 1, 358 *Laelius emeriti* ... gerens insignia doni, servati civis -entem praemia quercum. VAL. FL. 2, 272 *Hypsipyle patrem Bacchi habitu celat* respiciens ..., sacer ut Bacchum -at scyphus. TAC. Germ. 43, 1 Marsigni et Buri sermone cultuque Suebos -unt. ANTH. 197, 5 circus imago poli ...: tempora *quattuor anni* cornipedes -unt, elementa colores. 866, 4 (2 in dumis sentibus esse rosam) Martem spina -rt, flos Veneris pretium est. CAEL. AVR. chron. 2, 9, 120 parvae (parvam ed. princ.) ... materiae significationem 'sputus' -rt, 'fluor' plurimae (postea: parvam ... materiam sanguinis ex gingivis ... emissam 'sputum' ... nuncupamus).

p. p. p. neutr. relatum, -ī pro subst. v. supra p. 623, 33. 628, 37. deriv.: referendarius, 1. referor, relatio, relativus, relator (-trix), relatus (-ūs); cf. refrivus.

compos.: correfero.

cf. Onom. (Relatus).

refersus v. p. 598, 42.

Spoth. *refert*, -tulit (-tul- p. 631, 5), -ferre. [vox ex abl. causae rē et III^a pers. sing. praes. fert composita, ut probant locutiones meā -rt, tuā -rt (v. p. 631, 49sq.), cf. ex tua re est Plaut. Pseud. 336. 338; v. Schöll, Arch. Lat. Lex. 2, 1885, 213sq.; Hofmann-Szantyr 84. Mei.] de origine: FEST. p. 282 -rt' cum dicimus, errare nos ait Verrius: esse enim rectum 'rei fert',

dativo scilicet, non ablativo casu; sed esse iam usu possessum. *scribitur inf.* refere LEX repetund. p. 633, 15, reiferre SCHOL. Ter. Bomb. Haut. 467 (cod. saec. VI). NOT. Tir. 22, 70 -rt (*si huc pertinet*). *formae stirpis perf.*: -tul- non nisi in codd. rec. p. 633, 2, 45. 48. 636, 17, -ttul- in cod. vet. p. 633, 40, in rec. vel edd. l. 66. p. 633, 19. 59. 634, 21. *de mensura*: DON. Ter. Andr. 496, 4 producit 're' syllabam (item SCHOL. Ter. Bomb. Haut. 467). *corripitur re-* ARATOR act. 2, 1087. *de notione*: DON. Ter. Andr. 496, 4 'tulit' profuit vel interfuit (*ad eundem loc.* SCHOL. Ter. p. 86, 32. *sim.* Bomb. Haut. 467). Phorm. 646 'parvi-tulit' nihil interfuit vel parum interfuit, id est nihil profuit. SERV. georg. 2, 104 '-rt' aut interest, aut prodest. SCHOL. Ter. p. 119, 15 (*ad p. 634, 16*) 'permagni -re' multum valere et multum prodesse summumque bonum tibi esse. SYNON. Cic. p. 430, 10 interest mea. -rt mea. ad me attinet. pertinet ad me. mea res agitur. GLOSS.¹ II Philox. RE 91 -rt: *διαλλάττει, διαφέρει* (cf. GLOSS. II 275, 30 *διαφέρει*: interest, differt, -rt). GLOSS. V 387, 21 -rt: praestat, melius est. *sim. al. legitur inde a* PLAVTO, TER., CATONE (*semel*), in *orat. soluta saepius e. g. apud* SEN. *philos.*, COLVM. *et in* DIG. (*deest e. g. CAES.* [sed v. p. 634, 31. 62]), in *versibus rarius, sc. singulis binisve locis apud* CATVLL., PVBLIL., LABER., VERG., TIB., MANIL., SEN., STAT., PAVL. NOL., pluribus e. g. apud LVCR. (18^{ies}), HOR. (*sexies, ut apud* PRVD.), OV. (*septies*), IVV. (*novies*); *cedere vid. voci q. e. interesse.* [Confunditur in codd. maxime c. differre e. g. p. 634, 58. 635, 31. 38 (*et inde c. deferre p. 633, 7. 635, 26. 38; cf. vol. V I, 313, 18*), c. ferre e. g. p. 634, 12. 634, 34. 72 (*falso trad. Cic. Tusc. 1, 110*); *fort. huc pertinet locus parum perspicuus* LVCL. 52 (v. ed. Charpin I, 209sq. ad l.).]

significatur fere magni (aut parvi) momenti, utile, grave, curae sim. esse alicui (rei), vel differre, ut fere sit i. q. interesse (quod in contextu variat vel iuxta ponitur e. g. p. 632, 51. 633, 18. 635, 8. 52. 636, 23. 42); notio differentiae intellegitur non solum ex interrog. obliquis disiunct. inde a PLAVTO *obviis vel accedente abl. mensurae p. 633, 62. 635, 25. aut in cap. altero, sed etiam ex eis locis, quorum in contextu contenditur aut negatur quaedam differre sim., e. g. p. 632, 61. 634, 53. 635, 15. 44 (nota iuxta positum e. g. p. 635, 20).* saepe in interrog. cum quid (numquid p. 634, 8), v. e. g. l. 56sq. p. 633, 42sq. 635, 7sq. 636, 16sq., quo pron. plurimum indicari vid., quam grave sim. vel differens aliquid sit (nota e. g. responsum TER. l. 58), sed causa, finis intellegitur maxime e responso PLAVT. l. 57 (cf. p. 632, 25. 633, 2 et quorsum p. 633, 42); ceterum illud indicatur per gen. pretii pluris, quanti, parvi, (per)magni l. 62sq. p. 633, 36sq. (*deest in cap. altero*), multo saepius per nihil (nil; nihilum p. 634, 56), e. g. l. 59sq. p. 633, 52sq. 634, 49sq. 695, 27 (cf. nec [non] quicquam e. g. p. 635, 19), et adv. (acc.) praecipue magis, maxime, (non) multum, plus, plurimum et eorum opp., e. g. p. 633, 56sq. 634, 65sq. 635, 17 sq. (nota adeo p. 632, 62, tam ... quam sim. p. 634, 66sq., infinitum p. 635, 64, largiter p. 635, 26, magnopere p. 635, 71, sat p. 636, 63). *negatur saepissime, sc. praecipue per nec, neque (cf. nihil l. 39), ceterum per non p. 633, 7. 73sq. 634, 44sq., haud p. 635, 52.*

CAPVT PRIVS: usu sollemni vel struct. originaria: **I** formae sing.: **A** indicatur, cui (rei, v. p. 632, 23. 72. 633, 12) aliquid momenti sit: **1** per abl. sing. fem. pron. poss. meā, tuā (suā l. 65sq. p. 632, 3. 4, nostrā p. 632, 7. 11sq. 22, vestrā p. 632, 11 [cf. l. 13. p. 630, 71sq.]; iuxta gen. l. 66; de voce -rt vel interest omissa v. vol. VIII 922, 6sq., ubi addas TER. Phorm. 940 Cic. Att. 4, 5, 3 SEN. epist. 14, 13 OPTAT. 3, 4, 14): **a** quid -at, indicat: **α** neutr. sing. pron. demonstr. (supplendum ante enunt. relat. l. 65; cf. l. 67): PLAVT. Amph. 741 vae capiti tuo! :: tua istuc -rt - si curaveris (*simul vergit ad p. 632, 5sq., cf. p. 634, 4. 8 et Sedgwick, comm. 1960, ad l.*). Cas. 330 quid id -rt tua? ([item Curc. 458 Rud. 177]. Curc. 530 q. id mea -rt? Merc. 454 q. id mea -rt? :: quia eqs. TER. Phorm. 723 q. tua, malum, id -rt? :: magni). Persa 519 nunc ad illud venies, quod -rt tua. 537 mea ... istuc nil -rt (Stich. 320 tua quod nil -rt, ne cures [sim. TER. Hec. 810]. Cic. fam. 5, 20, 5 non adscripsi id, quod tua nihil -bat [antea: ad te n. ... pertinere]). Rud. 949 mea. 966 nihilo pol pluris tua hoc, quam quanti illud -rt mea (item c. gen. pretii: TER. Phorm. 723 l. 58; cf. p. 632, 21. 35. 55. 75). Trin. 319 tua istuc -rt maxime. TER. Ad. 881 id mea minime -rt. Cic. Quinct. 19 id, quod promississet, non plus sua -re, quam si eqs. SALL. Iug. 111, 1 faciendum ei regi aliquid, quod illorum Romanorum magis quam sua -ttulisse videretur.

β enunt. secund. (quod per pron. praeparatur l. 69. 71. 75, *laxius pendet p. 632, 8*): **①** interrog. obliqua: **simplex**: PLAVT. Curc. 395 quid id -rt mea, an aula quassa cum cinere effossus siet oculus tuus? (Merc. 906 q. tua -rt, qui cum istac venerit? PHAEDR. 1, 15, 9 q. -rt mea, cui serviam? GELL. 4, 1, 5 p. 633, 30). TER. Hec. 618 id tua -rt nihil, utrum eqs. SEN. contr. 9, 4, 7 non multum -rt mea, ubi sit reus. SEN. dial. 12, 8, 6 quantum -rt mea, quid calcem? FRONTO p. 117, 5 mea parum -rt, quis eqs. HIER. adv. Rufin. 3, 32 mea. CLAVD. MAM. anim. 3, 8 p. 168, 6 habeatne corpus diabolus, id -rt mea. **disiunct.**: PLAVT. Rud. 746 quid mea -rt,

haec Athenis natae an Thebis sient? CIC. Pis. 39 nihil ... mea -rt, utrum tu ... nihil umquam ausus sis scribere ..., an amici tui eqs. (SEN. epist. 70, 5 n. existimat sua -re, faciat finem vitae an accipiat. QVINT. decl. 248, 6). QVINT. decl. 306, 5 non putat sua -re, utrum hereditatem illud patrimonium faciat an dotem. CLAVD. MAM. anim. 3, 8 p. 168, 5. **②** quodlibet (*huc vergit p. 631, 55; arcuimus enunt. relat. p. 631, 64*): CIC. Quinct. 19 si (ALC. AVIT. epist. 30 p. 61, 21 nostra. *adde p. 631, 65*). BOETH. cons. 2, 5, 20 quodsi natura pulchra sunt, quid id tua -rt?

γ (acc. c.) inf.: CAEL. Cic. fam. 8, 3, 1 mea, si fio aedilis, fi(eri), forsitan cum locupletiore petitore -at (*Reid, -am codd.*; *Shackleton Bailey, si codd.*). LIV. 34, 17, 7 non nostra ... magis quam vestra -rt vos non rebellare (SEN. nat. 6, 32, 1 *animos* m. -rt nostra fortiores fieri quam doctiores). TERT. apol. 41, 5 nihil nostra -rt in hoc aevo nisi de eo quam celeriter excedere. CLAVD. MAM. anim. 2, 10 p. 139, 1 quid ... mea -rt, quid porro attinet eqs.

β quid -at, non indicatur: PLAVT. Persa 497 hae (istae *Bach*), sc. tabellae, quid ad me? :: immo ad te attinet et tua -rt. Stich. 616 tua pol -rt. :: ... si quidem mea -rt, opera utere. Truc. 723 num mea -rt? (*Gulielmius; nam ea fere codd., nam mea ed. princ.*). TER. Eun. 320 hanc tu mihi vel vi vel clam vel precario fac tradas: mea nihil -rt, dum potiar modo. SEN. benef. 4, 2, 3 quid ... tua -rt? FRONTO p. 236, 24 id verum sit licet, parvi nostra -rt.

2 per praepos. (*respic. res praeter l. 29. 56. 63[bis]. 70*): **a** ad (cf. *infra p. 636, 29*): **α** quid -at, indicat: **①** neutr. sing. pron. demonstr.: PLAVT. Epid. 276 quam ad rem istuc -rt? :: ... ut enim praestines argento eqs. COLVM. 4, 20, 1 (*antea: antiquissimum esse debet*) id non solum ad speciem vitis plurimum -rt, sed ad firmitatem eqs.

② enunt. secund.: **interrog. obliqua (disiunct. l. 35; praeparatur per pron. l. 29 [cf. p. 631, 67])**: PLAVT. Persa 513 quid id ad me aut ad meam rem -rt, Persae quid rerum gerant? VARRO ling. 8, 8 non ... quī potuerint adsequi, sed quī voluerint, ad hoc, quod propositum, -rt. rust. 1, 16, 6 -rt (reff- *cod. unus*) ... ad fundi fructus, quem ad modum vicinus ... consitum agrum habeat. QVINT. decl. 349, 5 nec -rt ad praesens iudicium neque ad vestram pronuntiationem, an ego durus pater an ego nimium severus. PAVIN. dig. 13, 1, 17 parvi -rt ad tollendam conditionem, offeratur servus furtivus an in aliud nomen aliumque statum obligationis transferatur; nec me movet eqs. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 128, 3 neque ... -rt, ad agnitionem veri, quid eqs. (*om. pars codd.*). CONSENT. gramm. p. 28, 9. c. quod: TERT. pudic. 13, 17 et de hoc ... interest, immo et ad hoc plurimum -rt, q. eqs. **③** acc. c. inf.: PLAVT. Truc. 71 quos lenones ... quam ad rem dicam in argentariis -re habere, nisi pro tabulis, nescio (*i. q. habitare, morari intellegit Enk, comm. 1953, ad l.*). PLIN. nat. 17, 69 [ad id], sc. *seminarium*, praecipuum eligi solum -rt (*i. nisi pendet ex eligi*).

β quid -at, non indicatur: MARCELL. dig. 36, 1, 46, 1 quantum ... [quod] (*del. Mommsen*) ad hoc -rt, inter haec ceteraque ... nihil interest.

b in c. abl. (cf. p. 636, 29. 31 nec non ibi p. 635, 45; nisi indicatur respectus quidam, ut loci ad B pertineant); quid -at, indicat: **α** interrog. obliqua (disiunct. l. 52. 57sq. 60): LVCR. 2, 1013 -rt nostris in versibus ipsis, cum quibus et quali sint ordine quaeque locata (Cic. orat. 217 nihil ... interest, dactylus sit extremus an creticus, quia postrema syllaba brevis an longa sit, ne in versu quidem -rt). 4, 1260 in eo, sc. rerum seminibus commiscendis, -rt, quo victu vita colatur. VARRO. rust. 1, 39, 1 -rt in agro, ad quam partem caeli quisque locus spectet eqs. LIV. 8, 18, 2 in eo, sc. *cognomine consulis varie tradito*, parvi -rt, quid veri sit. TERT. dig. 41, 2, 28 multum -rt in his, quid agatur. VLP. dig. 3, 4, 7, 2 in decurionibus vel aliis universitatibus nihil -rt, utrum omnes idem maneant an pars maneant vel omnes immutati sint (PAVL. dig. 43, 17, 2 iusta ... an iniusta ... possessio sit, in hoc interdicto n. -rt. AVG. c. Faust. 22, 83 p. 686, 11 in moribus). 48, 19, 5, 2 (*inde* COLL. Mos. 1, 11, 3) -rt ... in maioribus delictis, consulto aliquid admittatur an casu (*postea: distinctio haec*).

β subst.: PLIN. nat. 7, 42 adeo ... incessus atque omne, quicquid dici potest, in gravida muliere -rt, ut eqs. 11, 267 multum ... in his ranis -rt ... locorum natura, sc. *ad sonum earum*. 15, 4 et in iis, sc. *oleae speciebibus quibusdam*, solum maxime caelumque -rt. 18, 317 longitudo in his torculis -rt, non crassitudo.

c quamlibet (*addas pro l. 41, arcuimus de p. 635, 35. 53; quid -at, indicat subst. l. 69*): PLIN. nat. 16, 143 nec terrae tantum natura circa *cupressūs* -rt aut perpetua caeli, verum et quaedam temporaria vis. TERT. uxor. 1, 6, 5 nihil apud eum *diabolium* -rt alios luxuria, alios continentia occidere.

3 per dat. (*rei praeter l. 74. p. 633, 5. 11; huc vergit p. 633, 43*): **a** quid -at, indicat: **α** neutr. sing. pron. demonstr. aut acc. c. inf.: PLAVT. Bacch. 518 quom mihi (illud), sc. *eum mihi subblandiri*, nihilo pluris -et, quam si ad sepulcrum mortuo narret logos (v. *app. crit.*).

Truc. 394 adsimulavi me esse praegnatem. :: quem propter? ... cui rei te, adsimulare -tulit? :: ut esset aliquis laqueus eqs. (1) *codd. rec.*, v. *app. crit.*; *contaminantur 'cui rei te adsimulare profuit' et 'quid te adsimulare -tulit'*, cf. *Enk, comm. 1953, ad l.*) **β enunt. secund.** (*interrog. obliqua disiunct.* HOR.): HOR. sat. 1, 1, 49 quid -at intra naturae finis (viventis), iugera centum an mille aret? (1) *codd. et Porph.*, -ti(s) *Chabot*. TAC. ann. 15, 65 non -re (diff-, def- *var. ll.*) dedecori (-oris *Heinsius*), si citharoedus demoveretur et tragoedus succederet. CELS. dig. 47, 2, 68, 2 quod ..., quid -rt propositae quaestioni?

β quid -at, non indicatur: HIER. in Gal. 2, 6^a 1.6 licet ... Petrum et Iohannem dominus secum apostolos habuerit ..., mihi tamen nihil -rt.

4 per gen. (rei l. 14. 21. 25. 28; iuxta suā vel meā l. 15. 30):

α quid -at, indicat: **α neutr. sing. pron. demonstr.:** LEX repetund. (CIL² 583) 32 ubi praetor audierit, quod eius rei quaerundā ceaseant referre. SALL. lug. 111, 1 illorum (iuxta sua; v. p. 631, 66). **β (acc. c.) inf.:** LIV. 34, 27, 6 tyrannus praefatus ... ipsorum *Lacedaemoniorum* -re ... prohiberi potius *cives*, ne quid moliri possint, quam puniri molientes. VELL. 2, 72, 2 si, quantum rei publicae interfuit Caesarem potius habere quam Antonium principem, tantum -tulisset (-ttul- *codd.*) habere Brutum quam Cassium. PLIN. epist. 8, 22, 4 quem, *sc. improbum quandam*, insignire exempli nihil, non insignire humanitatis plurimum -rt.

γ enunt. secund.: c. ut: LIV. 40, 34, 10 mens ... ut nova et orationi conveniens esset, ipsorum id plurimum -re. IVV. 16, 58 ipsius ... ducis hoc -re videtur, ut eqs. AMBR. in Luc. 4, 39 illius ... certaminis. *interrog. obliqua (disiunct. l. 27sq.):* QVINT. inst. 9, 4, 44 plurimum -rt compositionis, quae, *sc. membra et incisa*, quibus anteponas. 12, 8, 2 quorum *neglegentium* nihil -rt, ubi litium cardo vertatur (PLIN. paneg. 40, 5 tu n. -re iniquitatis existimas, exigas, quod deberi non oportuerit, an constituas, ut debeatur?). TAC. ann. 4, 33, 4 neque -rt cuiusquam, Punicas Romanasve acies laetius extuleris. GELL. 4, 1, 5 quid ... -rt mea eiusque, quicum loquor, quo genere 'penum' dicam eqs.?

β quid -at, non indicatur: QVINT. inst. 8, 6, 58 *allegoriā* utentium nihil -rt.

β non indicatur, cui (rei) aliquid momenti sit: **1 quid -at, indicat:** **α (acc. c.) inf. (qui praeparatur per pron. illud l. 41):** **α indicatur, quantum -at, sc. per:** (1) *gen. pretii* (cf. *etiam p. 634, 4. 15sq. 58sq. 635, 38sq. 61. 636, 12*): PLAVT. Mil. 882 meretricem commone-ri quam sane magni -at, nihil clam est (CIC. fam. 13, 68, 2 *Caesaris* consiliis m. -bat te interesse). Pseud. 1085 quanti. TER. Phorm. 646 parvi -tulit (-ttul- *cod. A*) non suscepisse *filiam* (RHET. Her. 2, 4, 7. CIC. Manil. 18 illud p. -rt vos ... recipere. Att. 10, 10, 2 ad Q. fr. 1, 1, 20 Q. CIC. pet. 44). (2) *pron. interrog. quid (quorsum l. 51):* PLAVT. Bacch. 704 ego dabo *aurum*; q. mihi -rt Chrysalos esse nomen? (*simul vergit ad A3*). Curc. 555 q. -rt me fecisse regibus, ut mi oboedirent, si eqs.? Epid. 116 q. te ... -tulit beneficium esse oratione, si eqs.? 133 q. -tulit mihi tanto opere te mandare et mittere ad me epistulas? *al. CIC. Caecin. 74 fundum ... aliqua ratione habere bene partum. Ps. SALL. rep. 1, 6, 2 nisi illam spem otii firmam efficis, vinci an vicisse q. -tulit? (cf. l. 63).* LIV. 21, 40, 2 q. ... adhortari -ret ... equites, qui ... *hostes* vicissent? SEN. epist. 43, 5. 88, 15 (*antea*: q. ... proficet) q. -rt providere, quod effugere non possis? TER. MAVR. 249 quorsum ... hoc discere vel docere -rt? FORTVN. gramm. VI 278, 12 RVFIN. Orig. princ. 2, 9, 3 BOETH. cons. 5, 6, 33. (3) *nihil:* CIC. inv. 2, 21 n. ... -rt non fuisse aut non esse aliquid commodi aut incommodi, si eqs. LVCR. 1, 680 nil -ret ... quaedam decedere ..., si eqs. COLVM. 2, 14, 7 genera stercoris separare. 4, 17, 6 CAEL. AVR. acut. 3, 1, 4. (4) *adv. quodlibet:* SALL. Catil. 52, 16 si in tanto omnium metu solus *Caesar* non timet, eo magis -rt me mihi atque vobis timere. COLVM. 1, 6, 22 plurimum ... -rt non adscicaco suco fimum vires continere eqs. (3, 4, 2 cum semper ... p. -tulerit [-ttul- *var. l.*] exquisiti generis stirpem deposuisse. *al. PLIN. nat. 17, 57*). 3, 13, 7 neque ... parum -rt suspensissimum esse pastinatum eqs. *al. PLIN. nat. 29, 68 quae mendacia coarguisse non minus -et quam eqs.* (37, 115). TERT. anim. 52, 4 nihilo -rt integram abire corporis navem an dissipatam, dum eqs. (cf. l. 48).

β cetera exempla: CIC. Brut. 110 neque ... -rt videre, quid dicendum sit, nisi id queas ... dicere. fam. 8, 10, 2 ne ... dicaris ... aliquid, quod -ret scire, reticuisse. VERG. georg. 2, 104 neque ... *ea* numero comprehendere -rt. 3, 548 *peste* iam nec mutari pabula -rt. LIV. 39, 36, 16 nec, iure an iniuria caesi sint, argumentari -rt. COLVM. 1, 6, 19 eas *balneas* quoque -rt esse, in quibus familia ... lavetur. 9, 1, 1. PLIN. nat. 22, 24 *ut eum errorem tollam*, subiungi eam, *sc. radicem*, protinus -rt. 28, 10 *in medendo* victimas caedi sine precatione non videtur -re aut deos rite consuli. SVET. Nero 1, 2 pluris e familia *Ahenobarborum* cognosci -re arbitror, quo facilius appareat eqs. CELS. dig. 31, 27. AMM. 14, 9, 9 quae singula narrare non -rt, ne ... modum ... excedamus (22, 15, 14 numerare. 23, 6, 47 dinumerare. 31, 2, 17 recensere). *al.*

β enunt. secund. (praeparatur per pron. e. g. l. 6. 9. 15. 22; raro non indicatur, quantum -at): **α quodlibet:** (1) c. quod (cf. p. 632, 39, 633, 8): PLAVT. Pseud. 102 q. tu istis lacrimis te probare postulas, non pluris -rt, quam si imbrem in cribrum geras. COLVM. 3, 10, 5 qui *agricolae* minimum -re credunt, q. eqs. ([quot *var. l.*]). SIDON. epist. 7, 5, 3). 4, 12, 2 plurimum id -rt esse, q. eqs. TAC. dial. 25, 4. HIL. in Matth. 1, 1 nihil. *al. in DIG.* (2) c. si (cf. p. 632, 6. 75. 633, 7): PLAVT. Pseud. 102 *supra l. 4. 728* si servos est, numquid -rt? OV. met. 13, 268 quid ... hoc -rt, si se pro classe Pelasga arma tulisse refert contra Troasque Iovemque? (HIER. adv. Rufin. 3, 42 l. 52 FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 16, 2). PLIN. nat. 18, 316 plurimum -rt, si contingat crescente luna vindemiare ([1] -me *vel -mos vel -mum fert codd.*). 26, 93. AMBR. Cain et Ab. 2, 3, 12 p. ... -rt et moralem aedificat affectum, si eqs.). 31, 36 -rt, *sc. ad aquae qualitatem aestimandam*, ... si eqs. PAVL. dig. 34, 2, 26 DIOM. gramm. I 387, 24. (3) c. ut, ne (ut ne TER.; cf. p. 633, 22sq.): TER. Haut. 467 illud permagni -re arbitror, ut ne scientem sentiat te id sibi dare (*item c. gen. pretii*: LVCR. 4, 1257 usque adeo magni -rt, ut eqs.). COLVM. 2, 10, 5 id plurimum -rt, ut radices enatorum seminum penitus demersae sint ([1] nisi *praeceptum antecessum excipit et ut ad totum enunt. pertinet*). 5, 6, 20 p. ... -rt, ut eam partem caeli spectent *vites*. 7, 3, 24 p. -rt, ne, pascentium capita sint adversa soli ([1] ut *vel ne ut var. ll.*]). 3, 9, 7 (-ttul- *var. l.*). *al. PLIN. nat. 28, 170. TER. MAVR. 1990 hoc -rt sane, brevis ut paenultima fiat.*

β interrog. obliqua (praeparatur vel excipitur per pron. e. g. l. 31. p. 635, 49): (1) *simplex:* (A) *varia exempla (paucissima selecta post Liv.):* PLAVT. Rud. 1069 quo modo habes *vidulum*, id -rt, iure an iniuria (*item explicat locut. disiunct. [aliter p. 635, 50]*): CIC. de orat. 3, 211 aliud dicendi genus deliberationes, aliud laudationes, ... aliud historia desiderat; -rt ... qui audiant, senatus an populus an iudices eqs. LIV. 28, 19, 11 ubi quisque mortem oppeteret, id -re, utrum in pugna ..., an eqs. MANIL. 3, 315. cf. l. 63. 72). LVCR. 2, 1007. *al. CIC. de orat. 2, 291 quantum, sc. boni aut mali, habeat causa, id -rt. Tusc. 3, 79 BELL. Afr. 31, 9. VARRO ling. 10, 25 -rt ..., ex quibus litteris quoque verbum constet, maxime extrema, littera (vix *abl., ad p. 635, 59sq. pertinet*). rust. 1, 8, 1 (fert *var. l.*). *al. PVBLIL. sent. V 13 verbum omne -rt, in quam partem intellegas (de verborum ordine cf. l. 46 et l. 59).* ALF. dig. 33, 8, 15. HOR. sat. 1, 6, 7 cum -re negas, quali sit quisque parente natus. OV. medic. 28 (*loco vexato fort. interpol.*). LIV. 39, 28, 13 quo in numero me apud vos esse velitis, -rt: si ..., sin eqs. SEN. benef. 2, 16, 1 -rt, qui det, cui, quando, quare, ubi, et cetera. epist. 77, 20 vita non quam diu, sed quam bene acta sit, -rt; nihil ad rem pertinet eqs. PLIN. epist. 2, 6, 1 longum est altius repetere nec -rt, quemadmodum eqs. (*sim. SIDON. epist. 9, 9, 8 [antea interrog. obliqua] longum est dixisse nec -rt [nisi inf. pendet, ut locus ad p. 633, 35sq. pertineat]*). IAVOL. dig. 18, 1, 77. *al. negatur per non: VAL. MAX. 6, 2, 7 n. -rt ..., qua in parte sit corporis diadema. SEN. benef. 1, 6, 1 n., quid fiat aut quid detur, -rt, sed qua mente (2 magnum ... discrimen). epist. 18, 15 (antea: nec interest) ignis n. -rt, quam magnus, sed quo incidat. *al. Ps. VARRO sent. 22. TER. MAVR. 1989 n. -rt, qualis syllaba, sc. brevis an longa, superaddatur (seq. l. 22).***

(B) *indicatur, quantum -at, sc. per:* (1) nihil (nihilum l. 56): CIC. inv. 1, 75 si ... n., quo pacto tractaretur id, quod esset excogitatum, -ret. SEN. contr. 7, 8, 7 an negaverit *reus*. *al. SEN. dial. 10, 10, 5 quantum temporis detur. *al. COLVM. 3, 3, 5. QVINT. inst. 9, 1, 7 n. ... -rt, quo modo appelleret utrumlibet eorum ..., nec mutatur vocabulis vis rerum. decl. 374, 2 PLIN. epist. 10, 118, 1. FRONTO p. 138, 10 an n. -re arbitraris, qualibus verbis agas, quae non nisi verbis agi possunt? POMPON. dig. 43, 26, 15, 5. PAVL. dig. 3, 5, 20, 2 nihilum. 12, 2, 26 pr. qui iurasse dicitur n. -rt cuius sexus aetatisve sit. NOVELL. Valent. 32 pr. n. -rt, quis emat (-rat, differt *var. ll.*). *al.* (2) *gen. pretii:* LVCR. 1, 908 permagni (4, 1264). 2, 884 (*de verborum ordine cf. e. g. l. 56sq. 61. 74*) vides ... magni primordia rerum -re in quali sint ordine quaeque locata et commixta quibus dent motus accipiantque? (*al. CIC. Tusc. 1, 80 ipsi animi m. -rt, quali in corpore locati sint. Att. 14, 1, 2 [verba Caesaris] m. -rt, ... Brutus quid velit, sed eqs. AVG. quant. anim. 19, 33*). VLP. dig. 9, 4, 38 pr. parvi ... -rt, cui vendiderit, adversario an alii (38, 1, 7, 1. *al. apud eundem*).**

(3) *adv. quodlibet:* LIV. 2, 7, 10 ut, ubi sim quam qui sim, magis -at (SEN. Thy. 925 m., unde cadas quam quo, -rt). 42, 42, 7 nec tam -re, quid ego aut qua mente fecerim, quam quo modo id vos factum accipiatis (QVINT. inst. 11, 3, 2. cf. COLVM. 1, 4, 6 q. -rt, qualis fundus ... colatur, t. villa qualiter aedificetur eqs.). SEN. contr. 1, 8, 6 quicquam. CVRT. 6, 7, 14 plurimum -re eqs. (COLVM. 3, 21, 8 caeli quam partem spectet genus quodque vineti [9 differentias servat]. 4, 13, 1 PLIN. nat. 2, 143, 7, 106 [se fert *var. l.*]). QVINT. inst. 12, 10, 56. *al. PLIN. epist. 1, 23, 1 p. -rt, quid esse tribunatum putes, ... sine honore nomen an potestatem sacrosanctam [cf. 5 p. interest]. 3, 3, 2 quas artes honestas p. -rt a quo potissimum accipiat filius. SYMM. epist. 1, 95, 1. *al.* (4) *pron. interrog. quid:**

SEN. dial. 5, 27, 2 q. ... -rt, an alia mutis dissimilia habeat, sc. qui peccat? nat. 6, 32, 10 q. ... -rt, (num) perveniam ad illos? (i) vix sanum, v. Hine, *Studies in ... Sen. nat., 1996, 111 ad l.*) epist. 9, 21 q. ... -rt, qualis status tuus sit, si eqs.? al. IVV. 4, 5. al. ARNOB. nat. 7, 18 p. 363, 24 q. -rt aut interest.

① *disiunct.*: ① *indicatur, quantum -at, sc. per.*: ① *pron. interrog.* quid: CIC. Flacc. 21 q. -rt ..., tanto post ad iudices deferantur litterae an omnino non deferantur? Phil. 2, 29 quid ... interest inter suasorem facti et probatorem? aut q. -rt, utrum voluerim fieri an gaudeam factum? VARRO rust. 3, 2, 11. HOR. sat. 2, 3, 157 q. -rt, morbo an furtis pereamque rapinis? (166 differt). 2, 7, 58. epist. 2, 2, 166 (PORPH. q. interest). TIB. 3, 11, 20 q. -rt, clamne palamne roget? SEN. dial. 7, 24, 3 servi liberine sint hi, ingenui an libertini, iustae libertatis an inter amicos datae, q. -rt? epist. 54, 5. MART. 13, 76, 1 rustica sim an perdix, q. -rt, si sapor idem est? IVV. 1, 154 TERT. idol. 21, 2. AMBR. in Luc. 8, 6 q. ... -rt, utrum id aperta criminis confessione an mariti specie adulter admittas, nisi quod gravius est legem criminis fecisse quam furtum? al. ② *adv. quodlibet (exempla pauca selecta post SEN. philos.)*: CATVLL. 97, 1 non ... quicquam -re putavi, utrumne os an culum olfacerem Aemilio (ARNOB. nat. 1, 32 p. 28, 3 [iuxta discrepat]). OV. Pont. 3, 4, 61 nec minimum -rt eqs. SEN. benef. 4, 28, 5 multum ... -rt, utrum aliquem non excludas an eligas (epist. 72, 3. COLVM. 7, 12, 7 nec m. (-rt, an) eqs. [refertam var. l.]). MART. 9, 99, 9. al.) epist. 58, 33 plurimum (PLIN. nat. praef. 8. al. QVINT. inst. 1, 6, 26. al.). PLIN. paneg. 8, 4 quantulum. IULIAN. dig. 17, 1, 32 neque ... multo -re, praesens quis interrogatus fideiubeat an absens vel praesens mandet. COD. Iust. 6, 44, 5 (a. 294) largiter (pendet indic.; defert var. l.). al. ③ nihil (exempla pauca selecta post SEN. philos.): LAMBER. mim. 67 n. ne -rt, mollem ... an ... (du)rum vestitum geras? VARRO ling. 8, 40 n. -rt, quod significat, mas an femina sit, et utrum nomen an vocabulum sit, quod illi interesse dicunt. HOR. sat. 1, 2, 77 tuo vitio rumne labores. LIV. 36, 3, 9. SEN. epist. 17, 12 n. -rt (diff- var. l.), utrum aegrum in ligneo lecto an in aureo conloces eqs. al. SVET. Otho 5, 1 (verba Othonis) n. ... -re, ab hoste in acie an in foro sub creditoribus caderet (refelli var. l.). TERT. anim. 25, 1 uti reddam, quomodo animae ex una redundent, quando et ubi et qua ratione sumantur; de qua specie n. -rt, a philosopho an ab haeretico an a vulgo quaestio occurrat. AMBR. in Luc. 3, 46 p. 134, 2 n. -rt, utrum in duabus generationibus an una mendacium sit. PELAG. in Rom. 14, 9 p. 108, 19 (diff-, defert var. ll.). al. ④ *gen. pretii*: VLP. dig. 14, 4, 5, 7 Labeo ait ... parvi ... -ret (-re edd.), ante mercem an postea ... debere aliquem quiddam (34, 3, 5, 2 p. ... -rt, si ... necne. et saepius, plerumque apud eundem). PRVD. perist. 10, 119 magni.

⑤ *cetera exempla (pauca selecta post LVCAN.)*: LVCAN. 3, 544 nec -rt, utrum pereat dispersa per auras an contracta suis et partibus obrutescat anima. 6, 1133. VARRO rust. 1, 9, 5 discrimina ... terrae subtiliora alia, ut in sabulosa terra, quod ibi -rt, sabulo albus sit an rubicundus; ... quod -rt, utrum sit macra an pinguis an mediocris, quod ad culturam pinguis fecundior eqs. 1, 16, 2. OV. met. 8, 635 nec -rt, dominos illic (sc. in Philemonis Baucidisque casa) famulosne requiras. LIV. 8, 39, 11 id -re tantum, utrum ... an (item praeparatur per pron.: 9, 9, 7, 25, 16, 19 Tac. hist. 3, 66, 4). SEN. dial. 5, 1, 1 -rt, quantas vires quamque integras habeat ira, utrum reverberanda ... sit an cedere ei debeamus, dum eqs. LVCAN. 7, 810 tabesne cadavera solvat an rogas, haud -rt. TERT. idol. 3, 2 neque ... interest, an plastes effingat, an caelator exsculpat, an phrygio detexat, quia nec (de materia, -rt, an gypso, an coloribus, ... an filo formetur idolum (i) sim. *indicatur respectus*: pudic. 4, 3 nec ... interest, nuptam alienam an viduam quis adulterio incurset ...; sicut nec locis [de l. Hartel] -rt, in cubiculis an in turribus pudicitia trucidetur. cf. l. 35. p. 636, 42). VLP. dig. 39, 2, 24, 11 quod Labeo putat, verum est, -re, utrum ... an. al., *praecipue in DIG.*

c *subst.* (hucine p. 636, 10? cf. sub II): PLAVT. Rud. 1311 ecquid meministi in vidulo, qui periit, quid ibi infuerit? :: quid -rt vidulus, qui periit tamen? LVCAN. 4, 984 usque adeo magni -rt studium atque voluptas et quibus eqs. (interrog. obliqua). VARRO ling. 10, 25 extrema littera (v. p. 634, 33). PLIN. nat. 14, 70 manifestum est patriam terramque -re, non uvam (respic. vini qualitas ut: 14, 134 doliorum figuras -re). 16, 190 infinitum -rt ... lunaris ratio. 17, 235 tempus anni. 18, 187 plurimum ... -rt soli cuiusque ratio (18, 303 tempestivitas condendi. 21, 69 diximus ... terram -re p.). al. FRONTO p. 58, 6 nolim ... te ignorare, syllabae unius discrimen quantum -at.

d *neutr. sing. pron. demonstr. (supplendum ante enunt. relat. BOETH.; cf. l. 48sq. p. 633, 35. 634, 1. 23, v. etiam p. 632, 28sq.)*: CIC. Cael. 57 -rt ... magnopere id ipsum. VATIN. Cic. fam. 5, 9, 1 quanti id -rt, si eqs.? OV. epist. 16, 213 (interpol.?) quid ... hoc -rt? (fast. 3, 495 LIV. 4, 49, 16 PLIN. nat. 2, 162). COLVM. 2, 10, 24 plurimum (9, 8, 11). FRONTO p. 58, 5 te id neglegere nec multum -re arbitrari (BOETH. c. Eut. praef. l. 13 M. m. ... -re ratus ..., quod episcopus ... noluisse).

2 quid -at, non indicatur (sed saepe e contextu intellegitur): a *varia exempla*: PLAVT. Epid. 166 plerique homines, quos, cum nil -rt, pudet, ubi pudendum est, ... deserit pudor (QVINT. inst. 9, 1, 17 et variatur, sc. nomen, et nihil -rt, sc. in re. PLIN. epist. 8, 14, 12 'quis?' ... ego, sed nihil -rt. ARNOB. nat. 5, 40 p. 300, 3 POMP. gramm. V 123, 13). POEN. 778 nego et negando, si quid -rt, ravio. CATO agr. 73 per aestatem boves aquam bonam ... bibant, ... curato: ut valeant, -rt (item non indicatur, quantum -at: TAC. ann. 6, 2, 1 bona Seiani ablata aerario ut in fiscum cogentur, tamquam) -ret. SIDON. epist. 9, 7, 1 persona mihi cognita est, causa ignota; nec -rt [nisi ad p. 635, 59sq., sc. semicolo sublato]. QVINT. inst. 1, 4, 21 vocabulum an appellatio dicenda sit *πρὸς ὁμοιογία* et subiendi nomen necne, quia parvi -rt, liberum opinaturis relinquo. 5, 11, 44 plurimum autem -rt, nam eqs. (decl. 311, 3 *lex dicit* 'addictus donec solverit serviat', ... non 'servus sit'; p. autem -rt, nam eqs. AMBR. in psalm. 1, 30, 2 vir sapiens subditus legi est voluntate, non necessitate: p. enim -rt, quia in voluntate ..., in necessitate eqs.). b *in interrog. c. quid*: TERT. Andr. 496 q. -tulit? CIC. Phil. 7, 14 q. -rt? Tusc. 1, 76. al. (epist.). OV. epist. 6, 137 (antea virtutes Hypsipyles opp. peccatis Medae) q. -rt, scelerata Medea piam me, si vincit et ipso crimine dotata est viro? SEN. dial. 9, 10, 3 aliorum aurea catena est, laxa, aliorum arta et sordida, sed q. -rt? eadem custodia universos circumdedit (item negatur differentia: epist. 85, 23 hic plus edit, ille minus: q. -rt? uterque iam satur est. *ibid. iterum* [seq. nihil interest]). epist. 26, 7 iuvenior es: q. -rt? LVCAN. 10, 383 non sanguine clari -q. -rt? - nec ... regna movemus. PLIN. nat. 36, 195 STAT. Theb. 10, 798. AVSON. 27, 18 (410 S.), 8 longaevae tantum superamus te honore senectae: q. -rt? cornix non ideo ante cycnum. ENNOD. dict. 21, 23 p. 489, 18.

II *formae plur.* (arciuimus p. 632, 16): PLAVT. Persa 593 te ex puella prius percontari volo, quae ad rem -unt. COLVM. 1, 9, 3 nihil in his magistris pecorum, in illis bubulcis plurimum -re vires et proceritatem (item in acc. c. inf.: PLIN. nat. 8, 170 aurium -re in iis asinis et palpebrarum pilos).

CAPVT ALTERVM: usu peculiari vel in structuris sec. interesse et differre novatis: I *struct. personali*: A *pro subi. est singulare quiddam, cuius partes inter se differunt (accedit abl. limit. vel praepos. de, ubique acc. adv. [cf. p. 635, 56])*: COLVM. 7, 2, 3 pratis talibus ... tectum pecus commodissime pascitur, idque, sc. pecus ovillum, non solum generibus, sed etiam coloribus plurimum -rt (diff- Rogers c. Vrsino). arb. 1, 4 optimum est ... facere seminaria, idque (ad quod Rogers c. Vrsino) multum -rt loci naturā; nam si colles ...; at si campestris ... agros eqs. TERT. bapt. 19, 3 praeter pascha et pentecosten omne tempus habile baptismo: si de sollempnitate interest, de gratia nihil -rt.

B *pro subi. sunt inter se differentia (ex antecedentibus suppl. l. 46? cf. l. 15; accedit abl. mensurae IVV.)*: IVV. 5, 123 nec minimo sane discrimine -rt, quo gestu lepores et quo gallina secetur. CALL. dig. 50, 13, 5, 3 (antea: cum plebeius in opus metalli vel in metallum datur) nihil enim -rt nec diversa [poena est operis et metalli, nisi quod eqs. (i) ἀπὸ κοινῶ?]. AMBR. exc. Sat. 1, 10 plurimum -rt desiderare, quod habueris, et lugere, quod amiseris (2, 85).

C *pro subi. est, quod differt, diversum est ab alio*: 1 *quod non indicatur*: IVV. 6, 657 nostris temporibus Clytemestram nullus non vicus habebit; hoc tantum -rt, quod Tyndaris illa bipennem ... dextra laevaue tenebat; at nunc res agitur tenui pulmone rubetae eqs. 2 *quod indicatur per*: quam (vergite ad notionem q. e. melius esse sim., cf. p. 631, 16): IVVENC. 1, 525 membrum perdere -rt exiguum flammis gehennae q. totum dedere corpus eqs. (529 praestat; respic. Matth. 5, 29 [cf. Vulg. expedit]). CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 128, 3 neque ... -rt ad agnitionem veri, quid de eodem saepius quisque dixerit, q. quid senserit quaerere. abl. compar.: BOETH. cons. 5, 3, 25 quid hoc -rt vaticinio illo ridiculo Tiresiae? (fert var. l., distat suprascr. cod. unus).

II *struct. impers., sc. in locut. -rt inter ... et (inter)*: TERT. bapt. 4, 3 nulla distinctio est ..., nec quicquam -rt i. eos, quos ... et quos eqs. pall. 4, 2 sat -rt i. honorem temporis et religionem dei. patient. 10, 2 quid ... -rt i. provocantem et provocatum, nisi quod ille ..., at ille eqs.? uxor. 2, 2, 7. PAVL. dig. 33, 7, 18, 3 nec multum -rt i. caccabos et aenum (AMBR. in Luc. 6, 77 i. eum, qui ..., et i. eum, qui eqs.). Meusel.

1. *refertor*, (-ōris) m. a referre. [vix recte trad. GLOSS.¹ I Ansil. RE 590 -r: auctor (repertor restit. Lindsay).] GLOSS.¹ V Aa R 242 relator: -r (GLOSS. IV 562, 61).

2. *refertor*, (-ōris) m., sc. a referre, legitur in edd. princ. et vet. pro refertor NOVATIAN. trin. 7, 5 (v. p. 594, 28).]

refertus v. refercio.

referveo, -ēre et refervo, -vī, -ere. a re- et fervere. scribitur -ferb- PLIN. phys. Bamb. (cod. Bamb. Med. 2). formas II^{ae} coniug. v. p. 637, 8, 15, III^{ae} coniug., sc. perf., v. p. 637, 13 (e corr.) et p. 637, 15, ambi-

guas v. l.5. 7. [falso trad. pro deferv- CIC. Brut. 316; in var. l. per dittogr. pro ferv- PLIN. nat. 16, 55.]

1 vi praeverbii minus perspicua fere i. q. fervere, bullire, exaestuarere: CIC. Q. Rosc. 17 (in imag.) nonne, ut ignis in aquam coniectus continuo restinguitur ..., sic -ens falsum crimen in purissimam ... vitam conlatum statim ... extinguitur? PS. ORIG. tract. 6, 11 aqua ..., quae in vas aliquod ab igne effervescit, aut tumore effunditur aut nimie -endo siccat. PLIN. phys. Bamb. 81, 8 ea in uno permisceas et -eant et refrigerabis (ferv- cod. Cass.). **2 vi praeverbii vigente de eis, quae: fervorem retinent, ferventes permanent** (cf. p. 261, 63): FVLG. aet. mund. p. 177, 13 (antea: virtus relanguit) sed non in cunctis Augustis ... haec tabes inrepsit; fuere ... varii Caesares, quibus et virtus interrita inerat et animi cura vigilantia cautella -erat (corr. Plasberg; reverberat, fervebat codd.). **iterum fervent:** PLIN. phys. Bamb. 70, 2 adiungis in ipso aceto mellis tantum ... ita, ut simul -eat mel cum aceto. GLOSS. -vit: iterum recaluit.

deriv.: cf. refervesco.

refervesco, -ere. a re- et fervescere (nisi a refervere). SYNON. Cic. p. 442, 3 restagnat. redundat. ... -it. i. q. (in omnes partes) fervescere, incipere fluctuare: CIC. div. 1, 46 qui sanguis e patera effusus cum terram attigisset, -ere videretur sic, ut tota domus sanguine redundaret.

refervo v. referveo.

refestino, -āvi, -āre. a re- et festinare. [confunditur in codd. c. festinare l. 25. 34, cf. l. 32.]

i. q. retro festinare: ad locum: VET. LAT. gen. 18, 6 (Rufin. Orig. in gen. 4, 1) Abraham -at ad tabernaculum (festinat var. l.; gr. ἔσπευσεν, Vulg. festinavit). RVFIN. Hier. adv. Rufin. 3, 6 l. 46 -ante eo, qui ad te remeabat (quod HIER. ibid. l. 53 vituperat ut dictum sordidissimae elocutionis περισσολογίᾳ). PAVL. NOL. epist. 43, 1 nuntius a nobis ad vos -ans. 45, 8 (in imag.) a tenebris, sc. a nobis, ... iustissime -vit ad lucem suam, sc. vos (antea: redire festinat. alludit ad I Petr. 2, 9). ad conditionem: RVFIN. Greg. Naz. orat. 8, 15, 2 in illa prima dignitate ..., ad quam ... -amus post praesentem emendationem (ire festinamus var. l.; Migne gr. 35, 956⁴ σπεύδομεν. inde AVG. c. Iulian. 1, 5, 15). Orig. in Ios. 10, 3 p. 361, 4 (ad exod. 21, 2) -a ad libertatem tuam (festina var. l.).

refreño v. refreno.

refibulo, -āvi, -āre. a re- et fibulare. i. q. fibula liberare (sc. praeverbio spectante ad notionem verbi simplicis invertendam; ad rem v. vol. VI l. 644, 73 sqq. VII l. 1410, 63 sqq.): MART. 9, 27, 12 cuius drauci -vit turgidum faber penem. Schrickx.

reficio, -fēcī, -fectum, -ere. a re- et facere; cf. refacio. scribitur rif- CIL III 1952; in stirpe praes. -fec- LEX rivi Hib. I 27. CIL VIII 9282 (a. 351/4). al., in stirpe perf. -fic- SACR. Leon. 459 et saepe in codd. rec., e. g. in var. ll. CASSIAN. conl. 2, 23, 2 ARATOR act. 2, 626; cum apice -fēc- R. GEST. div. Aug. 20 (ter). app. 3. abbreviatur ref p. 638, 48 et CIL III 1704 (saec. I med. a. Chr.). VII 563 (a. 158), refe CIL VII 476 (non ante aet. Hadr.), refec e. g. CIL X 1617 (aet. Tib.?). VI 35068a (saec. II); dubitare possit, r(eficiendum) c(uravit) sim. an r(estituendum) c. sim. intellegendum sit e. g. p. 639, 8 et CIL X 4650 (a. 45/6?). NOT. Tir. 22, 40^h -it. 22, 51 -ecit. de genere: PRISC. gramm. II 401, 8 '-o' et '-or'. de notione et differentia (adde p. 640, 3. 642, 71. 643, 29; VLP. spectat ad EDICT. praet. p. 638, 71. 72. 639, 2); VLP. dig. 43, 11, 1, 1 -it ... et qui aperit et qui purgat (sc. vias sim.) et omnes omnino, qui in pristinum statum reducant. 43, 19, 3, 15 -ere sic accipimus ad pristinam formam iter et actum reducere ...: aliud est enim -ere, longe aliud facere. 43, 21, 1, 6 -ere est, quod corruptum est, in pristinum statum restaurare; verbo -endi te(r)gere, substruere, sarcire, aedificare ... continentur. CHAR. gramm. p. 480, 25 -o ἀπαρτίζω. GLOSS. -o: ἐπισκευάζω. ἀνήμι. -it: ἀναλαμβάνει, ἀνανοῖ, καινοποιῖ. -am: reparabo. GLOSS.⁴ III Abstr. RE 31 -tus: relevatus. al. legitur in titulis inde a saec. II² a. Chr., in prosa orat. inde a CIC. Verr., in versibus inde a MAT., CATULLO, BIBAC. (de PACVV. v. l. 70; iam a. 212 a. Chr. creatos esse magistratus muris ... -endis refert LIV. p. 638, 43). [dial. it. sept. refiziass, refissiarre, abrut. rāfēcā (Giammarco, Lessico etim. abruzzese, 1985, s. v.). cf. Faré, Postille 7153a. Schd.-Cr.]

[confunditur in codd. cum (se) facere e. g. AVR. VICT. Caes. 9, 1 (restit. e. conl. e. g. FEST. p. 277), efficere LIV. 1, 7, 4. al., perficere CELS. 4, 12, 3 CASSIAN. conl. 24, 20, 3, ceterum e. g. cum recipere p. 642, 43 et VITR. 8, 3, 4 CASS. FEL. 58, 2, refecire (refertus) p. 641, 1. 642, 7. 36. 645, 48 (v. etiam p. 597, 62. 598, 50), refigere v. p. 645, 61 sqq.; restit. pro referre LIV. 45, 28, 10. dubie trad. PACVV. trag. 389 (troch. sept.?) nulla res neque cicurare neque mederi potis est neque [-ere], (vix metro congruit; refing- Lachmann, refig- Ribbeck, (rem) -ere Spengel).]

fere i. q. rursus vel iterum facere. praevallet notio reversionis ad statum priorem, sive id -itur, quod antea exstitit (in capite priore), sive id, quod pro (vel ex) eo fit, quod antea exstitit (in capite altero); hic illic vergit in meram notionem actionis iterandae, v. e. g. p. 644, 34 sqq. 49 sqq.

vis praeverbii confirmatur adverbio rursus (-sum) p. 640, 16. 643, 67. 644, 44 (cf. p. 645, 46), evanescit p. 645, 23 sqq. obi. subaudiendo vel absolute e. g. l. 39. 68. p. 640, 34. 641, 59. 643, 25, cf. l. 20; refl. p. 640, 37 sqq. 643, 22. 644, 54. 59, intrans. sensu refl. e. g. p. 641, 13 sqq., mediopass. e. g. p. 639, 67. 72. 640, 5. 8. 75. 641, 5. indicatur status attingendus vel actio suscipienda per praepos. ad p. 639, 27. 641, 2. 4. 74. 642, 3, in c. acc. l. 64. p. 640, 2. 644, 44. fere pro syn. accedunt e. g. instaurare p. 643, 21 et CIL XIV 2919 (a. 333; cf. etiam l. 16), pascere p. 641, 55. 642, 69. al., recreare p. 640, 56. 642, 2. 23. al., recurrere p. 639, 67 (cf. curare p. 640, 25), reformare p. 643, 31. 35, renovare e. g. p. 639, 65. 643, 35 (cf. innovare p. 643, 18), reparare p. 640, 18. 643, 35, restituere p. 639, 4. 641, 70. disting. vel opp. facere e. g. l. 30. p. 643, 31 sqq. 644, 18. 26 sqq. 40, deficere e. g. p. 643, 25. 41, perficere l. 50. p. 643, 24, refacere p. 591, 32.

CAPVT PRIVS: pro obi. sunt ea, quae refecione afficiuntur:

I respiciuntur defectus, damna, vitia sim. amovenda (fort. huc pertinet locus generalis PAVL. FEST. p. 111 instaurari ab instar dictum, cum aliquid ad pristinam similitudinem -itur): **A pro obi. sunt, quae defectu sim. laborant** (huc traximus locos de cibo vel potu sumendo, v. p. 640, 66 sqq.): **1 -untur, quae sarciuntur** (sc. fere corporaliter; obi. e. contextu vel ex ipso loco tituli facile intelligitur e. g. l. 27. p. 639, 9. 14; gr. resp. ἐπισκευάζειν l. 53. 63 et VET. LAT. II par. 29, 3 [cod. 109], καταρτίζειν Matth. 4, 21 [cod. 4. al. et VVLG.]): **a -untur aedificia sim., sive publica sive privata, et partes eorum** (contextu manco e. g. CIL I² 3082. 3085; saepius gerund. in locut. -endum curare [e. g. l. 27. p. 639, 9. 17; cf. p. 637, 47], -endum locare [e. g. l. 32. 47]): **α varia (exempla selecta):** CIL I² 2711 (Romae, saec. II² a. Chr., ut vid.; v. Coarelli et al., L'area sacra di Largo Argentina I, 1981, 91 sqq.) duovir lege Plaetoria -undam coeravit (sc. aram ut: V 4951 [saec. I/II] aram -ecit. ACT. Arv. a. 224 [CIL VI 2107] 7. 17). 2946 (Capuae e. teatro, a. 108/5 a. Chr.) gradus ... -erunt, loedos fecerunt (817 [Romae, saec. I med. a. Chr.]). LEX pag. Herculan. (CIL I² 682; Capuae, a. 94 a. Chr.) 3 in porticum ... -endam (CIL I² 1635 [aet. Sullae] duoviri porticum et palaestr(am) -unda locarunt. CIC. Att. 4, 3, 2. al.). CIL I² 734 (v. ibid. p. 943; Deli e. thermis, a. 78 a. Chr.) (refic) iunda coeravere (sc. balnea ut: 1473 balneae -und(as). XI 6225 T. Varius ... balineum a quodam ... factum, quod res publica a novo -erat incendio ... consumptum, ... restituit [nisi ad p. 645, 15 sqq.]. al.). CIC. Verr. II 1, 142 locatur opus id, quod ex mea pecunia -atur; ego me -turum dico eqs. (BELL. Alex. 72, 3 FRONTIN. strat. 1, 1, 10. al.). 1, 146 (e lege locationis) si quid operis causa rescideris, -ito. opt. gen. 19 Demosthenes curator muris -endis fuit eosque -ecit pecunia sua (CIL I² 3166 et 3166a [e Bruttis, saec. I² a. Chr.]). III 1704 et INSCR. Année Épigr. 1982 n. 766 [ex Illyrico, a. 49/44 a. Chr.]. NEP. Timoth. 4, 1. al. LIV. 25, 7, 5 sq. creati sunt [sc. a. 212 a. Chr.] ... quinqueviri m. turribusque -endis et triumviri ... -endis aedibus incendio consumptis. al., e. g. l. 45 sq.; cf. p. 645, 17 sq.). div. 1, 101 exaudita vox est a luco Vestae ..., ut muri et portae -rentur (CAES. civ. 1, 34, 5 muros portas classem. CIL I² 2198 [Aquilaiae, post a. 52 a. Chr.]) IIIvir ... p. refic(i)undam locavit ex s(enatus) c(onsulto) eidemque probavit. al.). INSCR. numm. lib. rei publ. n. 419, 3a (a. 61 a. Chr.) Aemilia reflecta, sc. basilica. CAES. Gall. 7, 35, 4 isdem publicis ... pontem -ere (civ. 1, 41, 1 p., qui fuerat tempestate interruptus, paene erat -tus; hunc ... perfici iussit. al. FRONTIN. aq. 11, 2. al.). LIV. 6, 1, 6 in opere ... -endae urbis (33, 38, 14 SVLP. SEV. chron. 2, 10, 5). R. GEST. div. Aug. 20 Capitolium ... -eci eqs. ([gr. ἐπεσκεύασα]. app. 3). MART. 9, 46, 3 (nisi ad p. 645, 15) Gellius aedificat semper: ... nunc has, nunc illas -it mutatque fenestras. SVET. Aug. 29, 4 monumentis vel novis vel -tis et excultis (MARCIAN. dig. 47, 12, 7 corruptum et lapsum. CIL VI 34561 [vix post saec. III] ad pristinam novitatis formam. al.). et saepe. **β templa sim. (exempla selecta):** INSCR. suppl. Ital. n. s. 6 p. 22 n. 4 (Setiae ex templo, saec. II ex./in. a. Chr.) pr(aetor) de s(enatus) s(ententia) refec(it). CIL I² 2948 (a. 74 a. Chr.) aidem ... -undam, columna(s) et alia ...) ... faciunda co(eraverunt) (CIC. Flacc. 44 a. sacram. CIL I² 1503 NEP. Att. 20, 3. HOR. l. 66. LIV. 4, 20, 7. al. INSCR. Année Épigr. 1993 n. 1392 [aet. Aug.] a. -un(dam) et pronaium faciundum cur(avit) [gr. ἐπεσκεύασεν]. PLIN. nat. 35, 154. PLIN. epist. 9, 39, 1 in melius et in maius. al.). CIC. rep. 3, 15 fana diruta ..., quae ne -enda quidem Grai putaverunt (CIL III 1952). div. 1, 4 templum Iunonis (HOR. carm. 3, 6, 2 templa ... aedisque labentis deorum et ... simulacra. R. GEST. div. Aug. 20. al.). LEX arae Aug. Narb. (CIL XII 4333) 2, 13 si quis tergere, ornare, -ere volet ..., ius fasque esto. al. **γ viae sim.:** LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 26 vias publicas ... -undas sternendas (CIL I² 1607 [Vulturni] v. faciund(am) et -und(am). al. in inscr.; ceterum e. g. EDICT. praet. dig. 43, 11, 1 pr. v. publicam iterve publicum aperire -ere [inde p. 637, 51]). EDICT. praet. dig. 43, 19, 3, 11 quo minus id iter actumque ... -as, vim fieri veto (POMPON. dig. 39, 2, 41 de eodem i. rivo ve -endo. VLP. dig. 43, 19, 3, 12. adde l. 71). al. **δ rivi, aquae ductus sim. (exempla selecta):** S. C. Frontin. aq. 125 (a. 11 a. Chr.) de rivis specibus

fornicibus (a)quae Iuliae ... -endis (*ibid. bis.* 127, 1 [eodem anno]. EDICT. praet. dig. 43, 21, 1 pr. rivos, specus, saepta -ere, purgare [*inde p.* 637, 54]. LEX rivi Hib. I 27 rivos ... communiter purgent, -feciant. *al.*) LEX Quinctia (Frontin. aq. 129, 5) id omne *laesum* (re)sarcire -ere restituere (red)ae-dificare (re)ponere ... damnas esto. EDICT. imp. Aug. (CIL X 4842) 10 aquae (ducend)ae -undae causa (11). INSCR. suppl. Ital. n. s. 20 n. 20 (*Venusiae, aet. Aug.; si recte suppl.*) Iiviri ... sil(anos) tubosq(ue) r(e)ficien-dos) ... c(uraverunt). CIL VI 31543 (*ca. a. 15*) curatores riparum et alvei Tiberis ... -undam cur(averunt) idemque probaverunt, *sc. ripam*. PLIN. nat. 36, 121 aquarum Appiae ..., Tepulae ductus -ere (FRONTIN. aq. 7, 1. CIL XI 4582 [*saec. II*] aquaeductum vetustate corruptum. COD. Iust. 12, 3, 3, 1 [a. 452]). *al.*

b -untur *alia ab hominibus facta, fabricata, ordinata (exempla selecta inde a CAES.):* CIL I² 815 (*Deli, saec. II ex./I in. a. Chr.*) -undam coiravit (*sc. statuam ut: XI 3801 [saec. I]*) statuam ... sua impensa -ecit et in publicum restituit. XIV 3567 Mithrae, sicuti ipse se in visu iussit -i, *quidam* ... -endum curavit dedicavitque. *cf.* HOR. *p.* 638, 66). VARRO frg. Char. gramm. p. 110, 14 (= p. 167, 24 [*ex Romano*]; *affertur e libro de bibliothecis*) glutine et citro -it (-ecit *loco Char. posteriore; nisi respic. fabricatio chartarum [cf. vol. VI 2, 2111, 30sqq.], ut locus fort. ad p. 645, 23 sqq. spectet*). CAES. Gall. 4, 29, 4 omnia deerant, quae ad -endas naves erant usui (5, 1, 1. *al.* BELL. Hisp. 40, 1. *al.* ALF. dig. 5, 1, 76. LIV. 37, 31, 6 n. in proelio quassatas. *et saepius; cf.* CAES. civ. 1, 34, 5 [v. p. 638, 46] classem [LIV. 9, 30, 4 TAC. ann. 2, 53, 2] *et e. g.* HOR. *carm.* 1, 1, 17 rates quassas. OV. *epist.* 2, 45 laceras ... puppes). LIV. 1, 26, 13 id *tigillum* hodie quoque publice semper -tum manet. 3, 70, 4 priusquam hostis turbatos ordines -ret. CVRT. 9, 10, 23 arma ... ad pristinum -ta sunt cultum. COLVM. 1, 8, 8 ut *instrumenta* ... -ta et reposita custodiat *vilicus (sim.* 11, 1, 20). PETRON. 135, 3 *camellam* ... vetustate ruptam pice temperata -ecit. PLIN. nat. 32, 19 *salsamenta* omnium generum ... Beneventi -i constat (*i. iterum saliri, ut vid.*). CIL IV 1712 (*in officina sutoris*) -eci, scalpro ang(u)lato et sub(u)la nerviaria, (*sc. calceos [cf. l. 34].*) *abl. instr.; alii acc. intellegunt, sed v. Solin apud Härmä, Veikko Väänänen, 2012, 46 adn. 169*). STAT. Ach. 1, 582 colos et ... pensa. LEX met. Vipasc. I 4, 4 *calciamenta. al.* -untur *scripta, sc. quae corriguntur, emendantur (fort. addas p. 645, 25):* CIC. Att. 16, 3, 1 idem *ὄντραγμα* misi ad te retractatus et quidem *ἀρχέ-τυπον* istum crebris locis inculcatum et -tum (*nisi ad IIIB; sed fort. refer- tum legendum*).

c -untur *varia (hucine LVCR. p. 644, 56?):* PLIN. nat. 11, 83 *araneus* scissa *tela*e protinus -it ad polituram sarcians (*cf. Arist. hist. anim. 623a21* *ἀλὴν ἄρχεται τῆς ὑφῆς*). STAT. silv. 3, 3, 62 Bacchus ... aurato -it sua cornua limo.

2 -untur, quibus restituitur vel augetur salus, vigor, vires, potestas *sim. gr. resp. e. g. ἀναπαύειν p. 641, 56. 75. 642, 13sqq. 643, 15. al. (ἐπανα- p. 643, 22), ἀνακτᾶσθαι p. 640, 73. 643, 27. qua causa, quo instrumento quis (quid) -atur, indicatur per abl. saepissime (frequentius e. g. cibo, cibus p. 640, 71sqq. 641, 10. 642, 44. al., quiete l. 70. 71. 642, 33), per praepos. de p. 641, 53 et GREG. M. in Ezech. 1, 3, 18 l. 369, ex p. 641, 3 et CLAVD. DON. Aen. 3, 510 p. 332, 25, per adv. exinde DIOSC. 1, 140 p. 70, 7, per subi. verbi act. p. 640, 55sqq. 641, 56sqq. 73. 642, 2. 9. et saepius. a quo statu *sim. quis -endo eximatur, indicatur per praepos. ab e. g. l. 71sq. p. 640, 45, ex e. g. l. 68. 72. 75. p. 640, 17. 40. 641, 66, per abl. nudum (cf. textum trad. p. 641, 70) LIV. 22, 9, 4 hibernis itineribus ac palustris via. AVR. VICT. Caes. 39, 6 inedia. accedit gen. respectus animi p. 640, 25.**

a generatim: **α** spectat ad refectionem animantium:

① -untur ipsi animantes eorumve coetus (respicuntur fere homines vel dei; animalia e. g. p. 640, 28sqq. 46. 68sqq. 641, 10sqq., *cf. e. g. p. 642, 43. 45. 54):* **A** vario modo (e. g. sanatione corporis l. 65. p. 640, 8. 34. *al. [cf. e. g. p. 642, 39], requie, otio *sim.* l. 70. p. 640, 15. 40sq. *al. [cf. e. g. p. 642, 33], animi levatione, delectatione *sim.* p. 640, 10. 14. 56. *al. [cf. e. g. p. 641, 63sqq. 642, 55sqq. 643, 16sqq.]:* ① *quaelibet structurae (sc. tam act. quam pass. [saepe mediopass.]; exempla selecta inde ab OV.):* CIC. Sest. 147 hoc iudicio omnium bonorum mentes confirmare ... potestis, *iudices,* ... me -ere et renovare rem publicam. Att. 7, 3, 12 Tironis *aegrotantis* -endi spes. MAT. *carm. fig.* 12 sinu ... amicam -e[re] frigidam caldo *eqs.* CATVLL. 44, 16 *ad fundum suum* -tus maximas tibi grates ago (*cf. 15 me recuravi*). CAES. Gall. 7, 32, 1 copiam frumenti ... nactus exercitum ex labore atque inopia -it (civ. 1, 65, 2. LIV. 8, 36, 8 [*cf. 7 medendis corporibus*]). 21, 27, 6 quiete unius diei. *al.; cf. p. 640, 43. 643, 38*). HIRT. Gall. 8, 1, 1 milites ... hibernorum quiete -ere a tantis laboribus (LIV. 21, 26, 5 *non-dum satis* -tis ab iactatione maritima m. [*sim.* 30, 29, 1 ex iactatione maritima]). 27, 46, 7 fessum via ac vigiliis. *al.* CVRT. 5, 4, 23 -tis [cibo, [*ad p. 640, 71sqq.*] somnoque. *al.*]. BELL. Afr. 34, 6 Caesar ... equites ... iubet ex languore nauseaque -ere (*i. medici iussi sunt equites -ere, v. Wölfflin-Mio-***

doński, comm. 1889, 60, nisi intellegas 'se -ere'). SALL. Iug. 54, 1 *dux* saucios cum cura -it. VERG. Aen. 11, 731 *dux* instigat ... alas ... -itque [in proelia, pulsos (SERV. auct. id est restituit. *cf. p. 642, 3*)]. 12, 788 sublimis armis animisque -ti. HOR. *epist.* 2, 2, 136 *insanus* cognatorum opibus curisque -tus. OV. *met.* 7, 827 *Procris* cecidit longoque -ta tempore se miseram ... dixit. 13, 172 ego *Vlixes* Telephon ... -eci. Pont. 3, 6, 18 fulminis adflatos interdum vivere telis vidimus et -i. LIV. 39, 49, 4 ex quo morbo tum primum -batur. SEN. *contr. exc.* 3, 5, 1 (*loq. pater filiae violatae*) familiarum -o, expugnata domum lugeo *eqs.* SEN. *dial.* 12, 19, 3 hoc est ... solacium, quo -aris. LVCAN. 5, 224 *Pythia* vix ... -ta cadit. PETRON. 21, 4 palaestritae ... nos ... perfusus oleo -erunt. 62, 10 paene animam ebullivi ..., vix umquam -tus sum. MART. 11, 29, 4 (*ad anum amatricem*) cum me tua lumina dicis, horis me -i vix puto posse decem. QVINT. *inst.* 4, 3, 16 *plurima orationibus* inseruntur, quibus iudex -itur, admonetur *eqs.* 10, 5, 15 *athletae* ... otio et ... epulis, -untur (*cf. ad l. 74*). IVV. 3, 319 te ... -i propterantem. TAC. *ann.* 11, 17, 3 rex ... pulsus ... ac rursus Langobardorum opibus -tus. 13, 44, 4 ancilla ex vulnere -ta. PLIN. *epist.* 8, 11, 2 *uxor post abortum* hilaris ... incipit -i. paneg. 77, 5 *imperator* labore -i ac reparari videbatur. TAB. *devot.* Mogont. 2, 9 (*saec. I²/II¹*) neque auro neque argento neque ille solvi (re)fici redimi possit. TERT. *anim.* 43, 2 homo somno magis -itur quam fatigatur. PS. AVR. VICT. *epit.* 10, 14 *Titus* aegrotantes ... -ens (CASS. FEL. 58, 2 die inter diem -es a., hoc est ut die *accessionis febris* ... ieiunent et die anetica *ant* [*ad p. 641, 27*]; -unt, recipiunt *var. II.*) *al.*) LVCIF. non parc. 29 l. 62 si crucias, *imperator*, magis -imur (*antea: curamur*). DICT. 5, 9 Pyrrhus collectum eum *Helenum* -tumque animi ad se deducit. MARCELL. *med.* 23, 9 qui difficulter ex imbecillitate longa -untur. FAVST. *REI. spir.* 2, 4 p. 140, 14 *in persona Christi* homo pascitur et deus -itur. *al.* -untur *animalia*: CAES. *civ.* 2, 42, 5 *equites* equorum -endorum causa substitisse. NEP. *Eum.* 9, 6 ad ... -enda iumenta (LIV. 36, 14, 10. *al.*) VERG. *georg.* 3, 70 semper ... -e (*sc. pecus*) ... et subolem armento sortire quotannis (*spectare vid. ad pecus melius faciendum, sc. dilectu gignentium; nisi ad 3*). LIV. 1, 7, 4 ut *Hercules* quiete et [pabulo] (*ad p. 641, 49sqq.*) ... -ret boves. LACT. *Phoen.* 32 *phoenix* morte -tā sua. CHIRON 291 *da equo insanienti* manducare ... porros ...; [a]u[st] ubi -eceris, da ei cibum, quod consuetus erat (-ecerit *coni. Fischer, ut ad l. 45sqq. pertineat*). *al.*

② *structura 'aliquis se -it' (eodem sensu sine pron. refl. l. 43. 54, cf. fort. p. 639, 75):* CIC. *Verr. II* 4, 105 ad ea ..., quae dicturus sum, -ite vos, ... iudices. *fam.* 7, 26, 2 hic cogito commorari, quoad me -am. *al.* CAES. *Gall.* 3, 5, 3 *milites* intermitterent proelium ... seque ex labore -rent. 7, 83, 7 ex nocturno labore. BELL. *Alex.* 54, 1. NEP. *Ages.* 7, 1 post Leutricam pugnam Lacedaemonii se numquam -erunt neque pristinum imperium recuperarunt. LIV. 21, 39, 1 exercitum *Hannibalis* ... in -endo maxime sententem contracta ante mala. CELS. 4, 12, 3 ut, quo modo se quisque aeger -erit, eo sanus utatur (*e morbo ut: PLIN. nat. 26, 109 ab imbecillitate. CHIRON 407. 447 donec se -at iumentum, ab interioribus motum, [codd., del. Oder]. cf. coni. l. 35*). PLIN. *nat.* 35, 72 *Parrhasius* pinxit ... libidines eo genere petulantis ioci (loci) *s* *codd.*) se -ens. FLOR. *epit.* 4, 11, 1 *Antonius* in regio se sinu *Cleopatrae* -bat. APVL. *met.* 10, 13, 7 cum se -turi ... balneas petissent. VET. *LAT. Luc.* 9, 12 (cod. 4. *al., sim. al.*) dimitte turbam, ut ... -ant se et inveniant escas (*gr. καταλύσωσιν, cod. 2. al. et Vulg. devertant, cod. 6 requiescant*). PASS. *Theclae* Cd 5 p. 11, 27 -ite vos (*gr. p. 238, 8 ἀναπαύσασθε, Ca requiescite, Cb refrigerate*). COMM. *patr.* 4, 8 ut *monachi* -rent fatigati de itinere (*gr. Cot. p. 489^b ἀναπαύσασθαι*). *al.*

③ *structura 'res -it animantem' (sc. -it causa, instrumentum; exempla act. tantum):* CIC. *Mil.* 2 me recreat et -it Cn. Pompei ... consilium. HOR. *epist.* 1, 18, 104 me quotiens -it ... rivus. OV. *met.* 7, 818 tu, *aura*, me -isque fovesque (*cf. VITR. 1, 6, 3 lenis ... aer ... alit eos aegros et -it*). CELS. 1, 3, 9 hunc *fatigatum* -it ... frequens frictio. *al.* SEN. *epist.* 78, 4 nihil aeque ... aegrum -it atque adiuvat, quam amicorum adfectus. 117, 26 currentem ... otium *futurum non* -it. VAL. *FL.* 7, 23 insomnem lux orta -ecit amantem. QVINT. *inst.* 11, 3, 44 ars ... variandi cum ... renovat aures, tum dicentem ipsa laboris mutatione -it. *al.* VEG. *mulom.* 1, 56, 7 nimius calor licet custodiat pinguedinem et *animalia* -ere videatur, tamen ... nocet. *al.*

④ *cibo vel potu (saepe medendi causa adhibitis; cf. e. g. p. 642, 22sq. 27. 41. 46sq. 643, 19; huc alludunt e. g. p. 642, 57. 643, 25):* ① *formae pass. (etiam mediopass.):* VARRO *rust.* 3, 16, 22 *apes* coeliacas fieri atque urina pota[s] [-endas] (*Keil, -i de iis trad.*) VERG. *georg.* 3, 511 *equi aegri* -ti ardebant, *sc. vino ad curandum infuso*. LIV. 35, 30, 9 *milites* -ti et cibo sumpto et modica quiete erant (CVRT. 5, 4, 23. 7, 5, 16 nec aut c. -tus aut potu. PETRON. 111, 10 potione et c. SVET. *Claud.* 44, 3 VEG. *mil.* 3, 2, 6. RVFIN. *hist. mon.* 1, 6, 10 c. sumpto -tus est [*gr. I, 51 ἀνεκτίσαστο*]). QVINT. *inst.* 10, 5, 15 epulis (*v. l. 15*). PS. QVINT. *decl.* 8, 20 -batur miser haustibus. RVFIN. *hist. mon.* 1, 6, 8 in quo loco *monachus* -i con-

sueverat. PRVD. cath. 4, 73 nos muneribus tuis -ti, *deus* (referti var. l.). PALLAD. hist. mon. I 18, 12 p. 272^B ad satietatem potu -tus sum (cf. gr. p. 51, 2 ἠρόεσθη). 51, 2 p. 326^B ex quibus panibus viginti ... fratres usque ad satietatem -ti sunt (gr. p. 144, 20sq. φαγόντων ... εἰς κόρον). VITAE patr. Iurens. 131 qui iterato -bantur. et saepe. in imag.: HIER. tract. in Marc. p. 347, 7 (ad 8, 39) alii gustant mortem, alii vident, alii comedunt, alii saturantur, alii -untur.

② *formae act. (depon. l. 45):* ① -it, qui cibum vel potum sibi sumit: ② accedit pron. refl.: CELS. 4, 18, 5 oportet aegrum paulatim se cibo -ere. EVSTATH. Basil. hex. 9, 3, 11 ovis impendente hieme herbam carpit avidius, tamquam -ere se largius indicans (gr. p. 193^B ἐπι-σπιζόμενον). GREG. M. moral. 2, 49 simul ... se asinae cum bobus -unt (syn. pascuntur). ③ sine pron. refl. (vergit in notionem cibum vel potum sumendi; disting. cenare l. 31 [cf. p. 593, 7]; gr. resp. ἐσθίειν [φαγεῖν] l. 24. 32. al., εὐχαιρέειν l. 34): quaelibet exempla (cibum sim. indicat abl. instr. l. 37, praepos. de l. 38): VET. LAT. psalm. 103, 11 (cod. 189) -ent onagri in sitim suam (gr. προσδέξονται ... εἰς δίψαν, cod. 300 suscipient, 303. al. et Vulg. expectabant; HIER. psalt. sec. Hebr. ut ... -at onager sitim suam [ad p. 643, 50]). VEG. mil. 3, 6, 29 horā -endi ([contextu simili 4, 27, 2 eo tempore, quo sumitur cibum] item gerund.: VVLG. eccles. 10, 17 cuius terrae principes vescuntur ... ad -endum et non ad luxuriam. PS. HIER. epist. 12 Migne suppl. 2, 269 [= p. 70, 4 ed. Kalff] die ... dominica -endum est. al.). VVLG. Iudith 6, 20 expleto ieiunio -erunt. RVFIN. hist. mon. 13, 5 secundo (i. bis) -bat in septimana (-batur var. l.; gr. 15, 4 ἥσθιεν). AVG. in psalm. 122, 12 lassatus est ieiunando, -turus est; si plus -erit, inde deficit (i. ad l. 41). CASSIAN. inst. 4, 18 cunctis in commune -entibus. CASS. FEL. 58, 2 v. p. 640, 23. MAX. TAVR. 50, 1 (antea: prandes). CASSIOD. hist. 9, 38, 21 post ieiunium sine discretionem ciborum -unt (gr. Socrat. 5, 22, 39 ἀδιάφορον ἔχουσι τὴν ἐστίαν). REGVLA mag. 28, 13 quando fratres ad sextam -unt, infirmi tertia recreentur. BENED. reg. 41, 1 ad sextam -ant fratres et sera cenent. PASCHAS. verba patr. 4, 1 tempus est ..., ut -amus (-amur var. l.; gr. 4, 46 φάγομεν. postea: comedimus [gr. ἐφάγομεν]). 5, 2 abbas ... quotiens cum fratribus facta caritate -bat (respic. ἀγάπη, sc. convivium; gr. 4, 29 εὐχαιρέησε, ut loco sim. 36, 4 dum ... pro caritate -ret [gr. 15, 32; in eadem historia Vitae patr. 5, 15, 20 manducabat]). VITAE patr. 5, 15, 72 senex semel in hebdomada -ens (gr. 15, 91 ἐσθίων). VEN. FORT. vita Rade-g. 4 requirebat, quali cibo foris pauperes -issent. SACR. Gelas. 1596 (oratio ante cibum) -amus, domine, de donis et datis tuis (-amur temptavit Wilson). et saepe apud Christ. quid comedatur vel bibatur, indicatur per pron. neutr. vel enunt. secund. (subst. pro obi. positum non invenimus): AVG. in psalm. 122, 12 plus (v. l. 25). CASSIAN. inst. 4, 17 ita ut, quemadmodum vel quantum -at alius, nullus monachus invicem notet. PASCHAS. verba patr. 43, 1 cum ... neque quod operaretur haberet senex neque, quod -ret, (quo -retur var. l.; cf. gr. 14, 25 μήτε τὰ πρὸς τὴν τροφήν ἀναγκαῖα [sc. ἔχων]). 93, 11 l. 35 cibum, (quod -remur, excoxit (quo -remur [vel -rentur] var. ll.; aliter gr. 20, 3 l. 39sq. ἐποίησε μικρὸν ἔψημα κτλ.). 96, 4 quicquid ... positum esset in mensa, -bant (cf. gr. 15, 12 l. 32 πάντων ἡσθίονεν).

③ *cetera exempla: homo -it alium hominem vel animal:* APVL. met. 5, 8, 1 Psyche mensae lautitiis eas sorores opipare -it. VEG. mulom. 2, 9, 4 furfure ... -es (sc. iumentum; cf. Chiron 277 alimentato [imperat.]). COMM. apol. 654 (respic. Matth. 15, 32sq.) quattuor milia ... de septem panibus -ecit Christus. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 30 -ere aegrotantem cibis congruis. VAL. CEM. hom. 12, 4 esurientem inimicum (antea: pascit). PALLAD. hist. mon. I 14, 6 p. 265^A monachus -ens egenos (gr. p. 39, 5 ἀναπαύων). *cibus vel potio -it homines vel animalia:* CLAVD. DON. Aen. 1, 160 p. 39, 27 ut dulcedo aquae ... venientem -ret non tantum (animo), verum etiam corpore (i. ad p. 640, 55sq.). VEG. mulom. 1, 56, 16 potio et celeriter -it et ... curat omnes morbos. AVG. gen. ad litt. 8, 5 p. 239, 9 (respic. III reg. 17, 16) ut ... farina et oleum homines deficientes -ret nec deficeret. RVST. HELP. hist. testam. 37 (respic. exod. 16, 13sq.) Iudaeos ortygomtra avis -ecit ... et replet caelestis copia panis.

④ -untur mentes, animi, ingenia sim. animantium (addidimus aetate p. 642, 5sq., viscera, i. fere animum, p. 642, 15sq.; aliquis -it animum suum l. 72): ① iunctura -ere animum (cf. p. 643, 21): CIC. Arch. 12 poeta suppeditat nobis, ubi ... animus ex hoc forensi strepitu -atur. Att. 12, 14, 3 relaxor ... omniaque nitor non ad a., sed ad vultum ipsum, si queam, -endum (i. ad p. 642, 21). SALL. Catil. 48, 4. HOR. epist. 2, 1, 180 (opp. subruit). LIV. 9, 27, 13 conspectu ducis -tus militum est a. 21, 53, 2 restitutos ac -tos esse militibus a. 33, 36, 7 dum dux ... (a) tanto terrore animos militum -ret (sic Gronovius, (e) Briscoe, sed v. p. 639, 53sq.). al. SEN. epist. 58, 25 a. aliquando debemus relaxare et ... oblectamentis -ere. al. QVINT. inst. 4, 1, 49 urbanitas opportuna -it animos. al. GELL. 15, 2, 5 modicis ... inter bibendum remissionibus -i integrarique animos ad sobrietatem. HERM. Pal. sim. 9, 5, 4 de omnibus his -e a. meum (gr. ἀνά-

πανσον τὴν ψυχὴν μου). al. ⑤ *cetera exempla:* CIC. Planc. 2 vester, iudices, conspectus et consessus iste -it et recreat mentem meam (BIBAC. carm. frg. 14 dictis ... exsuscitat ... animos -itque ad proelia mentes. AMBR. obit. Valent. 38. GREG. M. moral. 1, 44 de aeternorum spe). SEN. contr. 2, 6, 2 seniles annos meos meliore vita -ere (item -itur aetas: PRVD. perist. 10, 740 [respic. parvuli occisi, v. Matth. 2, 16] aetas amaris, mox deinde dulcibus -ta poelis [referta var. l.]). SEN. benef. 2, 24, 1 memoria ... meritorum ..., quae subinde -enda est (QVINT. inst. 4 prooem. 6 -enda brevi repetitione rerum m. est iudicis. al.). epist. 84, 1 alit lectio ingenium et studio fatigatum ... -it. QVINT. inst. 4, 2, 121 sententiā ... stomachum iudicis -ere. PLIN. epist. 9, 36, 3 in vehiculo durat intentio mutatione ipsa -ta. VET. LAT. I Cor. 16, 18 (cod. 75. al. et VVLG.) amici -erunt ... meum spiritum ([gr. ἀνέπασσαν. inde PELAG. ad loc. p. 229, 7]. II Cor. 7, 13 [cod. 77. al. et VVLG.] -tus est s. eius ab omnibus vobis [gr. ἀνεπέπασται, Ambrosiast. requievit]). Philem. 7 (cod. 75, sim. al.) viscera sanctorum -ta sunt per te ([gr. ἀναπέπασται, cod. 77. al. et Vulg. requieverunt]). 20 [cod. 75. al. et VVLG.; gr. ἀνάπασσον, cod. 77 refrigera]). RVFIN. hist. mon. 16, 1, 9 ego -ens animam eius mulieris fame conlapsam.

⑥ -untur corpora animantium eorumve partes, attributa, facultates, condiciones (aliquis -it facultates, partes sim. corporis sui e. g. l. 44. 45. 54sq.): ① varia exempla: CIC. Att. 12, 14, 3 vultum (v. p. 641, 67). HOR. sat. 2, 4, 61 pernā ... et ... hillis flagitat ... -i stomachus potoris ([cf. 58 recreabis]). CELS. 3, 11, 2 medici -unt s. cibo frigidus [restituunt var. l.]. SCRIB. LARG. 107 hoc medicamentum ... -ere et confirmare eum s. PLIN. nat. 28, 196 s. exulceratum lactis asinini potus -it. al.; aliter l. 11). CELS. 5, 18, 7 malagma, si quid in corpore collisum est, -it. SEN. benef. 3, 9, 2 cadentes venas vino -isse. PLIN. nat. 30, 124 fimum murinum ... mammas mulierum a partu tumentes -it. MART. 10, 56, 3 eximit aut -it dentem Cascellius aegrum. QVINT. inst. 11, 3, 13 rasas fauces ac latus fatigatum deformi cantico -ere (DON. vita Verg. 1.92 -endarum f. [virium var. l.] causa. cf. SVET. Nero 20, 2 ad -endam vocem). AVR. Fronto p. 86, 17 Faustina -it sanitatem. APVL. met. 6, 21, 3 -tis ... pennis Cupidinis ali-quanta quiete. MIN. FEL. 35, 3 in inferis ignis membra urit et -it, carpit et nutrit (HIER. in Ezech. 16, 13^c. AVG. serm. 252, 9 m. nostra -ere volumus. al.). AVG. serm. 56, 10 quo pane caro cotidie -itur (CASSIAN. inst. 6, 2 escarum abundantia -ta c. [referta var. l.]). CAES. AREL. serm. 4, 3. al.). MARCELL. med. 35, 31 confectio ... ad -endos confirmandosque nervos (CORIPP. Ioh. 6, 6 quassos -it victoria n.). CAEL. AVR. chron. 4, 3, 34 ora aegrotantium spongiis ... -ere. al. ② -untur vires (aliter p. 643, 38; e con. dub. LIV. 2, 65, 5 v. -erant [Weissenborn, v. -bant Madvig, alii alia; v. ferebant trad.]): CIC. Cato 36 senibus tantum cibi et potionis adhibendum, ut -antur v., non opprimantur. VERG. georg. 3, 235 ubi collectum robur taurorum v. que -tae (receptae var. l.). LIV. 37, 24, 6 cum ... nautae cibo -rent v., (-rentur v.) var. ll.). CELS. 3, 25, 2 paululum. PHAEDR. 3, 2, 9 panthera v. ut -ecit languidas. FRONTO p. 109, 22. al. ③ -itur corpus: LIV. 37, 5, 2 cibo et quiete -tis c. militum. COLVM. 12, 33, 1 vinum ... ad c. -endum. APVL. met. 8, 23, 3 (loq. asinus) triduo ... iumentorum -tis c. nostris, quo vendibiliores videremur. AVSON. 27, 19^b (413 S.), 17 alacri -ti c. motu. AMM. 19, 6, 1. CHIRON 366 animal laborat per viscera (neque -et c.) (cod. Basil., uterque -et c. Monac. [quod del. Oder]). AMBR. in Luc. 7, 217 (ad 15, 16) quo cibo c. non -itur, sed inpletur. DRAC. satisf. 85 corpora sol -it radiis et corpora vexat. et saepius. ④ -untur oculi sim. (sive corporaliter sive visu amoeno sim.): PLIN. nat. 20, 254 feniculum nobilitavere serpentes ... oculorum ... aciem suco eius -endo. PLIN. epist. 1, 24, 4 ut relevare caput, -ere oculos ... possint domini agrorum (5, 6, 13 varietate. APVL. met. 10, 29, 3 spectaculi prospectu. EVSTATH. Basil. hex. 4, 1, 1 populi spectaculis ... proprios o. pascendo -unt [gr. πόλεις ... ἐσθίωσαι τὰς ὄψεις]). ISID. orig. 6, 11, 2). LACT. opif. 10, 2 palpebrarum motus ... -it obtutum.

⑤ spectat ad refecionem rerum: ① quarumlibet: CIC. Sest. 15 in ... -enda salute communi (i. rei publicae). PVBLIL. sent. I 10 iucundum nihil est, nisi quod -it varietas. NEP. Ham. 1, 4 (cf. 3 patriam exhaustam sumptibus) mente agitabat ..., si paulum modo res essent -tae, bellum renovare (AVR. VICT. Caes. 33, 11 r. Romanam). STAT. Theb. 1, 555 largo ... -ti ture ... lucent altaribus ignes (cf. 12, 268 mulier -it spiramina fessi ignis. aliter p. 644, 1). AVR. VICT. Caes. 9, 1 (sim. PS. AVR. VICT. epit. 9, 5) Vespasianus ... exsanguine diu ... terrarum orbem brevi -ecit. HIL. AREL. vita Honorat. 35 l. 9 -istis ... latentem adhuc inter vos peregrinationem meam (i. fere me peregrinantem), pavistis me ... animi caritate. ② agrorum, terrarum sim. (aliter l. 67): VERG. georg. 3, 337 solis ad occasum, cum ... saltus -it iam roscida luna ([SERV. recreat]). MAX. TAVR. 31, 1). LVCAN. 9, 423 Libye Arctos ... imbre accipit et nostris -it sua rura serenis. PLIN. nat. 2, 52 sol se celans noctium opacitate terras -it (CARM. de resurr. 244). PAVL. PELL. euch. 195 culturam agris adhibere -tis (sc. antea neglectis). ③ arborum, herbarum: OV. fast. 3, 711 cum te-

[Güner]

neras aurora -erit herbas (VEREC. in cant. 2, 3 ros consumptas -it h.). COLVM. 4, 27, 6 religatam vitem requiescere ac -i par erit (CE 280, 2 [Apameae ad Orontem, saec. IV/V] bitis ... sole -ta). PLIN. nat. 17, 144 harundo -itur ... ex sese vetere harundineto exstirpato (cf. p. 591, 56). 17, 246 (inter remedia arborum) fimum suco -tis (def- Mayhoff). ④ caelestium (aliter l. 75): VAL. FL. 2, 62 sidera ..., quae delapsa polo -it mare (item -it mare: ANTH. 718, 9 tu, Oceane, fesso(s) Phoebi -is si gurrite currus eqs. DRAC. laud. dei 1, 682 de fluctibus orbe solis -to). SIL. 12, 248 exorientis lunae splendore -to. STAT. Theb. 7, 224 si clara dies Zephyrique -ecit aura polum.

b speciatim in religione Christianorum respicitur refectio spiritalis a deo, Christo vel per ritus ecclesiae, scripta sacra sim. effecta:

a varia exempla (adde p. 591, 32): VET. LAT. Matth. 11, 28 (cod. 3. al., sim. al. et VVLG.; verba Christi) venite ad me omnes, qui ... onerati estis, et ego vos -am (gr. ἀναπαύω, cod. 10. al. requiescere faciam). HIL. in psalm. 118 zain (= 7) 2 animum eloquiis dei -tam (HIER. psalt. sec. Hebr. 22, 3 deus super aquas refectionis enutrivit me, a. meam -ecit. RVFIN. hist. mon. 1, 7, 11 beatus Iohannes ... verbis suis a. nostras -ecit et innovavit [gr. ἰ ἐθεράπευεν]. AVG. serm. 255A coll. Morin p. 333, 4 spiritalis escas ..., per quas a. vestras -at ecclesia. al., e. g. l. 29). HIER. in Is. 15, 55, 11.80 G. quae sapientia ... animum -it (AVG. util. cred. 6, 13 -endis instaurandisque a. al.). DOCTR. apost. 4, 2 ut, te -as, verbis illorum sanctorum (gr. ἐπιπαύης). AVG. civ. 22, 30 p. 634, 11 dei sanctificatione pleni atque -ti (perfar. l.; cf. p. 634, 16 a quo nos -ti et gratia maiore perfecti). serm. 130, 2 ipse Christus est ... panis, qui -it et non deficit (v. Ioh. 6, 35. al. et cf. l. 51). CONC. S I 2 p. 56, 1 (sim. I 3 vers. Tur. p. 71, 3) ut populum abiectum -at Christus (gr. I 1, 2 p. 42, 14 ἀναπήσθηται, quod pendet e Cypr. elem. I erigeret). PS. IOH. MED. hom. 30 p. 897 fons aeternus (i. baptisma), qui -it, id est iterum facit, quomodo generatio et regeneratio -it animas, quia innovat in fide. GREG. M. moral. 9, 48 prophetiae morte Christi semetipsum -i atque reformari ad vitam noverunt. al. **β** disting. facere (cf. efficere AVG. in euang. Ioh. 2, 15): AVG. in psalm. 38, 17 qui fecit hominem, ipse -at, et qui creavit, ipse recreat. PROSP. in psalm. 134, 7. PETR. CHRYS. serm. 143, 9 si deus fecit hominem, quis arguit, cur -ecit? (antea: reparet ... renovat ... in melius reformat). al.

3 -untur, quorum numerus repletur (cf. fort. VERG. p. 640, 30): exercitus sim.: CAES. civ. 3, 87, 4 copiae ... ex dilectibus ... sunt -tae. SALL. hist. frg. 3, 98B -to exercitu (LIV. 3, 10, 8). VELL. 2, 16, 4 vires -tae sunt (HIST. AVG. Prob. 9, 5. aliter p. 642, 39sq.). collegium: SIDON. epist. 7, 5, 3 in constituendo episcopo ... provincialium collegiarum deficiunt numero, nisi metropolitanorum -amur assensu.

B pro obi. sunt ipsa damna, vitia sim.: **1** animantium: defectus corporis, sc. morbi, infirmitates sim. (etiam in imag.): VITR. 8, 3, 4 sulphureos fontes nervorum labores -unt ...; aluminosi ... refrigerationem (-tione codd. pler.) membrorum paralyticorum contraria caloris vi -unt (recipiunt var. l.). COLVM. 6, 30, 1 si equis sanis est macies, ... tritico ... -itur. PLIN. nat. 31, 119 nitrum -it lassitudines cum oleo ... peruncorum (PS. ORIG. hom. in Matth. 4, 3 p. 265, 29). FIRM. err. 14, 1 per epulas corporis -itur infirmitas (SACR. Leon. 591 GREG. M. epist. 2, 44 l. 42). HIER. psalt. sec. Hebr. 103, 11 sitim (iv. p. 641, 18). VITAE patr. Iurens. 179 fidei ... s. ISID. reg. monach. 9, 9). NICET. appell. p. 3, 9 Christus panis dicitur, quia famem scientiae per suum -ecit euangelium (MAX. TAVR. 2, 2 [respic. act. 10, 11sq.] f. fidei tuae, Petre, ... gentium diversitate -o. GREG. M. moral. 6, 10). AVG. conf. 10, 31, 43 ruinas corporis edendo et bibendo. mus. 6, 5, 9 ea, quibus anima corporis detrimenta -at. quilibet defectus: MART. 4, 37, 9 (homini molesto) cotidianam -e nauseam nummis. CLAVD. DON. Aen. 8, 305 p. 158, 22 nulla alia res sic ... animi taedium -it quam sermo. ALC. AVIT. epist. 73 -istis sollicitudinem nostram de vobis prospera nuntiando. GREG. TVR. glor. mart. 90 qui flores ... animi maestitiam ... -ant suavitate. ISID. reg. monach. 5, 3 indigentiam aliorum.

2 tubulorum aquam ferentium: VITR. 8, 6, 10 si quod vitium factum fuerit, quilibet id potest -ere.

II respicitur status eorum, quae restituuntur, postquam perierunt, amissa vel intermissa sunt, esse desierunt, sim. (sc. ita ut ea, quae fiunt, pro eisdem habeantur atque ea, quae periisse putantur): **A** -untur res variae: **1** corporeae: LVCR. 1, 557 quidvis citius dissolvi posse videmus quam rursus -i (syn. 560 reparari. item -untur omnia: 1, 562 -i rem quamque videmus. TERT. adv. Marc. 1, 13, 3 quae elementa omnibus gignendis alendis conficiendis -endisque conspirant). CAES. civ. 2, 15, 1 ea opera bellica, quae sunt amissa, ... -ere (cf. in eodem contextu: 2, 16, 1 ubi hostes viderunt ea, quae diu ... -i non posse sperassent, ... paucis diebus -ta). SALL. Iug. 66, 1 dux arma tela aliaque, quae spe pacis amiserat, -ere aut commercari. OV. fast. 3, 144 fieri novus ignis in aede Vestae dicitur et vires flamma -ta capit (DRAC. laud. dei 1, 669 nuntius aurorae subductus morte diurna Lucifer extinctas -it per sidera f. cf. exemplum sequens).

PETRON. 136, 3 (2 vas fractum ignem ... restinguit) anus ad -endum ignem in viciniam cucurrit (aliter p. 642, 65sq.). SVLP. SEV. chron. 1, 19, 8 tabulae ..., quas Moyses prius confregerat, -tae sunt (respic. exod. 34, 1sq.; cf. de eadem re l. 11). **2** quaelibet incorporeae: LIV. 23, 26, 3 dux -ta tandem spe castra propius hostem movit. FEST. p. 281 repotia ..., quia quasi -itur potatio. SEN. epist. 18, 10 voluptas ... non illa ... fugax et subinde -enda, sed stabilis et certa. PETRON. 23, 1 -tum ... est convivium et rursus Quartilla ad bibendum revocavit. 60, 5 nova ludorum commissio (rem- trad.) hilaritatem [hic] -ecit. TAC. ann. 6, 17, 4 sic -ta fides et paulatim privati quoque creditores repti. PANEG. 4, 20, 1 bellum (AVR. VICT. Caes. 29, 5). CONSVLT. Zacch. 1, 19, 10 -ta ... praecepta (quae deus Moysi dedit; cf. l. 3). al. **3** testamenta irrita facta: VLP. dig. 28, 3, 6, 6 an testamentum ... poena irritum factum -endum est? 29, 1, 9 pr. videtur iure militari -isse t.

B -itur pecunia impensa, quae recuperatur: LENT. Cic. fam. 12, 14, 5 quod Cassio dedi, quod Trebonii morte amisimus ..., id consequi et -ere volo. VARRO rust. 1, 2, 8 (antea p. 517, 36) nemo ... sanus debet velle impensam ac sumptum facere in cultura, si videt non posse -i, nec, si potest -ere fructus, si videt eos fore ut pestilentia dispereant (i. ad p. 645, 4). PAVL. sent. 2, 7, 4 merces ... amissas intributione earum, quae in navi salvae erunt, -i convenit (loco simili Paul. dig. 14, 2, 1 iactus sarciatum). IVST. 9, 1, 9 praedandi causa profectus est ... impensas belli alio bello -turus.

C -untur animantia aliave, quae nata sunt, sc. post mortem (-itur caro l. 29, anima l. 30; apud AVG. respic. mors spiritalis): TERT. anim. 21, 7 (respic. id, quod natum factumque constiterit) et renasci ... poterit et -i. resurr. 11, 10 idoneus est -ere, qui fecit, quanto plus est fecisse quam -isse (postea: restitutionem carnis. sim. 57, 7 idoneus deus -ere, quod fecit). 35, 8 -etur caro (antea: resuscitata). AVG. civ. 13, 15 p. 573, 22 sive ut deus eam animam faceret, quae nulla erat, sive ut -at, quia lapsa perierat. COMM. apol. 751 idololatres mittetur in igne -tus nec ibi permoritur.

III respicitur quilibet status vel eventus: **A** restituendus vel producendus: **1** -untur animantes (addidimus figuras fortunatasque eorum l. 43); respic.: **a** magistratus, qui iterum creantur (c. structura praedic. e. g. l. 37): CIC. Lael. 96 legem de tribunis plebis -endis (LIV. 3, 21, 2 magistratus continuari et eosdem t. -i. et saepe. VIR. ill. 73, 5, 73, 9 tertio). LIV. 4, 13, 7 Minucius praefectus annonae seu -tus seu ... in incertum creatus. 4, 23, 1 eosdem consules insequenti anno -tos esse (10, 13, 8 qua lege intra decem annos eundem c. -i non liceret. 27, 6, 7). SEN. epist. 104, 9 ille c. factus, ille etiam -tus). 24, 9, 4 praetor unus -tus ... Flaccus, novi alii creati. al. apud eundem. **b** homines, qui per metamorphosin formam priorem resumunt (aliter l. 59): VAL. FL. 4, 391 -ta Iovi paulatim in imagine prisca ibat agris Io. APVL. met. 1, 1, 2 figuras fortunatasque hominum in alias imagines conversas et in se rursus mutuo nexu -tas. **c** animalia, quae in gregem restituuntur: TERT. pudic. 7, 19 (respic. Ezech. 34, 2sq.) illud animal mortuum in gregem -ere (sc. quod absurdum sit; postea: resumantur; cf. 7, 17 restitues. alluditur ad moechos sim. in ecclesiam non recipiendos).

2 -untur res: **a** cursus sim. temporis, qui sine fine repetitur: VAL. FL. 1, 506 (loq. Sol) Iuppiter, cui nostra dies volventibus annis tot peragit -itque vices. BOETH. cons. 4 carm. 6, 16 (respic. sidus Veneris) Vesper seras nuntiat umbras revehitque diem Lucifer ...; sic aeternus -it cursus alternus amor. **b** vestimenta, quae in statum priorem revertuntur: TERT. pall. 5, 3 pallium facile sese regit, facile -it.

B mutandus, in formas novas vertendus: -untur res (addasne p. 639, 37?): LVCR. 1, 235 quod si ... antea fuere, e quibus haec rerum consistit summa -ta eqs. (nisi ad p. 639, 39). GARG. MART. cur. boum 8 salem cepamque conterito et in offae modum -ito. -itur homo: IVL. VAL. 1, 4 l. 231 statim se -it ... magus et reformat in ... draconis ... tractum (gr. p. 10, 10 ἀλλάξας ἑαυτόν).

CAPVT ALTERVM: pro obi. sunt ea, quae refectione efficiuntur: **I** vigente vi praeverbii -untur, quae pro aliis rebus fiunt, substituuntur, vel ex eis oriuntur (accedit praepos. ex e. g. l. 68. p. 645, 5, 7, adv. inde l. 72, dat. commodi l. 68sq. 75): **A** commoda, quae accipiunt homines: **1** lucrum, sc. pro rebus venditis sim. (e con. dub. VARRO ling. 5, 176 -tum [Turnebus, cf. Heidrich, Wien. Stud. 15, 1893, 307; re factum codd., edd. rec.]): CIC. Verr. II 3, 119 dominus gaudet ..., quod tanto, plus sibi, (plus, sibi plus var. ll.) mercedis [ex fundo] -tum sit (receptum sit var. l.; i. venditis instrumentis, pecore sim.). parad. 45 numquam eris dives, ante quam tibi ex tuis possessionibus tantum -etur, ut eo tueri sex legiones ... possis. LIV. 1, 53, 3 rex cum dividenda praeda quadraginta talenta argenti -isset eqs. (recep- var. l.). 35, 1, 12 quod inde (i. ex praeda vendenda) -tum est, militi divisum. CELS. dig. 50, 16, 88 quantum ex bonis cuiusque ... -i potest. TERT. nat. 1, 10, 24 exigitis mercedem ... pro aditu sacri ...; plus ... publicanis -itur, quam sacerdotibus (i. Rigal-

tius, -fig- cod.). PAPIN. dig. 22, 1, 3, 4 (*abl. absol.*) ea materia distracta pecuniaque -ta (26, 7, 39, 8 ex venditionibus. VLP. dig. 37, 6, 1, 10). VLP. dig. 35, 2, 82 (*neutr. pro subst.*) heredi ex -to quarta pars servanda est.

al. **2 fructus, sc. ex agri cultura:** VARRO rust. 1, 2, 8 fructus (v. p. 644, 19). 1, 24, 3 hostium vocant, quod ex uno facto olei -itur.

B varia: **1 quaelibet (hucine l. 25?):** LVCR. 1, 263 haud ... penitus pereunt quaecumque videntur, quando alid ex alio -it natura. VERG. Aen. 10, 234 (*loq. una nympharum, quae antea naves fuerunt*) hanc genitrix Cybebe faciem miserata -ecit et dedit esse deas (SERV. aut 're' vacat, aut quia ante in ipsis forma fuerat navium [addit auct.: ergo alteram fecit]). SOL. 45, 16 equi mittuntur etiam post vicesimum annum ... ad subolem -endam (pendet e Plin. nat. 8, 163, ubi - deest [reparandam unus cod. post corr.]). PS. MVSA herb. Vett. 1.38 (*herba nova substituenda est*) efficacius vulnus sanabit, si tertio quoque die -tam, id est recentiore, frequentius imposueris. **2 aedificia aliave manu facta (hucine p. 638, 35. 54? paulo aliter p. 638, 22sq. 639, 13sq.):** LIV. 21, 11, 5 ut novum murum ab ea parte, qua patefactum oppidum ruinis erat, -rent (36, 23, 3 cum pro dirutis -rent muros). PLIN. nat. 34, 150 cuius catenae ferreae anulos, qui -ti sint, robigne infestari, carentibus ea prioribus.

3 caro Christi, sc. ex humana carne denuo creata: CARM. adv. Marc. 2, 146 ex eadem massa (*sc. ex qua Adam et Eva*) simili ratione -ta iam renovata redit ... caro.

II evanida vi praeverbii vergit in meram notionem efficiendi (cf. SERV. l. 9; hucine iam VARRO p. 639, 19?): APVL. flor. 9, 27 praeoptare me fateor uno chartario calamo me -ere poemata omnigenus (*alii cogitant de poematis vel retractandis vel antiquis imitandis, ut ad p. 639, 35sq. vel ad l. 6sq. pertineat; v. La Rocca, comm. 2001, 186sq.*). CAEL. AVR. chron. 5, 7, 86 (*si recte trad.*) ultra modum urinae retentio difficultatem (m)ictus (*corr. ed. princ.*) saepe -ecit (efficit ed. 1566).

p. p. p. refectus, -a, -um pro adi. (exempla probabiliora, quae maxime usui p. 639, 43sq. illustrato respondent). compar. -ior l. 36sq., superl. non occurrit. **1 fere i. q. vigorem habens, validus, sanus:**

a -us est homo (anima l. 36): QVINT. inst. 10, 3, 27 quotiens ad eam lucubrationem integri ac -i venimus. 10, 3, 29 si non nisi -i, non nisi hilares ... studendum existimamus. PAVL. MED. vita Ambr. 47 ut in virtute escae (*sc. hostiae*) anima -ior ... in caelo laetetur (*item compar.:* MART. CAP. 2, 139 [ad Philologiam] ut -ior caelum sublimisque conscendas). VITA Caes. Arel. 2, 45 de hoc ... homo dei -us pariter et laetus. **b -um est animal:** VEG. mulom. 2, 87, 2 -a et bene curata animalia subito ... inflata moriuntur. 4, 3, 4 insaniam -is bobus eripit sensum. HIER. tract. in Marc. p. 364, 29 pugnaturus videt ..., si equus ipsius -us est. PAVL. PELL. euch. 211 iumentis.

2 fere i. q. plenus, repletus (maxime c. abl. rei replentis; edd. VEN. FORT. hic illic -fert- coniecerunt, sed v. Blomgren, Eranos 69, 1971, 107):

a -us est homo (sc. incorporeis): PALLAD. hist. mon. I 25, 2 p. 290^B rursus ex ipsa inflatione -us est factus et, (*om. rec. β*) ... superbia ... elatus est (*gr. p. 79, 11 πάλιν φουσιωθείς ... μέγα ἐρρόνει*). GREG. M. in euang. 34, 11. 1.277 prophetae divinae largitatis munere -i (refertur var. l.). **b -us est locus:** VEN. FORT. carm. 1, 18, 2 quo loco vires assidue flore -us ager (2, 16, 15). **c -a sunt scripta:** VEN. FORT. carm. app. 31, 5 versiculos ... placido sermone -os. epist. (carm. 5, 1) 3 sancta[m] caritate[m] -am ... epistolam (epist. [carm. 10, 4] 1 omni caritate -as ... e. [-sect- var. l.]).

deriv.: refectio, refectio, refector, refectorius, 2. refectus (-ūs).

compos.: ir-, semi-, subrefectus.

cf. Onom. (Refectus).

refictio v. refectio.

Gitner.

refigo, -xī, -xum, -ere. a re- et figere. de notionem (*cf. p. 646, 5*): GLOSS. -o: ἐξήλω. GLOSS.^L I Ansil. RE 602 -xum: evulsum (*cf. p. 646, 15*). [confunditur in codd. c. defigere p. 646, 14 (restit. p. 646, 30), reficere p. 646, 7sq. 25 (restit. p. 646, 10, 19; falsa var. l. LIV. 23, 34, 17 PLIN. nat. 35, 26; falso trad. TERT. nat. 1, 10, 24; e conii. dub. PACVV. trag. 389 p. 637, 70), refringere p. 646, 37 (falso in codd. det. HOR. epist. 2, 2, 171; cf. p. 646, 6); legitur et explic. pro refringere p. 646, 50; olim edebatur ANTH. 229, 1.]

I i. q. avellere, revellere, tollere (sc. res fixas, praeverbio notionem verbi simplicis invertente; opp. figere e. g. l. 74. p. 646, 35. 39, ad- p. 646, 5, in- p. 646, 18; indicatur unde per abl. e. g. p. 646, 4. 11. 18. 27, praepos. de p. 646, 2, ab p. 646, 13, adv. p. 646, 17; refl. p. 646, 10): **A corpora-liter:** **1 strictius, sc. e loco, -untur:** **a** tabulae: CIC. or. frg. A 15, 5 ut quas haberet in vestibulo t. -ret (*item -untur tabulae scripta continentes [cf. B]*): VENVL. dig. 48, 13, 10 pr. qui t. aeream legis [‘leges?’ Mommsen in app. crit.] formamve agrorum aut quid aliud continentem (-erit). VENVL. dig. 43, 24, 22, 2 si ad ianuam meam t. fixeris et ego eas ...

-xero eqs. PAVL. dig. 45, 1, 83, 5 si reficiendae navis causa omnes t. -xae

sint eqs. **b arma postibus sim. fixa:** VERG. Aen. 5, 360 clipeum ... sacro ... de poste -xum ([huc spectat l. 7sq.]. HOR. carm. 1, 28, 11. SIL. 10, 600 c. in bella -ite. HYG. fab. 170, 10. CLAVD. DON. Aen. 3, 285 p. 304, 20 [opp. figo; syn. convelli]). HOR. epist. 1, 18, 56 Augustus templis Parthorum signa -it (SCHOL. abstulit [affert VERG. l. 2]). PLIN. nat. 35, 7 adfixis hostium spoliis, quae nec emptori -ere liceret (refring- edd. vet.). CLAVD. DON.

Aen. 5, 360 p. 464, 22sq. (*ad l. 2*) -ere (-fic- var. l.) plus habet laboris quam figere, (perficere trad.), quoniam -endi (-fic- var. l.) mora potuit adferre perniciem. **c homines:** SEN. dial. 1, 3, 9 (*antea:* figunt cument clavi) -e illum, i. Regulum (refice trad.). 7, 19, 3 (*in imag.*) cum -ere se crucibus contentur, in quas unusquisque vestrum clavos suos ipse adigit eqs. (*item cruce:* IVST. 9, 7, 11 -xum corpus). PAVL. NOL. carm. 18, 310 (*hyperbolice*) cedere nusquam ... nec ab isto poste -i (-or, revelli var. ll.).

d varia: HOR. epod. 17, 5 carmina valent -xa (de- var. l.) caelo ceu saepe -xa ... volantia sidera. ZENO 1, 2, 17 quas stellas si per plagas unde -xae sunt, quaeras). VAL. MAX. 1, 6, 10 tum demum immobile dei caput terra -i potuit (*antea:* capite ... infixio humi, ut avelli nequiret). CELS. 6, 15, 3 si moventur ... aliqui dentes, -i eos oportet (refici codd.; cf. p. 642, 28). PS. QVINT. decl. 10, 19 (*ad magum*) paciscere, ... ut ferrum tuum (*sc. quo sepultum artavisti*) -as, ut verba tua magica resolvat eqs. LEX horr. (CIL VI 37795) 9 s(i quid ... conductor in)aedificaverit, (tollendi ius non habebit, nisi dat)a ei refi, g, endi po(testas fuerit) (l. in litura, sc. erasis litt. fort. ci]. cf. VLP. dig. 7, 1, 15 pr. si quid inaedificaverit, postea eum neque tollere hoc neque -ere [-fic- var. l.] posse: -xa plane posse vindicare). PAVL. NOL. carm. 19, 657 quam, sc. crucem, fur ... pendente, -xerat unco (l. per hypallagen). 24, 611 hic sicut Samson (*sec. iud. 16, 3*) praetenta rumpet vincula, palos -et.

2 laxius, sc. undecumque: CVRVS Cic. fam. 7, 29, 1 quo facilis ... nostra -ere (*Lambinus, de- trad.*) deportareque tuto possimus (*sc. in imag. pecuniae emendo vel fenerando collocatae exiguntur, nisi fallimur; de eadem re cf. Cic. fam. 7, 31, 2*). CLAVD. 8, 497 non iam hasta auctionantis -xas vendit opes (*sc. e possessione raptas; -xa var. l.*).

B incorporaliter vel in imag. -untur leges sim., ita ut abrogenatur sim. (ad Ala vergunt l. 36sq. 43): CIC. Phil. 12, 12 num figentur rursus eae tabulae, quas vos decretis vestris -istis? (FIRM. math. 1, 2, 10 tu, qui promulgas leges ..., tolle scita, -e t. [refringe var. l.]). 13, 5 acta M. Antoni rescidistis, leges -istis ..., contra auspicia latas decrevistis (VARIVS carm. frg. 1 Antonius fixit l. pretio atque -it [eadem verba VERG. Aen. 6, 622; explicat CLAVD. DON. p. 590, 3 alias conscribi l. effecit et alias removeri]. CAES. AREL. serm. 167, 6 Christus confixus clavis legem mortis -xit [Morin, revixit, reflexus codd.; cf. locum geminum 206, 3 revinxit]). fam. 12, 1, 2 (*de Caesare*) cuius aera -ere debebamus, eius etiam chirographa defendimus? IVLIAN. in Os. 11, 7 (*loq. deus*) non -am istam promulgationem, quam ... mandavi.

II i. q. (iterum) figere (indicatur quo per dat. l. 47): VET. LAT. Hebr. 6, 6 (Tert. pudic. 20, 3) lapsi -entes cruci in semetipsos filium dei (*gr. ἀνασταυροῦντας, Vulg. rursus crucifigentes*). AMM. 28, 2, 3 fixis -xisque alioquiens ... ingentibus stillis. SERV. georg. 4, 202 (*legit:* cerea regna -unt [pro refing-, v. l. 74]) -unt: figunt (*sim. SCHOL. Bern.*). auct. *ibid.* -unt: id est sufficienti, ut suffectus dicitur magistratus. van der Velden.

refigūrātio, -ōnis f. a refigurare. i. q. actio refigurandi, reformatio: EVSTATH. Basil. hex. 8, 8, 6 (5 videtis quaedam animalia figuram propriam commutare) reminiscimini huius animalis, i. vermis Indici, -em, ut ... nihil dubitetis de reformatione corporis (*gr. p. 185^A μεταβολῆς*).

refigūro, -āre. a re- et figurare. [vix recte trad. VINDIC. nat. hum. 1.295 per haec ... foramina ... spiritum ... capimus rursusque per eadem omnia -vimus (i. -bimus? sed cf. l. 283 refrigeratio, l. 288 in refrigerationem).]

i. q. iterum figurare, novam figuram dare sim. (vergit in malam partem l. 63, si recte trad.): VET. LAT. sap. 19, 6 omnis ... creatura ad suum genus ab initio -batur (*gr. πάλιν ... διετυποῦτο*). II Petr. 2, 14 (Ps. Aug. spec. 110 p. 640, 11) iniqui -antes spiritus stabilitos (*cod. unus, risiculantes rell.; gr. δειλάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, Vulg. pellicientes animas instabiles*).

deriv.: refiguratio.

refindo, -ere. a re- et findere. scribitur hic illic -fend-.

GLOSS.^L III Abstr. RE 38 (= V Aa R 199) -it: rescindit, aut diminuat, (*om. pars codd. et I Ansil. RE 522*). GLOSS. IV 561, 35 -it: rescindit (-scend- var. l.).

refingo, -finxī, -ere. a re- et fingere. [*e conii. dub. PACVV. trag. 389 p. 637, 70. RVT. NAM. 1, 116 p. 325, 64. ANTH. 229, 1 p. 599, 71.*]

1 vi praeverbii vigente i. q. rursus fingere, reficere: VEG. georg. 4, 202 apes novo fetu aulas ... et cerea regna -unt (refig- [quod legit Serv., v. l. 49], reling- var. ll.). TERT. anim. 34, 1 quae, sc. doctrina metempsy-

chosis, humanas animas -at in bestias. Ps. AVG. quaest. test. 104, 3 *Iesus non ut medicus, sed quasi corporis conditor opus suum truncatum -xit (postea: abscisa corporis membra reparare; spectat ad Luc. 22, 51)*. **2 vi praeverbii minus perspicua fere i. q. fingere:** *simulando*: APVL. met. 3, 12, 1 hilario vultu renidens quantumque poteram laetiosem me -ens. *excogitando*: CONC.⁵ IV 1 p. 141, 12 eiusmodi ... exemplum non ex me -o, sed ex divinis scripturis eruditus scribo.

refirmo, -ātus, -āre. *a re- et firmare.* [in edd. vet. pro reformare RVF. FEST. 14 ZENO 1, 36, 9.] *i. q. in statum firmum reducere, restituere*: INSCR. Année Épigr. 1992 n. 1484 (*Germisarae; a. 190*) nymphi(s) ... retulit sua vota libens salutis ter -tus aquis Germisarae (vel -(ensibus)). 1977 n. 818 (*Zeugmate; saec. IV*) viator, miser(ere) filio meo hic sepulto ... et ref(ir)ma me. EPIST. canon. 3 res ipsae fraudatae ... recolligantur et in ipso loco, unde ablatae sunt, -entur (-form- ed. Baluzii).

[refisit (-vis-); **refitit** GLOSS.¹ I Ansil. RE 599. *obscurum; 'an repetit? vix repedit? ed.]*

reflābilis, -e. *a reflare. i. qui potest reflari, sc. eo quod: (rursus) se inflat (nisi est i. q. inflatus): ZENO 2, 4, 9 (ironice de lecto molliore) delicate tumentis ac -is tori plumeo sepulcro. efflatur, emittitur*: CAEL. AVR. chron. 4, 1, 6 (*antea*: ventrem ... leviter deducendum iubet) dat cibos facile -es (*ibid. iterum*).

[**reflābri** reciproci olim afferebatur ex APVL. mund. 12 p. 315; *trad. flabris reciprocis, v. p. 356, 67.]*

reflāgō, -āre. *a re- et flagitare. i. q. flagitare, ut aliquid reddatur (an identidem?)*: CATVLL. 42, 6 persequamur eam moecham et -emus, *sc. codicillos*. 42, 10 -ate: 'moecha ..., redde codicillos'.

reflagro, -āvī, -āre. *a re- et flagrare.* GLOSS.¹ V Aa R 204 (= GLOSS. V 479, 1) -vit: refrixit ([revixit *Quicherat, Addenda, 245 de igne dictum putans*]. GLOSS. V 512, 38 [scrib. -fra-]. *sc. praeverbio notionem verbi simplicis invertente, sed utroque loco refrigera- Heraeus in exemplari suo*).

reflammo, -āre. *a re- et flammare. i. q. rursus inflammare*: NON. p. 440, 30 (*spectat ad Cic. Lael. 78* extinctae potius amicitiae quam obpressae) quasi quod extinguitur, possit -ari; quod obprimitur, non queat.

[**reflātatio** vix recte trad. l. 37.]

reflātio, -ōnis f. *a reflare. i. q. actio reflandi, efflandi (sed v. l. 43)*: VINDIC. med. 34 sternutationem refla[t]atione inquit fieri liquoris (*Wellmann, limoris cod., umoris Fischer in plagulis*) in cerebro constituti cadentis per nares (*postea p. 652, 66*). CAEL. AVR. chron. 1, 1, 12 erit tendendus aeger usque ad cutem; ... ex alto -o quaedam viarum nuditate permittitur. 4, 3, 24 leniter oppresso [folliculo, quo liquoris] -o fiat, erit tentandum, ne clysteris caverna fuerit clausa (, *Drabkin, liquore quo folliculi ed. Sighardi, ut praeverbium spectet ad actionem, qua effectus inflandi tollitur, cf. p. 653, 10*). EVSTATH. Basil. hex. 3, 3, 6 qui liquor, cum in vacua vasa diffunditur, quibusdam interdum -bus intumescit (*paulo aliter gr. p. 57^B τῆς κοιλῆς νοτίδος τῆς ὑπερφουσιμένης ἐν τοῖς κρονοῖς*).

reflāto, -āre. *a reflare. i. q. reflare, sc. spirando: efflando*: HIPPOCR. mul. 26 l. 546 *mulier, quae concepit, -at spissum et multum (gr. 34, 3 μάλιστα δὲ ἀναπνεῖ πικρινόν)*. *iterum flando*: ORIBAS. syn. 9, 44, 1 Aa p. 359 (*de suffocatione matricis*) quaecumque ... ex plenitudine ... ἄπνους, (*resp. gr. ἀπνοοῦσιν*), in venam mox oportit incidi; statim enim ἰ-ant vel respirant, (*gr. ἀναπνεύουσιν, La eventatur*).

reflātus, -ūs m. *a reflare. i. q. actio reflandi: venti adversi*: CIC. Att. 12, 2, 1 tot navis delatas Vticam -u[r] hoc. LACT. inst. 3, 29, 6 (*ad p. 652, 45; in imag.*) doceat me ..., qui flatus iste et qui -s fortunae sit. *orcae aquam efflantis*: PLIN. nat. 9, 15 navigium mergi vidimus -u beluae oppletum unda.

[**refle(c)tio** falso trad. p. 651, 72.]

reflecto, -xī, -xum, -ere. *a re- et flectere.* NOT. Tir. 73, 16^a -it. 16^b -xit. *de mensura: praevallet rē- (saepe in fine hexam.; alibi in hexam. Ov. met. 5, 547 CARM. de resurr. 184); rē- in hexam. LVCR. 3, 502, 4, 442 SIL. 9, 596, 16, 54 CARM. de fig. 13; loco ambiguus in iambis TER. Ad. 307 SEN. Thy. 428. de notione (adde p. 648, 58, 649, 44, 650, 65)*: GLOSS. V 512, 39 -it: incurbat (*i. -curv-*), reinclinat. GLOSS.¹ I Ansil. RE 603 sqq. -xa: decorta (*i. -tor-*). retr(ors)um versa. retro conversa vel flexa. *legitur saepius apud poetas inde a TER. (v. p. 649, 42), CIC. Arat., CATVLLO, LVCR., VERG. (de ENN. v. p. 648, 44), in prosa orat. inde a CIC., VITR., VAL. MAX. per totam latinitatem. [confunditur in codd. maxime cum flectere, e. g. p. 648, 68, 649, 22, 650, 54, aliisque compos. eiusdem verbi, e. g. defl- p. 649, 51, infl- p. 649, 63 et vol. VII 1, 1457, 69; restit. pro refigere (-fix-) p. 649, 59.]*

i. q. retro flectere (intrans. sub II). praeverbio indicatur recessus vel motus in partem posteriore maxime sub IA (eo, unde abitum est, e. g. p. 648, 27, 67, 649, 24, 32 sqq. [cf. p. 649, 66 sqq.], iuxta flectere in descr. motus huc atque illuc facti p. 648, 36); reditus ad statum sim. meliorem,

minus gravem p. 650, 10 sqq.; reversio rei in se ipsam p. 650, 31, ad magnitudinem minorem p. 650, 21, ad originem sim. e. g. p. 650, 25, 28, 55 sqq.; conversio ordinis p. 650, 34 sqq. 45 sqq.; hic illic vix apparet vis praeverbii, e. g. l. 53, p. 650, 7, 38 sqq. 68. fere pro syn. accedunt e. g. convertere l. 30, p. 649, 59, 650, 31, 47, reprimere p. 649, 43, retorquere l. 75, p. 649, 33 (cf. p. 651, 17), revocare p. 649, 22, 51, 55, 61; disting. flectere l. 36, 66, deflectere p. 649, 24; opp. e. g. concitare p. 649, 46, incitare p. 649, 21, 54, 60, impellere p. 649, 62. graece resp. e. g. τρέπειν p. 649, 23, 26 sq., composita verbi q. e. στρέφειν, sc. ἀνα- p. 650, 32, δια- p. 650, 44, ἐπι- p. 649, 28, ὑπο- p. 649, 49.

I transitive (act. cum pron. refl. l. 65 sqq. p. 649, 47, 50, al., medio-pass. e. g. l. 20, 68 sq. p. 649, 12, absol. vel obi. suppl. l. 75, p. 649, 38):

A proprie (in imag. l. 41, 53, p. 649, 17, 24, al.), sc. cum respectu loci vel spatii: **1 spectat potius ad formam rei vel animantis (descr. metamorphosis l. 23):** **a -untur corpora animantium vel partes eorum (sidera formam serpentis sim. praebentia l. 17 sqq.):** CIC. Arat. fig. 9, 5 obstipum caput, a (a)t vix recte pars edd.) tereti cervice -xum, obtutum in cauda Vrsae maioris figere dicas ([cf. gr. 58 νεύοντι ... εἴουεν]. *de Dracone sidere inter Arctos posito ut*: VITR. 9, 4, 6 *Serpens intorta replicataque se attollens -itur a capite Vrsae minoris ad maiorem. sim. de alio sidere*: MANIL. 1, 334 respicit ... molli cervice -xus *Serpens Ophiuchi. cf. l. 51, p. 651, 8, 19*). OV. met. 5, 547 (*homo in bubonem mutatur*) amicitur in alis inque caput crescit longosque -itur, unguens, (*utrum acc. respectus, an pendet ab in praepos.?*) SCRIB. LARG. 255 (v. vol. IX 2, 730, 49) cum cervix -xa est in posteriorem partem (*morbo ut*: CAEL. AVR. chron. 5, 2, 33 ut ... digiti ... -xi supinentur eqs.). PLIN. nat. 11, 199 intestinum ... ab ore incipiens quibusdam animalibus eodem -itur (cf. *Arist. hist. anim. 524b12 ἄνω πάλιν φέρεται πρὸς τὸ στόμα*). 11, 265 canum degeneres caudam sub alvum -unt. *al.* **b -itur res**: LVCR. 4, 442 (*agitur de partibus navium immersis*) refracta videntur omnia converti sursumque supina reverti et -xa prope in summo fluitare liquore. SERV. georg. 3, 351 v. p. 521, 54.

2 spectat potius ad motum: **a quae mutatur habitus, status corporis; -it aliquis:** **a corpus suum eiusque partem (pedem vel terga -ere, i. regredi, reverti, v. p. 649, 3 sq.):** **① varia exempla:** CATVLL. 45, 10 Acme leviter caput -ens et ... pueri ... ocellos ... saviata eqs. (cf. l. 17). SEN. Thy. 711 tigris flectit hoc rictus suos, illo -it. PLIN. nat. 11, 107 (*de coitu locustarum*) in eum marem feminarum ultimo caudae -xo (cf. *Arist. hist. anim. 542a1 ἐναρμήσει ... τὸν πόρον κτλ.*). STAT. Theb. 4, 570 dextram (*acc. respectus*) ... in terga -xum *Athamantem (sim. HIER. vita Hilar. 10, 8 -xa super humeros ma n a u [SIDON. epist. 1, 2, 5 post tergum])*. AMM. 16, 12, 48 laevum -ens poplitem. GREG. M. in Ezech. 1, 7, 21 (*in imag. ad 1, 23 spectante*) pennae ... nostrae rectae iam non sunt, si ad utilitatem nostram solummodo -untur. *al.* **② -itur cervix, collum, sc. in locut:** cerviceum -ere, cervice -xus (*fort. iam apud ENN., v. l. 47 et Skutsch, comm. 1985, 783; cf. l. 17, 21, 24, 72*): VERG. Aen. 8, 633 illam lupam matrem tereti cervice -xam (-xa var. l.) mulcere alternos geminos (cf. *Serv. Aen. 8, 631* totus hic locus Ennianus est). OV. ars 3, 779 paulum cervice -xa. STAT. Ach. 1, 383 HIER. vita Hilar. 10, 9. MACR. Sat. 5, 11, 11 (*ad Verg. Aen. 3, 515*) gubernator, qui explorat caelum, crebro -ere c. debet (*postea p. 652, 8, deinde l. 66*). *al.* colla -ere: OV. ars 3, 784 effusus c. -e comis. Ps. AVG. serm. ed. Mai 1, 2 (*respic. gen. 3*) serpens inretitis lusibus sua c. -ens (*Mai, -entem cod.; antea*: revoluit orbibus replicare). CORIPP. Ioh. 2, 387 (*in imag.*) ferae gentes ... suavi ... iugo sua c. -unt (*evanida vi praeverbii, vix enim c. retro flectunt*). **③ -untur oculi, facies (cf. p. 649, 32 sqq.); c. notione: avertendi:** OV. epist. 16, 241 quotiens ... ora -xi, ne causam fletus quaereret ille mei! met. 7, 341 oculos (PAVL. PETRIC. Mart. 6, 346 a luce). SEN. Herc. f. 602 aciem oculorum. VAL. FL. 5, 454 visus. *respiciendi (cf. GLOSS.¹ I Ansil. RE 606 -xi ora: post me respexi[t])*: PRVD. ham. 733 *ne Loth pone -xo lumine ... cerneret ignes (spectat ad gen. 19, 17 sqq., ut exemplum sequens et p. 650, 3)*. SVLP. SEV. chron. 1, 6, 6 *uxor Loth -xit oculos (GREG. M. dial. 3, 17, 11 [in imag.; respic. I Cor. 7, 3] Paulus mentis oculum -it ad coniuges. in Ezech. 2, 10, 14 l. 353)*. **④ respicitur totum corpus (cf. con. p. 649, 36)**: SIL. 9, 596 *elephas vulneratus excussam ... volvens -xo pondere turrim. AMBR. in psalm. 1, 27, 2 (ad 1, 1) miles in armis non se -it, sed ... erigit (MACR. Sat. 5, 11, 12 [antea l. 49] gubernator ad austrum flectitur ..., rursus ad septemtriones vertit aspectum ..., iterum se ad austrum -it [-itur, flectitur var. ll.])*. CLAVD. 24, 331 quotiens ... -xi conspexere boves feram, quam vehebant. VEN. FORT. carm. 6, 5, 137 *mater et filia amplexae pariterque -xae (repl- var. l.)*.

β corpus alterius animantis eiusve partem: VERG. Aen. 10, 535 *Aeneas -xa cervice hostis orantis ... applicat ensem. SEN. Phaedr. 708 (loq. Hippolytus) impudicum ... caput Phaedrae laeva -xi (Tro. 47)*. APVL. met. 3, 6, 1 me ... capillo adreptum ac retro -xum. CYPR. GALL. iud. 679 *Dalila palis ... -ens (sc. crines Samsonis; cf. 675* retorquens).

b quo mutatur locus: **a animantium (rei per prosopop. l. 12);** vertit aliquis: **① se ipsum:** **Ⓐ pro obi. est pars corporis:** CATVLL. 64, 112 *Theseus inde, sc. e labyrintho, pedem sospes ... -xit.* CORIPP. Ioh. 2, 222 (*in compar.*) viator ... terga -xit. **Ⓑ pro obi. est iter sim.:** VAL. MAX. 7, 4, 5 *Q. Metellus cum alio cursum derexisset, subito ad Contrebiam -xit (sc. cursum [cf. l. 31]; nisi ad IIA).* AMBR. obit. Valent. 26 -xi iter (*postea: revertēbar*). **Ⓒ pro obi. est gradus sim. (in imag. AMBR.): SEN. Thy. 428 -e gressum ... teque eripe. AMBR. epist. 4, 11, 21 vestigium (*sc. mentis; postea: non revertatur retro*). in psalm. 118 serm. 16, 43 gradum. **Ⓓ mediopass. vel refl.:** PANEG. 12, 6, 3 descendenti- bus retro ... lateribus *hostium*, quae ... -xa ... *militēs tuos circumfrent (nisi ad l. 23 sqq.)*. HIER. epist. 1, 8, 2 (*per prosopop.*) ad capulum gladius -itur et ... confessus est se ferire non posse. PRVD. cath. 7, 132 (*sec. Ion. 3, 2*) *Iona in Ninevitas se ... -it, sc. quos antea adire debuerat* (SIDON. epist. 2, 10, 4 vers. 23 sese).**

② alios animantes eorumve corpora, motus: **Ⓐ equos (cf. l. 29 sqq.; addidimus impetus carnis in imag. de equis tracta l. 19):** VERG. Aen. 11, 622 rursus ... Latini ... mollia colla -unt (CORIPP. Ioh. 1, 558). PS. CYPR. pudic. 14, 2 ut *animus ... quasi ... auriga ... carnis impetus caelestium praeceptorum habenis -at (antea: coerceat ... refrenet)*. AMBR. Nab. 15, 64 ut *agitator equos vel currentes incitet vel -at indomitos vel revocet fatigatos eqs.* HEGES. 5, 4, 1 -xis equis (*flexis var. l.; gr. 5, 58 τραπέντας*). **Ⓑ homines vel coetus eorum (addasne l. 11?):** AMBR. in Luc. 7, 230 (*in imag.*) ut *deus hominem ... in terrena deflexum -at ad caelum*. HEGES. 5, 36, 2 repelluntur Iudaei atque ad urbis suae muros -untur ([gr. 6, 161 *τροπευόμενοι*]. *item -untur hostes: 5, 42, 4 Caesar ... hostile agmen -xit [gr. 6, 247 *Ἰουδαῖοι ... ἐτροπήσαν*]*). PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 4, 427 p. 758 *dux suos cedentes ... -ens (gr. ἐπιστρέφω)*.

β rerum variarum: MANIL. 1, 198 cum ... Phoebus *currus, ... -at huc illuc agiles (anon. ante Bentley, v. Reeve, Class. Quart. 41, 1991, 236; codd. cursum. item respic. sol quasi auriga: AVSON. 14, 10 [384 S.], 6 -xis ... oreis [-xit cod.])*. SEN. nat. 1, 3, 8 *aqua radios luminum nostrorum ... eo, unde exierunt, -it (item respic. radii oculorum: 1, 5, 1 retorta oculorum acie et in se rursus -xa. aliter de visu: APVL. apol. 15, 12 num, ut ait Epicurus, profectae a nobis imagines ... -antur)*. SIL. 16, 54 *pugnator telum -xum ... rotabat (-flux- var. l.; -xus coni. Lefebvre, ut ad p. 648, 63 sqq. pertineat)*. AMM. 29, 1, 15 *ferrum ... ad iugulum eius Valentis prope adacum ... fato -ente depulsum (reluctante var. l.)*. al.

B translate: **1 usu communi:** **a -untur animantes (fere homines; deus p. 650, 18) eorumve animi, affectus sim. vel coetus, sc. qui vario modo commoventur, diriguntur:** **a avertendo, refrenando sim.; pro obi. sunt:** **① ipsi animantes:** TER. Ad. 307 quem neque fides neque iusiurandum neque illum misericordia repressit neque -xit neque quod partus instabat prope (DON. ad loc. 1 'neque -xit': ne faceret. SCHOL. Bemb. refrenavit). CIC. de orat. 3, 23 sive ut *eloquentia impellat homines ... sive ut concitet sive ut -at eqs.* SEN. Ag. 155 te, *Clytemestra*, -at coniugi nomen sacrum. TERT. uxor. 2, 8, 9 his *dictis apostoli te ab exemplis quarundam mulierum -e*. VET. LAT. II Petr. 2, 21 (Aug. fid. et op. 24, 45, *sim. al.*) retrorsum -i a ... sancto mandato (*gr. ὑποστρέψαι, Ps. Aug. spec. 33 apostatare, Vulg. retrorsum converti*). RVFIN. Basil. reg. 2, 99 ut se aliquis a ... non bona consuetudine -at (*deff- var. l.*) ac revocet. CASSIOD. Ios. antiq. 16, 215 p. 466 quod sola -ret fratrem, ne uxorem ... repudiaret *eqs. (aliter gr. ἀναπειθούσα ... ἐξβάλλειν)*. al. **② mentes, animi sim.:** CIC. Sull. 46 *animum meum incitatum ad ulciscendam orationem tuam revoco ipse et -o* (AMBR. epist. extra coll. 14, 73. AVG. in euang. Ioh. 23, 11 ab ... intentione [v. l. 74]. GREG. TVR. Franc. 5, 38 p. 244, 14 a fide nostra). Sest. 130 (*pertinet simul ad l. 67 sqq.*) cum ille ... ad illius generis *Metellorum ... dignitatem propinqui sui mentem a Clodianis latrociniis -xisset ([reflex- codd.; postea: ad ... memoriam ... convertisset]*. de orat. 1, 53 quibus *causis mentes aut incitantur aut -untur [antea: ad lenitatem ... revocandis]*. AMBR. in psalm. 40, 30, 9 m. propriam). de orat. 2, 312 quibus *locis oratoriis animorum impetus ... aut impellantur aut -antur ([infl- var. l.]. HEGES. 4, 6, 7 impetum plebis. cf. l. 19)*. AMBR. in psalm. 118 serm. 13, 7, 3 non ... curarum aestus studio meditationis intentum -bat affectum *David regis*.

β ad aliquid vel aliquid convertendo (sc. maxime ad ea, quae antea acta, cogitata sim. sunt); pro obi. sunt: **① animi, mentes sim. hominum:** CIC. Sest. 130 (v. l. 57) ad ... dignitatem ... mentem (PANEG. 3, 14, 1 *Julianus ad Romanam urbem annonae vacuam m. suam -xit*). VERG. Aen. 2, 741 (*loq. Aeneas*) non prius amissam *Creusam* respexi *animumve -xi meum, quam eqs.* (TERT. monog. 3, 8 ubi *Paulus ad continentiam -it animos [v. I Cor. 7, 6 sqq.; postea: revocaret]*. GREG. M. in Ezech. 2, 2, 11 a contemplativa ... ad activam vitam. *adde exemplum sequens*). AVG. in euang. Ioh. 23, 11 *voce 'Carthago' audita ab alia intentione -xus est animus ad id, quod ibi, sc. in memoria, erat, et vidit Carthaginem; ... -xa est co-*

gitatio tua ad id, quod erat in memoria (*ibid.* -xā c. ad memoriam). **② ipsi homines eorumve coetus (c. obi. refl. AMBR.):** AMBR. in Luc. 8, 45 *Loth, qui se veteribus studiis, non -xit, ... evasit (, a v. s. var. l.; antea: uxor respexit retro)*. AVG. in Rom. imperf. 10, 12 tribulationes ..., cum ... redduntur peccatis, bonos ... non -unt (*repl- var. l.*) ad peccandum, sed ... purgant. MART. CAP. 5, 427 *Rhetorica Athenis ... curiam, gymnasia theatraque pro arbitrio -xisse (flic- var. l.) ... ferebatur (etiam ad p. 649, 42 sqq. pertinere potest [cf. p. 649, 45])*. EPIPHAN. SCHOL. Didym. in Iudam 12 p. 95, 29 ad impietatem. al.

γ mitigando sim.: **-untur consilia, sententiae sim.:** VERG. Aen. 10, 632 (*Iuno ad Iovem*) ut ... in melius (*cf. l. 17*) tua ... orsa -as (*sc. ne moriatur Turnus; cf. Claud. Don. ad loc. p. 374, 4 convertas*). VET. LAT. Ioel 2, 13 (Pacian. epist. 1, 5, 5, *sim. al. apud eundem*) deus ... patiens est et qui -at sententiam adversus malitias nostras interrogat ([gr. μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις, Cypr. epist. 55, 22, 2. al. s. flectat, Vulg. praestabilis super malitia]). AVG. civ. 21, 24 p. 530, 11 ut deus s. suam mitiget et -at in melius). **-itur deus:** IVVENC. 2, 704 (*sec. Matth. 12, 41*) *gens Ninevitarum* voce profetae *Ioniae* conmonita ... dominum ... -xit.

b -untur res: **a quae revertuntur:** **① ad magnitudinem priorem:** MANIL. 4, 164 *Cancer ad ardentem fulgens ... metam, quam Phoebus ... ambit, ... lucēs ... -it (sc. diebus post solstitium aestivum rursus deminutis; -xae al. var. ll.)*. **② ad originem, auctorem, agentem sim.:** **-itur:** *sententia de alis prolata, quae ad ipsos loquentes refertur:* QVINT. decl. 255, 4 *idem, sc. turpe esse hostem transfugas recipere, non -emus in nos? responsum, quo idem verbum repetitur (v. p. 651, 69 sqq.)*: CARM. de fig. 13 cum contra -imus dicta. *culpa:* RVFIN. Orig. in gen. 16, 2 p. 138, 2 (*respic. gen. 47, 20 sq.*) non ... ad *Ioseph dispensantem culpa -itur, ubi digna Aegyptiorum [dispensatorum] (p. p. p.) meritis providentur. tempus (sc. hebdomas, quae singulis diebus quasi ad originem revertitur):* EVSTATH. Basil. hex. 2, 8, 10 *quae septimana septies in semetipsa -itur (v. app. crit.; antea: converti; gr. p. 49^c τὴν ἑβδομάδα ... ἐπτάκις αὐτὴν [sc. τὴν ἡμέραν] εἰς ἑαυτὴν ἀναστρέφουσαν, cf. Ambr. hex. 1, 10, 37 quod ... in se recurat)*.

β quarum ordo invertitur (cf. 2a): **in actionibus:** IREN. 3, 22, 4 l. 73 nisi ipsae compagine adligationis -antur retrorsus (*v. p. 360, 15 sqq.*). **in dignitate:** CASSIOD. var. 11, 6, 1 -xa *condicione iustitiae illis reverendum aspiceris, quos subsequi posse monstraris*.

γ quae ad significationem quandam vertuntur, sc. sermones (vi praeverbii vix apparente): SCHOL. Cic. Bob. p. 136, 19 (*ad Sest. 119, ubi agitur de ludis scaenicis*) *Cicero oratorie ad iudicium publicae voluntatis -it haec omnia, quibus populus animum suum pro Cicerone nudaverit*. DIONYS. EXIG. Conc.⁵ IV 2 p. 203, 25 *haereticos, quae in sacris scripturis bene conscripta sunt, ad propriam -ere pravitatem (flect- var. l.; gr. ibid. p. 193, 5 διαστρέφουσι)*.

2 usu tecnico: **a in arte dialect. respicitur ordo invertendus (-itur fere conclusio syllogismi, sed coniugatio propositionum praemissarum l. 52; syn. convertere l. 49, 55; v. etiam p. 651, 39 sqq.):** PS. APVL. herm. 9 p. 274 sic tantum (*i. particulariter*) -i posse universalem dedicativam supra docui, (6 p. 271 particulariter ... converti). *ibid.* -itur in se, *i. in propositionem eiusdem generis, universalis abdicativa (ibid. iterum)*. 9 p. 275 *quidam modi syllogismorum servant eius modi illationem (i. conclusionem), non, ut illi alii modi, -xam; coniugationem ipsam tantum -unt eqs. (-xa, reflexiv var. ll.; postea: per coniugationis conversionem)*. MART. CAP. 4, 411 (*bis vel ter [semel enim var. l. flectas recipiunt edd. rec.]; ubique seq. converti*). **b in arte gramm. respiciuntur pronomina reciproca:** **-itur actus:** PRISC. gramm. III 14, 19 quando ipsa in se actum -it persona *eqs. (v. p. 359, 21; flectit var. l.)*. 168, 12 *pron. refl. graecum vel in se -it a. suum vel in possessionem suam eqs. 175, 24 hic a. ... ad easdem personas reciprocatur, id est -itur, (del. Hertz). -untur pronomina:* PRISC. gramm. III 167, 16 sive in se ipsa -antur (*-untur var. l.*), id est recipiuntur, (*del. Hertz*), ut 'meus filius ... diligit se'.

II intransitive: **A vigente vi praeverbii i. q. se retro flectere (sc. translate, nisi addas VAL. MAX. p. 649, 6):** LVCR. 3, 502 ubi iam morbi *comitialis -xit causa (i. recessit, remittit; fort. huc spectant GLOSS.¹ I Ansil. RE 607 sqq. [cod. Paris.] -xit: defluxit. consenuit. languit. evanuit. disipit. cessit)*. **?B evanida vi praeverbii i. q. cursu flexo ire, fluere:** PS. AVG. serm. ed. Mai 1, 1 in *paradiso* deambulant flumina delicatis vag(ation)ibus, (-entes, *si recte trad., per soloecismum; pro , cogitare possis de se flect-, cf. vol. VI 1, 892, 50 sq. 52)*.

appendicula syntactica; indicatur: **1 unde quis (quid) -atur, per praepos. ab p. 648, 20. 649, 47 sqq. al., ceterum e. g. per adv. inde p. 649, 3; cf. enunt. secund. c. ne p. 649, 44. 52.** **2 quo quis (quid) -atur, per dat. l. 3. p. 648, 53, per praepos. ad vel in c. acc. saepius (refl. in se sim. e. g. l. 56 sqq. p. 649, 34), sub c. acc. p. 648, 28, per adv. e. g. eodem p. 648, 27, retro p. 648, 74, retrorsum (-sus) l. 35. p. 649, 49.** **3 qua parte quis**

(quid) -atur, per abl. respectus e. g. p. 648, 21. 46, acc. respectus p. 648, 38 et fort. p. 648, 23.

p. p. **reflexus**, -a, -um pro adi. (non nisi posit.). i. q. (retro) flexus (fere proprie [in imag. l. 32]; opp. (d)irectus l. 12. 14. 23. 28; accedit in circulum l. 19, in gyrum l. 28, in c. acc. praeterea l. 11. 16. 36sq., ad suppl. l. 21): **1** vi praeverbii vigente -a sunt in se flexa, sc. ita, ut pars parti vel appropinquet vel iungatur: **a** partes corporis animantium:

capilli sim.: CVLEX 221 Cerberus ..., anguibus hinc atque hinc horrent cui colla -is. HIST. AVG. Pert. 12, 1 fuit ... inmissa barba, -o capillo ([sunt qui capillum ad partem posteriorem versum intellegant, ut Pesc. 6, 5 c. in verticem ... -o]). DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 31, 27 p. 406^B crispantes c. -osque [opp. directi; gr. κατηγκλωμέναις]. COMM. instr. 2, 18, 5 cincinnos. quaelibet (cf. l. 25): PLIN. nat. 11, 165 dentes elephantorum prominent masculis -i, feminis recti atque proni (cf. Arist. hist. anim.

501b33 ἀνασμίους). 30, 100 cornicula -a scarabaei. LACT. opif. 12, 5 duae partes uteri in diversum diffusae ac -ae circumplicantur sicut arietis cornua (postea: retorquetur). AMBR. Noe 9, 28 p. 430, 18 ut intestina insinuata (sin- var. l.) sint ac -a (postea p. 652, 10). MACR. Sat. 1, 19, 16 primae ... partes eorum draconum in caduceo Mercurii -ae in circulum pressis oculis ambitum circuli iungunt. PHYSIOGN. 112 libidinosi habebunt ... mentum -um (ad) nares (cf. gr. p. 428, 2sq. τὸ ἀνεσπιάσθαι τὸ γένειον κτλ.).

b cetera exempla: SEN. Oed. 732 sonuit -o classicum cornu. COLVM. 3, 18, 6 (agitur de vitibus pangendis; antea opp. recti malleoli) plaga -a et resupina (cf. 2 recurvum [v. p. 461, 52], 5 retortis seminibus). PLIN. nat. 20, 7 semen quoddam ... esse ad speciem scorpionum cauda -a (caudae -um con. Sillig). CE 906, 7 (Mediolani, ca. a. 396? descr. apsis basilicae) crux ubi ... caput extulit orbe -o (de eadem re 907, 2 crucis flectitur orbe caput). MART. CAP. 6, 709 linearum aliae directae sunt, ... aliae in gyrum -ae, quas κνυλικὰς dico.

2 vi praeverbii imminuta -a sunt quaelibet flexa, incurvata (exempla probabiliora, cetera ad 1): APVL. met. 11, 27, 5 sinistri pedis talo paululum -o cuiusdam viri. PRVD. apoth. praef. 2, 6 (in imag.) artam salutis vix viam discernere est inter -as semitas (opp. 12 rectum ... tramitem). perist. 11, 155 huius cryptae in occultum gradibus viā pronā -is ire per anfractus ... docet (v. Fux, comm. 2003, 386). PRISC. periheg. 651 fluvio ... -o Tanais (aliter gr. 661sq.). IORD. Get. 30 Scythia ... in sinistram partem -a (item de tractu terrae: 53 Caucasus in Syriam curvato angulo -us). al.

adv. **reflexim**. [in var. l. falsa p. 650, 53.] term. techn. dialect., i. q. per reflexionem (respic. ordo inversus particularum in illatione, i. conclusione syllogismi [definitur l. 46sqq.; ad rem v. Londey-Johanson, The Logic of Apul., 1987, 58sqq.]; opp. directim, v. vol. V 1, 1256, 71sqq.; cf. l. 62sq. p. 650, 45sqq.): PS. APVL. herm. 7 p. 272 e propositionibus 'omne honestum bonum est' ... et 'omne bonum utile est' ... fit illativum, si directim, universale: 'omne igitur honestum utile est', si -m, particulare: 'quoddam igitur utile honestum est' (postea l. 64). *ibid.* directim ... dico inferri, cum eadem particula subiecta est tam in coniugatione quam in ipsa illatione ...; -m vero, cum hoc fit versa vice (9 p. 274 [ter]. MART. CAP. 4, 411). 9 p. 275 modus quidam syllogismorum conducit ex universalibus abdicativa et dedicativa particulare abdicativum -m (*ibid.* iterum [antea: per similem conversionem]. 11 p. 276 tam directim quam -m [pendent CASSIOD. inst. 2, 3, 12 p. 117, 22 ISID. orig. 2, 28, 16; utrobique reflexum var. l.]). 14 p. 276 (loco corrupto). MART. CAP. 4, 411 (bis).

deriv.: reflexio, 2. reflexus (-ūs).

compos.: irreflexus.

refleo, -ēre. a re- et flere. [falsa var. l. pro de flere CANON. Turner II 1 p. 67 rec. V.] i. q. flendo recordari: CE 787, 29 (Romae, saec. IV/V; codice trad.) quis te, papa, tractante sua non peccata -bat?

reflexim v. l. 39.

Schrickx.

reflexio, -ōnis f. a reflectere. [restituitur l. 72.] i. q. actio (effectus p. 652, 9) reflectendi (accedit contra l. 72): **1** usu tecnico in arte: **a** dialect., i. q. conversio (cf. supra l. 40sq. p. 650, 45sqq.): PS. APVL. herm. 6 p. 271 quae conversio propositionum in conclusionum illationibus -o nominatur. 7 p. 272 particulariter tantum in -bus converti potest universalis dedicativa (opp. directim). MART. CAP. 4, 412 hic, sc. in propositionibus praecedentibus, -e si utaris eqs. (opp. directim). CASSIOD. inst. 2, 3, 12 p. 116, 14 qui modus conducit ex universalibus dedicativis particulare dedicativum per -em, ut eqs. (*ibid.* p. 116, 18. 21. 25. 117, 3. ex his locis pendet ISID. orig. 2, 28, 7sqq.). **b** rhet., i. q. ἀνάκλασις, qua is, qui respondet, verba interlocutoris in alium vel contrarium sensum convertit (v. Lausberg, Handb. der lit. Rhetorik § 663): CARM. de fig. 13 ἀνάκλασις; est -o (-ctio, -tio codd.), cum contra reflectimus dicta (cf. p. 650, 26. ₁ item Rut. Lup. 1, 5; ἀντανάκλασις Schindel, Die Rezeption der hellenist. Theorie ..., 2001, 182. 194, qui contra ... dicta per imesin intellegit coll. Quint. inst. 9, 3, 68).

2 usu communi respicitur: **a** actio reflectendi in partem: contrariam: MAR. VICTORIN. adv. Arium 1, 19 l. 13 imago umbra ... quaedam est in aëre aut in aqua per quoddam corporale lumen corporalis effluentiae per -em figurata. GREG. M. dial. 1, 6, 2 coepit ... in semetipsum incendium retorqueri, ac si -e sui impetus exclamaret se episcopum, sc. contra positum, transire non posse. quamlibet: MACR. Sat. 5, 11, 11 (ad Verg. Aen. 3, 516sq. Arcturum Pliadasque Hyadas geminosque Triones ... circumspicit et Orionem) crebram cervicis -em in Palinuro sidera consulente descripsit Vergilius. **b** effectus reflectendi, sc. curvatio flexuosa: AMBR. Noe 9, 28 p. 430, 23 in illa intestinorum -e ac sinuatione bipertita et tripertita haeret cibus (antea p. 651, 17). CLAVD. MAM. anim. 3, 11 p. 175, 2 tortuosae botulorum enodibusque ligaturis explicitae inflexiones ac -es.

1. reflexus, -a, -um v. reflecto.

2. reflexus, -ūs m. a reflectere. inter nomina generis masc. abl. sing. u terminata affert PROB. app. gramm. IV 193, 9 flexu, inflexu, -u, confluxu. [falsa var. l. pro reflexim CASSIOD. inst. 2, 3, 12 p. 117, 22.]

i. q. actio vel effectus reflectendi; respicitur: ea pars orbis, ubi oceanus revertitur: APVL. flor. 6, 1 Indi ... ad orientem siti, prope oceanus -us et solis exortus. regressus solis: CASSIOD. var. 1, 35, 2 autumnus solis -s (i. sol reflexus) australia signa discurrens. recessus, sinus fluminis: GREG. TVR. glor. mart. 16 in uno ... -u Iordanis aqua ipsa revolvitur, in qua nunc leprosi mundantur (refluxu cod. unus).

reflo, -āvī, -ātum, -āre. a re- et flere. NOT. Tir. 74, 26 -at. de prosodia: SERV. gramm. IV 437, 25 verba monosyllaba, si fiant polysyllaba, ut reddo -o praesto, corripuntur. [venet. (Venetiae) arfiar, francoprov. (dial. vallis Aug. Praet.) reflé. cf. M.-L. 7155. Wartburg X 190. Schd.-Cr.] [falso trad. GLOSS.¹ III Abol. RE 7 ₁re[ff]labitur: fovit] (fluit ed.), resultat (₁ r.: refluit Heraeus in exemplari suo ad GLOSS. IV 161, 3.]

i. q. (rursus) flare: **1** vi praeverbii vigente respicitur actio:

A contraria obvenienti, progredienti sim. homini vel rei (indicatae per dat. l. 42) vel qua res se movens retro vertitur (indicata per acc. l. 51 et sec. doctos quosdam l. 38): huc pertinet locus diverse intellectus ACC. trag. 394 Argo prae se undas volvit, vertices vi suscitatur, ruit prolapsa, pelagus respergit, -at (sc. navem intell. alii, quibus pelagus post caesuram subi. vice fungitur [cf. Apoll. Rhod. 2, 551sq. ὑπένεοθεν ἀνακλύξασκεν ἰοῦσαν νῆα ὄδος et vol. X 1, 990, 66, quamquam discrepat p. 989, 45]; aliis tamen navis pelagus ... -at fort. sublucente imagine bestiae); ceterum -at: ventus: CIC. Tusc. 1, 119 sin-antibus ventis reiciemur (AMM. 19, 10, 1. 22. 8, 25. HIER. epist. 100, 14, 2 [in imag.] si forte -verint v.). Att. 6, 7, 2 volo quam primum Athenas, etsi etesia valde -ant. APVL. mund. 13 p. 319 Africus ... Vulturno -at (cf. Gell. 2, 22, 12 Africus adversus Vulturnum facit). res adversa (diabolus l. 48), sc. in imag. venti et translate: CIC. off. 2, 19 cum prospero flatu eius fortunae utimur, ad exitus pervehimur optatos, et cum -vit fortuna, affligimur ([locum affert Lact. inst. 3, 29, 4 respiravit, ubi -verit, respiraverit codd. rec.; postea p. 647, 55]). AMM. 31, 13, 19 -ante f. COD. Theod. 2, 12, 7 [opp. prosperiore]). IVLIAN. in Am. 5, 13 si a parte auditorum -arit adversitas. AVELL. 169, 6 quo certius et -antis diaboli turbata contemnas et ad ... portus tranquilla pervenias. homo, sc. Orpheus cantans: MART. CAP. 9, 907 (vers.) quo cantu ... Tanais versis saepe -tus aquis (def. Cristante, comm. 1987, ad l., relatus Willis).

B qua quid alicunde amovetur, emittitur (assumendi, inducendi actio antecedens indicatur l. 56. p. 653, 1. 5; praeverbium spectat ad motum reciprocum, sc. assumendi et emittendi, maxime l. 57. p. 653, 6. 8):

1 trans.; pro obi. est: **a** aer, spiritus sim. (anhelitus l. 57): LVCR. 4, 938 cum ducitur atque -atur aer a spirantibus. APVL. met. 9, 25, 2 hominem crebros anhelitus aegre -antem. HIST. AVG. Heliog. 25, 3 ut ... utres per pueros ad -andum spiritum solverentur (in eadem re p. 653, 11). SIDON. epist. 9, 13, 5 vers. 80 quibus choraulis antra per palati crepulis -anda buccis gemit aura tibialis (aliter p. 653, 24). **b** vestimentum, sc. inflatum vento: APVL. met. 2, 4, 3 Dianae signum ... (veste, -tum, procurso vegetum (₁ abl. respectus). 4, 35, 4 Zephyrus Psychen portat vibratis hinc inde laciniis et -to sinu. 10, 31, 2 laciniam ... ventus ... nunc lasciviens -bat, ut dimotā pateret flos aetatulae, nunc ... aspirabat, ut adhaerens eqs. **c** liquor: VINDIC. med. 34 (antea p. 647, 37) superantibus liquidis in capite ac -tis decedente spiritu. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 149 quae multitudo poti vini -ta temporalem citius alienationem ebrii solvit. 1, 15, 150 vinum in his phreneticis -ari minime potest (postea: reddantur). 2, 29, 151 fici aridi, quamquam sit -ta sucositas, tamen eqs. **d** odor, sc. exhalandus: VEN. FORT. carm. 7, 12, 40 (39 quam auram spiret aroma Sabaeum) quae pinguis balsama silva -at. 7, 12, 120 suavius et recreat quam quod aroma -at.

2 intrans. (-at fere animans spirando, sed spiritus p. 653, 6): STAT. Theb. 7, 760 equi trepidi ad (Hill, ac codd.) moribunda -antes corpora rimantur terras. AVG. lib. arb. 2, 75 (antea: etiamsi aliquid aeris, quod

reddidero, possis etiam tu ducere) alimentum et spirando solus sentire possum et -ando restituere non possum. AVIAN. fab. 29, 18 (10 afflatus calido solverat ore manus gelidas) argenti rursus ab ore -at, sc. ut vinum calidum refrigeret (restit., v. app. crit.). CLAVD. MAM. anim. 1, 17 p. 63, 11 cum flamus ac -amus, particulas eius aeris haurimus et reddimus. CASSIOD. anim. 4 l. 166 vivit in se post mortem anima ..., non -ante spiritu sicut corpus. VEN. FORT. laud. Mar. 14 (spectat ad Ioh. 11, 17sq.) post ... diem quartam Lazarus ore -at.

C qua effectus inflandi tollitur et inaniuntur sim. inflata, tumencia (non nisi trans.); -atur: **1** follis sim.: HIST. AVG. Heliog. 25, 2 folles pro accubitis sternebat eosque -bat prandentibus illis (in eadem re p. 652, 58). in imag.: AVG. serm. 181, 2 (antea: inflati utres) quem ventum, sc. superbiae, utinam finirent haeretici, -rentur et tacerent humiles facti. **2** corpus hominis vel pars eius: AVG. in psalm. 73, 8 l. 38 dominus ad inflatum Pilatum, tamquam vesicam -andam pungens, '...' inquit (Ioh. 19, 11). CAEL. AVR. acut. 1, 10, 75 detractis capillis partes -antur plurima gravatione liberatae (opp. capitis tumencia). chron. 1, 4, 103 relevatur ... hoc genere corpus ieunitate -tum ([opp. cibi inflare valentis]. 1, 5, 171 densata c.). 3, 8, 116 adhibenda ... -antia (pro subst.; antea: inflationis medela; postea: ventositatem tollere). 5, 10, 108 loci prominentia -atur.

II vi praeverbii evanida, sc. deflectitur notio ad i. q. inflare (obi. acc. facile suppl. e contextu l. 26. 28): AMM. 18, 4, 1 (in imag.) fortuna periculorum terribiles tubas -bat (ne flabat var. l., inflabat edd. vet.; cf. vol. VI 1, 914, 23sq., aliter supra p. 652, 60). CASSIOD. inst. 2, 5, 6 (inde ISID. orig. 3, 20, 1) inflatilia instrumenta musica sunt, quae spiritu -ante completa in sonum vocis animantur, ut sunt tubae, calami eqs. VEN. FORT. carm. 3, 7, 36 vivere picturas arte -ante putas (cf. 1, 12, 18 artificem ... putas hic animasse feras).

deriv.: reflabilis, reflatio, reflato, reflatus (-ūs).

Rocchi.

[reflōrātio falso trad. pro prae-, v. vol. X 2, 645, 43.]

reflōreo, -ēre et **reflōrio**, -īre (v. l. 36. 39). a re- et florere. vix huc trahas formas stirpis perf. sub reflōreo allatas.

i. q. iterum florere: **1** proprie: VET. LAT. Iob 14, 9 (Rufin. symb. 42) si ... in petra emortuus fuerit truncus eius, ab odore aquae -bit (gr. ἀνθήσει, Hier. interpr. Iob florebit [refloreat var. l., fort. pro -iet, cf. vol. VI 1, 916, 58sq.], Vulg. germinabit). **2** in imag. vel translate: VET. LAT. Os. 14, 8 (cod. 176) Israhelita ad dominum revertentur ... et -ient sicut vinea[m] (gr. ἐξανθήσει, Vulg. germinabunt). PAVL. NOL. epist. 23, 13 peccator, ut Samson, velut coma reduci ita gratia -ente integrabitur. FERRAND. epist. 4, 1 (antea: amicitiae vestrae ... solatium consecutus) exultet animus, -at corpus meum.

reflōrēscō, -uī, -ere. a re- et florescere. formae stirpis perf. vix spectant ad reflōreo. de notione: MAX. TAVER. 55, 2 non ... -it, nisi quod ante floruerit. ad singulos locos v. infra.

i. q. iterum florescere (iuncturae fere abundantes cum coepi p. 654, 9 [cf. distinctionem l. 49], iterum p. 654, 15; indicatur finis vel effectus per praepos. in c. acc. l. 66. 71 [abl. p. 654, 8], inf. p. 654, 3 sqq.): **1** proprie -unt herbae, rami: PLIN. nat. 18, 146 Medica secatur incipiens florere et quotiens -uit. 19, 160 congruit puleio, cuius natura in carnariis -ens saepius dicta est (in eadem re: 2, 108 floret. 18, 227 florere). AMBR. epist. 1, 5, 4 virga Aaron aruerat ante, sed in Christo -uit (spectat ad num. 17, 8 ut: sacr. 4, 1. 2. 3).

2 in imag. vel translate -unt, quae denuo consequuntur statum integrum, pulchrum, vigentem sim.: **a** corporaliter: **α** de animalibus eorumque aetate, membris sim. (adde p. 654, 11; de aetate rei l. 71): SIL. 15, 738 celsus ceu prima -ente iuventa ibat consul ovans (cf. AMBR. in psalm. 36, 59, 2 iuvenis gravitatis senilis fuit David, qui renovatus esset et -isset, ut ipse dixit, velut aquilae iuventus sua [spectat ad psalm. 102, 5]). VET. LAT. psalm. 27, 7 (cod. 300, sim. al. et VVLG.) -uit caro mea (gr. ἀνέθαλεν. inde PAVL. NOL. epist. 30, 5 p. 265, 26 ut -at in Christo caro mea. explicat HIER. ad loc. consurreximus Christo [sim. COLLECT. Arian. serm. 3, 2]; aliter AVG. ad loc. id est ... resurrexit caro mea [intellegitur ipse Christus loquens ut: MAX. TAVER. 55, 2. 56, 1. CASSIOD. ad loc. l. 163 quia et primo floruit ...; -uit ergo significat resurrexit]). PETR. CHRYS. serm. 87, 1 (respic. Elisabeth paritura, Luc. 1, 7sq.) arida membra reviviscere et ... in primam -ere pubertatem. FACVND. defens. 11, 7, 15 (verba Cyrilli) -uit et velut renatus est, quasi ex radice secunda, ... Christi homo (cf. l. 63sq.). VEN. FORT. vita Germ. 58 (antea: sicca palma reviriscit) ariditas manus diuturna suffusa -it in vena. in imag. respicitur aedificium: PAVL. NOL. carm. 28, 217 in pueram faciem veterana -uit aetas baptisterii.

β de morbo recidivo, qui florescendo redit: RVFIN. Orig. in lev. 8, 8 p. 406, 11 lepra eius denuo peccantis in adustione -uit (floruit var. l.; cf. p. 405, 23 effluerit, Vet. Lat. lev. 13, 25 [cod. 100] in ustilagine e[ti]a floruit, gr. ἐξήγηθηεν).

b incorporaliter (sublucente vi imaginis): **α** -unt animantes, mens, ecclesia: VET. LAT. Phil. 4, 10 (cod. 75. al.) tandem ... reflō(r)uistis pro me sapere (gr. ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν, Mar. Victorin. ad loc. ut et pro me sapiatis, VVLG. pro me sentire, Aug. conf. 13, 26, 39 repululastis sapere. inde PAVL. NOL. epist. 40, 3 prior -isti sapere ad excitandam in nobis observantiam caritatis. explicat MAR. VICTORIN. ad l. ad florem reversi estis). CLEM. ad Cor. 36, 2 per hunc Christum tenebrosa ... mens nostra -uit in luce (gr. ἀναθάλλει εἰς τὸ φῶς). AMBR. sacr. 4, 1, 2 (spectat ad p. 653, 52) et tu aridus eras et coepisti fontis inriguo -ere. PAVL. NOL. epist. 21, 5 p. 152, 24 quendam clericum ordinastis; hac illum pietate fecistis -ere non solum spiritu, sed et corpore. AVG. conf. 4, 11, 16 -ent putria tua, anima mea, et sanabuntur omnes languores tui. cons. euang. 1, 32, 49 ecclesia olim obprobriis obiecta tam eminenti gloria -it. **β** -unt res: CONC. Carth. a. 525 p. 255 l. 39 ut ecclesiae ... utilitas sanctorumque canonum vigor iterum -at. CAES. AREL. serm. 120, 3 peccator gratia -ente reparabitur ad virtutem (pendet a p. 653, 40).

reflōrio v. reflōreo.

Schrickx.

refluāmen, -inis n. a refluere. i. quod refluit, emanat: VEN. FORT. Mart. 1, 29 (in imag.) ego arte carens ..., parvula grammaticae lambens -a guttae. 2, 16 (sanatur mulier fluxu sanguinis laborans) vestis salutifera tacta siccavit ... suo -a fluxa fluente.

refluctuo, -āre. a re- et fluctuare. i. q. retro fluctuare, sc. de unda reciproca: ISID. orig. 13, 20, 3 unda est motus et corpus illud, quod -at (postea: quasi ab eundo et redeundo unda vocata). Ok.

***refluo**, -xī, -uitūrus, -ere. a re- et fluere. producitur rē-CARM. de resurr. 290. de notione: SYNON. Cic. p. 442, 2 restagnat. redundat. -it. revolvitur eqs. GLOSS. II 240, 21 ἀπορροέω: emano, affluo, defluo, -o. GLOSS. I Ansil. RE 613 -it: exuberat. II Abav. RE 48 -it: redundat, superabundat. sim. al.; cf. e. g. l. 70. [vix huc pertinet PLIN. nat. 2, 213, v. p. 655, 72.]

significantur variae actiones fluendi (vis praeverbii spectat ad motum retro, in contrarium [reciprocum maxime l. 47sq. p. 655, 54] vel quolibet versum sub IA, minus perspicitur sub IB et p. 655, 53): **I** sine obi. (indicatur, unde quid -at, per abl. l. 70. p. 655, 46, praepos. e. g. p. 655, 44sq., quo, e. g. l. 60. 63. p. 655, 42): **A** i. q. retro fluere, sc. -unt, quae (qui) retrorsum se movent (accedit retro l. 62): **1** proprie vel in imag., sc. vigente vi locali; pro subi. sunt: **a** fluentia: **α** aquae, undae maris, flumina sim.: **1** strictius; praevalet respectu: **A** recedendi, motum retro vel in contrarium faciendi; respicitur motus:

1 maris (sc. in aestibus a luna effectis praeter l. 42sq.; opp. e. g. pro-, affluere): a terra, litore recedentis: VERG. georg. 4, 262 mare sollicitum stridit -entibus undis (sim. AMBR. hex. 3, 5, 23 ecclesia in oratione totius plebis tamquam u. -entibus stridit). MELA 1, 35 ob alternos motus pelagi affluentis ac -entis. AVSON. 27, 10 (408 S.), 14 sex horis pelagus profluit aut -it. PHILIPP. in Iob rec. long. 38 p. 752^D scimus effusionem maris per quinque aequinoctiales horas -tura(m). al. motu reciproco et continuo accedentis et recedentis: GRAT. 174 freta ... dubio -entia ponto. MIN. FEL. 17, 9 oceanus -it reciprocis aestibus. SEDVL. op. pasch. 3, 19 (respic. Matth. 14, 29sq.) Petrus in marina descendit, nulla -entis undae rapacitate submersus. **2** quorumlibet, quae se in contrarium cursui suo naturali movent vel discedunt (e conspectu l. 65; de flumine aestibus maris affecto l. 63): VERG. Aen. 8, 240 saxi impulsu ... dissultant ripae -itque exterritus amnis (aliter explicatur l. 28). SEN. nat. 2, 7, 2 quae aquae sic corpora accipiunt, ut semper in contrarium accedentis -ant. SIL. 13, 743 -unt obstructi stragibus amnes (hyperbolice; cf. 1, 48 corporibus ... virum retro fluat). HIL. in psalm. 51, 6 cum populus Israhel Iordanem -entem, ut sibi areret, spectavit (item de Iordanis recessu [cf. Ios. 3, 13sq.]: 51, 19. PRVD. cath. 12, 178 [cf. Ios. 4, 3] Jesus Nave -entis amnis alveo ... fixit petras. OROS. apol. 9, 7 divisum ... Iordanem resupinis in fontem -xisse gurgitibus. CARM. de resurr. 290 fluvius siccis trepidus -xit harenis [efflux-, refulsit var. ll.]). CLAVD. DON. Aen. 11, 405 p. 477, 4 Aufidum fluvium ... retro posse -ere. SIDON. epist. 8, 12, 5 per Garumnae fluente -entia. CORIPP. Ioh. 3, 150 magister obstruit amnis iter ..., ad fontem -it amnis. e conspectu: PS. LACT. PLAC. fab. Ov. 15, 6 (si recte trad.) Erasinus diu -ens postea Argis est redditus.

B revertendi, redeundi: in alveum, altitudinem suam sim., sc. post auctum, inundationem (post divisionem l. 74): VERG. Aen. 8, 87 Thybris ... fluvium ... tumentem leniit et tacitā -ens ... substitit undā (SERV. velut in alveum suum recurrens. CLAVD. DON. p. 127, 18 unda -ente, hoc est repressa et retenta). 9, 32 Nilus cum -it campis et iam se condidit alveo (SERV. auct. hoc est 'a campis rediit'). OBSEQ. 68 Padus inundavit et intra ripam -ens ... viperas reliquit. RVFIN. hist. mon. epil. 14 -entis Nili aqua (cf. gr. 11 ὑποχωρήσαντος). PRVD. psych. 656 (654sq. relapso gurgite) cum -ente sinu iam redderet unda natatum piscibus (ad exod. 14, 26sq. ut: PAVL. NOL. carm. 22, 91 mersus ... mari -ente Pha-

[Stehlij]

rao). *al. ad fontem* (sc. qualibet via, aliter p. 654, 60, 64): ISID. nat. 41, 2 quod a mare ... per ... occultos ... meatus aquae revolutae ad fontes suos -ant.

① *laxius, sc. per speciem motus potius describitur situs, forma torta sim.*: OV. met. 8, 163 Maeandrus ... ambiguo lapsu -itque fluitque. MANIL. 4, 613 mare Peloponnesi patulas circumvolat oras, rursus et in laevum -it vastoque recessu eqs. PANEG. 6, 19, 1 in quem portum angusto aditu meridianus, -it sinus (i. mediterraneus coni.).

β *quaelibet*: LACT. opif. 10, 17 bestiae aquam ... comprehensam linguā ..., ne ... morā -at, ad palatum celeri mobilitate conplodunt (i. morarefluat ex morefluat cod. B, mora ef(f)luat cett.). PETR. CHRYS. serm. 93, 6 (ad Luc. 7, 38) in peccatricis caput praesumpta crinibus, quibus pedes Iesu siccaverat, -bat unda lacrimarum. VEN. FORT. Mart. 3, 114 effert virus iners -ente (canale), sc. vulnus morsu viperae effectum, liquore[m] veneni (i. neutr. subi., si recte intelleximus). in imag.: AMBR. off. 2, 15, 75 (de liberalitate; antea: in suum fontem recurrit) in se ... -it ubertas prudentiae. PETR. CHRYS. serm. 72, 8 de supplicantis pectore veniae fons emanat et ad veniam -et quicquid pietatis exuberat.

β *varia (plerumque subest usus sub a illustratus, hic illic in imag.)*: α *res*: SEN. nat. 7, 6, 2 potest spiritus propellere aera ex humili, donec ... -at rursus ac remittatur. PS. APVL. Ascl. 19 ratio ... transvolabit et transfluet aut magis -et suique se fontis liquoribus miscebit. MIN. FEL. 5, 8 in fontem -unt et in semet omnia revolvuntur. PS. CYPR. laud. mart. 16 (vena auri excoquitur) -entibus glebis arena (i. aurum) retinetur. ARNOB. nat. 1, 8 (cf. p. 654, 40) quid si ..., ut in maritimis aestibus, modo secundae res adfluunt modo rursus -unt malis reciprocantibus prospera? MAR. VICTORIN. adv. Arium 4, 10 l. 48 (de rebus corporalibus) fluendi ... ac -endi natura incondite. AMBR. virginit. 18, 116 (antea: Icaripenna relabente) iuvenilem ... levitatem obnoxiam cupiditatibus mudi, -entibus pennis, ... compage resoluta ... in terram relabi. BOETH. cons. 4 carm. 6, 48 cuncta nisi converso rursus amore -ant causae, quae dedit esse, sc. deo. β *animantes*: SIL. 7, 417 magno percussa metu Nereia turba antitonae propere -unt ad limina nota. HEGES. 1, 20 p. 31, 26 plerisque Iudaeis -entibus ad eum Aristobolum (gr. I, 171 ἀδύθις ... ἐπινοῦσθη. cf. I, 17, 2 p. 28, 19 Hyrcanus populum retraxit ab eius societate).

2 *translate -unt, qui in statum peiorem recidunt*: VERS. metr. Sacerd. gramm. VI 543, 6 candidus eras puer nunc -is.

β *i. q. redundare, sc. -unt, quae vel qui (abundanter) superfluunt (vi praeverbii minus perspicua); pro subi. est id*: 1 *quod (ef)fluit, emittitur*: VAL. FL. 8, 90 ceu -ens Padus aut septem proiectus in amnes Nilus. TERT. nat. 1, 8, 5 lingua desecta, tabo in praecordia -ente. VLP. dig. 39, 3, 1, 2 (e Nerat.) ut aquam excluderet, quae exundante palude in agrum eius -ere solet. in imag. respiciuntur verba sim.: VEN. FORT. carm. 3, 6, 17 quorum episcoporum vox -ens populo de fonte salutis (sim. 5, 2, 49 plebi de fonte salubri). 7, 8, 43 -ens a pectore verbum. 8, 3, 49 pontificis -entia pectore mella. epist. (carm. 3, 4) 10 alloquii -ente dulcedine. Mart. 2, 419 nec dolus inclusus latuit nec ab ore sancti Martini -xit. 2 *quod fluentia emittit (qua re, indicat abl. l. 51)*: PALLAD. 10, 17, 1 uvae ... legamas inlaesas neque acerbitate rigidas neque maturitate -entes. ANTH. 377, 14 (in balneo) vitrea crispatur labris -entibus unda. translate: VEN. FORT. carm. 9, 7, 87 ego poeta pauper arte, sed ... largo -ens amore.

II *accedente obi. i. q. (abundanter) emittere, effundere (motu reciproco l. 54)*: ANTH. 493, 5 -unt citharae mel (-it var. l.). CASSIOD. var. 8, 10, 7 conflictus virorum fortium mutua tela -it (Mommsen); repluit, respuit, reppulit sim. codd.).

deriv.: refluamen, refluus, refluxio, refluxus.

refluus, -a, -um. a refluere. de origine: EVTYCH. gramm. V 454, 31 (nisi interpol.) fluo -us. de notione: SERV. Aen. 7, 225 'refusus' ... -o. legitur inde ab Ov., maxime in versibus.

i. q. refluens (iunctura -us fieri fere i. q. refluere p. 656, 35); respicitur actio: I *retrosum fluendi*: A *de eis, quae ipsa refluunt (accedit adv. retro p. 656, 14, rursus p. 656, 29; maxime eo, unde venerunt, sed mero respectu discedendi fort. p. 656, 13)*: 1 *proprie -ae sunt aquae (sc. maris, fluviorum sim. praeter p. 656, 31); pertinet ad*: a *aestum, motum maris sim. (maxime significatur motus reciprocus, sed de cursu recedente e. g. l. 69sq. 73 [accedit abl. separ. p. 656, 6], in descriptione accessus e. g. p. 656, 8; flumen aestibus affectum v. p. 656, 17sq.)*: OV. met. 7, 267 quas Oceani -um mare lavit harenas (LVCAN. 4, 428 dum se declivibus undis aestus agat -oque m. nudentur harenae. PLIN. nat. 2, 219 Pontus semper extra meat in Propontidem, introrsus in Pontum numquam -o m. AVSON. 27, 14^b [396 S.], 2). PLIN. nat. 2, 213 aestus maris numquam eodem tempore quo pridie -i ([vix forma verbi q. e. refluere]. SIL. 15, 226 quas undas auget veniens -usque reciprocatur a. AVSON. 24, 146 [298, 18 S.] quem alveum Garumnae pater Oceanus -o cum impleverit a. [cf. p. 656, 18]). SIL. 2, 307 classibus ... -o ... aequore raptis (PRISC. periheg. 568 alias

insulas -um circumdat Tethyos a. [gr. 555 Ὠκεανῶ παρὰ ὄρον]). STAT. Theb. 7, 333 -um ... meatu Euripum (cf. AMBR. hex. 4, 7, 30 [antea: stant placidi] euriporum cursus -os [gr. Basil. hex. 6, 11, 2 παλιόροισι, unde EVSTATH. meatus -us]). silv. 1, 3, 32 fluctus ... -i, (fluvii cod.). AVSON. Mos. 32 pontus. AMM. 22, 8, 3 gurgitibus. RVT. NAM. 1, 643 si Oceanus alio, -us nostro confliditur orbe, ([i. utrum luna an alia terrae pars, obscurum]. PRISC. periheg. 7 late -um ... O. [gr. 3 βαθυροῦ]). PAVL. PELL. euch. 45 Garumna moenibus Burdigalae Oceani -as maris invehit undas ([cf. l. 18]. CORIPP. Iust. 1, 108 moles portus prohibent -as ... u.). b *motum in contrarium cursui suo, naturali (locut. -us ad [in] fontem sim. l. 14sq. 19)*: SIL. 5, 624 -i pugnarunt montibus amnes, et retro fluctus torsit mare. STAT. silv. 2, 7, 33 attollat -os in astra fontes ... Baetis. PRVD. ham. 482 Israel ripis -i Iordanis pellitur (de eodem fluvio [cf. Ios. 3, 16]; perist. 7, 69 Iordanem [ad fontem] -is retro confugisse meatibus [i. tituli 57 in f. -o Iordanis gurgite fertur. cf. PAVL. PETRIC. Mart. 6, 413 -us prope-ravit ad ortum]. SEDVL. carm. pasch. 2, 163 Iordanis -as cursum convertit in undas). de flumine aestibus maris affecto: AVSON. 6 (320 S.), 26 naviger hic -us me vehit ac revehit (de Garumna ut: SIDON. carm. 7, 394. 22, 110 videtur in fontem iam non -us sed defluus ire. cf. l. 8. p. 655, 74). 13, 3 (3 S.), 9 (ἀδύνατον; loq. Danuvius) si lege maris -us mihi curreret amnis eqs. Mos. 463 Santonico -us ... Carantonus aestu (ed. vet., profluus codd.). CLAVD. carm. min. 30, 80 relabentes undas aestumque secutae in -os venere ... Nereides amnes. c *cursum sinuosum*: SIL. 15, 622 curvatas sinuosus flexibus amnis obliquat ripas -oque ... lapsus in sese redit. d *recursum in alveum suum sim. (post auctum, inundationem l. 26. 30, divisionem l. 28sq.)*: STAT. Theb. 4, 705 se magnis -us suppressit in antris Nilus. IVLIAN. in Os. 11, 10 gurgites rubri maris ... eadem iussionis potentia ... -i, qua ... fuerant paulo ante suspensi (ad exod. 14, 28 ut: EVCHER. laud. her. 10 deus nudata ... rursus -o aequore operiens). CORIPP. Iust. 1, 127 (126 marginibus ... erectis) in sese -us revocabitur amnis. e *motum aquae crystallo inclusae*: CLAVD. carm. min. 37, 4 nonne vides, ... ut ... -os ducant pocula viva sinus?

2 *translate vel in imag.; -a sunt: incorporalia*: TIBERIAN. carm. 4, 14 (respic. παλιγγενεσία) ut mundo redeat, quod ... perdiderit, -umque iterum per (tempora) fiat (i. corpora var. l.). CLAVD. 15, 282 quo Gildo nutaverit anceps, transfundit secum Libyam -umque ... commodat imperium. corporalia (sc. vestimenta, quae delabuntur): QVEROL. p. 18, 5 sume laneos cothurnos, semper -os carceres.

B *de loco, unde aqua refluunt (si recte; v. Löfstedt, Coniectanea, 1950, 87sq.)*: APVL. met. 4, 31, 4 Venus proximas oras -i litoris petit. PRVD. cath. 5, 86 (cf. exod. 14, 22) ut -o in solo, securus pateat ... transitus Israelitis (i. salo var. l., ut ad l. 10sq. pertineat). CLAVD. 7, 58 Theodosius Tethyos alternae -as calcavit harenas.

II (abundanter) profluendi, sc. de eis, quae redundant; -i (-a) sunt, qui (quae): A *abunde fluunt: liquida*: IVLIAN. epit. in psalm. 103, 9 terras ... undis -is operire. CAEL. AVR. acut. 2, 3, 15 cum lethargus frequenti ac -a saliva ore impleto spuere contendat. VEN. FORT. carm. 10, 6, 68 aegrotantibus febre crematis sudores -os ... dabat miraculum. cetera: SEDVL. carm. pasch. 3, 247 canes adsueti -as dominorum lambere micas. VEN. FORT. carm. 7, 12, 14 deliciis -is Attalus auctus (ed. vet., (res)olvit sim. codd.). B *copiose emittunt (respic. abundantia sermonis)*: VEN. FORT. carm. 7, 2, 3 tu -us Cicero, tu noster Apicius extas: hinc satias verbis eqs. Stehli.

refluxio, (-ōnis) f. a refluere. i. q. actio refluendi: PRISC. LYD. solut. 2 p. 57, 7 umidorum ascensio et iterum -o, sc. in corpore. refluxus, abl. -ū m. a refluere. i. q. actio refluendi: PRISC. LYD. solut. 6 p. 69, 25 fluminibus semper influentibus et -u non existente nulla adiectio maris aquarum apparet. Ok.

refobeo v. refoveo. *refocilo (-illo), -āvī, -ātum, -āre. a re- et focilare (foculare). scribitur -ill- hic illic in codd. rec., -il- confirmatur cod. ant. R VVLG. I reg. 16, 23. al.; -ul- occurrit hic illic in GLOSS. NOT. Tir. 82, 42 -at. de notione: GLOSS. -at: ἀνα(ζ)τάται τὸν λειποθυμήσαντα. recreat. -vit: refecit aut humanitate fovit. GLOSS.¹ Corp. R 152 refovendi: -andi (scribitur -voc-; inde corrigas GLOSS. refuculendi: removendi. cf. p. 666, 72). sim. al. [e coni. vel falsa var. l. afferebantur olim SEN. benef. 3, 9, 2 (cf. Watt, Harv. Stud. Class. Phil. 96, 1994, 226). PLIN. epist. 3, 14, 4. 3, 16, 12.]

fere i. q. focilare ad restituendum statum integrum, sc. fovendo recreare (absolute p. 657, 6); -atur, qui restituitur: 1 *a lassitudine, morbo, fame sim. (in vim cibandi, cibo iuvandi vergit maxime p. 657, 12)*: VET. LAT. Iudith 13, 30 (cod. 7) deficiebat spiritus eius et -verunt eum (gr. 14, 7 ἀνέλαβον, cod. 151. al. postquam resumpsit, Vulg. resumpit spiritu recreatus est). EVAGR. vita Anton. 59 p. 927 alterum fratrem -tum suo iunxerunt comitatu (gr. ἀνεκτίσαντο τῷ ὕδατι, cf. Vita Anton. p. 67, 1 refe-

[Schrickx]